Eisenhut Ferenc

Sebők Zsigmondtól, ettől a finoman pointező, mély kedélyü novellistánktól a jövő hét folyamán egy uj kötet jelenik meg *Pusztai élet* czimmel. Sebők a népies irány egyik leghivatottabb művelője, de gondosan kerüli a vaskosabb motivumokat és ellensége a parlagiságnak. Ő parasztládákat csinál mahagoniból és a tulipánokat gyöngyházból rakja ki. Az utolsó években ritkán szólal meg, de amit ir az mindig értékes. A *Nazarénus*, melyet mai számunkban közlünk, e kötetből való.

SZINHÁZ.

A Vigszinház három esztendő óta minden premièren ugyanazt a darabot tálalja fel, több-kevesebb házasságtöréssel és kellő számu pongyolával. A mult szombaton *Dr. Nebántsvirág* volt a darab czime. Van benne férj, aki megcsalja a feleségét; feleség, aki csalja az urát; házibarát, a ki asszonykedvest megcsalja egy cocotteal, a cocotte-ot az asszonynyal, mind a kettőt a menyasszonyával s a menyasszonyát mind a kettővel. Szóval harmadfél órán át mindenki javában tördeli a házasságát, s ebben a versenyben határozottan a házibarát marad legfelül. A darab különben oly kopott helyzetekről szivja mulatságosságát, hogy az udvarlót pamlag alatt bujkáltatja, kussogni hagyja ruha-szekrényben és átöltözteti dervisnek; az asszonyok meg pongyoláikat olyan utczai ruhákkal cserélgetik, amelyet utczán sohasem láttunk. — Szóval a franczia bohózatirók nagyon jól tudják, mi tetszik minálunk, s az irodalomból épp olyan szemétre való portékát exportálnak kelet felé, mint az iparczikkeikből. De a közönség a Lipót-körúton minden áron nevetni akar, s a fiatal asszonyok szivesen sereglenek ebbe a jobb nevü orfeumba, ahol a fülük duskálhat mindabban, amit az önző férfiak egyebütt csak maguknak tartanak fenn. — A darabban Beckné és Góth játszották a főszerepeket, s még Harmath Hedvig jutott tapsokhoz, kedves megjelenésével.

KÖZGAZDASÁG.

Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű-Részvénytársaság. A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű-Részvénytársaságnak igazgatósági ülésén az 1902/1903. üzemév mérlege előterjesztetett és jóváhagyatott. Az alapszabályszerü és rendkivüli leirások eszközlése után a lefolyt üzleti év 4,099.412 korona 99 fillér tiszta nyereséget eredményezett (a tavaly kimutatott 4,089.384 korona 83 fillérrel szemben), mely összeg a mult évről elővezetett 708.832 korona 77 fillérrel együtt 4,808.245 korona 76 fillérre emelkedik. Az igazgatóság határozatilag kimondotta, hogy a közgyülésnek javasolni fogja, miszerint ebből a nyereségből, az alapszabályszerü jutalékok és a rendes tartalékalap szaporitására forditandó összegek levonása, valamint a tiszti nyugdijalap és a társládák, javadalmazása után fenmaradó összegből osztalékként 10 százalék azaz 32,000.000 korona részvénytőkét képező minden 200 korona névértékü részvény után 20 korona fizettessék ki és a fenmaradó 941.316 korona 20 fillér uj számlára elővezetessék.

A Magyar gázizzófény rt. tiszta nyeresége az 1902/903. üzletévben az előző üztetévvel szemben 302.902 koronáról, 247.412 koronára, vagyis a 600.000 K-nyi alaptőkének 50·5%-áról 41·2%-ára hanyatlott, ami azonban a teljesen leirt Auer-féle gázizzótest szabadalmának magyar gavallériával adományozott monopólium még igen busás hozadékát képviseli. Hogy egyébként e monopólium kiaknázásához mily kevés tőkére van szüksége a társaságnak, bizonyitja a most közzétett mérleg is, mely szerint a társaságnak az elmult év folyamán 793.441 koronáról 979.174 koronára emelkedett saját tőkéjéből 577.309 K ingatlanokban, 221.989 K pedig bankoknál és értékpapirokban van elhelyezve, árukészletben csak 118.000 K, kintlevőségekben pedig 283.745 kor. fekszik s evégből mindössze 94.672 kor. idegen tőkét vett igénybe. A részvények tulnyomó része tudvalevőleg az Oesterreichische Länderbank birtokában van. — A mérleg a következő: Vagyon: szabadalom 2, butorzat 2, biztositékok 8296, ingatlan 570.000, gépek 2955, pénztár 15.621, váltók 17.670, bankkövetelések 219.835, értékpapirok 2154, épitkezések 7309, adósok 266.075, árukészlet 118.000, K — Teher: részvénytőke 600.000, tartalékalap 178.174, külön tartalékalap 65.000, értékcsökkenés 36.000, hitelez8k 94.672, fel nem vett osztalék 6660, nyereség 247.412 K. Összesen 1,227.918 K.

HETI POSTA.

Budapest. *Wesselényi-utcza 34.* Becses lapunk hirét emelné és egyletük tagjainak figyelmét magára vonná, ha egy ingyenpéldányt állandósitanánk az Önök részére. Fájó szivvel mondunk le ez előnyökről, az ember sokat elérhet, de mindent nem érhet el.

Delnő. Hat sürün telehintett lap. Álnév. Egy csomó rekrimináczió, hogy az Eiffel-torony nem elég magas, a Margithid nem elég alacsony. Hogy udvariatlanok és gorombák vagyunk, etc. etc. Ha Nagysád tudná, mennyire igaza van! Csak egyben téved: az adresseben, t. i. Nekünk se időnk, se kedvünk szellemes levélváltásra, pedig ön ezt keresi; nyilván gazdag és egyéb baja nincsen.

Budapest. *H. A.* Az idézett lapok nem tartoznak olvasmányaink közé és igy figyelemmel sem kisérhettük becses működését: A *Képes Családi Lapok*-ért valamikor mi is lelkesedtünk, fájdalom, most már ez iránt az élvezet iránt is teljesen eltompultunk. Az *Ősz drámáját* nem közölhetjük se fizetés mellett, se dijtalanul.

Versek. Nincs ezekben semmi virtus, Verje meg a — stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **KISS JÓZSEF.**

Ha őszül a haja, ne használjon mást, mint a Stella-vizet; ez nem hajfestő, de oly vegyi hatásu szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. Használata egyszerü, hatása páratlan. Ára 2 K. Zoltán Béla gyógyszertárában, V. Szabadság-tér, Sétatér-u. sarkán.

Első Leánykiházasitási Egylet m. sz. (Gyermek- és életbiztositó intézet.) Budapest VI., Teréz-körut 40—42. Alapittatott 1863. Folyó évi szeptember hóban 1,660.800. K értékü biztositási ajánlat nyujtatott be és 1,454.200 K, értékü uj biztositási kötvény állittatott ki. Biztositott összegek fejében 88.342 K 88 f. fizettetett ki. 1903. évi január 1-től szeptember 30-áig 19.504.200 K. értékü uj biztositási kötvény állittatott ki és biztositott összegek fejében 616.151 K. 27 f. fizettett ki. Ezen intézet a gyermek- és életbiztositás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb dijtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.

UJDONSÁG URINŐK RÉSZÉRE.

ANGOL BLOUSE

a mosható »VIYELLA«-flanellből (Uj minták)
a mosható »ANGORA«-flanellből (skót csikos)

DIVATOS ANGOL FORMÁRA, VAGY AZ UJ

AMERIKAI FORMÁRA

MÉRTÉK SZERINT KÉSZÜL

VÁRADY BÉLA

főherczegi udvari szállító angol és franczia divatáruk üzletében.

BUDAPEST, IV., KISHID-UTCZA 9/H.

»VIYELLA«-flanell méterje (80 cm. széles) K 5.—
»ANGORA« » » (80 » ») K 6.—

TESSÉK MINTÁT KÉRNI.

Budapest, 1903. Az Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-társulat betüivel.

hatással lehetne a tömegre. A forradalmi párt ezidőszerint vezér nélkül van, de nem adja föl a reményt. hogy ráakad a csellagára. Különböző derék ágenseknek megbizásuk van, hogy vezért keritsenek, az ujságok apróhirdetései is megteszik a magukét, sőt a czupringerektől sem kell visszariadni. A forradalom nem ösmer ugysem különbséget ember és ember között. Mint értesülünk a vezérlet dolgában legutóbb a legkitünőbb magyar bünbakkal: Bokányi Dezsővel tárgyaltak a petroleurök s e szépen induló ügyletnek csak az vetett véget, hogy 1. Bokányi Dezső kopasz, amire a szabadsághősök történetében nincs példa, 2. hogy a csizmafejelés dolgában nem tudtak megegyezni. Igy hát a forradalmároknak még mindig nincs fejük, amig csak hajdusabb, czizmafejelés dolgában is méltányosabb egyéniséggel nem akadnak össze.

* * *

△ **Csoósz, a tolvaj.** Csoósz, a tolvaj, színész volt. Ez roppant érdekes. Azonkivül napidijas volt; ez már nem érdekes. Hogy Érsekujváron egy uri dámától 25.000 korona árát lopott, az igazság. Hogy Abbaziában Lajos Viktor főherczeget lopta meg: szerencsétlenség. Ne nyult volna főherczegi vagyonhoz, sohse kapták volna rajta, mert Csoósz, a színész, nagy tolvaj volt. De akinek kedvére kétszázötvennél több uri embert, uri asszonyt motoznak meg, annak a kedvére el is fogják a tolvajt. Érsekujvárt nem motozták meg a vonat utasait, mert aki nem főherczeg, ilyenre nem is gondol, mint szükséges nyomozásra. De hát nem erről akarok szólni. Csoósz, a tolvaj, eredetileg színész volt és kilökték a színészegyesületből, lopás miatt. Nem volt bizonyos, hogy lopott, csak nagyon valószinü volt. Mivel azonban Csoósz, a tolvaj, akkor még uriember volt, hát megölte a valószinüség is. Lehet, hogy akkor ártatlan is volt, de az mindegy. Tegyük föl, hogy valóban elkövette a diszkvalifikáló tolvajlást. Az azonban bizonyos, hogy kilöketvén a színészek sorából, Csoósz nem azt gondolta: jó, ezentul csak tolvaj leszek, hanem ezt: jó, ezentul becsületes ember leszek. És sokáig csavargott és nézett foglalkozás után, végre kapott is. Csoósz, a színész, diurnista lett. Ez világos bizonyság a mellett, hogy dolgos ember akart lenni. De nem lehetett, mert Csoósz, a diurnista multjában egy fekete pontot rejtegetett, mely fekete pontnak az a különös sajátsága van, hogy mennél tovább rejtegetik, annál nagyobbra nő, előbb folt lesz belőle, aztán fekete felhő, amely elnyeli az egész embert. Ugyanis, vannak, akik sokkal többet lopnak, mint Csoósz, a színész, de mivel rajta nem kapják őket, hát mint becsületes emberek vénülnek meg. Csoószt ez a szerencse nem érhette. És kikopván a színészségből, kikopván a diurnistaságból, azon vette magát észre, hogy éppen csak a tolvajlásból nem kopott ki. Ezt az utat nyitva hagyták számára. Rálépett-e, vagy rákerült, biz én nem tudom és a vizsgálat sem fogja kideriteni. Csoószt, a tolvajt, elfogták; s főherczeget lopván meg, a legsulyosabb büntetést mérik rá, minden enyhitő körülmény nélkül. És Csoósz, a tolvaj, mihelyt kiszabadul, arra a mesterségre veti majd magát, melyet a kosárfonáson kivül a legeredményesebben tanitanak a fegyházban: a betörésre.

Müvészet.

Eisenhut. Hagyatékából bajos a művészt megitélni, mert rendesen az marad utána, amit nem akart vagy nem tudott eladni. A Műcsarnok kis tárlata mégis előkelőnek mutatja Eisenhut művészetét. A választékosság mindig uri dolog, s ez a festő külön világot fedezett fel magának, ha nem is eszmék, legalább szinek és formák dolgában eredetit és gazdagot. A németpalánkai kiskereskedőt megszállta az Ezeregyéj meséinek a varázsa s keletre vágyott. A Kaukázustól Bokharáig és Tifliszig megfestett minden népjelenetet és minden érdekes arczot, ami utjába akadt, csak az agyonpingált bazárok előtt nem bontotta ki a festékeit. Brillians ügyességgel skizzelte fel a széles pofáju, mord tatárokat, tömérdek hangulattal pepecselte ki a hegyoldalba huzódó Hadzsikend fatornáczos házikóit meg a földből kidudorodó, hangyaboly-forma vityillókat, gyönyörü szinérzékkel szikráztatta meg a nap sugarát a tuniszi házak fehér falán. Az állatokhoz is értett. Egy megelégedett szamara s egy-két álmos tekintetü teve a legjobb vázlatok közül valók. Nagy képei kevésbbé sikerültek. A népünnepek ujjongása, a széles ecsetvonás nem volt az ő kenyere. Legkevésbbé jó pedig az a képe, amelyhez legtöbb rajz- és szinvázlatot készitett, a *Kegyvesztettek*, akik egy sötét teremben kalodába zárt lábbal, ruhátlanul feküsznek hanyatt egy szőnyegen; felpuffadt és csürt-csavart testek. Nem is sikerülhetett ilyesmi néki, aki nem esküdött a testre, aki keleten nem a finombőrü, hosszupillájú odaliszkokat kereste, s a hadi zsákmányul esett asszonyokat is ruhába burkoltan festette meg. A burnus volt az ő témája s a tarka leplek, amelyek redőiben százféleképpen bágyad el az eleven szin; s a vad pofák, amelyek idő-kicserzett bőrére kegyetlen szenvedélyek vannak irva. — Nagy ideje volt meghalnia, hogy végre kitessék, milyen biztosan rajzolt, milyen jól szinezett, s egyszer végre ismerjük, hogy legjobb festőink közül való.

v. g.

IRODALOM.

Csengey Gusztáv: *Don Quijote.* — Mi pestiek szörnyen igazságtalanok vagyunk a vidékkel szemben. Csöndességét élettelenségnek nézzük, a nyugalmát tunyaságnak, lassuságát elmaradottságnak, és nem vetünk számot azzal, hogy a mi ideges, összegabalyodott életünkben, amely nem tudni hová visz, ők őrzik a jövendő életerejét. Az idők forgataga harmincz esztendő alatt jócskán megtépázta idegeinket s elfojtá a közdolgok iránt való érdeklődésünket. A vidék őrzi mindazt, ami a negyvenes és ötvenes évek érzésében meg gondolkodásában értékes vala. Erről a korról beszélgetnek ott az emberek és erről irnak a poéták. Valósággal csodálkozás lep meg, mikor vidékről felkerül egy kötet, egy kisvárosiasan nyomtatott költői elbeszélés, amelynek hőse egy fiatal ember, aki a független Magyarországért lelkesül s miután szerkesztő volt és képviselő s igy ugyancsak volt módja megundorodni az emberektől s hozzá jegyese is cserben hagyja: elmegy néptanitónak, hogy ott vesse el a lelkekbe a jövendő nagy Magyarország csiráit. Ez a gyérvizü mese egy városi és egy falusi szerelem között folydogál, s hagyományosan a falusi révbe köt ki. Csengey bizony elszokhatott a rim és rythmus játékaitól, mióta a *Fogoly lengyel*t s egyéb, régente annyira népszerü verseit megirta, amiket *Kont*tal egyetemben deklamálgattunk valaha. De ha százszorta jobban verselne is mint ahogy versel, erősebb hazafi érzéssel nem tölthetné meg lágyan ömlő strófáit. Az előbeszédből is csak ugy sugárzik az a jó kecskeméti izü, becsületes hazafiság, s az egész regény csak arra való, hogy az iró kiönthesse a szivét. Ez a rajongó szeretet huzódik meg minden egyes szó árnyékában, s a hős akkor is, mikor kedvesétől elszakad, csak azt sóhajtja, »Dulcinea a legszebb nő a földön!« s a szerző kioktat, hogy Dulcinea alatt itt is Hungariát kell érteni. Tüzes magyarság és a tanári hivatás szigoru érzése folytak össze a Csengey professzor lelkében, mikor ezt a könyvet irta, s egy-egy strófába beleszürődött valami a felvidéki kis kert akáczainak mézillatából. Azt a becsmérlést, amit a mi modern korunkra szór, nem vehetjük rossz néven neki, akinek egyéniségében sok van a régi korok érdemeiből. Könyvét azzal az érzéssel tesszük le a kezünkből, amit biztosan ő is érzett, mikor a tollat letette: hogy nem a dal nőtt hozzá és szól a mi szivünkhöz, hanem inkább az érzés, amely dalra késztette. Ha a könyv hőse nem is imponál nekünk, de valami hajt, hogy megszoritsuk érte a szerző kezét.

A Hét 1903. II. félév 673.
(V. 9. E.)

1663. Eisenhut Ferencz.
Sz. Német Palánkán 1857 január 26-án. † Münchenben
Kakas-viadal. 1903 június 2-án. Len

A cairói kakasviadal-egyesület által rendezett versenyen középütt két indiai kakas küzd, a melyeknek egyike felugorva ront ellenfelére. Közelükben a rendező guggol, ki fehér turbánt, kék burnúst, bokáig érő rózsaszinü köntöst visel. A korláton kivül, a nagy összegekben fogadó iparosok és eunuchok kisérik figyelemmel a harczot. A nézők közül többen czigarettáznak és beszélgetnek; balról egynél esernyő és egynél kakas van; középütt egy nargilét szivLegy, fehér kendőt fog kezeiben és egy aranyokban úszónak, kivel fogadást kötött; jobbról pedig a narancssárga ruhás jobb lábát a korlátra tette, térdére könyököl és gondolatokba merülve várja az eseményt. A jelenlévő arabsok száma 50. Jelzése alól jobbra két sorban: EISENHUT FERENCZ
1894. Cairo.

Vászon, méretei 265:188 cm.
Vétetett 1898: XII. 31-én a 90432 sz. rendelettel 2800 frtért.
Elszámoltatott 1899: IV. 6-án (14/99).
Az elszámolást elfogadta 1899: V. 25-én a 29855 sz. leirat (277/99).
1899: X. 14-én a 76633 sz. leirattal a pétervári és moszkvai kiállitásra engedtetett át (573/99), de nem küldték el, hanem visszaérkezett 1899: XI. 21-én (616/99.).

904: IV. 28.

Eisenhut Feuc

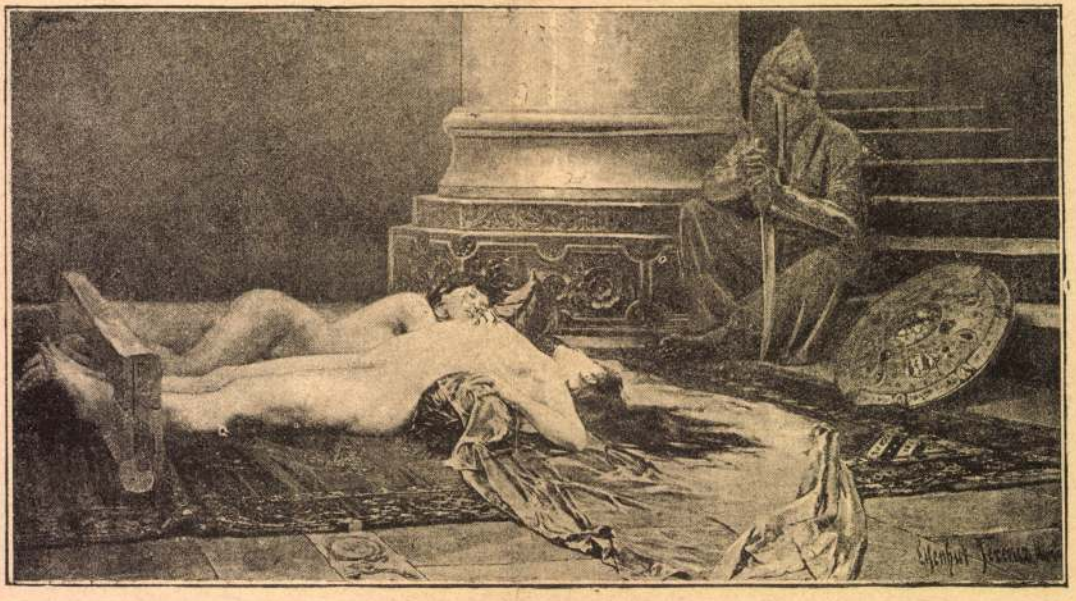

EISENHUT FERENCZ. AZ ITÉLET ELŐTT.

1584. Eisenhut Ferencz.
Sz. Németpalánkán 1857 január 26-án. † Münchenben 1903 junius 2-án.
Itélet előtt.

A börtönben felteritett keleti szőnyegen, egy elitélt fekete és szőke nő fekszik, kiknek lábait nehéz lakattal lecsukott kalodába szoritották. Az előbbi kissé összehúzódva oldalt, az utóbbi pedig, kinek kibontott szőke haja alá kendő, és dereka alá kék párnát tettek, hanyatt fekszik. Az egyik karika fülbevalót, a másik széles karpereczet hord. A háttérben, az oszlop melletti lépcsőn, sisakos és pánczélos szerecsen szolga ül éles karddal és kerek paizszsal. Alól jobbra: Eisenhut Ferencz. München 1890.

Vászon, méretei 160: 320 cm. 1500 frton.
Vétetett 1897: I. 7-én 69859/96. rendelet alapján (12/97).

Az 1899: I. 18-diki (32/99) 4354 sz. leirat alapján, 1899: IV. 15-én a szegedi Muzeumnak adatott állandó letétképen. (39/99.)

Vid. Muz.

A Képzőművészeti Társulattól átvétetett 1897: II. 5-én, mit a vall. és közokt. minister 1897: VI. 24-én 26876 sz.a. vett tudomásul.

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

Magyar Szó
Eisenchut Ferenc, fest

1976 APR 1 1

Vajdasági ritkaságok

Huszonnyolc négyzetméteres festmény

Zomborban a volt megyeháza dísztermében áll Eisenchut Ferenc Zentai csata című festménye. A kép hatalmas méreteivel valószínűleg a legnagyobb Vajdaságban a maga nemében — hét méter hosszú, négy méter széles, azaz huszonnyolc négyzetméteres vászonra van festve. A kép Bácsbodrog vármegye rendelésére készült a milenium alkalmából.

1894-ben az akkori főispán, Schmaus András, és a zombori Történelmi Társaság titkára, dr. Margalits Ede azt a feladatot kapták, hogy találjanak egy olyan ismert és megbecsült festőt, aki lehetőleg bácskai származású, s aki vállalja ezt a nagy feladatot. A választás Eisenchut Ferencre esett, a müncheni Képzőművészeti Akadémia tanárára. Eisenchut a kérdéses időben valahol Keleten tartózkodott. Csak hosszadalmas és bonyolult diplomáciai levelezés és nyomozás után sikerült rátalálni Teheránban. Miután elfogadta a megbízást, Zomborba utazott s ott megmutatták neki a termet és a falat, ahova a képet szánták. A szerződést is aláírták, melynek értelmében a művész 12 000 forintot kapott munkájáért.

Eisenchut a témára két variációt készített, közülük ezt a kompozíciót fogadták el.

A művész a képet a meghatározott nagyságnál nagyobbra festette, így lehetetlen volt bevinni a terembe. Végül egy rendkívüli megyei nagygyűlésen elhatározták, hogy a mennyezetet felemelik, az ablakokat pedig magasságukban meghosszabbítják, hogy rajtuk át bevihessék a terembe az óriási festményt.

A felbecsülhetetlen értékű remekmű iránt már többen érdeklődtek. Megvételét ajánlotta már a Londoni Állami Képtár, a bécsi és a müncheni akadémia is. Többször el akarták vinni Újvidékre és Belgrádba.

REFFLE Gyöngyi

szászegest szisztematikusan tanulmányozta, bizvást állíthatja, hogy a hüllő nem ugrik a földről, hanem nyakadba pottyan a fáról. (Na ugye, ha fél tőlem, akkor mért nem marad a fészkesen?!)

Meg is mutatott egy ál-brummeliánusat, amely álmosan tekergődzött a gegáján.

„Sokkal élénkebbek szoktak lenni (de engem akkor se érnek utol!) fűzte hozzá még — csakhogy jelen időszakban téli álmukat alusszák".

Aztán az is kiderült, hogy azért enyeleg oly fesztelen vélek, mert immunis a kígyóharapásra. („Marva vagyok, tehát élek!")

Hja, így aztán könnyű!

Így én is válalom.

Pláne a téli alvást.

KOPECZKY László

got, néha be is rúgott, ilyenkor az anyám szidta: bár maradtál volna a bölcsődben

A szidalom nem áttételes, hanem egészen határozott értelmű, és az alábbi történetet rejti magában. Amikor Erzsébet nénénk szüleinek a szülei a többi hegyesivel együtt hanyatt-homlok menekültek a faluból otthagyva mindenüket, vagyis az 1849-es nagy szaladáskor, a fejetlenségben megfeledkeztek a bölcsőben alvó csecsszopó gyerekről. Már csak futás közben eszmélt rá valaki: Jaj, istenem, a kiczi! A gyerek apja visszafordult, a faluba a már gyújtogató ellenséggel szembe, be a házba, kikapta a gyereket a bölcsőből, és futott vele a többi után. Ezt kell érteni a: bár maradtál volna a bölcsőben, ott égtél volna a házban, vitt volna el az ellenség.

A most kilencvenhét éves asszony gyerekkorában is voltak öreg emberek, azok tehát valamikor a múlt század első felében látták meg a hegyesi dimbes-dombos utcákat.

— Emlékszek öreganyámra, nyolcvanhat éves volt, amikor meghalt. Az nevelt bennünket. Még nagylány, olyan tizennyolc-húsz éves voltam, amikor meghalt. Vastag Pali bácsira, Tóth Pálra. Meg még az apjára is, Ferenc bácsira emlékszem. Ezek

veszteség-termelés

Egy új cementgyár képviselője kijelentette, hogy gyára veszteséggel működik. — Talán azért — mondhatnánk nem éppen meggyőzően —, mert idő kell hozzá, hogy az új gyár bejáródjon. Megdöbbentő azonban, hogy az illető hozzáfűzte: a gyár legalább még 5 évig cementen kívül veszteséget is termel!

Felvetődik a kérdés, ki és kinek a pénzét fektette ebbe a „kifizetődő" vállalkozásba? A beruházási terv ellenőrzése közben vajon senki nem vette észre, hogy valami nincs rendjén, hogy mellébeszélnek? És nem utolsósorban: felel-e valaki ezért? Mi lenne ha a társadalom pénzének ilyen felelőtlen kezelését gazdasági bűntettnek minősítenék, a kivitelezők pedig viselnék a következményeket? (●)

Eisenkölbel Lőrinc

idősebb, kőnives

Sopron

1686. márc. 16.

polg. esku

Hází

Nagyra

Kompotschüsseln, 18 tiefen Tellern, 54 flachen Tellern, 18 Dessertteller, 18 Teeschalen mit Untertassen, 16 Kaffeeschalen mit Untertassen, 2 Senftschalen, 2 Aufsätzen und 24 Obsttellern. Ränder mit Korbflechtmuster in Relief und bunte Blumensträusse. Blau Schriftbandmarke, um 1885.

482. **Csésze aljjal,**

berlini porcellán, magas füllel; a csészén aranysávok közt virágcsokor és német felirat. 1830 tájáról. — SCHALE MIT UNTERTASSE aus Berliner Porzellan mit überhöhtem Henkel. Auf der Schale zwischen Goldbordüren Blumenstrauss und Inschrift. Um 1830.

483. . . . . .

484. . . . . .

485. . . . . .

486. . . . . .

487. . . . . .

488. . . . . .

Eysenkölbl Lőrincid

könnves Sopron

lásd

E. L. ifj.

adatai

Között.

Csatkörl

Eysenkölbel Lörinc

soproni kőmüves

l.

Lyka emlékkönyv

188. l. 189. l.

Eisenkölbl-nek

ísírva

Ezt nem vettem

be az irodalmá-

ba.

Eysenkölbl Lőrinc

soproni kőfarágó

1697. nov. 15-én

a soproni tanácselőtt

szakácsaival egyett

panaszt tesz Conti

Péter Antal stukkó-

művész ellen.

Ugyanannak a mű-

vésznek Lipót Antal

nevű fia a XVIII.

Házadban mála végzi

tanulmányait.

Csatkai Endre dr

A gróf Szapáry-Kas-

tély Bükön.

Soproni Szemle

1938. 255, 256. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Eysenkölbl ~~Ferenc~~ Lőrinc

l.

Schoenkörpvárosh

110. l.

Eisenkolbl Lőrinc

kőfaragó

l. Bán J. Sopron nyári erpházfőtén etc. Sopron 1939.

Bán Sopron

375, 376, 381 l.

T stalán tervezője is 1719-25. Fenti volt az építés vezetője T a soproni a domokosok templomának

Fenti-töl a sarródi pestis-szobor 1741.

9-11-10.

ɔrdult és szembenéz, Jobb kezét
rövid görbe kardját fogja, Paro-
rna, szeme szürke, arcza és baju-
zül az aranygyapjas rendet piros
sillagját pedig a szalaggal mel-
savart fekete nyakkendő, mellfod-
és prémes mente, Derekát zsinorőv
ton nyugvó oszlop van, melyre dra-
llett a szabadba nyerünk kilátást,

2 cm.-- Lelt.sz.1384.-- Értéke 300 K.--
nya 1908 október 15-én (1643-908),--
(1646-908),-- Az adomány elfogadta-
913),

3-908.
908-1.
lt.9855.

57

Eisenkölbl Lőrinc

Kőmüves mester
aki 1686. szerzett
polgárjogot Sop-
ronban
Az eredeti kézi-
ratban utólag
pótoltam: „Meg-
halt 1714-ben."

Igy kénytelen
voltam kihagyni,
hogy 1719-25. a
soproni domonkos
templom épitését vezette.

Javítandó

Eisenkölbl Jakab, kőmüves

A soproni Uj utca 18.sz.ház, melyben késöbarokk falfestményekre bukkantak, 1747 után romba dőlt és Kamper Jakab, valamint Eisenkölbl kőmüvesek épitették újjá. 92.old

Mórotz László: Késöbarokk falfestmények feltárása az Uj utca 18-as számú házban 86.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXIV. évf. 1970. Sopron

Eisenkölbl Jakab János, Kőművesm. MDK

1747 ból pecsétlenyomata. Vakolókanalat tartó alak. Sopronból. 118. old.

Tompos Ernő: Cimeres céhemlékek a Soproni Múzeumban. 107.o.

Arrabona, Győr. 1968. 10. Kantus János Múz. Győr. 1968. Győr-Sopron Megyei Nyomdaváll.

Eisenhut Joachim

intarziaműves

L.

Szendrey - Szentiványi

430. l.

~~Balta vasból VIII. 124.~~

Eisenhut János József

limbaczi zármazású vésnök

L. megvétel

Szendrey - Szentiványi

430. l.

Balta vörösrézből II. 204.

Risenhut József, szobrász

A XVIII. sz-ban Szegeden is dolgozott.
A városi templomban művei. 183. old

Szelesi Zoltán: Adatok Szeged XIX.századi képzőművészetéhez. 180.o.

A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve. Szeged 1954.
Szegedi Nyomda Váll.1954

Eiscenhut Ferenc

Föv. hégt

Templom belseje, virf

Férfiakt, tollr.

Akt, cer. r.

Szépm. Muz.

Ytélet előtt (of
Kakasviadal
Ek álom
Grmény férfi
Rabszolgakereskedés)

ki s tárcám terhére a fentmeg

számolja el.

A hivatalos másola

Fetamann

shiv. igazgató

Eisenhut Ferenc

Tanulmány, olajt

Budapest székesfőv. tulajd.

~~Bronzadó VI. 175.~~

~~Bronzárugy IV. 120~~

Eisenhut Ferenc

ired

Vas. Ujs. 1898. 613 l.
(Az erredeti dist
menet Kőrkéje.)

Sz - Sz

CASINO DE PARIS

GATÓSÁG

TELEFÓNSZÁM
14-22

példa

Hollósy Simon

Vas. Ujs. 1882.
496 l. cod?

A müncheni képzőművészeti akadémián a nyári félév befejezése alkalmával ismét hat fiatal magyar művész részesült nagyobb kitüntetésben. *Kardos* Gyula, *Kéméndy* Jenő és *Eizenhut* Ferencz festett tanulmányokért ezüst érmet, *Hollósy* Simon és *Langsfeld* Rezső szintén festményekért, *Jendrássik* Jenő rajzaiért bronz érmet kaptak.

S1 - S2

MDK

Eisenhut Ferenc

Magyar kiállitó müvészek névsora. Mücsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

MDK

n. Eisenhut Ferenc, festő,
a XIX sz. vizfestője.

(gy.) Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete.
Képzőművészet, 1931 43-44 sz. 185-l.
1931. tárlatán.

NAPLÓ-SZÁM	A BETEGRE VONATKOZÓ JEGYZETEK
	augusztus 25 kedd
	augusztus 26 szerda
	augusztus 27 csütörtök

NAPLÓ-SZÁM	A BETEGRE VONATKOZÓ JEGYZETEK
	augusztus 28 péntek
	augusztus 29 szombat
	augusztus 30 vasárnap

Eisenhut Ferenc

l.

Művészi Ipar

Jan. 20. ~~Szerda~~

1892. 45. l

Jan. 19. Kedd

Jan. 18. Hétfő

Jan. 17. Vasárn.

17. A komáromi népkönyvtárnak ... ... 300 K.
18. A liptószentmiklósi állami elemi iskolának az O. T. könyvtárból kiselejtezett művek pótlására ... ... 200 «
19. A marosvásárhelyi Székely Társaságnak 300 «
20. A miskolczi Vakokat gyámolító orsz. egylet fiókjának Braille-rendszerű könyvtárára ... ... 300 «
21. A Nagybecskerek-Torontálvármegyei Magyar Közműv. Egyesületnek (azzal, hogy 250 K-ért a közkórháznak tartoznak könyveket beszerezni) ... ... 600 «
22. A nagybereznai áll. elemi iskolának az O. T. könyvtár fejlesztésére ... ... 100 «
23. A nagykanizsai áll. ipariskolának az O. T. könyvtár fejlesztésére ... ... 300 «
24. A nagykárolyi városi tanácsnak az O. T. könyvtár fejlesztésére ... ... 200 «
25. A nagyszebeni áll. elemi iskolának az O. T. könyvtár fejlesztésére ... ... 150 «
26. A németbogsáni Múzeum- és Könyvtár-Egyesületnek ... ... 200 «
27. A pazdicsi áll. elemi iskolának O. T. könyvtára fejlesztésére ... ... 50 «
28. A Pécsi Ingyenes Népkönyvtár-Egyesületnek ... ... 1000 «
29. A Pozsonyi Toldi-Körnek ... ... 700 «
30. A pipei EMKE könyvtárnak szekrényre 50 «
31. A sajókazai ref. iskolának O. T. könyvtára fejlesztésére ... ... 100 «

Eisenhut Ferenc

Eisenhut Ferenc hátrahagyott műveiből elkelt 113 olajfestmény, 76 passeportout-s rajz és 132 rajzlap. 19,638 korona értékben. Ezekből 2 rajzot az állam vett meg, a többi magánosok kezére került.

Művészet

1904. 212. l.

Szerkesztőség !

zágos Bizottsága által rendezett
nusitott jóindulatára támaszkodva,
on tisztelt Szerkesztőséget, hogy
kozó és idemellékelt rövid hirde-
ában a közművelődési célravaló te-
tóztassék.
sém van megküldeni az előadásról
nesak azzal a kéréssel, hogy an-
bi számban helyet adni méltóztas-

tel

Eisenhut [Ferenc]
festő"

Fővárosi Lapok 1896. dec. 2., 1-2. old.
(Szana Tamás: Karácsonyi tárlat.)

Kalmár

Eisenhut Ferenc

Szabó L. Athenaeum

50 év ele-vind. es
nyomdai társulat
148 l.
életéből
1918

eln

FERENCZI ZOLTÁN,
alelnök.

MIHALIK
szövetség

Csatolva a napiren

Stephaneum

Eisenhut Ferenc

Művészi Ipar

1892. 49. l

Jún. 2. Szerda

Jún. 3. Csütörtök

Jún. 4. Péntek

Jún. 5. Szombat

kell felhívnia a kurzus-látogató olvasó ig
maguk rendeznek felolvasásokat és megalakít
mely könyvtárai számára maga neveli az olv
közül csak a legközelebbit említsem, utalok
könyvtárakról gondoskodik, melyeket a hall
ságú és mindenesetre az eddiginél nagyo
könyvtárak és előadási kurzusok összekapcsol

Amily jelentékeny a könyvtár és az
vonatkozó irodalmi mozgalom, ép oly nagyj
utolsó évtizedben az *iskola* és a *közkönyv*
érdekében küzd. Van-e nagyobb jelentőségű
iskolából magával viszi a jó könyv szereteté
tanítani arra, hogy hogyan olvasson, megtan
jut tudáshoz, műveltséghez, oly általános ér
A tanító munkája félbenmaradt munka, ha e
nem egészíti. Megtanítani valakit olvasásra,
sással mily módon emelheti saját értelmi és e
mét, haszontalan munka. Csaknem olyan has
társadalom az önnevelésre megtudja tanítani
ösztönét biztosítja minden életkorra, az a le
nek, mert akkor nem pusztítja el a lelkeket
zedékeken át satnyává a testet, akaratgyön

Csodálatraméltó gyakorlati érzékkel ha

Eisenhut Ferenc

l.

Művészi Ipar

1893. 54. l.

Korbuly Ignác r. k. lelkész VIII.178.

Eisenhut Ferenc
festő"

Fővárosi Lapok 1900. dec. 23., 14. old.
(Vajda Ernő: Téli tájak.)

Kalmár

Eisenhut Franc

erod

Vas. Ujs. 1891. 309. l.

(A berlini nemzetközi
műkiállítás.)

felejtett könnyek alja, ti gondolat
kegyetlen izgatói, — ha szótalan
tudnám zenémnek önteni gyógyvizét
tán elringatna — de balzsamomul
szók emlékittas mérgeit oldozám
s fürdőmnek annyi éles a kavicsa
hogy lábam egy seb — s szemvizem oly teli
homokkal hogy szemem csupa vér.
Ó szótlan, tiszta, homoktalan
zene! mért nem lettem én zenész?!

Ha festő volnék, tengeri tájt,
hegyekre mászó fák sorait,
hajófüst árnyát, barna csikot
az áttetsző kék tinta vízen
s fehér sirályt a vizre, fehér
felhőt az égre, sötét romot
hegyem csucsára, vig barikat
az oldalára játszani festenék.

Eisenhut Ferenc

m. művészlelet

Lyka München

8, 11, 16, 17, 1951

56, 59. l.

Eisenhut Ferenc

l. Kelp A:
99. l.

A 19. sz-i m. festését
visiore a fr. festi-
sét her
1928

Molukka szigetcsoport VIII. 177.

Eisenhut Ferenc

wod

Pry L: A m.

Balástorthfarkúsat

a 19. sz-ban 68. l.

1932

Eisenhut Ferenc

Becskereki M.:

A délvidéri M. képrömüvészet

Szépmüvèszet

1943 83. l.

Szépmíves

Eisenhut Ferenc

Irva

a

Berzsenyi Képfestés

evicry A:a

a 17. sz. ban 178. l.

1910

alra, talapzatra helyezett tojásdad medaillon-
i bottra támasztva tartja. Fején kis kerek
nak fürtjei vállaira omlanak, bajusza ki-
lirata a talapzaton czimertől megszaki-

Comte De
la Toison. Presid.t du
. Maitre de l'artillerie Gou-
. lis.me De Troupes de l'em
agé... de 72 ans 8 Mois."
balra: „P. e. Pinxit" s jobbra: „Aubert Sculp-

i a háttérnek 13.9 : 10.2 c/m

39/94 N° 384

Eisenhut Ferenc

cród

D: A m. festésmt mesterei. I.

Csanky Miskolc, 1943

KIALLITASA

1931

Erisenbut Ferenc

rod

Csatkai Endre dr

Magyar művészek
levelekből.

MAGYAR MUVESZET
1937. 287 l.

ne brisée, dans une guerre co

Français, l'heure e
face des intimidations des fo
guerre ou de la paix, car tou
ce".-

o

LES LÉGIONNAIRES BELGES SONT T
SANCTIONS.- S'occupant toujou
pien, la "Légion Nationale", l
lisme belge, publie de nombre
en plus parmi les masses ouvri
préhension de l'attitude itali
de la Société des Nations.

Une "manchette" asse
dernier numéro la réalité de l
vis de l'Italie. On y affirme
ce de la Belgique avec l'Itali
de francs, et que les conséqu
frontières italiennes, imposé
en une perte de deux millions

Eisenhut Ferenc

Egyházm. Lap

1881. 219. l

alatt letétt 158 korona,
tvenyolcz korona kész-
biztositékom kiutalása
zkedni sziveskedjék.
s kérelmem ismétlése
atam,

1904 évi február hó 20án.

alázatos szolgája.

Felhete Jusza
vállalkozó

Eisenhut Ferenc

wód

mady S:A

Dalmübarátok

47. l.

köre 25

éves Lőrt

1890-1914

1915

NYOMTA:

Bíró
Miklós
KÖNYVNYOMTATÓ
MÜHELYE
BUDAPEST V
VISEGRÁDI U. 14
TELEFON
12-41-40

Eisenhut Ferenc

wód

Divald 1927

176.l.

M. mur tört.
ht Istvi kirwch
47. sz.
1927

Érkezett, 1905 jul. 15.

653/1905 sz. (Vácz, 1905 jul. 14. 51 sz. a.)

A váczi muz. egy. elnöksége jelentést tesz helyiségéről és a „Hegyes" megszerzéséhez közvetjárást kér. (Elintéve a 871 sz. a. X. 16 e. i. 459/905.)

Eisenhut Ferenc

1.

B: Nur-i hiall-ok hultöldön ar

Déry 1927 évben

3 l 1928

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 35418

Eisenhut Ferencz
festő"

Továrosi Lapok 1896. jul. 22., 6. old.
(Ujdonságok. Az ezredéves ünnepségek megörökítése festményekben.)

Kalmi

Eisenhut Ferencz
festő

Fővárosi Lapok 1896. jun. 20., 8. old.
(Műrészetek. Eredési lépek.)

Kalmár

Eisenhut Ferencz
festő

Fővárosi Lapok 1896. jun. 11., 2. old.
(Művészeti. A műcsarnokból.)

Kalmár

Eisenhut Ferencz
festő (rajtoló?)

Fővárosi Lapok 1896. ápr. 17., 8. old.
(Irodalom. A Nádi Budapesthől.)

Kalmár

Eisenhut Ferenc
festő

Fővárosi Lapok 1896. jan. 7., 4. old.
(Ujdonságok. – A Vágó-féle történelmi
fölvonulás..)

Kalmán

Eisenhut Ferencz
festő

Fővárosi Lapok 1895. jun. 6., 1788. old.
(Műrészetek. Vif.: Magyar műrészek a két „Salon"-ban.)

Kalmár

Gerő Ö:

Az akt-kiáll

MM. 1925

376. l.

Collegio Venturoli, (bolognai) VIII. 223

Eisenhut Franz

Magyar Művészet

1925. 376

– 1926. 62.

– 1927. 166

duel

Eisenhut Ferenc /1857-1903/
Rabszolganő, olaj

Árverési csarnok, 1939. 13 1.

2 l. - Acsády Ignác: Drégel és hőse.
1. - Szendrei János: Váraink rendszere

Eisenhut Ferenc 1857-19o3

Cserkész, olaj

Bakui szállás, olaj

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. rendk.sz.

33 1.

Eisenhut Ferenc, 1857-1903

Olvasó öreg a kunyhóban, olaj

Lovas ütközet, olaj

Mű. és Régiségkereskedelmi Váll. IX. Művészeti aukció. Bp. 1948. 9 l.

Eisenhut Ferenc

(Németpalánka 1857 - München 1903)

„Vásási sarok" o.v. 117 x 84 cm
s. l. j. Eisenhut F. 1887. München
kiáltási ár: 20000 ft.

„Hadizsákmány" o. fa 43,5 x 81.
s. l. b. Hadizsákmány, Eisenhut Ferenc (Sérült)
kiáltási ár: 15000 ft.

BÁV 56. Képankció Bp. 1981. december

Eisenhut Ferenc

(Németpalánka 1857 - München 1903)

„Pásztorfiú" o.v. 60 x 30 cm Hátoldalán

kapyatóli bélyegző Ziliáltaší ár: 4000 ft.

BÁV 55.Képaukció Budapest,1981.szeptember

Eisenhut Ferenc (1857-1903)

„Tatár-fej tanulmány" o.v. 53x45 cm

J.l.b.: E.F. 99. Tatár kikiáltási ár: 6000 Ft

BÁV 47.Képaukció Bp.1978.december

Eisenhut Ferenc MDK

Az itélet előtt, olf.

Mücsarnok 189o. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Az itélet előtt, repr.

Műcsarnok 189o. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Gül-Baba halála, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Mámorban, olf.

Mücsarnok 1895/96. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Kigyót etető büvészek, repr.

Mücsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

Eisenhut Ferenc

MDK

Kigyót etető büvészek, olf.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

Eisenhut Ferenc MDK

A kegyveszetett, olf.

Mücsarnok 1889/9o. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Gül Baba halála, olf.

Műcsarnok 1886. őszi kiáll.
II. sorozat.

Eisenhut Ferenc MDK

Gülbaba halála, repr.

Műcsarnok 1886. őszi kiáll.
II. sorozat.

Eisenhut Ferenc MDK

Hadizsákmány, olf.

Műcsarnok 1889/90 téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Rabszolgavásár, olf.

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.
II. sorozat

MDK

Eisenhut Ferenc, festöm.
1857-1903

156. Tanulmány. Ceruza. 23x30
157. Háremhölgy. Olf. 68x53
158. Birkozók. Olf. 23x28.
Illusztrálva a XVIII. táblán.

Árv.Közl. 1932 1.rk.sz. 61.sz. 17.l.

Eisenhut Ferenc

MDK

Imádkozó dervis, olf.

Műcsarnok 1888.Magántulajdonban levő régi és modern képek kiáll.

MDK

Eisenhut Ferenc,

ő is aláírta a tiltakozó írást, melyet a kultusz-
miniszterhez nyujtottak be, Hock képv. reformrendása
ellen magy. művészeti kérdésekben.

Ujváry Ignác:Válasz az "Okiratos válaszra".
Hücs arnok. 1898.nov.27. 155.l.

Eisenhut Ferenc MDK

Az irástudó, olf.

Mücsarnok 1884. őszi kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Boudoir, olf.

Műcsarnok 1882. őszi kiáll.második sorozat

Eisenhut Ferenc MDK

Tanulmány, olf.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. II.

Eisenhut Ferenc MDK

Tanulmányfej, olf.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. I.

M.D.K.

Eisenhut Ferenc, festő

is körrenmüködöt a
nem régiben megnyilt és para-
rul berendezett New York
kávéházban.

Bauzeitung für Ungarn, Bp, ~~XXXXX~~. 1894. XXIII.évf.

nov. 1. sz. 246. old.

Eisenhut Ferenc

"Háremhölgy" c. műve az Árverési Csarnok aukciókiáll.-án.

p.H.930.X.10.

Eisenhut Ferenc MDK

Tanulmány, olf.

Mücsarnok 1883. őszi kiáll. I.

Eisenhut Ferenc, festő MDK

1886 ban Bihari Sándorral és Korokmyai Ottával a Munkácsy díjra pályázott. Korokmyai nyerte el. 110 old. 21. jegyz.

Szelesi Zoltán: Részletek Bihari Sándor leveleiből. 103.o.

A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve. Szeged.1956.Szegedi Nyomda Vall.Szeged.1956

MDK

Eisenhut Ferenc festő

Münchemi fest. akad. növendéke

Őri KT kiállításra „Lúdpásztor" és „A olvasó"

c képét küldemé be. 1881.

MDK-A-1-1/936.

Eisenhut Ferenc festő

MDK

1882

„Piheno" cigányok" c. képét

Mesterházy Kálmán átvette.

MDK-A-I-1

1008

MDK

Eisenhut Ferenc, 1857-189o

Szamarkandi vásár

Magy.remekművek. Ernst-Muz. 47.kiáll. 1921.máj.
17 l.

MDK

Eisenhut Ferenc, 1857-1903

Háremhölgy, of.

Árv. Csarnok 104. aukc. 1942. máj. 6. 1.

MDK

Eisenhut Ferenc, 1857-1903.

Keleti kolostor bejárata, of.

Árv.Közl. 1940.dec. 7.rk.sz.96.aulc.

20 l.

MDK

Eisenhut Ferenc, 1857-1903

Rabszolgavásár, of.

Árv.Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 18. l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Félakt, of.

Akt kiáll. OMKT. Mücs. 1925. dec. 7. 1.

MDK

Eisenhut Ferenc

Mücsarnok 1901. 147. l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Kakasviadal, of.

Mücsarnok. 1899. 4.sz. ~~55~~.

53. l. Vásárlások a

téli kiáll.on. ~~53xcle~~

Borazjan

MDK

Az Athenaeum ill.Petőfi kiadása.

Eisenhut Ferenc

Műcsarnok, 1899. 29.sz. 451.o.

MDK

Eisenhut Ferenc: Salgó
Rákóczi
Ill. a Petőfi kiadáshoz.

Műcsarnok 1899-1900. téli kiáll.

MDK

Eisenhut Ferenc

Gülbaba halála

Mücs Ösi Kiáll. ... Vas. Ujs. 1886. 44.sz. 713.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Egy álom c. képre

A Mücs. kiáll. pályázatai. Vas, Ujs. 1891. 872. l.

Eisenhut Ferenc MDK

Tanulmány, of.

Miscsarnok 1924.febr. márc.

MDK

Eisenhut Ferenc, festőm.

Mannheimer G.-al ketten diazitették fel a /szép/ a NeW-York kávéház menyezetet, falfelületeit.

New-York Palota ó kávéház. -Vasárn.Ujság. 1894.41 évf.
46.sz. 764-5.l.

MDK

Eisenhut Ferenc, festö
1857- 1903

Arab férfi. Jelezve. Vászon.

gr. Almásy-Teleki Éva müv. int./vErnst-Muz./
IX. Müvészeti aukció. 1942 máj. 1o.-töl kiáll. 18.-án
aukció. Kat. 8.1.

Eisenhut Ferenc festő (1857-1903)

Pesti Hirlap. 1885. VII. é: dec. 16. 50.

a Képzőművészeti Társulat tagjai

sorába....

Eisenhut Ferenc festő (1857–1903)

Pesti Hirlap. 1886. nov. 12. 4–5.

Prém József: A jubiláris tárlat

Eisenhut Ferenc festő (1857–1903)

Pesti Hirlap. 1886. nov. 22. 3.

A Rózsy vásárlása a Mezőgazdaban

Eisenhut Ferenc festő (1857–1903)
aranyérem.

Pesti Hirlap. 1886. dec. 1. H.

Képzőművészeti jutalmak odaitélése

MDK

Eisenhut Ferenc, 1857-1903

Interieur, of.

Árverési Közl. 1939. 4. rk.sz. 91. sz.

18 l.

Eisenhut Ferenc festő M.D.K.

1857 – 1903

Hölgy vörös nápernyővel. Jelzve.
vánon 33 x 25 cm

Bivalyfogat. Jelzve, Tiflis 899.
vánon 63 x 91 cm

Enyedy Lukács és neje hagyatéka. Az Ernst
huz. Hukciói. XII. Bp 1923 11

MDK

Eisenhut Ferenc
Arcképtanulmány

Szent György Céh I. árverési kat. 1910. ápr.

5 l.

ai diruta, Perugiától délre,
felében itt alkalmazták először
az arany- vagy gyöngyházfényű

MDK

Eisenhut Ferenc fertő

Röch- és Mübarátok köre dijva

pályárik. 1891.

MDK-A-I-1/2959.

MDK

Eisenhut Ferenc festő

„Hálet" c képét a fiúnak

„Irástudó" (Harkányi N. tulajd.)

„Kegyvesztett" (Hatvani Deutsch tulajd.) } c képeit a berlini kiállitásra küldi: 1891.

MDK-A-I-1/2875.

MDK

Eisenhut Ferenc festő

„Gül Baba halála"
„Irástudó"
„Hálet előtt"
„Kegyvesztett" c képeit a berlini tárlatra küldi.

1891.

MDK-A I. 1/2889.

MDK

Eisenhut Ferenc festő

„Tunisi kávéház" c. képét Londonban akarja kiállítani,

„Az irástudót" Berlinben. 1891.

de az előbbi Berlinben is kiállított.

MDK-A-1 - 1/2907. és 2909.

MDK

Eisenhut Ferenc festő

„Hadiszalmány" c. képét Wágner Géza vette meg.

1890.

MDK-A-1-1/2727.

MDK

„Eisenhut Ferenc festő"

„Kegyvesztő" c képét vézkarcban sokszorosítják

1890.

MDK-A-I-1/2763

MDK

Eisenhut Ferenc festő

"Egy álom" c képét Vallásminiszter vette meg.

1891.

MDK-A-I-1/2994.

MDK

Eisenhut Ferenc fertő

„Kabil énekesnő"

„Serail előtti ör" c képeit KT harácsonyi tárlatra küldi. 1890.

MDK-A-I-1/2817.

Táblakép. „Gül Baba halála",
Eisenhut

Pesti Hirlap. 1886. nov. 12. 4-5

Prém József: A jubiláris tárlat

Táblakép. „A Korán általi gyógyi-
tás", Eisenhut

Pesti Hirlap. 1883. dec. 19. 3

A király által vásárolt művek....

Eisenhut Ferenc festő

MŰVÉSZET
II.évf. 1903.
73.
"Müvásár"

Festészet, táblakép
Az 1896. évi díszfelvonulás, Eisenhut Ferenc

Művészet, II., 1903. 252-255.

Ambrozovics Dezső: Eisenhut Ferenc

Eisenhut Ferenc festő

Pesti Hirlap. 1883. dec. 21.10

Művészeti osztondjak

Eisenhut Ferenc festő

Pesti Hirlap. 1884. márc. 12. 4

A Mincsaruskban folyó hó 14-én....

Táblakép. „Utcai pénzváltó"
Eisenhut

Pesti Hírlap. 1884. márc. 21. 13

Prém József: A tavaszi műtárlat

Eisenhut (Ferenc) festő

Magyar Sparnüvészet, 1900

1/2. sz. 70-73. o.

Uj nüvek. (Petőfi ösnes költemé-
nyei.)

Eisenhut Ferenc festő

Pesti Hirlap. 1883. okt. 21. 10

Az őszi kiállitason...

Eisenhut Ferenc festő

Pesti Hirlap. 1880. jún. 24. 3.

A münchen festészeti akadémiát....

Eisenhut Ferenc, festő

Művészet, IV., 1905. 217-226.

Malonyay Dezső: Grünwald Béla

Eisenhut Ferenc

l.

III. Postalar. aukció

1921. jan.-febr.

73. l.

74. l.

75. l

Műemlékek Orsz. Bizottságának előzetes enge-
1929 : XI. törvénycikk pedig az ingóemlékek

nyomatékosan felhívom Cím figyelmét, hogy
doskodjék, egyben arra a körülményre, hogy az
talakítási munkálatok terveit előzetes jóváhagyás
k nyujtsa be.

kérdőívet a juttatott kastély és berendezésének
Országos Bizottságához beküldeni szíveskedjék.
ezik, kérem annak szíves beküldését.

GEREVICH TIBOR
a Műemlékek Orsz. Bizottsága elnöke

Nyomda, Budapest.

Eisenhut Ferenc
Ernst-Museum auction
38. x - 1928.

Eisenhut Ferenc (Franz), (1857—1903).

112. KOZÁKFEJ (Kosakenkopf). Jelezve (Bez.): „E. F."
Vászon (Leinwand). 53×45 cm.

Eisenhut Ferenc (Franz), (1857—1903).

113. SAKKOZÓ TÖRÖKÖK (Schackspielende Türken). Jel
chen 93".
Vászon (Leinwand). 77×60 cm.

Eisenhut Ferenc (Franz), (1857—1903).

114. ALGIRI UDVAR (Hof in Algir).
Vászon (Leinwand). 45×34 cm.

ezve (Bez.): „F. Eisenhut Mün-

Illusztr. XXVI. tábl.

Hivatalból.
Díj átalányozva

Eisenhut Ferenc

Keleti vásár

Repr.

Árverési Közlöny

1928. febr. (41. 7)

Wécsey László. 505.
Wécsey Miklós b. 5. 264. 393. 445.
Wécsey Sándor. 505.
Wieland M. 92. 266. 340. 453. 535. 549.
— művei: A grátziák (ford. Z. Kiss Sámuel). 98. 501. l. *Kazinczy F.* fordításai között is.
— műveinek kiadása. 244. 254. 257.
Wiener Allg. Literatur-Zeitung. 549.
Winckelmann l. 14. 72. 529.
Wolff. Fr. Á. 415.
Wolney Const. Fer. Ch. gr. 161. 512.*
— műve: Das natürliche Gesetz. 161. 512.
Wurzbach. 498. 524. 531. 532. 552.

Xenophon: Kyropaedia ford. 395. 543.

Yorick műveinek ford. l. *Kazinczy F.* fordításai között.

Zabolai Kiss Sámuel. 66. 98.
Zay 398.
Zákány József. 504.
Zelizy Dániel. 505.
Zemplén vármegye gyűlése. 12. 26. 28. 61. 73. 364.
Zeyk Miklós. 495.
Zlinsky. 509.
Zrinyi Miklós gr., a szigeti hős arczképe. 536.
Zrinyi Miklós gr. a költő. 349.
— — arczképe. 536.
Zsoldos. 399. 545.

Eisenhut Ferenc

1857 – 1905

Áverési csonk aukciós kat.

39. sz. 1927. okt.
40. sz. 1927 dec.
41. sz. 1928. febr.

~~Nalassagyarmat VI 187~~

Eisenhut Ferencz
festő

Fővárosi Lapok 1896. jun. 20., 1. old.
(Szana Tamás: Két történelmi kép)

Sz-Sz

Kalmán

Eisenhut Ferenc

Ernst Mur. kiáll. 47. sz

Magyar remekmünek
1921. máj

Szamarkandi vásár,
Szücs Zsigmond
tulajd.

Eisenhut Ferenc

nagyobb szeretettel a
kapcsolatait jelenítette meg. Bastien-Lepaget kora forradalmi újítónak tartotta, minden idők legnagyobb természetfestőjének, édeskésebb kortársával, Dagnan-Bouveret-val együtt a fejlődés legélén haladó, korszakos mesternek. Az idő hírnevét erősen megtépázta, az impresszionizmus felfedezésével kitűnt, hogy művészete sikerét tulajdonképpen annak a termékeny kompromisszumnak köszönhette, melyet naturalizmus és impresszionizmus között kötött, de azt a nagy csendet, amely ma neve körül ásítozik, e finom művész nem érdemelte meg.

A Münchenből, Párizsból érkező festők egyaránt Bastien-Lepage dícséretét zengették, kinek óriási sikerei elhomályosították a mögötte készülődő impresszionizmust. Nagybánya kialakulásában a bastien-lepagei stílus vált alapréteggé. Az első idők legnagyobb tekintélye, a mozgalom egyik legfőbb megindítója, Hollósy Simon lelkesedve hirdettte, hogy nincs más művészet, mint a természet visszaadása. Ferenczy Károly első nagybányai

MDK

Eisenhut Ferenc

In memoriam. Eisenhut Ferenc. Müvészet 1903. 252.l.

Eisenhut Ferenc

l.

Mücsarnok

1901. 198. l.

Eisenhut Ferenc

l.

Mücsarnok

1898. 16. l.

Kulf. kiáll. Tárok

KÖTELEZŐ

Alulirottak a képzőművészetek felvir
az Országos Magyar Képzőművészeti Társ
sulat alapszabályainak 11., 12. és 13. §-
18.....-tól számított legalább három éven
Budapesten a társulat pénztárába fizetni.
előnyöket és jogokat, melyek ugyanazon alap
jait illetik.

Folyó szám	Aláírás (A czím vagy állás és a la
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

Eisenhut Ferenc

Irod
2

Magyar Géniusz

1901. 252. l.

(E. F. karikatu-
rája Márk Lajos-
tól.)

159. № 124

116 a közjnél

Modern

4343

~~116. XXI~~

Eugen Blaas.

Sz. Albanoban 1843 ~~junius~~ julius

A habozás.

Olyképen van ábrázolv

~~A~~ csakmem térdig, jo
ve ábrázolt ~~[illegible]~~ fekete hajadon mos
kedett szőke fiatal embernek
kezével állát támasztotta fe
szik. Előtte megkezdett fehé
Öltözete a leánynak, ki szé
rózsákkal, ~~[illegible]~~ fodros ingv
zöld szoknya virágokkal; a l
és ~~[illegible]~~ baljában kurta szárú
kendő, piros ing és vállrave
jobbra: E. von Blaas 1885.
Festmény, aranyozo
vászon, méretei ~~85:68~~
és annak kivonatában ~~[illegible]~~

185.5:68

Chi chée.

2 (349).

16

Eisenhut F

Nagy Zsuzsa

Petőfi illusztrációk – M. Művészetsajt. Munkaközösség Ejk. 1852. Bp 1953. 149, 150, 154, 155. l.

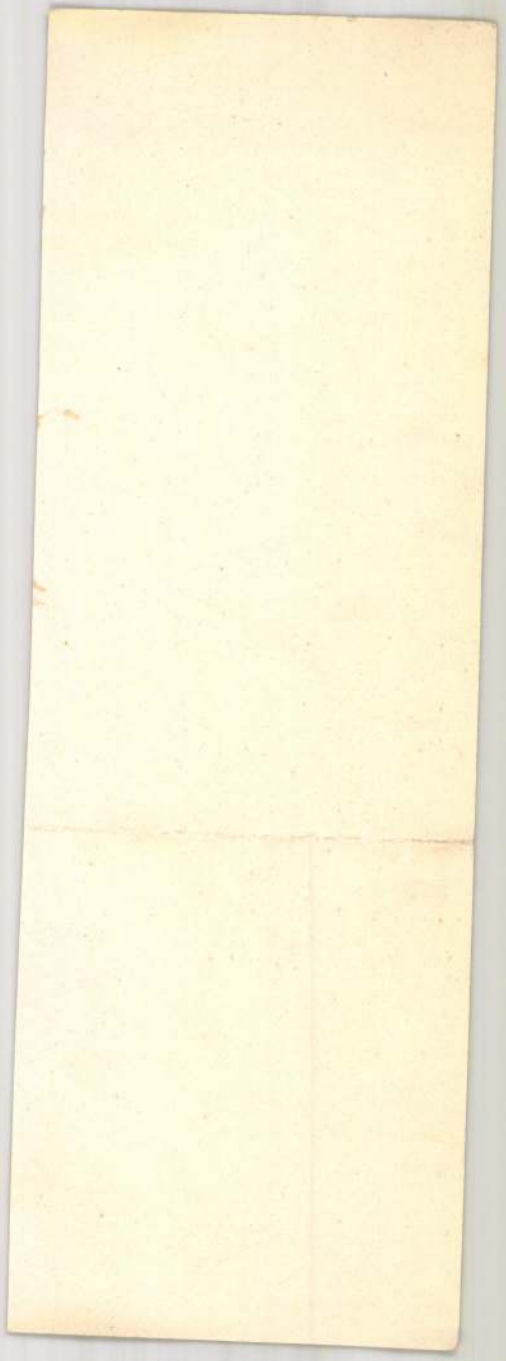

MDK

Eisenhut Ferencz

Az uj körkép megteremtői. A Hét /szerkeszti és kiadja Kiss József/ 1898. IX.évf. 33.sz. arcképek a címlapon.

MDK

Eisenhut Ferenc

Eisenhut Ferenc, az ezredévi ünnepek hódoló menete c. nagy körképét a Magyar Körkép-társaság helyiségében állitották ki.

Cikk: Az új körkép.

Vas.Ujs. 1898. 45.évf. 569.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

A junius 8-iki diszmenet megörökitésének körképtervében vett részt több művész társaval.

Vas.Ujs.1896. 500.l.

M.D.K.

Eisenhut

A müvész körképének "Hódoló diszfelvonulás" cimmel négy repr.-ját bemutatja a lap.
A müvész fényképét is " " "

Magyar Salon, Bp. 1898 szept. hó
1194, 1203, 1257, 1265. lapokon.

Eisenhut

Körképének öt részletét bemutatja a lap "A hódoló diszfelvonulás" cimmel. Repr.

Otthon, Bp. 1898. 1o. füzet 553, 561, 614, 624, 637. lapokon.

Ernst

1921 máj. M. remekművek

Szamarkandi vásár

Eisenhut Ferenc

KMTárs 1931. őszi tárl.

X. 47 L

Szalmássy Gál. 1948 jan
„100 év fest."

Mincke körben

Eisenhut Ferenc .

1901. Tavaszi kiáll.

Karcos, olaj

Nemzeti Szalon

Eisenhut Ferenc

Eisenhut Ferenc

Jelentős festményekkel szerepel a Mücsarnok kiállitásán, melyet Telepy Károly rendezett és a Képzőművészet c. rovat ismertet.
A képeket külön a kritika nem méltatja.

A HÉT, Bp. 189o. nov. 23.
I. évf. 47. sz. 335-336. lap.

Eisenhut Ferenc

(1857 - 1903)

„Pellengéren" o.v. 64 x 88 cm

J. l. 6. Eisenhut F.

Vételkori ár: 15000 Ft.

BÁV 42. Képaukció Budapest, 1977. május

Eisenhut Ferenc
1857-1903

„Festőné" olaj, vászon
45 x 30

kikiáltási ár: 4000 Ft

BÁV 33. Művészeti Képaukció, árverés 1974 május 21-2

Eisenhut Ferenc

"A keleti tárgyak nagy mestere, ecsete rendki
vül biztos, gyors, de képei csak a látóérzé-
ket gyönyörködtetik, igazi, müvészi emóciót
nem keltenek"- irja beszámolójában Yartin:
"Mütárlat" cimmel.

A HÉT, Bp. 1891. dec. 6.
II. évf. 49. sz. 794-796

Eisenhut Ferenc

Az "Álom", a "Kairói kakasviadal", a "Gül-Baba" c. jeles képei szerepelnek a tárlaton, melyről Masque számol be: "Az ezredik év Szalonja" cimmel.

A Hét. Bp. 1896. juni. 7.
VII. évf. 23. sz. 384-385. lap.

Eisenhut

"Kakasviadal"-án van egy pár igen jó fej" irja kritikájában Bojtorján: "Mütárlat" cimmel, a Nemzeti Szalonban rendezett téli kiállitáson szereplő müvéről, a Krónika c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1894. dec. 2.
V. évf. 48. sz. 758-760. lap.

MDK

Eisenhut Ferenc, 1857-1903.

Turbános férfi

Almásy-Tel. 3.auk. 1939. nov. 13 1.

MDK

Eisenhut Ferenc, festő.

Gülbaba halála. 1886. Áll. aranyérem.

OMKT-Vánd.kiáll.1910 szept.8-dec.27.

Kitünt.müv.lajstr.-Hornyánszky,kny. 63. l.

MDK

Eisenhut Ferenc, 1857-1903.

Fakvő odaliszk

Almásy-Tel. 3.auk. 1940. ápr. 5 l.

MDK

N.Szál. 88.csop.kiáll. 1938. máj.

Eisenhut Ferenc

A Rökk Szilárd-féle 1000.- forintos és a Mübarátok Köre 1500.- forintos dijára pályázott, valamint a Mülap 300.- forintos dijára. A Rökk Szilárd-féle dijra jelölt müvészek között szerepel a müvész neve is, mint M.: "A téli kiállitás" c. beszámolójában irja a Mücsarnokban -nov. 25.-én megnyitott- tárlatról.

Képes Családi Lapok, Bp. 1891. dec. 6.
XIII. évf. 49. sz. 778-779. lap.

Eisenhut Ferenc,festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr Tompa Kálmán nemzeti érdekü gyüjteményét.A 19.-20.sz. magy.képzőmüvészetének keresztmetszete.388 mü,180 müvés Eisenhut egy müvel szerepel. 227.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve,1967.Pécs,1968

MDK

Eisenhut Ferenc, festöm.

művészünk hátramaradottjainak ajándéka.

Egy kicsi, de kompás állattanulmányával szerepel.

A városi művész-sorsjáték kiállítása.
Művészet. 1915. 337.338.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Magyar Művészet 1937. 66.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

A Műcsarnok 1883 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásárolta a koran általi gyógyitás c.olajfm.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm. társ.kiáll.-ból.

Szm KT 50-132. 1.

MDK

Eisenhut Ferenc

A Képzőművészeti Társulat téli tárlata. Vasárnapi Ujság 1895. 48. sz. 798-799.l.

MDK

Eisenhut Ferencz

Sz.: A Mücsarnok tav.tárl. Vasárnapi Ujság 19o1. 16.sz. 261.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Gülbaba halála

Évk. KMT. 1930. 149.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Tanulmány a Gül Baba halála cimü képhez, repr.

Müvészet 1903. 325.l.

MDK

Eisenhut Ferenc, festöm.
1857-1903

Cserkész, Olf. -
Bakui szállás. " Jelz.

. Árv. Közl. 1936.márc.76.sz.2.rk.sz. 33.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Lyka Károly: Téli tárlat 1900-1901. Bpest 1901.
16.l.

M. D. K.

EISENHUT Ferenc festő

(1857 – 1903)

Ikleti tárgyú festmények

Az első állami aranyérmet a kasta munkácsy, Benczúr és Lotz előtt

Gathon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945
. 1962. 216, 278.

MDK

Eisenhut Ferenc

A magyar festők. Vas. Ujs. 1888. 252.l.

Eisenhut Ferenc MDK

"Salgó","Rákóczi", Illusztráció az Athenaeum uj Petőfi kiadásához

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Bocharai börtön, olf.

Samarkandi vásáron, olf.

Mücsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Népünnepély a Kaukázusban, repr.

Mücsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Népünnepély a Kaukázusban, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Az uj fevorite, olf.

Micsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Eisenhut Ferenc

Itélet előtt, c. festményét a közoktatásügyi miniszter az állami képvásárlásokból a szegedi Muzeumnak ajándékozta.

Cikk: Képzőművészet a vidéken.

Műcsarnok, 1899. 65.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

A mütárlat gyarapodása. Vas. Ujs. 1896. 499.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Petőfi költeményeinek uj diszkiadása. Vasárnapi Ujság, 1899, 821-2. l.

Eisenhut Ferenc MDK

Háremben, olf.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

MDK

Eisenhút Ferenc

A kegyvesztett. Festette Eisenhút Ferenc. Rézre karcolta Doby Jenő az Orsz. Magy. Képzőm. Társ. műlapja 1891-ben.

SzmKT 50 154.1.

MDK

Eisenhut Ferenc, festőm.

287. Bocharai börtön. Olt.

288. Samarkandi vásáron. Olt.

Műcsarnok. 1900/1. téli kiáll. Kat. 40.l.

Eisenhut Ferenc

MDK

Cserkesztánc, repr.

Mücsarnok 19o1. tavaszi nemzetközi kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Rabszolganővásár

Műcsarnok 1902.

A bpi. Orvosszövetség Műkiállitása

Eisenhut Ferenc MDK

Hunyadi kirohanása Nándorfehérvár várából

1456ában olf.

Mücsarnok 1902/3. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

A kegyvesztettek, olf.

Műcsarnok 1902/3. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Hunyadi kirohanása Nándorfehér várából, repr.

Műcsarnok 1902/3. téli kiáll.

MDK

Eisenhut Ferenc, festöm.

"Ottan termett a puszták királya"
Illusztráció az Athenaeum uj "Petöfi" kiadásához

KMTárs.1899. Tav.nemzetk.kiáll. Kat. 62.1.

MDK

Eisenhut

Az új műcsarnokban helyezték el Eisenhut Zentai ütközet c. történeti képét.

B.S.: Az új műcsarnokban.

Uj Idők, 1896.II. 27.sz. 650.l.

MDK

Eisenhut

Keleti embereket ábrázoló képe az 1901. évi tav.nemzetk.kiállitáson.

Lyka Karoly: Tavaszi műtarlat.

Uj Idők, 1901.VII.50, 51.l.

MDK

Eisenhut Ferenc, festöm.

"Rabszolgavásár"-ja a távol kelet turbános világába vezeti a nézöt.

Szana Tamás:Magyar képek az öszi kiállitáson.
Képzömüvészeti csarnok öszi kiállitása.
Magyar Salon.1888. dec. 275,276.l.

MDK

Eisenhut Ferenc, festöm

Lesghinka /Cserkesztánc/. Olf.

MNT.- Tav. Nemzk.kiáll. 1901. Kat. 32.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

1927.márc.13-tól 2o-ig.rend.pécsi kiállitáson szerepelt művével.

Felvinczi Takács Zoltán: Kiál..Pécsett

Magy.Művészet, 1927. 165-166.lap

MDK

Eisenhut Ferenc

300 forint festészeti ösztöndijat kapott

Vasárnapi Ujság 1878. 655.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Egy álom

Thirring G.dr.: Szépmüv. Muzeum. Budapest részletes kalauza. Részletes helyi kalauzok 1. Bp. 1926. lol.l.

Eisenhut Ferenc MDK

Irástudó, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Kakasviadal Kairóban, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

A zentai csata 1697-ben, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Eisenhut Ferenc

Bocharai börtön.Olajf. 7600 kor.
Samarkandi vásáron.Olajf. 3000 kor.

KMTárs 1900/1. téli kiáll. 40.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

A Műcsarnok háborus kiállitásán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.

Művészet, 1914. 451-452.l.

Eisenhut Ferenc MDK

A zentai csata, repr.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Gül Baba halála, repr.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Kegyvesztett, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Eisenhut Ferenc

MDK

Alom, olf.

Micsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Eisenhut Ferenc

„Új kegyencnő" – je neropol a hagyatéki kiállitáson.

Tamás Ernő: Az Andrássy mágyűjtemény kiállitása a Műcsarnokban.

P. H. 930. nov. 23.

MDK

Eisenhut Ferenc

Félakt, of.

Akt-kiáll. 1925. Műcs.

Eisenhut Ferenc
festőművész

Fővárosi Művészek Klubja kiállításán egy
csendéletével szerepel.

Pesti Hirlap
1934 X. 13.

Eiscuhut Ferenc

festőművész

Postatakarékpénztár aukció kiállitása - Árverési Csar
nokban - képével szerepel. A korán elhalt festő
egy olasz festmáne állitja meg a zemlélődőt.

Pesti Hirlap
1930.II.8.

M.D.K.

Eisenhut Ferenc, festő

Mannheimerrel közösen a New York kávéház részére készített mennyezetfestményének egész oldalas, színes reprodukcióját közli:

A New Yorktól a Hungáriáig, Bp.1963, Minerva,

Szerk.: Konrádyné Gálos Magda, I. t. ~~old.~~,
+ egy második részlet a 16. old. utáni II. t-a.

MDK

Eisenhut Ferenc

Gül-Baba halála, of.

Királyi vásárlások a Mücs. tárlatain. SzMKT 5o. 132.1.

1883.

MDK

Eisenhut Ferenc

A korán általi gyógyitás, of.

Királyi vásárlások a Műcs. tárlatain. SzmKT 5o - 132.l. /1883/.

Eisenhut Ferenc MDK

Itélet előtt, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Kakasviadal, olf.

Mucsarnok 1894/95. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc

MDK

Kakasviadal, repr.

Mlcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc

MDK

A figyelmes őr, repr.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

MDK

Eisenhut Ferenc, festöm.

Háremhölgy. Olf. 65x52.

Arab fej. Olf. 15x11. J.l.b.

Árv.Közl. 1930. 4.5k.sz.55.szám. 18.l.

Eisenhut Ferenc MDK

Az uj favorit bemutatkozása, olf.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Hungaria, repr.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Egy álom, repr.

Mücsarnok 1891/92. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc

A New-York Kávéház
megyeretére frankókat fest

Ormig-Világ 1964, 44 sz., 26 old.

MDK

Eisenhut Ferenc

Hunyadi kirohanása Nándorfehérvár várából 1456-ban. Of.

A kegyvesztettek, of.

KMTárs. 1902/3. téli kiáll. kat. 29.1.

Eisenhut Ferenc

MDK

Az első fátyol vásárlása, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Egy álom, olf.

Mücsarnok 1891/92. téli kiáll.

87 Pátria (o)

MDK

Eisenhut Ferenc

Három királyok imádásához tanulmány

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952

gó gyüjtések /folytatás/

rmekjátékok

Eisenhut Ferenc

MDK

Templomban, vizf.

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

Eisenhut Ferenc

MDK

Korán általi gyógyitás, olf.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. II.

MDK

Eisenhut Ferenc

Félaktja, a kiállitáson.

Gerő Ödön: Az akt kiállitás.

Magy. Művészet, 1925. 376.l.

Tiflisz. Eisenhut

Pesti Hirlap. 1883. okt. 21.10

Az őszi kiállitason....

Festészet. XIX. sz. Táblakép. „A pénzváltónál." (Eisenhut)

Pesti Hirlap. 1885. VI. é. dec. 16

A Képzőművészeti társulat tagjai részére...

Festészet. XIX sz. Táblakép. „Gül Baba halála." áll.
E is enkut arangésem

Pesti Hirlap. 1886. dec. 1. 4.

Képzőművészeti pitalmak odaitélése

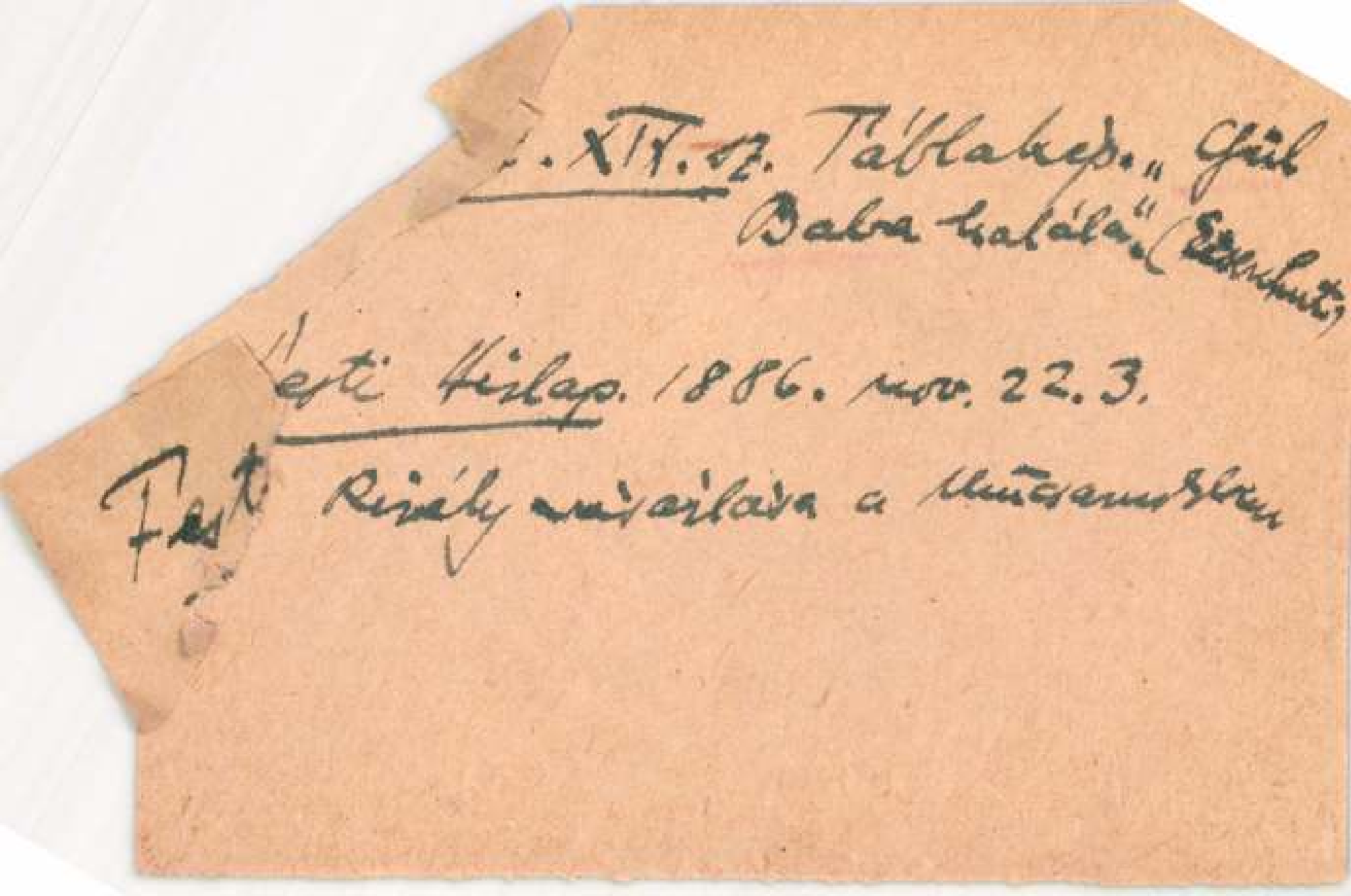

J. XIV. sz. Táblakép. „Gül Baba halála" (Eisenhut)

Pesti Hirlap. 1886. nov. 22. 3.

Fest Rizály vásárlása a Műcsarnokban

Zel. XIV. sz. Táblakép. „Gül Baba halála" (Eisenhut)

Pesti Hirlap. 1886. nov. 22. 3.

a Rizály vásárlása a Mücsarnokban

F[illegible]zet. XIX sz. Táblakép. „Gül Baba halála." (Eisenhut)

Pesti Hirlap. 1886. nov. 12. 4-5.

Prém József: A jubiláris tárlat

MDK

Eisenhut, festöm.

freskói diszitik a New York kávéház menyezetét./Ö és M.Mennheimerrel közösen./

A"New York"kávéház. -Vas.Ujs. 43.sz. 1894. 41.évf.
717.1.

Eisenhut Ferenc

Az Árverési Csarnok aukciós-kiállításain Arabs feje szerepelt.

PH.930 XII.7.

Eisenhut

Szerepel a „Magyar táj és népélet" c. kiállításon a Műcsarnokban

Magyarság, 1926, XI. 14.

MDK

Eisenhut

Csók István: Rippl-Rónai és én. Nyugat, 1935. máj.

MDK

Eisenhut,

"Petöfi összes költeményei" c.diszmü illusztrálásához hozzájárult müvészetével.
Félszázados dicsöséges multhoz méltó uj kiadás.

Athenaeum: "Petöfi összes költeményei" c. diszmü.
Magy. Iparmüvészet. 1900. 71,72.l.

MDK

Eisenhut

Felvinczi Takács Zoltán: Hollósy Simonról.
SzM évk. I.köt. Bp. 1918. 151-177 l.

MDK.

Eisenhut festő

után festette Szokol Willibáld festő
"Álom" c. festményét /olaj/

Árverési Közlöny 4. sz. 1939. december.
48.l.

Eisenhut Ferenc

Székely Bertalan tanítványa volt.

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai. (Vál. és bev. Maksay Sándor.) Bp. 1962. Képzőmův. Alap Kiadóv. – 214 l., 32 t. (A művészettörténet forrásai.) – 201. l.

Eisenhut Ferenc

"Utógondolatok" cimmel Dr. Nyáry Sándor ir a Műcsarnokban rendezett téli kiállitásról, s kritikájában kiemeli a müvész "jeles müvei"-t, anélkül, hogy megnevezné őket.

Képes Családi Lapok, Bp. 1891. febr. 1.
XIII. évf. 5. sz. 68-7o. lap

Eisenhut Ferenc

L.K.: „Az irodalom és művészet" c. rovatban ir a müncheni Salon kiállitásáról, amelyen a művésznek a "Háremben" c. festménye szerepel. A kritika kiemeli és elemzi a művet.

Képes Családi Lapok, Bp. 1891. aug. 23.
XIII. évf. 34. sz. 544. lap

Eisenhut Ferenc,festő

Hollósy Simon 1885 körül Münchenben fiataljaival együtt az akadémia körüli kis kocsmákat látogatta.Lenézéssel nyilatkozott Baditz,Kéméndy,Peske,Pataky, Eisenhut művészetéről.Egyedül Karcsay Lajost ismerte el némileg.Őket a tárgy festői felfogása érdekelte,a többiek novellisztikus tárgyalásával szemben. ł 261.el

K.L.: Megjegyzések Karcsay Lajos életrajzához 261.el

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.23.évf.1969
Sopron

Eisenhut Ferenc

"Rendkivül szép hárem-képeket festett",-irja Romhányi Sándor: "Mükiállitások" c. beszámolójában, a Szalonban rendezett tárlatról.

Képes Családi Lapok, Bp. 1893. dec. 17.
XV. évf. 51. sz. 811-813. lap

Eisenhut Ferenc

A müvész neve szerepel abban a felsorolásban, amelyről az "Országos Magyar Képzőmüvészeti Társulat 1892 évre szóló közleményei" c. kiadvány beszámol, s az 1891 évi kiállitások müvészeinek nevei mellett bemutatja alkotásaikat.
"Mindenféle" c. rovat közleménye.

Képes Családi Lapok, Bp. 1892. szept. 18.
XIV. évf. 38. sz. 608. lap

Eisenhut Ferenc

Alkotásairól elismeréssel ir M.: "A Mücsarnok téli kiállitása" c. beszámolójában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1892. dec. 18.
XIV. évf. 51. sz. 812. lap

Festészet.

„Bokharai fogház" c. kép.

(Eisenhut Ferenc-töl.)

Vr. T. 681/1899.

1899. nov. 15.

Festészet.
„Kaukázusi népünnepély"
c. kép.
(Eisenhut Ferenc-től.)

Kr. T. 681/1899.

1899. nov. 15.

Festészet.
„Tamerlan sírenlélé"
c. kép.
(Eisenhut Ferenc-töl).

K. T. 1899./681.

1899. nov. 15.

Eisenhüt Ferenc
festő (München).

V. T. 681/1899.

1899. nov. 15.

Eisenhüt Ferenc

Jestö.

K. V. 27/1898.

1898. nov. 21.

Festészet.

„Zentai csatakép" c. kép.

(Eisenhut Ferenc-töl).

K. T. 27/1898. és 119/1898.
1897. nov. 21. és 1898.
jan. 30.

M.D.K.

Eisenhut

Lázár Béla: "Mütárlatok" c. beszámolójában birálja a müvész munkáját, mint irja: "előbbi müveinél se nem jobbak, se nem rosszabbak" a jelenlegiek.

Magyar Salon, Bp. 19o2. dec. hó, XXXVIII.kötet 257-266. lap

M D K

Eisenhut Ferenc

Tanulmány

Szent György Céh VI. művészeti aukciója. 1911. márc. 17. 1.

MDK

Eisenhut Ferenc

Munka közben

"Száz év festészete" kiáll. Szalmássy Galéria. 1948.

Károlyi-palotában rendezett képzőművészeti kiáll.
1927 febr. 1.

Eisenhut Ferenc
festő

1857-1903 Keleti tárgyú festményei.

A magyarországi műv. tört. I. 421.
Corvina 1970.

Eisenhut Ferenc

festő

„Gül Baba halála" c. történelmi festménye.

A megyaszói műv. tört. I. 433.
Corvina 1970.

Eisenhut Ferenc

Eisenhut Ferenc élete egy részet
Münchenben élte le és munkás-
sága jól illeszkedett az ottani i-
gényekhez.

Szunyei Merse Anna: A müncheni iskola kiállítása...
Művészet, 1980. augusztus – 37. lap.

Eisenhut Ferenc, festő

L.: Csontváry

Németh Lajos: Csontváry : Baalbek. 354-358.

Jelenkor, Pécs, 1981. a'p. XXIV/4.

Eisenhut Ferenc

Hagyatéki bélyegzőt találunk
a művész néhány alkotásán

Szíj Béla: A műtárgymeghatározás...
Művészet, 1981. június – 8 lap.

Eisenhut Terene, festő

L: Vágó Pál

Torma Tomás: Lélek és forma 24-25

Új Tükör, B p. 1986. máj 4 XXIII/18

Eisenhut Ferenc

irod

Erdélyi Árpád:

A magyar művészetek

külföldi értékelése.

Művészet 1936. I. évf.

33. l.

Falkép - Körkép

Eisenhut-féle körkép
/A Budapestet ábrázoló
részek: Zich Ferenc/

M Ű V É S Z E T
XII. évf. 1913.
410.
"Zich Ferenc"

EISENHUT FERENC, festő

Palánkán 1909-ben kiállitása. Az ott megjelenő Baja és Vidéke c. lap nem emlékezett meg az ebben az időben Baján rendezett Tornyai János kiállitásról, bizonyára azért, hogy a helyi művész kiállitásának jelentőségét ne csökkentse. 148. old

DÖMÖTÖR JÁNOS: Tornyai Baján 145. old

A MÓRA FERENC Múzeum évkönyve. 1. 1966-1967
Szeged. 1968

Eisenhut

és Magyar Mannheimer freskói díszítik a New York kávéház mennyezetét.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

215

Eisenhut F.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;
beiratkozás éve 1877.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1 149 1

Eisenhut Ferenc MDK

nevének említése

(1857-1903).
Miskolcon 1943-ban Képmův. Muzeum
kiállításán nereplőképe:
„Rab szolgakereskedés." Olaj vászonra.
199x150 cm. Országos Képtár. Ltsz 4399.

Csánky Dénes: A magyar festénet mesterei. (Kiáll. kat.)
Miskolc 1943. 10.l. 14.l.

MTA

Eisenhut Ferencz festöm.

Elindult keletre, h. a magyarok öshazáját tanulmányozza. Megfordult mindenütt ahol Zichy Jenö gr. járt. Állandóan Tifliszben lakott a onnan indult kutató utjaira. Kb. ötven képet és vázlatot festett.

Bokharai Fogház,
A bokharai bazár. A szamarkandi koldusok.
Az aleverdi népünnep. Chefszur falu. stb.

Moszkván át állandó lakóhelyére Münchenbe utazott. Innen több képet küld az Orsz. K.M.Társ.téli tárlatára

Müvészeti Hirek. - Magyar festö keleten.
Mücsarnok. 1899. 27. sz. 425.l.

MDK.

Eisenhut Ferenc festő

Tunisi és algériai utjáról vinnajött (1887. május) München ben marad, majd Párisba akar menni Munkácsiyhoz.

Útján nagy megrendelést kapott 2 angol műkereskedőtől. –

1886-os kiállításon aranyérmet kapott.

Be akar lépni a KT-ba

MDK-A-I-1/1887.

MDK

Eisenhut Ferenc futó

„Gül Baba halála" c képét (Király Sulajdona)

bécsi kiállításra akarja küldeni. 1888.

(Már ki volt állítva Bécsben)

MDK A-1-1/2151.

MDK

Eisenhut Ferenc futó

„Gül Baba halála" c. képét a KT jubiláris tárlatán a Király veni meg. 1886.

MDK-A-I-1/1775

MDK.

Eisenhut Ferenc festő

„Gül Baba halála" c képével 1886. évi kiállítáron a ~~VKM~~ állami nagy aranyérmet nyer.

Alapító tagul jelentkezik a KT-be.

MDK-A-I-1/1897. és 1898

MDK

Eisenhut Ferenc festő

1882. „Tanulmány fő" c képét KT megveni.
„Boudoir" c.-t Vidéki kiállitásra ~~kn~~
„Az árvák" Munchenbe küldeti

MDK-A-1-1/1058.

MDK

Eisenhut Ferenc fertő

„Árvák" c. képét eladja a KT-nek. 1882.

(München)

MDK-A-I-1/1063.

MDK

Eisenhut Ferenc fertő

1883. (Odessa.) „Korán általi gyógyítás" c. képét KT-nak vételre kínálja.

MDK-A-1-1/1201.

MDK

"Eisenhut Ferus fertő"

Tiflisi tartózkodásához anyagi segélyek

kér. 1883.

MDK A - 1 - 1/1163.

MDK

Eisenhut Ferenc festő

„A horán általi gyógyítás" c. hegét a
király megveni. 1883.

MDK-A- I-1/1216.

MDK

Eisenhüt Ferenc fertő

„Az ivástudó" c képét eladta. (KT-nak?)

1884.

MDK-A-I-1/1400.

MDK

Eisenhut Ferenc festő

Két orientális témájú képén dolgozik (München, 1884)

MDK-A-1-1/1285.

MDK

Eisenhut Ferenc festő

„Gyógyítás" c. képét eladni nem tudták!

„Circus" c. képét Münchenből nem küldték

el. 1883.

MDK-A-1-1/1181.

MDK

Eisenhut Ferenc, 1857-1903.

Interieur, of.

Árv. Közl. 4.rk.sz. szept. 91.sz. 18 1.
1939.

Eisenhut Ferenc MDK

Hollósy a Münchenben köréje csoportosuló fiataloknak lenézéssel ~~kkkkk~~ beszélt Baditz, Kéméndy,Peske,Pataky,Eisenhut müvészetéről, Csak Karcsayt ismerte el némileg.

"Farkas Zoltán:Csók István.Bp.1957.58.1.
Csók"Rippl és én" cimü kiadatlan kéziratából

M.D.K.

Eisenhut Ferenc

"A mesélő" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap.

Képes Családi Lapok, Bp. 1896. aug. 16.
18. évf. 33. sz. 524. lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

Eisenhut Ferenc

Murányi Iván: Téli Tárlat c. kritikájában megemliti a müvészről, hogy "orientális tárgyu kompozíciókat állitott ki."

Képes Családi Lapok, Bp. 1895.
17. évf. a 848. lap után következő mellékletben.

Rizenhut Ferenc, [ ]

A 28. levél mellékletéből:

1886-ban a'll. aranyérmet kapott.

Takáts Gyula: Husonnyolc Rippl-Rónai levél
673-685.

JELENKOR, Pécs, 1971. júl.–aug. XIV/7-8.

M.D.K.

Eisenhut Ferenc

Gyárfás Jenő festőművészek, Stróbl Alajos [illegible]
szobrászművésszel, valamint Vágó Pállal együtt
tervezték a milleniumi diszmenetet, mint azt
"A HÉT TÜKRE" c. rovat irja.

Képes Családi Lapok, Bp. 1895. okt. 6.
17. évf. 41. sz. 655. lap

M.D.K.

Eisenhut Ferenc

A "Irodalom és Müvészet" c. rovatban "A magyar müvésznövendékeket a Müncheni Képzőművészeti Akadémia kitüntette" cimmel a lap felsorolja a kitüntetett müvészek neveit. Közöttük szerepel a müvész is, aki dicsérő oklevelet kapott.

Képes Családi Lapok, Bp. 1881. aug. 7.
3. évf. 45. sz. 718. lap

Eisenhut Ferenc
festő

M.D.K

Az 1900-ban kiadott nagy Petőfi albumhoz készített illusztrációkat, és az 1907-ben megjelent diszkiadást is illusztrálta

P. Brestyánszky Ilona: Százéves az Athenaeum
Múrészet, 1969 felmár – 14 lap

M.D.K.

Eisenhut

"Kaukázusi népünnepély jelenet"-ének szín-
elosztása nem harmonikus"-irja Lázár Béla: MT
"Téli tárlat"-ról szóló cikkében.

Magyar Salon, Bp. 19o1. febr.
982-994. lap

M.D.K.

Eisenhut Ferenc

"Itélet előtt" c. művét emliti meg Hevesi Sándor: „Képek, szobrok, rajzok" c. -az ezredéves kiállitásról szóló- cikkében.

Magyar Salon, Bp. 1896. juni.25. kötet
546-568. lap

M.D.K.

Eisenhut Ferenc

"Mámor" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap.

Magyar Salon, Bp. 1896. január hó. 24. kötet
8ol. lap

M.D.K.

Eisenhut Ferenc

Az Andrássy-uti Műcsarnokban rendezett tárlatról számol be Trisztan: "A téli kiállitásról cimmel és dicséri a művésznek az ott szereplő "érdekes vásznai"-t.

Magyar Salon, Bp. 1895. dec. hó. 24. kötet
621-630. lap

MDK

Eisenhut Ferenc

Mücsarnok. 19o1. 282 l.

M.D.K.

Eisenhut Ferenc

Közremüködött a New-York kávéház freskóinak, valamint a Ferenc József kávéház menyezetmezőnyének megtervezésénél, mint Magyar-Mannheimer Gusztáv festőmüvész munkatársa.

Somlyó Ernő: Interju Magyar-Mannheimerrel.
Szinházi Elet. Bp. 1913. dec. 28. - 1914. jan. 4.
II. évf. 44. sz. 5. l.

MDK

Eisenhut Ferenc

m: Müvészet. A Hét 1898, 526-27 l.

MDK.

Eisenhut Ferenc
festő
1857–1903.

művei a grafikai kiállításon

÷ Nemzetközi grafikai kiállítás a
Műcsarnokban

Grafikai Szemle 1909 évf. 2 z 29 l

MDK

Eisenhut Ferenc

ezüstérem

Klasszicz Gy: Párisi kiáll.kitüntetése. Wien. 1900.
326-7 l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Gül Baba halálát festette meg és evvel a művével pályázott a Munkácsy-dijra. A Műcsarnok 25 éves jub. kiáll.

Cikk: A Műcsarnok jub. kiáll.

Vas. Ujs. 1886. 46. sz. 743. l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Két müvész hagyatéka. Uj Idők 1903. II. 350.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

"Tanulmány" c.festménye.Repr.

Művészet,1903. 339.l.

Eisenhut M.D.K.

Müvei az ezredéves kiállitáson

Wenthen istván: Ferenczy Károyl Bp. 1963. 48.l.

Eisenhut Ferenc MDK

Lesghinka, olf./Cgerkésztánc/

Műcsarnok 19o1. tavaszi nemzetközi kiáll.

MDK

Eisenhut Ferenc

Egy álom, repr.

Gülbaba halála

Kézdi-Kovács L.: A 80-as évek festészete és szobrászata. P.H. 1928 évi naptára. 405,406.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

A kegyvesztett

Kigyót etető büvészek

Kézdi-Kovács László: A 80-as évek festészete és szobrászata. P.H. 1928 évi naptára. 406.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Népünnep a Kaukázusban, repr.

Müvészet 1903. 255.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Hungária, festm.

Gyermek-iskola Kairóban, festm.

Kadocsa Elek levele. Élet, 1892. dec. 15.

824. l.

MDK

Eisenhut Ferenc és Mannheimer Gusztáv

7 mennyezet festménye a New-York kávéházban

Thirring G.: Budapest. Részl. M. Utikalauzok I. 1919. 8o.l.

1su.

Eisenhut Ferencz
Az első fátyol vásárlás, olaj

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás. 1914. 2 l.

85

n emliti az első oklevél, 1439-ben
és Báthory Istváné lett. Állitólag a
n pusztult el. 1770-ben az urbéri
vas-család lett birtokosa, ők épit-
templomot. A XIX. század első felé-
a Gyürky-család kezén volt. Később a
gész falu leégett a templommal együtt.
cás település, csak egyik oldalon fé-

ngélikusok a katolikus templom rom-
XVIII. század végén. Eredetileg kato-

idomu alaprajzzal, homlokzat előtti

Eisenhut Ferenc

Deák-Ébner Lajos, Munkácsy Mihály, Lotz Károly
Paál László, Mészöly Géza, Ligeti Antal müvé-
szek alkotásai szerepelnek a Szent György-céh
tagjainak aukcióján, melyet a Nemzeti Szalon-
ban rendeztek meg, -irja Rm. a Müvészet c. ro-
vatban.

A HÉT, Bp. 1910. ápr. 17.
XXI. évf. 16. sz. 263. lap.

MDK

Eisenhut J.

Uj illusztrált Petófi-kiadás. A Hét 1903. II. félév. 820.l.

Eisenhut Ferenc (1857-1903)

„Háremjelenet" o./fa 49x33 cm
J. l. l. 6. Eisenhut Ferenc München 1883.
Kikiáltási ár: 15000 Ft.

BÁV 48.Művészeti Képaukció Bp.1979.május

Kikiáltási ár. Kor.

924. EISENHUT F. 1884. IX. 15. Gunib (Kaukázus). „már három hét óta Dagestanban vagyok . . . mentül többet keletfelé megyek, annál többet örül a szivem." L. a. s. 4 old. 8 r. . . . . 80.—

925. — 1884. X. 3. Baku. „az igen szép perzsiai és tartar Typek még továbbá is tartanak engemet itten vissza." L. a. s. 1½ old. 8 r. . . 60.—

926. — 1884. XI. 8. Tiflis. Terjedelmes és érdekes levél. Boldoggá teszi, hogy 600 ft. utazási ösztöndijat kapott. Pályázni óhajt a Munkácsy — ösztöndijra. L. a. s. 3 old. 8 r. . . . . 80.—

927. — 1884 XII. 3. Tiflis. „. . . Holnap utazom visszafelé . . . Tiflisben nagyon sok jó és a müvészetet pártoló népeket találtam . . ." L. a. s. 2 old. 8. r. . . . . 50.—

928. — 1886 II. 12. és X. 26. Két levél. Emlitve benne „Gül Baba halála" és „Az irástudó". 2 l. a. s. 3 old. 8 r. . . . . 50.—

929. — 1886 XII. 5. Tunis. „Őfelségének eladva, aranyérem és Munkácsy ösztöndijra felterjesztve, többet nem vártam volna képemmel elérni . . . Hogy ha az arany Medallia már megkapható volna, nagyon örülnék, hogyha szintén édes szüleimnek elküldetné." L. a s. 2½ old. 8 r. . . . . 80.—

930. — 1887 II. 28. Tunis. Az aranyérem elküldését kéri. L. a. s. 1½ old. 8 r. . . . . 25.—

931. — 1887 XI. 1. München. Küldi „Büvészek a kigyójukat etetik." cz. képét a kiállitásra. L. a. s. 2 old. 8 r. . . . . 50.—

932. — 1888. XI. 11. és 19. Két levél Münchenből. Küld egy kis képet ajándékba és két vázlatot. Tiszáné részére. „Szeretnék már megint keletfelé utazni, mert a képeim csak ott sikerülhetnek, ha természet után csinálom őket." 2 l. a. s. 4 old. 8r. . . . . 90.—

933. — 1890-ből négy érdekes levél, valamennyi Münchenből, többnyire képei eladásáról. „. . . . ha máma eltalálnák adni nagy képemet, már holnap utaznék Cairo felé . . . . mennék én direkt a szép világnak, csak haladhassak és festhessek jobb képeket." 4 l. a. s. 8 old. 8r. . . . . 120.—

Benczur képét és életrajzát kéri az Ország Világ számára. 2 l. a. s. 1½ old. 8r. . . . 50.—

916. DEMBINSKI HENRIK tábornok, a szabadságharcz egyik fővezére. (*1791—1864.) Sk. aláirás, valamely hadiparancsról levágva. Polgár, 1849 I. 30. P. a. s. . . . . 40.—

917. DÓCZI LAJOS báró, a költő (* 1845.) Sk. levél, 1885 III. 9. Német nyelven. L. a. s. 1 old. 8 r. . . . . 80.—

918. ÉBNER (DEÁK) LAJOS, kiváló tájkép- és genrefestő (*1850.) Sk. levél Telepy Károlyhoz. Szolnok, 1885 X. 18. L. a. s. 4 old. 84. Érdekes levél „Vivát Soroksár! De jól tette, hogy odaadta keneményeimet ugy, hogy, . . . czudar idők járnak a pictorvilágra." „Ha ugy meggondolom, hogy még ebben a korban is csak ugy a véletlenekből éldegél az ember!" 80.—

919. — Sk. levél Telepy Károlyhoz. Páris, 1887 I. 9. „Bruck családostul Londonba költözött és mint hallom, keményen dolgozik." L. a. s. 3 old. 8 r. . . . . 60.—

920. EGERVÁRY POTEMKIN ÁGOST festőművész. Sk. levél Telepyhez. München, 1888 XII. 19. Beküldött képeiről. L. a. s. 4 old. 8 r. 30.—

921. EGRESSY GÁBOR, a nagy szinmüvész (*1808—1866.) „A balatonfüredi „Észrevételek könyvé"-be." Nagy ivrétü lap mindkét oldalán szigoru kritika a balatonfüredi szinházról. „B. Füreden, julius végén 1839." Végén gyülöletes megjegyzés Kisfaludy Sándorról. P. a. s. 2 old. nagy 4 r. . . . . 120.—

922. — Sk. levél Telepy Károlyhoz. Pest, 1866 VII. 30. L. a. s. 1 old, 4 r. és czimzés. . . . . 50.—

923. EISENHUT FERENCZ, a nagytehetségü festőművész. (*1857—1893.) Levelei Telepy Károlyhoz. Valamennyi sajátkezü s egytől-egyig becses dokumentuma a művész küzdelmes pályájának.
1883 XII. 27. *Német-Palánka.* Benne emlitve egy tanulmányfő eladása 100 frtért, stb. L. a. s. 3 old. 8 r. . . . . 40.—

Eisenhut

építőművész

a New-York Palota 1892-ben 1895 között épült fel. Freskóit Lotz Károly, Maggyar-Mannheimer és Eisenhut alkották.

Móra Gábor: Palota a Nagykörúton.

Magyar Hírlap, 1946. május 14.

Eisenhut Ferenc (1857-1903)

„Tájkép kivándulókkal"

o.fa. 37x47 J.l.b.: Eisenhut Ferenc München

Védett.

Kiáltási ár: 15000 ft.

BÁV 45.Képaukció Budapest,1978.május

Eisenhut Ferenc

v.g.: "Eisenhut" cimmel ir a müvész hagyatékából rendezett kiállitásról, melyet a Mücsarnokban rendeztek. " németpalánkai kiskereskedőt megszállta az Ezeregy meséinek varázsa s keletre vágyott. A Kaukázustól Bokharáig és tifliszig megfestett minden jelenetet és minden érdekes arcot, ami utjába akadt...tömérdek hangulattal pepecselte ki a hegyoldalba huzódó Hadzsikend fatornácos házikóit, meg a földből kidudorodó, hangyaboj-forma vityillókat.
A HÉT, Bp. 1903. okt. 11. XIV. évf.
41. sz. 678. lap.

Eisenhut Ferenc,

Hegedüs László, Karlovszky Bertalan, Kacziány Ödön, Révész Imre, Roskovics Ignác, Spányi Béla, Vágó Pál, Vaszary János, Vastagh, Wagner Sándor, Baditz Ottó, Benczur Gyula, Bihari Sándor, Böhm Pál, Deák-Ébner Lajos, müvészek illusztrálják az uj Petőfi diszkiadást, mely az Athenaeumnál jelenik meg.

A HÉT, Bp. 1899. dec. 24.
X. évf. 52. sz.

Eisenhut Ferenc

Az Athenaeum kiadásában tiz kötetes történelmi mü jelenik meg a millennium emlékére. Junius: "A magyar nemzet története" cimmel az Irodalom c. rovatban felsorolja azokat a müvészeket, -közöttük a müvészt is- akik festményeikkel illusztrálják a honfoglalás előtti időktől, napjainkig terjedő müvet.

A HÉT. Bp. 1899. jan. 1. X. évf.
1. sz. 14-15. lap.

Eisenhut Ferenc

A millenniumi körkép jelentékeny része a művész alkotása, melyről a Művészet c. rovatban m. sign.-val "Eisenhut és társai" címmel megjelent beszámoló tájékoztat. A címlapon a művésztársaival együtt szerepel Eisenhut Ferenc. Repr.-ók.
A körképen az alakokat és a lovakat festette. Külön méltatja "Gül Baba halála" c. művét, megjegyezve, hogy a keleti képek festője a párisiak előtt nem idegen. Minden munkája bravuros.

A HÉT, Bp. 1898. aug. 14. IX. évf.
33. sz. 526-527. lap.

Elsenhut Ferenc

„Álló arab" o. fa 45 x 28,5 cm
J. l. b.: Elsenhut F.
Vállalati ár: 6000 Ft

BÁV 45. Képaukció Budapest, 1978. május

Eisenhut Ferenc +

Műcsarnok
1925-26. akt kiáll. 10

(ág. hitv. evang. templom III. 82 –)

Zólyom radvanyi r. Kath. templom

III. 82

M. Lepsen Leg. Bir

1914 nov.-dec (tiépen)

Az első fátrol-vasárlás of

Eisenhut Ferenc (1857-1903)

Tanulmány a "Három királyok imádása" c. festményhez.

A Fővárosi Képtár háborús veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

MDK

Eisenhut Ferenc

A zentai csata, o. vázl.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke.

Bp.1952

MDK

Eisenhut Ferencz

Gül Baba halála, festm.

A berlini nemzetközi mükiáll. VU. 1891. 309 l.

MDK

Eisenhut Ferencz

Magyar festők a münchcni kiállitáson. VU. 1888. XXXV. évf. 23. sz. 385 l.

Eisenhut Ferenc MDK

A kegyvesztett, repr.

Mücsarnok 1889/9o. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Tunisi kávéház, olf.

Műcsarnok 1890. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

A figyelmes őr, olf.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Hungaria, olf.

Mücsarnok 1892/93. téli kiáll.

Eisenhut Ferenc MDK

Gyermek iskola Kairóban, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

MDK

Eisenhut Ferenc

M.Nemz.Reneszánsz Társ. 2. aukc. 1921.

MDK

Eisenhut Ferenc, 1857-1903.

Két akt, festm.
Tanulmányfej, "

Ernst Múz. 51. műk. 1935. márc.
7 1.

Eisenhut Ferenc, 1857-1903.
Keleti kapu, olaj
Interieur, olaj

Árverési Közlöny, 1939. 3.rk.
1.

18

MDK

Eisenhut Ferenc

Török fej, festm.

Művészi Interieurök rt. I. aук. 1917, márc.

3 l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Guggoló arab, rajz

Szent György Céh IX. aukc. 1911. nov.
17 1.

MDK

Eisenhut Ferenc, festöm.

1886. Állami aranyérem: Gülbaba halála.

OMKT-Vándorkiállitások.1910.szept.8.-dec. 27. Eger Miskolc, Kassa, Eperjes, S.a.ujhely, Debrecen, Gyö gyös.

Kat. 63.1.

Eisenhut Ferenc MDK

Ülő férfiakt, toll

Műcsarnok 1909. pasztellek, akvarellek és grafikai művek nemzetközi kiállitása

MDK

Eisenhut Ferenc, festöm.

"Gülbaba halála". 1886.-

Állami aranyéremmel kitüntetve.

Mücs. -OMKT Tavaszi Kiállitás. 1900. Kat. 14.1.

MDK

Eisenhut Ferenc, festöm.
szül.1857. Német-Palánkán.

175. Rabszolganö-vásár.

Mücs. - A bp.-i Örvosszövetség Mü-kiállitása. 1902.
Kat. 2o.1.

MDK

Eisenhut Ferenc

Orsz. Magyar Képzőm. Társ. téli kiáll. Vasárnapi Ujság 1892. 828,829.l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Népünnepély a Kaukázusban, repr.

KMTárs. 1900/1. téli kiáll. kat.

MDK

Eisenhut Ferenc

Cserkesz-tánc, repr.

KMT. 19ol. tav. nemzetk. kiáll. kat.

MDK

Eisenhut Ferenc, 1857-1903

Olvasó keleti férfi

Ernst aukc. 11. 1920. ápr.
7 l.

MDK

Eisenhut Ferenc, 1857-1903

Egy perzsa férfi képmása

Ernst szám. 11. 1920. ápr.

7 l.

MDK

Eisenhut Ferenc, 1837-1900.

Kardtánc, of.

M. Studio 2. aukc. 1921. 1o l.

MDK

Eisenhut Ferenc, festö

Az elsö fátyol vásárlás. Olf.

MK.Seg.Biz.Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 2.l.
~~XXXXXXXXXXXXX~~. Szépm.Muz.

MDK

Eisenhut Ferenc, 1857-1903

Fekvő leányka, cer.

Árv.Csarn. 1940. jun. 94.sz.

21 l.

MDK

Eisenhut Ferenc, 1857-1903

Első fátyol, of.

Árverési Közl. 1929. 5.rk.sz. 14. l.

MDK.

Eisenhut Ferenc festő / 1857-1903/

"Tanulmány" /ceruza/

Árverési Közlöny 4.sz., 1939. december.

29.1.

M.D.K.

Eisenhut Ferenc /1857-1903/

151. A zentai csata. Vázlat. Olajf.
156x236, vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. 1952. Bp. 18. l.

MDK

Eisenhut Ferenc, festö
1857-1903

Szakállas perzsa férfi. Jel. Olf. Vászon.
Csatajelenet. Tanulmány a müvész sokszor kiállitott képéhez. Olf. Vászon.

v. Ernst Muzeum VI. müvészeti aukció. Kiáll. 1947 okt. 12-19.

Kat. 10.1.

MDK

Eisenhut Ferencz

Temetőben férje sirjánál, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883. 12. l.

MDK

Eisenhut Ferenc, festö

Cserkesz. Olf.
Rabszolgavásár. "

Árverési Közlöny. Festm., rajzok. 1936 okt.4. sz.oz. 29.l.

MDK

Eisenhut, festőm.

Magy.remekművek. Ernst-Muz. 47. kiáll. 1921.máj.

8 l.

Eisenhut Ferenc MDK

Csak nevét emliti a XIX.sz. végén a "legkiválóbbak" között.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906. 79.l.

Eisenhut Ferenc (1857 - 1903)

„Hegyoldal" o. lerton 40x30 cm

J. l. b.: Argotti 99.

Kiliáltási ár: 4000 ft

BÁV 49.Képaukció Budapest,1979.szeptember

wurde die geniale Sängerin in Stuttgart, von dort an die Wiener Hofoper engagiert, an der sie bis zu ihrem Ende der 80-er Jahre erfolgten, Rücktritte rauschende Triumphe feierte.

Eibenschütz, Ilona, Klaviervirtuosin, geb. 1872 in Budapest, war eine Schülerin Klara Schumanns. Eine gefeierte Virtuosin, die in Russland, England, Dänemark und Belgien der ungar. Kunst stets neue Verehrer zuführte.

Eibenschütz, Riza, königl. sächs. Hofopernsängerin, geb. 1871 in Budapest, trat, nach einem Leipziger Engagement, in Damroschs New-Yorker Wagnercyklus auf und ist seit 1902 Mitglied der Dresdener Hofoper.

Eichner, Soma, Journalist, geb. 1849 in Liptószentmiklós, widmete sich der Journalistik und trat in die Redaktion des „Neuen Pester Journal" ein. Dann arbeitete er einige Jahre in der Provinzpresse, bis er wieder nach Budapest zurückkehrte und teils beim „Pester Lloyd", teils beim „Neuen Pester Journal" tätig war. 1904 gründete er die lithograph. Korrespondenz „Ungarische Information" und das polit. Wochenblatt „Budapester Sonn- und Montagszeitung", die er seit zehn Jahren als Chefredakteur und Eigentümer leitet.

Eisenhut, Franz, Maler, geb. am 26. Jan. 1857 in Németpalánka, gest. 2. Juni 1903, studierte in München und unternahm eine längere Studienreise nach dem Orient. Seine an Farbenwirkungen reichen Bilder aus dem orient. Leben erwarben ihm einen bedeutenden Namen, so dass er auf diesem Gebiete als Spezialist von europäischem Rufe galt. Bekanntere Gemälde: *Heilung durch den Koran* (1883), *Der Tod Gül-Babas* (1886), *Kinderschule in Kairo* (1892), *Vor dem Urteile, Krönungsaufzug* (1896). E. lieferte auch zu den Gedichten Petőfis zahlreiche brillante Illustrationen.

Eisler, Matthias, Hebraist, geb. am 2. Sep. 1865 in Páty, absolvierte seine philosoph. und theolog. Studien in Budapest und Berlin und erlangte 1891 das Rabbinerdiplom, worauf er im selben Jahre als Oberrabbiner nach Kolozsvár berufen wurde und sich dort 1893 als Privatdozent an der Universität habilitierte. In Kolozsvár gründete er den isr. Frauenverein und einen Literaturverein und nimmt auch sonst am literar., kulturellen und humanitären Leben der Stadt regen Anteil. Selbständige Schriften: *A gyökbeli hangok interdialektikus változásai az aram nyelvekben* (Die interdialektischen Wandlungen der Wurzellaute in den aramäischen Sprachen, 1889), A *Talmud* (Der Talmud, 1892), *Apácza héber tanulmányai* (Die hebräischen Studien Apáczais, 1900), Az *erdélyi országos főrabbik* (Die erdélyer Landes-Oberrabiner, 1901), Az *erdélyi zsidók múltjából* (Aus der Vergangenheit der erdélyer Juden, 1901), A *kolozsvári izr. nőegylet tizéves története* (Zehnjährige Geschichte des Kolozsvárer isr. Frauenvereines, 1906), *Majmuni és az agada* (Majmuni und die Agada, 1905), A *zsidó és a női egyéniség* (Die jüdische und die weibliche Individualität, 1907), *Ezra* (1911), *Löw Lipót* (1911), A *tenger a biblia költészetében* (Das Meer in der Poesie der Bibel, 1913).

Eitler, Michael, Komponist, geb. 9. März 1822 in Kálozd, gest. 1883 als Kirchen-Chordirigent in Csorna, komponierte Kir-

chengesänge, Klavier-, Orgel- und Tanzpièçen.

Éjszaki, Karl, Lustspieldichter, geb. am 2. Okt. 1818 in Bakonyréde, gest. 1907, trat Ende der 40-er Jahre zum ersten Male vor die Öffentlichkeit und schrieb in dem nun folgenden Jahrzehnt zahlreiche Lustspiele und Schwänke. Später wandte er sich wieder seinem Technikerberufe zu. É. war einer der Gründer der literar. Petőfi-Gesellschaft, deren erster Vizepräsident er auch war.

Ekkert, Ladislaus, Chemiker, geb. am 11. Sep. 1861 in Dunaadony, erlangte das Apothekerdiplom und ist seit 1909 Adjunkt am chemischen Laboratorium der Budapester Universität. Er veröffentlichte zahlreiche Fachaufsätze über chemische Analysen, Alkaloiden, Diuretin u. s. f. in den pharmakolog. Revuen.

Elbert, Emerich, Komponist, geb. 1860 in Budapest, gest. 1897, war ein Schüler Franz Liszts und trug mit seinen klassischen Klavierkonzerten ausserordentlich zur Belebung des musikal. Lebens der ungar. Hauptstadt bei. Seine dramatische Oper: *Tamóra* gelangte 1895 zur Aufführung.

Elefánt, Olga, Kunstschriftstellerin, erwarb das philosoph. Doktorat und ist derzeit Hilfskustos am Kunstgewerbe-Museum. Sie hat in der Tagespresse zahlreiche kunstkritische Studien veröffentlicht.

Elek, Arthur, Schriftsteller, geb. 1876 in Budapest, ist seit 1895 Mitarbeiter der hauptstädt. Presse. Selbständige Werke: *Poe Edgar* (1910), *Ujabb magyar költők* (Neuere ungar. Dichter, Lyrische Anthologie, 1911), *Álarcosmenet* (Maskenzug, Novellen, 1912).

Elischer, Balthasar, Goetheforscher, geb. am 23. März 1818 in Eperjes, gest. 25. März 1895 als Rechtsanwalt in Budapest, war auch Privatdozent für Wechselrecht an der Pester Universität und legte eine umfassende Goethe-Reliquiensammlung an, die er seinem Neffen Julius testierte, der sie später dem National-Museum zum Geschenke machte.

Elischer, Josef, Philologe, geb. 1843 in Gölniczbánya, gest. 1912, war Mittelschulprofessor und schliesslich Ober-Studiendirektor in Nagyszeben, entfaltete auf dem Gebiete der klassischen Philologie durch die Herausgabe und Glossierung altklassischer Autoren und eines Homer-Wörterbuches eine eifrige Tätigkeit.

Elischer, Julius v., sen., Arzt, Gynäkologe, geb. am 15. Okt. 1846 in Eperjes, gest. 18. Sep. 1909, absolvierte 1871 in Wien die medizin. Studien, habilitierte sich als Privatdozent für Frauenheilkunde an der Budapester Universität, wurde 1890 zum Chefarzt der Poliklinik und 1893 zum Oberarzt der Frauenabteilung des Rochusspitales ernannt. E. initiierte in der Hauptstadt zahlreiche humanitäre Aktionen. Berühmt war auch seine Sammlung der Rembrandt- und Dürer-Stiche, die dann der ungar. Staat käuflich erwarb. Die von seinem Onkel Balthasar ererbte, berühmte Goethe-Reliquiensammlung, für die die Städte Frankfurt und Weimar ihm 100.000 Mark angeboten hatten, machte E. dem ungar. Nationalmuseum zum Geschenke. Er war ein fleissiger Mitarbeiter der medizin. Fachpresse Ungarns und des Auslandes.

Ellinger, Gustav, Violinvir-

Eisenhut Ferenc

Vas-Ujs. 1886. 757 l.
(A. Munkácsról.)

Eisenhut Ferencztől «*Gül Baba halála*» a Munkácsy-dijért versenyez és egyik legfeltünőbb darabja is a pályaműveknek. Eisenhut még fiatal ember; tanulmányait a mintarajztanodában kezdte, aztán külföldre ment, majd a keleten tett utazásokat, s a kelet erős benyomásai uralkodók lettek irányán. A keleti életet, a kelet tüzes világításu tájait, mély árnyait, ragyogó szineit látjuk képein; de látjuk egyszersmind az alakokban a nagy megfigyelést, a jellemző erőt, az előadásban pedig a biztosságot és kifejlett technikát. A versenyre is keleti tárgyat szemelt ki, de hazai vonatkozásban. A budai Rózsahegyen áll Gül Baba kis mecsetje; ott pihen a török szent, kinek sirjához a távol Ázsia török zarándokjai is eljöttek, mig a belügyminiszter meg nem nehezitette, miután a zarándoklás koldulással volt összekötve. E török szent halálát választotta tárgyul a művész. Fent a Rózsahegyen, honnan a házak tetőzete és a Duna kéklő tükre látszik, kiterített szőnyegen haldoklik az agg szent. Előtte füstölő ég, körülte szétszórt rózsák. Gülbaba a rózsák apja volt. Egyik társa még egyszer fölemeli a haldokló fejét, kelet felé fordítja. Egy török gyermek egy kosár friss rózsát hozott s a haldokló elé tartja.

KIADJA
A BABITS MIHÁLY KIADÓVÁLLALAT R.-T.
BUDAPEST

Nyomatott a Stádium Sajtóvállalat R.-T. nyomdájában, a Lorilleux Ch. és Társa festé

A MAGYAR NY

csúggesztett fűvel egy törökdervis, valódi keleti alak, csontos arczczal, vörös szakállal. A forró nap fényében áll, s az egész tájnapsütött, világos és csillogó. Valóban egy darab kelet ez. A csoportozat kitünően sikerült. A kép szélesvonásokban, nagy mozgásu ecsettel van festve. Elnyujtva, vagy pedálgatva semmi sincs rajta. A festő teljes uralma látszik mindenen. Bevégzett technika ez, s oly tehetség müve, melynek élénk érzéke van a nagyobbszabásu előadások iránt, s bírja hozzá a stil biztosságát.

Eisenhut Ferenc
Vas. Ujs. 1894. 831. l.

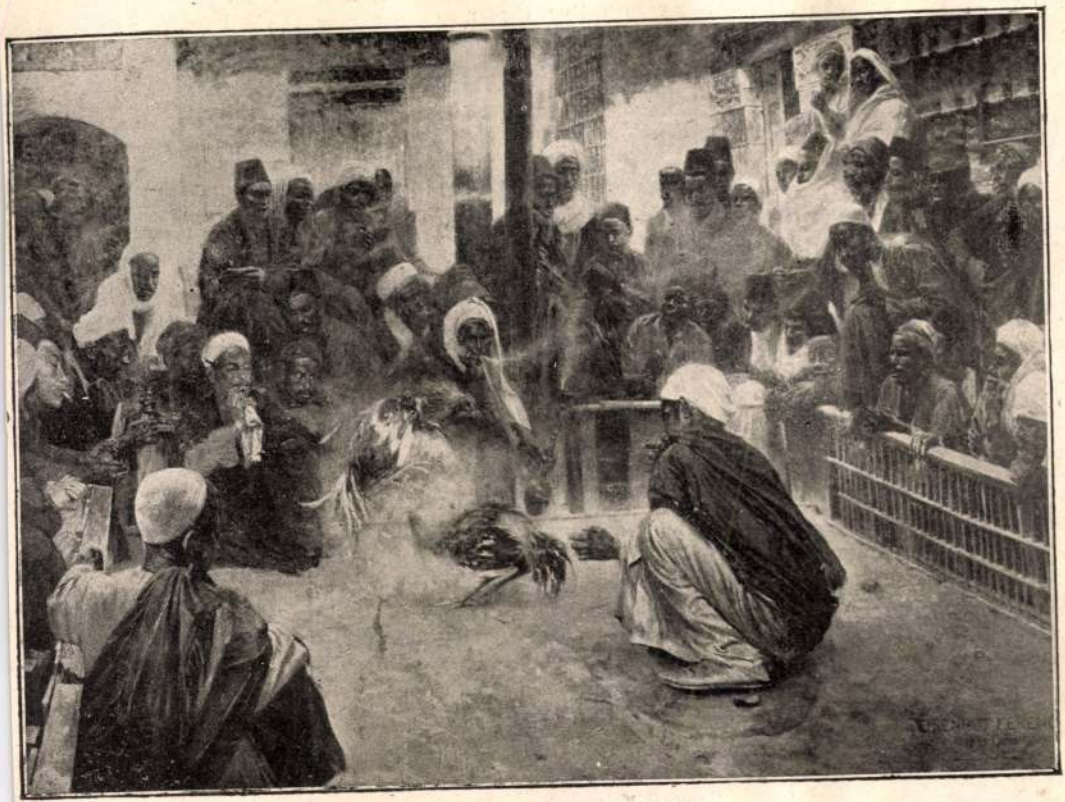

Eisenhut Ferencz: Kakasviadal.

es, de ki-
viseli az
; gyakran
em is tud
r:
ek

-től.

ond.

évedésből
ot mond.

STRŽIGOWSKY PROFESSZOR BUDAPESTEN

A bécsi egyetem nagyhírű műtörténeti professzora, a keleti és népvándorlás-kori művészetek széles tudású ismerője igen nagy tisztelője Lechner Ödön művészetének. Ezt tudva a Lechner-társaság felkérte a világhírű tanárt, hogy az idei szezonban tartson Budapesten előadást a magyaros formatörekvések e nagy úttörőjéről. Strzigowsky előadása valószínűleg még január havában lesz Budapesten s megindítója lesz a társaság időnként tartandó nyilvános felolvasásainak.

DOMENICO FETI KÉPEK GYŐRÖTT

A bencések győri rendházában sok és értékes régi műtárgy van, melyek egy létesítendő győri múzeum alapjául fognak idővel szolgálni. Most újabb műkincseket fedeztek fel a rendház ebédlőjében. Állítólag Domenico Fetitől származó olajfestményekről van szó, melyekről egy pécsi restaurátor, Medvey Lajos rajztanár állapította meg, hogy a nagy olasz festőtől származnak. A festő hitelessége azonban még megerősítésre szorul.

RÉGI MAGYAR FESTMÉNYEK KIÁLLITÁSA

Az Ernst-Múzeum január havában a magyar gyüjtők által újabban megszerzett régi magyar képeket állítja ki a múzeum nagytermében. Ezzel csak folytatja a régebben megkezdett és nagy tetszéssel fogadott kiállítási sorozatát. Ugyanakkor a múzeum többi termeiben Csók István és Perlmutter Izsák, valamint Feszty Masa képei és rajzai kerülnek bemutatásra. A február hónap művészi eseménye Vaszary Jánosnak és tanítványainak munkáiból rendezett kiállítás lesz. A szezón hátralevő részében még két csoportkiállítás rendezését tervezi a múzeum vezetősége.

EISENHUT-KÉP A BEOGRÁDI MÚZEUMBAN

A pár évvel ezelőtt elhúnyt magyar festőművész egy képéről érdekes dolgokat ír a Délbácska című újvidéki hírlap. A »zentai csata« című festményt, mely eddig a zombori főispánság egyik termét díszítette, el fogják szállítani s valószinüleg a beogradi szépművészeti múzeumba kerül. Eisenhut maga is bácskai születésű volt és családja, özvegye ma is Bács-Palánkán él, ahol az orientális jelenetek festőjének számos képét őrzi kegyelettel.

AHOL MINDENKI ARCHEOLÓGUS

A »Vasvármegye« című lapban olvassuk, hogy ott mindenki archeológus. Már annyiban, amennyiben ott mindenki megtartja azt a régiséget, melyet a földje kivet, vagy valami úton-módon régi holmi, ásatás gazdájává válik. Hogy a törvény némi beszolgáltatási kötelezettséget is előír, azzal senki sem törődik. A földbirtokos megtartja a cselédje által talált régi kardot. Az antik germán gyűrűre, melyet más helyütt találtak, szintén nem tud szert tenni a múzeum. Valahol XV—XVI. századbeli tallérokat találtak, — ezeket már csak boltokban lehetett nagy bajjal felfedezni. Építkezésnél megesett, hogy egy római üvegkorsót az út szélén talált meg egy arra sétáló műértő, pedig előre figyelmeztették az építtetőt az esetleges leletek beszolgáltatására. Bucsu községben egy kút kifalazására használtak római sírköveket, a legszebbet — négyfelé hasítva találták meg. Közöny és bűnös rosszakarat van mindezekben, melyeket azonban nem anyyira megtorlással és fenyegetésekkel, hanem népszerű ismertetésekkel kellene megszüntetni.

MEGÉRKEZTEK LONDONBA A RENESZÁNSZ-KÉPEK

Megérkeztek, pedig egy egész világ aggódott értük. Megérkezett a Leonardo de Vinci, melyet két páncélhajó kísért útján, de annak dacára Mussolini is aggódott érte, aki nehezen határozta el magát, hogy az olasz műkincsek legjavát átengedje a január 1-jén megnyiló londoni kiállítás számára. (Ez a kiállítás az újkori művészettörténet egyik legnagyobbarányú eseménye lesz). Megérkezett a Louvre szemefényét alkotó Baldwinetti-kép, a Simone Martini-festmény Amsterdamból és a berlini múzeum rajzgyüjteménye. Megérkeztek persze magyar múzeumok kölcsönadott képei is, a Szépművészeti 8 festménye és két bronzszobrocskája, valamint az esztergomi prímási múzeumból átengedett négy darab festmény is. Avatott kísérők: Felvinczi Takács Zoltán és Gerevich Tibor professzorok felügyelete alatt szállították őket lezárt hálókocsiban. A legnagyobb rendben érkeztek meg Londonba, hihetőleg eloszlatva az »Ujság« írójának aggodalmát, aki helytelenítette a magyar múzeumi műkincsek kikölcsönzését. Holott éppen most igazán minden erőnket meg kell feszíteni, hogy ott legyünk, ahol világraszóló eseményekben vesznek részt a kultúr-nemzetek.

Medvey Lajos

A Műgyüjtő 1930. 1/7.

KÉPGYŰJTŐ BIZOTTSÁGOK

Az utóbbi időben sok kifogás merült fel a külföldi kiállítások magyar anyagának összeválogatása tekintetében. Hol az egyik, hol a másik irány, vagy művészcsoport érezte magát mellőzöttnek. Most, amikor fokozott erkölcsi és anyagi érdekek fűződnek művészetünk külföldi vendégszerepléséhez, a kérdés megnyugtató megoldása fontosabb, mint bármikor volt. A Képzőművészeti Tanács oly módon akar a jövőben eljárni, hogy egy-egy bizottságot állít össze a különféle képek és szobrok kiválogatására, amely bizottságokban a legkülönbözőbb felfogású művészcsoportok is mind képviselve lennének. Az első ilyen nagyfontosságú külföldi szereplésre az áprilisban megnyiló velencei nemzetközi kiállításon lesz alkalom és ennek magyar anyagát már ezen módszer szerint gyűjtik egybe és szállítják Olaszországba.

SILBERMANN BÁCSI MEGHALT

A magyar régiségkereskedelem egy jellegzetes fejjel lett szegényebb: meghalt Silbermann Jakab, a régi ezüstművesség kitünő ismerője, akinek nagy érdeme volt abban, hogy a magyar gyüjtők érdeklődését fel lehetett kelteni a kiváló erdélyi és régi pesti ötvösműhelyek jó termékei iránt. Megszokott alakja volt aukcióinknak, de szép ősz feje époly gyakran volt látható a múzeumok és a magyar mágnás-paloták termeiben is. Régebben üzlete is volt, míg utóbbi időben lassan visszavonult a régiségkereskedelemtől. Két fia, a newyorki és bécsi műkereskedelemben hírnévre szert tett Silbermann Elkán és Ábris apjukat siratják az elhúnytban.

A MODERN TECHNIKA A — KINIZSI-UTCÁBAN

A Postatakarékpénztár aukciósházát tudvalevőleg évről-évre modernizálják. Hol a nagytermeket bővítik ki, hol a raktárakat szaporítják. Ez évben a kiállítási interieuröket alakították át és legutóbb még egy újítást vezettek be. A decemberi aukción már működésbe hozták a megafonokat. Az aukció kalapácsvezetője ezekbe mondja be a kikiáltási árakat és a hallgatók hatalmasan megerősödött hangon hallják a nagyterem minden zugában, miként szöknek fel a bemutatott műtárgyak árai. Már tudniillik akkor, amikor felszöknek.

KÉSZÜLŐ KIÁLLITÁSOK

Az új esztendőben két nagyarányú képzőművészeti kiállításra készülnek festőink és szobrászaink. Egyiket a Szinyei-társaság rendezi, amely ebben az évben jut el tízéves fennállásának jubileumához. A kiállítást nagy fénnyel és díszes külsőségek közt akarják rendezni. Az időközben elhalt tagok mindegyikének munkáit kollektive mutatják be, így Rippl-Rónai, Csáktornyai Zoltán Strobentz alkotásait. A kiállítás céljaira a Műcsarnokot akarják a vezetők megszerezni. Ugyancsak ennek a termeit szeretné kibérelni legközelebbi kiállítása számára a Munkácsy-céh is. Ezt a kiállítást október havára tervezik a vezetők.

BÉCSI IPARMŰVÉSZ-NÖVENDÉKEK KIÁLLÍTÁSA

Végh Gyula, az Iparművészeti Múzeum főigazgatója merész lépésre határozta magát, mikor karácsony hetében megnyitotta a wieni jubiláris iparművészeti iskola számára a nagycsarnokot. Modern, tisztára struktív elgondolású házak modelljei, fémbe, bádogba kalapált egyszerű, műhelyformájú edények, puszta, dísztelen és máznélküli kerámia, a hiperraffinált bécsi kultúrából kinőtt selymes budoár, — sokfelé keltheti a forradalmi újszerűség látszatát. Nálunk. Ahol az iparművészet még inkább a mézeskalács-stílus és a kulacsfaragás reminiszcenciáin éldegél. És ahol az iparművészek, ahelyett, hogy tanulni mennének a múzeumba, mérges kis ujságkirohanásokat intéznek az európai ízlést propagáló igazgató ellen. De vajjon meglátják-e, észreveszik-e, hogy az új élet, új tempó, új kifejezésmód mögött a német alaposság is ott van, a nagy szorgalom, a műhelykultúra, az anyagnak módszeres megismerése, az új generáció szabadságvágyainak méltatása és a régi mesterségek megbecsülő tisztelete is . . .

ÁSATÁSI EREDMÉNYEK

Tahitótfalu határában egy Kr. u. 130-ból való viskó került felszínre, mely egy Marcus Valerius Clemens nevű római legionarius emléke volt. *Kocs* község közelében Rohoska Oszkár körorvos ásatásokat végeztetett s ezek eredménye néhány csontváz, számos kőkorsó és bronz karkötők voltak. *Szentesen* a közeli Nagyhegyen a hunn sírok feltárása tovább folyik. Az utóbbi években már 140 sír került napfényre. Csollány Gábor, a szentesi ásatások vezetője most *Szegvárott* is felfedezett egy hunn időkből való női temetőt.

megírva

Eisenhut Ferenc

emlékkiállítása a

Műcsarnokban

1903.

148 of
678 tanulm.
vázl. és rajz.

~~Műcs. Kiá[illegible] tól~~
Pipics 102. l.

M.D.K.

Eisenhut Ferenc /1857-1903/

198. Tanulmány a "Három királyok imádása" c. festményhez.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet. MUMOK. Bp. 1952. 14. l.

MDK

Eisenhut Ferenczy

Kandalló mellett, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883. 6 l.

Eisenhut Ferenc

Képzőművészeti aranyérmek. A közoktatásügyi miniszter által alapított s a képzőművészeti társulat fennállásának negyedszázados évfordulója alkalmából első izben kitüzött két aranyérem tárgyában a biráló bizottság a magyar művészek közül *Eisenhut* Ferencz kitüntetését hozta javaslatba, mig a külföldi művészek közül *Böcklin* Arnold «Hullámjáték» czimű festménye és *Villegas* «Foscari távozik a tanácsból»

812

czimü vizfestménye között a szavazatok egyformán oszlottak meg, s az alapító leiratban megkivánt kétharmad szótöbbség egyiknek javára sem volt elérhető. A társulat elnöke, gróf Károlyi Tibor, erről azonnal előterjesztést tett *Trefort* Ágoston miniszternek, a ki a társulathoz már érkezett leiratában tudatja, hogy a javaslatnak Eisenhutra vonatkozó részét helybenhagyja, — a külföldi műnek szánt aranyérmet pedig az egyenlő számu szavazatot nyert müvek közül *Böcklin* Arnold «Hullámjáték» czimű festményének itélte oda. Böcklin, a világhirü svájczi festő, jelenleg Zürichben időzik, Eisenhut pedig Tuniszban folytatja tanulmányait.

Vas. Ujs. 1886.
811, 812. l.

Eisenhut Ferenc

Sz-Sz

Harmadik képünk *Eisenhut* Ferencz «Arab kávéházát» mutatja. E jeles festő hazánkfia nem új ember már lapunk közönsége előtt. Több képét és rajzát volt már alkalmunk bemutatni, a melyek közül elég lesz ezúttal «A kigyó-bűvölő», és «Gül Baba halála», czimű szép festményeinek másolataira utalni, mely utóbbi a magyar képzőművészeti társaságnak 1886-ki jubiláris kiállításán a legfigyelemre méltóbb képek egyike volt s szerzőjének általános elismerést festett. Eisenhut, ki a budapesti mintarajztanodában kezdé tanulmányait s most Münchenben lakik, fiatal kora daczára a jelesebb orientalista festők közé tartozik, ki a kelet szingazdag világából szereti meríteni tárgyait s szerencsés kézzel teszi vászonra annak tarka jeleneteit. Jelen képe is egy arab kávéház belsejét mutatja a csibukozó és nárgilét szivó s közben kávét szürcsölő keleti alakokkal, a vizet hordó kannákkal és felszolgáló személyzettel.

Három magyar festmény

Vas Ujs. 1891. 10. l

Eisenhut Ferenc

Vas. Újs. 1886. 760 l.

GÜL-BABA HALÁLA. Eisenhut Ferencz festménye.

CIRCUMSCRIPTIA CLUJ

UNIUNEA
MUNCITORILOR GRAFICI DIN
ARDEAL SI BANAT

VERBANI
GRAPHISCHEN
SIEBENBÜRGENS UN
BEZIRK KLAU

*

3. példá

záradékul az egyes m
zetek járulnak a 32—
ötethez. A mű sajtó a
januárban fog megjel
kötve 4 frt. Külön ki
félbőr diszkötésben 8
r művészek, a Révai
van fejezve, s gazda
s által irt szövegével
almas ünnepi ajánd
atból közöljük mai s
ányi és Paczka arczl
zek rajzoltak, s nehár
A 10 ivre terjedő k
s Herczegovina. I
Asbóth János külüg
okkupált tartományo
ott. Két kötetben, 3
ajzzal jelennek meg l
rt 50 kr., de kaphat
ben is. Harmincz f
az okkupált tartor
elt utjain tapaszta
agy eléggé figyelen
ontokkal világítja
t. Végül kifejti, hog
oldani ama nehéz
országot, hellen

Eisenhut Ferenc

Vas Ujs. 1883. 832. l. Forrás

A király a műcsarnokban. Mielőtt ő felsége Bécsbe utazott volna, megtekintette a műcsarnok őszi kiállitását, hol Trefort miniszter is várta, ki ő felségének bemutatta Benczur Gyulát, a mesteriskola igazgatóját. A kiállitást Telepy Károly vezetése mellett nézte végig ő felsége, ki négy festményt választott ki magának, melyeket azóta a budai királyi lakba szállitottak. Ezek: Mészöly Gézától «Balaton», mely a tájképekre kitüzött jutalmat nyerte, Tölgyessy Arthurtól «Pásztortüz», Eisenhut Ferenctől «Gyógyitás a Korán által» és Szobonya Mihálytól «A kovács családja».

Red 2

— Soha, — viszonozza az elkeseredett fiatal asszony.

Az apa vállait vonogatja, az anya kezeit csapkodja össze. Végre megnyugodnak abban, hogy reggelig majd megjön az esze.

Reggel hosszú leczke alá fogták a szülők. Az apa beszél a tisztességről. Nem akarnak botrányt. Nekik még három leányuk van otthonn, azokra is gondolni kell. Micsoda kérő mer bekopogtatni ilyen példa után? Aztán mit fog hozzá mondani az egész város. Ujjal fognak reájok mutatni. És megvallja Gombos úr, hogy vagyoni helyzetük sem engedi. Ha becsületesen férjhez adtak egy leányt, olyan staffirunggal,

— Visszamegyek, — tördeli fuldokolva.

És hagyja magát egy bérkocsiba beültetni, hagyja magát haza vezettetni a férjéhez.

— Úgy, édes leányom, — simogatja haját az édes anyja. Úgy, kedves, okos leányom.

Némán, tompán követi anyját a fiatal asszony. Egyetlen egy szó sem árulja el a rettenetes gondolatokat, melyek agyán átfutnak. Jó, lesz tehát olyan, a milyenné tették, lesz rossz asszony, a kinek nincs becsülete. Mit bánja ő most már, jöjjön akárki!

Egész nap ez a borzasztó gondolat czikázik fejében, még este felé is, mi-

MDK

Eisenhut Ferenc

Zöldben, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883.

7. 1.

MDK

Eisenhut Ferenc

Tájkép, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883. 3 l.

MDK

Eisenhut Ferenc

Pihenő czigányok, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883. 4 l.

Eisenhut Ferenc

A müncheni nemzetközi műkiállítás érmeit már odaitélte a jury. Magyar festők közül egyetlenegynek jutott, *Eisenhut* Ferencznek, ki másod osztályu érmet kapott. ~~A kiállításon a magyar festők~~

o Sz - Sz

Vas. Ug. 1892. 589 l.

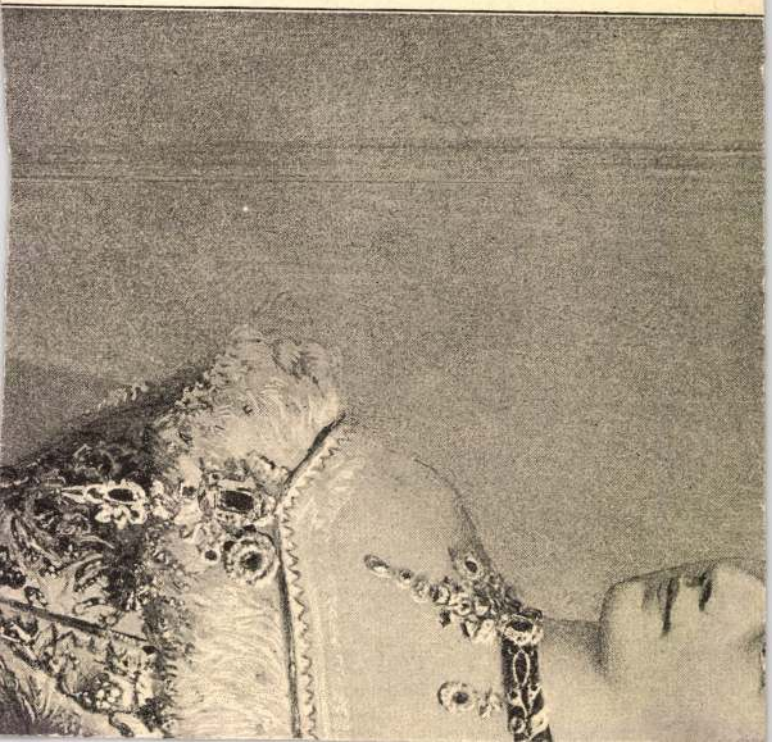

a lakások a föld alatt, tizannyival meggyarapodtak az ég felé. Mindegy, itt legalább levegő van, ami a pinczében nem volt soha.

Igy szabályozódott a város kivülről befelé. A Belvárost elfogta a szabályozási hajlandóság és szabályozott teljes odaadással, mindenfelé, még ott is, ahol egy megszabályozandó kunyhó se épült. Szabályozta a rákosi pusztát és a budai hegyeket, a szódavizet, a bicziklit. Csak önmagát nem szabályozta. Még nem találta magát elég érettnek a szabályozásra. Mi szabályozni való van ezeken a vásott, mohos házikókon? Meg kellett épülnie a Dréher-palotának is, amig a Belváros ugy találta, hogy most már érdemes lesz megragadni — a csákányt.

Rájött azonban végre erre is, mert muszáj volt rájönnie. A szabályozatlan belváros egyszerre utjába lett a szabályozott városoknak. A csonka Kerepesi-ut kiköveteli magát a Dunáig, ha mindjárt Kossuth Lajos-utczának hivják is és az uj hidak is joggal igényelhetik, hogy ha már átvisznek a vizen, megközelithetők legyenek a szárazon. A belváros forgalmi akadály lett, zavaró torlódás, amelyen rést kell ütni. Igy érkezett el a vég a kezdethez; miután a kezdet nem volt hajlandó megelőzni a véget.

És egy szép reggelen a vezérkar, városnokok és városszernagyok kivonultak, a főparancsnok elővette a vonalzót, a balszemét behunyta, a jobbal végignézett a vonalzón és kijelentette, hogy uj glédára van szükség. A vonalakat meghuzták, ami közbül van, annak pusztulnia kell. Öreg, rokkant házak és könnyelmü ifju paloták felett kimondották a halálos itéletet. Uj sorok kellenek, fiatalok, hatalmasak. Azt hiszem, emez éjjelre a rozoga belvárosi házak odvaiból haragos és ijedt vén kisértetek surrantak elé és a lidércztáncz magas szökelléseivel ugrálták körül a városházát, megfenyegetvén aszott ökleikkel:

— Hát már ez se a mi várunk!

... A lakókat kilakoltatták (valakinek csak lakolnia kell a multak hibáiért!) a kapukat beszögezték: bontják a Kigyó-utczát. Van jogom nem sajnálni, mert laktam benne. Alant egy sárga keramit sáv, fent egy keskeny kék csik, nem szélesebb, mint egy primadonna bokrétájának a szalagja. És ami közbül van, az csupa ház, kő az égig. És lent a füledt meder köves fenekén a szegény kigyó-utczai kutyák, amelyek fel és le csóválják a farkukat, mert arra, hogy jobbra-balra csóválják, nincs elegendő hely. Hallottam, hogy a szomszéd házban lakik egy rokonszenves ur, aki tizenöt esztendeje, mióta meghizott, nem tud kimenni az utczára, mert belészorul és a szegény egyre a kormányozható léghajó feltalálásán töri a fejét. Egy csak egyetlen egy jó tulajdonságáról hallottam ennek az utczának: az átellenes házak ablakaiból gyönyörüen lehet csókolózni.

Ez előny, kellemes, szép, sőt poétikus tulajdonság; de egymagában nem elegendő létjogosultság egy utczának sem. Csókolódzni lehet elvégre közelebbről is. Lehet, egyik-másik lélekben a csákányütések dobbanásán megrezdül más emlékezés is. Egy virágos ablak képe, egy fehér ruha suhanása, egy átbódorgott juniusi éj emléke, egy csók, egy bölcső vagy egy koporsó: — de hunczut aki többet gyászol, mint amennyit veszitett. Engem nem hat meg a kigyó-utcza multja és a döngő csákányütések nyomán aláomló homok emlékeimet nem temeti. Utat a levegőnek és szabad kilátást a kék ég felé! E szük sikátorokat a saját korlátoltságába burkolódzó spieszburger okoskodás vájta sötét kőodui közé: torlasztó akadályául a lendülő világváros eleven hullámzásának ne legyenek többé. Épüljön a város szélesen és nyiltan és ne türje meg a torlaszokat, amelyek nem engedik belé a napfényt és a levegőt.

Még a köveit is szeretném elsikkasztani ezeknek a lerombolt házaknak; mert tudom, hogy most már az Ujépület terét fogják beépiteni velük. Mert az is szabály a szabályozásban Budapesten, hogy ha kiszélesitenek egy utczát, okvetlenül beépitenek egy teret.

Szigma.

INNEN-ONNAN.

△ **Halottak**. Hullatja levelét az idő vén fája . . . bizony ősz van és sorba az enyészet számára megérnek az emberek, olykor ugy látszik, mintha csak a század eleje lett volna termékeny jelentős emberekben s nekük csak a pompe funébre hivatása jutott volna. Temetünk és siratunk, minden héten, minden nap. A hét elején egy iró embert kisértünk ki a temetőbe, iró ember és mágnás, szegény ember és gőgös, mindkét tulajdonságnál fogva arisztokrata. Ifjabb gróf Bethlen Miklós nevét a népszerüség sohasem aranyozta meg, hamar el is fogják felejteni, mégis érdekes ember volt és jelentős. Már csak azért is, hogy szegény mágnás létére nem urnak csapott föl, hanem irónak. Aztán elhantoltuk *Perczel* Móriczot. A hadvezér működvelőt, aki tultett a hivatásosakon, tudásban, hazafiságban, dicsőségben és mártiromságban. — A mi halottaink az ékesszóló *Castelar* is, a ragyogó palettáju Rosa *Bonheur* is. Nem spanyol az egyik, nem franczia a másik, az emberiség és művészet közös kincsestárába hordták a maguk drágaköveit s emlékeik csak ugy a mi drágaságunk, mint munkájuk, mely messze hazájuk határán tul hirdeti nagyságukat.

* * *

Körkép pikantériák.

— Szinmü öt felvonásban. —

SZEMÉLYEK:

Az igazgató	*Egy apa*
A titkár	*A fia*
Egy ujságiró	*Egy ur*
Az öreg kapusnő	*Két jogász.*

I.

(Szinhely: a »Vérszerződés« czimü körkép igazgatói-szobája.)

Az igazgató: Nem megy, hiába. A népnek nem kell a *Vérszerződés.* Tennie kellene valamit.

A titkár: Hogy ne mondjam: pikantéria kell a népnek. Bem-Petőfiéknél ott van az *Anyaság* czimü kép; Hódoló diszfölvonulások a világ leghiresebb nőszobrait mutogatják. Nekünk is ebben a zsánerben kell dolgoznunk. Ki hallott körképet pikantéria nélkül?

Az igazgató: Ön jól beszél.

A titkár: Ugy-e igazam van? Minden körképnek megvan a maga pikantériája, mint virágnak az illata. A virágnak pedig megtiltani nem lehet.

Az igazgató: Nem.

A titkár: Tehát?

Az igazgató (ravaszul mosolyog).

A Hét 1899. 359-60. l

II.

(Egy hét mulva. Az igazgató karonfogva vezeti körül az ujságirót.)

Az ujságiró: Pompás. Az a kis Barrison-lány pompásan emeli a zsüpónját!

Az igazgató: Nos? Ugy-e szép. Látta a szeparékat? Titkár ur, nyittasson egy szeparét.

A titkár: Nem lehet, mind el van foglalva. Az üzlet jól megy . . .

Az igazgató: Most menjünk a körképhez. Most lép föl Mab-Mab, a hires kuplé énekes. Mondhatom önnek, olyan pikáns dolgokat énekel, hogyha a Vigszinház énekes szinház volna, ott se énekelnének különbet!

Az ujságiró: Pompás! Csak nagy a füst. Árt a körképnek.

Az igazgató: Ki törödik itt a körképpel?

III.

(Két hét mulva. Előadás közben. A szinpadon öt trikós hölgy mutat lábával az égre.)

Egy ur (berugva): Nem kell nekem saláta, Csak az, aki kapálta, Kis angyalom! Hol a körkép? Nekem körkép kell!

Az igazgató: Parancsol?

Az ur: Nekem körkép kell, hol a körkép?

Az igazgató: Micsoda kérdés? Nagyszerü! Hol a körkép. Nem is rossz. Megőrült maga, barátom?

Az ur (dühösen): Hol a körkép!

Az igazgató: A körképet elvittük a sárga veszedelembe. Minek az itt?

Az ur: De hát az van kiirva, hogy *Vérszerződés-körkép.*

Az igazgató: Na ez jó. Látom, hogy maga be van rugva. (Otthagyja s a tömeg közé vegyülve ordit): Cancan, en avant!

IV.

(Három hét mulva. Egyszerüen, de csinosan butorozott polgári lakás.

A fiu: Papa, a körképhez akarok menni.

Az apa (nagyra mereszti szemét): A körképhez? (Dühbe jön:) No ez mán mégis csak pimaszság! Ki hallotta, hogy egy tizenöt éves fiu körképhez menjen? Majd adok én neked körképet! Mily erkölcstelenség! Ez a mai fiatalság. Alig bujt ki a földből, már körképhez jár. Botrány! Nesze körkép. (Megveri:) Az én időmben . . .

V.

(Egy hónappal később. Éjjel. A körkép kapuja előtt.)

Az egyik jogász: Bemenjünk?

A másik: Nincs kedvem.

Az egyik: Orfeum után pedig csak ide jöhet az ember. Kávéházban már voltunk.

A másik: Borzasztó ez a Pest! Már éjfél után két óra kor sehova se lehet menni. Az ember kell, hogy a körképhez menjen.

Az öreg kapusnő: Jó estét!

Vessző.

* * *

⁂ **Andreé léghajója.** Szegény Andreé, ki tudja él-e még? Ezt a titkot csak ő fejtheti meg, reméljük, hogy meg is teszi. De annyi ma is bizonyos, hogy az Andreé hajója tökéletes bureau lehetett. Micsoda levelezési osztály, minő bősége a korrespondenz-kártyáknak! Nem mulik nap, hogy Andreétől levél ne érkezzék. Ma az északi tengeren, holnap Kamcsatkában, holnapután Hajdu-Nánáson tünik fel egy Andreé levél. Mindenütt Andreé levelek, mindenütt póstagalambok, csak Andreé, akár a vexirbildben a török, nincsen sehol. Nem is tudjuk másként elképzelni, mint hogy levelezési osztályt vitt magával és négy volontér egyebet se tesz, mint leveleket fogalmaz. Mit a zord éghajlat, mit a fagy és a hó, a hivatalnokok komolyan ülnek iróasztalaik mellett és fogalmazzák a postát. Minden este félmázsa levelet dobnak a felhők postaszekrényébe és minden reggel megujult erővel látnak munkához. Csak a Vigszinház küld annyi kommünikét, mint Andreé s csak ujévkor röpit annyi levelet a posta, mint ő egy héten. Ha a merész utazó valamikor visszatér, két hivatalt, figyelmeztetünk rája elsősorban: a bankok levelezési és a német császár kabinet-irodáját.

* * *

♁ **Buborékok.** Mit szólnak kegyetek a Mauran grófnő ötletéhez? Én elmésnek, maliciózusnak, pompásnak és mindenekfelett igaznak találom. Minden vendég elé, aki a szalonba lép egy tányérka szappanhabot és néhány szalmaszálat tesz az inas. Tessék szappanburokokat fujni. Szivárványos, ragyogó, lenge és üres gömböcskéket, amelyek felszálnak, egyet libbennek aztán szétpattannak és semmivé válnak. Hiszen ezt cselekedték ezelőtt is, aminthogy a szalonok élete nem is egyéb: mindenki előtt ott van a maga láthatatlan szappanhabos tányérkája és a maga láthatatlan üres szalmaszálán keresztül eregeti fölfelé a szines és üres gömböcskéket. Legyünk őszinték! mondja Mauran grófné, akinek az elmésségе előtt térdet hajtok. Itt a tányér, itt a hab és itt a szalmaszál, csak fujni kell és kész a szappanburok! Soha a mindenható ötletet ugy le nem bunkózták, mint Mauran grófnő szellemessége egy üres szalmaszállal.

* * *

⁂ **Egy könyv, ami százesztendő mulva jelenik meg.** Mark Twain bécsi élményeiről könyvet irt, ez a munka azonban csak száz év mulva fog megjelenni. Nekünk azonban módunk volt, hogy a könyvbe belepillanthassunk s egy fejezetét a magunk használata számára élvezzük. Miután a könyv ugy lett irva, hogy ezt a száz év mulva élők koruk haladásához képest olvashassák, a könyv stilusában már egy és más a jövő századra vonatkozó változtatás van. Ime a szemelvény:

Önöket mindenekelőtt egy különös dologra kell figyelmeztetnem. Én ugyanis iker fiu vagyok s kettőnket abban a pillanatban, mikor először megfürösztöttek, összecseréltek. Igy soká nem tudtam, hogy én vagyok-e én vagy én vagyok-e ő? Lehet, hogy már meghaltam, de lehet, hogy még élek, lehet, hogy megházasodtam, de az is lehet, hogy agglegény vagyok. Száz év mulva azonban e titok fátyla föllebbent. Borzalmas dolog! Én nem voltam én, hanem ő! Ő, aki nyugodalmas gombkötő vala Washingtonban. Ő, aki irtózott a könyvektől és nem tudta az irás-olvasás műveleteit elsajátitani. Képzelhetik mi ez!? Én nem vagyok a hires humorista, én nem voltam iró, én nem játszottam a börzén, hanem Washingtonban kötöttem a gombházakat s ha leszakadtak, lett helyettük más, (gomb, de nem ház). Én tehát jogtalanul humorizáltam, mert ezt neki kellett volna megtennie, jogtalanul beszéltem az osztrák császárral, jogtalanul mentem Budapestre s ott ugyancsak jogtalanul öntötték le minden bankettnél a frakkomat. Ilyenformán jogtalanul vesztettem el pénzemet az óhiói vasutakon, jogtalanul házasodtam meg, mert feleségem, ó borzalom, most derül ki: őt szerette, jogtalanul irtam alá nevemet a váltókra és 1899-ben már jogtalanul éltem. Igenis éltem: mert hiszen rég meg kellett volna halnom, az anyakönyvi feljegyzés szerint ugyanis, ő negyvenéves korában elhunyt. Ilyenformán tehát nem is voltam Bécsben s nem is irtam meg ezt a könyvet, amelyet most önök olvasnak! Igy tehát közönséges kalandor vagyok, aki jog nélkül éltem vissza az emberekkel, s ez a oka, hogy ez a könyv, melyet nem én irtam, melyhez nekem semmi közöm, csak 100 év mulva jelenik meg, hogy felvilágositsa a világot. De még egyet meg kell jegyeznem. Mikor megtudtam a valóságot, magamhoz hivattam a

M. D. K

EISENHUT Ferenc festő

A 80-as években Münchenben élt, Hollósy barátja – bár a Danner-tul Lyold kávéháiba jár 1894-ben Iványi Grünwaldal Egyip-tomba megy.

Réti István: A nagybányai művésztelep Bp. 1957. 214., 232., 297. l.

Eisenhut Ferenc

wód

L: a

wnioek

Vayertörtell usztrálisc

g. l.

kry. szentpétery-
emlkow

1938

Eisenhut Ferencz

festő

L.

Szendrey-Szentiványi

423.1.

Balta, ~~[illegible]~~, nepravidoslaškovi III. 105, 107
108,

Eisenhut terene

a münchenidkad, növen-
dére

wod

Jelkeprakad, illetöly
mütermek
felállí-
tása tb.
1882

19. l.

Budapest, V.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Eisenhut Ferenc, festőművész (1857–1903),

szept. 1-ig

Lélek és forma.

Magyar művészet 1896–1914.

c ép. ~~III. em.~~ fszt és I. em.

A századforduló művészetét bemutató tárlaton a millenniumi kiállításról azóta nem látott, művekkel találkozhatunk. Nem csak a Feszty körkép részleteit, de Eisenhut Ferencnek-Feszty mellett méltatlanul elsikkadt történelmi tabláját is láthatjuk

Magyar Nemzeti Galéria,
1986. ápr.

MDK

Kossuth L. Kollégium kiáll. Bp. 1948. máj.

MDK

Eisenhut Ferenc

...Szabadka város...képgyüjteménye. Délvidéki Magyarság, Szabadka, 1943. dec. 24.

Eisenhut Ferenc
festő

M.D.K.

Petőfi illusztrátor

Nagy Imre: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 150 l.

Eisenhut Ferenc
festő

M.D.K.

Petőfi illusztrációkat készít.

Nagy Lucza: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 149 l.

Eisenhut Ferenc M.D.K.

festő

Salgó
Van a nagy alföldön csárdaszok } szöveg-közti
Pusztai találkozás képek

Nagy Isursa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 1548.

M. D. U.

EISENHUT Ferenc festő

(1857 – ~~1908~~ 1903)

keleti tárgyú festmények

az első állami aranyérem nyertese

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945

Bp. 1958. 218.280, e

MDK

Eisenhut Ferenc

Szerb megszállás alatt... Magyar Szó, 1943. dec. 31.
4 l.

MDK

Mesterek a Főiskolán. Föv. Közl. XLVII. kiáll.
1950. ápr.

EISENHUT Ferenc

festmény a Perčić-gyűjt.-ban.

ld. Perčić 112.p.

Zsigmond talán a tokaji terveket követve végeztették a vár elyreállítását, míg Kassa és Szatmár újra a király fennhaósága alá került.[22]

TEK

D'ordine della Regia Mtá Vra mi é stato significato dal V. Marchese don' Annibal Gonzaga etc. che la Sacra Ces.[ea] Mtá del'Imperatore, mio Clemen.[mo] Sig.[re], comanda ch'io debba transferirmi in Vngaria Superiore, et Transiluania, per essequire quel tanto mi sará imposto, et ordinato dal Prencipe di Transiluania; Má perche l'aria di quel paese non conferisce alla mia salute, massime nell'estate, essendo io l'anno 1640., che fui pur d'ordine della medema Mtá Ces.[ea], per leuare le misure, e disegni, che tengo ancora presso di me, di tutte le fortezze, e frontiere col Turco, stato amallato sei mesi continui, con non poco pericolo di perdere la uita, come puol testificare il V. Conte Paulo Palfi, et per non saper io la lingua Vngara, ne Transiluana, et anco per non esser io asuefatto al souerchio modo di beuere, che usono in quei Paesi, massime con forastieri; Spero perció che Sua Mta Ces.[ea] non uorra permettere ch'io debba andare in Transiluania: delle fortezze, et frontiere dell'Vngaria Superiore poi, senza ritornarui, io potrò far quá li disegni, sopra le misure, che già tengo, Pure quando la Mtá Sua fosse poi rissoluta ch'io ui ritornassi, et

M.D.K.

Eisenhut Ferenc
festő

A bilincs
Rákoczi } orôvegkozti képek

Nagy Csuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 155 l.

M.D.K.

Eisenhut Ferenc
festő

Szécsi Mária
szövegkörti képek

Nagy Imre: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 154 l.

M.D.K.

Eisenhut Ferenc
festő

Petőfi költeményeinek illusztrátora

Nagy Lajos: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 154 l.

Eisenhut Ferenc
festő

M.D.K

Méltatás.

Frank János: Molnár C. Pál
Élet és Irodalom, 1965. máj 1 - 8 lap

Eisenhut Ferenc

"Az uj körkép" cimmel a lap a millenniumi hódoló diszfelvonulást ábrázoló plein air körkép tartalmáról tájékoztat. Részletesen irja le, hogy menetben kik vettek részt és a többszáz szereplő mindegyike felismerhető rajta. A müvész ötletességét kiemeli a beszámoló, amellyel a csoportok elhelyezését rendezte. A közelé kétezer személyen kivül a kocsik, lovak, a királyi vár, a királyi családdal, testőrség, huszárszázadok, csatlósok, zászlósurak szerepelnek a képen.

A HÉT, Bp. 1898. aug. 7. IX. évf. 32. sz. 511. lap.

Eisenhut Ferenc

A tuniszi házak fehér falán "gyönyörü szinérzékkel szikráztatta meg a nap sugarát." Állatokat is festett. Egy megelégedett szamár, egy álmos tekintetü teve a legjobb vázlatok közé tartozik.
A szélesképü, mord tatárokat brilliáns ügyességgel rajzolta meg.
"Nagy ideje volt meghalnia, hogy végre kitessék, milyen biztosan rajzolt, milyen jól szinezett, s egyszer végre ismerjük, hogy legjobb festőink közül való."
A HÉT, Bp. 1903. okt. 11. XIV. évf.
41. sz. 678. lap.

Eisenhut Ferenc

Münchenben a képkiállitásról festményeivel kivonult a magyar osztályról a németek közé. "Igy a német környezetben dicsőséget aratott magának és a maga személyén át nemzetének." -irja N.:"Rossz képek"cimmel a Müvészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1901. juli. 14. XII. évf. 28. sz.

Festészet, táblakép
Kairói gyermekiskola, Eisenhut Ferenc

Művészet, II.,1903. , 252-255.

Ambrozovics Dezső: Eisenhut Ferenc

Festészet, táblakép

a Korán általi gyógyitás, Eisenhut Ferenc

Müvészet, II., 1903. 252-255.

Ambrozovics Dezső: Eisenhut Ferenc

Eisenhut Ferenc hagyatéki kiállitása Műcsarnok, 1903. október 1-től.

Művészet, II., 1903. 334.
Mütárlatok.

Kiállitások

Eiseenhut Ferenc hagyatéki kiállitása Budapest, 19o3.

Müvészet, II., 19o3. II.357-58.

Müvészeti irodalom.

Kiállitások
Eisenhut Ferenc hátrahagyott müveinek kiállitása, 1904./Budapest ?/

Müvészet, III., 1904. 212.

Müvásár.

Festészet, táblakép
Almodozás, Eisenhut Ferenn

Művészet, II., 1903. 252-255.

Ambrozovics Dezső: Eisenhut Ferenc

Festészet, táblakép
Mesemondó, Eisenhut Ferenc

Művészet, II., 1903. 252-255.

Ambrozovics Dezső: Eisenhut Ferenc

Festészet, táblakép
Itélet előtt , Eisenhut Ferenc

Művészet, II.,1903. 252-255.

Ambrozovics Dezső: Eisenhut Ferenc

Festészet, táblakép

Gül-Baba halála, Eisenhut Ferenc

Müvészet, II.,1903. 252-255.

Ambrozovics Dezső: Eisenhut Ferenc

Festészet, táblakép
Büntetés; Eisenhut Ferenc

Művészet, II., 1903. 252-255.

Ambrozovics Dezső: Eisenhut Fe

Ernst Múzeum aukciói XXX

I. KÉPEK. — BILDER.

1—784.

Aggházy Gyula (Julius v.), 1850—1919.

1. MOSÓNŐK (Wäscherinen). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Aggházy Gy.
Fa (Holz). 22,5×14.

Ágotha Imre (Emerich v.) Szül. (geb.) 1860.

2. „EPRESKERT"-RÉSZLET (Detail aus dem „Epreskert" in Budapest). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Ágotha.
Lemezpapir (Karton). 20,5×34.

Ágotha Imre (Emerich v.) Szül. (geb.) 1860.

3. ŐSZI TÁJ (Herbststimmung) Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Ágotha.
Lemezpapir (Karton). 23×17,5.

Ágotha Imre (Emerich v.) Szül. (geb.) 1860.

4. VÁROSLIGETI RÉSZLET (Detail aus dem „Városliget"). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Ágotha.
Fa (Holz). 17,5×25.

Albani (?), Francesco (1578—1660).

5. NŐI TANULMÁNYFEJ (Weibliche Kopfstudie).
Vörös krétarajz (Rötel). 28,5×19.

Alken, Henry, 19. század (Jahrhundert).

6. „DERBY STAKES".
Szines metszet (Farbenstich). 47,5×72.

Alken, Henry, 19. század (Jahrhundert).

7. „HUNTING RECOLLECTIONS".
Szinezett metszet (Farbiger Stich). 33×37.

Aloja Vincenzo, Ales. d'Anna után (nach), 18—19. század.

8. A VEZUV (Der Vesuv).
Rézmetszet (Kupferstich). 33×43.

Alt, Rudolf (1812—1905).

9. A POZSONYI SZINHÁZ LÁTKÉPE (Ansicht des Theaters in Pressburg). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): R. Alt, 1843.
Vizfestmény (Aquarell). 13,5×21.

Angol festő (Englisch), 18—19. század (Jahrhundert).

10. NŐI KÉPMÁS (Damenbildnis).
Miniatur. 6×5.

Angol festő (Englisch), 18—19. század (Jahrhundert).

11. NŐI KÉPMÁS (Damenbildnis).
Vászon (Leinwand). 127×101.

Angol (?) művész (Englisch), 18. század (Jahrhundert).

12. 2 darab (Stück). ANGYALOK (Engel).
Szines rézmetszetek (Farbige Stiche). 28,5×22,5.

Angol festő (Englisch), 19. század (Jahrhundert).

13. NŐI KÉPMÁS (Damenbildnis).
Miniatur. 5×3,5. Arany keretben (Goldrahmen).

Angol festő (Englisch), 19. század (Jahrhundert).

14. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis). Jelzés balra (Bezeichnet links).
Miniatur. 8,5×6,5.

Apshoven, Thomas (1622—1665?).

15. A KURUZSLÓ (Der Quacksalber).
Fa (Holz). 112×86. Illusztr. X. tábl.

Arnold, Josef (1788—1879).

16. AZ ALAMIZSNA (Almosenverteilung).
Fa (Holz). 41×32,5.

Auerbach, Johann Gottfried (1697—1753).

17. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis).
Vászon (Leinwand). 65,5×53.

Bacchiaca, Francesco (1494—1557).

18. MÁRIA A GYERMEKKEL ÉS A KIS KER. SZENT JÁNOSSAL (Madonna mit Kind und Johannesknaben).
Fa (Holz). 79×71.

Bachmann Károly (Karl), Szül. (geb.) 1874.

19. CSENDÉLET (Stilleben). Jelzés fent jobbra (Bezeichnet rechts oben): Bachmann K.
Fa (Holz) 12×16,5.

Bacicco, Il. (Giovanni Battista Gaulli), 1639—1709.

20. CLEOPATRA HALÁLA (Tod der).
Vászon (Leinwand). 112×92. Illusztr. VI. tábl.

Baditz Ottó (Otto v.), Szül. (geb.) 1849.

21. GYERMEKFEJ (Kopf eines Kindes). Jelzés fent jobbra. (Bezeichnet rechts oben): Baditz Ottó.
Lemezpapir (Karton). 21×15.

Baditz Ottó (Otto v.), Szül. (geb.) 1849.

22. TÁJKÉP (Landschaft). Jelzés lent balra. (Bezeichnet links unten): Baditz.
Fa (Holz). 14.5×23.

Baditz Ottó (Otto v.), Szül. (geb.) 1849.

23. KRISZTUS A KERESZTFÁN (Christus am Kreuz). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Baditz.
Tollrajz (Federzeichnung). 12×7.

Baffi, Gabriella, 19. század (Jahrhundert).

24. NŐI KÉPMÁS (Damenbildnis). Jelzés jobbra (Bezeichnet rechts): Gabriella Baffi fec.
Miniatur. Átmérője (Durchmesser) 7.

Baisch, Hermann (1846—1894).

25. TÁJKÉP (Landschaft). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Hermann Baisch.
Lemezpapir (Karton). 29×43,5.

Baptiste Jan modorában (Art des) 17. század (Jahrhundert).

26. VIRÁGOK (Blumen).
Vászon (Leinwand). 42×26.

Barabás Miklós (Nicolaus v.), 1810—1898.

27. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis). Jelzés jobbra (Bezeichnet rechts): Barabás 845.
Vizfestmény (Aquarell). 28,5×23.

Barabás Miklós (Nicolaus v.), 1810—1898.

28. MESZLÉNYI RUDOLF KÉPMÁSA (Bildnis des Rudolf v. Meszlényi). A kép hátán (Rückwärts): Lelkem barátjának, Meszlényi Rudolfnak hűséges szeretettel. Barabás M. Pest, 847.
Vizfestmény (Aquarell). 7×5,5.

Barabás Miklós (Nicolaus v.), 1810—1898.

29. NŐI KÉPMÁS (Weibliches Bildnis). Jelzés jobbra (Bezeichnet rechts): Barabás M. 1888.
Vászon (Leinwand). 77,5×60,5.

Barney Joseph, Wheatley F. után (nach), 18. század (Jahrhundert).

40. 2 darab (Stück) „LE DÉPART DU PÊCHEUR." — „Le RETOUR DU PÊCHEUR."
Szines metszetek (Farbenstiche). 42×52.

Bartels, Hans v. (1856—1913).

41. VARRÓNŐ (Näherin). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Hans Bartels, 1905.
Vászon (Leinwand). 45×32.

Bartolozzi Francesco (1728—1815), Reynolds Joshua után (nach).

42. JANE COUNTERS OF HARRINGTON, LORD VISCOUNT PERTERSHAM & THE HONORABLE LINCOLN STANHOPE.
Szines metszés (Farbenstich). 38.5×29.

Bartolozzi (?), Francesco (1728—1815).

43. 2 darab (Stück). AZ IGAZSÁG ÉS AZ ERŐ ALLEGÓRIÁJA (Allegorien der Gerechtigkeit und der Stärke).
Metszetek (Stiche). Átmérőjük (Durchmesser) 31.

Bassano, Francesco (1549—1592).

44. FÉRFI TANULMÁNYFEJ (Männliche Kopfstudie). Ozmits Géza pozsonyi gyüjteményéből (Galerie Géza v. Ozmits — Pressburg).
Vászon (Leinwand). 50×40.

Beechey, Sir William (1753—1839).

45. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis). Jelzés jobbra (Bezeichnet rechts): W. Beechey 831. Ozmits Géza pozsonyi gyüjteményéből (Galerie Géza v. Ozmits — Pressburg).
Vászon (Leinwand). 66×55.

Beechey, Sir William (1753—1839).

46. HÁROM TESTVÉR (Drei Geschwister).
Vászon (Leinwand). 113×88. Illusztr. XII. tábl.

Beerstraten, Jan Abrahamsz. (1622—1666?).

47. OLASZ KIKÖTŐ (Italienischer Hafen). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): J. Beerstraten.
Fa (Holz). 73×63,5. Illusztr. IX. tábl.

Beerstraten, Jan Abrahamsz. (1622—1666?).

48. TÉLI TÁJ (Winterlandschaft).
Vászon (Leinwand). 71×102,5.

Bekel, Josef (1806—1865).

49. NŐI KÉPMÁS (Damenbildnis). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): J. Bekel pinx. Paris 848.
Vízfestmény (Aquarell). 30,5×25.

Béli Vörös Ernő (Ernst), szül. (geb.) 1882.

50. HALÁSZOK (Fischer). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Béli Vörös Ernő.
Vászon (Leinwand). 103×112.

Benczúr Gyula (Julius v.), 1844—1920.

51. ERZSÉBET ANGOL KIRÁLYNÉ (Königin Elisabeth von England). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Benczúr Gy.
Ceruzarajz (Bleistiftzeichnung). 39×29.

Benczúr Gyula (Julius v.), 1844—1920.

52. PUTTOK VARANGGYAL (Putten mit Kröte). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Benczúr Gyula.
Vászon (Leinwand). 102×60. Illusztr. XXIV. tábl.

Benczúr Gyula (Julius v.), 1844—1920.

53. „A KULTURA" („Die Kultur").
Lemezpapir (Karton). 34×49.

Bergen, Dirk van (1640?—1690?).

55. TÁJ PÁSZTOROKKAL ÉS TEHENEKKEL (Landschaft mit Hirten und Kühen)
Vászon (Leinwand). 36×49.

Berkes Antal (Anton), szül. (geb.) 1874.

56. BUDAPESTI KÖRÚT (Boulevard in Budapest). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Berkes A.
Fa (Holz). 94×149.

Beyer Carl, Blaschke és (und) Ponheimer, 19. század (Jahrhundert).

57. 78 darab (Stück). MAGYAR VISELETEK, szövegkönyvvel (Ungarische Trachten mit Text-Buch).
Szinezett metszetek (Farbige Stiche). 27×20.

Bescham, 19. század (Jahrhundert).

58. ALPESI TÁJ (Alpengegend). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Bescham F.
Vászon (Leinwand). 63×95.

Beyschlag, Robert (1838—1903).

59. NŐ KORSÓVAL (Frau mit Krug). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Robert Beyschlag.
Fa (Holz). 27,5×15.

Bianchi, Mosè di Giosuè, 19. század (Jahrhundert).

60. ZENEPRÓBA A SEKRESTYÉBEN (Musikprobe in der Sakristei). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): M. Bianchi, 1873.
Vászon (Leinwand). 137×92.

Bihari Sándor (Alexander), 1855—1906.

61. KERTI MUNKÁNÁL (Bei der Gartenarbeit). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Bihari S. 97.
Vászon (Leinwand). 43×84.

Bihari Sándor (Alexander), 1855—1906.

62. NŐI TANULMÁNY (Weibliche Studie). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Bihari S.
Vászon (Leinwand). 49×44,5.

Bihari Sándor (Alexander), 1855—1906.

63. BŰNBÁNÓ MAGDOLNA (Büssende Magdalene). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Bihari S.
Vászon (Leinwand). 55×37.

Biró József (Josef).

64. NEVETŐ FÉRFI PIPÁVAL (Lachender Mann mit Pfeife). Jelzés fent balra (Bezeichnet links oben): Biró József.
Vászon (Leinwand). 85×76.

Bloemaert, Abraham (1564—1651).

65. TÁJKÉP (Landschaft).
Vászon (Leinwand). 103×156.

Bloemen, Pieter van (1657—1720).

66. TÁBORI JELENET MAGYAR ALAKOKKAL (Lagerszene mit ungarischen Gestalten).
Vászon (Leinwand). 80,5×100.

Bock, Théophile de után (nach).

67. TÁJKÉP (Landschaft). A másolatot készítette Edvi Illés Aladár (Kopie von).
Fa (Holz). 35×56.

Boekhorst, Johann van (1605—1668).

68. NOLI ME TANGERE.
Fa (Holz). 68×51,5.

Bogdány Jakab (Jakob), 1660?—1724.

69. VIRÁGCSENDÉLET (Blumenstück). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): J. Bogdani.
Vászon (Leinwand). 92×47 Illusztr. XIX. tábl.

Bogdány Jakab (Jakob), 1660?—1724.

70. CSENDÉLET (Stilleben). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): J. Bogdani.
Vászon (Leinwand). 54×96. Illusztr. XIX. tábl.

Bogdány Jakab (Jakob), 1660—1724.

71. GYÜMÖLCSCSENDÉLET (Früchtenstilleben). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): J. Bogdani.
Vászon (Leinwand). 75×64.

Bogdány Jakab (Jakob), 1660?—1724.

72. GYÜMÖLCSCSENDÉLET (Früchtenstilleben). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): J. Bogdani.
Vászon (Leinwand). 75×64.

Bommel, Elias van (1819—1872).

73. 2 drb (Stück). TÁJKÉPEK (Landschaften).
Fa (Holz). 18,5×32.

Bond William, Singleton H. után (nach), 18. század (Jahrhundert).

74. 2 darab (Stück) „THE RETURN OF THE GRENADIER" — „THE SOLDIERS REWARD".
Szines metszetek (Farbenstiche). 56×36.

Bordone, Paris (1500—1571).

74a. NŐI KÉPMÁS (Damenbildnis).
Vászon (Leinwand). 85×68.

Bosznay István (Stefan v.), szül. (geb.) 1868.

75. ŐSZI HANGULAT (Herbststimmung). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Bosznay 907.
Vászon (Leinwand). 55,5×84.

Bouts Aelbert követője (Nachfolger des), a 16. század elejéről (Anfang des 16. Jahrhunderts).

76. SZ. KRISTÓF (Der heil. Christof)
Fa (Holz). 30,5×21.

Böhm Pál (Paul), 1839—1905.

77. CIGÁNYOK (Zigeuner).
Vászon (Leinwand). 44×35.

Böhm Pál (Paul), 1839—1905.

77a. HALÁSZOK (Die Fischer). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): fest. Böhm Pál München.
Fa (Holz). 27,5×42.

Bramantino követője (Nachfolger des), 16. század elejéről (Vom Anfang des 16. Jahrhunderts).

78. A SZENT CSALÁD (Die heil. Familie).
Fa (Holz). 39×37,5.

Bristow, Edmund (1787—1876).

79. A MEGÉRKEZETT SZEKÉR (Der angekommene Wagen). Jelzés lent a középen (Bezeichnet rechts unten): Bristow. Windsor.
Vászon (Leinwand). 60,5×75. Illusztr. XVI. tábl.

Bristow, Edmund (1787—1876).

80. A PIPÁZÓK (Die Raucher).
Vászon (Leinwand). 60,5×75.

Brocky Károly (Karl), 1807—1857.

81. HOLLANDUS INTERIEUR (Holländisches Interieur).
Pastell. 18,5×14.

Brocky Károly (Karl), 1807—1857.

82. AZ UTOLSÓ VACSORA (Das Abendmahl).
Pastell. 15,5×23,5.

Brocky Károly (Karl), 1807—1857.

83. A TESTVÉREK (Die Brüder).
Pastell. 20×25.

Brocky Károly (Karl), 1807—1857.

84. KOMPOZICIÓ (Komposition).
Pastell. 10,5×14,5.

Brocky Károly (Karl), 1807—1857.

85. BIBLIAI JELENET (Biblische Szene).
Pastell. 11×14.

Bronzino, Angelo (1502—1572).

86. FLORA. Illusztr. VI. tábl.
Fa (Holz). 134×88.

Bruck Lajos (Ludwig), 1846—1910.

87 HIMZŐ LEÁNY (Stickendes Mädchen). A művész hagyatékából (Aus der Nachlassenschaft des Künstlers).
Fa (Holz). 32×24.

Bruck Lajos (Ludwig), 1846—1910.

88. RÓMAI RÉSZLET (Motiv aus Rom). Lent jobbra (Rechts unten): Roma 4 4. 872.
Vászon (Leinwand). 13×21.

Bruck Lajos (Ludwig), 1846—1910.

89. NŐI KÉPMÁS (Damenbildnis)
Vászon (Leinwand). 26.5×20.5.

Bruck Lajos (Ludwig), 1846—1910

90. SONNENSCHEIN KÉPMÁSA (Bildnis des). Lent jobbra (Rechts unten): Von einem dankbaren Schüler Ludwig Bruck 1867.
Vászon (Leinwand). 53×42.5.

Bruck Lajos (Ludwig), 1846—1910.

91. 5 darab (Stück) RAJZ (Zeichnungen) különféle méretben (in verschiedener Grösse).

Bruck Lajos (Ludwig), 1846—1910.

92. LÁTOGATÁS A LOVAGTEREMBEN (Besuch im Rittersaal). A művész hagyatékából (Aus der Nachlassenschaft des Künstlers).
Lemezpapir (Karton). 63.5×93.

Bruck Lajos (Ludwig), 1846—1910.

93. PISTOJAI RÉSZLET (Motiv aus Pistoja). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Pistoja 6. 4. 872. Bruck.
Lemezpapir (Karton). 18.5×15.

Bruck Lajos (Ludwig), 1846—1910

94. INTERIEUR KÉT BESZÉLGETŐ ALAKKAL (Interieur mit zwei Personen im Gespräch).
Fa (Holz). 14×11.

Bruck Lajos (Ludwig), 1846—1910.

95. NŐI TANULMÁNY (Weibliche Studie).
Lemezpapir (Karton). 11×9.

Bruck Lajos (Ludwig), 1846—1910.

96. PATAK PARTJÁN (Am Bach). A művész hagyatékából (Aus der Nachlassenschaft des Künstlers).
Fa (Holz). 33×32.

Bruck Lajos (Ludwig), 1846—1910.

97. TOPOLYAFÁK AZ UT MELLETT (Pappelbäume entlang des Weges) A művész hagyatékából (Aus der Nachlassenschaft des Künstlers).
Vászon (Leinwand). 58×78.

Bruck Lajos (Ludwig), 1846—1910.

98. DÉLEBÉD (Mittagessen). A művész hagyatékából (Aus der Nachlassenschaft des Künstlers).
Vászon (Leinwand). 65×92.

Bruck Miksa (Maximilian), 1863—1920.

99. SÖPRŐ NŐ (Kehrende Frau).
Pergamén (Pergament). 15×17.

Brueghel, Jan (1568—1625).

100. A PARADICSOM (Das Paradies).
Fa (Holz). 49×63. Illusztr. VIII. tábl.

Brueghel Jan modorában (Art des), 17. század (Jahrhundert).

101. TÁJ LOVASOKKAL (Landschaft mit Reitern).
Réz (Kupfer). 22×30,5.

Brugnoli, Emanuele.

102. LÁTOGATÁS (Der Besuch). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet links unten): Brugnoli.
Vászon (Leinwand). 42×30.

Brugnoli, Emanuele.

103. KOSZTÜMTANULMÁNY (Kostümstudie). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Brugnoli.
Vizfestmény (Aquarell). 29,5×17,5.

Brugnoli, Emanuele.

104. KOSZTÜMTANULMÁNY (Kostümstudie). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Brugnoli.
Vizfestmény (Aquarell). 29,5×17,5.

Brugnoli, Emanuele.

105. VELENCEI RÉSZLET (Motiv aus Venedig). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Brugnoli.
Vizfestmény (Aquarell). 20,5×11,5.

Brugnoli, Emanuele.

106. VELENCEI RÉSZLET (Motiv aus Venedig). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Brugnoli.
Vizfestmény (Aquarell). 20,5×11,5.

Burger, A.

107. 2 darab (Stück) Daliborha, Prag — A PRAGAI HRADSCHIN (Der Hradschin in Prag). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Prag, Hradschin, 1917. A Burger.
Vizfestmény (Aquarell). 21×14.

Burghardt Rezső (Rudolf), szül. (geb.) 1887.

108. TÁJKÉP (Landschaft). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Burghardt Rezső.
Lemezpapir (Karton). 38×45.

Burghardt Rezső (Rudolf), szül. (geb.) 1887.

109. ÖREG FÉRFI (Alter Mann). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Burghardt 901. I. 10.
Vászon (Leinwand). 56×41.

Burghardt Rezső (Rudolf), szül. (geb.) 1887.

110. VELENCEI EMLÉK (Motiv aus Venedig). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Burghardt R.
Vászon (Leinwand). 45×34.

Bürgel, Hugo (1853—1903).

111. „SONNIGER WINTERTAG IM MOOSE". Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Hugo Bürgel.
Vászon (Leinwand). 24×33.

Caffi, Ippolito (1809—1866).

112. A RÓMAI KARNEVÁL UTOLSÓ NAPJA (Der letzte Tag des römischen Karnevals). Jelzés lent a középen (Bezeichnet unten in der Mitte): Caffi. — Felemlítve a Thieme és Becker-féle lexikonban (V. 349. l.) (Erwähnt im Künstler-Lexikon von Thieme und Becker).
Vászon (Leinwand). 57,5×76,5

Calame, Alexandre (1810—1864).

113. „DAS WETTERHORN".
Lemezpapir (Karton). 41×32,5.

Canzi Ágoston (August), 1813—1866.

114. FIÚKÉPMÁS (Knabenbildnis). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): A Canzi, 1847.
Vízfestmény (Aquarell). 27×23.

Cardon, Antoine (1772—1813), **Wheatley F. után (nach).**

115. 2 darab (Stück) „ROUND SOUND FIVE PENCE A POUND DUKE CHERRIES". — „KNIVES, SCISSORS AND RASORS TO GRIND".
Szines metszet (Farbenstich). Modern. 48×37.

Caronni, P. Felix, 16. század (Jahrhundert).

116. MÁRIA A GYERMEKKEL (Maria mit dem Kinde). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): P. Felix Caronni sac. dom. fec. 1590.
Fa (Holz). 20,5×16.

Chaponier, Alexandre (1753—1805).

117. 2 darab (Stück) „LE VILLAGE ABANDONNE" — „LA DANSE DE VILLAGE".
Szines metszetek (Farbenstiche). 42×52,5.

Charpentier, Ch.

118. A KÉPESKÖNYV (Das Bilderbuch). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Ch. Charpentier 909 Paris.
Vászon (Leinwand). 160×99.

Cipriani, Giovanni Battista (1726—1785).

119. KOMPOZICIÓ (Komposition).
Vászon (Leinwand). 20×14,5.

Cisarovsky Antal (Anton).

120. TEHÉN (Eine Kuh). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Cisarovsky.
Pasztell. 29×38,5.

Cisarovsky Antal (Anton).

121. NŐI AKT (Weiblicher Akt). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Cisarovsky.
Pasztell. 38,5×29.

Clarot, Johann Baptist (1792?—1857?).

122. GRÓF FESTETICS GYERMEKEI (Kinder des Grafen Festetics). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): J. Clarot.
Vízfestmény (Aquarell). 18×13,5

Clement I., Gaussier C. és Weber Th. után (nach).

123. 2 darab (Stück) „COTTAGER'S FAMILY FROM THE ENVIRONS OF REGGIO". — „COTTAGERS AT THE BOTTOM OF MOUNT VESUVIUS".
Szines metszetek (Farbenstiche) 40×48.

Codde Pieter modorában (Art des). 17. század (Jahrhundert).

124. A TOILETTE (Bei der Toilette) Ozmits Géza pozsonyi gyüjteményéből (Sammlung Géza v. Ozmits in Pressburg).
Fa (Holz). 34×27.

Coello, Alonso Sanchez (1531—1588).

125. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis). Gróf Nyáry pozsonyi gyüjteményéből (Sammlung Graf Nyáry in Pressburg).
Vászon (Leinwand). 207×117 Illusztr. III. tábl.

Conrád Gyula (Julius), szül. (geb.) 1877.

126. ŐSZI HANGULAT (Herbststimmung). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Conrad nov. 3.
Vászon (Leinwand). 42×32.

Conte, Antonio (1780—1837?)—**Soglio, L. de Hamilton W. után (nach).**

127. 2 darab (Stück). „THE MORNING" és (und) „THE EVENING".
Szines rézmetszetek (Farbenstiche). 34×41.

Cotan, Fray Juan Sanchez (1561—1627).

128. A VADÁRUSNÁL (Beim Wildprethändler). Gróf Széchényi Péter gyüjteményéből (Sammlung Graf Peter Széchényi).
Vászon (Leinwand). 115×168.

Courtry, Charles Jean Louis (1846—1897).

129. LAKOMA (Gastmahl).
Rézkarc (Radierung). 16×36,5.

Craesbeeck, Joos van (1601?—1662).

130. KÉMÉNYSEPRŐK (Die Rauchfangkehrer).
Fa (Holz). 27×20.5.

Cserépy Árpád (1858—1907).

131. ENYELGÉS (Tändelei). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Cserépy A.
Fa (Holz). 14,5×32.

Csók István (Stefan), szül. (geb.) 1865.

132. PASSIANCE. Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Csók I. 1918.
Vászon (Leinwand). 92,5×82,5.

Csók István (Stefan), szül. (geb.) 1865.

132a. VIRÁGCSENDÉLET (Blumenstilleben). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Csók Páris, 1915.
Vászon (Leinwand). 44×54.

Csuk Jenő (Eugen).

133. ALPESI TÁJ (Alpengegend). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Csuk.
Fa (Holz). 27×39.

Cuylenborch, Abraham van (1620?—1658).

134. MYTHOLÓGIAI JELENET (Mythologische Szene).
Fa (Holz). 35,5×42.

Czencz János (Johann), szül. (geb.) 1885.

135. NŐI TANULMÁNY (Weibliche Studie). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Czencz 925.
Vászon (Leinwand). 22,5×26,5.

Czencz János (Johann), szül. (geb.) 1885.

136. NŐI TANULMÁNY (Weibliche Studie). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet links unten): Czencz 925.
Vászon (Leinwand). 30×25.

Czencz János (Johann), szül. (geb.) 1885.

137. A SZÉP ZÖLD FEJKENDŐ (Das schöne grüne Kopftuch). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Czencz 925.
Vászon (Leinwand). 32,5×25.

Czencz János (Johann), szül. (geb.) 1885

138. HAJÓK (Schiffe). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Czencz J. 911.
Vászon (Leinwand). 49×58.

D. V. monogrammista (Monogrammist). 17. század (Jahrhundert).

139. TÁJ VADÁSZOKKAL (Landschaft mit Jägern)
Fa (Holz). 38×55.

Danhauser (?), Josef (1805—1845).

140. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis).
Vászon (Leinwand). 76×60.

Dathan.

141. NŐ CSIRKÉVEL (Frau mit Huhn). Jelzés fent jobbra (Bezeichnet rechts oben): Dathan.
Vizfestmény (Aquarell). 19×9,5.

Daullé, Jean François (1707—1763), **Hutin P. után (nach).**

142. MÁRIA A GYERMEKKEL (Maria mit dem Kinde).
Rézmetszet (Kupferstich). 42×30.

Deák-Ebner Lajos (Ludwig), szül. (geb.) 1850.

143. MOSÓNŐ (Wäscherin). Jelzés balra (Bezeichnet links): D. E. L. 33.
Vizfestmény (Aquarell). 27,5×21.

Deák-Ebner Lajos (Ludwig), szül. (geb.) 1850

144. VÁSÁR (Markt). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Deák-Ebner.
Fa (Holz). 15×24.

Deák-Ebner Lajos (Ludwig), szül. (geb.) 1850.

145. VÁSÁR (Markt). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Deák-Ebner.
Vizfestmény (Aquarell). 16×24,5.

Defregger, Franz v. (1835—1921)

146. TIROLI PARASZTSZOBA (Tiroler Bauernstube). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten):
F. Defregger, 861.
Fa (Holz). 28×38.

Deli Antal (Anton).

147. TÁJKÉP (Landschaft) Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Deli Antal.
Vászon (Leinwand). 57×74.

Desportes, François (1661—1743).

148. CSENDÉLET (Stilleben).
Vászon (Leinwand). 58×48.5.

Dietrich.

149. 2 darab (Stück). VIRÁGOK (Blumen). Jelzés lent a középen (Bezeichnet unten in der Mitte):
Dietrich.
Fa (Holz). 53.5×69.

Dörre Tivadar (Theodor), szül. (geb.) 1858.

150. TÁJKÉP (Landschaft). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Dörre T.
Fa (Holz). 19.5×26.

Drach, G. 19. század (Jahrhundert).

151. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bildnis). Jelzés balra (Bezeichnet links): G. Drach f., 1823.
Miniatur. 7.5×6.5.

Drouais, E. de.

152. A JUHISTÁLLÓBAN (Im Schafstall). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): E. de Drouais.
Vászon (Leinwand). 90×116.

Dudits Andor, szül. (geb.) 1866.

153. TÁJKÉP (Landschaft). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Dudits A.
Vászon (Leinwand). 38×44.

Dudits Andor, szül. (geb.) 1866.

154. SPANYOL NŐ (Spanierin). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Dudits A.
Vászon (Leinwand). 72×62.

Dudits Andor, szül. (geb.) 1866.

155. A SÉTA (Der Spaziergang). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Dudits A.
Vászon (Leinwand). 77.5×97.5.

Dupré, Jules (1812—1889).

156. TÁJKÉP (Landschaft).
Fa (Holz). 12×7.

Dürer, Albrecht (1471—1528).

157. „A NAGY PASSIO" (Titelblatt der „Grossen Passion"). Gróf Széchényi Miklós hagyatékából (Aus dem Nachlasse des Grafen Nicolaus Széchényi).
Rézmetszet (Kupferstich). 22,5×15,5.

Dyck, Anthonie van (1599—1641).

158. FÉRFITANULMÁNYFEJ (Männlicher Studienkopf). A festő ifjukori műve (Jugendwerk des Künstlers).
Vászon (Leinwand). 48,5×40. Illusztr. V. tábl.

Eder Gyula (Julius).

159. A ZENE (Die Musik). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Eder Gy.
Vászon (Leinwand). 60×48.

Edvi-Illés Aladár, szül. (geb.) 1875.

160. ESTI HANGULAT (Abendstimmung). Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): Edvi Illés A.
Lemezpapir (Karton). 33×44.

Edvi-Illés Aladár, szül. (geb.) 1875.

161 BORJU AZ ISTÁLLÓBAN (Kalb im Stall) Jelzés lent balra (Bezeichnet links unten): E Illés A.
Lemezpapir (Karton). 20×29,5.

Eibner, Friedrich (1825—1877).

162. RÉGI NÉMET VÁROS (Alte deutsche Stadt). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): F. Eibner 1857.
Vászon (Leinwand). 63×73.

Eisenhut Ferenc (Franz), (1857—1903).

163. KAKASVIADAL (Hahnenkampf). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet rechts unten): Eisenhut Ferenc. Cairo 1894.
Vászon (Leinwand). 53×73. Illusztr. XXVI. tábl.

Esme de Boulonois, 17. század (Jahrhundert).

164. DECIANUS TIBERIUS KÉPMÁSA (Bildnis)
Rézmetszet (Kupferstich). 17×13.

Eisenhut Ferenc

K

EISENHUT FERENC: GÜL BABA HALÁLA
NAGY ARANYÉREM 1886.

SzmKT50 — 114.l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Sl. 3. Hol dvorca. Salon ranog drugog rokokoa. Iznad: slika Ferenca Ajzenhuta, *Trg u Samarkandu*

3. Bronzana grupa LAV U IGRI SA MLADUNCIMA stoji ispred slike i verovatno je odliv prema radu Antoana Barija. Visina kompozicije (koja je bez postolja) je 57 cm. Inv. br. Č 107. Nije signirana. Antoan Barie (Antoine-Louis Barye, 1795-1875) bio je prvobitno zlatar, a posle studija kiparstva i slikarstva

Schule für das Schönschreiben und Zeichnen.[86-87] Eine exakte Schulung war besonders für das Tischlerhandwerk notwendig.

DIE AUSSTELLUNG

Die Eingangshalle

Die Kommunikation der Ausstellung beginnt mit der Eingangshalle, in der sich einige Exponate befinden.

1. Der Kamin an der linken Seite ist, obgleich teil des Interieurs, auch als Exponat zu betrachten. Er entstand in den ersten Dezennien dieses Jahrhunderts und wurde 1926 hier eingebaut. Seine Lotosblüten weisen ihn der Stil der Sezession zu.

2. Oberhalb des Kamins befindet sich eine Flusslandschaft vom ungarischen Maler László Mednyánszky (128x162 cm.). Signiert unten rechts: Mednyánszky. — L. Mednyánszky (1852-1919) war einer der bedeutendsten ungarischen Landschaftsmaler in der zweiten Hälfte des 19. und zu Beginn des 20. Jh. Er malte vorwiegend Herbst- und Winterlandschaften. Erst in den ersten Jahrzehnten dieses Jahrhunderts wandte er sich der figuralen Malerei zu. Diese Landschaftsdarstellung ist für seine Malweise sehr charakteristisch.[88]

3. Die Bronzegruppe „Löwe im Spiel mit seinen zwei Jungen" steht vor dem Bild und ist eine Arbeit nach Antoine-Louis Barye (1795-1875). Barye war einer der bedeutenden französischen Animalisten, der in Bronze und Stein werkte. Auch malte er in Öl- und Aquarelltechnik.[89]

4. An der rechten Wand der Eingangshalle befindet sich das Bild von Ferenc Eisenhut: Vor der Moschee in Samarkand (Ölgemälde, 230x170 cm) (Abb. 3). F. Eisenhut, geboren in Batschka Palanka 1857, starb in München, 1903. studierte in München, bereiste oft den Nahen Osten, von wo er koloristisch reiche Bilder mit orientalischer Thematik mitbrachte. Er wurde früh berühmt, nicht nur in Budapest, wo er begann zu malen, sonder auch im Ausland. Besonders der Bayerische Hof förderte ihn. Seine Bilder befinden sich auch in der Neuen Pinakothek. — Im Auftrage der Batscher Gespanschaft malte er das Gemälde „Die Schlacht bei Zenta 1697", die sich im einstigen Gebäude der Gespanschaft befindet. (Masse: 500x800 cm).[90]

5. In der Tiefe der Eingangshalle links von der Doppeltür zum Festsaal befindet sich die mythologische bronzene Figur: „Faun im Spiel mit zwei Fauenjungen" (Höhe 87 cm, Inv. Č 105) vom französischen Bildhauer Clodion — Claude Michel (1738-1814). Signiert im unteren Teil: Clodion.

6. Rechts davon: „Fauna im Spiel mit zwei Fauenjungen". Gleiche Höhe, Inv. Č 106. Signiert im unteren Teil: Clodion. — Clodion wurde berühmt mit Werken von mythologischen Darstellungen und der Kleinplastik.[91] — Die Zwei Gegenstücke wurden im ersten Weltkrieg vom damaligen Besitzer Čelarevos in Wien erworben (Abb. 4, 5).

EISENHUT FERENC

IRENA BALAT

DVORAC U ČELAREVU

Istorijat, arhitektura i zbirka stilskog nameštaja

Vojvođanski muzej

Novi Sad, 1989.

NÉPÜNNEPÉLY A KAUKÁZUSBAN. — Eisenhut Ferencz festménye.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

* **A khinai hadsereg tisztjei** fizetést nem kapnak, a legénység zsoldot nem húz. Ellátásukról annak a tartománynak főmandarinja, vagy kormányzója gondoskodik, kinek területén a tiszt csapatjával tartózkodik. A harczban elesettek holmiját, fegyverzetét vagy lovát a tisztek maguk közt osztják fel. Tábori kórházak s katonaorvosok hiányában a sebesülteket bajtársaik gondozzák.

* **Viktória királyné koronája,** melyet koronáztatásakor viselt, egy kilogrammnál alig nyom többet, de értéke 9.640,000 korona. *Az orosz czár* koronáját 2500 gyémánt díszíti. Értéke meg nem állapítható, mivel a koronát idegeneknek meg nem mutatják. A többi európai fejedelmek koronáinak anyagi értéke 16—30 ezer korona közt váltakozik. *A perzsa sah* koronáját mesés szépségű fehér és fekete gyöngyök ékesítik. *A sziámi király* czukorsüveg alakú koronája harmadfél kilónál többet nyom, szinaranyból készült és öt sor gyémánttal van kirakva. Az *abessyniai keresztény királyok* régi koronáját Londonban, a kensingtoni múzeumban őrzik; alakjára nézve a többi koronáktól teljesen elüt, bibliai vonatkozású ékítményekkel, jelvényekkel van tele. Hol és mikor készült ez a korona, azt a régiségbúvárok eddigelé kideríteni nem tudták.

* **A londoni menházakban** évenként átlag 400 ezer ember hál meg. Lefekvés előtt mindenik megfürdik, azután levest s egy jókora darab kenyeret kap. A fekhelyért, valamint a levesért és kenyérért semmit sem kell fizetni. Közép számítás szerint a hajléktalanok 80 százaléka hetenként négyszer keresi fel a menházakat. A hajléktalanok száma különben évről-évre alább száll.

* **Az illatos pecsenyét** nagy becsben tartják a khinaiak s ezért szakácsaik hallatlan kegyetlenségeket követnek el. Leggyakoribb eset, hogy a tyúkot, kacsát, vagy libát elevenen oda kötik egy fűszerekkel és vajjal telt izzó szekrény fölé. A tűz az állatok lábát megdagasztja, mert a vért oda húzza. Egy két perczig azután bemártják a lábakat a fűszerbe s azután ismét a tűz fölé tartják, míg a lábak egészen fűszeresek lesznek, s csak akkor ölik meg az állatot, melynek csak czombját eszik meg. Más esetben egy kis házikó 2—3 láb magas vályogfalai közt 2 lábnyi távolságban válaszfalakat alkotnak s az üres tért megtöltik borral, eczettel és fűszerekkel, azután benne tüzet rakva, eleven bárányt zárnak belé. Ez természetesen nagyon szomjas lesz a forróság miatt s ekkor fűszerezett italokat adnak neki, míg csak meg nem fullad. Hasonlókép cselekesznek a teknősbékákkal, melyeket oly edénybe zárnak, melyből csak fejét nyújthatja ki, azután a forróság miatt szomjas állatot fűszeres borral és tojással táplálják, s mivel ennek az állatnak igen szívós élete van, ez a kegyetlen táplálás csaknem addig tart, míg az állat egészen meg nem sül elevenen.

* **A papir készítéséhez** New-Orleansban újabban a czukorrépának a czukorgyárakban fenmaradt s másra már nem használható hulladékait kezdik alkalmazni, mivel ezek tüzelő-anyagnak sem jók. Czélszerű gépek alkalmazása mellett most már kitünő papiranyagnak találják ezt az olcsó és nagy mennyiségben előforduló hulladékot.

szerint nagyon különböző az éghajlat, a hidegség és melegség megoszlása, de mégis általában azt mondhatjuk, hogy Fokföld éghajlata hasonlít a dél-európai tartományok éghajlatához. A nyár igen forró és hosszú, de a rövid télen érzékeny hidegek vannak s az ehez szokatlan angol katonák, mind ettől, mind a nyári forróságtól rendkívül sokat szenvednek, valamint lovaik és öszvéreik is. Télen némely fensíkon olyan hideg van s oly nagy a hó, hogy az ottani boerok nyájaikkal együtt lehúzódnak az enyhébb völgyekbe.

Fokföld lakosságának nagyobb részéről, az úgynevezett «benszülöttek»-ről is mondjunk még pár szót. Nem tulajdonképeni szerecsenek ezek, bőrük sem fekete, hanem a hottentoták s bushmanok sárgás szinűek, a kafferek, bazutók és zuluk pedig sötétbarnák, vagy csokoládé szinűek. A hottentották szerfelett hiúk és lusták, bár igen értelmesek, már mind keresztények, nagyobbára reformátusok, ősi nyelvüket elfelejtették s most holland-boer nyelven beszélnek. A kaffer zulu és bazutó minden tekintetben különb. Hatalmas, szálas emberek ezek, s bár arczra nem szépek, de termetük, idomaik, különösen a nőknél valóban olyanok, a milyenhez hasonlót legfellebb az ókori szobrokon láthatunk. Köztük igen sok pogány van, de azért erkölcsös életű, jó magaviseletű nép s egyáltalában nem is olyan míveletlen, mint ezt gondolnánk; hiszen pl. a kaffereknek meglehetős irodalmuk van s nyelvükön olyan forma nagy alakú politikai napilap is jelenik meg, mint az «Egyetértés». A bushmanok apró, csenevész emberek s már egészen kipusztuló félben vannak.

A Fokföld legjelentékenyebb helye a főváros, *Cape-Town*, Afrika déli csúcsán, a «Jóremény foká»-tól nem messze a 3600 lábnyi magasra nyúló «Tábla hegy» tövében. A kilátás e hegy tetejéről a tengerre, a városra, a messze környékre valóban elbűvölő szép, a mihez hasonlót nem sokat találunk a világon. A város maga egészen európaias, szép, egyenes utczái s díszes épületei vannak, melyek közül kiválik a parlament s a kormányzó palotája. Környékén sok nyaraló van, leginkább gazdag gyarmatosok és angolok tulajdonai. A kereskedelem nagyon virágzó itt s a kikötőben évenként vagy 1400 hajó szokott megfordúlni. A lakosok száma mintegy 90 ezer; ezek angolok, hollandiak s benszülöttek, de úgyszólván a világ minden nemzetének vannak itt kisebb-nagyobb számú képviselői.

Nevezetessége a városnak a Rhodes Cecil múzeuma, melyben a *Zimbabve* környékén talált régiségeket őrzik. Zimbabve Rhodesia tartományban, Transzvál éjszaki határához nem messze fekszik s újabban a tudósok szinte kétségtelenül megállapították, hogy ez volt hajdan a bibliában emlegetett *Ofir*, honnan Salamon király annyi aranyat hozatott s ittenkörül lehetett a Sába királynő birodalma is. Sajátságos épületromok állanak itt fenn, a régi bányászkodás nyomai világosan láthatók, ezenkívül temérdek régi edényt, tömör aranytárgyakat s más efféléket találtak, melyek némelyikén fönicziai feliratok s ábrák láthatók.

Alapított Rhodes Cecil egy nagyszerű állatkertet is a Tábla hegy egyik lejtőjén, hova a legtöbb afrikai állatot összegyűjtötte. E gazdag s gyönyörű állatkert a nagyközönség előtt csak ünnepnapokon áll nyitva, de az előkelőbb polgárok közt 300 kulcsot osztatott ki Rhodes, hogy a kertbe tetszésük szerint bármikor bemehessenek.

A «MISERA PLEBS».

Sugenheim: «A jobbágyság megszüntetésének története Európában a XIX. század közepéig» czímű nagyérdekű művéből merítjük az alábbi adatokat, melyek fölöttébb tanúlságosaknak látszanak most, mikor a földmívelő népesség szellemi és anyagi érdekeinek fokozottabb felkarolása egyikévé lett azoknak a jelszavaknak, melyek milliók lelkében keltenek visszhangot. A történelem csak a dicső hősök, a nagy honszerzők és államférfiak tetteit zengi, de kevés figyelmet szentel az igáját megadással hordozó néma szenvedésnek s a titkon ejtett könnycseppeknek. Ha aztán e könnyek hosszú századok során veszedelmes árrá duzzadva, elnyeléssel fenyegetik a fennálló rendet s vadúl törnek át a korlátokon: csak akkor vesz róluk tudomást a világ, csak akkor kezdi a tudomány kutatni a nagy baj okait. S az okok mindig ugyanazok: a nagyok elhatalmasodása a kisebbek és gyöngébbek rovására s a végső kétségbeesésben megszakadt türelem után következő féktelenség kitörése.

Drámai érzékítéssel jellemzi Burgundiának egy történetírója azt a kort, melyben a feudalismus barbársága elbizakodottan ülte torát az elnyomott emberi jogok felett. «E tartomány lakói — úgymond — még ma sem mehetnek el a moichei vár romjai előtt a nélkül, hogy a harag szidalmaival ne illessék és gyűlölettel ne tekintsenek feléjök. Mert visszaemlékeznek e vár egykori urainak arra az embertelen kiváltságára, mely szerint, ha télen a vadászat örömei közben a lábuk megfázott, *vélük levő jobbágyaik közül kettőt levágathattak, hogy lábaikat azok gőzölgő testében melengethessék.* A múlt sok dicsőítőjének egyszerű volna az ily hajmeresztő kegyetlenségeket a mesék országába sorozni; csakhogy, fájdalom, ott az írott bizonyság, — egy hirhedtté lett pör, mely minden kétségen kívül helyezi, hogy ilyen rettenetességek csakugyan valóban előfordúltak.

Hiszen csak Fléchier, az egykori nimesi püspök és hires egyházi szónok naplójára kell hivatkoznunk, a hol az úgynevezett Grand-Jourok tárgyalásairól beszél, hogy egész meztelenségében álljon előttünk ama kor sivár képe. A «Grand Jour»-ok azok a rendkívüli büntető bíróságok voltak, melyeket Francziaországban a királyok hívtak össze a parlament tagjaiból, meg nehány kiváló jogászból, hogy igazságot szolgáltassanak az ország távolabb vidékein a sanyargatott föld népének a nemesség hatalmaskodásai ellen. Auvergneben, Nivernoisben, Bourbonnoisban a «Grand Jour»-nak már csak az összeülése hirére is a nemesség általános megfutamodása vette kezdetét. Nem is csoda, mert mint olvashatjuk, csupán egyetlen egy ülésen, a «Grand Jour» *ötvenhárom halálos ítéletet* hozott a nép apró zsarnokaira, a kik megfeledkezvén a keresztény vallás magasztos tanításairól, lábbal tiporták s kínzásaikkal a barmokig alázták le embertársaikat.

Szemenszedett példánya volt ezeknek a gőgös zsarnokoknak bizonyos Jacques Timoleon de Beaufort, Canillac marquis, a ki hatvan éven át szipolyozta a népet s nevét rettegetté tette hetedhét határon. Tizenkét megátalkodott gonosztevő állott zsoldjában, a kiket a maga tizenkét apostolának nevezett el. Ezeknek feladata volt, hogy bottal vagy karddal térítgessék meg azokat, a kik a marquis úr szeszélyeinek engedelmeskedni vonakodtak. Egyik leghóbortosabb ötlete volt e szívtelen kényúrnak, hogy a legközönségesebb élelmi szereket nagy adóval sujtotta, s mikor aztán jobbágyai inkább koplaltak, semhogy az elviselhetetlen terheket tovább is hordozzák, a nem evőket is megadóztatta. De legtöbb jövedelmet hajtott neki az úriszék biráskodára, nemcsak azért, mivel a szegény pórokat a legcsekélyebb tévedésökért is tömlöczbe hurczoltatta s aztán csak nagy váltságdíj árán bocsátotta szabadon, hanem azért is, mert módját tudta ejteni, hogy maga csábítsa őket büntetendő cselekményekre s mert pénzért a legnagyobb gonosztetteket is elnézte.

Méltó párja volt ennek Sénéges báró, a kire a nyomozás nemcsak jobbágyai zsarolását, s különféle kegyetlenkedéseket bizonyított rá, hanem több gyilkosságot is. Egyet például egy szűk és nedves szekrénybe záratott, melyben sem ülni, sem állni nem lehetett s táplálékúl csak annyit adott neki, a mennyi a lassú éhhalálra elegendő volt. Mikor a szerencsétlent hónapok multával szörnyű fogságából kiszabadították, arczának alig volt már emberi formája, s ruháit vastagon fedte a piszok és penész.

Guy de Leons, zeneauxi biró, többek közt két parasztot azzal a koholt ürügygyel, hogy feleségét megbántották, nyolcz napra zárt el kastélyában s ez idő alatt minden nap bivalybőr szíjakkal korbácsoltatta őket és sóval töltött pisztolylyal lövetett a testök hátsó részébe, s végre pedig egyiköket felakasztatta.

De legalább elvették-e aztán méltó büntetésöket az emberiség e szörnyetegei? Korántsem. A halálos ítélet többnyire papiron maradt, s az elitélteknek mindig volt annyi idejök, hogy az igazság boszúló keze elől szökéssel menekülhessenek, bízva abban, hogy ha «in effigie» végrehajtják is rajtuk a büntetést, nem lesz nehéz később befolyásos rokonságaik révén királyi kegyelmet eszközölniök ki. Leggyakrabban így is történt, főként a nemesség iránt különösen gyöngéd XIV. Lajos alatt. A már említett Canillac marquis például, a kit 1651-ben a toulouse-i parlament halálra ítélt, s aztán «in effigie» kivégeztek, egy szomszéd ház ablakából egész kedélyesen nézte végig saját halálos büntetését. Tudta, hogy könnyű lesz kijátszani a bíróság ítéletét, a mi tizennégy éven át mindenféle fogásokkal sikerült is neki.

Nem voltak jobbak az állapotok, nem voltak kevesebbek a szegény nép osztály szenvedései Európa más országaiban sem. A csejthei vár asszony-szörnyetegének, Báthory Erzsébetnek, megvolt a maga hasonmása Németországban is Rumohr Idában, egy schleswig-holsteini előkelő lovag-nemzetség sarjadékának özvegyében, ki férje, Rumohr Henrik halála után, 1653-ban átvette volt férje jószágainak kormányzatát, s vezette fia, Detuf nagykorúságáig. A család hires volt a földhöz ragadt zsellérség iránti kiméletlenségéről, de mindegyiköket felülmúlta vadságban ez a női alakba öltözött valóságos démon.

Hogy csak nehány vonást emeljünk ki fekete lelkületéből, megtette azt, hogy jobbágynőinek, ha nem jól fontak, szöszt csavart az újjaikra s aztán a szöszt sajátkezüleg meggyújtotta. Egy komornáját, a ki egyszer valami csekély hibát követett el, a forró kályhához köttette. Azután a derék úrhölgy, a ki mellesleg szólva, nagyon szorgalmas templomlátogató volt, a legnagyobb lelki nyugalommal befogatott szánjába s misére hajtatott. Mikor visszatért, a szegény leány már meg volt sülve, s ajkai úgy összezsugorodtak, hogy fogai vigyorgva meredeztek elő. A mint ezt a szobájába lépő szörnyeteg meglátta, kezeit ökölbe szorította, s neki rohanva rákiáltott: — «Mit, kutya, még a fogaidat mutatod?» — s a holt leányra nagyot ütött, mitől az egyszerre porrá állott. Schleswig-Holsteinban még a XVIII. században is elterjedt szokás volt úri családokban, hogy a roszúl, vagy lustán fonó lányoknak a lent újjaikra csavarva meggyújtották. Pedig a holsteini nemesi rendnek érdeméül kell betudni, hogy ők voltak az elsők egész Németországban, kik a földmívelő nép sorsának javítására a kezdő lépéseket megtették, kik közül többen a jobbágyság önkéntes eltörlésével jó példával jártak elől.

De nem is lehetett emberi szív abban, a kinek lelke meg nem esett a szegény holsteini parasztok sorsán. Nyomorúlt viskóikban, melyek alacsonyra voltak építve, s a födelükről becsurgó víz sárrá higította bennük az agyag padlót, inkább teherhordó állatokhoz, mint emberekhez méltó életet folytattak. Egész családok kevés tejen és kenyéren tengődtek. S ezért a keserves táplálékért minden nap négy igás szekeret, egy bérest, egy nőcselédet, meg egy fiút kellett úr dolgára küldeniök; évenként a megmívelésre kapott földért, mely nagy részben bozóttal volt benőve, 10—12 tallért kellett fizetniök. Igy aztán gazdag ember számba ment köztük, a ki csak egy pár csizmát is magáénak mondhatott; a legnagyobb részük örökké csak fapapucsban, vászon-zubbonyban járt. A családfő ereje 40 éves korában már annyira ki volt merűlve, hogy át kellett adnia gazdaságát fiának, míg ő az ólba, pajtába vonúlt, hogy ereje fogytával könyöradományokon élődve a biztos éhhalálnak nézzen elébe.

Bármennyi sebtől vérezzék is a jelen társadalom teste, ily emlékekre tekintve vissza, bizalom támad a lélekben az emberi haladás sorsa iránt, a midőn ma már a kormányokat és törvényhozásokat is vállvetve látjuk azon működni, hogy a termő rög rabjainak helyzete javúljon s jövőjük, legalább az aggkor és baleset ellen biztosíttassék. *V.*

EGYVELEG.

* **Az orosz közoktatási miniszter jelentése** szerint Oroszországban az írni és olvasni nem tudók száma folyton növekedik. Ez leginkább annak tulajdonítható, hogy a lakosság szaporodik, de újabb iskolák alig épülnek.

Eisenhut Ferencz: *Egy álom.*

Eisenhut Ferenc
Vas. Ujs. 1891. 49. 2

ban állt, hogy kérdezze, hol láthatja meg a világot!

Egyszer Börsöny János, a falu kántora és iskolamestere, szép mesekönyvet kölcsönzött neki. Ebben olvasta Bandi a szebbnél-szebb történeteket: Pál és Virginiát, a négy testvért, Grizeldist, a szarvakkal megrakott Sziegfriedet és mást. Ezek mind bejárták a világot, csakis úgy történhetett meg velük annyi mindenféle. De hogyan jutottak a nagy világba?

Bandinak Sziegfrid volt az eszményképe, égő vágya csak az volt, hogy világot láthasson. Sziegfrid kovács volt: ő is az akart lenni.

Bandi tovább szőtte gondolatait, végre el-

hatolt.

A hű eb
látta Bandi
kérdőleg te
értette kut
neki, hogy
kénytelenül
szedegette
hogy megfe
lopóztak kö
gyermek va
meg kovács
— Ezzel vis
— Böske,

mennyi bűne fel van írva. «Indra», a paradicsom kapuőre, viszi a kontrolleriát.

Egyszer jön egy árva lélek, nagy dideregve, a paradicsom kapujához.

— Voltál-e már a Dábao-fa alatt? kérdi tőle Indra.

— Nem voltam még, jó uram; de odalenn a földön volt egy feleségem, a kivel harminczhat esztendeig éltem együtt.

— Jól van, szegény pára! mond neki Indra, — nem kell a Dábao-fa alá vándorolnod: kiszenvedted már te a magad penitenciáját odalenn a földön; — csak eredj be szépen a paradicsomba: itt a paksus!

Meghallja ezt egy másik lélek, a ki az előbbinek a háta mögött settenkedék s nagy sebtén elkezdi magyarázni Indrának.

— Oh uram! Akkor engem még inkább ereszsz be a paradicsomba Dábao-fa kerülgetés nélkül; mert én is harmincz esztendeig éltem odalenn a földön az asszonyommal, s mikor az meghalálozott: újra megházasodtam.

— Elmégy innen! takarodsz! rivall rá Indra. — Azt hiszed, Bráhma a bolondok számára csinálta a paradicsomot?

. . . . . .

Ülünk, üldögélünk együtt a klubban, egymáshoz szokott kartársak, s beszélgetünk a világ folyásáról.

Egyszer csak észreveszszük, hogy hiányzik közülünk egy.

— Nini! Hol van a mi Dusikánk? Már két hete, hogy nem láttuk a klubban, — szól az egyik.

— Másutt se látni azt sehol. Eltünt, elveszett valahol, — mondja a másik.

— Jaj, nagy állapotja van annak, — sohajt erre a harmadik.

— Csak nem kapott influenzát?

— Az volna jó neki! — Megházasodott.

— Másodszor is?

Erre aztán az egész társaság khorusban énekli: «Szeeegény.»

— Vajjon kit vett el?

— Hát, a régi gazdasszonyát.

— No, azt tette legokosabban.

— Áldott jó teremtés.

— Be is nőtt már a feje lágya.

— Senki a világon úgy nem tudja sütni a fokhagymás vesepecsenyét.

— Ezt legalább nem kell bálba hordani.

— Sőt nem is zongorázik.

— Bizonyosan migrainejei sincsenek.

— No szegény Dusi, ez hát elérte valahára a czélját.

. . . . Hanem a Dusi pajtást e sorsfordulat óta nem látni többé a klubban.

Máskor megint így kezdi az egyik jó barát:

— Nini! Mi történt a mi Bebus barátunkkal?

— Történt volna vele valami?

— Hát nem veszitek észre? Egy idő óta mindennap tiszta inggallérral jelenik meg a klubban.

— A biz igaz! Sőt a szakállát is borotválja.

— És gombos czipőben jár!

— Vajjon mi lelhette?

Senki sem birja kitalálni.

Másnap jön az egyik pajtás nagy hevrékával.

— Megkaptam már, hogy mi lelte a Bebus pajtást. Megházasodott.

— Ugyan kit tett boldoggá?

— Soha sem találjátok ki. A szép Melodiánát!

— Ah! Azt a vidéki operette-énekesnőt?

— Lehetetlen! Hisz annak van férje.

— Csak olyan szinpadi házasság volt.

— Merész vállalat!

— Hát azt tartja a barátunk, a mit a vén spanyol hidalgo, mikor fiatal feleséget vett: hogy, «ha már keresztül akarom szúrni a szivemet, hát inkább egy fényes törrel szúrom át, mint egy rozsdás alabárddal.»

— No legalább megvan neki az ő gyönyörűsége.

— — Csitt! Itt közelít! Beszéljünk a filloxera-mentesített szőlőknek adandó állami segélyről szóló törvényjavaslatról benyújtott bizottsági véleményről.

És Bebus barátunk el nem tudja képzelni, hogyan van az, hogy, a hol csak ő egy gruppban megjelenik, ott minden ember a filloxera-etcæterákról értekezik.

Azután egy harmadik jó pajtásra kerül a sor.

Kitünő tarokkista. Csupa élvezet vele játszani. Úgy is híjuk egymás között, hogy «Készpénzbácsi».

Hanem egy idő óta azt vette fel, hogy csak hét óráig «ül le».

— Szinházba kell mennem!

Fölöttébb gyanús dolog! Játékot játékért abbahagyni! Mi nyomja itt le a mérleget?

Végre kisül a rejtélyes elmaradásnak oka. Egyik jó barátunk végére járt s hirül hozta a többinek.

— A mi Stefi barátunk megházasodott.

— Ugyan ne mondd!

— Magam láttam karonfogva menni a feleségével. Egy fejjel nagyobb, mint ő.

— Az már hiba.

— De egy ranggal is magasabb, mint ő; mert grófnő.

— Az már derék!

— Csahogy nem fiatalocska már. .

— Akkor egészen hozzávaló. Gazdag is mellé?

— Épen nem az. Nem örökölt az egyebet az atyjától a grófi czimerénél.

— Ez már fatális állapot.

— De ellenben nagy míveltségű hölgy! virtuóz zongorista. Sőt maga is komponál zeneműveket. Szépirodalmi lapokba is ir; «Eglantine» álnév alatt.

— Szegény Stefi!

. . . . . .

És ezzel mind a három barátunk kimaradt a klubból; és megtalálhatlanná lett a világra nézve.

Egyedül nem mehet egyik sem a megszokott társaságba, se meghivottan, se meghivatlanul; a magában meghivatást épen sértésnek veheti: az asszonyával együtt pedig még kevésbbé kultiválhatja a régi társaságot, mert az új asszony nem abbul a sphaerábul való, a mibül a jó ismerősei. — Mit gondoljanak ki?

(Folytatása következik.)

HOGY BÁNTAK VELÜNK A MUSZKÁK ERDÉLYBEN 1849-BEN.

Egy betűt sem irok olyat, mely nem saját tapasztalásomból származnék.

Az oroszok békés érintkezése a magyar táborral legelőször aug. 17-én Erdély határszélén, Lesneknél történt, hova *Bem* három óra tájban érkezett a vesztett temesvári csata után *Majthényi*, *Guyon* tábornokokkal és a híres szépségű *Kathona* Miklóssal, kit ő, hivatásához méltóan, lelkesítő szónoknak használt.

Vécseyt nem tudta rávenni, hogy csatlakozzék, és seregéből is csak a tüzérséget hozta el; tulajdonkép a gyönyörü szép 18 fontos ágyúkat, melyekhez sem elegendő ember, sem elegendő ló nem volt. Csaknem sírva fakadtam, midőn, végig nézve a gyönyörű csatakigyókon, ott láttam rajtok a Rákóczi-czímert és a fenyegető mondást: «Ne bántsd a magyart!»

A lesneki táborban, mely már nehány napja jobbára zöld szilván és tejes kukoriczán élősködött, nagy riadalom kelt, midőn a láthatáron Dobra felől föltünt *Bem* kócsag forgója és utána a kiséret és huszárság, mely egész kis csapatot képezett.

A zászlóaljak sorakoztak és a törzstisztek mentek a tábornok elé jelentést tenni: a szegény öreg úr pedig, a ki a szabadságért nyert 40—50 sebből vérzett, nyájasan mosolygott a jelentést tevő tisztek felé, és azután megindult a kelet felé arczot képező csapatok felé, Kathona Miklósra bízva, hogy a zászlóaljaktól megkérdezze, hajlandók-e a szabadságért tovább harczolni és a hozott segítséggel (ő Vécsey ágyúit értette) előre törni Erdély felé.

Sohasem felejtem el milyen szép férfi volt Kathona Miklós, és hogy csengett szava harsányan végig a Maros völgyén.

Már a harmadik vagy negyedik zászlóaljnál lehettünk, midőn egy egészen idegenszerű jelenség megakadályozta a haranguirozás tovább folytatását.

Két honvéd egy lovon ülő főrangú orosz tisztet vezetett elő, kinek szemei, mint parlamentairnek szokás, be voltak kötve. Pompás férfi volt, magas és délczeg; érdemrendein és gazdag vállrojtjain csillogott a napsugár.

Lehetetlen leírni azt az elementáris dühöt és haragot, a mely Bemnek arczulatán, ennek megpillantására elömlött. Csaknem ideges convulsiók mutatkoztak arczán; ajkai reszkettek, és szemei előre düledtek az indulattól.

— Ki merte ezt az embert ide bocsátani? — kérdé a dühtől reszketve — főbe kell lőni az előörsöket, hogy eként vigyáznak a táborra!

Végre a körülötte lévő tábornokok megnyugtatták és értésére adták, hogy a nemzetközi haditörvények szerint a parlamentairt el szokás fogadni, ha mindjárt muszka is.

— Hát jöjjön, — mondá nagymérgesen az öreg úr.

A parlamentairt előre vezették és ez háromszor meghajtva magát a nyereg kápájáig, elkezdett beszélni németül.

— Én e sereg fővezérével kivánok szólni.

— Én vagyok.

— Kihez legyen szerencsém?

— Bem.

A parlamentair ismét háromszor hajtá meg fejét és elkezdett lengyelül beszélni.

Ez Bemet ismét dühbe hozta.

— Csak maradjunk a német nyelv mellett; az alkalmas az efféle gyalázatos alkudozásra!

— Négyszemközt óhajtanék a tábornok úrral beszélni.

— Tisztjeim előtt nincs titkom.

Az orosz tiszt meghajolt és hivatalos folyékony hangon kezdé meg előadását.

— Lüders tábornok sajnálja azt a sok ifjú vért, mely e szerencsétlen és reménytelen hadjáratban kiontatik; és miután már maga Kossuth is letette a fegyvert. . . .

— Nem Kossuth, csak Görgei, — kiáltott közbe harsányan az öreg ur.

— Tehát Görgei, a magyar főhadvezér is letette a fegyvert, fölszólítja önt: tegye ugyanazt, és ne pazarolja tovább ok nélkül a magyar ifjak vérét.

— A feltételek, a feltételek?

— Azokról tábornokom semmit sem szólott.

— Rechts um, marsch! kiáltja az öreg ur a főrangú tisztre teljes dühösséggel.

És mikor az megfordult utána kiáltá:

— Mondja meg ön tábornokának, hogy én rögtön indulok előre, és mindent kardra hányok, a mit útba találok. Mikor hadseregemmel Piskinél leszek, és ő Szászvároson: akkor meghallgatom feltételeit.

Ez volt első békés érintkezésünk az oroszokkal.

A mint az öreg ur megigérte, előre is mentünk egész a Déva előtti szép térségig. Déván volt egy nehány muszka, vagy inkább kozák, de az elpakolt előlünk.

Én pedig abban a félébrenlétben, fél álomban, mely hosszú éjféli menet közben meglepi az embert, haladtam csapatommal, addig, mig az Isten tudja honnan hangzó parancsszó meg nem állított.

A városban szereztem volt az én kis Muczi lovamnak egy köteg szénát, ezt tettem le neki elédelül, nekem párnául; tudtam, hogy mire az ennivaló elfogy, a párnára sem lesz szükség; mert a csillagos ég eligazitott reá, hogy addig meg fog virradni. De azt nem is sejtettem, hogy zászlóaljunk az első sorban van; hihetőleg úgy állt meg, a mint félálomban egymásba ütköztek, semmit sem tudva, sem az előzőkről, sem a hátul jövőkről.

A ki nem próbálta, nincs róla fogalma, mit tesz a fáradtság és az álom. Ma midőn fáradtan, éjszaka, tömegben meneteltünk: menet közben

is aludtunk, úgy hogy, ha az első sor hirtelen megállott, a többi hátra hanyatlott egymásra.

Ha tudtam volna, hogy a következő pillanatban a kozák megjelen mellettem és czudar lőtyögő pikáját tövig a szivembe fogja mártani; még akkor is ott aludtam volna a dévai zöld gyepen, kezemre tekerve lovam kantárszárát. Aludtam is virradatig oly mélyen és oly édesen, hogy annak egy órájáért mostani egész éjszakámat odaadnám.

A hallérzék volt az első, mely tudtul adta, hogy vége az éjjeli idyllnek. Valami vékony hangu dongás keletkezett a levegőben, mely bármily kellemetlen volt, mégis csak el kellett ismerni, hogy mohamedán kozákok ima-dala az.

A mint e hangokra fölpillantottam, rémülve vettem észre, hogy a kozákok alig 150 lépésnyire tőlünk ütöttek sátort előttünk, és hogy mi vagyunk velük szembe, a legeslegelső sorban. Felugrottam és alarmiroztam a tábor elejét; azután Keller Gyulával, tiszttársammal, lóra kaptunk és bevágtattunk a városba, hogy az öreg urnak az ellenség közellétéről hirt adjunk.

Bebocsátottak. Az öreg úr Stein tábornokkal reggelinél ült, és idegesen szólott hozzánk:

— Csak legyenek nyugodtan uraim, a csatát biztosan megnyerjük, mert az ellenség be van kerítve. Azután előre törünk a székely földre, és onnan fogunk kifelé működni.

Mindezt nagyon idegesen adta elő, és kinált, hogy igyunk az előtte levő piros borból, melyet azonban mi természetesen visszautasitánk.

Mire a táborba értünk, már minden zászlóalj talpon volt és várta a csata megkezdését; intéző szellem azonban seholsem jelenkezett. Egy óra mulva azt a hirt kaptuk, hogy *Bem* és *Stein* ez utóbbinak két kerekű leptikáján visszatértek Lesnekre, és onnan, egy század huszár fedezete alatt külföldre menekültek.

Már magasan állott a nap, midőn a város felől egy huszár trombitás kiséretében *Beke* ezredest láttuk feltünni. szép aranygalléros dolmányában; maga is mintaképe egy valódi szép barna férfinak.

Az országúton poroszkált elő hatalmas pej lovával, és nekünk mit sem szólva, az országúton végig átment mind a muszka, mind a magyar táboron, bekötetlen szemmel, mi elég rosszat jelentett.

Az időt eltöltöttük, a hogy lehetett; legtöbben a városba mentünk, hogy magunk és lovunk élelméről gondoskodjunk; csakhogy már akkor a magyar bankó értéke annyira lejárt, hogy egy harapás kenyérért, és egy pohár borért tíz forintot fizettünk, s ugyanannyiba került egy maroknyi zab szegény Muczi lovam számára. És ez még ternó volt: a kik még egy órával később jöttek, annak az összegnek tízszeresét fizették.

Az igen nagy augusztusi hőségben egészen átizzadva, két óra tájban érkezett meg *Beke* ezredes és aranyos atillája alól egy iratot vont elő, melyet *Lüders* orosz tábornok állított ki részére. Köréje csoportosultunk, s nagy figye-

ARAB KÁVÉHÁZ.

Eisenhut Ferencz festménye.

EISENHUT FERENCZ: A zentai csata.

KRIESCH ALADÁR: Az 1567-iki tordai országgyülés, melyen először mondatott ki a valásszabadság.

Eisenhut Tsene

EISENHUT FERENCZ. HUNGARIA.

Műcsarnok 1892/93 évi k

Eisenhut Frau

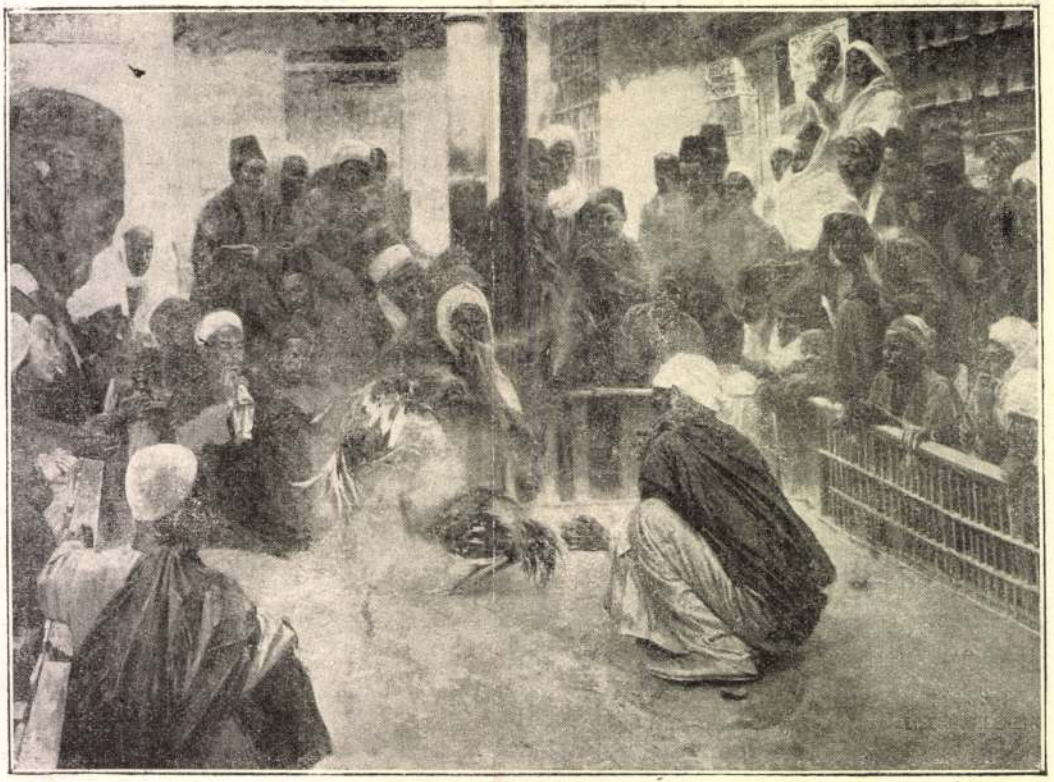

EISENHUT FERENCZ. Kakasviadal.

2300. Eisenhut Ferencz:
Sz. Német Palánkán 1853 január 26-án. † Münchenben 1903 junius 2-án.

Hunyadi kirohanása.

Az előtérben középütt egy balra fordult pej lovon látjuk a várból hű társaival kirohanó és teljes diszbe öltözött Hunyadi Jánost, aki a felemelt jobbjában lévő buzogánynyal a reá rontó törökök egyikét, sujtja le. Mögötte egy zöld török- és a Hunyadiak czimerével diszített keresztény lobogó köti le figyelmünket. A háttérben balról a törökök sátrai bontakoznak ki, jobbra pedig Belgrád vára emelkedik. Az égbolt felhőzött. Jelzése alól balra: Eisenhut Ferencz. 1902 München.

Vászon, méretei 142.5: 182.8 cm.
Vétetett a Képzőmüv. Társulat téli tárlatán az 1902: XII. 20-iki 90013 sz. leirattal 4000 Kan (907/902).

Elszámoltatott 1903: II. 8-án. (62/903).

Az elszámolást elfogadta az 1903: VII. 4-iki 13903 (449-903) és az 1903: X. 15-iki 18308 (710-903) szvsz. leirat.

Vid. Muz.

904:IV-28.

90013-902.

1903. 68

⊥ sárga selyem-kendőöv ~~a derékon~~,

2474. Eisenhut Ferencz.

Sz. Német-Palánkán 1857 január 26-án F. Budapesten 1903 junius 3-án.

Zentai csata (vázlat).

Az 1697. szeptember 11-iki ütközet~~ben~~ et tünteti fel, a hol jobbra fordult az ágaskodó fehér lovon látjuk Jenő savoyai herczeget, ki a jobbkezében tartott egyenes karddal előre mutat és parancsot ad a lovas törzstisztnek, mi közben ez görbe kardjával tiszteleg. Mögötte balról, a kiséretéhez tartozó két főtiszt közeledik, kiknek egyike tábornok. A közép és a háttérben II. Musztafa ~~által vezérelt~~ csapatai küzdenek a császári lovas és gyalog seregekkel, a melyeknek zászlói közül kétfejü-sasos és vörös-fehér-zöld szegélyű sárga lobogó válik ki. Az elotérben, jobbról az ágyúütegek közelében, a császáriak három elokelő törököt ejtenek fogságba. A herczeg öltözete; háromszögü kalap paszománt szegéssel, kék kabát bő ujjain sötétkék bársonyhajtókával, ⊥ szük nadrág, magasszárú csizma. Az égbolt felhőzött. Jelzése alól balra két sorban: „Eisenhut Ferencz. Zentai csata."

Vászon, méretei 156.6: 236 cm.-

Vétetett 1903: X. 23-án a 78087 sz. leirattal 4000 Kán (~~478~~ 748-903)

Elszámoltatott 1903: XII. 6-án (814-903)

78087-903

4345. Eisenhut Ferencz.

Sz. Német-Palánkán 1857 január 26-án. † Budapesten 1903 június 3-án.

Örmény férfi.

Egy mellig látható, de kissé balrafordult ifjú, ki fejét tarka kendővel kötötte be. Szemöldöke, szeme, bajusza és legye fekete, arcza leberetvált. Ingének gallérja látszik és kabátja szürke. Jelzése alól jobbra:

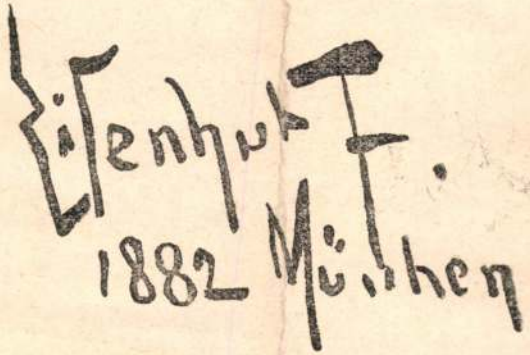

Vászon, méretei 40·4 : 30·5 cm. — Lelt. sz. 4345. — Becsértéke 1500 K. — Néhai gróf Pálffy János hagyománya 1907 november 14-én (1429–908). — Az átvételre és az átvétel jóváhagyására vonatkozó adatokat lásd a 4330 lelt. számnál. — Bejelentetett 1913 márczius 16-án (453–913).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Szépművészeti Múzeumban. 1913 : 136. *Eisenhut Ferencz:* Örmény férfi.

Jegyzet. Az e festményre vonatkozó egyéb adatok és pedig:

a) a törzsleltárban (770–909. pag. 13. Nº 126). *Eisenhut Ferencz:* Studienkopf. Olajfestmény fekete keretben aranyszegéllyel (Kis szalon);

b) a leltári kivonatban (685–909. pag. 2. Nº III : 9). *Eisenhut Ferencz:* Studienkopf. Fekete keretben, aranyozott szegéllyel (Kis szalon);

c) a közjegyzői leltárban (1395–909. pag. 18. Nº 119) és a hagyományi jegyzékben (1895–912. Nº II : 16). *Eisenhut Ferencz:* Tanulmányfő;

d) az átvételi okmányban (2165–912. Nº III : 16). *Eisenhut Ferencz:* Tanulmányfő. Vászon, 40·5 : 30·4 cm.

Hagy. 1912 Pálffy

941 (4345)
994 (44).
16 (1007)

beleiben vagy az odatorkoló vezetékek bélelő hámjában élősködnek és súlyos zavarokkal (hasmenés, vérvizelet, láz) járó megbetegedéseket okoznak. Az *E. Stiedae* Lindem. a házinyulakban, sőt magában a nyúltenyésztőben is kárt tesz; spórái az ürülékben ezrével találhatók; a megtámadott nyúl szájából, orrából sárga nyálka folyik s az állat a hasmenéstől lefogy. A betegség a szarvasmarhákra is átterjed és bennük vérhasjárványt okoz. Az *E. avium* (S. et Riv.) a szárnyasokban, *E. Pfeifferi* a galambok közt pusztít. GELEI J.

Einarsson *Indridi*, izlandi drámaíró, szül. 1851-ben. Külföldi színpadokon is sikert aratott drámái közül megemlítendők: *A Szilvesztéj*, *Kard és vándorbot*, *Süllyed a hajó* és a *Dansinn i Hruna*. MEZEY D.

Eindhoven, város Hollandia Észak-Brabant tartományában, a Dommel mellett, (1925) 59.168 lak. Zuidwillemsvaarttal csatorna köti össze. Szövet-, izzólámpa- és dohánygyártása van. P. ORMÓS J.

Einem *Karl von*, német lovassági tábornok, szül. 1853 jan. 1-én Herzbergben. 1903-ban altábornaggyá és hadügyminiszterré nevezték ki. A világháborúban mint lovassági tábornok először a német 7. hadtestet, majd a 3. hadsereget vezette igen szép eredménnyel. D. BÁNLAKY J.

Einhard *(Einhardus, Eginhardus)*, Nagy Károly történetírója, szül. 770 körül, megh. 840 márc. 14-én. Ő építette az aacheni bazilikát, 815-től feleségével (Imma) az Odenwaldban élt Michelstadtban. Ő alapította 827-ben a seligenstadti kolostort. Leghíresebb műve Nagy Károly életrajza. TÖRÖK P.

Einsiedeln, kerületi székhely Schwyz svájci

A benedekrendiek kegytemploma

kantonban, a Sihl völgy nyílásában, (1920) 8197 lak. Selyemszövő-, nyomda- és kegytárgykészítőipara és kereskedelme van. Bencés apátsága igen látogatott búcsújáróhely (évente 160.000 zarándokkal). Barokk stílusú temploma, fekete márvány kápolnája van, ahol a *fekete Mária* képet őrzik. Híres a kolostor sok régiséget tartalmazó könyvtára, szemináriuma és fiúnevelőintézete. A kolostor a X. század óta áll fenn. P. ORMÓS J.

Einstein *Albert*, svájci származású fizikus, szül. 1879 márc. 14-én Ulmban. A zürichi, majd a prágai egyetem, azután a zürichi műegyetem tanára volt. Mint a Kaiser Wilhelm Institut vezetője és a porosz Akadémia tagja, 1914-től a berlini egyetemen elméleti fizikát adott elő. A fizikának számos ágát nagy mértékben vitte előre, de legjelentősebb a mechanikai és a fényelektromos hatásra vonatkozó elmélete. Lorentz, Mach és Eötvös alapvető kutatásaira támaszkodva megmagyarázni kívánta a *Michelson-féle kísérlet* negativ eredményét *relativitáselmélet*, mely a mechanika általánosítása. A relativitáselmélet föltételezte, hogy a fizika törvényei bármily mozgást végző koordinátarendszerben fennállanak s matematikai úton egész sor jelenség magyarázatát nyujtotta. Az elméletből folyó következtetések s így az elmélet kísérleti igazolása azonban csak részben sikerült. Einstein a fényelektromos jelenség értelmezésére felállította híres egyenletét: $e\,V = h\,\nu$ (hol e az elektron töltése, V a pozitiv potenciál, h az elemi hatásmennyiség, ν a rezgésszám). Munkásságáért 1921-ben megkapta a *Nobel-díjat*. Művei leginkább szakfolyóiratokban jelentek meg. Önálló munkák: *Die Grundlage der allgemeinen Relativitätstheorie* (1916—20); *Über die spezielle und die allgemeine Relativitätstheorie* (1920); *Äther und Relativitätstheorie* (1920); *Eine neue Feldtheorie* (1929). HAMPEL L.

A. Einstein.

Einstein *Alfred*, német zenetudós és kritikus, szül. 1880-ban Münchenben. Főbb művei: *A XVI. és XVII. század világi zenéjének története*, *Általános zenetörténet*, *Példák a régibb zene történetéből* és egy angol zenei lexikon teljes átdolgozása és fordítása. Szerkeszti 1918 óta a *Zeitschrift für Musikwissenschaft* c. folyó-

iratot, azonkívül a «Berliner Tageblatt»-nak zenekritikusa. SEBESTYÉN E.

Einthoven *Willem*, holland fiziologus, szül. 1860-ban Samarangban (Jáva szigetén), megh. 1928-ban Leidenben. Már fiatalon a leideni egyetem élettani tanszékére került. Működését a *húros galvanométer* feltalálása teszi nagy jelentőségűvé. E készülék, csekély tehetetlenségénél fogva kis elektromos feszültségkülönbségek gyors ingadozását képes feltüntetni. Segélyével lehetővé vált a szívműködés áramainak ábrázolása, ami alkalmasnak bizonyult kóros eltérések felismerésére is. Ez az *elektrokardiográfiának* nevezett eljárás csakhamar általánosan elterjedt a klinikai gyakorlatban. 1924-ben az orvosi Nobel-díjjal tüntették ki. JENDRASSIK L.

Eiréné (v. *Irene*, gör.), a béke istenasszonya, a Hórák egyike, akit mint viruló, szép nőt ábrázoltak a régiek olajággal vagy búzakalásszal. A rómaiak *Pax* (béke) néven tisztelték s Augustus idejében oltárt emeltek a Marsmezőn, ahol azután évről-évre áldoztak neki. MÓDLY S. S.

Eiselsberg *Anton von báró*, osztrák sebész, szül. 1860 júl. 31-én Steinhausban. Billroth tanítványa, 1890-ben bécsi magántanár, 1893-ban utrechti, 1896-ban königsbergi, 1901-től 1931-ig bécsi sebésztanár. Ő és tanítványai a sebészet minden ágában alkotóan vettek részt. Munkásságának fő ágai: pajzsmirigy-, agy- és gyomorsebészet. Több egyetemnek díszdoktora. LOBMAYER G.

Eisenach, város Thüringia szabad államban, a Hörsel és Nesse mellett, (1925) 43.869 lak.

Sz. Miklós-templom, Sz. Miklós-tér és Luther szobra

Nevezetes épületei a XII. századból való Szent Miklós- és Szent György-templomok, a dominikánus templom, a régi vár és városháza, a Luther-ház, ahol a nagy hitújító tanuló éveit töltötte, Bach Sebestyén szülőháza, a múzeum, színház, könyvtár stb. Számos közép- és szakiskolája, rádióaktív melegforrásai mellett gyógyfürdője van. Az ipart fűrésztelepek, automobil, kémiai, szövő- és dohánygyárak képviselik. Kereskedelme is élénk. Közelében van *Wartburg* vára. A várost a XII. században alapították, 1596—1741 közt önálló fejedelemség fővárosa volt. P. ORMÓS J.

Eisenbart *Johann Andreas*, német vándorkuruzsló, szül. 1661-ben Viechtachban (Bajorország), megh. 1727 nov. 11-én Mündenben (a. d. Werra). Minden képzettség nélküli kuruzsló, afféle vásári tudatlan kő- és sérvmetsző, szemész, faluzó orvos. Műtéteinek messze földön híre volt és a róla szerzett nóta *Ich bin der Doktor E.* közismert volt. BÁLINT NAGY I.

Eisenerz, Felsőstájerország Leoben kerületében levő mezőváros és ősi bányaváros az Erzbach mellett, 745 m magasságban, (1923) 6337 lak. Gótikus temploma a XIII. századból való. Vaskohászata nevezetes. Tőle D-re az Erzberg (1534 m) vasérceit már a rómaiakat megelőzően is bányászták, jelenlegi vasérckészletét 200 millió tonnára becsülik. A város és környéke látogatott nyaralóhely. Tőle ÉNy-ra van a kis Leopoldsteini tó (619 m), K-re a Frauenmauer barlang. KÉZ A.

Eisenhoit *Anton*, német rézmetsző és ötvös, szül. 1544-ben a vesztfáliai Warburgban, megh. 1605 körül. Rézmetszetei az olasz manierista iskola erős hatását mutatják, ami azzal magyarázható, hogy sokáig Itáliában élt. A paderborni érsek számára pompás renaissance-ötvösműveket készített, melyek ma a herdringeni várban vannak. GENTHON I.

Eisenhut *Ferenc*, festő, szül. 1857 jan. 26-án Németpalánkán, megh. 1903 jún. 2-án Münchenben. Itthon Székely Bertalannál és Greguss Jánosnál, azután a müncheni akadémián tanult. Több keleti tanulmányút után az 1880-as évek elején főleg keleti tárgyú életképeivel tűnt fel. (Gyógyítás a korán által, Gül Baba halála, Kairói gyermekiskola.) A természet hűséges másolására törekvő akadémikus piktúra virágzása idején számos jelentékeny díjat nyert. 1903 őszén a budapesti Műcsarnok nagy hagyatéki kiállítást rendezett műveiből. Egyik legszerencsésebb alkotása, az *Egy álom*, a budapest Szépművészeti Múzeumban van. SZENTIVÁNYI GY.

Eisenstadt, a most Ausztriához tartozó Kismarton volt sopronvm.-i község hiv. neve.

Eisenstadt Schlossgrund, a most Ausztriához tartozó *Kismartonváralja* volt sopron-vm.-i község hiv. neve.

Eisleben, kerületi székhely a porosz Szász

Eisenberg Lex IX. K.

679-80. l. E. F. festményeinek kiáll. a Műcs.-ban képekkel

Schuster Ferenc

fel fogom olvasni, mint azt egyéni nézetem szerint jónak látom.

«Óvás. Az ország gyűlése jogszerűleg egyedül a magyar alkotmány alapján működhetvén, semmit el nem mulasztott, hogy ezen alapot helyreállítsa s teljesen biztosítsa.

Az országgyűlésnek törvényszabta kiegészítése, a felelős minisztériumnak és a felfüggesztett törvényeknek visszaállítása valának mindenekelőtt szükségesek arra, hogy az országgyűlés törvények alkotásába bocsátkozhassék. Ezeket sürgettük tehát mindenek előtt; de ismételt feliratuink sikeretlenek maradtak; s ekképen az országgyűlésnek hatásköre egyedül az ország jogainak védelmére lőn szorítva, mit ki nem egészített állapotában is joga, sőt kötelessége volt erélyesen teljesíteni.

Az országgyűlési kölcsönös értekezések fonalát tettleg a legmagasabb leirat szakasztotta meg, midőn ősi alkotmányunkat, az alapszerződések ellenére, absolut hatalommal lényegében átalakítva, tanácskozásainkat a császári diplomák és patensek terére s korlátai közé kívánta szorítani, hová mi jogszerűleg nem léphettünk.

Meggyőzött minket azon legmagasabb leirat arról, hogy nincs szándéka ő felségének a pragmatica sanctio értelmében visszaállítani alkotmányunkat, melyhez pedig mi hűtlenek soha nem lehetünk. És meggyőződésünket újabban meg fogja erősíteni az, ha az országgyűlésének törvényszabta kiegészítése s a parlamentáris kormány visszaállítása helyett az ország gyűlésének oly föloszlatása következik be, mely a törvények rendeletével ellenkezik.

Az 1848. évi IV. törvényczikk szerint az országgyűlést föloszlatni mindaddig nem lehet, míg a minisztérium a múlt évi számadásokat és a következő költségvetést elő nem terjeszti, s az országgyűlés azok iránt határozatot nem hoz.

De a törvény ezen rendelete nem teljesíttetett s nem is teljesíttethetik mindaddig, míg a felelős minisztérium vissza nem állíttatik s az ország gyűlése ki nem egészíttetik: mert nincs törvényes kormány, mely a költségvetést előterjeszsze, s az ország gyűlése épen az által, hogy a törvényszabta kiegészítés határozottan megtagadtatott, képtelenné van téve a költségvetésnek megállapítására.

Azt is rendeli az említett t.-czikk, hogy az országgyűlésnek föloszlatása után három hónap alatt az újabb országgyűlés összeüljön. Ha tehát a föloszlatás után az ország gyűlése a törvényben kitűzött időre ismét össze nem hivatik, a törvény rendelete az által is újabban sértve lesz.

Mi tehát kénytelenek vagyunk már előre minden ily eljárást alkotmányellenesnek, s a tizenkét évig fennállott absolut rendszer további folytatásának tekinteni. Az erőhatalomnak tettleg ellene nem szegülhetünk; de azok ellen, mik ekkép történnek, ünnepélyes óvást teszünk, s kijelentjük, hogy minden jogilag fennálló törvényeinkhez, és így az 1848-ik évben szentesített s országgyűlésileg meg nem változtatott törvényekhez is szorosan ragaszkodva, a hatalomnak minden oly lépését, mi azokkal ellenkezik, alkotmányellenesnek fogjuk tekinteni.»

Ez azon óvás, tisztelt ház, melyet indítványozok és mely indítványt a ház asztalára leteszek. Azt hiszem, fölösleges ezen indítványt támogatni; annak oka magában a dolog természetében fekszik. Nekünk egyetlenegy fegyverünk a törvény és ügyünk igazsága, s erre támaszkodva kell a hatalom fegyvererejével szemben állani. Régi állítás s a történelem tanusága szerint talán aligha csalt valaha az, hogy az igazság végre győzni fog, és nekünk abba kell minden reményünket helyeznünk. Hogy ezen téren biztosan lépjünk, nem szabad, nem lehet nekünk a törvény terét soha semmi szin alatt és semmi esetben elhagyni, mert csak ez azon biztos tér, hol fegyveres erő nélkül fegyveres erő ellenében is megállhatunk. Az országgyűlés eddig ezt követte s most az országgyűlés valószínűleg szét fog oszlattatni. Egyes polgárai lesznek a hazának mindazok, kik most a nemzet képviselői voltak. Én azon tiszta meggyőződéssel lépek vissza ismét azon magányba, honnan kiléptem, hogy, mint képviselőtársaim is, szentül, legjobb lelkiismeretünk szerint teljesítettük azt, mivel a hazának, küldőinknek és önlelkiismeretünknek tartoztunk, s egyszersmind azon meggyőződést táplálom keblemben, hogy az országgyűlésnek e részbeni példáját mind a törvényhatóságok az országban, mind az egyes polgárok a hazában, híven követni fogják, azaz megmaradván a törvény alapján, a törvénytől nem távoznak, a törvényhez szigorúan ragaszkodnak és akár jobbra, akár balra mi törvény ellen van, azt se helyeselni, se követni soha nem fogják. A törvényhatóságok, míg így fennállanak, addig a törvény értelmében fognak működni; öngyilkosságot nem fognak elkövetni, a sors csapásait nyugodt kebellel fogják várni. Az egyes polgárok is tartsák magukat a törvényhez. A törvény oly nyugalmat ad a léleknek, hogy a legsulyosb eseményeket is, ahhoz ragaszkodva, be lehet várni, és épen ez fogja előidézni azt, a mi a tűrésnél legfőbb, hogy méltósággal tűrjünk, a méltóságot pedig a törvényesség adja meg és semmi más. Indítványomat a tisztelt háznak bemutatom. (Közfelállással kifejezett általános helyeslés és hosszasan tartó viharos éljenzés s felkiáltások: Elfogadjuk! Elfogadjuk!)

A képviselőház a Deák Ferencz indítványozta Óvást egyhangulag elfogadta. A főrendek azt aug. 21-én tartott ülésökben szintén magukévá tették.

A képviselőházat augusztus 22-én csakugyan feloszlatták.

A TEHERPRÓBA LÁNG LAJOS KERESKEDELEMÜGYI MINISZTER ÉS KISÉRETE JELENLÉTÉBEN.

AZ ERZSÉBET-HID BUDAPESTEN.

NŐK AZ ANGOL POLITIKÁBAN.

A politika és a társadalmi élet Angolországban elválaszthatatlan egymástól. Legjobban látni ezt majd minden délután a londoni képviselőház terraszán, mely a Themsére néz. Ide bárki bejuthat egy parlamenti tag meghivására s ez alkalommal élnek is, a kik tehetik, mert a terrasz egyike az előkelő London legkedvesebb szórakozó helyeinek. Százával vannak ott az asztalok s minden asztal egy-egy mulató társaság központja. Pompásan öltözött hölgyek egy-egy elegáns képviselő kiséretében (az angol parlament körülbelül a világ legelegánsabban öltözött testülete) üldögélnek ott, szemben velük a Themsén nyüzsgő, soha szünetet nem tartó élet, mögöttük a parlament vén, szürke falai a délutáni nap világításában. Az asztalokra előkelő külsejű pinczérek rakosgatják a teát, fagylaltot, egyéb frissítőt. Csak az tekintetik jóformán a «társaság»-hoz tartozónak, a ki néhanapján meg szokott itt fordulni. Nem csoda, ha a képviselők is szívesen menekülnek az ülésterem vagy a bizottsági termek fülledt, füstös levegőjéből e helyre, hogy legalább kis ideig élvezhessék a friss levegő és a szép hölgyekkel való társalgás gyönyörét, a míg meg nem szólal a számtalan villamos csengettyű, annak jeléül, hogy be kell menni az ülésre. Ekkor aztán eldobják a czigarettát, elbúcsúznak ismerőseiktől és sietnek a terembe.

A társas életnek a parlamentre való hatását legjobban jellemzi az, hogy vagy egy évvel ezelőtt, mikor a képviselőház módosította szabályait s az ülések tartásának idejét, nagyon vigyáztak arra, hogy szombatra ne essék ülés. Szombaton délután ugyanis mindenki, a ki a társasághoz tartozik, felkap a vonatra és siet valahova, valamely vidéken lakó uri családhoz, hogy a városban oly unalmas vasárnapot ott töltse. Ha szombaton ülés volna s a vidéki házakban a házi asszonyok hiába várnának képviselő-vendégeikre, ez valóságos felfordulást okozna. Egy demokrata képviselő felszólalt ugyan egyszer a szombati szünet ellen; azt mondta, hogy ha Francziaországnak vagy Németországnak eszébe jutna hirtelen háborút izenni Angolország ellen egy szombati napon, háborítlanul bevonulhatna Londonba a legrövidebb idő alatt, mert a miniszterek, képviselők, az állami hivatalnokok, katonatisztek, szóval mindenki ez nap valami falusi házban tölti az időt. E fenyegető kilátás ellenére is a felszólalót leszavazták. A «week-end» — a hét vége — szent és sérthetetlen intézmény, a melyet nem lehet megbontani. Igaz is, mikor a vasárnap Londonban oly unalmas s az angol vidéki házak oly kellemesek, tágasak, vendégszeretők. Más országokban a társaság alkalmazkodik a politikai élethez. Angliában ez fordítva van: a politikai ügyek intézését úgy rendezik, hogy bele ne ütközzék a társadalmi szokásokba.

Az angol nők nemcsak, hogy szeretnek politizálni, de értenek is hozzá. Nem egy előkelő hölgy szalonja visz irányadó szerepet egy-egy politikai mozgalomban. Az úri hölgyeknél a politika benső ügyeinek ismerete úgyszólván a nevelés tartozéka. Nem egy ember köszönheti emelkedését vagy bukását a női közbenjárásnak, hangulatkeltésnek. A pártoskodás azonban ritka; rendes időben, hacsak a pártszenvedélyek nincsenek nagyon kiélesedve, a különböző pártok vezetői nem egyszer találkoznak ugyanabban a szalónban s ebédelnek ugyanannál az asztalnál.

A nők politikai szerepe azonban Angolországban korántsem szorítkozik csak a szalonokra. Ott vannak ők a politikai bizottságokban, ligákká alakulnak, politikai szónoklatokat tartanak s különösen nagy sikereket érnek el a választásoknál mint kortesek. Van egy szövetségük — a «Primrose League» — a mely csupa nőből áll s egyike a világ legnagyobb hatású és legjobban szervezett politikai ügynökségeinek fényes bizonyítékául az angol nő politikai rátermettségének.

EISENHUT FERENCZ FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSA A MŰCSARNOKBAN.

Alig négy hónapja, hogy a müncheni Oestlicher Friedhof egy frissen hantolt sirjában örök pihenőre tették a magyar művészgárda egyik tehetséges és szorgalmas munkását, *Eisenhut* Ferenczet, s ma már kegyeletes kezek összegyüjtötték az elhúnyt művész hagyatékát s érdekes, gazdag és tanulságos kiállítást rendeztek belőle a városligeti Műcsarnokban.

Életrajzi adatait halálakor már közöltük s igy most a kiállítással akarunk röviden foglalkozni.

Egy nagy és három kis termet töltenek meg azok az olajfestmények, tanulmányok, vázlatok és rajzok, melyek a hirtelen elhalt művész hagyatékából a kiállításra kerültek, s melyek csaknem teljesen tiszta képét adják Eisenhut művészi fejlődésének, az első szárnypróbálgatásoktól kezdve egészen élete utolsó időszakáig.

Az első nagy teremben a kész olajfestmények és nagyobbméretű vázlatok vannak izlésesen csoportositva, melyek közül különösen a Zenta

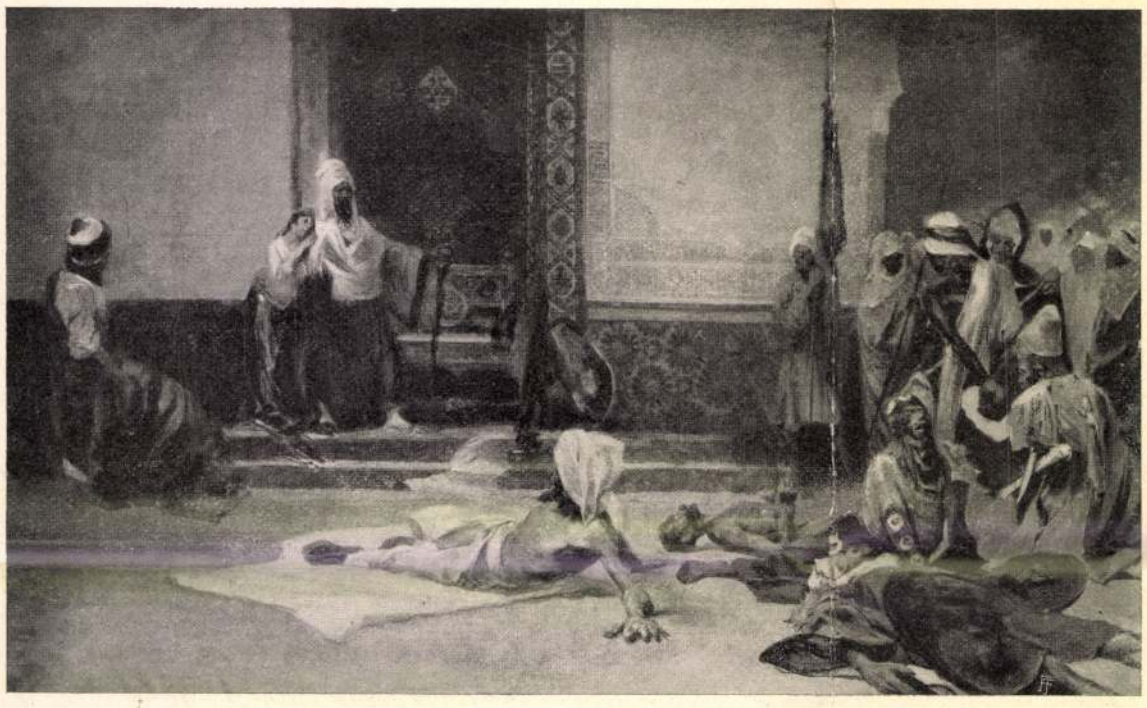

HADIZSÁKMÁNY.

város számára készült milleniumi képnek, a «Zentai csatá»-nak egy nagyobb vázlata — mely minden valószinűség szerint az állam tulajdonába fog átmenni, — a «Hadi zsákmány» (dr. Wagner Géza tulajdona), az «Irástudó» (Glück Frigyes tulajdona) és néhány ragyogóan szines vázlat válnak ki. Ugyanebben a teremben van a budapesti közönség előtt már ismert «Népünnepély a Kaukázusban» című nagyobb festmény, valamint a művész egyik legutolsó munkája és egyetlen tempera-festménye, a «Hunyadi kirohanása», a melylyel az iskolai faliképekre ez év elején kiirt pályázatban vett részt. Mindezek a kiváló alkotások érdekes bizonyítékai az elhunyt nagy művészi képességének, jellemző erejének, lelkiismeretességének.

A jobboldali első kis teremben jobbára kisméretű vásznak sorakoznak, a művész kaukázusi és bokharai tanulmányai, melyek közül a tatár, persa, cserkesz, lesgiai typusok a jellemzés közvetlenségével és a széles felfogással, a tájképek, utczarészletek és interieurök pedig az élesszemű megfigyelés és a gondos kidolgozás révén kötik le a figyelmet.

A második kis terem három falát a művész tuniszi, algiri és kairói tanulmányai foglalják el, melyek Eisenhut első keleti utazásának idő-szakából, 1886—1887- és 1888-ból valók, és jóleső összhangzatban mutatják be művészetének kiválóságait. Ugyanennek a teremnek egyik hosszú falán és az egész harmadik teremben a művész pompás rajzainak hosszú sorozata függ, a melyek közt a figyelmes szemlélő többszörösen ráakadhat a nagyobb festmények alakjaira.

Míg Eisenhut Ferencz életének utolsó időszakában sulyos anyagi gondokkal volt kénytelen küzdeni, most, hogy meghalt, hagyatékának minden jelentéktelen darabjáért valóságos versenyt folytat a közönség s mindjárt a tárlat első napján több mint 14,000 korona értékű festménye, tanúlmánya, vázlata és rajza kelt el.

Mai számunkban közöljük a tárlat három legérdekesebb darabjának: a «Zentai csata» vázlatának, a «Hadi zsákmány» nagy vázlatának és a «Hunyadi kirohanása» című festménynek másolatát.

Megemlítjük még, hogy az utolsó kis terem egyik falán a korán elhúnyt *Schuster* Ferencz, fehértemplomi születésű művész néhány rézkarcza van kiállítva, melyek azt bizonyítják, hogy a fiatal művészben sokat igérő tehetség szállott sírba.

VÁZLAT A «ZENTAI CSATA» CZÍMŰ FESTMÉNYHEZ.

HUNYADI JÁNOS NÁNDORFEHÉRVÁRNÁL.

EISENHUT FERENCZ MŰVEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

EGYVELEG

* **A legmagasabb épület** az a 30 emeletes lakóház, mely New-Yorkban nem rég készült el. Magassága a földszinttől nézve 138⅔ méter.

* **A Kairó és a Fokföld közt épülő vasútból** 4640 kilométer már elkészült; a még hátralevő 4420 kilométer legfeljebb két év alatt szintén el fog készülni, Bulowayónál a vágányok a tenger szine fölött 1362 méter magasságban vannak lerakva.

* **A franczia tőke.** Legújabb hivatalos adatok szerint a világ minden részeiben vannak franczia tőkék elhelyezve. A külföldre vándorolt franczia pénz összegeit 24 milliárd frankra becsülik. Ezen óriási összegből 5200 millió orosz, és 2000 millió spanyol államkötvényekben van elhelyezve. Anglia Franczia országnak 760 millióval, Németország pedig 64 millióval tartozik. Afrikában — Egyiptom kivételével — 1220 millió franczia pénz van különféle vállalatokba befektetve. Nem csoda, hogy Bismarck Franczia országot már ezelőtt 33 évvel tiz milliárd erejéig akarta megsarczolni, a mit azonban tudvalevőleg felére csökkentettek.

* **A párisi opera zenekarának** 105 tagja évenként 348 ezer korona fizetést kap. Az énekesnők közt legjobban Hegton asszony van fizetve, kinek évi fizetése 98 ezer korona.

* **Harangozó és kántor család.** Handington angolországi faluban 1631 óta a harangozó és kántor teendőit mindig az ottani *Bramwell* nevű család tagjai végzik. A Bramwell-család ezen előjogát minden új uralkodó meg szokta erősíteni.

* **Franczia országban a vadorzást** külön e czélra alakult társulatok űzik, melyek a tetemes üzleti kiadások mellett is nagy haszonnal dolgoznak. Az egyik társulat selyemből font hálókat használ. Egy ily háló 24 ezer koronába kerül.

fel fogom olvasni, mint azt egyéni nézetem szerint jónak látom.

«Óvás. Az ország gyűlése jogszerűleg egyedül a magyar alkotmány alapján működhetvén, semmit el nem mulasztott, hogy ezen alapot helyreállítsa s teljesen biztosítsa.

Az országgyűlésnek törvényszabta kiegészítése, a felelős miniszteriumnak és a felfüggesztett törvényeknek visszaállítása valának mindenekelőtt szükségesek arra, hogy az országgyűlés törvények alkotásába bocsátkozhassék. Ezeket sürgettük tehát mindenek előtt; de ismételt feliratainк sikeretlenek maradtak; s ekképen az országgyűlésnek hatásköre egyedül az ország jogainak védelmére lőn szorítva, mit ki nem egészített állapotában is joga, sőt kötelessége volt erélyesen teljesíteni.

Az országgyűlési kölcsönös értekezések fonalát tettleg a legmagasabb leirat szakasztotta meg, midőn ősi alkotmányunkat, az alapszerződések ellenére, absolut hatalommal lényegében átalakítva, tanácskozásainkat a császári diplomák és patensek terére s korlátai közé kívánta szorítani, hová mi jogszerűleg nem léphettünk.

Meggyőzött minket azon legmagasabb leirat arról, hogy nincs szándéka ő felségének a pragmatica sanctio értelmében visszaállítani alkotmányunkat, melyhez pedig mi hűtlenek soha nem lehetünk. És meggyőződésünket újabban meg fogja erősíteni az, ha az országgyűlésének törvényszabta kiegészítése s a parlamentáris kormány visszaállítása helyett az ország gyűlésének oly föloszlatása következik be, mely a törvények rendeletével ellenkezik.

Az 1848. évi IV. törvényczikk szerint az országgyűlést föloszlatni mindaddig nem lehet, míg a miniszterium a múlt évi számadásokat és a következő költségvetést elő nem terjeszti, s az országgyűlés azok iránt határozatot nem hoz.

De a törvény ezen rendelete nem teljesíttetett s nem is teljesíttethetik mindaddig, míg a felelős miniszterium vissza nem állíttatik s az ország gyűlése ki nem egészíttetik: mert nincs törvényes kormány, mely a költségvetést előterjeszsze, s az ország gyűlése épen az által, hogy a törvényszabta kiegészítés határozottan megtagadtatott, képtelenné van téve a költségvetésnek megállapítására.

Azt is rendeli az említett t.-czikk, hogy az országgyűlésnek föloszlatása után három hónap alatt az újabb országgyűlés összeüljön. Ha tehát a föloszlatás után az ország gyűlése a törvényben kitűzött időre ismét össze nem hivatik, a törvény rendelete az által is újabban sértve lesz.

Mi tehát kénytelenek vagyunk már előre minden ily eljárást alkotmányellenesnek, s a tizenkét évig fennállott absolut rendszer további folytatásának tekinteni. Az erőhatalomnak tettleg ellene nem szegülhetünk; de azok ellen, mik ekkép történnek, ünnepélyes óvást teszünk, s kijelentjük, hogy minden jogilag fennálló törvényeinkhez, és így az 1848-ik évben szentesített s országgyűlésileg meg nem változtatott törvényekhez is szorosan ragaszkodva, a hatalomnak minden oly lépését, mi azokkal ellenkezik, alkotmányellenesnek fogjuk tekinteni.»

Ez azon óvás, tisztelt ház, melyet indítványozok és mely indítványt a ház asztalára leteszek. Azt hiszem, fölösleges ezen indítványt támogatni; annak oka magában a dolog természetében fekszik. Nekünk egyetlenegy fegyverünk a törvény és ügyünk igazsága, s erre támaszkodva kell a hatalom fegyvererejével szemben állani. Régi állítás s a történelem tanusága szerint talán aligha csalt valaha az, hogy az igazság végre győzni fog, és nekünk abba kell minden reményünket helyeznünk. Hogy ezen téren biztosan lépjünk, nem szabad, nem lehet nekünk a törvény terét soha semmi szin alatt és semmi esetben elhagyni, mert csak ez azon biztos tér, hol fegyveres erő nélkül fegyveres erő ellenében is megállhatunk. Az országgyűlés eddig ezt követte s most az országgyűlés valószinűleg szét fog oszlattatni. Egyes polgárai lesznek a hazának mindazok, kik most a nemzet képviselői voltak. Én azon tiszta meggyőződéssel lépek vissza ismét azon magányba, honnan kiléptem, hogy, mint képviselőtársaim is, szentül, legjobb lelkiismeretünk szerint teljesítettük azt, mivel a hazának, küldőinknek és önlelkiismeretünknek tartoztunk, s egyszersmind azon meggyőződést táplálom keblemben, hogy az országgyűlésnek e részbeni példáját mind a törvényhatóságok az országban, mind az egyes polgárok a hazában, híven követni fogják, azaz megmaradván a törvény alapján, a törvénytől nem távoznak, a törvényhez szigorúan ragaszkodnak és akár jobbra, akár balra mi törvény ellen van, azt se helyeselni, se követni soha nem fogják. A törvényhatóságok, míg így fennállanak, addig a törvény értelmében fognak működni; öngyilkosságot nem fognak elkövetni, a sors csapásait nyugodt kebellel fogják várni. Az egyes polgárok is tartsák magukat a törvényhez. A törvény oly nyugalmat ad a léleknek, hogy a legsulyosb eseményeket is, ahhoz ragaszkodva, be lehet várni, és épen ez fogja előidézni azt, a mi a tűrésnél legfőbb, hogy méltósággal tűrjünk, a méltóságot pedig a törvényesség adja meg és semmi más. Indítványomat a tisztelt háznak bemutatom. (Közfelállással kifejezett általános helyeslés és hosszasan tartó viharos éljenzés s felkiáltások: Elfogadjuk! Elfogadjuk!)

A képviselőház a Deák Ferencz indítványozta Ovást egyhangulag elfogadta. A főrendek azt aug. 21-én tartott ülésökben szintén magukévá tették.

A képviselőházat augusztus 22-én csakugyan feloszlatták.

A TEHERPRÓBA LÁNG LAJOS KERESKEDELEMÜGYI MINISZTER ÉS KISÉRETE JELENLÉTÉBEN.

AZ ERZSÉBET-HID BUDAPESTEN.

NŐK AZ ANGOL POLITIKÁBAN.

A politika és a társadalmi élet Angolországban elválaszthatatlan egymástól. Legjobban látni ezt majd minden délután a londoni képviselőház terraszán, mely a Themsére néz. Ide bárki bejuthat egy parlamenti tag meghivására s ez alkalommal élnek is, a kik tehetik, mert a terrasz egyike az előkelő London legkedvesebb szórakozó helyeinek. Százával vannak ott az asztalok s minden asztal egy-egy mulató társaság központja. Pompásan öltözött hölgyek egy-egy elegáns képviselő kiséretében (az angol parlament körülbelül a világ legelegánsabban öltözött testülete) üldögélnek ott, szemben velük a Themsén nyüzsgő, soha szünetet nem tartó élet, mögöttük a parlament vén, szürke falai a délutáni nap világításában. Az asztalokra előkelő külsejű pinczérek rakosgatják a teát, fagylaltot, egyéb frissítőt. Csak az tekintetik jóformán a «társaság»-hoz tartozónak, a ki néhanapján meg szokott itt fordúlni. Nem csoda, ha a képviselők is szívesen menekülnek az ülésterem vagy a bizottsági termek fülledt, füstös levegőjéből e helyre, hogy legalább kis ideig élvezhessék a friss levegő és a szép hölgyekkel való társalgás gyönyörét, a míg meg nem szólal a számtalan villamos csengettyű, annak jeléül, hogy be kell menni az ülésre. Ekkor aztán eldobják a czigarettát, elbúcsúznak ismerőseiktől és sietnek a terembe.

A társas életnek a parlamentre való hatását legjobban jellemzi az, hogy vagy egy évvel ezelőtt, mikor a képviselőház módosította szabályait s az ülések tartásának idejét, nagyon vigyáztak arra, hogy szombatra ne essék ülés. Szombaton délután ugyanis mindenki, a ki a társasághoz tartozik, felkap a vonatra és siet valahova, valamely vidéken lakó uri családhoz, hogy a városban oly unalmas vasárnapot ott töltse. Ha szombaton ülés volna s a vidéki házakban a házi asszonyok hiába várnának képviselő-vendégeikre, ez valóságos felfordulást okozna. Egy demokrata képviselő felszólalt ugyan egyszer a szombati szünet ellen; azt mondta, hogy ha Francziaországnak vagy Németországnak eszébe jutna hirtelen háborút izenni Angolország ellen egy szombati napon, háborítlanul bevonulhatna Londonba a legrövidebb idő alatt, mert a miniszterek, képviselők, az állami hivatalnokok, katonatisztek, szóval mindenki ez nap valami falusi házban tölti az időt. E fenyegető kilátás ellenére is a felszólalót leszavazták. A «week-end» — a hét vége — szent és sérthetetlen intézmény, a melyet nem lehet megbontani. Igaz is, mikor a vasárnap Londonban oly unalmas s az angol vidéki házak oly kellemesek, tágasak, vendégszeretők. Más országokban a társaság alkalmazkodik a politikai élethez. Angliában ez fordítva van: a politikai ügyek intézését úgy rendezik, hogy bele ne ütközzék a társadalmi szokásokba.

Az angol nők nemcsak, hogy szeretnek politizálni, de értenek is hozzá. Nem egy előkelő hölgy szalonja visz irányadó szerepet egy-egy politikai mozgalomban. Az úri hölgyeknél a politika benső ügyeinek ismerete úgyszólván a nevelés tartozéka. Nem egy ember köszönheti emelkedését vagy bukását a női közbenjárásnak, hangulatkeltésnek. A pártoskodás azonban ritka; rendes időben, hacsak a pártszenvedélyek nincsenek nagyon kiélesedve, a különböző pártok vezetői nem egyszer találkoznak ugyanabban a szalónban s ebédelnek ugyanannál az asztalnál.

A nők politikai szerepe azonban Angolországban korántsem szorítkozik csak a szalonokra. Ott vannak ők a politikai bizottságokban, ligákká alakulnak, politikai szónoklatokat tartanak s különösen nagy sikereket érnek el választásoknál mint kortesek. Van egy szövetségük — a «Primrose League» — a mely csupa nőből áll s egyike a világ legnagyobb hatású és legjobban szervezett politikai ügynökségeinek fényes bizonyítékául az angol nő politikai rátermettségének.

EISENHUT FERENCZ FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSA A MŰCSARNOKBAN.

Alig négy hónapja, hogy a müncheni Oestlicher Friedhof egy frissen hantolt sírjában örök pihenőre tették a magyar művészgárda egyik tehetséges és szorgalmas munkását, *Eisenhut* Ferenczet, s ma már kegyeletes kezek összegyűjtötték az elhúnyt művész hagyatékát s érdekes, gazdag és tanulságos kiállítást rendeztek belőle a városligeti Műcsarnokban.

Életrajzi adatait halálakor már közöltük s így most a kiállítással akarunk röviden foglalkozni.

Egy nagy és három kis termet töltenek meg azok az olajfestmények, tanulmányok, vázlatok és rajzok, melyek a hirtelen elhalt művész hagyatékából a kiállításra kerültek, s melyek csaknem teljesen tiszta képét adják Eisenhut művészi fejlődésének, az első szárnypróbálgatásoktól kezdve egészen élete utolsó időszakáig.

Az első nagy teremben a kész olajfestmények és nagyobbméretű vázlatok vannak izlésesen csoportosítva, melyek közül különösen a Zenta

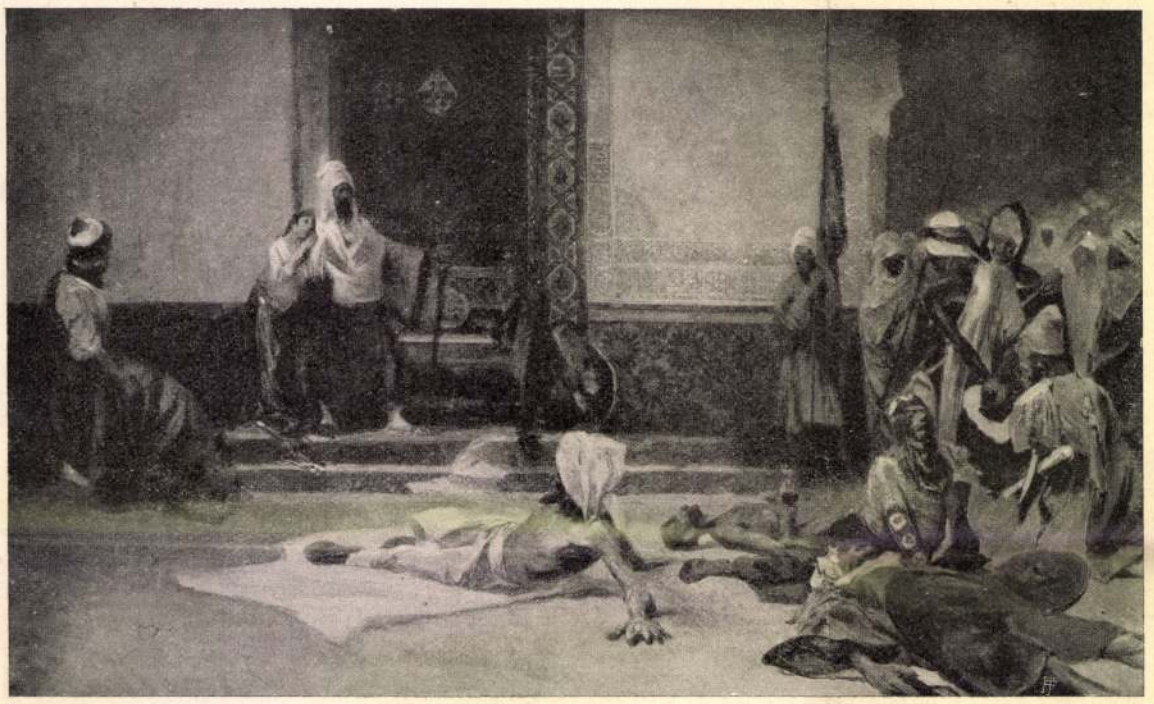

HADIZSÁKMÁNY.

város számára készült milleniumi képnek, a «Zentai csatá»-nak egy nagyobb vázlata — mely minden valószinűség szerint az állam tulajdonába fog átmenni, — a «Hadi zsákmány» (dr. Wagner Géza tulajdona), az «Irástudó» (Glück Frigyes tulajdona) és néhány ragyogóan szines vázlat válnak ki. Ugyanebben a teremben van a budapesti közönség előtt már ismert «Népünnepély a Kaukázusban» czimü nagyobb festmény, valamint a művész egyik legutolsó munkája és egyetlen tempera-festménye, a «Hunyadi kirohanása», a melylyel az iskolai faliképekre ez év elején kiirt pályázatban vett részt. Mindezek a kiváló alkotások érdekes bizonyitékai az elhunyt nagy művészi képességének, jellemző erejének, lelkiismeretességének.

A jobboldali első kis teremben jobbára kisméretü vásznak sorakoznak, a művész kaukázusi és bokharai tanulmányai, melyek közül a tatár, persa, cserkesz, lesgiai typusok a jellemzés közvetlenségével és a széles felfogással, a tájképek, utczarészletek és interieurök pedig az élesszemü megfigyelés és a gondos kidolgozás révén kötik le a figyelmet.

A második kis terem három falát a művész tuniszi, algiri és kairói tanulmányai foglalják el, melyek Eisenhut első keleti utazásának idő-szakából, 1886—1887- és 1888-ból valók, és jóleső összhangzatban mutatják be művészetének kiválóságait. Ugyanennek a teremnek egyik hosszú falán és az egész harmadik teremben a művész pompás rajzainak hosszú sorozata függ, a melyek közt a figyelmes szemlélő többszörösen ráakadhat a nagyobb festmények alakjaira.

Míg Eisenhut Ferencz életének utolsó időszakában sulyos anyagi gondokkal volt kénytelen küzdeni, most, hogy meghalt, hagyatékának minden jelentéktelen darabjáért valóságos versenyt folytat a közönség s mindjárt a tárlat első napján több mint 14,000 korona értékü festménye, tanúlmánya, vázlata és rajza kelt el.

Mai számunkban közöljük a tárlat három legérdekesebb darabjának: a «Zentai csata» vázlatának, a «Hadi zsákmány» nagy vázlatának és a «Hunyadi kirohanása» czimü festménynek másolatát.

Megemlítjük még, hogy az utolsó kis terem egyik falán a korán elhúnyt *Schuster* Ferencz, fehértemplomi születésü művész néhány rézkarcza van kiállítva, melyek azt bizonyítják, hogy a fiatal művészben sokat igérő tehetség szállott sirba.

VÁZLAT A «ZENTAI CSATA» CZÍMŰ FESTMÉNYHEZ.

HUNYADI-JÁNOS NÁNDORFEHÉRVÁRNÁL.

EISENHUT FERENCZ MŰVEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

EGYVELEG

⋆ **A legmagasabb épület** az a 30 emeletes lakóház, mely New-Yorkban nem rég készült el. Magassága a földszinttől nézve 138⅔ méter.

⋆ **A Kairó és a Fokföld közt épülő vasútból** 4640 kilométer már elkészült; a még hátralevő 4420 kilométer legfeljebb két év alatt szintén el fog készülni, Bulowayónál a vágányok a tenger szine fölött 1362 méter magasságban vannak lerakva.

⋆ **A franczia tőke.** Legújabb hivatalos adatok szerint a világ minden részeiben vannak franczia tőkék elhelyezve. A külföldre vándorolt franczia pénz összegeit 24 milliárd frankra becsülik. Ezen óriási összegből 5200 millió orosz, és 2000 millió spanyol államkötvényekben van elhelyezve. Anglia Francziaországnak 760 millióval, Németország pedig 64 millióval tartozik. Afrikában — Egyiptom kivételével — 1220 millió franczia pénz van különféle vállalatokba befektetve. Nem csoda, hogy Bismarck Francziaországot már ezelőtt 33 évvel tiz milliárd erejéig akarta megsarczolni, a mit azonban tudvalevőleg felére csökkentettek.

⋆ **A párisi opera zenekarának** 105 tagja évenként 348 ezer korona fizetést kap. Az énekesnők közt legjobban Hegton asszony van fizetve, kinek évi fizetése 98 ezer korona.

⋆ **Harangozó és kántor család.** Handington angolországi faluban 1631 óta a harangozó és kántor teendőit mindig az ottani *Bramwell* nevű család tagjai végzik. A Bramwell-család ezen előjogát minden új uralkodó meg szokta erősíteni.

⋆ **Francziaországban a vadorzást** külön e czélra alakult társulatok űzik, melyek a tetemes üzleti kiadások mellett is nagy haszonnal dolgoznak. Az egyik társulat selyemből font hálókat használ. Egy ily háló 24 ezer koronába kerül.

MIHÁLY GÉZA

KÉPKERESKEDŐ,
KÉPKERETEZŐ ÉS ARANYOZÓ SZAKÜZLETE

Budapest, VIII., Baross-u. 41. (Mária-u. sarok) Tel.: J. 398-86

I. FESTMÉNYEK, RAJZOK, METSZETEK, STB.

(1-től 926-ig)

	Kikiáltási ár pengőben
1. ABA-NOVÁK VILMOS, Szamárfogat. Olajf. 57×70. J. l. b.	
2. ABONYI TIVADAR, Munkás. Olajf. 100×66. J. l. b.	
3. —, Patak. Olajf. 50×65. J. l. j.	
4. —, Csendélet. Olajf. 108×80. J. l. j.	
5. —, Virágcsendélet. Olajf. 70×50. J. l. b.	
6. —, Tájkép. Olajf. 65×48. J. l. b.	
7. —, Tájkép. Olajf. 50×65. J. l. j.	
8. AGGHÁZY GYULA (1850—1919), Balatoni halász. Olajf. 70×100. J. l. j.	80
(Illusztrálva a VII. táblán)	
9. L'ALLEMAND, SIGMUND, Tehén. Olajf. 22×26. J. l. b.	8
10. ALTMANN, R., Tájkép. Olajf. 55×69. J. l. k.	20
11. ANGOL FESTŐ (1800 körül), Női képmás. Elefántcsontra festett miniatűr. Arany keretben	35
12. ANGOL FESTŐ, Akadályugratás. Színes kőrajz. 40×48	15
13. ANGOL FESTŐ, Sétalovaglás. Színes kőrajz. 40×48.	15
14. ANGOL FESTŐ, Kaland. Színezett kőrajz. 40×48.	15
15. ANGOL FESTŐ, Akadályugratás. Színezett kőrajz. 40×48	15
16. ANGOL RÉZMETSZŐ, Wellington herceg képmása. Színezett rézmetszet. 23×38	3
17. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ Falu vége. Olajf. 67×87. J. l. j.	
18. BACHMANN KÁROLY (1874—1924), Csendélet. Olajf. 12×16. J. f. j.	45
19. BADITZ OTTÓ, Falu vége. Olajf. 26×36. J. l. j.	30
20. BARABÁS MIKLÓS (1810—1898), Szt. Zsuzsanna. Olajf. 127×67. J. l. b.	520
21. —, Clark Ádám képmása. Vízfestmény. 24×19. J. l. b.	200
22. BASCH ANDOR, Strandon. Olajf. 38×46. J. l. j.	
23. —, Horgászok a Szajna partján. Olajf. 38×45. J. l. b.	
24. —, Párizsi látkép. Olajf. 38×46. J. l. b.	
25. BASCH ÁRPÁD, Tájkép. Olajf. 46×32. J. l. j.	

Kikiáltási ár pengőben

26. —, Odisszeusz. Szénrajz. 123×88. J. l. j. . . . . .
26/a. BASCH GYULA, Női tanulmányfej. Olajf. 68×54. J. l. j.
27. BAUER, CARL AUGUST, József és Putifárné. Rézkarc. 50×36. J. l. j. 4.50
28. BAYROS, FRANZ (1866—1923), Kirándulás. Tusrajz. 33×30 15
29. —, Olvasó pár. Tusrajz. 31×28 12
30. BELÁNYI VIKTOR, Önarckép. Olajf. 58×48. J. l. b. . .
31. —, Csendélet. Olajf. 60×80. J. l. j. . . . . .
32. —, Szabadban. Olajf. 60×80. J. l. j. . . . . .
33. —, Virágcsendélet. Olajf. 68×74. J. l. j. . . . . .
34. —, Salome. Olajf. 80×60. J. l. j. . . . . .
36. BÉLI-VÖRÖS ERNŐ, Téli táj. Olajf. 43×55. J. l. b. . . . 50
37. BIHARI SÁNDOR (1856—1906), Férfi tanulmányfej. Olajf. 44×34. J. l. j. 80
38. —, Vázlat a »Keresztlevétel«-hez. Olajf. 70×47. J. l. j. . . 100
39. —, Tanulmányfej. Olajf. 56×43. J. l. j. 100
40. —, Férfi tanulmányfej. Olajf. 44×35. J. j. k. 50
41. —, Tanulmány. Olajf. 60×37. J. l. b. 70
42. BÍRÓ JÓZSEF, Hintázó nő. Olajf. 60×72. J. l. j. . . . .
43. BLASCKE J., Barlang, Acélmetszet. 14×20 1
44. BLOEMEN, PIETER VAN (1657—1720), Táborozó katonák. Olajf. 80×100. 400
45. BOROMISSZA TIBOR, Csikós. Színes kréta. 38×26. J. l. b.
46. BORSOS JÓZSEF (1821—1883), Incselkedés. Olajf. 36×45. J. l. j. 400
48. —, Fiú képmása. Olajf. 27×21 150
49. —, Női képmás. Olajf. 24×20. 150
50. BOSZNAY ISTVÁN, Télitáj. Olajf. 90×122. J. l. b. . .
51. —, Hegyvidék. Olajf. 26×40. J. l. b. . . . . .
52. —, Tavaszi táj. Olajf. 75×100. J. l. b. . . . . .
53. —, Tájkép. Olajf. 75×100. J. l. j. . . . . .
54. BOULOGNE LOUIS (1609—1674) UTÁN ACQUA (AQUA), CHRISTOFORO DALI, A levegő. Rézmetszet. 51×68. . 20
54/a —, A föld. Rézmetszet. 51×68 20
55. BREANSKI ALFRÉD, Naplemente. Olajf. 100×145. J. l. b. 150
56. BRODSZKY SÁNDOR (1819—1901), Erdőrészlet. Olajf. 68×47 40
57. BRUCK LAJOS (1846—1910), Erdei-út. Olaj. 22×13 . . 25
58. —, Interieur. Vízf. 15×11 9
59. —, Családi jelenet. Olajf. 80×100 95
60. —, Az ellenséges tábor. Olajf. 37×60 80
61. —, Alsótátrafüredi út. Olajf. 10×16 15
63. BRUCK MIKSA (1863—1920), Falusi utca. Olajf. 28×44. J. l. b. 50
64. —, Francia főúr. Olajf. 18×12. J. f. b. 40
65. BRUGNOLI, E., Padua. Rézkarc. 34×25. 3
66. BUDAI SÁNDOR, Pihenő lovak. Olajf. 82×120. J. l. b.

	Kikiáltási ár pengőben
79. —, Tájkép. Olaj. 14×22	40
80. —, Vezuv kitörése. Olajf. 14×22. J. l. j.	30
81. BRUCK MIKSA (1863—1920), Falusi utca. Olajf. 28×44. J. l. b.	50
82. —, Falusi részlet. Olajf. 54×75. J. l. j.	80
83. —, Francia főúr. Olajf. 18×12. J. f. b.	32
84. BRUGNOLI, E., Padua. Rézkarc. 34×25	2
85. BUDAI SÁNDOR, Padon ülő leány. Olajf. 66×58. J. l. b.	
86. —, Póniló. Olajf. 85×120. J. l. j.	
87. —, Pihenő lovak. Olajf. 82×120. J. l. b.	
88. BURGEOIS, FRANCIS (1756—1811) UTÁN OGBORNE JOHN (1725—1795), Lovak usztatása. Színes rézmetszet. 68×64	140
89. ZSOMBOLYA BURGHARDT REZSŐ, Önarckép. Olajf. 62×57. J. f. j.	
90. — Fatelep. Olajf. 40×50. J. l. j.	
91. BÜTTNER HELÉN, Lovak a gémeskútnál. Szénrajz. 26×30. J. l. j.	
92. —, Csacsifogat. Szénrajz. 21×25	
93. —, Ködös hajnal. Színes krétarajz. 15×28. J. l. b.	
94. —, Tanya. Pasztell. 12×20. J. l. b.	
95. —, Lélekharang. Olajf. 67×42. J. l. b.	
96. —, Lótanulmány. Pasztell. 31×23. J. l. b.	
97. C. P. JELZÉSŰ FESTŐ, Női képmás. Olajf. 42×36. J. l. j.	120
98. CANZI ÁGOST ELEK (1808—1866), Női képmás. Vízf.	100
100. CORREGIO (ANTONIO ALLEGRI) Jupiter és Io. Elefántcsontra festett miniatűr	20
101. CSABAI-ROTT MARGIT, Vásárfia. Olajf. 70×60. J. l. j.	
102. —, Virágcsendélet. Olajf. 78×60. J. l. j.	
103. CSAPÓ JENŐ, Csendélet. Olajf. 50×60. J. l. j.	
104. —, Falusi udvar. Olajf. 49×60	
105. —, Napraforgók. Olajf. 60×50. J. l. j.	
106. —, Őszi csendélet. Olajf. 78×58. J. l. j.	
107. SZ. CSAPÓ MÁRTON, Kissvábhegyi részlet. Olajf. 54×72. J. l. j.	
108. —, Almádi parkrészlet. Pasztell. 60×50. J. l. j.	
109. CSÁNYI LAJOS, Tahiani éjszaka. Olajf. 35×48. J. l. j.	
110. —, Hazatérő menyecske. Olajf. 70×50. J. l. j.	
111. CSÓK ISTVÁN, Jelenet a Bánk bán-ból. Olajf. 66×88. J. l. j.	
112. —, Faragó József képmása. Olajf. 40×31. J. l. b.	
113. —, Sokácleány. Olajf. 60×50. J. l. b.	
114. CSÓK ISTVÁN után PRIHODA ISTVÁN, Leányka cseresznyével. Színezett rézkarc. 45×32. J. l. j.	
115. —, Olvasó nő. Színezett rézkarc. 50×37. J. l. b.	
117. CSÓK ISTVÁN, Virágcsendélet. Olajf. 50×60. J. l. b.	
118. CSÓKA JENŐ, Csendélet. Olajf. 14×20. J. l. b.	
119. CSONTVÁRY-KOSZTKA TIVADAR (1853—1919), Romok. Olajf. 70×98	110

Kikiáltási ár pengőben

120. CSUK JENŐ (1887—1927), Legelő. Olajf. 40×54. J. l. j. 55
121. —, Esti hangulat. Olajf. 56×64. J. l. j. 30
122. —, Túrkeve télen. Olajf. 57×64. J. l. j. 30
124. —, Falusi udvar. Olajf. 41×53. J. l. j. 40
125. COURTOIS JAQUES követője, Lovascsata. Olajf. 50×100 120
(Illusztrálva a II. táblán)
126. CZENCZ JÁNOS, Női akt. Olajf. 50×40. J. l. j. . . . .
127. —, Menyecske korsóval. Olajf. 50×40. J. l. j. . . . . .
128. —, Tükör előtt. Olajf. 50×40. J. l. b. . . . . .
129. DANHAUSER, JOSEF (1805—1845) követője, Női képmás. Olajf. 70×55 150
130. DARVÁSY ISTVÁN, Tiszapartján. Olajf. 55×70. J. l. j.
131. —, Buzatábla. Olajf. 45×50. J. l. j. . . . . .
132. DEÁK-ÉBNER LAJOS, A művészet. Vízf. 100×98. . . .
133. —, Vásár. Olajf. 70×50. J. l. b. . . . . .
134. DELI ANTAL, Női akt. Olajf. 82×68. J. l. j. . . . . .
135. —, Öreg ember. Olajf. 85×66. J. l. b. . . . . .
136. DEMARTEAU, GILLES (1729—1776), Család. Színes rézmetszet. 32×34 90
137. DÉLNÉMET FESTŐ, XVII—XVIII. század, Csatajelenet. Olajf. 43×68 80
138. DÉTÁRI DETTÁR GYÖRGY, Máriabesnyő. Olajf. 25×34. J. l. j. . . . . .
139. —, Gödöllői táj. Olajf. 55×78. J. l. b. . . . . .
140. —, Kerepesi látóhegy. Olajf. 26×35. J. l. b. . . . . .
141. DÖBRENTEY GÁBOR, Baranyai táj. Olajf. 65×75. J. l. j.
142. —, Napraforgó. Olajf. 70×54. J. l. b. . . . . .
143. DUDITS ANDOR, Páris almája. Olajf. 56×59. J. l. j. . .
144. EDVI-ILLÉS ALADÁR, Fürdő kacsák. Olajf. 31×42. J. l. b.
145. —, Tájkép. Olajf. 25×35. J. l. j. . . . . .
146. —, Patak partján. Vízf. 15×24. J. l. b. . . . . .
147. EDVI-ILLÉS ÖDÖN, Téli táj. Olajf. 35×45. . . . . .
148. —, Július. Olajf. 36×44 . . . . . .
149. —, Nyomorultak. Olajf. 115×100. J. l. j. . . . . .
150. —, Konyha. Olajf. 45×55 . . . . . .
151. EINSLE, ANTON (1801—1871), Leányka galambbal. Olajf. 64×50. J. l. b. 270
(Illusztrálva a VI. táblán)
152. EISENHUT FERENC (1857—1903), Tanulmány. Ceruzarajz. 39×16 5
153. —, Kaukázusi népünnepély. Olajf. 13×19 30
154. —, Konstantinápolyi részlet. Olajf. 27×25 70
155. —, Követválasztás 1876-ban. Olajf. 26×46. J. l. j. . . . 40
157. ETKARBY, Városrészlet. Rézkarc. 19×24. J. l. j. . . . 1
158. ÉDER GYULA, Női akt. Olajf. 30×20. J. l. b. . . . .
159. —, Krisztus a keresztfán. Olajf. 78×59. J. l. j. . . . .
160. ENDER, JOHANN NEPOMUK (1793—1854), Női képmás. Olajf. 24×19 100

Kikiáltási ár pengőben

31. BÁNYAI INÉZ, Ablakomból. Olajf. 52×48. J. f. j. . . .
32. BELÁNYI VIKTOR, Salome. Olajf. 80×60. J. l. j. . . .
33. —, Szabadban. Olajf. 60×80. J. l. j. . . . . .
34. —, Csendélet. Olajf. 60×80. J. l. j. . . . . .
35. —, Virágcsendélet. Olajf. 68×74. J. l. j. . . . . .
36. —, Önarckép. Olajf. 58×48. J. l. b. . . . . .
38. BERKES ANTAL, Párizsi utcarészlet. Olajf. 70×100. J. l. j.
39. BESNARD, PAUL ALBERT, La lecture. Rézkarc. 18×23 35
40. BÉLI-VÖRÖS ERNŐ, Téli táj. Olajf. 43×55. J. l. b. . . . 35
42. BICZÓ ANDRÁS, Kirándulók. Vízf. 52×64. J. l. b. . . .
43. BIHARI SÁNDOR (1856—1906), Férfi tanulmányfej. Olajf. 44×34. J. l. j. 80
44. —, Vázlat a »Keresztlevételhez«. Olajf. 70×47. J. l. j. . . 100
45. —, Férfi tanulmányfej. Olajf. 44×35. J. j. k. 35
46. —, Tanulmány. Olajf. 60×36 55
47. —, Tanulmányfej. Olajf. 55×43. J. l. j. 80
50. BIRÓ JÓZSEF, Hintázó nő. Olajf. 60×72. J. l. j. . . . .
51. BLOEMEN, PIETER VAN (1657—1720), Táborozó katonák. Olajf. 80×100. 320
52. BOEMM RITTA, Csendélet. Vízf. 27×36. J. l. b. . . . .
53. BOILLY, LOUIS LEOPOLD (1761—1845) UTÁN BONNEFOY, JAQUES (XVIII. SZ. VÉGE), Honi soit qui mal y pense. Színes rézmetszet. 52×42 40
54. BORAY LAJOS, Badacsony. Olajf. 40×50. J. l. j. . . . .
55. BORCSICZKY ZOLTÁNNÉ, Őszi virágok. Vízf. 30×22. J. l. b. . . . . .
56. —, Lila árnyalatok. Vízf. 26×38. J. l. b. . . . . .
57. —, Páliák. Olajf. 50×34. J. l. b. . . . . .
58. BOROMISSA TIBOR, Csikós. Színes kréta. 38×26. J. l. b.
59. BORSOS JÓZSEF (1821—1883), Inceselkedés. Olajf. 36×45. J. l. j. 400
60. BOSZNAY ISTVÁN, Szénakazal. Olajf. 38×57. J. l. b. . .
61. —, Télitáj. Olajf. 90×122. J. l. b. . . . . .
63. BŐHM PÁL (1839—1905), Spanyol nő. Olajf. 48×37. . . 200
64. —, Tanulmányfej. Olajf. 48×37 200
65. — Inkvizíció. Olajf. 35×38 200
66. —, Pásztorfiú. Olajf. 58×45 200
67. —, Salamon ítélete. Olajf. 105×128 600
69. BRENNER LÁSZLÓ, Cigányvajda háza. Pasztell. 35×48. J. l. j. . . . . .
71. BRUCK LAJOS (1846—1910), Erdei út. Olajf. 22×13 . . 25
73. —, Alsó tátrafüredi út. Olajf. 10×16 15
75. —, Családi jelenet. Olajf. 80×100 95
76. —, Tájkép alakokkal. Olajf. 10×17 30
77. —, Aratás után. Olajf. 19×30 30
78. —, Tájkép, Olajf. 19×24 40

(Illusztrálva a III. táblán)

MIHÁLY GÉZA

KÉPKERESKEDŐ,
KÉPKERETEZŐ ÉS ARANYOZÓ SZAKÜZLETE

Budapest, VIII., Baross-u. 41. (Mária-u. sarok) Tel.: J. 398-86

I. FESTMÉNYEK, RAJZOK, METSZETEK, STB.

(1-től 953-ig)

	Kikiáltási ár pengőben
1. ABA-NOVÁK VILMOS, Szamárfogat. Olajf. 57×70. J.l.b.	
2. ABONYI TIVADAR, Virágcsendélet. Olajf. 70×50. J.l.b.	
3. —, Patak. Olajf. 50×65. J. l. j.	
4. —, Csendélet. Olajf. 108×80. J. l. j.	
5. —, Tájkép. Olajf. 50×65. J. l. j.	
6. —, Munkás. Olajf. 100×66. J. l. b.	
7. —, Tájkép. Olajf. 65×48. J. l. b.	
10. ALTMANN, R., Tájkép. Olajf. 55×69. J. l. k.	10
11. ANGOL FESTŐ, Akadályugratás. Színes kőrajz. 40×48.	15
12. ANGOL FESTŐ, Sétalovaglás. Színes kőrajz. 40×48.	15
13. ANGOL FESTŐ, Kaland. Színezett kőrajz. 40×48	15
14. ANGOL FESTŐ, Akadályugratás. Színezett kőrajz. 40×48	15
15. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ, Faluvége. Olajf. 67×87. J.l.j.	
16. BADITZ OTTÓ, Faluvége. Olajf. 26×36. J. l. j.	
17. BARABÁS MIKLÓS (1810—1898), Leimewsska Lujza képmása. Kőrajz. 45×29.	6
18. —, Anya gyermekével. Olajf. 24×17 I. l. k. *(Illusztrálva a XII. táblán)*	150
19. BARDÓCZ ÁRPÁD, Gyermek. Pasztell. 55×44. J. l. j.	
20. —, Tanulmány. Pasztell. 64×45. J. l. b.	
21. —, Lakáj. Olajf. 74×58. J. l. b.	
22. BASCH ANDOR, Horgászok a Szajna partján. Olajf. 38×45. J. l. b.	
23. —, Párizsi látkép. Olajf. 38×46. J. l. b.	
24. —, Strandon. Olajf. 38×46. J. l. j.	
25. BASCH ÁRPÁD, Tájkép. Olajf. 46×32. J. l. j.	
25/a.—, Odisseus. Szénrajz. 123×88. J. l. j.	
26. BASCH GYULA, Női tanulmányfej. Olajf. 68×54. J. l. j.	
27. BAY ALAJOS, Dunarészlet. Olajf. 20×30. J. l. j.	
28. BAYER ÁGOST, Falusi utca. Olajf. 32×25. J. l. j.	
29. —, A kassai dóm. Vízf. 38×28. J. l. j.	
30. —, A taormínai temető. Vízf. 35×50. J. l. j.	

A művészet föladatairól való gondolkozás, a művészetnek, a műveltségben jutott szerepének fölismerése, a kulturközösségbe tartozandóság demonstrálásának szükségessége teljesen megbontotta a festészet osztályozását. A festők mindent festőkké tettek. Megérezték, hogy a festés hozzászólás a világ gondolkozásához és érzéséhez és keresték a hozzászólás alkalmát. A szociális művészet gondolatát uralták tudatosan vagy ösztönszerűleg. A bejegyzett grand art csakis a multjával érdekelte a világot, de a jelenhez való tartozandóságból kikopott. A műveltség etikai összetevője átalakult, s a megismerés körének megváltozása révén a gyönyörködés tehetsége is mássá nevelődött. A festészetet a grand art fogalmi körének új tartalommal való betöltése kezdte izgatni. És úgy érezte, hogy csak a műveltség etikai összetevője adja meg neki annak a lehetőségét, hogy megteremtse az új nagyművészet. Ez az összetevő az emberiség új kötelességtudásának kielégítésére, a szolidaritás kifejezésére, az emberinek ábrázolására s a világnak az emberi iránt való érdeklődésének felköltésére utalta a festészetet. És rászorították az új útra a festői kifejezésben dúló lázongás eredménye is. A valóság, az elevenség eluralkodott a kifejezésben és megállapította a festőiség új föltételeit. E föltételeket keresvén, hajszolván, festőinknek ugyancsak mindent festőkké kellett lenniök.

Ez a mindentfestés, a hozzászólásnak az a vágya, az a valóság-hajsza s a kifejezésben az elevenség jogához és kötelességéhez való csatlakozás terelte festőinket a genre-festésre. Valamennyijüket. És mentől beljebb kerültek ebbe a festésbe, annál inkább elkallódott a genre befogadott fogalma. Annál inkább egyesült benne minden festői osztály. A festőiségnek uralkodó energiává válása folytán. Hogy mindenki genre-festővé lett, szinte genrefestménnyé lett minden kép. Csak a kifejezett, a csakis természetről való fölfogást kifejező tájképeket kivévén, minden kép a genrefestés keretébe vágyakozott. Amitől aztán e keret kitágult s amitől a keret tartalma mélységesebb lett. Az „emberi" kifejezése, a festésnek az emberi érdeklődésbe beleilleszkedése lett a tartalma. Ez adta meg az úgynevezett etnografiai genrekép jellegét s ez formálta át történelmi festésünket, a maga csekély nyomaiban, történelmi genrefestéssé. És ettől alakul át a vallásos festés is vallásos genrefestéssé. Az emberinek éreztetésére, kifejezésére való törekvés mint valami fékezhetetlen áradat viszi a festést a genre-ba. Odaviszi a valóság pozitivistáit, a hangulatok poétáit, a primitivizmus hitvallóit, a szimbolizmus elfinomultjait. Odaviszi a naturalizmus minden fokozatán levőket és odaviszi az impresszionizmus minden ellentétének rajongóit. Ott igyekeznek a festészetnek a kulturával való közösségét kifejezni. Még azok is, akik az abszolut festés szögletéből a festésnek semmihez sem tartozandóságát, semmihez se való közét hirdetik.

A mi újabb etnografiai genrefestésünk kezdetében még ugyanazokat a hatásokat sínylette, amelyek elődjét sorvasztották. A tartalomban az uralkodó novellisztikát s a kifejezésben a színpadias elrendezettséget; ott a romantizmust, itt a régi nagyművészet lényegének tartott barna tónizálást; ott az anekdotikus él hajszolását, itt az ábrázolás pillanatára összegyűjtött jellemzetességeknek kihegyezését, kidomborítását. Az újabb etnografiai genrefestés eleinte ugyanúgy bánt a néppel, ahogy a romantikus parasztnovella vagy

A HÁREM GYÖNGYE

FESTETTE EISENHUT FERENC

Duncky fivérek fényképe

A kolozsvári Rákóczi-ünnep Mátyás király szobra előtt

lakott. Mezopotánia egy óriási romterület, amelynek csak kis részét tárták föl eddig és oly városok, mint Árpád, Urusághalom, Karszaghalom kell, hogy magukhoz vonzzák a magyart.

Somogyi könyve félig álom, félig valóság hatását teszi az emberre. Nem kutatjuk, mennyiben állják meg helyüket az ő összehasonlító nyelvi adatai, de már az a körülmény, hogy a világ annyi tudósa beszélt szumir és magyar rokonságról, kivánatossá teszi, hogy a magyar tudósok foglalkozzanak a dologgal és a magyar kormány és társadalom el ne zárkózzék tőle. Nyilvánvaló, hogy a magyar a mostani hazába az államalkotó és kormányzó erények birtokában jött be és bár módosultan és csenevészen, valamely nagy kultura hatása alatt állott. Hogy ez a kultura a világ első kulturája és kifejlett, gazdag, érdekes, történelemelőtti világot vezető műveltség volt, amint állítják, csak nagyobb ösztön arra, hogy mohón hozzálássunk föltárásához. A mult a nemzetek életében mindig nagy tőke volt. A föld alá temetkezett, elfeledett nagy mult visszaszerzése oly vállalat, amely lelkesítheti a nemzet tudományos világát. Ha pedig ez a multbamenő hódítás nem sikerül, megmarad az a vigaszunk, hogy résztvettünk abban a munkában, amely az egész világ tudományosságát mozgatja.

KEVE

Eisenhut Ferenc

A magyar festőművészek egyik legrokonszenvesebbike, Eisenhut Ferenc meghalt müncheni otthonában. Veszedelmes betegség döntötte ágyba s rövidesen végzett az életerős, edzett s élte javakorában való művésszel. Eisenhut a legismertebb magyar festők közé tartozott, tárgyait a messzi Kelet színes világából hozta és korán kedvencévé lett a közönségnek. Szép sikereket is ért: egyik legösmertebb képe a „Gül Baba halála“ megszerezte neki a magyar állam nagy aranyérmét, 1893-ban pedig a berlini nemzetközi kiállításon kapott kis aranyérmet. Az előbbi kép a Nemzeti Múzeum gyüjteményét diszíti. Annyira vonzotta őt a Kelet, hogy éveken át a Kaukázusban és Elő-Ázsiában bolyongott, cserkeszek, kalmükok, tatárok közt s színben gazdag képeit sűrűn küldte a Műcsarnok kiállításaira. Az év egy részét rendszeresen Münchenben töltötte, ahol valóságos nagykövete volt a magyar művészeknek. Ott gyüjtötte a müncheni művészek képeit a mi tárlataink számára s viszont a müncheni kiállítások magyar osztályait ő szokta volt nagy szakértelemmel és szeretettel rendezni. Mint ember is rendkivül rokonszenves volt, erélye, kitartása ismeretes volt: ezer akadályt leküzdve térhetett csak a művészi pályára (szülei kereskedőnek nevelték) és keleti bolyongásai közben is jó hasznát vette energiájának, szivósságának. Élt negyvenhat évet. Egyik művét a „Népünnep a Kaukázusban“ címmel eheti számunkban reprodukáljuk.

Hogyan született meg a „Nero anyja“. Krenner Viktor, a freskófestő, másfél évtizeden át dolgozott legnagyobb művén, amely nem festmény, hanem színdarab. „Nero anyja“ lett a neve. A tragédia kézirata rég ott hevert a Nemzeti Színházban. Rejtélyes hírek kezdtek keringeni irodalmi társaságokban. Hogy nem adják elő a darabot. Hogy elodázták az előadást. Hogy ez vagy az a művész nem vállalja ezt vagy azt a szerepet. Hónapok multak ismét és egy sor iró meg ujságiró összeállott, hogy végére járnak a dolognak: miért késik a „Nero anyjá“-nak a színpadon való megszületése? Egymásután jelentek meg a számonkérő cikkek. Sőt megjelent a tragédia is, de csak könyvalakban. A Nemzeti Szinház új terminusokat igért, az ujságirók pedig megint eregették a cikkeiket (ezúttal nem lehetett rájuk fogni, hogy céhbelit portálnak). Végre meglett az előadás. A dráma e drámáját jóizü karrikaturában rajzolta meg Barsy Adolf. A „Nero anyja“ fő-fő-előmozditóit ott látja együtt, díszes római figurákban az olvasó.

Fenyvessy Ferenc

Veszprémben lakott egy telivér budapesti férfiu, aki ezt a címet éppen úgy megérdemli, mint az a párisi ember, akiről a Fidzsi-szigeteken is azonnal meglátja mindenki, hogy „párisi“. Fenyvessy Ferenc, aki most mint Veszprémmegye főispánja, Budapesten meghalt, nemcsak a legismertebb budapesti emberek egyike volt, de szívvel, lélekkel az volt, aki rajongott Budapestért, annak nagyságáért, szépségéért és művészi jövőjéért. Egész gondolkozása budapesti volt, de nem az a silány, kisszerü városrészi budapestiség nyilvánult meg az ő gondolkozásában, amely önző klikk-érdekekben merül ki, hanem az az egész fővárost, sőt az egész országot átölelő gondolkozás, amely vezérszerepet szán Budapestnek az ország minden politikai és társadalmi mozgalmában.

Nem is oly régen nem lehetett Budapesten mozgalmat, plánumot, érdekes színházi előadást, mulatságot vagy választékosabb csődületet elképzelni Fenyvessy Ferenc nélkül. Ott volt mindenütt: ifju korában az ifjusági mozgalmakban, később a politikai életben, a képviselőházban, a közművelődési egyesületekben, a szerkesztőségekben és mindig előkelő szerepet viselt. A képviselőházban sokáig az egykori mérsékelt ellenzék és nemzeti párt mozgékony és elszánt bajvívója volt; szellemi nyilaival és a közbeszólás apró tüzével mindig az első sorban állt. De nemcsak harcolt, hanem cselekedett is, mert ismeretes az a küzdelme, amelyet a görög nyelv tanításának és általában a közoktatásnak ügyében kezdett és végigharcolt. Később, a Szapáry-kormány idejében a kormánypártba ment át és mint az egyik félhivatalos, a „Magyar Ujság“ szerkesztője, a zsurnalisztikai háborúban is az első csatavonalban foglalt helyet. Nagy kedvvel foglalkozott a színészet ügyeivel is, elnöke volt a Nemzeti Színház nyugdíjintézetének. A Dunántúli Közművelődési Egyesületnek alelnöke volt és országos jótékony mozgalmat gyakran vezetett, így a veszprémi égettek is neki köszönhették, hogy ügyüket a főváros és az ország társadalma fölkarolta. A színészet érdekeit a képviselő

Fenyvessy Ferenc

Ujdonk 1903. IX. 24. 552-554. l. (E. F. képpel)

táblákat, amelyeket Rawlinson Ninivéből Londonba küldött. Oppert megállapította, hogy az ékírást föltaláló nép a nagy uráli-szittya, tatár vagy turáni családból való. Oppert egész életét ennek a kérdésnek szentelte és másfél évtizednyi tanulmányozás és kutatás után 1869-ben, majd 1872-ben azt fejtegette, hogy az a nyelv, amely Babiloniában az asszir nyelv előtt otthonos volt, az akkád vagy szumirnyelv, az írás, amelyet e nyelvemlék megőrizett, Krisztus előtt a harmadik és negyedik évezredben használatban volt Mezopotámiában (tehát a szemiták

AUKÁZUSBAN

Eisenhut Ferenc festménye

letelepedése előtt) és a szumir nyelv elsősorban a magyarral hasonlatos, de rokon a törökkel és a finnel is. Kisütötték a tudósok azt is, hogy a káld mágusok nyelve is akkád, illetőleg szumir volt. A szumir nyelvnek az urál-altáji nyelvcsoportba való tartozandóságát elismerte a legtöbb tudós: Lenormant, Schrader, Hincks, Norris, Ménant, Smith, a finn Koskinnen, a magyar Ujfalvy és az utóbbi időben sokat emlegetett német Delitzsch Frigyes.

A szumir nyelvnek és kulturának ez a fölülkerekedése, amely egyértelmü volt azzal, hogy megdöntsön minden hagyományt, különösen a bibliai hagyományt, amely szerint a szemitaa legrégibb kultura, nagy ellenmozgalmat támasztott. Joseph Halevy francia tudós egyenesen megtagadta azt is, hogy a szumirnyelv és nép létezett volna és nagy tudományos apparátussal azt bizonyította, hogy a szumir írásjelek csak a babiloniai semita papok titkos írásjelei voltak és az őskultura megteremtése a semita népeké. Az asszirologok, akik a szumir nyelvet és annak turáni rokonságát jórészt elfogadták, hevesen visszaverték ezt a támadást, sőt Lenormant egyenesen azzal vádolta a zsidó vallásu Halevyt, hogy belőle a fajszeretet beszél és ezért harcol a semita népek dicsőségéért. Halevy azonban oly szívósan védelmezte a maga álláspontját, hogy az asszirologusokat egyenkint a maga nézetére hódította, sőt a magyar tudósok nagy részét, Budenzet, Ujfalvyt és másokat is megnyerte magának. (Hunfalvy az egyetlen, aki az urál-altáji rokonságot védelmezte.) Mikor Goldzieher 1892-ben az orientalisták stockholmi kongresszusáról hazajött, az Akadémiának tett jelentésében azt mondta, hogy Halevy teljes diadalt aratott és ezután merészség kell ahhoz, hogy valaki szumir nyelvről és népről beszéljen. Azonban Halevy tagadását megrendítették az ujabbi kutatások, különösen Lehmann, aki oly fényesen bebizonyította a szumir nyelv létezését, annak turáni rokonságát és a sémi kulturánál idősebb voltát, hogy a tudósok is, elsősorban Delitzsch visszapártoltak a szumir nyelvhez. A nippuri ásatások Krisztus előtt hétezer évre viszik vissza a szumir kulturát és az újabb tudomány már alig tagadja a szumir nyelv létezését, noha a magyarral való hasonlóságot most kevésbbé említik, mint korábban.

Somogyi művében nagy nyelvi apparátussal igyekszik bizonyítani a szumir-magyar nyelvrokonságot. A nyelvtani alakok jórészt a magyarral azonosok, a szókincs pedig, összehasonlítva a nyelv fejlődésével, meglepően sok hasonlóságot tartalmaz. Természetesen figyelembe kell venni, hogy a szumir nyelv és az első magyar írott nyelvemlék, a halotti beszéd közt óriás, szinte elképzelhetetlen időbeli köz van. Azonban a magyar nyelv Somogyi szerint így is annyira megőrizte a szumir alakokat és a szumir szókincset, hogyha a külföldi szumiristák jól tudtak volna magyarul, még eredményesebben visszaverhették volna az antiszumiristák támadását.

Somogyi a magyar tudósokat biztatja, hogy menjenek bele teljes lélekkel a szumir nyelv tanulmányozásába. Reájuk vár a teljes földerítés munkája. Csaknem minden német egyetemen tanítják a szumir nyelvet, Berlinben két tanszéke van; tanítják ezt a nyelvet az összes angol egyetemeken, -- tanítják Franciaországban, sőt már Amerikában is, csak a magyar egyetemeken nincs tanszéke a szumir nyelvnek. A magyar kormánynak kötelessége lenne szumir múzeumot létesíteni és lehetővé tenni, hogy miként az angolok, franciák, németek, amerikaiak, a magyar tudósok is eszközöljenek ásatásokat oly helyeken, ahol a magyar őstörténet emlékeit sejtik.

Létesíteni kell Budapesten egy teljesen önálló ázsiai társaságot, amelynek célja lenne az ásatás megindítása és a kiásott anyag tudományos földolgozása. Ásatnunk kellene Elő-Ázsiában, Kartágóban, mert az ural-altáji népek uralma és kulturája a történelem előtti időben elterjedt Egyiptomra és Kartágóra is. Palesztinában is a zsidók honfoglalása előtt a magyarral rokon ural-altáji nép

Mert itt megvan minden léleknek, még a legzüllöttebbnek is a maga tájszólása.

LUKA. Nézd csak, nézd! Amott a konyhában egy leány ül, könyvet olvas és zokog. Valóban, csak úgy folynak a könyei. Kérdezem tőle: „Mi a bajod, kedves? „S ő azt mondja: „Nagyon sajnálom őket." „Kit?" kérdezem én tőle. „Hát azokat az embereket, akik úgy szenvednek ebben a könyvben."

BÁRÓ. Hisz az bolond!

PEPEK. Ittál már teát, báró?

BÁRÓ. Ittam... S mi tovább?

PEPEK. Fizessek tán közjóra egy üveg pálinkát?

BÁRÓ. Hát hogyne!... S mi tovább?

PEPEK. Megteszem, ha négykézláb mutatod magadat és ugatsz, mint a kutya.

BÁRÓ. Tökfilkó! Mi vagy te? Hencegő, kalmár, vagy be vagy tán rugva?

PEPEK. Ugassál csak... Az mulattatni fog. Úri származás vagy és volt idő, amikor a magunkfélét emberszámba se vetted.

BÁRÓ. S mi tovább?

PEPEK. Mi tovább? Most én megszólaltatlak kutyanyelven. Csak fogsz tán ugatni?

BÁRÓ. Bánom is én! (Négykézláb az asztalra mászik és ugat.) Tökfilkó! Hogyis találhatod ebben örömedet... holott magam is jól tudom, hogy még náladnál is mélyebbre sülyedtem. Próbáltad volna csak előbb meg engem négykézláb járatni... akkor, amikor még nem voltam hozzád hasonló.

Pepek, a tolvaj a szállásadó feleségének kedvese s az asszony csábítja, hogy ölje meg a férjét. Luka, a zarándok figyelmezteti a gonosz csábítónő szándékára és inti, hogy kezdjen új életet. Nemcsak őt, hanem a züllött színészt is, aki keres magának hallgatóságot, hogy régi művészetét gyakorolhassa

SZINÉSZ (Lukához). Jer öreg, elszavalok néked egypár csinos kuplét.

LUKA. Kuplé? Mi az?

SZINÉSZ. Hát érts meg. Aféle költemények...

LUKA. Mit csináljak én azokkal a... költeményekkel?

SZINÉSZ. Tudod, azok olyan tréfásak... néha meg szomoruak is... Itt van például mindjárt egy költemény... Öreg ember fordul elő benne... Hogy is kezdődik csak?... Nézd csak, már elfelejtettem! (A homlokát dörzsöli.) Azelőtt, amikor a szervezetem nem volt még alkohollal megmérgezve, pompás emlékező tehetségem volt... Bizony, öregem! Most... mindennek vége az én számomra... Ezt a költeményt mindig nagy sikerrel adtam elő... frenetikus taps mellett. Te semmiesetre sem tudod, hogy mi az: taps. Az olyas valami, mint... a pálinka. Ha előre léptem... így (poziturába helyezkedik) és kivágtam a hangomat, akkor... (Elnémul. Kis szünet.) Semmit se tudok már... egyetlen szó sem maradt meg az emlékezetemben... Pedig az volt a legkedvesebb költeményem... Nem rettenetes ez, öreg?

LUKA. Természetes, hogy nagy baj, ha már elfelejted azt, ami legkedvesebb volt előtted. Abba, amit az ember szeret, belefekteti a lelkét.

SZINÉSZ. A lelkemet elittam, öreg... Tönkrement ember vagyok... S miért vagyok az? Mert hiányzott belőlem a hit önmagamba. Én már készen vagyok.

LUKA. Hogy is ne! Hát gyógyíttasd magadat! Meggyógyítják mostanában az iszákosokat, úgy hallottam. Ingyen gyógyítják őket, testvér... Berendeztek egy gyógyintézetet iszákosok számára... ott ingyen kezelik őket. Belátták, hogy az iszákos is ember és nagyon örvendenek, ha jön egyik vagy másik és gyógyíttatja magát. Siess hát és menj oda!

SZINÉSZ (elgondolkozva). Hova? Hol van az?

LUKA. Egy városban... Hogy is hívják csak? Olyan különös a neve... Meg fogom neked mondani... Csak azt jegyezd meg magadnak, hogy már most kell arra készülnöd. Tartózkodjál az italtól! Szedd össze magadat és légy kitartó! S ha meggyógyultál, új életet kezdel... Nemde szép dolog az: új élet? Szánd rá magadat... egy, kettő, három!

SZINÉSZ (mosolyogva). Új élet... S egészen elülről kezdjem? Igen, az nagyon szép volna. Igazán gondolod, hogy én... új élet! (Kacag.) Hát csakugyan megkíséreljem? — Nos hát, meg fogom kísérelni...

Az öreg színész elrohan és Luka folytatja térítési munkáját. Most Pepeken, a tolvajon a sor. Azt tanácsolja neki, hogy menjen Szibériába, önkénytesen és ne várja be, amíg a hatóság odaküldi. Ott szükség van olyan emberekre, akikben friss az erő és elégettek maguk mögött minden hidat.

PEPEK. Mondsza csak öreg, miért hazudol mindig?

LUKA. Mikor hazudtam?

PEPEK. Egyfolytában hazudol... Ott is szép, itt is szép, ha rád hallgat az ember... Pedig nem igaz! Miért hazudol hát?

LUKA. Higyjél nekem. Vagy pedig menj oda és győződjél meg... Majd hálás leszel nekem. Mit bajlódol itt? S... miért keresed annyira az igazságot? Gondold meg: az igazság — abból még hurok is lehet a te számodra.

PEPEK. Bánom is én... Nekem mindegy.

LUKA. Furcsa ember vagy. Miért akarod beledugni a fejedet?

PEPEK. Azt mondd meg még nekem előbb... hallod-e öreg — van-e Isten?

LUKA (mosolyog, hallgat, szünet mulva). Ha hiszel benne, akkor van Isten. Ha nem hiszel benne, akkor nincs. Amiben hiszel, az van.

Csodaszép jelenet az is, amikor Luka a haldokló asszonyt előkészíti utolsó útjára. S mikor az utcai leány hitét az ő regényébe védelmezi a többiek ellen, akik gúnyolják a szegény Natasát, amikor elmondja nekik egyetlen tiszta szerelmét, — amely sohasem volt. Bubnov meg is mondja erre nézve az ő nézetét:

BUBNOV. Hogy az emberek nem tudnak felhagyni a hazudozással!... Natasánál még megértem... ő megszokta, hogy pirosra fesse a két orcáját... megpróbálja hát egyszer a lelkével is... De a többiek — miért teszik azok?

BÁRÓ. Minden embernek szürke a lelke... hát valamennyien fölraknak egy kis pirosítót.

Bebizonyul ennek igazsága később a züllött bárón is. Amikor Pepek a kedvese unszolására agyonüti verekedésben a szállásadót és börtönbe kerül ő is, meg a kedvese is. Az éjjeli szállást más valaki veszi át és a törzsvendégek nem tudnak szabadulni Luka emlékétől, aki másfelé folytatja zarándokoló útját. Mindig csak róla beszélnek, aki olyan különös volt és nekik érthetetlen, mivelhogy megvolt benne az, amit ők nem ismernek: a jóság...

S van ott is fátum, az éjjeli szállás poklában. Lesújt a báróra is. A szegény züllött báró egyszer henceg az őseivel: hogy milyen gazdagok voltak és előkelők. Akkor meg ők nevetik ki és nem hisznek neki. Natasa a szemébe vágja, hogy hazudik. S a tönkrement ember, aki egy pohár pálinkáért négykézláb ugatott, most feljajdul, hogy senki sem hisz neki...

Csodálatos egy lélekbúvár ez a Gorkij! Az igazságot, azt ami emberi az emberben, kiszedi a lélek legmélyebb posványaiból és odaviszi a néző elé, úgy hogy ragyog, megkap, fölemel és a földig lesújt.

T. R.

Szumirok és magyarok

Milyen kulturával jött be a magyar ebbe az országba? Kulturnép volt-e egyáltalán vagy vad törzs, amilyennek a középkori barátok megriadt képzelete festi? Sajnos, a magyar pogánykor minden emléke elenyészett, mert a kereszténység összetört minden pogány oltárt és elfojtott minden sóhajt, amely a pogány korba szállt vissza. Így hát a régi élettől és kulturától elszakadva, idegen népfajok közt élt a magyar teljes ezer esztendeig, mint magános csillag, amelynek nincs társa, amely értetlenül, a közöny ködétől körülfogva ragyog vagy pislog -- történelmének különböző szakában — a népek nagy csillagvilágában. A nyelvtudósok ugyan megállapították legközelebbi rokonainkat, de ezek az atyánkfiai oly messze vannak tőlünk ott fönn a zordon északon, annyira különböznek tőlünk szokásban, külsőben (az egyetlen kultúrnépnek amely köztük él, a kulturája svéd, germán, a többinek a kulturája kezdetleges), hogyha rájuk gondolunk, még egyedülibbnek és elhagyatottabbnak érezzük magunkat.

És ime, egyszerre csak előáll néhány külföldi tudós és azt mondja:

— Te, magyar faj, ugy-e bár azt hiszed, hogy kulturád azoknál a papoknál kezdődik, akiket Géza és István behivtak az országba? Meg vagy győződve róla, hogy az a kultura, amelyet őseid ide behoztak, csupa babona volt és olyan kezdetleges, mint mostanában is valamely Ázsia pusztáján vándorló tatár törzsé. Igy beszélték azt neked hagyományaid és így tanultad ezt egy ezredéven át. Pedig tévedsz. A te kulturád régibb a görögnél, régibb a zsidónál s valamikor a te fajtád és rokonságod képviselte a világon a civilizációt.

A szegény Horváth István, aki szent hevületében azt hirdette, hogy valamikor a világon minden magyar volt, rég a sírban pihent, amikor angol, francia, német tudósok az ő ábrándját elkezdték tudományos alapon fölépíteni, természetesen anélkül, hogy sejtelmük lett volna Horváth Istvánról és az ő álmairól. Most egy könyv jelent meg, „Szumirok és magyarok“ a címe, írta Somogyi Ede (a Budapesti Hirlap kiadásában, ára négy korona), amely nagy apparátussal ismerteti azt a tudományos mozgalmat, amely a magyarok történelemelőtti rokonait kutatta, a nélkül, hogy ez a mozgalom átment volna nálunk a köztudatba, vagy itt egyáltalán különösebb érdeklődést keltett volna. A világ tudósait az ő következtetésükre a Mezopotámiában végzett tudományos ásatások vitték, tehát ott, ahova a magyar regenépünk bölcsőjét helyezi. A tudósok Ninive, Babilon, Szúza, Náppur romjainak fölkutatásával fölfedezték az ékírást és vele a régi asszir nyelvet és kulturát. Csodálatos dolgok kerültek napfényre. Egymás fölé épült városok, egymáson keletkezett, meghalt és eltünt társadalmak és kulturák. Nippurban például tizenhat egymás fölé épített városra bukkantak a tudósok. A felső nyolc városban a babiloniai és asszir nép nyomait találták, a kilencedik és tizedik városban a szumir népét, ez a kilencedik és tizedik város egészen szumir és a nép, amelyet a tudósok szumirnak, olykor akkádnak neveznek, óriási kulturával rendelkezett. Igy a kutató tudós, Hilprecht filadelfiai tanár a tizedik városban százötvenezer agyagtáblából való könyvtárra bukkant, amelyek a Krisztus előtti ötödik és hatodik évezredből valók. Hogy milyen foku volt ez a kultura, példa rá az, hogy a szumir tanító az egyik táblán azt magyarázza tanítványainak, hogy a föld gömbölyü. És még hat város föltárása hátra van!

Ez a szumir nép és nyelv az, amelyről Oppert, Lenormant és Hommel kimutatták, hogy az urál-altáji nép és nyelvcsaládból való és a szumir nyelv a nyelvcsalád összes nyelvei közül legjobban rokon a magyarral. Ennek a szumirnépnek a kulturája öröklödött át aztán a babilóniakra, ezek révén az asszirokra és így a régi szumir kultura anyja a mai kulturának. Annak az elméletnek a föltalálója, hogy a szittya kultura a világ ősi kulturája, Rawlinson angol tudós, aki 1853-ban a londoni Assiatic Societynek levelet írt, amelyben közölte, hogy valamely szittya nyelven írt föliratokat talált s azt a nézetét fejezte ki, hogy az összes hamita népek, Kus, Mizráim, Nimrud és Kánaán, szittyák voltak, majd 1855-ben jelentést tett kutatásairól és kimondotta, hogy Babilonia ősi népe szittya volt, a szemita asszirok később telepedtek le. Ez ősi szittyáknak két főfajuk volt: szumirok és akkádok. Oppert, francia tudós 1855-ben Londonba utazott és ott tanulmányozta azokat az agyag-

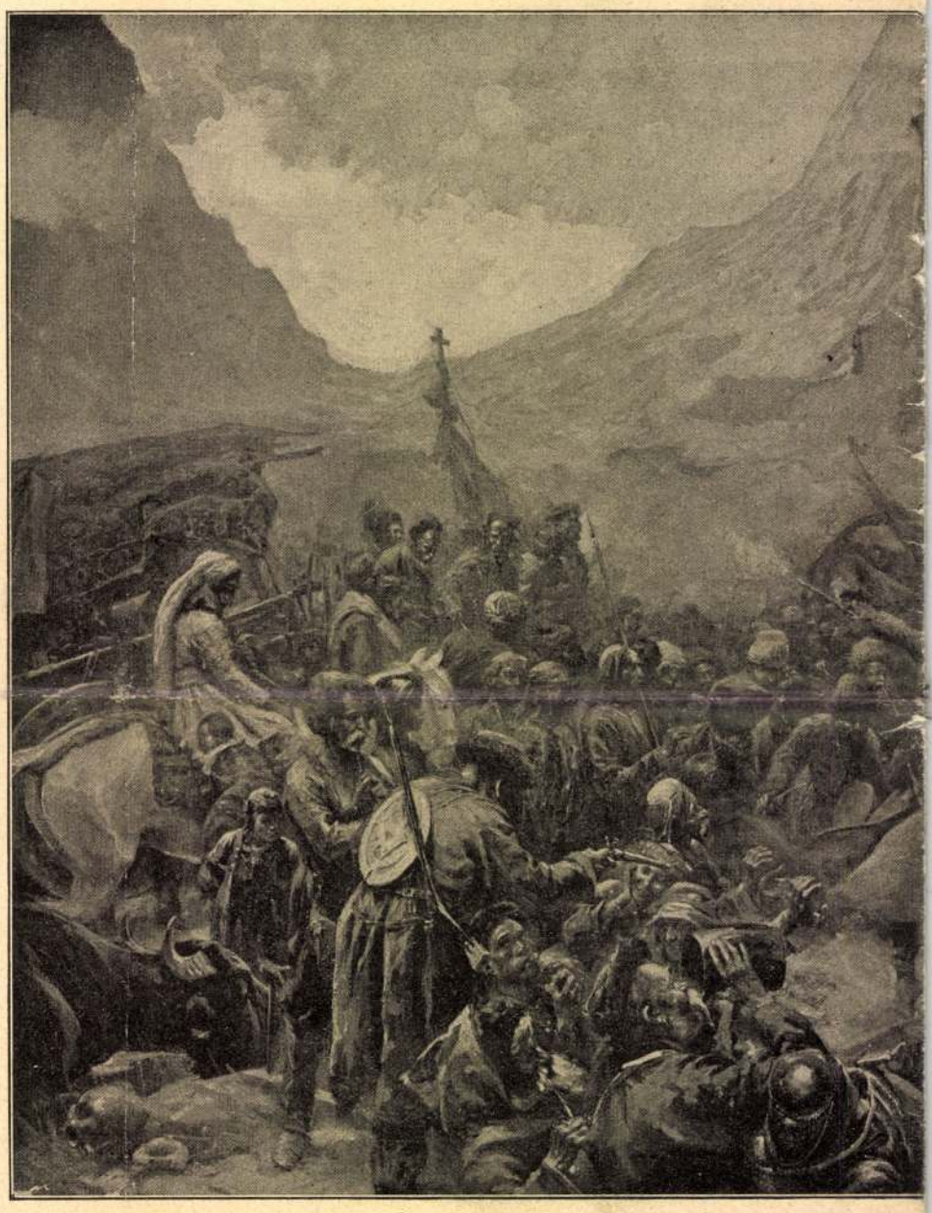

NÉPÜNNEP A

nyal, hogy a repülés közben mutatkozó sulypontváltozásokat megállapítsák. A számításokat *Kupis* János főmérnök végzi, a kísérletek realitását *Walser* Károly és *Endes* Miklós gépészmérnökök, továbbá *Daimler* bécsi gyáros és két ornitologus kiséri figyelemmel. A kisérletezések befejezése után gyakorlati próbákat tesznek azon az alapon, a melyet Lilienthal berlini gyáros jelölt meg azzal, hogy az embernek a repülést ép úgy kell tanúlnia, mint a gyermeknek a járást, vagy az úszást. Lilienthal el is ért bizonyos eredményeket, de lezuhant és halálát lelte. A próbákat azért tartják a velenczei tó fölött, hogy a lezuhanás veszélye lehetőleg kevés legyen. A tapasztalatokról *Endes* Miklós mérnök jelentéseket tesz a magyar mérnök és építész-egyletnek. Most a kisérletezésre oly mérnököt keresnek, a ki 50 kilónál nem sulyosabb, érti a repülés elméletét és egészséges.

Csecsemőtáplálékról. A gyermek későbbi fejlődésre rendkivül fontos a kisded táplálása. Tudvalevőleg az anyatej helyesitésére leginkább a tehéntej szolgál, mely teljesen meg is felel, ha *Somatosevei* kapcsolatban lesz használva. *Dr. Tournier* a Somatose kitünő hatását a csecsemők heves gyomorkatarrhusainál is észlelte, mert a kis betegek, ha más táplálékot nem türnek is meg, a Somatose vizes oldatát megtartották.

Elővigyázat szükséges! Nagyrabecsült háziasszonyainkat saját érdekében ismételten figyelmeztetünk, hogy a kedvelt és egy évtizednél már tovább mindenütt kitünőnek bizonyult Kathreiner-féle Kneippmaláta kávé csak a zárt eredeti csomagokban Kneipp páter védjegygyel valódi. Csak a Kathreiner-féle Kneippmaláta kávé birja a babkávé ízét és zamatját, a miért is mint pótlék a kávéitalhoz azt finomabbá, enyhébbé és az inynek kellemesebbé teszi. Babkávé hozzáadás nélkül is a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé kiválóan jóizü és az egyedül megfelelő pótlás annak helyébe. Ellenben a mit nyitva mérlegelve árusitanak, mindég csak egyszerüen pörkölt árpa vagy maláta, de soha sem «Kathreiner».

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Fenyvessy Ferencz, Veszprémmegye főispánja, meghalt Budapesten junius 3-ikán ötven éves korában. Ifjabb éveiben a hirlapirodalom foglalkoztatta, majd országgyűlési képviselő lett s érdeklődése a művészeti és egyesületi ügyek iránt szélesebb körben ismertté és népszerűvé tette. Egerben született 1853 szeptember 9-ikén. Egyetemi tanulmányai után hosszabb utazást tett külföldön. Majd Pápán telepedett meg és részt vett Veszprémmegye politikai és társadalmi mozgalmaiban. 1879—1892-ig a «Pápai Lapok»-at szerkesztette. 1881-ben az ugodi kerület országgyűlési képviselőjének választották és e kerületet képviselte hosszú éveken át, mignem Pápa választotta meg. Eleinte a mérsékelt ellenzék tagja volt, majd a szabadelvűpárthoz csatlakozott. A képviselőházban főkép művészeti és iskolai ügyekben szólalt föl. 1891 végén alapította a Magyar Ujság című politikai lapot. a melynek főszerkesztője volt. Számos egyesületnek és társaságnak elnökségét viselte, így a Balaton-egyesületnek és a Nemzeti Szinház nyugdíjintézetének és alelnöke volt a dunántúli közművelődési egyesületnek. Országgyűlési beszédeit több kötetbe foglalva kiadta. A lapokban és folyóiratokban megjelent számos czikkén kívül könyvet írt a felső oktatásunk reformjáról, kapcsolatban a görög nyelv tanításáról. Betegsége a télen kezdődött szívbajjal s mint nőtlen ember a fővárosba jött ápolásra. Itt édes anyja, özv. Fenyvessy Ferenczné és több rokona szeretettel gondozták a beteget. A holttestet a kerepesi-úti temető halottas házába vitték s onnan temették el junius 4-ikén délután. Veszprémmegyéből Kolozsváry József alispánnal, Veszprémvárosból a polgármesterrel jött küldöttség, Pápa város is küldöttséggel képviseltette magát, valamint a dunántúli közművelődési egyesület. Miniszterek, Budapest főpolgármestere, Antal Gábor ref. püspök, Gyurátz Ferencz evang. püspök, képviselők és igen sokan Veszprémből állták körül a koporsót. Az egyházi szertartást Jánossy Gusztáv czímzetes püspök végezte. Veszprémmegye alispánja mondott bucsúztatót, a megye, Veszprém és Pápa városok nevében. A Nemzeti Szinház nyugdíjintézetének kegyeletét Császár Imre fejezte ki.

Pobuda fényképei.

A DREZDAI TORNÁSZOK MUTATVÁNYAI.

Eisenhut Ferencz jeles festőművészünk meghalt Münchenben május 2-ikán. Műtárlatainkból ismeri alkotásait a magyar közönség, de jól ismerte a külföld is. 1857-ben született Német-Palánkán. Festeni tanulni Münchenbe ment. Már első képei feltünést keltettek s a fiatal művész nagy útra ment. Bejárta a Kaukázust, Törökországot, Éjszak-Afrikát és Egyiptomot. Az itt nyert benyomások uralkodtak képein, melyeken a kelet meleg színeit, az alakok jellemzetes eredetiségét művészettel adta vissza. Nálunk feltünést keltett a budai mohamedán szent, «Gül Baba halála» című nagyobb képével, melyet a király vett meg, a képzőművészeti társulat pedig a nagy arany éremmel tüntetett ki. Színekben gazdag és a kelet alakjait oly kifejezően mutató festményeivel sokszor találkoztunk a kiállításon. Ezekből a múzeumi képtár is szerzett. A művész maga az utóbbi években Münchenben élt, a hol nagyrabecsülték.

Bessenyei Széll Ákos szegedi kir. közjegyző, volt országgyűlési képviselő, meghalt junius 4-ikén Buziáson. A debreczeni kir. tábla elnöke, Széll Farkas történetiró, öcscsét gyászolja az elhunytban, ki ifjabb korában szintén hivatottsággal foglalkozott az irodalommal és az akkori lapokban sok költeménye jelent meg, így a «Vasárnapi Ujság»-ban is. Született 1845-ben Hódmező-Vásárhelyen. Jogi tanulmányai befejezése után mint ügyvéd 1868-ban Makóra ment és Csanádmegye szolgálatába lépett. Aljegyzővé választották 1869-ben, a következő évben pedig megyei főjegyzőnek s 1876-ig viselte az állást. Makón a városi ügyekben is buzgólkodott, elnöke volt az iskolaszéknek s ő indította meg 1870-ben «Maros» czímen az első lapot Makón. Az arad-csanádi vasútnak is jogügyi tanácsosa volt. A nagy-laki kerület 1887-ben képviselővé választotta s a kerületet mint szabadelvü-párti 1892-ig képviselte. Ekkor szegedi kir. közjegyzővé nevezték ki.

Elhúnytak még a legközelebbi napokban: Márton Mihály, szigetvári plébános, volt 48-as honvédhadnagy 73 éves korában, Homonnán. — Révay Pál, szepsi-szent-györgyi lelkész, 63 éves korában. Nemcsak egyházi, hanem társadalmi téren is jelentős szerepet vitt s mint iró és hírlapiró is ismertté tette nevét. — Verzár István, alesperes, nyiregyházai kath. plébános 78 éves korában, Nyiregyházán. — Ugornyai Robitsek Sándor, miniszteri tanácsos, az államvasutak nyug. igazgatója, 59-ik évében, Budapesten. — Bobest János, nyug. telekkönyvvezető, volt 48-as honvéd. 75 esztendős korában Lőcsén. — Hauch Antal, m. kir. bányatanácsos, Budapesten. — Keller Imre, ügyvéd, a mezőtur-mesterszállási társulat elnöke, 72 éves korában, Gyulán. — Kassay Adolf, ügyvéd, jogtudományi iró, 79 éves korában. — Hegedüs István, szobránczi állami tanító, Szobránczon. — Vadász Ignácz, birtokos, 59 éves korában, Görgény-Szent-Imrén. — Gödl Károly, a déli vasut főmérnöke, 38 éves, Székesfehérvárott. — Dr. Misz Károly, törvényszéki jegyző Marosvásárhelyen, 37 éves korában. — Takáts János, nyug. gazdatiszt, 79 éves korában, Martonvásáron. — Nagy Ferencz, biharmegyei birtokos, Bárándon. — Dr. Böke Ödön, fővárosi orvos 24. évében. — Id. Szolnoky László, 64 éves korában, Buda-Kalászon.

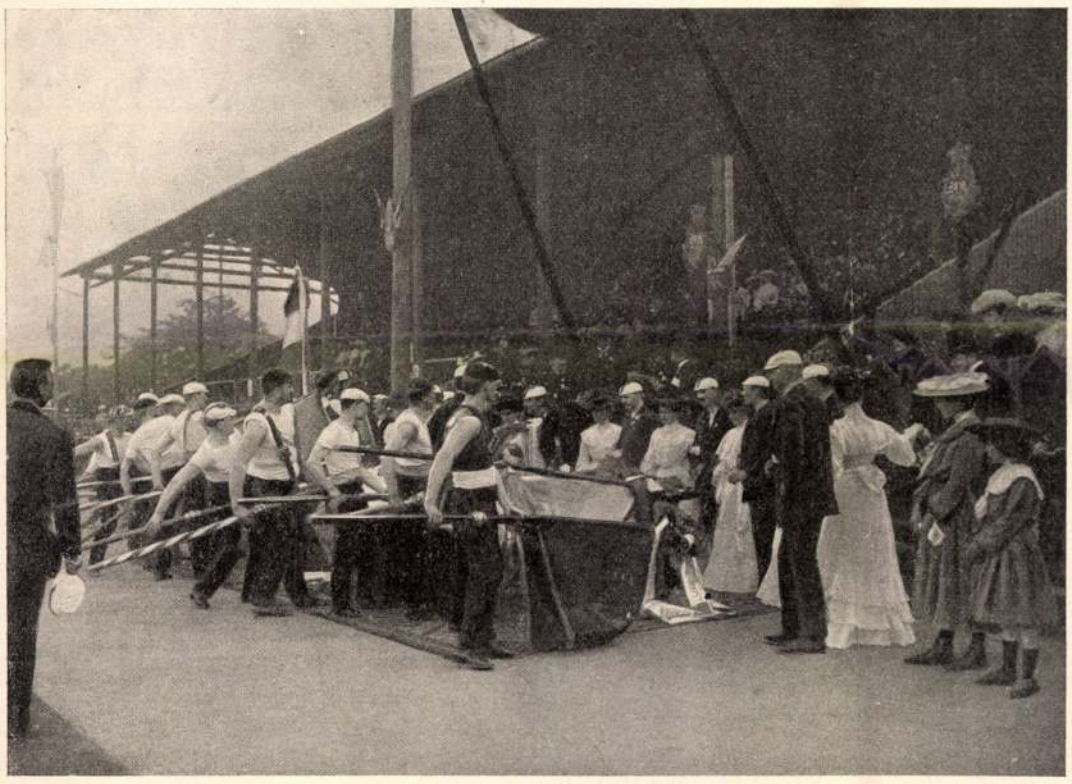

A tornász csapatok zászlóinak megkoszorúzása.

A fölszentelt zászló.

A MAGYARORSZÁGI TORNAEGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK PÜNKÖSDI VERSENYÉRŐL.

THOROTZKAY SÁNDORNÉ, szül. szentkatolnai Elekes Klára 72 éves korában, Toroczkószentgyörgyön. — Özv. HALÁSZ FERENCZNÉ, szül. Sumich Szilvia, 60 éves korában, Budapesten. — Özv. FARAGÓ FERENCZNÉ, szül. Kispál Ágnes, a néhai szilágy-szolnoki ref. esperes özvegye, 77 éves korában Zilahon.

Szerkesztői üzenetek.

Cs. A. A sakál néha megfordúl nálunk is. A Nemzeti Múzeumban van egy kitömött példány, melyet Hevesmegyében lőttek. Ezenkívül még kettőről van tudomásunk, a melyeket hazánk területén ejtettek el. Lehet azonban, hogy gyakrabban is előfordúl, hanem a kik látják az u. n. «nádi farkas»-sal zavarják össze, mely az alföldi vadászok és pásztorok szerint jóval kisebb a közönséges farkasnál s a leirás, a melyet róla adnak, egészen ráillik a sakálra.

Mikes búja. Kikeletkor. Patakon, stb. A sok vers között akad sikerültebb, csak sikerült nem. Hazafiság, a természet kedvelése, sok nemes érzés nyilvánúl bennük, művészi alakító erő vajmi kevés s eredetiség még kevesebb. Ilyen versek támadnak és elhangzanak a nélkül, hogy valakinek lelkében visszhangot keltettek volna.

Virágnyilás. A mi kis alapgondolata van, szertefoszlik a kidolgozáson, a mi jobb képe van, egykettő, hatását veszti a nyelv modorossága miatt.

Erdőben. Az a hegy ott messze, stb. Törekvése figyelmet érdemel, ha nem koronázza is egyelőre siker. Vannak érzései, olykor lendület is van verseiben, az iránya is rokonszenvet kelt. Hibája az, hogy érzéseit nem tudja eléggé összeolvasztani a természeti képekkel s ezért verseinek nincs meg az a biztos belső formája, a mely az igazi művészt elárúlja.

Én vigasztaljalak. Se nem jó, se nem rosz. Routine van benne, de költészet kevés; afféle «kigondolt» vers, nem pedig átérzett költői mű.

SAKKJÁTÉK.

2331. számu feladvány. Pauly W.-től.

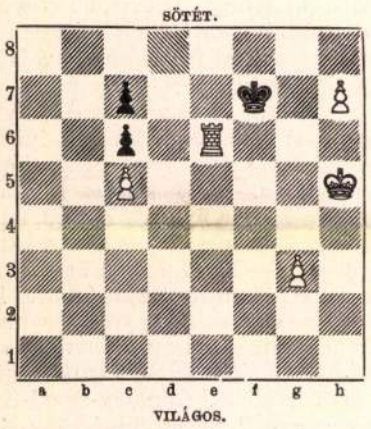

Világos indúl s a negyedik lépésre matot mond.

A 2314. sz. feladvány megfejtése Palkoska E.-től.
(Aftonbladet.)

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a.*	*Sötét.*
1. Ha3—c2	Bd3—b3 (a)	1.		Hh8—g6 (b)
2. Vf1—f5 †	Ke4—f5 :	2. Vf1—h1 †		Ke4—f5
3. Hc2—e3 mat.		3. Hc2—e3 mat.		

b.		*c.*	
1.	Ke4—d5 (c)	1.	Bd3—d4 :
2. Vf1—f5 † stb.		2. He2—e3 † stb.	

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — *Csomonyán:* Németh Péter. — *Lipótvártt:* Hoffbauer A. — *Bakony-Szentlászlón:* Szabó János — *Kecskeméten:* Balogh Dénes. — *Fakerten:* Kintzig Róbert. — *A pesti sakk-kör.*

KÉPTALÁNY.

A 21-dik számban közölt képtalány megfejtése: *Keserü a türés, de édes a gyümölcse.*

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utcza 9.

Az Első Leánykiházasitó Egylet m. sz. Leány- és fiu-biztositó intézet Budapest, VI., Teréz-körut 40—42. Alapittatott 1863. Folyó évi május hóban 1.256,200 K értékü kötvény állittatott ki és nászjutalékok fejében 67,330 K 63 fillér fizettetett ki.
1903 január 1-től május 31-ig bezárólag felvett uj biztositások értéke 5.589,400 K és a kifizetett nászjutalékok összege 321,087 korona 38 fillér, 9609

A Szinye-Lipóczi Lithion-forrás
Salvator kitünő sikerrel használtatik
vese-, húgyhólyag- és köszvénybántalmak ellen, húgydara és vizeleti nehézségeknél, a czukros húgyárnál, továbbá a légző és emésztési szervek hurutainál.
Húgyhajtó hatású!
Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!
Kapható ásványvizkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.
Budapesten, főraktár Édeskuty L. urnál.

LUSER L.-féle turista tapasz.
Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem, szemölcs és talp, valamint a sarok bőrkeményedései, továbbá mindennemü bőrelszarusodás ellen. A hatásért jótállás vállalatik.

Központi szétküldési raktár: **SCHWENK L.**, gyógyszerész MEIDLING — BÉCS.
Csak akkor valódi, ha minden használati utasitás és minden tapasz a mellettes védjegygyel és aláirással el van látva, azért is erre ügyelni kell.— 1 doboz ára 1·20 kor.
Vidékre 1·60 kor, előzetes beküldése mellett bérment.
Csak egy nagyságban létezik és pedig darabonkint kor. 1·20
E tapasz csak egy nagyságban létezik
Mindig határozottan LUSER-féle turista-tapasz kérendő.
Magyarországi főraktár: 9578
Török József gyógysz., Budapest, Király-u. 12. Andrássy-út 26.

Villaszerü családi ház
a VII. ker.-ben, a Városliget közvetlen közelében, csendes utczában, a főépület magas földszintes. Két épületben összesen tiz szoba, két fürdőszoba, két konyha, egy előszoba, egy veranda, azonkivül a souterrainban egy konyha és a cselédségnek vagy egyéb czélra (játékszobának, könyvtárnak stb. átalakitható) öt helyiség haláleset miatt jutányos áron eladó. Az épület még csak 3½ éves. Két irányban villamos közlekedés. Bővebbet
Budapest, VII., Kazinczy-utcza 3.
dr. Vargay István
ügyvéd ur irodájában, a hol az épülettervek betekinthetők.
Ügynökök kizárva.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER
TERMÉSZETES SAVANYU-VIZ

KOLLARITS
FEHÉRNEMŰ

MENYASSZONYI KELENGYÉK
BUDAPEST, VÁCZI-UTCZA 32 SZ.

9804

Kérje ingyen és bérmentve!
a legujabb 1903. évi, körülbelül **3000** diszes ábrát tartalmazó árjegyzéket
KELETI J. *orvos-sebészi mű- és kötszer-gyárostól*
BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-u. 17.
Tartalmazza *az összes ujdonságokat, melyek a* **betegápolás és betegkényelemhez** *szükségesek, minden eszközt rendszeresen a megfelelő betegséghez osztályozva, u. m. cs. és kir. szabad. legujabb rendszerü* **sérvkötők, testegyenészeti gépek, (műfüzők, járó- és támgépek), művégtagok (műkezek és műlábak), gyermekágyasok és csecsemők** *részére teljes betegfelszerelések tejsterilizálók stb. Továbbá:* **Hygienikus gummiáruk** *minden czélra,* **kozmetikus szerek, valódi angol és sollingeni acéláruk** *különböző czélokra,* **borotváló eszközök**

Mig eddig a régi bőrbetegségek, a legkülönbözőbb sulyos **idegbajok (neurasthenia, vitustáncz), a sápkor, a női arczot elektelenitő pattanások** s a **női nemi szervek folyásokkal kombinált hurutos megbetegedéseinek kezelésénél** csekély értékü idegen vizekre voltunk utalva, addig ujabban
a PARÁDI ARSEN vizben
(vastartalommal)
olyan kincsünk van, mely minden eddigi **arsen-vasas** viznél (Roncegno Levico) hatásosabb, **könnyebben emészthető** s manapság már minthogy legelőbbkelő orvosi tekintélyeink felkarolják s a fogyasztók egész serege dicséri hatásait, hazánkban csaknem kizárólagos keresletnek örvend.
Gróf Károlyi Mihály uradalmi felügyelősége Parád.
Egy postaláda 7 palaczk parádi arsen-vastartalmu gyógyvizet Magyarország összes postaállomásaira 5 korona 80 fillérért bérmentesen szállit a
Főraktár: **ÉDESKUTY L.** BUDAPESTEN.
cs. és kir. udvari szállító. 9949
Ásványviz-nagykereskedő.
Kapható minden gyógytárban és megbizható füszerkereskedésben.

POLGÁR SÁNDOR
orvosi mű- és kötszerésznél
Budapest, VII., Erzsébet-körut 50.
legjutányosabban beszerezhetők saját gyártmányu m. kir. szab. **sérvkötők, betegápolási-czikkek, kötszerek,** összes **gummiáruk,** valódi **franczia különlegességek (óvszerek)** stb. 9123
Képes árjegyzék ingyen

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. **Üvegje 2 K.**
ZOLTÁN BELA gyógyszertárában,
Budapest, V., Szabadság-tér, a Sétatér-utcza sarkán. 9938

„Borszéki borviz"
a savanyu vizek királya.

BORSZÉK
(Csikmegyében).
Fürdőidény jun. 15-től szept. 15-ig.
900 m. magas ősfenyvesek között fekvő klimatikus gyógyhely, világhirü hideg **lobogó-fürdőkkel,** erős **vasas forrásokkal** kitünő **vasláppal,** jól berendezett **hidegviz-gyógyintézettel.**
Szállodákban és magánvillákban 600 szoba. 2 ágyas szoba-árak idényre 60—160 kor., szobákhoz konyha 30—80 kor. Olcsó fürdőárak, jó élelmezés, piacz, két mészárszék helyben, 30 klmt. meghaladó pompás sétautak a fenyvekben, remek kiránduló-helyek.
Fürdőorvos: **Dr. Vámossy Zoltán,** egy. m. tanár (jun. 14-ig Budadesten, VIII., Szentkirályi-utcza 6.)
Közlekedés: **Sz. Régenig** vasuton. Naponta gyorskocsijárat váltott lovakkal, gyönyörü szép és jó uton. Gyorskocsikra előjegyeztetni **Kapusi Dánielnél,** Szász-Régen. Prospektussal és árjegyzékkel szolgál
Az igazgatóság.
Borvizet lehet rendelni az igazgatóságnál;
Budapesten: Édeskuty L., Péczeli és Lencz uraknál; vidéken a jobb füszer- és ásványviz-üzletekben.

Csók István: Bugaci pásztor.

laton. Csak most következett el az ő ideje. De mit vesztettünk, hogy e nagy talentum évtizedeken át hallgatott! A nagy veszteség legyen intő jel azok számára, a kik a maguk lábára álló fiatal tehetségeket akadémikus bunkósbottal verik vissza a homályba.

Ebből a homályból makacs erővel tört elő egy másik, évtizedeken át elhanyagolt művész: Mednyánszky László. Alig öt-hat éve, hogy megérti őt a magyar közönség. Talán oka ennek az is, hogy nagyon világbúvó ember, szalonképtelen ruhában jár és csak művészi érzéseinek él. Szürke kabátjára ráveti a festékes málhát, botot vesz a kezébe s nekivág az erdőnek, beveszi magát a Kárpátok szakadékai közé, mészégető kunyhóban alszik s természetesen nem étkezik semmi grand hôtelben. Nyilván látott már elég pincért s ezek nem érdeklik. Ellenben, ha felkél a nap a fekete erdők fölött s megcsillan a hegygerinc ezer opálszine, ha a völgyekből hosszú menyasszonyi fátyol gyanánt kanyarog a köd, foszladozva, szertemállva, fantasztikus alakokat öltve, szeszélyes és sokat mondó paciencet játszva, akkor ennek a fantasztikus és igaz geologiai színjátéknak minden változó jelenetét magába iszsza, leszűri a lelkébe. Költő lelke az.

Most mint új ember jelent meg a közönség előtt. Nemcsak tájképeket adott, hanem néhány nagy figurát is. Csavargókat, a nyomor és züllöttség megrendítő formáiban. Gyakran járja a nyomor

Eisenhut Ferenc : Népünnepély a Kaukazusban.

Lyka K. Téli tárlat 1900–1901.
Bpest 1901. (9/16) l. hép

EISENHUT *Ferenc*, festő. * Német-Palánka 1857 jan. 26, † München 1903 jún. 2. Budapesten és Münchenben tanult, hol nagyobb keleti és afrikai tanulmányútjain készített vázlatait feldolgozta. Ilyen keleti tárgyú képeket 1883-tól fogva állított ki Budapesten (Korán általi gyógyítás). legnépszerűbbé vált köztük a Gül Baba halála c. 1896. hazajött s a millenniumi hódoló díszfelvonulásról több művész közreműködésével körképet festett. Utóbb visszatért Münchenbe s élete végéig ott dolgozott. Stílusát jellemzi a tárgyiasság, a textúra erős hangsúlyozása, az illúziókeltésre való törekvés. Festői kvalitásait a legjobb oldalról mutatja be a bpesti Szépm. Múzeumban levő Álom c. képe (1894). U. o. Kakasviadal (1894), Ítélet előtt, Örmény férfi, Rabszolgakereskedés és A zentai csata c. képei.

Re. Gy. I. 277 l

Palota.

Az előtérben a bástyákkal
város innen a hidhoz csatlakoz
vannak, a háttérben pedig a he
rata fölül:

PALOT

Rm., mér. a vk. 9.3: 9

140-95

Eisenhut Ferenc

Vas. Ujs. 1888. 317. l.

51-52

A Magyar művészek uj füzete *Eisenhut* Ferenczet mutatja be, ki a kormány által kitüntetésre alapitott arany érmet először nyerte meg, s ki keleti tárgyu képeivel a német földön is az ismertebbek közé tartozik. Festményeiből a legjelentékenyebbek haza kerültek, s kettő közülök («Gyógyítás a Koránnal» és «Gül Baba halála») király ő Felsége tulajdonát képezi. Szana Tamás, a vállalat szerkesztője, ismerteti a művész viszontagságteljes pályafutását, s főbb műveit «(Arab szemfényvesztő,» «Az irástudó,» «A háremben,» «Tatár iskola Bakuban») sikerült másolatban mutatja be az olvasóknak. Az egész lapot elfoglaló képek mellett kapjuk a művész érdekes vázlatait, melyek ezúttal kerülnek először nyilvánosság elé. A füzet melléklete: «Gül Baba halála» Paulussen sikerült fénymetszetében. A «Magyar Művészek» előfizetési ára 16 füzetre 12 frt 80 kr., mely összeg a kiadó: Hornyánszky Viktor akadémiai könyvkereskedésébe küldendő. Egyes füzetek ára 80 kr.

46. Eisenhut Ferencz: Hunyady kirohanása Nándorfehérvár várából 1456-ban.

653. Háry Gyula: Hollandus falu szélé.

zolt vöröspalástos Pluto ül, ölében a csaknem egészen meztelen, jajveszékelő Proserpinával, kinek jobblába köré halványkék lepel és virágfüzér csavarodik. A levegőben Ámor repül virágfüzéres villával. A lovakat két Ámor ösztökéli égő fáklyákkal. Sötét felhők, melyeket baloldalt tűzfény fest vörösre. Vászon, 122×160. *(Illusztrálva a XVII. táblán.)*

Castiglione Giovanni Benedetto (1616—1670) iskolája

19. **Szt Jeromos.** Dombtetőn, a középen az alvó szent. Mellette jobbról az oroszlán és balról a felszerszámozott szamár. Az oroszlán mögött jobboldalt, fák közt síremlékek, a háttérben sziklás táj épületekkel. A kék égen fehér felhők. Rézlemez, 32×43.

Correggio, Antonio Allegri (1494—1534) követője, XVII. század

20. **Krisztus születése.** Szabad másolat jelentős változtatásokkal, Antonio Allegri Correggio „Krisztus születését" ábrázoló drezdai képe után, XVIII. századi aranyozott keretben. Fa, 62×47. *(Illusztrálva a XV. táblán.)*

Cottet, Charles

21. **A fehér ló.** Az előtérben, a gyepen, balfelé fordultan ábrázolt, legelésző fehér ló. A háttérben a tenger zavaros zöld tükre, jobbfelől benyúló félszigettel. Borult ég. Jelzés lent baloldalt: Ch. Cottet. Pasztell, 65×92.
Ch. Cottet. Pasztell, 65×92.

Eisenhut Ferenc

született 1857, meghalt 1903

26. **Az új kegyencnő.** Sötét terem belsejében, baloldalt háremhölgyek álló, ülő és kereveten heverésző alakjai. Jobbról egy szerecsen eunuch és egy nő büszke tartású, zöld selyemruhás hölgyet vezet kézenfogva, kinek az utóbbi, ki a bevonuló jobbján halad, kezet is csókol. A bentlevők közül az új jövevényhez legközelebb ülő, kit többen vesznek körül, erősen nézi vetélytársnőjét. Baloldalt, a háttérben, napsugaras fülkében, többen ülnek összebújva a földön. Jelzés lent a balsarokban: Eisenhut Ferenc. Vászon, 138×212.

Feistenberger, Anton

született 1678, meghalt 1722

27. **Olasz táj.** Sziklás, erdős hegyvidék. Jobb- és baloldalt hegyoldalak, facsoportok Az előtérben málhákkal, újjongó férfiakkal és nőkkel megrakott ökrös szekér halad balról jobbra. Előtte táncoló párok. A középtérben patakon átvezető híd. Rajta férfi és nő. Jobboldalt romok közt integető férfiak és nők. A háttérben a folyó völgyében és jobboldalt épületek és romok. A távolban kék hegyek. Felhős ég. A következőnek párdarabja. Vászon, 170×223.

(Illusztrálva a IX. táblán.)

Feistenberger, Anton

28. **Sziklás hegyvidék.** Jobboldalt meredek sziklák. Tetejükön rom. Az előtérben jobboldalt kanyargó út hajcsárokkal, pihenő és tekéző katonákkal. Baloldalt patak, partján mosónő

Árverési Csarnok Andrássy
kat.
aukciója (182 l.

Eisenhut Ferenc

519.

Ernst Muzeum aukcioi
XXXIII

Ernst Muzeum aukcioi

XII.

Eisenhut Ferenc

Dolce far niente,
fa., 21.5 X 13.5 cm

A KEDVENC
EISENHUT FERENC FESTMÉNYE

Gruppe" nevű ismert tekintélyes művészcsoportnak, mely már csak a kollegialitás révén is kezére járt a művésznek céljai elérésében. Nagy előnye volt helyzetének az is, hogy úgy itthon, mint Münchenben is kollegái osztatlan szeretetének és bizalmának örvendett, s csak egyetlen egyszer esett meg vele, a legutóbbi müncheni nagy nemzetközi kiállítás alkalmával, hogy ismeretlen helyen szőtt intrikák folytán a magyar sajtó néhány organumában megtámadták, de akkor maga a magyar kormány vette őt védelmébe, és fényes elégtételt szolgáltatott neki a méltatlanul elszenvedett támadásokért.

Eisenhut Ferenc 1857-ben Német-Palánkán született. Apja, aki vendéglős volt, fiát kereskedőnek szánta, s beadta egy vaskereskedésbe inasnak. A fiúnak azonban magasabb rendű ambiciói voltak és mindenáron festő szeretett volna lenni. Ki tudja megvalósíthatta volna-e ezt a vágyát, ha nem akad egy mecenásra, néhai Mezey Károlyra, aki rendkívül megszerette és anyagilag is támogatta őt.

Művészeti tanulmányait Budapesten, az országos mintarajziskolában kezdette meg, ahol Székely Bertalan és Greguss János tanítványa volt. Majd két esztendő multán kiment Münchenbe, hol a bajor királyi képzőművészeti akadémián Benczúr, Löfftz, Seitz és Dietz tanárok vezetése alatt folytatta tanulmányait. Itt hamarosan magára vonta tehetségével és szorgalmával tanárai figyelmét, sőt nemsokára a művásárlók körében is feltünést keltett. Hét esztendei müncheni tartózkodása után keletre utazott, hol teleszivta magát ennek a csodás világnak szindús benyomásaival, s visszatérve egyre másra kezdte festegetni keleti tárgyú képeit, melyekkel mindjárt kezdetben nagy sikereket ért el, melyek döntő befolyással voltak egész további pályájára, amennyiben rajtuk felbuzdulva teljesen az orientalista festészetre adta magát.

Legelső nyilvánosan kiállított műve „A kórán általi gyógyítás" című volt, mely a Képzőművészeti Társulat 1883. évi kiállításon vonta

magára a közfigyelmet. Alig három esztendő mulva, 1886-ban ugyanitt „Gül Baba halála" című olajfestményével nagy állami aranyérmet nyert s azonkívül még abban a kitüntetésben is részesült, hogy a festményt Ferenc József király megvásárolta. Ugyancsak ezzel a festményével az 1892-ik évi berlini nagy kiállításon elismerő oklevelet kapott, s ettől fogva a kitüntetések hosszú sorozatában volt része.

„Kairói gyermekiskola" című festményével háromszoros kitüntetésben részesült, amennyiben az 1892. évi müncheni kiállításon valamint az 1893. évi berlini kiállításon kis állami aranyéremmel jutalmazták, az 1895. évi párisi szalonban pedig dicsérő fölemlítéssel tüntették ki. Madridban is megbecsülték kiváló művészi kvalitásait, amennyiben „Ítélet előtt" című festményét ezüst éremmel honorálták.

Eisenhut Ferenc húsz esztendős művészi pályafutásának legnagyobb részét vagy a Keleten — hol benyomásokat gyűjtött és tanulmányokat készített, — vagy Münchenben — hol bámulatos szorgalommal reggeltől napestig dolgozott, — töltötte, és valóságos kis képtárt festett össze. Ismételten bejárta a Keletet és legutobb — a millennium után — Kis-Ázsiában töltött közel kilenc hónapot, ahonnan szintén tömérdek vázlattal és tanulmánynyal megrakodva tért haza.

A millennium után rövid ideig Budapesten tartózkodott és több kollegájával megfestette az 1896. évi koronázási díszfölvonulás panorámáját, amely azonban nem járt a remélt sikerrel. Ez kissé elkedvetlenítette, úgy, hogy megint hátat fordított Budapestnek és újból Münchenben telepedett meg, ahol úgyszólván életének utolsó napjáig dolgozott. Halála előtt alig pár nappal fejezte be három legutolsó festményét az „Álmodozás"-t, a „Mesemondó"-t és a „Büntetés"-t, amelyek most a müncheni Glaspalast kiállításán láthatók.

Az elhunyt művésznek legnevezetesebb alkotásai megközelítőleg chronologikus sorrendben a következők: „Tanulmány", „Tanulmányfej", „Kórán általi gyógyítás" (1883.), „Gül Baba halála (1886. A király tulajdona), „Kigyót etető bűvészek" (1887.) „Rabszolgavásár" (1888.), „Hadi zsákmány", „A kegyvesztett" (1889. Az utóbbi a Deutsch család tulajdona), „Tuniszi kávéház", „Ítélet előtt" (1890), „Álom" (1891. A Nemzeti Múzeum tulajdona), „Gyermekiskola Kairóban", „Az első fátyol vásárlása" (1892.), „A figyelmes őr", „Háremben", „Az új favorit bemutatása" (1893. Az utóbbi Andrássy Tivadar gróf tulajdona), „Kakasviadal Kairóban" (1894.), „Mámorban" (1895), „Irástudó" (1896. Harkányi Frigyes báró tulajdona), „A zentai csata" (1896. Bács-Bodrog vármegye tulajdona), „Petőfi illusztrációk" (1899., 1900.), „Népünnepély a Kaukázusban", „Bokharai börtön", „Szamarkandi vásár" (1900.), „Cserkesz tánc" (1901.), „Hadi zsákmány elosztása" (1901. A bajor állam tulajdona), „A kegyvesztettek", „Hunyady János kirohanása a nándorfehérvári várból 1456-ban" (1902. Az utóbbi a magyar állam tulajdona). „Álmodozás", „A mesemondó", „Büntetés" (1903).

Eisenhut Ferenc vasszorgalmának és művészi pietásának és komolyságának kétségbevonhatatlan bizonyítéka az, hogy hagyatékában, melyet Csúzy Károly és az elhunytnak néhány meghitt müncheni művészbarátja leltároztak, 148 kész olajfestményt s 678 tanulmányt, vázlatot és rajzot találtak, amelyek már útban vannak Budapest felé, és október hónapban kollektive ki lesznek állítva a városligeti műcsarnok helyiségében.

Ami Eisenhut művészetét illeti, erről a műtörténelem lesz hivatva érdemleges ítéletet mondani. Mi csak azt jegyezzük meg, hogy Eisenhut haláláig hű maradt iskolájának a tradicióihoz, és a modern művészet áramlatai szinte nyomtalanul suhantak el fölötte. Azok közül a művészek közül való volt, akik alkotásaikban a vonalak és a színek harmoniájának teljes egyenjogúságát dokumentálták és a kompozició terén is alkalmazkodtak a régi akadémikus szabályokhoz. Keleti tárgyú festményein, melyek élete munkájának a javarészét alkotják, a fönnebb említett elv érvényesülésén kívül még azt a jellemző vonást is kiemelhetjük, hogy az ő fantáziáját nem annyira a Kelet káprázatos színpompája, mint inkább annak a csodálatos világnak misztikus filozofiája, s a kelet népének exotikus lélektana ragadta meg, amelynek nem egy érdekes problemáját próbálta vásznain megoldani.

kedvező eredményeiről Freund, a frankfurti mintarajziskola tanára tett jelentést, amelynek kapcsán a jelenvoltak egyhangúlag hozzájárultak az előadók által felállított tételekhez, amelyeknek a lényege abban van, hogy a szolgailag utánzó rajz helyébe, a művészileg kifejlesztendő egyéni rajzolás lépjen. A gyűlés utolsó napján még dr. Markwart zürichi gymnasiumi tanár tartott érdekes előadást „A művészet a történelmi oktatásban" címmel, és azt követelte, hogy a középiskolákban a történelmi oktatással kapcsolatosan az emberiség szellemi fejlődése, műtörténeti szempontok bevonásával együtt tárgyaltassék, annak természetesen előföltétele az, hogy a történelem tanárai egyúttal a műtörténelemben is járatosak legyenek. A gyűlés elvileg Markwart követeléseit is egyhangúlag a magáévá tette.

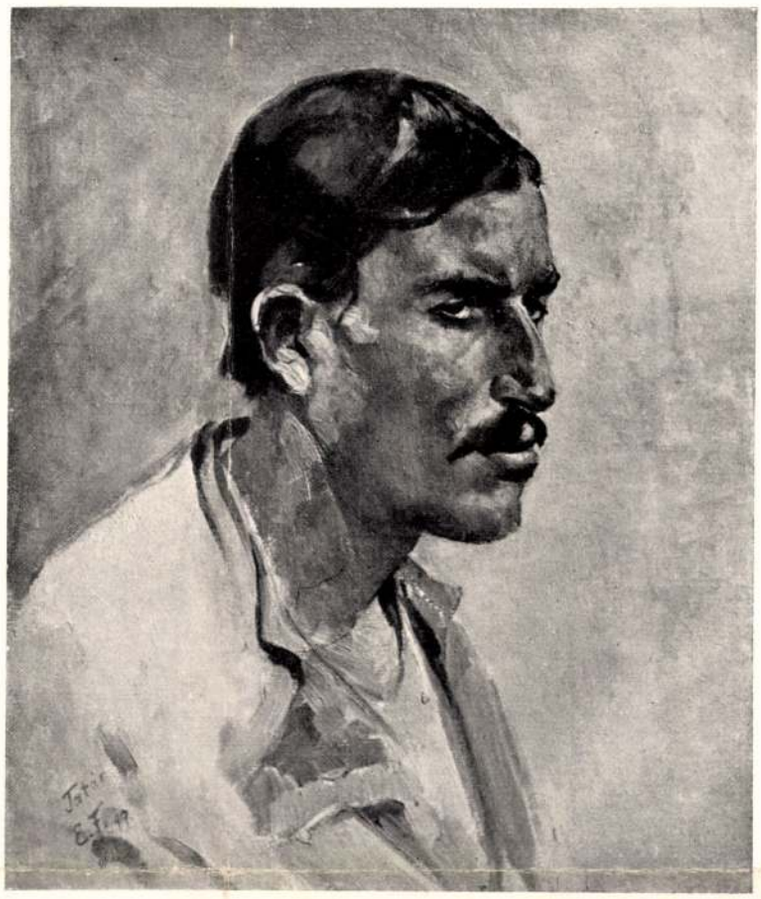

TANULMÁNY
EISENHUT FERENC FESTMÉNYE

BERN. — A világposta-egyesület tervpályázatot hirdetett egy Bernben felállítandó emlékműre. A pályázaton az összes nemzetek művészei részt vehettek s így nem kelthet csodálkozást, hogy a pályázatra 122 mű érkezett. A pályabíróság szeptember 26-án hirdette ki verdiktjét. Eszerint kivitelre alkalmas mű nem találkozott a pályázaton. 3000 frankos díjat kapott Hundrieser (Charlottenburg), Morin (Berlin), Ernest Dubois és René Patouillard (Páris), René de St. Marceau (Páris); 1500 frankos díjakat Chiattone (Lugano), Taschner (Boroszló) és Herr (München). A 3000 frankkal kitüntetett művészek közt a bizottság új, szűkebb pályázatot hirdet, amely 1904 augusztusában jár le.

LONDON. — Az angol lapok hasábjain az utóbbi időben mind sűrűbben jelentek meg olyan cikkelyek, melyek keserű hangon felpanaszolták az amerikai milliomosoknak a művásár terén tapasztalható szédítő konkurrenciáját, amelylyel még a gazdag Anglia se képes versenyezni. Ennek a nagy versenynek az ellensúlyozására Londonban most „National Art Collections Found" címmel egyesület van alakulóban, amelynek az lesz a célja, hogy az angol művészek alkotásainak a színejavát, amely eddig jórészben külföldi művészeti intézetek vagy magánemberek tulajdonába ment át, az angol művészeti gyűjtemények, különösen az állami gyűjtemények számára biztosítsa. A londoni, illetve az angol nyilvános képtárak ugyanis sok esetben nem rendelkezvén a szükséges anyagi eszközökkel, kénytelenek voltak olyan kiváló műalkotások megszerzéséről lemondani, amelyeket szívesen soroztak volna be valamelyik gyűjteménybe, s amelyek ily módon Párisba, Berlinbe vagy Chikagóba kerültek. Az új „National Art Collections Found" most szervezni akarja a brit műbarátokat olymódon, hogy ezáltal az említett külföldi versenynyel sikeresen szembeszállhasson. Az ilyen természetű társulásnak az eszméje már nem új, amennyiben Berlinben és Párisban — az utóbbi helyen az „Amis de Louvre" — már évek óta működnek ilyen egyesületek. A londoni egyesület megalakítására az első lépés már megtörtént, amennyiben az angol művészéletben jól ösmert kiválóságok, mint Alma Tadema, William Agnew, William Armstrong, Lord Avebury stb. kezdeményezésére ideiglenesen összeállt egy csoport műbarát s már a közel jövőben megkezdi működését, mely régi képekre, rajzokra s egyéb műtárgyakra, és minden néven nevezendő modern mű-

Művészet 1903.
337 – 38
képek

alkotásokra fog kiterjeszkedni. A fönnebb elősorolt tényeк, a magyar művészi élet kapcsán igen szomorú reflexiókra nyújtanak alkalmat. Ha valahol, úgy nálunk vajmi gyakran előfordul, hogy az állam nem rendelkezik annyi pénzzel, hogy a magyar művészetnek egy-egy kiváló alkotását megszerezze. Csakhogy nálunk az államnak — sajnos — semmiféle versenytől nem kell tartania, s ilyen esetekben a dolog vége rendesen az, hogy az illető művek a művészek nyakán maradnak. A közelmultban volt egy eset, mely arra mutat, hogy az állami művészeti gyűjtemények társadalmi támogatásának az eszméje már hozzánk is eljutott, egyelőre azonban még csak abban a fonák formában, hogy az illetékes körök a maguk kezdeményezéséből valóságos gyűjtést rendeztek, hogy egy kiváló angol művész egy olajfestményének az állam számára szóló megszerzését lehetővé tegyék. Ez azonban, természetesen, nem helyes módja a kérdés megoldásának, melyre csak a berlini, párisi és legújabban a londoni példa szolgál követésreméltó útmutatással.

TANULMÁNY
EISENHUT FERENC FESTMÉNYE

ELHALT MŰVÉSZEK. Auguin, Louis Augustin tájfestő (szül. 1824-ben) meghalt Bordeauxban.

Baumgartner, Adolf tájfestő és panoráma-rajzoló (szül. 1842-ben) meghalt Leopoldsthalban.

Berdellé, Ph. műépítő (szül. 1837-ben) meghalt Mainzban.

Beyer, Karl festő és képrestaurátor (született 1826-ban) meghalt Darmstadtban.

Bovy, Hugues szobrász (szül. 1841-ben) meghalt Genfben.

Bürgel, Hugó tájfestő (szül. 1853-ban) meghalt Münchenben.

Büchel, Edouard tanár, rézmetsző (szül. 1834-ben) meghalt Drezdában.

Chilliet, M. műépítő (szül. 1863-ban) meghalt Párisban.

Eberle, Josef szobrász (szül. 1844-ben) meghalt Ueberlingben.

Erlacher, Joseph szobrász, meghalt Münchenben.

Gabriel, P. J. C. tájfestő (szül. 1828-ban) meghalt La Hayeban.

Götzelmann, Eduard festő (sz. 1830-ban) megh. Bécsben.

Gude, Fredrik Hans tanár és tájfestő (szül. 1825-ben) meghalt Berlinben.

Händler, Paul történelmi festő (sz. 1833-ban) megh. Bethelben.

Hoffmann, Jakab tájfestő (sz. 1851-ben) megh. Majna-Frankfurtban.

Kaulbach, Friedrich tanár és festő nyolczvanegyéves korában Hannoverban meghalt. Kaulbach 1822-ben Arolsenban született. Unokatestvére volt Kaulbach Wilhelmnek, akitől első kiképzését is kapta s 1839-től 1845-ig Münchenben tanult, majd hosszabb tanulmányutat tett Olaszországban. Önálló működését mint történelmi festő kezdte meg, de különösen az arcképfestés terén ért el maradandóbb sikereket. Az elhúnyt édes apja volt Kaulbach Friedrich Augustnak, aki ez évi tavaszi tárlatunkon hat művel vett részt.

Kingermann, A. szobrász (sz. 1828-ban) meghalt Berlinben.

Kiesslin, Julius festő, meghalt Münchenben.

May, Philipp, a „Punch“ és a „Graphic“ rajzolója (szül. 1864-ben) meghalt Londonban.

Mols, Róbert festő (szül. 1845-ben) meghalt Anversben.

Modersohn, H. festő (szül. 1855-ben) meghalt Honnefben.

HAZAI KRÓNIKA

ÉVEK ÓTA TAPASZTALJUK, hogy Magyarországon sokkalta több festmény készül a műtermekben, mint a mennyit a budapesti művásáron el lehet adni. Sőt sokkalta több a festő, mint a mecenás. Ezt az utóbbi állítást majdnem számadatokkal lehet támogatni, ami talán felesleges, hisz szomorú igazságát csaknem minden festő érzi. Bármily prózai is az efajta kérdések fejtegetése, megsem terhetünk ki előle, mert e tények hatása okvetlenül megérzik majd művészetünkön is.

Talán nem kell behatóan magyarázgatni: mily kerékkötője a festő fejlődésének, ha tulságos mértékben és állandóan anyagi gondokkal kell küzdenie. Igaz, hogy nem egy hatalmas géniuszról tudjuk, hogy sokáig, vagy egész életén át is sürű vendége volt a nélkülözés, de ki tudná felsorolni azoknak az elpusztult géniuszoknak nagy sorát, a kiket előbb nyűtt el az élet, mielőtt az első fejlődési alapot elérték volna. Bármily regényes és ideális szinekbe burkolják is a regényírók a könnyű lélekkel nyomorgó művész stereotip alakját: az ilyfajta mesterkélt beállítás nem felel meg a valóságnak. Magunk is nem egy kiváló tehetséget láttunk elsorvadni, anélkül, hogy módunkban lett volna nyomorát enyhíteni, munkára alkalmat szerezni. S így folyik ez tovább, mindaddig, míg festőink mindössze néhány mecénásra számíthatnak.

Mecénásokat igen nehéz teremteni, nálunk ezt különösen megnehezíti a társadalomnak nobilisabb érzések és élvezetek iránt való közömbössége. Ez a helyzet nem is fog egyhamar változni, mert az amatőrök nevelése, buzdítása csekély hatású és évtizedeket emészt fel. A mecénások száma tehát itthon alig növelhető jelentékeny arányban. Viszont művészeti iskoláink szaporán küldik ki termeikből az élet piacára a fiatal festőket, akik viszont meggyarapítják a művészeknek amúgy is nagy számát. Ez az aránytalanság — tartunk tőle — keserves helyzetet fog teremteni, amelynek elejét kell vennünk minden rendelkezésre álló eszközzel.

Az első és legfontosabb tennivaló az, hogy művészetünknek piacot hódítsunk a külföldön is. Nem elégedhetünk meg azzal, hogy a külföldi nagy centrumokban olykor-olykor meggyarapítja a kiállításokat egy pár festménynyel néhány magyar művész. Ez is oly lanyhán folyik, hogy például a most záruló két müncheni kiállításon tudtunkkal mindössze két magyar művész vett részt. Az sem vezet célhoz, ha olykor valamely külföldi kiállításon „magyar osztályt" állítanak össze egy szobában, állami támogatással, vagy anélkül. Az ily fáradozás legtöbbször meddő, láttuk Berlinben és láttuk Bécsben. Futólagos kritikára ad alkalmat, de nem kelt mélyebb, maradandóbb befolyást.

Hogy a külföldi amatőrök figyelme és érdeklődése a magyar művészek felé forduljon, azt csak úgy érhetjük el, ha néhány nevezetes központon művészi minőségeivel kitünő magyar kiállítást rendezünk, olyant, amely művészeti esemény számba megy. Egy ily kiállításnak az volna a feladata, hogy megszerezze a külföldön a magyar művészetnek azt a presztizst, amely aztán a további érdeklődésnek biztos alapja. Bátran hivatkozhatunk itt például a bécsi Szecesszió lengyel kiállítására, amely nagyszabású művészeti értéke folytán messzi vidékek sajtójában is beszédes visszhangot keltett s egyszeribe ráterelte Középeurópa műbarátainak érdeklődését a fiatal lengyel gárdára. Ezek az amatőrök most már feszült figyelemmel tekintenek minden lengyel kiállítás elé.

De lehetne-e ezt a példát követni? Van-e a mai magyar művészet inventáriumában elég számú becses, magas szinvonalon álló festmény, amely a finomabb izlésű műbarátok érdeklődését a kivánt mértékben le tudná kötni?

Sokan talán kételkednek benne: mi meg vagyunk róla győződve. Természetes, hogy meg kell értenünk

TANULMÁNYOK
EISENHUT FERENC MŰVEI

Cép

Művészet 1903.

1903

Eisenhut Ferenc

A távol keletről festi tárgyait már jó ideje *Eisenhut* Ferencz, Münchenben lakó derék magyar művészünk. A typusok nagy választékát mutatja be a nézők között, kik egymás hegyén-hátán szorongva, keleti közönynyel lesik a «Kakasviadalt». Szorgalmas munka és alapos tanulmány jellemzik e jónevű művész alkotását.

Vas. Ujs. 1894. 823. l.
(A Műcsarnok téli kiállításából)

P2

1

Várfok-u 12

20 l.

87. kép

Eisenhut Ferenc

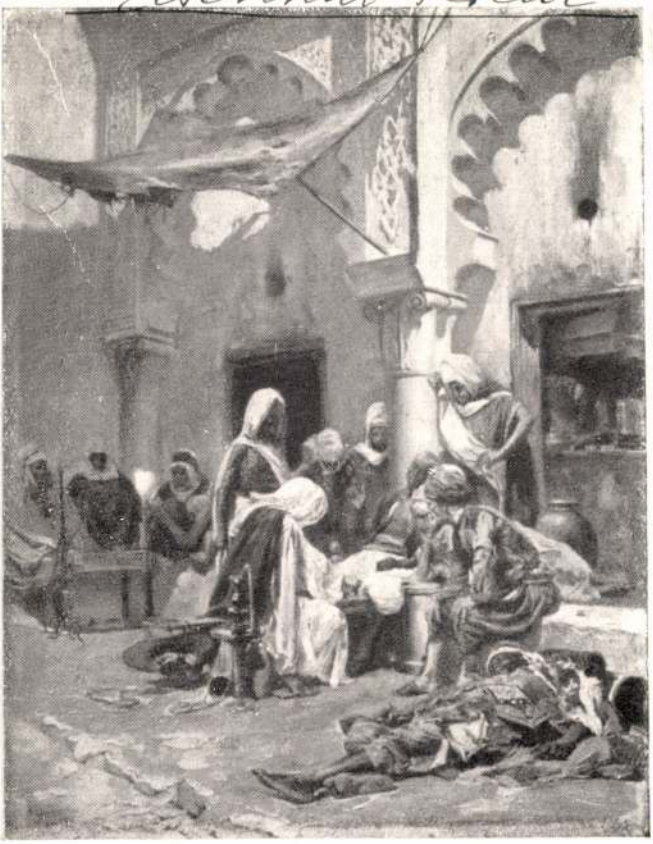

113

Sakkons törökök

Ernst Museum aukciói. 38. sz.
Bpest 1928.

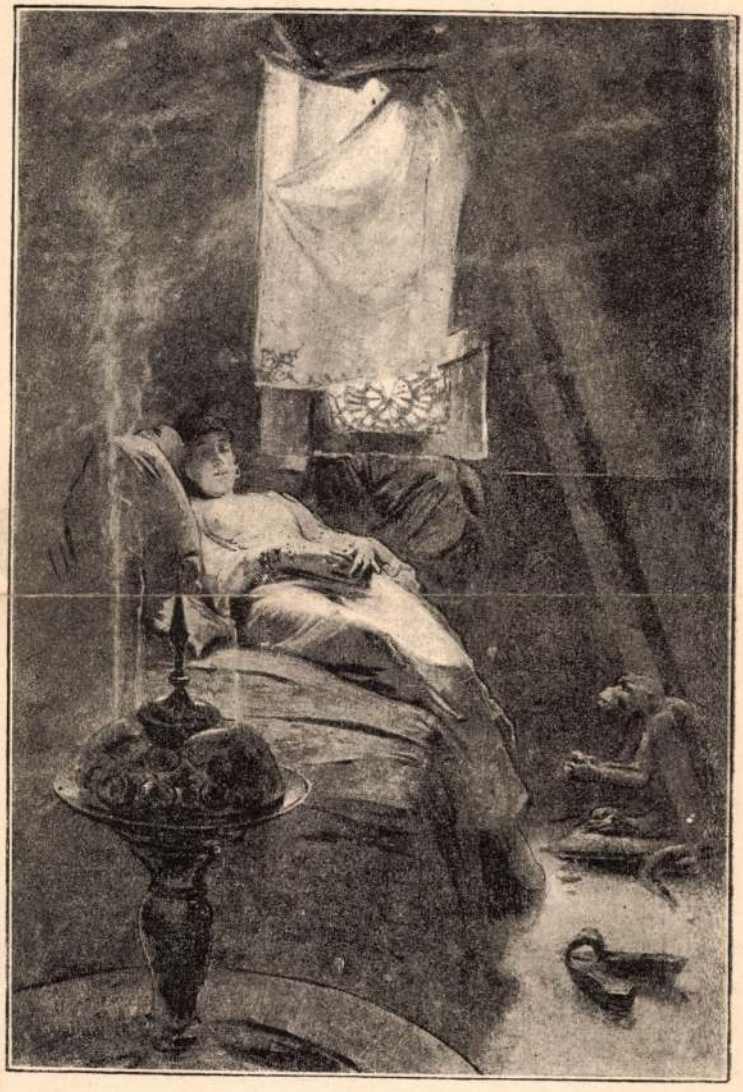

EISENHUT FERENCZ. EGY ÁLOM.

Műcsarnok 1891/92. kiállítás.

Eisenhut Ferenc

EISENHUT FERENCZ. A KEGYVESZTETT.

KMTársl. 1889/90. téli kiáll

Eisenhut Ferenc

A vég folytatása

Elbeszélés

Írta HERCZEG FERENC

A felvidékre kellett utaznom és nagyon megörültem, amikor a vasuti kocsiban összetalálkoztam az én Kápolnay barátommal. Vadászruhában volt, a puskáját is magával hozta szép sárga tokban. Azt mondta, hogy Szent-Izsákra megy szarvasbőgésre. Hogy kihez? Hát ahhoz az Izéhez! Hogy a pokolba is hívják a jóbarátunkat, aki olyan fura kravátlikat szokott viselni és tavály úgy megjárta az Izéék bálján?

Kápolnay egyszerre elkomolyodott. Igazán nem tudom mi az, hogy néha sehogysem jut eszembe a legjobb barátaim neve? Megvigasztaltam. Őneki már a gimnáziumban sem jutottak eszébe a nevek. Különösen történelmi órán. Emlékszem, hogy egyszer Szent Istvánt is Szent Izének nevezte. Aztán neki jóbarátja az egész ország, egy nemzet névlajstromát, még olyan kis nemzetét is, mint a magyar, nem igen tarthatja a fejében az ember. Kápolnay szivarra gyujtott és tüstént elaludt. Két percnyi horkolás után fölriadt és azt mondta, hogy az istenért el ne hagyjam valahogyan aludni, mert különben nincs emberi hatalom, amely őt Lemberg előtt föl tudná ébreszteni.

— Nem aludtál az éjjel? — kérdeztem.

— Julius huszadika óta egyáltalában nem aludtam egy jottát sem, az éjjel meg annyit se . . . Én utálom az éjszakázást és roppant szeretek jókor fölkelni, de azért mindig hajnalig virrasztok és délben kelek . . . Igazán nem tudom, mért van ez így? Hanem az már igaz, hogy az éjjel mesésen mulattunk: mint egy káptalan.

Megszoktam már a barátom merész hasonlatait és azért nem akadtam fönn a káptalanon.

— Kikkel voltál? — kérdeztem.

— Izéék kompániájával.

Megint el akart aludni, azért a térdére ütöttem.

— Beszélj már! Kikkel voltál?

— Mondtam már, hogy mindenki ott volt. Az összes kevehátiak, akik mostanában fölrándultak a versenyekre. Lehettünk vagy harmincan a nagy szeparéban. Én ezekkel az emberekkel úgy vagyok, hogy egyiknek se tudom a nevét, de azért jó barátságban vagyok valamennyivel.

— Aztán hogy szólítod őket, ha nem tudod a nevüket?

— A férfiakkal úgy is tegeződik az ember, az asszonyokat pedig mind méltóságos asszonynak szólítom. Mert ha az, akkor megilleti a cím, ha pedig nem az, akkor jól esik neki.

Most már nem volt álmos, csak úgy ontotta a szót.

— Te, az a hadnagy igazán mesés gyerek! A hegedűje néha úgy szól, mint egy egész operai zenekar, még a hárfát és a harangzúgást is kihallod belőle, énekelni pedig úgy tud, mint az ördög.

— Miféle hadnagy? — kérdeztem.

— Aki tegnap énekelt meg hegedült hozzá. Azt mondom neked, ahhoz Cinka Panna is kis kutya. Ha Rákóczi hallhatta volna, vagy valami más magyar király, abból nagy dolog lett volna. A mohácsi nótákat úgy énekeli, hogy az ajtófélfa is sírva fakad tőle, ha magyar bükkből faragták . . . Az asszonyok mind odáig voltak tőle és ez tulajdonképpen unalmas is volt, mert egész este nem beszélhettem velük egy okos szót . . . Négy-öt méltóságos asszony állandóan körülfogta és úgy sírtak, mint az eresz. Olykor visszanéztek azokra, akik nevettek vagy diskuráltak és valóságos viperaszemeket meresztettek. Engem nyomorfinak szidtak és nagyon szerettek volna kidobatni az angyalok . . .

A barátom kissé elgondolkozott, majd így szólt:

— Tudod, hogy miről győződtem meg tegnap úgy mellékesen? Hogy okos dolog volt meg nem házasodni.

— Erről a te életmódod mellett már gyakran meggyőződhettél.

— Vannak tapasztalatok, amelyeket nem ismételhet meg elégszer a magyar.

Szerencsésen eljutottunk tehát az asszonyszólás stációjához.

Azt mondta Kápolnay:

— Volt ott a társaságban egy nagyon érdekes ember. Valamikor, boldogult urfi koromban, gyakrabban is találkoztam vele és mindig nagyon rokonszenvesnek találtam. Nem tudod véletlenül a nevét?

— Hogy tudnám?

— Pedig te is jól ismered. Valami nagy familiából való ember. Meg is látszik rajta. A feje azokra a szép és rossz gipszszobrokra meg metszetekre emlékeztet, amelyekkel a hatvanas években elárasztották az országot és amelyeket ma már csak vidéki borbélyműhelyekben látni. Ilyen fejü embereket akasztottak negyvennyolcban. Én egyébként utálom a szép férfiakat, de a régi magyar úri tipus képviselőit mindig nagy gyönyörűséggel nézem. Valami roppantul nobilis és megható kifejezésük van. Engem legalább valósággal meg tud hatni ilyen arc, akár egy szép és szomoru magyar nóta. Mert akármit beszélünk is mi pesti demokraták, azért a nemes faj az emberben épp olyan szép, mint az állatban. Meglátszik egyébként Gyurkán — igen, Gyurkának hivják! — meglátszik rajta, hogy vidéki ember, mert széles vállu és barna arcu. Frakkban is délceg legény, úgy képzelem azonban, hogy nincs asszony, aki bele ne bolondulna, ha magyar ruhában látná . . . Hát mondom: a méltóságos asszonyok nem igen akartak velem szóba állani, annyira hipnotizálta őket a hadnagy éneke, azért ráértem megfigyelni az én Gyurka barátomat. Mialatt az ének szólt, magában ült egy sarokban és nagyon szomorunak látszott. Ez nem volt a magyar ember búsulása, amely alapjában véve mégis csak a jókedvnek egy nemzeti változata, hanem egy igazán boldogtalan embernek reménytelen szomorúsága. Biztos, hogy máskor is, hogy mindig így érez, a zene legfölebb csak annyiban hat rá, hogy kénytelen elárulni azt, amit máskor gondosan titkol. Én a szomorkodó férfiakat nevetségesnek találom. Ha valaki bajuszszal született (Kápolnay így mondta, kérem!), akkor ne csináljon magából olyan nagy kázust. Tudja Isten, ennek a magyar Antoniusnak vagy minek hívják — (Antinousnak?) ennek az Izének a szomorusága megdöbbentett és részvéttel töltött el. Azt is kitapasztaltam hamar, hogy szörnyen unja a társaságunkat és hogy szeretne másutt lenni. Tehát házasember! gondoltam magamban, — és a felesége itt van! Mert a mi korunkbéli legényember nem unja magát már sehol sem, azon egyszerü oknál fogva, hogy módjában van elpárologni, ha nincs ínyére a társaság.

Körülnéztem a teremben, vajjon melyik a Gyurka méltóságos asszonya a sok közül? Kérdezni nem mertem senkit; olyan régi jóbarátaim mindannyian, hogy alkalmasint meglincselnek, ha kitudódik, hogy én még a nevüket se tudom. Abban bizonyos voltam, hogy a felesége szép asszony. Ilyen ember nem vesz csunya vagy közönséges arcu asszonyt. A Gyurka óvatos, de makacs pillantásai hamarosan útba igazítottak. A terem legvégén, öt-hat fiatal tacskó között trónol Herta ő méltósága. Tehát ő volna? Nagyszerü! Hiszen ezt a hölgyet én régóta imádom, igaz, hogy csak lóversenyen és nagy társaságban. Igaz, hogy mindig a Gyurka társaságában látom . . . A méltóságos asszony roppantul jó kis alak. Gömbölyü, karcsu, üde és jókedvü. Amellett annyira divatos, mintha egy francia élclapból szökött volna ki. A szája két szögletét állandóan felhuzza egy kicsit, alsó ajkát lebiggyeszti, úgy hogy a szája hosszu-

EISENHUT FERENC: TANULMÁNYFEJ

Volt egyszer egy leány

1.

Rácsókoltam egy hervadó virágra
Az én hangtalan vallomásomat.
Borús szerelmem, nyíló rózsaszálam,
Ezt a virágot óh fogadd, fogadd.

Van egy kis csontfedelü imakönyved,
Benne a szent szűz képe... oda tedd:
Úgy sem volt még e szótlan vallomásnál
Imádság soha tisztább, soha szebb.

2.

Mikor ajakadról
Elröppent az eskü,
Nem hallotta senki, csak a fehér szegfű,
Csak a piros szegfű.

Ha tavaszszal újra
Kivirit a kerted,
Milyen arccal mégy el fehér szegfű mellett,
Piros szegfű mellett?

3.

Mikor elváltam tőled, alkonyult már.
Átreszketett a völgyön a tavasz.
Szemedbe néztem, vállamra borultál...
Nem az volt a mi végbucsunk, nem az.

Most ősz van... A mezőkön őszi sejtés,
Csillog a dér a hulló levelen...
Ez a mi búcsunk, ez a bús felejtés,
Ez a hervadó, múló szerelem.

4.

Úgy, csak hazudd a könyeket!
Majd én hazudom a mosolygást
Míg szívem mélyén könyezek —
Csak csaljuk egymást, csaljuk, folyvást.

Fogsz te azon kacagni még,
Hogy most a könyed árja folyt
S én meg fogom siratni még
Százszor — tudom — ezt a mosolyt.

5.

Vannak néhányan, csöndes emberek,
Hangos panaszra ajkuk sohse nyílik.
Minden vádat szívükbe rejtenek
S fölemelt fővel hordozzák a sírig.

Vannak néhányan, csöndes emberek
A bánatot mélyen titkolva rejtik.
Szavuk nem vádol, könyük nem pereg.
Hanem a nevetést, azt elfelejtik.

6.

Ma újra itt voltál. Gyöngéd kezeddel
Megsimítottad forró homlokom.
Ma újra itt voltál. Fehér ruhában
Belebbentél a nyitott ablakon.

Lecsókoltad pilláimról a könyet
És elborított dús selyemhajad —
Ma újra álmodtam felőled édes,
S ma újra-újra megsirattalak.

FARKAS IMRE

Uj Idők 1903. II.

IRODALOM.

Szily Kálmán ismeretes sok rossz tulajdonsága között ujat fedeztünk fel: dicsekvő ember. Testes kötetbe gyüjtötte össze harmincz éves munkásságának elszórt termékeit, *Adalékok a magyar nyelv és irodalom történetéhez* czimen. E könyvnek majd minden lapja dicsekvés. Az első az a szerkesztői beköszöntő, melyet Szily 1869-ben a *Természettudományi Közlöny* első füzetéhez irt. E czikkben benne van az a gondolat, hogy a természettudományi ismereteket a müvelt magyarság közkincsévé kell tenni. Az az akkor még sovány, ismeretlen kis folyóirat ma müvelődésünk egyik leghatalmasabb organuma, s az akkor még néptelen Természettudományi Társulat most egynéhány hiján nyolczezer tagu, egész Európában párját ritkitó gyülekezet. Egy 1879 iki czikk a magyar természettudomány műnyelvének megtisztitását, ujjáalkotását sürgeti, mert enélkül nemzeti irányban dolgozni nem lehet. Jámbor óhajtás! Ki hiszi, hogy beteljesedik valaha! És ma azt látjuk, hogy husz év alatt természettudományunk a nemzet nagy erejévé fejlődött, magyarrá tisztulván a gondolkodás és a nyelv dolgában. Különb dicsekvés alig van, mint mikor Szily Kálmán ujra lenyomtatja ez irásait, melyeknek minden szava testté vált. És mily öröm e csodálatosan cselekvő sorokat olvasni! Természetesnek itéljük, hogy mindennek igy kellett történnie. Mert ez igazság, ez erő. De talán eszünkbe se jutna, mennyi munkába került ez eszmék megvalósitása, ha a könyvben nem találnók meg azokat a dolgozatokat, melyekkel Szily mint saját irányának legkiválóbb, példaadó müvelője vett részt e nagy magyar alkotásokban. Szerencse, hogy benne a kiváló gondolkodóval a forma művésze is egyesül. Ez a könyv nem csak termékeny eszmékkel teljes, nemcsak a magyar észjárás klasszikus műve, hanem az előadás, a nyelv, a stilus dolgában is előkelő jelenség. Ilyen tiszta, magyaros, nemes prózát alig ir ma nálunk valaki. Gyönyörüségünk telik Szily nyelvtörténeti dolgozataiban is, melyekkel ő, a természettudós, egyik legkitünőbb nyelvbuvárunkká lett. Mennyi érdekesség van ez adatokban, s a kutatás világos, bölcs módszere mily magyar! Ha egyebet sem tesz vala ez a mi érdemes emberünk, csak a régiség és a neologia nyelvének e vizsgálatait folytatja, máris hálánkat vivja ki. Holott mindez szinte csekélység a nagy alkotások: a magyar természettudomány nemzeti reformálása és népszerüvé tevése mellett. Öröm olvasni ezt a dicsekvő (egyébiránt igen szerény) könyvet. Azt érezzük, hogy mink magunk nőttünk és gyarapodtunk, magyarságban, erőben. És dicsekszünk mink is.

Czéltalanul. (Költemények, irta *Nagy* György. *Szerző sajátja.* Budapest, 1898, az *Athenaeum* könyvnyomdája. Ára 2 korona.) Szerző sajátja! Amilyen önérzetesen hangzik ez a két szó, olyan bizonyos, hogy egy szerény és igénytelen első kötetke az, amelylyel Nagy György — ez időtájt szörnyü sok az uj név a könyves boltok kirakatában — magát bemutatja. Dicséretére legyen mondva, hogy nemcsak a könyvéről, de verseiről is elmondhatni: szerző sajátja. Ne ijedjenek meg, ebből nem lesz fölfedezés, csak nehány barátságos szó, amire minden uj ember számithat, aki hangban eredetiséget, formában izlést árul el már küszöbén a halhatatlanságnak. Halljuk csak, hogy dalol anyjáról:

Hideg szél kergeti az ut porát,
Az ég csattintja dörgő ostorát,
Szegény anyám, tudom, hogy most remeg,
Veszélytől félt, vihartól engemet.

Kiszórja fényes ijjait a nap,
Repülve szállnak égi sugarak,
Szegény anyám, tudom, hogy most örül,
Hogy enyhe szellő jár fia körül.

Van ebben a kötetben négy-öt olyan költemény, amely nyomot fog hagyni minden olvasója szivében.

A magam földjén. *Lőrinczy* György, akinek, ugy tudjuk *A magam földjén* az első novellakötete, azok közül a vidéki irók közül való, akiknek még szent a nonum in annum elve s akik csöndesen, nyugodtan fejlődnek, nem szaladnak bele az uj csapásokba s javarészt akkor állanak ki portékáikkal az irodalmi piaczra, mikor dolgaik fölött a divat rég napirendre tért. Ez az ő fátumuk, ez az a sors, mely a vidéki gazdát éri, akit a februárban érő olaszországi karfiol és spárga lehetetlenné tesz, ezek azok a, hogy ugy mondjam, szerencsétlen apró Schwarz Bertholdok, akik másodiknak födözik fel a puskaport. Lőrinczy György sok kedves falusi vonással rajzolta meg a maga kötetét, mely ha Mikszáth vagy Gárdonyi irásai előtt lát vele napvilágot, bizonynyal nagyobb föltünést keltett volna a piaczon. Ő még csak nem is utánozza őket, csak a milieujük közös, ezt a területet azonban előtte már fölszántották, le is aratták. Ennek daczára Lőrinczy György könyve figyelemreméltó jelenség s ama szolid provinciális termékek közül való, amelyekben meg van az ambicio és a hit s amelynek büszkesége sohasem tarlóz. A könyvet, melynek minden oldaláról egészséges, üde illat csap meg, a Singer és Wolfner czég adta ki.

Mucsai naptár. A *Borsszem Jankó* népszerü *Kuczoráné*-jának égisze alatt született meg idén a rendes Mokány Berczi-kalendárium, ez a kipróbált hatásu vicczes almanach, amely minden esztendőre összehord egy csomó bohóságot. Idén Kuczoráné vezet s akik a Borsszem Jankóból ösmerik ezt a mulatságos asszonyságot, akinek az eredetisége vetélkedik a humorával, azok ez évben is magukhoz váltják a jól ösmert kötetet. Ára 1 forint.

KÖZGAZDASÁG.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték részvénytársaság helyiségeiben *Lónyai* Albert elnöklése mellett rendkivüli közgyülést tartottak 20 részvényes jelenlétében, akik összesen 5019 részvényt képviseltek. A napirend tárgyai voltak: az igazgatóság inditványa a részvénytőkének 1200 darab uj, egyenkint 500 korona névértékü részvény kibocsátása által 600 000 koronával való fölemelése iránt, továbbá az alapszabályok nehány rendelkezésének módositása. A közgyülés a *részvénytőkének javaslatba hozott felemelését elfogadta* és az iránt is rendelkezett, hogy az uj részvények jövő évi január hónap folyamán bocsáttassanak ki, továbbá, hogy a mostani részvényeseknek az elővételi jog az ujonnan kibocsátandó részvények al pari árfolyamon oly módon adassék meg, hogy öt részvény után egy uj részvényre való elővételi jog biztosittatik. Miután még az alapszabályoknak javaslatba hozott módositását is elfogadták. Török Kornél részvényes azt a kérdést intézte az igazgatósághoz, vajjon azon hir, mely szerint az igazgatóság a sorsjáték nagyobbitását tervezné, valóságon alapul-e. *Stein* Ármin igazgatósági tag az igazgatóság nevében azt a felvilágositást adta, hogy az ügymenet teljesen kielégitő volta daczára a sorsjáték intézmeny, rövid fennállására való tekintettel, a sorsjegyek számának szaporitása nincsen tervbe véve. E válasz tudomásul vételével közgy ülés véget ért.

A Magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága közhirré teszi, hogy az előrehaladt évadra való tekintettel, a vukovár-ujvidéki hajójáratokat f. é. november 20-tól kezdve a következő megszoritással, fogja fentartani: A fent emlitett naptól kezdve megszünnek a »Vukovár városi«, a sarengrádi, az illoki, a futtaki és beocsini rendes állomások, Sárengrád állomás pedig a hátralevő időre ladik állomásként fog fentartatni. F. é. november 20-án megszünnek továbbá a tiszai hajójáratok Szeged és Csongrád, valamint Csongrád és Szolnok között, ugy, hogy az utolsó menet Csongrádról Szegedre és vissza valamint Csongrádról Szolnokra és vissza f. é. november 20-án lesz. A fent emlitett viszonylatokban megszüntetett hajójáratok vonalain fekvő állomások személy és áruforgalma az emlitett napon tehát a folyó évre megszünik, a tömegáru forgalmat azonban ezen intézkedés nem érinti. A rendes hajójáratokat Baja és Apatin között az előrehaladt idényre való tekintettel bezárólag f. é. november hó 30-án megszünteti. — Aldunán Turnseverin és Galacz között fentartott személyjáratokat az előrehaladt évadra való tekintettel f. hó végével oly módon szünteti meg, hogy az utolsó személyhajó Turnseverinből lefelé f. hó 30-án s az utolsó személyhajó Galaczról felfelé f. é. deczember hó 4-én fog indulni.

Uj könyvek.

Ambrozovics Dezső: Versek. Budapest, 1898. Singer és Wolfner kiadása.

Király Pál: Magyarország története (A középiskolák alsó osztályai és a polgári iskolák használatára). Budapest, 1898. az Athenaeum kiadása. Ára 1 frt 20 kr.

Regőczi (Exner) Győző: Szépprózai dolgozatok. Budapest, 1898. Márkus Samu könyvnyomdája. Ára 4 korona.

Dr. Radnai Dezső: A felsőfoku nőképzés Ausztriában és a bécsi leánygimnázium. Budapest 1898.

Mezőfi Vilmos: Anarkisták vagy szoczialisták? Kik ölték meg Erzsébet királynét? Budapest, 1898. Kiadja a Népolvasótár. Ára 20 krajczár.

HETI POSTA.

A kis Magda, akár ha nagy Magda volna, *a)* oly raffináltan elragadó leveleket ir, mintha egyenesen arra utazna, hogy szegény, ártatlan idegen emberek őrülten bele szeressenek. De *b)* mi vén rókák vagyunk, s az ilyesmi mirajtunk nem fog, legalább nem *par distance.* Tehát *c)* az ő elragadó leveléből csak azt nyugtatjuk, ami benne valódi: a virágját s a kedvességét.

F. A. *Okorág.* »Uj Divat Szalon« czimü ujságot nem ismerünk. De ön talán a *Divat Szalont* gondolta? Ennek közelebbi czime: Gizella-tér, Haas-palota.

Teknikus. Jussa van a kedvezményünkre. Küldje be arczképét és irja meg milyen nagyságban és alakban óhajtja sokszorositttatni?

Kőröshegy. Tudtunkkal a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg, összegyüjtött versei között.

Nem közölhetők. Őszi dalok. — Biographia. — Családi kör. — Örökkévalóság. — Visszatérés. — Sohse dallok . . . — Csillagsugáron. — Csendes világot . . . — Az esti hangulat.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **KISS JÓZSEF.**
Főmunkatárs: **KÓBOR TAMÁS.**
Helyettes szerkesztő: **MAKAI EMIL.**

Foulard-selyem 65 kr.-tól

3 frt 35 kr.-ig méterenként — japáni, chinai stb. legujabb mintázatok és szinekben, valamint fekete, fehér és szines **Henneberg-selyem** 45 kr.-tól 14 frt 65 kr.-ig méterenként — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** *postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállitva* — **mintákat pedig postafordultával** küldenek:
Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udv. szállitó) Zürichben.
— Magyar levelezés. Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. — 2

ABBAZIA.

DR. SZEGŐ KÁLMÁN
Gyermek-szanatoriuma és Vizgyógyintézete
ABBAZIÁBAN.

Közvetlen a tengerparton 6000 méter kiterjedésü saját park közepén. Fölvétel egész éven át, kisérettel vagy a nélkül.

Magyarország legszebb látványossága

A HÓDOLÓ Óriási körkép.
DISZFELVONULÁS
Festette: EISENHUT FERENCZ.
Látható Városliget, Andrássy-ut végén a körképpalotában reggel 9-től este 1/2 5-ig.
Belépő-dij 50 kr.
Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr

Bőr- és szépségápolás szakorvosa
med. univ. Dr. RÉVÉSZ BENŐ
Budapest, Kerepesi-ut 63. sz. I. em.
24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján, gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **bőr-, ideg és nemi bajokat. Szépségi hibákat,** szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajkorpa, hajhullás, sebek; szakszerü tanácscsal szolgál az arcz és kézápolására.
Feltünő eredménynyel gyógyitja a titkos betegségek név alatt ismert összes férfi-, női bajokat s azok következményeit.
Rendel: délelőtt 8—12, d. u. 3—5 és este 7—8 óráig.
Levelekre azonnal válaszol. Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik. Mindenkor mély diskrécző.

M. kir. államvasutak.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága f. évi október hó 15-étől kezdve Varsóban városi menetjegyirodát állitott fel, amely a nemzetközi hálókocsitársaság által kezeltetik. Ezen jegyiroda nemcsak csoportositható menetjegytüzeteket, hanem Magyarországba és Magyarországon át szóló egyéb közvetlen menetjegyeketis kiszolgáltat.

A Keletnémet-magyar vasuti kötelékben 1897. október hó 1-je óta érvényben levő dijszabás II. rész 2. füzetének 291. oldalán a hatvan soraui 208 fennig dijtétel 308 fennigre helyesbittetik.

Bicske székesfehérvár sárbogárdi h. é. vasuton a bicske-székesfehérvári vonal megnyitása napján uj személydijszabás lép életbe melylyel az előbb emlitett vasuton jelenleg fennálló dijszabás érvényen kivül helyeztetik.

Ezen dijszabás a magy. kir. államvasutak dijszabás elárusitó irodájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 10 krért kapható.

Az igazgatóság.

Porczellán és majolika
készletek, valamint disztárgyak, régebbi minták, mélyen leszállitott áron.
Valódi herendi áruk
50%-al leszállitva.
Granit-porczellánkészletek,
majdnem **törhetetlen**, kapható
FISCHER EMIL
cs. és kir. udv. porczellángyárosnál
Budapest, bécsi-utcza 3. szám.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Budapest, 1898. Nyomatott az »Athenaeum« irodalmi és nyomdai r. társ. betüivel.

A Hét 1898. 752. l. hirdetés

megvin

Eisenkölbl Jakab

kőfaragó
idosebb és ifjabb

d,

Bán Sopron

375, 381. 1

Az 1719.-25. épült sopron
domonkos templom
kőfaragó munkáit
végezte.

Bán J.: Sopron ujkori
egyháztörténete.
Sopron, 1939.

1388.

1384. Ismeretlen festő,
A XVIII. századból.

1384. II. József.

Derékig látható, balraf
keblébe dugta, baljában pedig
kája rizsporos, szemöldöke ba
sza leberetvált. Rendjelei kö
szalagon, a szt. István rend c
lén hordja. Öltözete: körülc
ros ing, paszomántos dolmány
szoritja. A háttérben talapza
peria csavarodik és a mely me

Vászon, méretei 91,6:7
A rózsahegyi adóhivatal adomá
Átvétetett 1908 október 23-án
tott 1913 február 28-án (474-

2-9-10 h.

Sz. n.
1643-
Át. le

Eisenkölbl János Mihály, soproni Zöfarogó

Lösinc fia, szül. 1717., polgár 1745.

Gotkai Endre: A nyugatmagyarországi harakkonbánat problémái. MTA II. Tarn.-Tört. Tud. Ont. Közl. II. Tört. 1. sz. (1951.) 100. l.

Eisenkölbel János

Jakab

kőmíves

Sopron

1714. máj. 9. polg. okú

Házi.

in teilweise versetzten farbigen Rundfeldern. Böhmen, erste H. XIX. Jahrh.

508. **Pohár,**

köszörült üveg, rajta medaillonban a napot köszöntő barát. XIX. sz. — GLAS, geschliffen mit figurlicher Darstellung: die aufgehende Sonne begrüssender Mönch. XIX. Jahrh.

509. **Talpas pohár,**

réteges üveg, rubinvörös borítással. — GLASPOKAL, auf Fuss, mit rubinrotem Überfang.

510. **Talpas pohár,**

köszörült üveg biborszinű borítással. Harangalakú kelyhén három medaillonban szarvas tájképben, a negyedikben GW. Cseh, XIX. sz. e. f. — GLASPOKAL, auf Fuss, mit purpurrotem Überfang. Am glockenförmigem Kelch drei Medaillons mit Hirsch in Landschaft, ein Medaillon mit Monogramm GW. Böhmen. Erste H. XIX. Jahrhundert.

511. **Talpas pohár,**

kétrétegű üveg kék borítással, kelyhén nyolcszögletes mezőben szarvas fák között. Cseh 1850. k. — GLASPOKAL, auf Fuss. Blauer Überfang; am Kelch in achteckigem Felde Hirsch zwischen Bäumen. Böhmen, um 1850.

512. **Talpas pohár,**

köszörült üveg, rajta sárga négyszögletes mezőben: Franz Neumann, Cseh, XIX. sz. e. — GLASPOKAL, auf Fuss, geschliffenem, mit Aufschrift »Franz Neumann« in rechteckigem Felde auf gelbem Fond. Böhmen, erste H. XIX. Jahrh.

Eisenkölbl János
Kőmüves Jakab
107. l

Csat. – Dercsenye
Sopronás környé-
kének műemel.
Bp. 1953

I Lőrinc testvére
1714. lex soproni
folgár

MIKMILÉVEZ ORSZÁGOS BIZOTTÁGA

művészettörténeti irodalom lehető
szeti folyóiratai hiányos sorozatainak
z. M. Iparművészeti Muzeum könyvtárá-
ronát kifizethessen.
Igazgatóság azon tervének megvaló-
ban lévő műemlék jelleggel bíró
stőművész rajza alapján Póth Miksa
t készittessen. Ennek költségei ma
én, erre az az összeg veendő fedeze-
alványozott 1,000.000 koronán felül
arad, és erre a célra okvetlenül
ségeiről annakidején jelentést kérek,
felhasználása tekintetében hasonlól

Igazgatóságot azzal a megjegyzéssel,
e leiratomban megjelölt célokra
ópest teljesitsen.

Eysenkölbl János Sakal

könnives Sopron

lásd

E. Lőrinc ifj. (aki) test-

vére, adatai közt.

Csatkőrl

Bán: Sopron uj-

kori egyhártost 375. l.

szerint fenti kőfarágó

munkát végez a soproni

domonkos templomon.

Ez tévés. A munkát

ifju Lőrinc végzi

Csatkőrl

könyv- és papírkereskedése
UJKÉCSKE

Nyomtatvány

1.

„Európa"

lap és könyvkiadó Rt.

Budapest.

V. Rothermere u. 12

III.

Eisenköbel

Soproni kőfaragó, a Jurisich tér Mária-oszlop alkotója. 1739-ben faragta. Főalakját és az oszlopkövön lévő kettős puttófejeket az 1912-ben történt restaurálásnál átfaragták, a talpazaton álló szenteket eltávolították, és helyükbe a stílusában, ode nem illő szérnyas angyal szobrát helyezték.

Kőszegi Tanárok Munkatörösseje, Kőszeg, Szp 1958.

41.

Eisenkőbel

MDK

soproni Tőfaragó

1739-ben Tésztette a Tőrelgi

Jurisich-téri Mária-oszlopot.

Kőneg. (Hamvas Ferenc) Bp 1958.

41.0.

~~38.0~~

M. D. K.

EISENKÖLBL Mihály kőfaragó

megh. 1764. Sopronban

E. Lőrinc kőfaragó, szobrász fia

1734-ben inas, 1749-ben nyer polgár-

jogot

Aggbásy: Berolch szobrászat... Bn. 1959.

I. 188. l.

Megyria

Eisenkölbel János

Mihály

Kőfaragó

szül. 1717 ápr. 4. Sopronban.

E. Lőrinc főkaragó fia.

1745-től soproni polgár.

Csatkózl

E. Lőrinc fia.

† 1764.

Csatkai E.: A soproni szobrászat. MM.

1928. 7 sz. 539. l.

42 VI 9 10

Eisenkölbel dúkály

Kőfaragó

Sopron, 1953.

107. l.

Eisenkölbel Mihály

kőfaragó

Sopron

1745 dec. 6. volg.

esküv

Házi

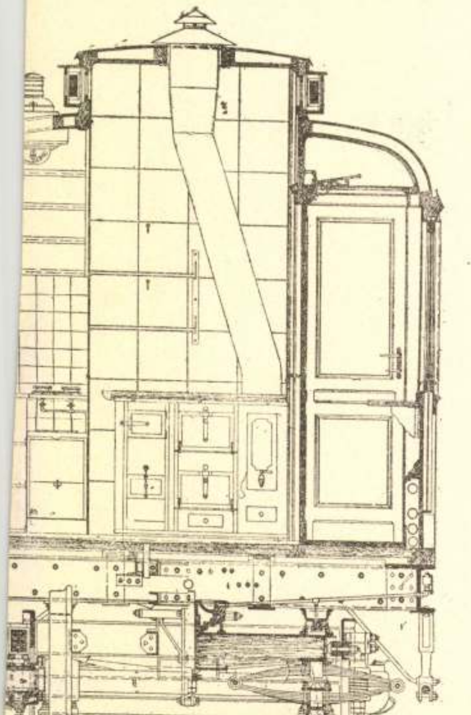

ező kocsi.

megina

Eisenkölbel Mihály

Kőfaragó

l.

Bán Sopron

381. l.

Bán J. Sopron ujkori egyháztört.
Sopron, 1939.

1383. Telcs Ede.
Sz. Bajan 1872 május

Dessewffy Arisztid plaquette

Egy ~~Emelkedett, de~~ sima peremű
dombormű, a mélyen ar ábrázol ~~ja~~ mellig, balraf
lasztott haja és körszakálla rövi
hajtott sarkú álló gallérral, cso
bát. Jelzése jobbról félmagasságb
négy sorban:

CSERNEKI ÉS TARKEÖI
TISZTELETÜK ÉS SZER
A KÉPVISELŐHÁZ TISZ
1911 4

Bronz ~~dombormű~~, méretei 6.4
Kiszely Géza szivessége útján 19
Kifizettetett 1912 deczember 31-é
én (2439-912).

Sz.n.3
2444-9
Át.lel

megérve

Eysenkölbl Janos Mihály

Königs Sopron

E. Lörinc ifjú

fia.

1758. atyja örökösei

közt szerepel.

Csatközl.

Eysenkölbl Lőrinc

és fra János Mihály

MAGYAR MŰVÉSZET

1928. 539

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Eysenkölbl Lörinc
és fia Janis Mihály

Magyar Nemvenet
1928. 539

Lovasberényi gazd. kvt. IV. 261

magirin

Eisenkölbl Lőrinc

kőfaragó

a XVIII. század első felében Sopronban

L.

Szendrey-kentiványi

430. l.

1720-tól nevezel

meghalt. 1762.

Ő faragta a körnegi

Mária ~~[illegible]~~ szilárot

Csatkai E.: A soproni

nobrászat. MM. 1928.

539. l.

~~Eisenkölbl~~

Baltafok köböl, öskori VIII. 87

Eisenkölbl, kőfaragó. A XVIII. század első felében Sopronban élt. E. készítette 1739-ben a kőszegi városház-téren álló Boldogasszony szobrát (az oszlop sarkain szent Joachim, szent Anna és szent József alakjaival), melyért 300 frtot kapott.

Chernel Kálmán: Kőszeg sz. kir. város jelene és multja. Szombathely, 1877. I. 124. l. 1878. II. 225. l.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Eisenkölbl Lőrinc.

soproni kőfaragó

Irod.

Csatkai Endre dr.

Sopron vármegye műemlékei II. sor. Sopron, 1935

25. l.

ely /Cristalleria Nazionale/.

ekkel.

enini/.

itatott aranyozással.

/.

Eisenkölbl Lőrinc

nobrán

l.

Csatkaisoprommüeml

II. 25. l.

1935

Fentitől a sarródi pestis-nobor 1741-ből

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután $^{1}/_{2}$5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszteremében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Eisenkölbl Lőrinc

kőfarago

l. Deres – Csat.

107, 109, 258, Sopron
265, 281, 379, 507. l.

~~Eisenkölbl Mihály~~

~~kőfarago~~

~~u. o. 107. l.~~

Csatkai E.: Sopron és
környéke műemlékei.
Deresenyi D. – M. orvosi
műemléki topografiája
Bp. 1953.

később az Országos Takarékossá
alapján fog határozni.

Erről a t.Orszá
további eljárás végett azzal é
határozatához képest a tárca k
meghaladó hatállyal sem uj szál
dig meglevő ily szerződések hat

Budapest, 1926.

Eisenkölbl Torim

nebrast

Gentmüeml

447 l.

korregirtober

…elvényomni:

[illegible]

[illegible]

Átvitel . . .

Eisenkölbel Lőrinc

kőfaragó

Sopron

1714 máj. 9. polg.

eskü

Vallás

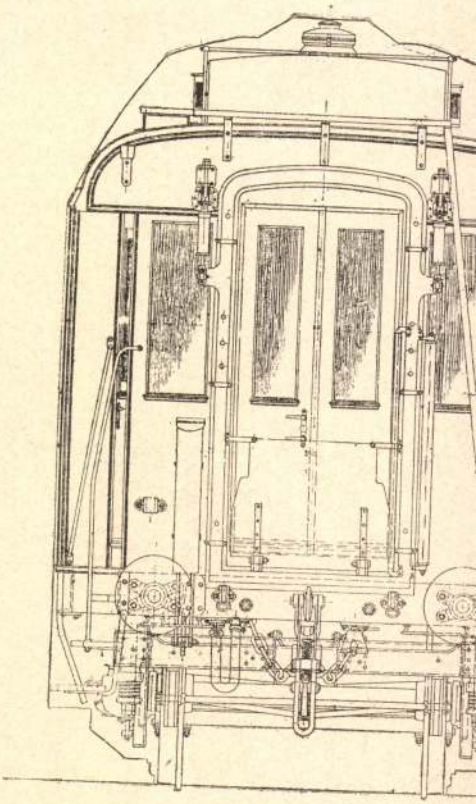

Magy. kir

Eysenkölbl Lőrinc

Kőfaragó

szül. Sopronban, megh. n.o.
1762 márc. 8.
Atyja E. Lőrinc könnives,
szül. Ausztriában, polgárogot
szerzett Sopronban 1686, meg-
halt n.o. 1714. Fanti testvére E. Já-
nos Jakab könnives. Ennek
végvendeletét 1757. teszik közzé
1714 óta soproni polgár
1719-25. a soproni domonkos
templomon dolgozik.
1739. faragja a kőszegi Mária
oszlopot.
1741 a sarródi pestisszobrot.
1745. házrésze van a soproni
Rózsa-utcában, sott lakik
1745. körenmikódott a soproni
Mária-oszlop faragásában.

Csatkőrl

Eisenklöbl Lőrinc szobrász M.D.K.

valószinüleg ő készitette a fertődi szent családot. 1740.

Genth.Müeml.1959 I. 99

ifj.EISENKOLBL LŐRINC, kőfaragó,szobrász

Az 1741-ben készült sarródi pestisemlék készitője Csatkai szerint.-Szt.Sebestyén figuraja/11.ábra/aránytalan ügyetlen megformálásúkisse merev alkotas.Az ágyékán körülvetett kendo redővetésének kemény és merev formai tel teljesen tanulatlan kézre vallanak. 159.old. 21.jegyz 10-13.képek

D.ASKERCZ ÉVA: Barokk pestisemlékek a Sopron környéki falvakban 149.old

ARRABONA, A Xantus János Múzeum Évkönyve, 15.szám, Győr, 1973

ifj.EISENKÖLBL LORINC, kőfaragó,szobrasz

Az 1741-ben készült sarródi pestisemlék.-Csatkai szerint Eisebkölbl müve.volt.-12.kép.Sarród:Pestisemlék részlet:Szent Rókus.-Szöveg:159.old.-Kép:162.old.12. rekete repr.

D.ASKERCZ ÉVA: Barokk pestisemlékek a Sopron környéki falvakban 149.old

ARRABONA, A Xantus János Múzeum Evkönyve, 15.szam, Gyor, 1973

irj. EISENKOLBL LORINC, kofaragó, szobrasz

---

az 1741-ben készült sarródi pestisemlék.-Csatkai szerint Eisenkölbi müve volt.-13.kép.-Sarród:Pestisemlék részlet; Szent Rozália.-Szöveg: 159.old.-Kép 163.old rekete repr.

D.ASKERCZ ÉVA: Barokk pestisemlékek a Sopron környéki falvakban 149.old

ARRABONA, A Xantus János Múzeum Évkönyve, 15.szám, Győr, 1973

ifj.EISENKOLBL LORINC, kőfaragó, szobrasz

Az 1741-ben készült sarródi pestisemlék.-Gastkai szerint Eisenkölbl müve volt.-11.kép.-Sarród; Pestisemlék részlet:Szent Sebestyén. Szöveg:159.old. Kép:162.old Fekete repr.

D.ASKERCZ ÉVA: Barokk pestisemlékek a Sopron környéki falvakban 149.old

ARRABONA, A Xantus János Múzeum évkönyve, 15.szám, Győr, 1973

ifj.EISENKÖLBL LORINC, kőfaragó,szobrasz

A köszegi Mária-szobor hiteles müve. Csatkai a sarródi pestiseméket is neki tulajdonitja,bar a köszegi nek a plasztikaja sokkal jobb a sarródiénál. 159.old. 21.jeg

B.ASKERCZ ÉVA: Barokk pestisemlékek a Sopron környéki falvakban 149.old

ARRABONA, a Xantus János Múzeum évkönyve, 15.szám, Győr, 1973

ifj.EISENKOLBL LŐRINC, kőfaragó,szobrász

Az 1741-ben készült sarródi pestisemlékmű.Csatkai szerint ez az ő műve volt.-10.kép. Sarród,Pestisemlék, 1741. rekete repr. 161.old

D.ANKERNÉ ÉVA: Barokk pestisemlékek a Sopron környéki falvakban 149.old

ARRABONA, a Xantus János Múzeum évkönyve, 15.szám, Győr, 1973

ifj.EISENKOLBL LORINC, kőfaragó,szobrász

Pestisemlék Sarródon,1741-ből.-Csatkai szerint az ő műve. Véleményét az oszlop fejezetén lévő rozettara alapoz za,mely a híteles Eisenkölbl művön a kőszegi Mária-szobor fejezetén is meg-található. De ennek plasztikaja sokkal jobb a sarródiénál,az oszlopot külön is készithették 159.old. zl.jegyz

D. ASKERCZ EVA: Barokk pestiremlékek a Sopron környéki falvakban 149.old

ARRABONA, A XANTUS JANOS MUZEUM EVKONYVE, 15.szam, Gyor, 1973

ifj.EISENKOLBL LORINC, kőfaragó, szobrasz

Az 1741-ben készült sarródi pestisemlék készitője Csatkai szerint.-Plasztikai tudatlansága Szt.Rozália megformálásaban mutatkozik leginkább/13.ábra/.Szögletes, amorf plaszticitásu redoi nem követik, inkább feldaraboljak a testet.A könyökre támasztott fej és a kezek mozdulata talán a legszebb, de a ruha érdesen, bardolatlanul ezt is elfedi.-159.old. 21.jegyz. 10-11.kép.

D. ASKERCZ EVA: Barokk pestisemlékek a Sopron környéki falvakban 149.old

ARRABINA, A Xantus János Muzeum Evkönyve, 15.szam, Győr, 1973

ifj.EISENKOLBL Lőrinc, kőfaragó, szobrasz

A sarródi pestis-emlékmű 1741-ben készült és Csatkai szerint Eisenkolbl műve lehetmármas talapzat, kiszögelő párkannyal középen Szt.Rozália, jobbra Szt.Sebestyén, balra Szt.Rókus. Tetején ülő, gyermekét szoptató Madonna van. Az alap és oszlop egyszerű, teljesen sima, egy főnézetre komponáltmkeresztalakú kompozició. Ügyetlen merev szobrászati megoldás. 159.old. Ül.jegyz.-10-14.kép

D.ASKERCZ ÉVA: Barokk pestisemlékek a Sopron környéki falvakban 149.old

ARRABONA, A Xantus János Múzeum Évkönyve, 15.szám, Győr, 1973

ifj.EISENKOLBL LORINC, kőfaragó, szobrasz

Az 1741-ben készült sarródi pestisemlék.-Csatkai szerint Eisenkölbl műbe volt.-14.kép:Sarród:Pestisemlék r részlet: Maria.- Szöveg: 159.old. kép:164.old.
rekete repr.

D. ASKENCZ ÉVA: Barokk pestisemlékek a Sopron környéki falvakban 149.old

ARRABONA, A XANTUS JÁNOS MÚZEUM ÉVKÖNYVE, 15.szám, Győr, 1973

ifj.EISENKOLBL LŐRINC, kőfaragó, szobrász

Az 1741-ben készült sarródi pestisemlék készitője Csatkai szerint.-Szt.Rókus/12.ábra/alakjáról ugyanazt mondhatjuk,mint Szt.Sebestyénről:ügyetlen,merev megformalas. Köpenye,mint önálló tömb áll a hata mögött,ruhazata merev,párhuzamos redőkkel tagolt. - 159.old.-21.jegyz. 10-13 képek.

D.ASKERCZ ÉVA: Barokk pestisemlékek a Sopron környéki falvakban 149.old

ARRABONA, A Xantus János Múzeum Évkönyve, 15.szám, Győr, 1973

ifj.EISENKOLBL LORINC, kőfaragó,szobrasz

Az 1741-ben készült sarródi pestisemlék.Csatkai szerint az ő műve.-A szoptaó Madonna/14.ábra/megformalasa jobb bar az ő alakjában isérződik ugyanaz a súlyosság,mint a többi alak megformalásaban.Szigoru,merev üléseelkülönül az egyébként intim szoptatós jelenettol. 162.old.kk. zl.jegyz. 10-14.képek

D.ASKERCZ EVA: Barokk pestisemlékek a Sopron környéki falvakban 149.old

ARRABONA, A Xantus Janos Muzeum Evkonyve, 15.szam, Gyor, 1973

EISENKÖBEL LÖRINC, kőfaragó,szobrász

Kőszegen,a belvárosi kút faragott kavajat,'mivel az egi
egisz varos csak nem ezen kuttbul iszik',ugyancsak
Eisenkobel Lőrinc/lehet,hogy az előbbi fia/készitette
554.old. 17.jegyz

SZÖVÉNYI ISTVÁN: A Kőszegi Jurisich-téri Mária-
szobor 549.old

VASI SZEMLE,XXV.évf. 1971. 4.szám,Szombathely

M.D.K

EISENKOLBL Lőrinc kőfaragó

Sopron, Mária-oszlop kőfaragó munkája (fotó)

Csat. Sopron 37. l. 65. kép

Eisenkölbl Lőrinc

Conti Pietro Antonio fia nála tanulja a kőfaragó-mesterséget

Csatkai Endre: A gyulafehérvári barokk-nobrámat problémái. MTA II. Társ.-tört. Tud. Dnt. Közl. II. köt. 1. sz. (1951.) 97. l.

Eisenkölbl Lőrinc és Hauck Tóbiás

Kivitelezik a soproni Mária-oszlopot (~~1647~~ 1745):
A tervet Altomonte András, az alakokat és a
dombormüveket Schletter Jakab készíti

Gatkai Endre: A nyugatmagyarországi barokk-szobrászat problémái
MTA II. Társ. Tört. Tud. Oszt. Közl. II. köt. 1. sz (1951) 96-97. l.

Eisenkölbl Lőrinc és Hauck Tóbiás

kivitelezik a soproni Mária-oszlopot (~~1647~~ 1745)
A tervet Altomonte András, az alakokat és a domborműveket Schletter Jakab készíti.

Gatkai Endre: A nyugatmagyarországi barokk-szobrászat problémái.
MTA II. Tarn.-Tört. Tud. Oszt. Közl. II. Köt. 1. sz. (1951.) 96-97. l.

Eisenkölb, művész

Sopronban Bécsi u.4.sz.házát Ujvári Pal sekrestyés vette meg. 177.old.

Storno ál: Schweitzer György barokk szobrász arcképe 177.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XII. 1958. Sopron

EISENKÖLBL LŐRINC /

soproni kőfaragó, a bécsi Schletterer Jakabbal és a soproni Hauck Tóbiással együtt ő faragta ki az altomonte András által tervezett soproni Mária-oszlopot (1745) (65. kép)

Csatkai Endre: Sopron. 2. kiad., Bp., 1956.
/ Magyar Műemlékek /

37

Eisenkölbl Lőrinc soproni kőfaragó

szállította 1739-ben a Főtér Mária nobrát (levéltári adatok szerint). Azóta az alakok eltűntek, csak az oszlopot tekinthetjük E. L. alkotásának, de ennek alapján több falusi alkotás írható e mester javára.

Csatkai Endre: A nyugatmagyarországi barokk-nobrának problémái. MTA II. Társ-tört. Tud. Ont. Közl. II. Köt. 1. sz. (1951) 93. l.

Eisenkölbl Lőrinc kőfaragó

Soproni műletésű, polgár 1714. (atyja Ausztriából bevándorolt kőműves, 1686-ban lett polgár), valószínűleg a soproni domonkosok templomában ő tevékeny (hibásan Mihálynak írva) 1719-25-ig; tőle való a kőszegi Mária-oszlop (1739) és bizonyára a saródi pestisemlék (1741), 1745-ben közreműködik a soproni Mária oszlop elkénítésében. † 1762. III. 8.

Csatkai Endre: A nyugatmagyarországi barokk-szobrászat problémái MTA II. Tars.-tört. Tud. Ont. Közl. II. köt. 1. s. (1951). 100. l.

Eisenkölbl soproni kőfaragó M.D.U.

állitotta 1739-ben a kőszegi Jurisich

téri hária oszlopot.

Genth. Mueml. 1959 I. 175

Eisenköbbl Lőrinc építőmester M.D.K.

Sopron, Domokos-templom 1719-20 közt épült tornyok nélkül E.L. vezetésével, aki talán tervezte is.

Genth. Müeml. 1959 I. 314

M. D. K.

EISENKÖLBL Lőrinc kőfaragó, szobrász
(EYSENKOLBL) megh. 1762

1714-ben soproni polgár és háztulajdonos

1719-1725. Sopron, dominikánus templom, építésvezető

1739. Kőszeg, Mária-oszlop

1741. Sarród, a pestisemléh talán az ő műve

1744. Sopron, Mária-oszlop, kőfaragó munkák

mála tanult Conti Lipót atatal

Agghásy: Barokh szobrászat... Bp. 1956.

I. 179., 188. l.

Eisenkölbl Lőrinc kőfaragó M.D.K.

Sopron, Rózsa u 4. sz. ház 1734 ben
E.L. é volt.

Genth. hüeml. 1959 I. 313

EISENKÖBEL LORINC, kőfaragó,szobrasz

A kőszegi,Jurisich-téri Maria szobor készitője.Soproni mester.1738-ban készült.-Az ~~eredeti~~ szoboregyüttes. Fénykép. Fekete repr. 550.old

SZÖVÉNYI ISTVÁN: A Kőszegi Jurisich-téri Mária-szobor 549.old

VASI-SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám. Szombathely

EISENKÖBEL LÖRINC, kőfaragó, szobrasz

1738-ban készitett a ~~sz~~ soproni mester a Kőszegi Jurisich-téri Mária szobrot. Ezt sajnos rosszul restauráltak 1912-ben.--A Mária szobor az 1912.évi restaurálás után. -rénykép. rekete repr. 553.old.

SZÖVÉNYI ISTVÁN: A Kőszegi Jurisich-téri Mária-szobor 549.old

~~VAS~~-SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám. Szombathely

EIZENKÖLBEL, kőfaragó, szobrász/Eisenköbel/

A kőszegi Jurisich-téri Mária szoborról: "Fac occasione a Sopronyi keő Faraghoval Eizenkölbek nevővel az föllebl attingált Boldogh Aszonystatuaja megh csiálásaértlett megh a Conventio olly magas lészen, mint a Szent Harom ságh képe..." /1738./. 553.old

SZÖVÉNYI ISTVÁN: A Kőszegi Jurisich-téri Mária-szobor 549.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám, Szombathely

EISENKÖBEL LORINC, kőfaragó, szobrasz

1738-ban készitett e soproni szobrasz a kőszegi Jurisich-téri Maria szobrot. A szobor jelenlegi, restauralt formajaban. Fénykép. Fekete repr. 549.old

SZÖVÉNYI ISTVÁN: A Kőszegi Jurisich-téri Mária-szobor 549.old

VASI-SZEMLE, XXV.évf. 1971. 4.szám. Szombathely

EISENKÖBEL LÓRINC, kőfaragó, szobrasz

1738-ban készitette a soproni szobrasz a kőszegi Jurisich-téri Maria szobrot. Az egyezség kitételei, valamint a szobrok hasonlósága alapján kétségtelen, hogy az 1713 ban felallitott Szentharomsag-szobor is soproni mester, munkaja, xxxxazValószimuleg o készitett azt is. 554. old 12. jegyz

SZÖVÉNYI ISTVAN: A Kőszegi Jurisich-téri Maria-szobor 549. old

~~VASH~~ VASI SZEMLE, XXV. évf. 1971. 4. szam, Szombathely

EISENKÖBEL, Lorenz Máfarago

Jurisia tér, Mária-szobor 1739

Barisko 1995 45-46.

Cs. SZABÓ István: A gyomai református temetők csinosítója. = Honismeret, 14, 1986, 5. 27-28. ill.

1162. Pechán József

KALAPIS Zoltán: A fénykép szerepe Pechán József festészetében. = Híd, 50, 1986, 7-8. 927-948. ill.

1163. Perlrott Csaba Vilmos

BENEDEK Katalin: Perlrott Csaba Vilmos négy grafikája. = Művészet, 27, 1986, 11-12. 53-55. ill.

1164. Renoir, Auguste

FEZZI, Elda: Renoir művészete impresszionista korszakában, 1869-1883. Bp., Corvina, 1986 16 p., 128 t. ill. (A művészet klasszikusai)

1165. Rippl-Rónai József

BERNÁTH Mária: Rippl-Rónai József. = Eseménynaptár, 1986, 2. 31-34. ill.

BERNÁTH Mária: Rippl-Rónai József és Huszár Vilmos kapcsolatáról. = Ars Hungarica, 14, 1986, 2. 201-206. ill.

BERNÁTH Mária: A stílusteremtő. Rippl-Rónai József emlékezete. = Somogy, 14, 1986, 3. 28-32.

BORI Imre: Csendes évforduló. = Hét Nap, 1986. augusztus 8. 38.

HEILING György: Rippl-Rónai fekete korszaka. = Rajztanítás, 28, 1986, 4-6. 43-47. ill.

HOLLÓSI, Éva: Zwischen Postimpressionismus und Sezession. József Rippl-Rónai: Maler der Jahrhundertwende. = Budapester Rundschau, 1986. június 2. 9.

kiáll. Kaposvár, Somogy Megyei Múzeum Kamaraterme, 1986 **ism.** HORVÁTH János: Rippl-Rónai rajzai. = Múzeumi Tájékoztató, 1986. május 5-6.

LÓSKA Lajos: Az élő Rippl-Rónai. = Művészet, 27, 1986, 5. 64. ill.

PLESZNIVY Edit: Párizstól Kaposvárig. = Interpress Magazin, 12, 1986, 11. 47-53. ill.

RIPPL-RÓNAI József születésének 125. évfordulója al-

Eisenkölbl Lőrinc

A művészettörténeti kutatás feltételezése szerint a soproni mester volt a büki kastély tervezője és egyben építési munkáinak irányítója is. Műve a szomszédos osztrák és morva területeken ugyanekkor megbonosodó, olaszos ihletésű korabarokk művészet Ziemelkedő dunántuli emléke.

Koppány Tibor, Bük, Kastélyszálló

Vendégváró régi hírek, Műszaki Kiadó Bp. 1979. 53. o.

EISENKÖLBER, Michael kőfaragó (Sopron)

1748-ban a vas széchenyi lastéft
24 293 forint és 48 krajcár értelmen
beszültél meg.

ld. Vasi Szemle, XLIV. évf. 1. sz. 1990 73. p.

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
Könyvtárközi kölcsönzés

A kért mű Központi Katalógusaink szerint Magyarországon nem található. Kérésüket külföldi könyvtárakhoz továbbítottuk.
Szíves türelmüket kérjük.

Iktatószámunk: 5041 | 90

Önök iktatószáma: 4

Dátum: 10. 4.

Aláírás: ICR

EISENKÖLBEL, Lorenz soproni kőfaragó

Koppány Tibor: Adatok a vsszécsényi Ó-Ebergényi kastély építéstörténetéhez. = Vasi Szemle, XLIV.évf. 1.sz. 1990. 80. p.

82.61 57/8 – Zrínyi Nyomda, Budapest

D Eisenkraut Arnold

Nut. Tokajbom 1860 dec. 27
6 reat.
1880/81. I. elökeszuleti orst.
1880/81. II. " "
1881/82 II " "
Kimaradt -

Havass Rezso III. 52, 53, 60, 169

Eisenkrant Arnold

1880/81

Ferképzomfoiskávk

78. l.

tezéssel és életképi felfogással készült festményei, mint aminő a Szt. Eligius a jegyespárral (Köln, Oppenheim-gyüjtemény), nagy hatással voltak kortársaira, akik sűrűn utánozták.

CHRYSELEPHANTIN (görög, a. m. aranyból és elefántcsontból való), ama görög szobrok megjelölése, amelyeknek fából készült magvát arany- és elefántcsontlemezek borították, olyképen, hogy amazok — esetleg enyhén szinezve — a fedetlen testrészeket, emezek — esetleg zománcozva — a ruhát és egyéb járulékokat adták. A leghíresebb ily szobrok voltak Pheidias (l. o.) olimpiai Zeusa és Athena Parthenosa.

CHURRIGUERA (ejtsd: *csurrigvera*). *José*, spanyol épitész (1650—1723), kortársai ítélete szerint a „spanyol Michelangelo", a nagyszámú Ch. épitészcsalád és a salamancai épitészeti iskola feje. Művészete az olasz padre Guarini, az „Architettura Civile" szerzőjének hatása alatt fejlődött a pazar formanyelvű, buja gazdagságú *churriguerizmussá*, amely a spanyol barokk tetőpontját jelenti. Legjellegzetesebb alkotásai fából faragott, aranyozott nagy oltárai, legmonumentálisabb műve a salamancai városháza.

CHÜN-YAO, kínai keményceserép-, azaz porcellánkészítmény, melyet a Sung-korszak elejétől Chün-chou vagy Cün-t'ai műhelyeiben (a mai Yü-chou, Kai-feng-fu) állítottak elő. E készítmények máza különböző színű: élénkvörös (pyrus japonica), hagymazöld, égszínkék, sötét ibolyaszínű, rózsaszínű, tüdő- vagy májszínű, szürkésbarna stb. A kinaiak nem becsülték sokra a Ch.-készítményeket.

Takács.

CIARDI (ejtsd: *csárdi*), *Guglielmo*, olasz festő, * Treviso 1843, † 1917. Velencei plein-air tájképfestő. Velen-

megvan

Eisenlohr – Weigle

stuttgarti építészek

Kübler nürnbergi mernök.

Erzsébet-hid pályázatán I. díj

l.

Czakó Adolf:

Függő hidak és az Eskuteri hid.

Bp. 1903

Eisenlohr és Weigle

stuttgarti épitészek

Kübler Gyula

esslingeni főérnök

az Eskü-téri és a Ferenc

jozef hidak

terpályázatán I. díj.

Czek Szán

S.l.

Thieme-Becker?

Eisenlohr

és Weigl stuttgarti épitészek tervét kapta az első dijat az 1893-ban, a bpi hidak felépitésére vonatkozó nemzetközi tervpályázaton.

Tóth Endréné: Budapest Enciklapédia, Budapest, 1970. 463 1

731

Eisenlohr és Weigl M.D.K.

suttgartai épitészek

~~xxxámházxtérix~~ Az Eskü téri -hid tervezésére kiirt tervpályázat 30 000 koronás első dijának nyertese.

/Egynyilásos, merevitő gerendás , kabelhid/

Kreisich Gábor: Bp.-városépitésének története a kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964 74.1.

Ez érdekes folyam és közvetlen környéke kelték föl a fiatal tudós dr. *Holub* Emil kutatási vágyát. De csak darabonkinti egymásutánban sikerültek tervei az elszánt férfiunak; a végeredmény azonban — a messzemenő részletes sikerek daczára — a legfőbb föladat megoldásához való visszatérés volt. Nem rendelkezett elegendő pénzerővel.

Mint 25 éves fiatal orvos kelt utra Southamptonból, és 1872. julius 8-án érkezett meg a Foktelep Algon öblébe. Legelső gondja volt kereset után látni, s Dutritspan városban a gyémántkerületben mint gyakorló orvos szerezte meg a tőkealapot, melynek segélyével a további kirándulásokat megkezdhette. Innen indult első nagyobb járatára a Transwaal tartományba, mely két hónap alatt 4000 forintjába került. De három fehér és ugyanannyi fekete szolgájával 23 szekrényben etnografiai és természettani tárgyakkal megrakodva tért vissza Dutritspanba.

Itt ismét az orvosi gyakorlathoz látott, mely neki a szükséges eszközöket meg is szerezte egy második nagyobb, már egész hat hónapra terjedő kirándulásra a következő 1873—4. években. Ekkor bejárta a Transwaal köztársaság keleti és nyugoti részét, Szeselle és Szekomo néger fejedelmek országait. Az előbbi keresztény volt, s asztalánál az utas meglepetve látta az ezüst teritéket.

Legnagyobb utjára 1875. márczius 14-én indult, melyen 660 angol mértföldet járt be, s a Zambesi folyó áradása alkalmával uralgó ugynevezett Zambesi forró láznak csaknem áldozatul esett. Itt a nagy Maruthe-Mabunda birodalom despotája Szepopo király udvarában öt hónapig volt tétlenségre kárhoztatva, mert ő felsége nem váltotta be igéreteit, melyeket utja előmozditására vonatkozólag tett. A fekete király különben kedvtelve hallgatta Holub elbeszéléseit Európa felől, s talán ép ezért tartóztatta őt oly sokáig udvarában.

Mindamellett ez utja is rendkivül sikeres volt, mert tekintetbe véve, hogy Livingstone már észak felől különben is elhatolt a Zambesiig, és a hézagot a gyémántkerületekig Holub kitöltötte, ennélfogva a nagy működési vonal a Nil-Deltától a Fokvárosig ma már tényleg be van zárva. Ez a vonal a különböző «hóditók» szerint következő részletekre oszlik: A Nilustól fölfelé a Bahr el Arab forrásvidékeig *Schweinfurth* György, a voltaképi Nil forrásig, folytatáskép *Baker* pasa voltak kutatók, a hol ismét *Stanley* járata záródik, a ki délről Bagamigóból kiegészitette Baker utját. A Bagamigoból Zambesiig eső rész (északdéli oldal) *Livingstonera* esik, és végül a Zambesi-fokföld vonala *Holub* Emilre. Ennélfogva a fekete földrész egész hosszában a 7500 kilométernyi roppant vonal végleg be van irva, miután még az előbbi évtizedekben az egész földövi Afrika és Dél-Afrika nagy része a térképeken makulátlan fehér foltokban tündöklött.

A GŐZHÁZ.

VERNE GYULA REGÉNYE.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET.

Allahabád.

Benaresztől Allahabad körülbelül százharmincz kilométer távolságra fekszik. Az országut csaknem folytonosan a Gangesz jobbpartján halad, a folyam és a vasutvonal közt. Storr jól ellátta magát szénnel s megrakta vele az egész széntartót, ugy hogy elefántunk több napra el volt látva táplálékkal. Szépen megtisztitva, ne mondjam kikefélve, — alig várta, hogy induljunk. Nem pöfögött ugyan, de meg-megrázkódott olykor, kerekei meglóbálódtak egykissé, mutatva, hogy a gőz feszültsége mielőbb eléri kellő fokát.

Vonatunk május 24-én kora hajnalban indult s egyszerre meglehetős és egyenletes sebességgel, mely három-négy kis mértföldet tett óránként.

Az éj minden esemény nélkül mult el; a bengálit nem láttuk viszont.

Emlitsük meg itt, egyszer mindenkorra, hogy a napirend, fölkelés és lefekvés, reggeli, villásreggeli, ebéd, pihenő, — mindig katonai pontossággal volt megtartva a gőzházban, épen ugy mint azelőtt a kalkuttai bungalóban. Hajdtunkban a vidék szüntelen változott, de életünk oly egyforma volt, mintha helyünket se változtattuk volna; s a mellett ugy beletaláltuk magunkat ebbe az életmódba — s egyhanguságát leszámitva oly jól is találtuk benne magunkat — mintha soha más életet nem folytattunk volna.

Ez nap, tizenegy óra tájt egy sajátságos alaku, mongol épitésü mauzoleum tünt szemeinkbe, melyet az izlám két szentjének, Kassim-Szolimán nevü apának és fiának tiszteletére emeltek. Félórával később a csunári tekintélyes erősség mellett haladtunk tova, melynek festői falai a Gangesz fölött százötven láb magasra emelkedő bevehetetlen kősziklát koszoruznak. Eszünkbe sem jutott állomást tartani, hogy ez erődöt meglátogassuk, mely a Gangesz völgyén a legfontosabbak egyike s ugy van berendezve, hogy védőinek lőporra nincs szükségük; kövekkel és szikladarabokkal képesek visszaverni bármily ostromot. A vár alatt terül el a hasonló nevü kis városka, kaczérul a zöld lombos fák mögé bujó csinos fehér házaival.

Benareszban, mint láttuk, számos kiváltságolt hely van, melyeket a hinduk a világon legszentebbeknek tartanak. Ily szent helyet százával találni a hindu félszigeten. A csunári váracsnak is megvan a magáé; egy márványlap, melyen — hitök szerint, — az év minden napján más-más isten jő délutáni pihenőjét tartani. Természetesen az isten láthatatlan; azért is nem kerestük fel pihenő helyét.

Aczél-óriásunk estére Mirzapórnál állapodott még, ott töltendő az éjt. A város templomok hijjával sincs, de gyárakkal is bir s igen látogatott kikötője van, az e vidéken termelt gyapot hajókra rakása és tova szállitására. Valaha gazdag kereskedőváros lesz belőle.

Másnap, május 25-kén, délután két órakor gázlóban mentünk át a kis Tonza patakán, melyben ekkor alig volt egy lábnyi viz. Öt órakor meg azon pontnál haladtunk el, a hol a Bombayból Kalkuttába menő vasut könyököt csinál. Közel ahoz, a hol a Jumna a Gangeszbe ömlik, bámultuk a nagyszerü vas-szerkezetet, melyen átrobog a vasut s melynek hatvan láb magas hat oszlopa a szent folyam e büszke mellékfolyója vizében áll. A kocsiut hajóhidon vezet át a folyam jobbpartjáról a balra, — mi azon mentünk át, minden nagyobb nehézség nélkül s estére Allahabad egyik külvárosának a szélénél szállottunk meg éjjeli szállásra.

A május 26-iki napot e nevezetes város meglátogatására szándékoztunk szentelni, mely Hindosztán fő vasut-vonalának kiindulási pontjául szolgál. Bámulatosan szerencsés fekvése van, termékeny vidék közepette, a Gangesz és a Jumna két karja közt pihenve. A természet mindent megtett arra, hogy Allahabád az angol India fővárosa, a kormányzat központja s az alkirály székhelye lehessen. Nem is lehetetlen, hogy azzá lesz egykor, kivált ha Kalkuttát a Gangesz szeszélyéből valami baj éri. Allahabád ép ugy szivében fekszik az indiai angol területnek, mint Páris Francziaországnak, London nem esik Anglia közepébe, de nem is bir azzal a fölénynyel Liverpool, Manchester, Birmingham stb. fölött, mint Páris Francziaországnak valamennyi többi városa fölött.

— S innen kezdve, kérdém Bankstól — egyenesen északnak fogunk haladni?

— Körülbelül majdnem egyenesen, Allahabád nyugoti végpontja utazásunk ez első szakaszának.

— Végre! kiálta fel Hod kapitány. Szépek a nagy városok is, de a nagy mezők, nagy ingoványok még sokkal jobbak! Ha mindig vasutak mentén haladunk, elefántunk egészen az egyszerü mozdonyok szinvonalára sülyed. Mily kár volna!

— Ne féljen, — felelt a mérnök; — ez nem fog megtörténni. Nemsokára oly vidékeken történünk, a milyeneket ön szeret.

— E szerint egyenest az indo-khinai határszélnek tartunk, Lucknow-t nem is éritve?

— Szándékom elkerülni e várost, főleg pedig Cawnpore-t, melyek tele vannak gyászemlékekkel Munro ezredesnek.

— Igaza van, mondám; jobb minél távolabb maradnunk e helyektől.

— Mondja csak Banks, — kérdé Hod kapitany, — Benareszben nem hallott semmit Nána-Sáhibról?

— Semmit; azt hiszem a bombay-i kormányzót ez egyszer ismét félrevezették s Nána-Sáhibot senki ott nem is látta.

— Lehet, mert azóta többet is hallatott volna magáról.

— Legyen bármint, — mondá Banks, — alig várom, hogy elhagyhassuk a Gangesz-völgyet, mely annyi gyász szinhelye volt a szipojlázadás alatt, Allahabádtól kezdve Cawnpore-ig. Csak e város nevét ne is emlitsük Munro előtt, ép oly kevéssé mint a Nána-Sáhibét!

Másnap Banks szives volt elkisérni engem, Allahabád nevezetességeinek megszemlélésére. Talán három nap kellett volna a három város bejárására, melyekből Allahabád tulajdonkép áll. De mind összevéve sokkal kevésbbé érdekes Benáresznél, ámbár szintén a szent városok közé számittatik.

A hindu városról nincs mit mondani. Alacsony házak, szük utczák tömkelege, itt-ott gyönyörü tamariszkoktól árnyalva.

Az angol városról s a katonai laktanyákról sem mondhatni sokkal többet. Jól rendezett s beültetett széles utczák, tág terek, gazdag lakások, szóval egy leendő nagyváros minden elemei megvannak benne. Messzeterjedő lapályon fekszik, melyet északon és délen a Gangesz és a Jumna folyásai határolnak. E lapályt «alamizsnalapos»-nak nevezik, mert a hindu fejedelmek ide jártak minden időben jótékonyságot gyakorolni. Azt tartották «üdvösségesebb itt egy kis pénzt adni, mint százezer aranyat másutt».

AZ ALLAHABÁDI ERŐD.

Allahabád eröde kétségkivül a legérdekesb része a városnak s megérdemli, hogy meglátogassák. Nyugatra esik az alamizsnák laposától, magas falai vörös gránitból, büszkén emelkednek, s rajtok — mint mondani szokás — «a lövegek a két folyóba törik ki a nyakokat». Az erőd közepén egy palota, melyet mos fegyvertárul használnak, hajdan Akbár szultán kedvencz tartózkodás-helye, egyik sarkában a Feroze-Sháhok felséges obeliszkje, egy kőből faragott, harminczhat láb magas oszlop, tetején egy oroszlánnal, — nem messze tőle egy kis templom, melybe hinduknak nem szabad belépni; ezek a főpontjai emez erődnek, mely méltán vonja magára az utazók figyelmét.

Bankstól hallottam, hogy az allahabádi erődnek megvan a maga legendája is, mely a jeruzsálemi Salamon-templom építéséről szóló bibliai legendára emlékeztet.

Mikor a szultán az allahabádi erőd építéséhez kezdett, a kövek nagyon ellenszegülőknek mutatták magokat. Alig raktak föl egy falat, megint összeomlott. Megkérdeztetvén az orákulum, azt mondta, hogy áldozat kell a gonosz végzet megengesztelésére. Akadt is egy hindu, a ki önkéntesen ajánlkozott, hogy meg hagyja égetni magát. Ez megtörténvén, a vár akadály nélkül épült föl. A hindut Brognak hivták s róla a városnak ma is Brog-Allahabád kettős neve van.

Banks aztán elvezetett a Kozra király kert-

jeibe, melyek megérdemlik nagy hiröket. A világ legszebb tamariszkjai árnyában áll itt több mahomedán mauzoleum; köztük a Kozra király végső lakóhelye is. Fehér márványfalai egyikén óriási kéz tenyér-nyoma látható. Ezt nagy előzékenységgel mutatták meg nekünk, nem mint a gájai szent lábnyomokat. Igaz, hogy ezek nem is egy isten (Visnu) lábnyomai, csak egy egyszerü halandó, Mahomed kis-unokaöcscse kezének a nyoma.

Az 1857-diki fölkeléskor a vért Allahabádban ép oly kevéssé kimélték mint a Gangeszvölgy többi városaiban. De a csunár helyőrség vitéz magatartása oda vitte a dolgot, hogy a szipojok letették a fegyvert. A laktanyákban keményebben folyt a dolog. A benszülöttek mind a lázadáshoz csatlakoztak, a börtönöket feltörték, a rakpartokat kirabolták, az európaiak lakházait felgyujtották. Ezek után Neil ezredes, miután Benareszben a rendet helyreállitotta, megérkezett a maga ezredével s száz vadásszal a madrasi ezredből. Visszafoglalta a hajóhidat a fölkelőktől, fölszabaditotta a külvárosokat, szétkergette a fölkelők ideiglenes kormányát, melynek élén egy muzulmán állott, s urává lett az egész tartománynak.

E rövid kirándulásunk alatt Allahabádba, Banks és én folyvást vigyáztuk, nem leselkednek-e utánunk itt is mint Benareszben? De ezuttal nem láttunk semmi gyanus embert.

— Mindegy, mondá a mérnök; nem árt résen lenni. Jobb szeretnék inkognito maradni, mert a Munro ezredes neve nagyon ismeretes e vidék benszülöttei előtt.

Hat órakor tértünk vissza szállásunkra, ebédre.

(Folyt. köv.)

Egyveleg.

* **A virágok** nagyon divatba jöttek ismét New-Yorkban a nyilvános ünnepélyeknél és mulatságoknál. Nagy bokréta nélkül előkelő nő már nem is jelenhetik meg nyilvános helyen, s a bálok alkalmával minden vendég külön bokrétát kap, mig a falak és ablakok virágfüzérekkel vannak telve. A hires hegedümüvész Ole Bull születésnapjának 70-ik évfordulója alkalmával a főajándék számára egy élő virágokból művésziesen készitett nagy hegedű volt.

* **Irótollat** jelenleg Európában *naponként* körülbelül 80.000,000 darabot gyártanak s majdnem ugyanannyit használnak el. A legtöbb toll, mintegy 50 millió, Angliából kerül ki, hol a legelőkelőbb gyárak Birminghamban, Londonban s Dublinban vannak.

* **A pápa és Dante.** XIII-ik Leo pápa, ki egyike Európa legképzettebb és legnagyobb olvasottsággal biró egyéniségeinek, Danteért kiválóképp lelkesedik s a «Divina Comoediát» könyv nélkül tudja. Kamarásainak egyike nem rég egy igen régi és ritka Dante-kiadással örvendeztette meg a pápát. A pápa örömét fejezte ki a fölött, hogy könyvtára ily becses dologgal szaporodott s aztán mosolyogva igy szól: «A Divina Comoediát elejétől végig elmondom kivülről. Tegyen csak próbára.» A kamarás több passust emlitett a mű különböző énekeiből. A pápa egész részeket elreczitált, a nélkül, hogy legkisebb hibát is tett volna. Néha-néha megállt, hogy a «fölkérdezőt» egyes helyek szépségére figyelmeztesse s aztán folyékonyan folytatta tovább.

* **Hugo Viktor műveinek kéziratai** megvannak, kivévén első műve, Amy Robsartról, melyet megsemmisitett s Han d'Islanderól, mely elveszett. A kéziratok mind használva voltak a nyomdában s legtöbbnyire dirib-darab papirokra, a versek leginkább régi levelek hátlapjára vannak irva. A «Tenger munkásai» kéziratához Hugo sok rajzot készitett Guerneseyből s a tengerpartról. «Hernani» kéziratához spanyol jelszó van téve s minden fejezetnél megvan az irás kelte, 1829-ben aug. 29-én kezdte el, s ugyanazon év szept. 25-én már befejezte.

* **Sikertelen kisérlet egy kormányozható léghajóval.** Lipcsében Baumgarten egy kormányozható léghajót mutatott be husvét első napján roppant nagyszámu közönségnek. E léghajó nem gömbölyü, hanem hengeralaku, a hengerhez három kosár erősitve, azonkivül csavarok által mozgatható szárnyakkal is ellátva. A léghajó erős kötelek által volt a földhöz füzve, s kijelölt irányban kellett volna indulni és leereszkedni. Baumgarten a középső kosárban ült, mig a két másik kosárban a szárnykészülék mozgására szükséges emberek foglaltak helyet. De ezek az emelkedni kezdő léghajóból hirtelen leereszkedtek; s nemsokára a köteleket tartó emberek sem birták a roppant nagyságu repülő készüléket visszatartani, mely őket a levegőbe kezdte emelni, — elereszteték tehát s a hajó a közönség rémületére roppant gyorsasággal mintegy 4000 lábra emelkedett. Baumgarten emberfeletti megfeszitéssel dolgozott s lenn azt vették észre, hogy a hajó a keleti irány felé mozog. Hirtelen azonban a hajó széditő sebességgel lefelé kezdett szállni. A ballon ugyanis megrepedt, s a megrepedésen át a gáz kiömlött. Képzelhetni, hogy ez a nagy közönség ijedelmét még csak fokozta. A készülék azonban szerencsére ugy esett le a földre, hogy Baumgartennek semmi baja sem történt.

* **Koldusok** Londonban oly nagy számmal vannak, hogy magukban is jelentékeny nagy számot tennének ki. A szegény- s dologházakban jelenleg 47,176 van elhelyezve s másként mintegy 43,080-ról gondoskodik a rendőrség és a jótékony egyletek. Ezen kivül vannak még a tébolydák, a menhelyek s kórházak ideiglenes lakosai s a rendőrség által ismert 680 csavargó, összesen tehát közel százezer ember.

* **Nagypénteket** ez évben kivételesen oly szigoruan megülték Párisban, hogy a legtöbb mészárosboltot be kellett zárni, mig magában a központi piaczon 1.800,000 tojást, 121 tonna halat és 15 tonna osztrigát adtak el.

* **A Vezuvra** vezető vasutnak a csillagvizsgáló toronytól a kraterig vezető részét e hónapban nyitják meg.

GŐZKOMP A DUNÁN PALÁNKA ÉS ILLOK KÖZÖTT. — EISENHUT FERENCZ EREDETI RAJZA.

* **Nordenskjöld**, kit nemrég Nápolyban s ujabban Párisban igen nagy kitüntetéssel fogadtak, hajóját Portsmouthban hagyta s közelebb Stockholmba, megy hol nagy készületeket tesznek fogadására. Müvét utazásáról már készíti s az októberben fog megjelenni egyszerre több nyelven. Éjszakra Amerikából is készül Dr. Bessels Emil nevü magán vállalkozó, különösen oly czélból, hogy a Jones öbölben meteorologiai állomást szervezzen.

* **Olasz expedicziót** terveznek a föld déli sarka felé. Az eszme Bove hadnagytól ered, ki résztvett Nordenskjöld dicsőséges éjszaksarki utazásában, s Nápolyban megválván tőle, egyenest az olasz királyhoz ment, hogy a tervet előadja.

* **Különös zeneversenyt** hajtott végre Valparaisoban két versengő zongoratanár. A feladat az volt, hogy szakadatlanul játszanak a zongorán, enni, inni s megpihenni nem volt szabad s közben tánczdarabot nem lehetett játszani. A verseny teljes 48 óráig tartott, ekkor az egyik zongorázó, ki már 150-szer játszotta el a «Miserere»-t a Troubadourból, eszméletlenül rogyott a zongorára. Ellenfelét is aggasztó helyzetben vitték a kórházba.

Eisenlohr
stuttgardi épitész

MDK

Az Eskü téri és Fővám téri hidak terveire 1894-ben kiirt pályázaton 74 pályaterv közül Első dijat /30 000/ korona/ nyert Eisenlohr és Weigle stuttgardi épitészeknek és Küblernek, az esslingeni gépgyár főmérnökének Eskü téri hidterve.

38.o.

Dr.Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Eisenlohr....

és Weigle stuttgarti építészek Kübler munkatársai / Erzsébet híd / elepítésére vonatkozó tervpályázat nyertesei.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 133.50

3011

Eisenmayer Balázs

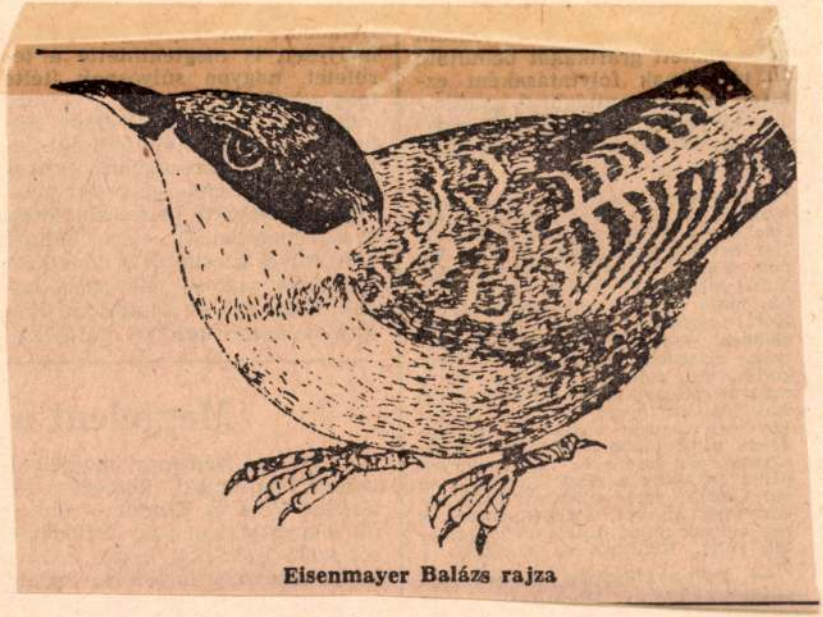

Eisenmayer Balázs rajza

Magyar Nemzet 1985. XI. 16.

Eisenmayer Balázs, Grafikus

Eisenmayer Balázs rajza

Élet és Irodalom 8.II.1963. szept 23. XXVII/38

11.

. IMRE:

ók a törvények? Már-
törvények. Alighanem
védjenek. A közeli ro-
i nemi érintkezést tiltó,
ves, előbb fratlan, majd
ény például attól véd
hogy mint faj vérfer-
tkeztében testileg, szel-
orcsosuljunk. De önma-
szavatolja, hogy az em-
lami más okból mégsem
el. Ez a törvény tehát
os a közösségre nézve,
egyén szempontjából.
tben mégis megkeserít-
nber életét. Mert mi van
az egészségtelen kapcso-
érzelmen, magyarán: sze-
apul?

— tragédia van. Akkor a
ács mögé dugja az érin-

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Eisenmayer Balázs
Gyűjtemény

ÉLET ÉS IRODALOM

1983 SEP 23

1021

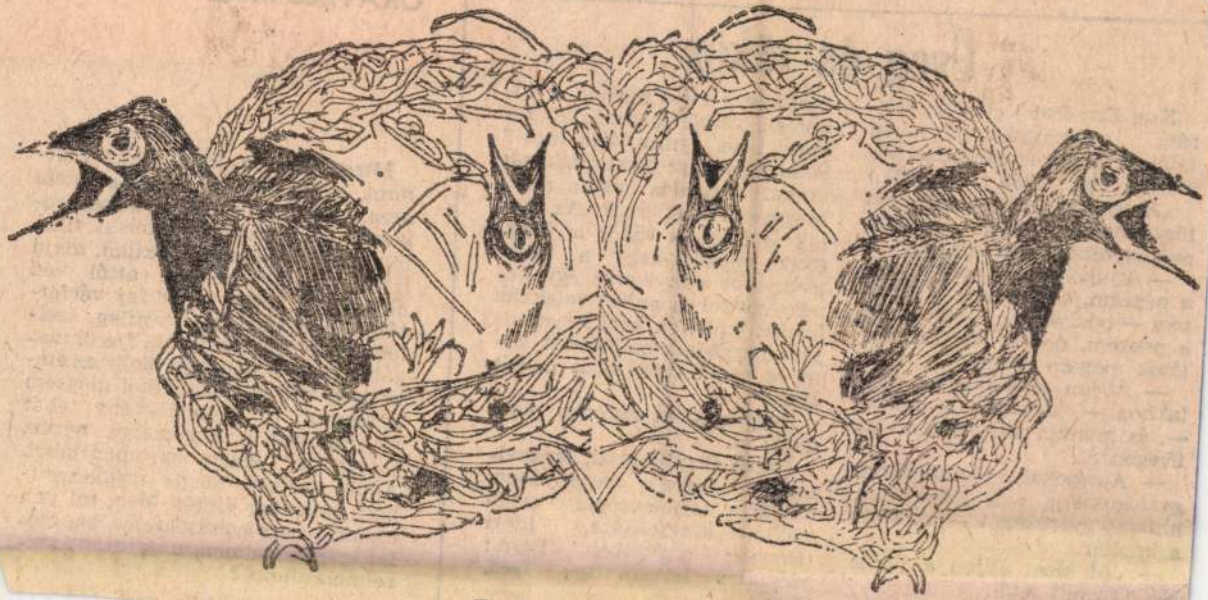

Eisenmayer Balázs rajza

Üveg és tükör

Kun Erzsébet legújabb, sokrétű adomagyűjteményében találom a következőt (Derítőszerek. Bp., 1983. 250—251.)

„A bankár panaszkodik az idegorvosnak, hogy nagyon magányosnak érzi magát.

— Ifjúkoromban kevés volt a pénzem, és sok volt a barátom — búslakodik. — Most sok a pénzem, de egy barátot sem látok magam körül.

— Álljon csak oda az ablakhoz — javasolta a doktor —, és mondja meg, mit lát az üvegen át.

— Autósokat, biciklistákat, gyalogosokat, s a játszótéren hintázó gyerekeket — válaszol a bankár.

— Jó! Most álljon a tükör elé. Ott mit lát?

— Saját magamat.

— Pedig a tükör ugyanolyan

zenfogja a rebe megint, a tükör elé vezeti és mondja: Tekints belé, mit látsz most? Felel a gazdag: Most magamat látom. Mondja neki a rebe: Megértesz-é engem? Az ablak is üveg, a tükör is üveg. Csak éppen, hogy a tükör üvegje be van kenve egy kevés ezüsttel és amint valaki az üveget ezüsttel keni be, mindjárt megszűnik embereket látni és kezdi csak saját magát látni."

Hogy honnan ismerte, nem derül ki.

Julian Stryjkowski, lengyelzsidó író egyik regényében, amely a kelet-európai zsidó folklór kincsesháza, idézi (Hangok a sötétben. Ford.: Mészáros István. Bp., 1965. 97.):

„Ha az üveg tiszta, akkor más embereket is látni lehet

Mire valók a törvények? Mármint a jó törvények. Alighanem arra, hogy védjenek. A közeli rokonok közti nemi érintkezést tiltó, több ezer éves, előbb íratlan, majd írott törvény például attól véd bennünket, hogy mint faj vérfertőzés következtében testileg, szellemileg elkorcsosuljunk. De önmagában nem szavatolja, hogy az emberiség valami más okból mégsem korcsosul el. Ez a törvény tehát jó. Hasznos a közösségre nézve. Üdvös az egyén szempontjából. Adott esetben mégis megkeserítheti az ember életét. Mert mi van akkor, ha az egészségtelen kapcsolat igazi érzelmen, magyarán: szerelmen alapul?

Akkor — tragédia

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-156
1979 NOV 3

Eisenmayer Márton

ÉLET ÉS IRODALOM

(4 éves)

1021

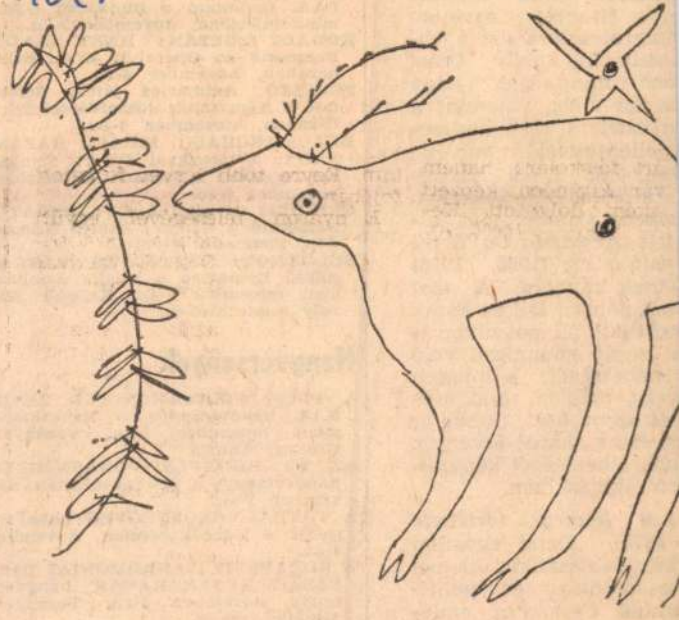

Eisenmayer Márton (4 éves): Szarvas

elenk az 1942-
t *Michele Bos-*
Az 1975-ös új
ában *Claudio*
nzei egyetem
szora azt a vo-
, amely Dessí
ndvégig jelen
lág, valamint a
n közti kapcso-
ondás művészi
Dessí Szardi-
avár, Északban
imbólumát lát-
ando La Torre
íz (1966, 1976)
pcsán. A mai
a, Dél és Észak
állapot zűrzava-
sorsunkról való
gét, a minden
lyén rejlő csa-
edést, illetve az
akarat érvényre
őségét képvise-
sáiban.

ceg története
Dessí egyetlen
asztikus elemei
ogynem politi-
ilvinóra emlé-
ironikus társa-
utalásaival. A

Bemutató a Radnóti Miklós Színpadon, november 9-én.

BULGAKOV: MESTER ÉS MARGARITA. Bemutató a Thália Színházban, november 9-én, Kazimir Károly rendezésében.

Hangversenyek

A PÉCSI FILHARMONIKUS ZENEKAR hangversenye a Zeneakadémián november 3-án. Vezényel: Breitner Tamás.

AZ ÚJ BUDAPEST-VONÓSNÉGYES hangversenye a Zeneakadémián, november 3-án.

A TÁTRAI-VONÓSNÉGYES hangversenye a Zeneakadémián, november 4-én.

A BUDAPESTI FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG ZENEKARÁNAK hangversenye november 5-én. Vezényel: Mihály András.

A POSTÁS SZIMFONIKUS ZENEKAR hangversenye a Zeneakadémián november 5-én. Vezényel:

Arcok, ablakok XXI.

Arcok, ablakok V.

Arcok, ablakok VII.

A Magyar Népköztársaság
Művészeti Alapja
meghívja Önt és
kedves családját a
Duna Galériába

EISENMAYER TIBOR

festőművész

ARCOK, ABLAKOK

című kiállításának
megtekintésére

A kiállítást rendezte:
Csernitzky Mária

1986. január 9– február 9-ig
hétfő kivételével
naponta 10–18 óráig
Bp. XIII. Rajk László u. 95.

DUNA GALÉRIA

EISENMAYER TIBOR

Arcok, ablakok XII.

Arcok, ablakok XX.

Arcok, ablakok XI.

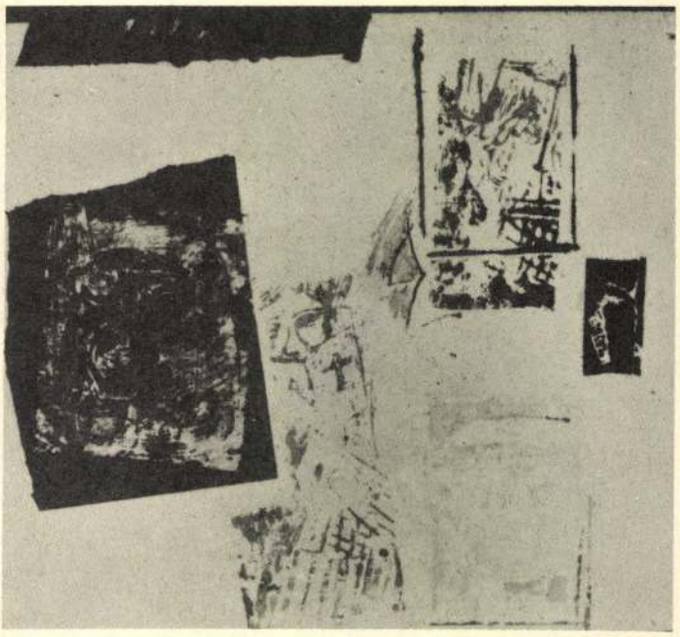

Arcok, ablakok XIX.

Jó néhány éve már, még főiskolás korában figyeltem fel Eisenmayer Tiborra – erőteljes, vad képeket festett. Egyértelmű volt, hogy a Vadak-at tekinti elődjének, a magyarok közül pedig a Nyolcak festői és Nemes Lampért hatottak rá. Ma, a neofauves divatjakor sikert is aratnának akkor festett képei. De nálunk is azidőtájt inkább az avantgarde, a non figuráció került előtérbe, ezért nagyobb visszhang nélkül maradtak figuratív képei.

Később Eisenmayer is a non figuráció felé orientálódott, egyfajta robusztus, konstruktív absztrakció felé. Hatalmas festékpászmákból, hasábokból építette nagyméretű képeit. Korábbi harsogó palettája szűkszavúvá vált.

Legutóbbi képein ismét megjelent az emberalak – méghozzá művészete főmotívuma, a stilizált önarckép. Amolyan Veronika-kendő szerű kompozíciók, felsejtődő arcvonások, festékvillanások. A monotípia fakturális izgalma mentődik át az olajkompozíciókra. Lázban égő tekintet, néhány vonal – a szüntelen önmarcangoló önvizsgálat jelei. Nincs szó színtobzódásról, de mélyről jövő felvillanások, a világos alap és a megtört vonalak, foltok ideges ritmusa színélményt is adnak.

Szigorú hangú művészet ez – nem ismer feloldozást, az alkotás kényszere feszíti. Expresszionizmus? Kétségkívül az – de nem az iskolák nyelvén beszélve.

Dr. NÉMETH LAJOS

85-1970 GENERALART Dorogi Nyomda

Eisenmayer Tibor M.D.K.

grafikus

„Van Gogh" (linó)

(vegyes)

Élet és Irodalom, 1965. márc 13 - 4 hep

Arcok, ablakok XXI.

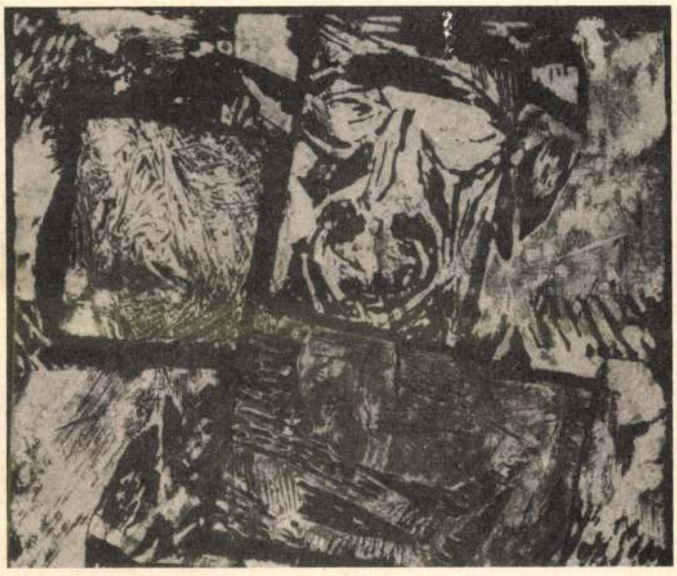

Arcok, ablakok V.

Arcok, ablakok VII.

A Magyar Népköztársaság
Művészeti Alapja
meghívja Önt és
kedves családját a
Duna Galériába

EISENMAYER TIBOR

festőművész

ARCOK, ABLAKOK

című kiállításának
megtekintésére

A kiállítást rendezte:
Csernitzky Mária

1986. január 9– február 9-ig
hétfő kivételével
naponta 10–18 óráig
Bp. XIII. Rajk László u. 95.

DUNA GALÉRIA

EISENMAYER Tibor

Arcok, ablakok XII.

Arcok, ablakok XX.

Arcok, ablakok XI.

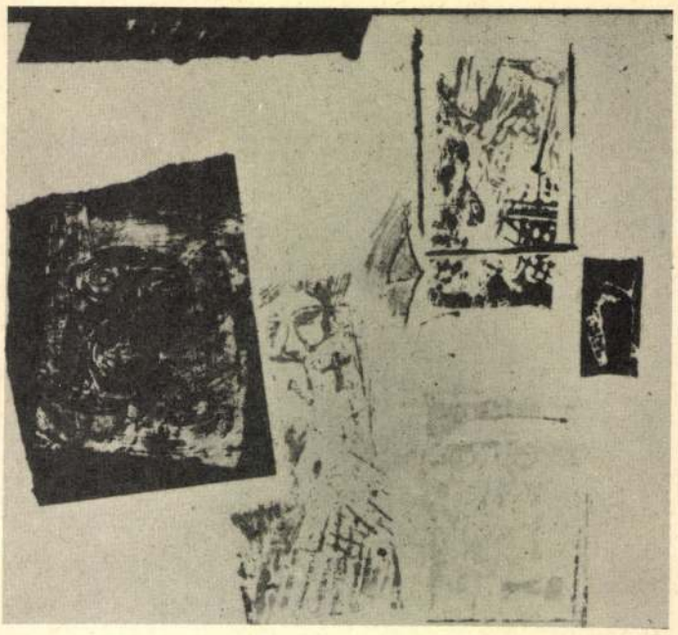

Arcok, ablakok XIX.

Jó néhány éve már, még főiskolás korában figyeltem fel Eisenmayer Tiborra – erőteljes, vad képeket festett. Egyértelmű volt, hogy a Vadak-at tekinti elődjének, a magyarok közül pedig a Nyolcak festői és Nemes Lampért hatottak rá. Ma, a neofauves divatjakor sikert is aratnának akkor festett képei. De nálunk is azidőtájt inkább az avantgarde, a non figuráció került előtérbe, ezért nagyobb visszhang nélkül maradtak figuratív képei.

Később Eisenmayer is a non figuráció felé orientálódott, egyfajta robusztus, konstruktív absztrakció felé. Hatalmas festékpászmákból, hasábokból építette nagyméretű képeit. Korábbi harsogó palettája szűkszavúvá vált.

Legutóbbi képein ismét megjelent az emberalak – méghozzá művészete főmotívuma, a stilizált önarckép. Amolyan Veronika-kendő szerű kompozíciók, felsejtődő arcvonások, festékvillanások. A monotípia fakturális izgalma mentődik át az olajkompozíciókra. Lázban égő tekintet, néhány vonal – a szüntelen önmarcangoló önvizsgálat jelei. Nincs szó színtobzódásról, de mélyről jövő felvillanások, a világos alap és a megtört vonalak, foltok ideges ritmusa színélményt is adnak.

Szigorú hangú művészet ez – nem ismer feloldozást, az alkotás kényszere feszíti. Expresszionizmus? Kétségkívül az – de nem az iskolák nyelvén beszélve.

Dr. NÉMETH LAJOS

85-1970 GENERALART Dorogi Nyomda

MIK.

Eisenmayer Tibor

Riportanyag /1965 dec.12. Postás Dolgozó/

Eisenmayer Tibor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JÖVŐ MÉRNÖKE
1960 FEB 26

1021

MŰVÉSZET

Hozzászólás Eisenmayer Tibor kiállításához

Abból az időből ismerem Eisenmayer Tibort, amikor még képzőművész-körökbe jártunk. Festettünk együtt művésztelepeken és vitatkoztunk.

Azért vállalkoztam a cikk megírására, mert azt hiszem, megérdemli, hogy az igazságot írják róla. Aki egyszer végignézi a képet, az talán kevésbé juthat közel hozzájuk.

Igazi festőt Van Gogh és Cezanne óta nem ismer. A XX. század festői közül még Derkovits és Csontváry az, akiben őszinteséget talál. Bár véleménye szerint az előbbiek magasságához ők sem érnek fel. Azt mondja: igazi festészet csak ellenállhatatlan belső indulatokra épülhet. Szerintem ez az, ami a mostanában kiállító festők munkáiból hiányzik és ez az a festői indulat, ami Eisenmayernak vitathatatlanul értéke. Azt mondja: a két utolsó nagy festő, Van Gogh és Cezanne festészete még ösztönös, egészséges természet — és emberszeretetre alapozott. Picasso és más „stílusirányzatokat" teremtő festők stíluskeresgélő művészetét elítéli. Ha valaki festőnek született — állítja —, akkor az keresgélés nélkül, biztos ösztönnel megteremti saját stílusát. Természetesen az „ösztönösség" nem zárja ki az egészséges, logikus gondolkodó festészetet.

Fiatalok vagyunk, azt mondják, könnyen és kegyetlenül ítélünk. Ezt tenni és hangoztatni ma divat is. Eisenmayer ítélete, ami festményein is tükröződik, nem divat, hanem egy őszinte, átgondolt szemlélet. Azért állított ki, mert igaznak tudja, amit fest, kíváncsi volt a véleményekre.

„Az a jó festő, akinek igazi emberi mondanivalója van és ezt olyan erővel tudja megjeleníteni, hogy a képeken keresztül mások is magukévá tehessék." Azért rendezte a kiállítást, hogy kipróbálja, eddigi munkáiban ez mennyire sikerült.

Színei és ecsetkezelése energikus, néha vadnak tűnik. De kedves lány- és gyermekarcokat, a szeretethiány szánalmas lakóit is így festi.

Amit kiállított, az az utolsó év anyaga. Más, mint ami a ma képzőművészetében uralkodó. Nincsenek a képein hatásvadászó megoldások, és mégis, vagy talán többek közt éppen ezért merőben új szín- és formavilágot mutat. Konkrétan a kiállított művekről. Több festménye még nyers, vad és ettől befejezetlennek tűnnek. Két csendélete azonban már gyönyörű új szín- és formai harmóniájával szinte teljes. A „Nagy Önarcképén" a komplementer színek is új értelmet nyernek, bár ebből a csendéletek harmóniája hiányzik, mégis azt hiszem, hogy ez az a kép, amely egy Új Festészetet sejtet.

Összefoglalva: nagyon örülök, hogy kiállításon láthattam Eisenmayer Tibor képeit, mert már régen éreztem, hogy ritka emberi és művészi törekvései nyilvánosságot érdemelnek. Képei magukért beszélnek és remélem, lesznek őszinte emberek, akik megértik.

Cseh Tamás

Eisenmayer Tibor: Júdás csókja

Interjú a Statisztikával

Rövid beszélgetésre ültünk össze a Statisztikával a villamos-, gépész- és vegyészmérnöki karon. Egyetlen fő kérdésünk mindhárom esetben az: hogy hogyan tanultak, hogy vizsgáztak hallgatóink az 1965/66-os tanév első félévében?

Gépészmérnöki kar

A Statisztika válasza:

A kar 2188 nappali tagozatú hallgatójából 9 hallgató kitűnő rendű, 84 jeles, 409 jó, 343 közepes, 23 elégséges, 1107 elégtelen, ill. letiltott és 213 vizsgát halasztott. Az elégtelen, illetve letiltott vizsgajú, valamint vizsgát halasztott hallgatók száma az összlétszámhoz képest százalékosan 60,3 százalék (ezen belül is csak 9,7 a halasztók és 13,2 a letiltottak aránya, tehát az elégtelenre vizsgázók adják a többséget.

Érdemes egy pillantást vetni még az I. évesekre, a diákotthonosokra, társadalmi ösztöndíjasokra, az esti és levelező hallgatókra is.

Az elsőéves nappali hallgatóknál kiderült, hogy a technikumból jöttek eredményei jobbak a gimnáziumból jöttekénél. Míg az előzőekből az 53,8 százaléknak volt elégtelen, illetve letiltott és halasztott vizsgája, addig az utóbbiakból a 66,3 százaléknak.

A 722 diákotthoni hallgató közül 3 hallgató lett kitűnő rendű (tehát a kar összesen 9 kitűnő rendűjéből 3 diákotthonos, ami igen szép eredmény), 34 jeles, 147 jó, 124 közepes, 8 elégséges, 346 elégtelen, illetve letiltott és 60 vizsgát halasztott.

Társadalmi ösztöndíjasaink a következőképpen szerepeltek a vizsgákon: 1088 hallgatóból 8 kitűnő, 53 jeles, 231 jó, 169 közepes, 12 elégséges, 483 elégtelen, ill. letiltott és 132 halasztott.

Az estiek létszáma 1634 fő, plusz 33 vendéghallgató. (Utóbbiak igen gyenge eredményt értek el. Kitűnő, jeles és jó rendű, nincs köztük közepes és elégséges. mindössze 3, illetve 5 hallgató, elégtelenre vizsgázott 25). A „rendes" estieknél ugyancsak igen magas az elégtelen rendűek száma: 850. Kitűnő rendű lett 5, jeles 11, jó 163, közepes 454, elégséges 115 hallgató, vizsgát halasztott 36.

Levelezőknél a 473 hallgatóból 1 kitűnő, 5 jeles, 40 jó, 100 közepes, 22 elégséges, 285 elégtelen és 20 vizsgahalasztó van.

Villamosmérnöki kar

A Statisztika válasza:

A nappaliak létszáma 2192 hallgató. 17 hallgató lett kitűnő rendű, 146 jeles, 714 jó, 388 közepes, 13 elégséges, 1172 elégtelen, ill. letiltott és 142 vizsgát halasztott.

Az összesen 506 elsőévesből 3 a kitűnő rendű, 15 jeles, 12 jó, 99 közepes, 7 elégséges 247 elégtelen, ill. letiltott, 1 pedig az, aki vizsgát halaszt tott.

A budapesti, valamint a ki helyezett esti tagozatok 170 hallgatójából 12 ért el kitűnő 26 jeles, 271 jó, 391 közepes 91 elégséges, 715 elégtelen rendűséget és 201 hallgatónak van vizsgahalasztása.

(Érdekes megfigyelni, hogy legtöbb esetben az elégtelen vagyis a „mélypont" és a közepes között viszonylag ki létszámot képvisel az elégsé ges rendűség).

Vegyészmérnöki kar

A Statisztika válasza:

A legkisebb létszámú ka 754 nappali hallgatójából 4 le kitűnő, 69 jeles, 250 jó, 15 közepes, 5 elégséges, 27 hallgatónak volt elégtelen, il letiltott (vagyis eleve uvér utasított) és halasztott vizsgá ja.) (Az összlétszám 35,9 szá zaléka.) Egy tárgyból buko 157 hallgató, két tárgyból 8 három tárgyból 21, négy, il több tárgyból 7. Meg kell mé jegyezni, hogy az előbb en lített 271 hallgatóból 90 a akit eleve utóvizsgára utas tottak.

A bukási arány az elsőév seknél a legnagyobb. Az ös szesen 168 elsőévesből 92 bu kott meg. A II. évfolyamo már jobb a helyzet, itt 12 j les volt és 75 utóvizsgás.

Társadalmi ösztöndíjasain között két kitűnő rendű aka (IV. és V. éves) és a 214-es lé számból 49 utóvizsgás.

A diákotthonosok jól szer peltek: 12 jeles, 51 jó, 51 köz pes rendű van közöttük, utóvizsgázók száma azonba itt is magas: 69 hallgató (ö össz-diákotthonosok 37,5 száz léka).

Az 509 esti hallgatóból 2 k tűnő, 155 jeles és jó, 219 utóvizsgás, ebből 55 hallga az, akit eleve utóvizsgára ut sítottak. Az estiek elsőévese nél igen magas az uvé arán 52 hallgatónak van utóvizsgá ja. (Az összlétszám 35,9 szá éves 54,7 százalékának.

Ennyi az, amit a Statisztik jelenleg mondani tud. A ka és évfolyamonkénti átlagol ról, a tavalyi és idei félé adatainak összevetéséről a kö sőbbiek során adunk számot.

RÖVID FILMET KÉSZÍ TETT az ÉKME mérnöki ka ra a KPM támogatásáva amelyben bemutatta a mérnö ki munka különböző szakterü leteit azzal a céllal, hogy filmet a tv-ben és a középis kolákban bemutatva, a ka iránti érdeklődést növelje, az elég kedvezőtlen beiskolá zási arányt ezen keresztü megjavítsa.

Eisenmayer Tibor

Kiállitási hir

M vészet 1968 máj.p.48.

Eisenmayer Tibor
festő

M.D.K

A Budapesti Műszaki Egyetem
Kollegiumában volt tárlata.

–: Kiállítások

Művészet, 1968. május – 48 lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 FEB 19.

JÖVŐ MÉRNÖKE

Eisenmayer Tibor

Kiállítás a Róbertben

Eisenmayer Tibor rendez festményeiből és grafikáiból kiállítást a Róbert Károly körúti diákotthonban február 21—28-ig. Az egyéni stílusú fiatal művésznek ez az első kiállítása, melyre szeretettel várja az érdeklődőket.

Megb

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JÖVŐ MÉRNÖKE

Eisenmayer Tibor
1963 MÁJ 6

1021

Német Lajos művészettörténész:

Eisenmayer Tibor kiállítása a Budapesti Műszaki Egyetem Kollégiumában

Eisenmayer Tibor (Linóleummetszet (részlet)

Eisenmayer fiatal művész még, de már második egyéni kiállítását rendezi. Úgy érzi, szüksége van a felmérésre, a megtett út értékelésére. Mert a képek másként hatnak egymás mellett, falon, mint a műteremnek használt szűk szobában. De nemcsak a praktikus cél vezeti, hanem eszmei is. Minden művén érződik, hogy Eisemayerben mély emberi és festői indulatok feszülnek, ez pedig teret kér, nyilvánosságát, a maga megmutatás kényszere hevíti.

A legutóbbi kiállítása óta mélyebbé, magvasabbá vált Eisenmayer művészete. Stílusa lényegében nem változott, a megkezdett utat logikus következetességgel folytatja. Ám a néha túl harsány színek most művesebben hangolódnak össze, a színintenzitást nem a harsány ellentét fokozza, hanem a kiegészítő színek tudatos használata, a tudatos disszonanciák által fokozott kolorit végső harmóniára törekszik, olyan harmóniára azonban, amelynek mélyén drámai erő feszül. Mert ha témájában a közvetlen környezet, a mindennap jelenik is meg Eisenmayer művészetében, ihlete drámai, indulati töltésű.

Eisenmayer fiatal művész, e kiállítás is saját stílusa keresésének állomása. Vezércsillaga Van Gogh, s a magyarok közül talán Nemes Lampérthtól és a tragikusan fiatalon elhúnyt Gruber Bélától tanult a legtöbbet, de már most is érződik, hogy van egyéni mondanivalója, emberi és művészi szuggesztivitása. Tehetséges ember művészete formálódik képeiben.

meg a VIT eszméje, az ifjúság békevágyának kifejezője, és ezt fejezi ki a fesztiválok jelszava is: Béke, Barátság, Szolidaritás.

A Londonban elvetett mag kikelt és meghozta első termését 1947-ben Prágában, ahol 10 ezer külföldi és 50 ezer csehszlovák fiatal (köztük 250 magyar) dalától, hangjától volt telve az egész város. A fesztivál sikeres volt és ezentúl kétévenként került sor találkozókra egészen 1959-ig.

1949-ben a világ ifjúságának figyelmét már hazánk fővárosa vonta magára. Tizenöt napon át folyt a barátkozás, az ismerkedés a Margitszigeten, a Hősök terén és a Városligetben. A küldöttek gazdag program mellett a Népstadion építésén is részt vettek.

A két év múlva Berlinben sorrakerülő találkozón már a reakció is „részt vett" és felismerte az összejöveteleknek számukra kedvezőtlen hatását, minden további alkalommal hátráltatta, zavarta, gátolta a barátságot, a béke és a haladás igenlését.

A VIT sikerét pedig már nem lehetett eltagadni, legfeljebb csökkenteni. Így is Bukarest már 30 ezer fiatalt látott vendégül és nem volt olyan nap, hogy ne került volna sor valami baráti találkozóra. A statisztikusok szerint *egy-egy napra átlagosan 169 különböző program jutott.*

Itt is, mint később Varsóban és a többi színhelyen a VIT főbb eseményei a politikai demonstrációk, nagygyűlések, viták, tanácskozások voltak és sor került kulturális bemutatókra, szakmai találkozókra, sportversenyekre. Találkozást szerveztek a különböző földrészek fiataljai (Európa, Ázsia, Latin-Amerika, Afrika) és egész nap folyt a jelvénycsere és a színes utcai tánc.

Az eddigi legnagyobb és legszínpompásabb találkozó 1957 nyarán, Moszkvában volt

még, hogy a világifjúsági találkozók legfőbb szervezője a Világifjúsági Találkozók Nemzetközi Előkészítő Bizottsága, amelynek különböző nemzeti és nemzetközi ifjúsági szervezetek, de az előkészületek és a megrendezés munkájából az oroszlánrészt a DIVSZ és az NDSZ (Nemzetközi Diákszövetség) vállalja, az a két szerv, amely már alakulásakor *hitet tett a Béke, Barátság és a Szolidaritás* jelszava mellett.

— Kurucz —

MÁJUS 1-ÉN

A stréber

Urbán Péter rajza

Kedves Mester!

Még ezt a meghívót is hiszt szóstellem elküldeni, amlétemén régi tartozásomra. De remélem, ennek ellenére eljön nyomni a képeimet, amelyből ennétal már azt igazán kiválasztja a Mester és kiállítás után elvisszem.

üdvözlettel

Eisenmayer Tibor

MEGHÍVÓ EISENMAYER T. KIÁLLÍTÁSÁRA

Eisenmayer T.

Budapesti Müszaki Egyetem Kollégiuma

MEGHÍVÓ

Eisenmayer Tibor

festőművész

KIÁLLÍTÁSÁRA

Nyitva: 1968 március 25—30-ig.

Naponta: 12—20 óráig.

Budapest I., Szentháromság tér 1. (Vár)

MDK

Eisenmayer Tibor

Cigánylány, o.

Studió 67. Fiatal képzőm. kiáll. Ernst Muz.1967.

Eisenmayer Tibor

Metszetét hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. okt. 2.
XV. évf. 4o. sz. 7. lap

Eisenmayer Tibor

Férfifejet ábrázoló metszetét a lap bemutatja cimlapján.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. nov. 6.
XV. évf. 45. sz. cimlap

Eisenmayer Tibor

1021

Eisenmayer Tibor: Elfogatás

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Élet és Irodalom

1969 ÁPR 19

PARANCS JÁNOS:

Arckép

Riadtan, szárnyszegetten,
forgolódva, izgatottan,
az elzuhanó testek között,
tanácstalanul és bután,
nem értve a közismert jeleket,
szavakat, helyzeteket,
akár egy ostoba kisfiú,
a szerencsében reménykedve,
konokul ismételve és követelve
amit sohasem lehetett,
ügyelve mégis minden szóra
és jelre, környezetre, részletekre,
megfeszített izmokkal,
varásra készen, mint egy kőszobor

Eisenmayer Tibor

1021 1971 NOV 6

XV. ÉVFOLYAM, 45. SZÁM

Eisenmayer Tibor metszete

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

SZABADSÁG
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Ülői út 81
Telefon: 136-068, 337-748, 340-176

...nsok könnyű prédának ígérkező ...mefuttatásain köszörültem írómat; olyan írók és művészek ...inházi nézeteit vontam kétségbe, akiknek magas szellemi, művészi rangját lelkesen elismerem. (Jubay Miklós, Almási Miklós, ...yurkó László, Major Tamás, ...rkény István.) Könnyű győzemre tehát semmiképpen sem ...ámíthattam.

Miért tettem mégis? Annál már ...radtabb vagyok, semhogy művészeti teóriák mellett vagy ellen ...ik konokul síkraszálljak. Ahhoz ...szont még nem vagyok elég fá...dt, hogy — nyitott szemmel ...tva e megemésztetlenül impor...lt teóriák egymásra licitálásá...ak veszélyeit — behunyjam a ...emem. Ismerve a sznobság bak...riumaitól meglehetősen elgyen...ült művészeti életünket: bizo...yos vagyok benne, hogy e néze...k elszaporodásával a drámairói ...átusz — átmenetileg — épp...yan kétes értékűvé válik, mint ...hogy azzá vált már jó néhány ...ve — s valószínűleg véglegesen ... a forgatókönyvírói mesterség. ...sakhogy a kettő nem ugyanaz. ... drámairodalom (amely színház ...élkül értelmetlen művészet) a ...ljes irodalom legizgalmasabb, ...gközvetlenebbül ható része. A ...rámairodalmat eltörölni nem le...et. Még ha műveltebb turistáink ...ttak is odakint néhány erre irá...yuló kísérletet.

Indulatomat az szítja, hogy me...nt elmulasztunk egy kedvező ...ultúrtörténeti pillanatot. A mű...észi verseny szabad, a kísérlete...őknek még anyagi kockázatot ...em kell vállalniuk, félniük sen...től sem kell (legfeljebb arra ...ell ügyelniük, hogy tőlük és tá...ruktól se féljen senki, s hogy ...nki se kaphasson — Örkény ...tván védelmében — olyan glosz...át, amilyent én kaptam, csupán ...ért, mert kételkedni mertem e ...tűnő író színházelméleti téte...nek megvalósíthatóságában.) ...rek óta sarkallják a színháza...t új magyar drámák bemutatá...ra, pályázatokkal ösztönzik a ...tal drámairókat. S mikor e sok ...moly erőfeszítésnek kezdenek ...egmutatkozni a jelei: az átko...it divat mindent összezavar. Ki...n támad drámairói becsvágy, ... vezető művészektől azt hallja: ...ki csak a nyersanyagot kell ...llítania a színház művészeinek; ...bbihez semmi köze. De azzal ... a színház művészei sem tud...mit kezdeni — amit Örkény ...csol —, hogy a dráma pedig ...lenféle manipuláció nélkül ...szülessen meg a színpadon, ...van a televízióban egy telje...pontán helyszíni közvetítés.

...egyéb családságokat követhessek el. (Vajon milyen célból?) Ha az olvasó emlékszik terjedelmes cikkemre, jól tudja, hogy az egész „képernyő üggyel" *két mondatban* foglalkoztam, s őket is ezzel zártam: „Valószínűleg erre Örkény sem esküdne meg; s ezért ennél sokkal elgondolkodtatóbb megfigyeléseire térnék rá." Miért került ez a semmi ügy a glossza középpontjába, s miért

...sőmi valószínűleg nem felejti ...ert el ilyen könnyedén. 2. A szín...házi kísérletezők visszavonulna...kitűnően felszerelt laboratóriu...maikba, s felfedezéseiket — mé...lyek közt minden bizonnyal szín...házmegújítóak is lesznek — maj...csak azután publikálják, hogy ha...tásukat emberen, kritikuson egy...aránt kipróbálták.

Hámos György

Kultúra — nem kultúra

Kedvemre való cikket írt Csányi László az ÉS október 30-i számába *(Kultúra — vagy illúzió)*. Bár jó néhány érvének erejét szegte a sietős fogalmazás, a cikk indulata jól érthető és véleményem szerint felettébb indokolt. A szocialista állam kultúrája csakugyan nem „valamilyen illem szerinti járuléka" a mindennapoknak, hanem olyan tartozék, amely bizonyos pillanatokban, bizonyos társadalmi szegmentumokban jócskán a nem-kulturális tevékenység fölé emelkedhet jelentőségében. S azt sem kell hangsúlyozni, hogy a kulturális tevékenység éppen az a szféra, amely a jelenlegi átmeneti helyzetben tisztábban tükrözheti az *egész* társadalom normáit, szándékait, mint a nem-kulturális tevékenységek legtöbbje.

Tükrözheti, tükrözhetné, de alig tükrözi. Mert véleményem szerint (talán Csányi is egyetért ebben velem) a szocialista kultúra dolga sohasem volt, s ma még kevésbé az, hogy egy állítólagos „szocialista embertípus" vértelen, utópisztikus fantomját mutassa fel. A létező embert kell felmutatnia, cselekvése lehetőségeiben és — alkalmasint nyomorúságos, beidegzett korlátaiban. Azt az embert, aki nem szólhat bele, mert eszébe sem jut beleszólni — mint Csányi írja — az igazgatók leváltásába. A kultúrának, a művészetnek ebben van teendője és abban még inkább,

Haász István metszete

hogy elénk tárja a lélektani mechanizmust, mely pozíciójából tartja a leváltásra megérett igazgatókat. Mert kisebb baj, hogy nem az üzemben dől el az igazgató leváltása (hiszen ha már leváltják, az többnyire jót jelent). A nagyobbik baj az, hogy az üzemi demokrácia névlegessége miatt a rosszabb sorsra érdemes igazgatókat még ma is csak kivételként, s nem szabályként váltják le.

S itt értünk a lényeghez. Mert a kultúra a társadalmi lehetőségek, szándékok előörse. Amelyik kultúra nem tart előbb, mint a társadalmilag általánosnak tekinthető mentalitás, *az nem kultúra*. De a valódi kultúra előörsjellege nem abban áll, hogy a ködös jövőbe tekint a művelője, hanem abban, hogy felismerteti, megismerteti az emberekkel a jelen valóságot. Vagy felismertet, vagy leplez; vagy felvilágosít, vagy elbutít — ez itt az alternatíva, nem a szórakoztatás-komolyság hamis ellentétpárja. A múlt remekművei bizonyítják: *a legmagasabb szórakozás — a lét felismerése*. És a „szórakoztató" kultúra lehangolóan unalmas, ha nincs mondanivalója az élet mélyebb igazságairól. Ahogy Csányi írja: „a szórakoztatás... gyakran unalom behelyettesítése másfajta unalommal"...

Az ízlésolló két szára tehát nem az „elit" és a „néptömegek" kultúrájára nyílik, hanem a kultúrára, illetve minden egyébre, ami egyszerűen *nem kultúra*. A határmezsgye tehát nem a nyúlfarknyi, könnyed humoreszk és a „fennköltt" társadalmi dráma, hanem a humoreszk igazsága és a színmű hazugsága között húzódik!

Kapitalista eredetű misztifikáció az a feltevés, hogy van „tömegkultúra" és „elitkultúra". E misztifikáció mélyén az eladhatóság és eladhatatlanság prakticizmusa rejlik. A valóság az, hogy a kultúrán kívül nem létezik „másfajta" kultúra, csupán lopott anyagból összeférccelt, tetszetősre festett társadalmi hazugság. Az ízlésollóval a két kultúra hazug mítoszát kell foszlányokra vágnunk.

Hernádi Miklós

LEV VLADIMIROVICS GINZBURG: TÚLVILÁGI TALÁLKOZÁSOK. Riportregény. (Európa)

Filmbemutatók

MADÁRKÁK. Színes magyar film. Bemutató: november 11-én.

FURCSA PÁR. Színes, szélesvásznú, szinkronizált amerikai film. Bemutató: november 11-én.

Színház

SARKADI IMRE: SIPOS CSALÁD. Bemutató a Déryné Színházban, november 6-án.

ARBUZOV: EGY SZERELEM TÖRTÉNETE. Bemutató a győri Kisfaludy Színházban november 6-án.

BARTOKIÁNA. Bemutató a Thália Színházban november 12-én.

NÉMETH LÁSZLÓ: ERZSÉBETNAP. Bemutató a debreceni Csokonai Színházban november 12-én.

SHAKESPEARE: MACBETH. Bemutató a miskolci Nemzeti Színházban november 12-én.

FARKAS FERENC: A NOSZTY-FIÚ ESETE TÓTH MARIVAL. Bemutató az Operettszínházban november 12-én.

Hangversenyek

A BUDAPESTI FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG ZENEKARÁNAK hangversenye az Erkel Színházban, november 8-án és 9-én. Vezényel Kórodi András. Közreműködik Stefan Ruha.

A CSEHSZLOVÁK KULTÚRA ünnepi hangversenyt rendez a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 54. évfordulója alkalmából a Fővárosi Művelődési Ház körtermében november 9-én. Közreműködnek Marek Jerie (gordonka) és Anna Fejerová (zongora).

FELLEGI ÁDÁM zongoraestje a Zeneakadémia nagytermében november 10-én.

KOVÁCS ENDRE orgonaestje a Zeneakadémia nagytermében, november 11-én. Közreműködik Sándor Judit és Kiss András.

BÄCHER MIHÁLY Schumann—Liszt zongoraestje a Zeneakadémia nagytermében, november 12-én.

Kiállítások

KISS—ROÓZ ILONA iparművész kiállítása a Csók István Galériában. Megnyitó: november 12-én.

Eisenmayer Tibor

1021

Eisenmayer Tibor metszete

zene?

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRSZOLGÁLÓ
BUDAPEST, IX., ULLŐI ÚT 81
Telefon: 138-058, 337-748, 340-176

dern zenét, vagy költészetet. Mindenesetre fiataljainkat körül kell vennünk azzal a kulturális anyaggal, amit meg akarunk velük szerettetni. Vajon történtek-e lépések oly irányban, hogy a nagy mennyiségben fiataljainkhoz eljutó mindenfajta zenei hatás differenciálható legyen? Hogy bizonyos zenei művekből álló „tornyot" építsenek fel, amely a könnyű, szórakoztató szintről lépésről-lépésre viszi előre őket a zeneélvezés és zeneértés területén?

Konklúzió helyett

Yehudi Menuhin rádiónyilatkozata, gondolatsorának néhány mondata különösen ideillik, mert lényegében tagadja, hogy a legnemesebb zene csak rendkívüli erőfeszítés árán közelíthető meg.

„Bartók zenéje az egész emberiség számára alapvető érzéseket, gondolatokat és magatartásbeli formákat tükröz. Az ő zenéje nem a zeneszerzők hiúsága, találékonysága, vagy képessége által korlátozott zene: nem, ez a zene messzebbre megy, olyan érzésekről és gondolatokról beszél, amelyek az élet örökérvényű velejárói. Épp ezért mondhatom, hogy a szellemi erőfeszítés, amelyre ez a művészet késztet, nincs fenntartva a szellemi tornákban és érzelmi tevékenységben gyakorlóra. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy mindenki egyformán élvezi a művészetet, vagy ugyanazt a művészetet szereti. De azt igenis szeretném kijelenteni, hogy a szellemi erőfeszítés önmagában, az érzelmi tevékenység önmagában nem korlátozódik a kiválasztottak egy csoportjára, és hogy ezek a tulajdonságok a zene iránti szeretetnek csak velejárói, de nem feltételei!"

„A kor, a társadalom emberének jellemző érzelmi magatartása egyúttal objektív ismertetőjegye, egész fejlődését, mozgását meghatározó tényezője is a társadalmi valóságnak. Odysseus minden helyzetben feltalálja magát, leleményes ember, mert — Homérosz sora szerint — »sok nép városait látta és észjárását ismerte meg«. Ennek az »észjárásnak«, az emberi viszonyítások, a gondolkodás módjának, egész rendszerének képe, dinamikus átélésének organizmusa egy korszak érzelemvilága." — írja könyvében Újfalussy József.

Konklúzió helyett tehát vitát, elmélkedést ajánlunk. És minél gyakoribb, szerencsés találkozást a zenével, amely nemcsak kifejezi korát: hanem „érzéseket" is teremt a jelenkor és más korok, gondolatot és élvezetet a gazdagodó szellem számára.

Marxista-leninista esztétikai
tankönyv
ára 55.- Ft .....

C

Eisemayer Tibor

Metszetének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. aug. 28.
XV. évf. 35. sz. lo. lap

Eisenmayer Tibor

Metszetének repr.-ját hozza a lap, cim nélkül.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. május 15.
XV évf. 2o. sz. 16. lap.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1971 MÁJ 17

Grafik von Tibor Eisenmayer

Eisenmayer Tibor

Mutter,
genüge
etwas
doch e
den Ta
Inzwis
Mutter
wenn
ben gewesen wäre,
gezogen wurde. Es war warm, die ganze Zeit über brannte die Sonne auf sie hernieder, man kommandierte sie von einer Ecke des Hofes in die andere, und Stunden verstrichen, bis es sich herausstelle, wen sie den Panzereinheiten und wen der Infanterie zugeteilt hatten... Mutter klammerte sich die ganze Zeit über an das vergitterte Eisentor und verfolgte die Geschehnisse. Die lauten Kommandorufe und das Schreien ließen sie zusammenfahren, ihr Blick suchte sofort ihn, wenn man sie da oder dort in Reih und Glied sich aufstellen ließ. Sie flog förmlich von einem Tor zum anderen, gleich einem weißen Vogel, und den ganzen Tag ohne einen Bissen im Halse wartete sie nur darauf, daß man die Einberufenen vom Fabrikhof wegführen werde, daß sie zu dem auf dem Bahnhof wartenden Zug aufbrechen werden, denn dann würde es noch einmal für einen Augenblick möglich sein, seine Hand zu drücken. Die anderen fragten von Zeit zu Zeit: „Du, wer ist diese begeisterte, kleine alte Frau dort am Gitter?"...

Er suchte Schatten auf dem Hof. „Man er-

schh
ise
Erde
nder
chtig
legba
t, au
nen
weni
lenden Satz.
nur auf de
geworden, f
in Tagen, u
Ziel, wir tu
durch allerd
Er betrachte
Mütter, die
standen. Ei
weinten stil
Familie sch
die Erfüllur
duldig. Er
mando zum
Gedanken
aller Stille
Opfer aufge
worden, au
und wir ha
mal eine Ze
nen ähnelte

Er packte
Zeile. Wen
komme und
ich meinen
sein Geld,
rade noch.
einmal um,
auf eine Lin
den Bücher
Vogel, dem
schlagen wu

ARPAD THIERY

1928 in Budapest geboren, schloß er mit dem Journalismus bei Szabad Szó (Freies Wort) Bekanntschaft. Heute ist er verantwortlicher Redakteur für Prosa in der Literaturbeilage der Zeitung Népszava (Volksstimme). Für seinen Roman Jahreszeiten, erschienen 1970, wurde er 1971 mit dem Attila-József-Preis geehrt.

Eisenmayer Tibor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 MÁR 13

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

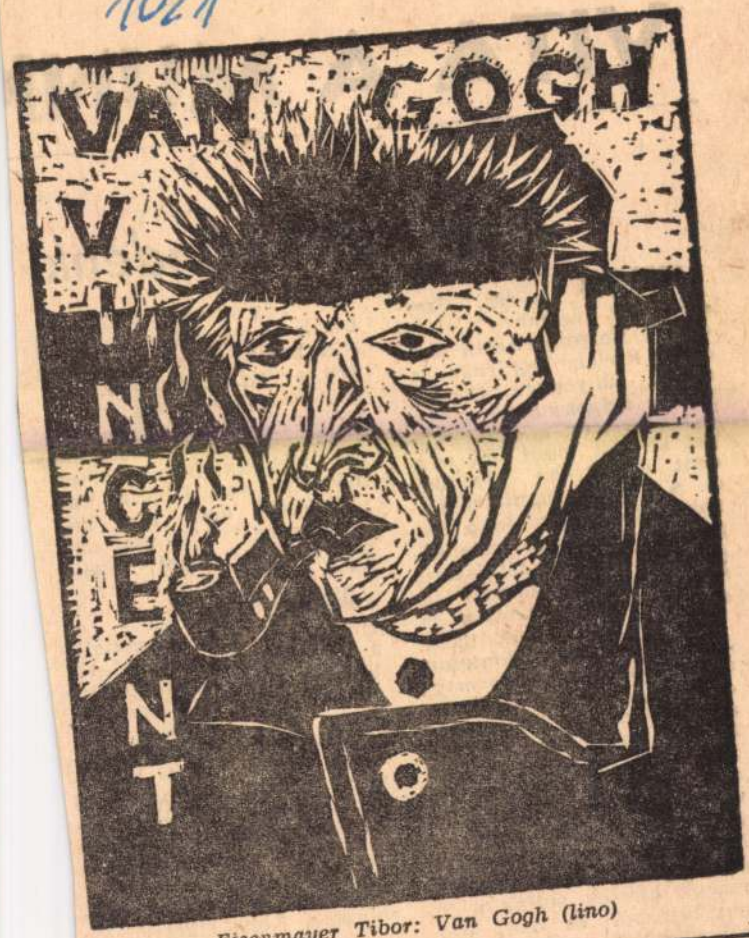

Eisenmayer Tibor: Van Gogh (lino)

VITA A MUNK

Nem lehet mindenki

1938-ban a régi „Szerszám 8" üzemben lettem csepeli dolgozó. Azóta mindig a Kovácsológyárnak készített süllyesztéken szerszámokon dolgozom. Ez nagyon lelkiismeretes, odaadó munkát követel, mert mi mindent negatívban készítünk el. A két szerszámfél összeütése után alakul ki a forgácsolás nélkül méretre készített alkatrész félkészáru. Sok iparágunk fontos terméke, sokszor exportáru is. József Attila nem túloz: *„Dolgozni csak pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen, úgy érdemes."* De a költő nem ért meg egy hó végi hajrát. Mi csak úgy vagyunk ezzel, mint az egyszeri székely. „Tudnám én, uram, hogy kell csinálni! De csak azt tehetem, amit lehet." Egy értekezleten kérdezték tőlem: hogy van az, maguk híresek voltak a jó munkájukról és most úgy eldurvultak?

[illegible] mert radt! Fogjuk meg csak emberek és vigyétek.

A bátorság hiánya kineveli a csiga-embereket. Engem is intenek nagy jóakarattal: „Mit nyüzsögsz? Öreg vagy már. Iskolára nem mehetsz! Iskolád nincs, művezető nem lehetsz. Van jó lakásod, azért sem kell kalapoznod." Hát csak addig kell *nyüzsögni* valakinek, amíg akar valamit?

Komoly hiba, hogy az emberek jó része elvesztette a józan mértékét. Mindenki többnek akar látszani, mint amennyi! Beszélek egy emberrel, akiről tudom, hogy asztalos, azt állítja: „Fatechnikus vagyok." A technikumot végzett építésvezető sem kéri ki magának, ha lemérnökurazzák. Jókai „lábtyűművész" susztere is ilyen lehetett.

Magam is frogatok, rajzolgatok. Néha sikerrel. De ezt én csak nemes időtöltésnek tartom. *És megmaradok szerszámlakatosnak, ez a*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
1971 MÁJ 15

1021 Eisenmayer Tibor

Eisenmayer Tibor metszete

1971. MÁJUS 15.

kat. Felült és bamu
cal. Lassan felkász
Kezdte összeszedni
Egy csöppet sem si
Látod, mondtam,
néztem szemrehány
Hogy totojázik.
Végre összeszedte
tetű, elindult a koc
azt hittem, beestel
A nyitott ajtónál
ajtón, az ülésre.
Megáll az ész.

Ugye, önök is alig akarják elhinni?

Fejembe szállt a vér, kivágtam az ajtót, kiugrottam. Azt hittem, kettéhasítom rögtön.

Csak állt ott, idegen arccal, mintha az egészhez semmi köze sem lenne. A feleségem utánamnyúlt, elkapta a zakóm alját, húzott vissza, nem engedte hogy odarohanjak felpofozni. Visszaráncigált, menjünk már, hagyjam békén. Visszaültem — nehéz szívvel —, indítottam, egyesbe kapcsoltam, gyerünk. Sokáig forrt bennem a méreg. Százhuszas átlaggal hajtottam.

Egyszerűen odaköpött az ülésre. A tiszta áj huzat kellős közepére. Nem hogy hálás lenne, amiért hajlandó vagyok a saját kocsimon a pénzemért vásárolt benzinnel elvinni.

Hát kérem, azóta én nekem integethetnek az autóstoposok, nem veszek fel az égvilágon senkit. Már a feleségem is belátta, hogy igazam van.

De ez az egész csak egy apró zavaró mozzanat volt, különben istenien nyaraltunk, mert a tenger gyönyörű.

lán a Sziklás útig is elvi

Beköptem a kocsiba, gyot még soha nem sike san középre ment, a n ott sötétlett a nyál.

A napszemüveges izon pattant a kocsiból. Hat számítottam. De nem fu tem az ütés befogadásár

A felesége (ha ugyan gatta vissza a ruhájánál dott is, de azt én nem gyeltem oda. Csak nézt szerencsefiát, akinek aut je, megalázásra lehetőség

Beült, nagy csikorgáss bogtak.

A pofon el is maradt m egyre távolodó, kicsinye út irányában ráfordultal Ha ilyen tempóban ha múlva meglátják a tenge

Eisenmayer Tibor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1970. MÁR 14

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1021

T

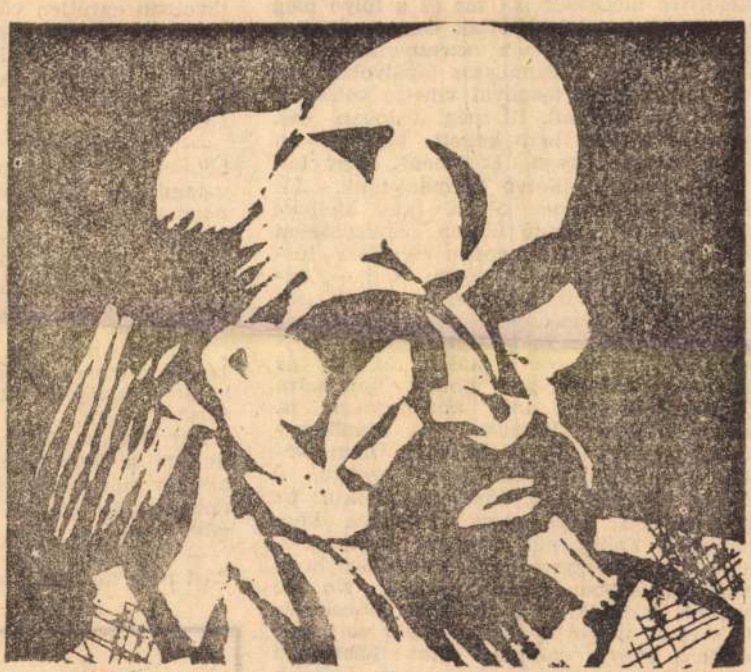

Eisenmayer Tibor metszete

Mindig mulatnom l
Strauss-keringőn, „An
Donau". Mármint hog
nál".

De amikor Ennsnél
tem, hogy a Duna ot
mennyire megáradt is
kék, még nem piszkítottak össze a különböző nagyipari üzemek szennyvizei, még nem a jó fekete humuszos lapályokon futott át, ahonnan magával vihette volna a fekete föld oldatait. Itt még valóban kék volt. Ladikunkat nem kellett hajtani, én felajánlottam ugyan Lászlónak, hogy felváltva evezünk, illetve kormányzunk. Jól értsük meg, ez nem olyan igazi kielboot volt, amelyen guruló ülésen egyenletesen evez az ember, és az éppen esedékes kislány kormányoz —, ha éppen tud —, hanem olyan valódi, közönséges nehéz ladik, amelyet kátránnyal impregnáltak és festettek feketére, és amelyet úgy kell hajtani, hogy az ember a farába ül, és az egyetlen evezőjével hun jobbra, hun balra lök egyet, és ezzel már kormányozza is. László mereven visszautasította ajánlkozásomat, mondván, hogy ehhez én nem értek, és a kielboothoz vagyok szokva, ő viszont az erdélyi folyókon megszokta az ilyen módon való evezést, illetve kormányzást. Feltétlenül szüksége volt arra, hogy valamit tegyen annak érdekében, hogy minél gyorsabban tovább jussunk. No de legyünk őszinték. Bármennyire jobban éltünk is az utolsó napokban, nem volt már bennem annyi energia, mint Lászlóban vagy Júliában. Nem azért, mert idősebb voltam náluk, hanem úgy látszik gyengébb volt a szervezetem, amely ugyan so-

Ezek úgy látszik, csak a
ták, hogy kihalásszák az
nából a ladikokat és útb
tet, a többivel nem tö
Lászlónak:

— Ide figyeljetek! Én
ból, mintha a bakancs
valami baj. Körülnézek,
hogy nincs vész, átvág
oldalára és lemegyek
hogy valahonnan utánan
is, hogy nem. Figyeljetek
jetek utánam.

S így lőn.

Kiálltam a sorból, val
bakancsommal, és egyre
a menetoszloptól. Majd
túlsó oldalára.

Egy kertek között vez
dultam a Duna felé. Né
amikor már majdnem ki
dobogást és lihegést hall
gött. László és Júlia szal

— Ti ittmaradtok — r
dást nem tűrő hangon Lá

MARKOS GYÖRGY

1975. II. 15.
17.50 TV.
Művészeti Magazin

-A Szent Borbála, akit toronyba zártak. Bemutatom máj nézőinknek Eizenmaier Tibornét. Kezét csókolom, aki nagyon speciális restaurátori munkát végez. Hadd kérdezzem meg először az oltár két képéről, hogy mit ábrázol. Ez itt lent ?

-Ez jelenleg ez a tábla Krisztus körülmetélését a templomban, a felső kép, Mária menybemenetelét ábrázolja.

-És miért volt szükség, vagy miért van szükség restaurálásra ezeknél a képeknél ?

-Ezek esetben a barokk korban átfestették ezeket az oltárokat, részint felújitás szempontjából stilusváltás miatt, de általában inkább mert romlásnak indultak ezek a darabok. Rossz körülmények között voltak, nedves helyeken, ami tudvalevőleg a legtöbbet árt a fatáblára, vagy faanyagra készült tárgyaknak.

-Igen, most bocsásson meg, az átfestés azt is jelentette, hogy esetleg mást ábrázolt a kép, tehát más képes festettek rá ?

-Hát sok esetben más képet, ebben az esetben szinte a kompoziciót követve, de a festésmódja volt más, pasztózus és sokkal durvább, amit egy elöző fotódokumentációból készült,

-Igen.

-Fotó alapján mutatnák be a nézőknek.

-Igen.

-Ez már egy restaurált képről készült.

-Pontosan ide passzol, megpróbálom felemelni.

-Föl tartozik.

-Ha jól megnézzük, ha értő szemmel nézzük, akkor mit látunk ?

-Ezen kutató négyszögeket látunk, ami tisztitás közben készült felvétel, össze lehet hasonlitani a már kész állapottal. Tehát a különbséget a durva barokk átfestést és a már középkori finom festékréteg között.

-Körülbelül mennyi, hát azt tudom, hogy a legnehezebb ilyesmit kérdezni, hogy milyen aprólékos munkával tudják ezt végezni ?

Eizenmaier Tibornét restaurátor

-Nagyon röviden elmondanám a restaurálás menetét.

-Nagyon örülnénk.

-Első lépés a konzerválás, ami azt jelenti, hogy a mozgó festékréteget, tehát az alaptól, a faalaptól elvált festékréteget vissza rögzitjük a faalapra.

-Tehát valamivel bekenik, nem ?

-Egy kötőanyagot viszünk be, egy speciális restaurátor vakaró segitségével.

-Igen.

-Ez a kötőanyag általában enyv, vagy viasz. A másik lépése a konzerválásnak a szú ette és sokszor egész elporladt faalapnak a megkeményitése, ami általában műgyanta oldat beitatással történik.

-Igen.

-A második lépés a feltárás, a tisztitás, ami úgynevezett kutató csikokkal kezdődik, ez pl. egy kutató csík ez a világos négyszög.

-Az a szín is marad majd ?

-Ez az eredeti szín, ez az átfestett a sötét és piszkos és szennyezett.

-Igen.

-A tisztitás az rendszeres és mechanikus eljárások együtteséből áll. A kémiai úton, tehát vegyszerekkel történő tisztitás ez azt jelenti, hogy egyhébb esetekben, vagy tehát egyszerübb esetben enyhébb oldószert használunk.

-Igen.

-Komplikáltabb, mint pl. e tábla esetében erősebb vegyszereket és plusz mechanikus módon, tehát ami azt jelenti, hogy nagyon éles pengéjü szikével, nagyon aprólékosan, lassan előre haladva, rétegesen leválasztjuk az átfestést.

-Soha nem fogjuk megtanulni, de legalább köszönöm szépen egy picit segotett abban, hogy bepillanthattunk ebbe a szép oltárrészbe. De mégis azért megkockáztatom a kérdést. Kb. mikorra lesz ez látható ?

-Hát ősszel remélhetőleg látható lesz de, hogy a nézők megértsék, hogy mennyire nehéz feladat egy ilyen munkát elvégezni, mondjuk 1 cm2 felületnek a letisztitása legkevesebb 2 órát vesz igénybe.

Eisenpreis Ágost

acélmetsző, 1823-ban

29 évés.

lása

Fleischer Béla 39. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Eisenner Lőrincz

özv.

L.

Szudray-Szentiványi

430. l.

~~Balta köföb, öskon VI. 15~~

mOK

Eisenstädter László
nyomdász

Tervezése 3 f. lapon „Slá" hirdetés

÷ Följegyzések. Mellékletenik

Grafikai Szemle 1939 évf 2 r 50 l

MDK.

Eisenstädter László
nyomdász

Tervezése a bulor-reklám. Ábra 111.
lapon.

÷ Följegyzések. Mellékleteinket.

Grafikai Szemle 1938 évf 5 sz 120 l

M.D.K.

Eisenroll mérnök

Weidle mérnökkel együtt az Eskü-téri Duna-hid tervezéséért elnyerték a harminezer koronás első dijat jeligés pályázatukkal, -közli a "A HÉT TÜKRE" c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp. 1894. juni. 3.
16. évf. 23. sz. 367. lap

Eisenstock Imre

1919/20 – 1924/25

Ferkèpzomfoiskèvk
1932-33. 78. l.

CHING-TE-YAO, kínai kerámikai, azaz porcellánkészítmény, melyet a Sung-korszakban kezdtek gyártani a

MDK

Eisenstock Imre

1924-benösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24. 24-25.
Bp. 1926.

Eisenstock Imre

MDK

1925-ben ösztöndíjat kapott

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24. 24-25.
Bp. 1926.

Eisenstock János

Virággyárnok Pesten uri utcziban

303 sz Univirágok 93 old

III. Tárgyjegyzék az 1846.évi Iparmükiállitáshoz Pesten.

Molnár László: Reformkori himzések és kézimunkák az Iparmüvészeti Múzeumban. 83.o.

Az Iparmüv.Múz.és a Hopp Ferne Keletázsiai Müvészeti Múz.Evkönyve.VIII.1965.Múzeumi Ismertterjesztő Kőzp. Bpest.1966

Eisenzopf Ferenc

szobrász

L.

Kendrey - Szentiványi

430. l.

Bares Vasutas-Szövetség népkert.

X. 163.

kíváncsiság, a teremtő fantázia, ok és okozat láncbafűzésének ingere, ami nélkül a kutatás szelleme ki nem fejlődhetnék. Végül: minden arra mutat, hogy a magyar paraszt nagyon fejlett alakítóösztöne, amely például a népművészetben léptennyomon oly meggyőzően nyilvánul meg, hatalmas segítség számára a tudományos pályán, ahol a »struktúra« eredetisége és hibátlansága oly nagy szerepet játszik.

A történelmi fejlődés kétféleképen is befolyásolta ezeknek a természetes képességeknek érvényesülését. Egyfelől azzal, hogy majd lehetővé tette, majd rákényszerítette a magyarságra a külföldi tudományos kapcsolatokat. A tudományos élet csaknem mindig közreműködés és így a tudomány haladását nagymértékben elősegíti a nemzetközi tudományos kapcsolatok bősége. Az, amit ma »ösztöndíjakciónak« szokás nevezni, a tudomány vérkeringésében mindig a főütőér volt, s még inkább a magyar tudományos életben. Az Árpádok és Anjouk alatt, amikor a magyar élet oly gazdagon virágzott, mindig vele virult ez az ösztöndíjakció is. Már Szent István küld magyar egyetemi hallgatókat a párizsi Sorbonne-ra s a középkorból számos külföldön doktorátust tett vagy külföldi egyetemen előadó magyar tudós neve vagy latin nyelvű munkája maradt fenn nyugati, déli, északi egyetemekről. A magyar humanisták tekintélyéről és jelentőségéről már beszéltünk. Később, amikor a Habsburg-ház nem engedélyezte a magyar protestáns főiskoláknak egyetemi rangra emelését, kénytelen volt legalább ahhoz hozzájárulni, hogy a protestáns diákok külföldi (német, svájci, németalföldi stb.) egyetemeket látogassanak. Így a bajból jó fakadt: nagyon eleven összeköttetés magyar és nyugati tudományos körök között. Viszont a magyar katolikusok, ámbár nekik hosszú időn át nem engedélyeztek külföldre szóló útlevelet, Ausztria egyetemein kívül — legalább is a papok — Rómába mégis eljuthattak, felújítván így a Szent István, az Anjou-királyok, Mátyás idejében csúcspontokat érő olasz-magyar kapcsolatokat is. Még a protestáns Szenci Molnár Albert is időzött Rómában. A magyarok tehát aránytalanul sokat utaztak és *sokféle országba*, aminek külön jelentősége van. Nem a két-három fontos »kulturális nagyhatalom« valamelyikének hatása alá kerültek, mint a külföldi diákok legtöbbje, hanem valóban »világot láttak« s mintegy természetes munkafelosztással osztották fel maguk

JESZENSZKY JÁNOS
Arcképe. Iselburgh P. (1580-1630 körül)
rézmetszete Eiser F. (XVII. század)
rajza után

AZ ELSŐ MAGYAR ENCIKLOPÉDIA (1653.)

Eisern, Ferdinand von

Jeszenszky (Jessenius) János arcképe prágai tanár korából 1614-ből.

Fenti rajza után vezre metszette a kölni Iselburgh Péter.

Repr.

Magyary-Kossa Gyula dr.

Magyar orvosi emlékek. III. k. Bpest 1931. 276. l.

Eisermann Rikárd

festő

L.

Szendrey-Szentiványi

430. l.

~~Baranyay Géza VI. 305.~~

Eisermann Rikárd, festő Budapesten. A Képzőművészeti Társulat 1891. évi téli kiállításán Gyermek arczkép cz. pasztelljével vett részt.

Kiáll. tárgymutatók.

V. Eisert Árpád

— **Bankócsinálók.** Egész szövetséget fedeztek föl Bécsben, mely 1873 óta 10, 5 és 1 frtos bankjegyeket gyártott és terjesztett. Nagy mennyiségben bocsátották a forgalomba és főleg a mult évben sok embert kényes helyzetbe hoztak, kiknél itt-ott fölfedeztek egy-egy hamisitványt. Végre sikerült kézrekeriteni a banda egyik tagját, Eisert Árpádot Pozsonyból, ki egy öt forintos fölváltásán rajtavesztett s hasztalan volt tagadása, rábizonyult a pénzhamisitás bűne, s vele volt társát is befogták. Eisert lakásán nem találtak ugyan hamisitványt, de igen festékeket, rajzeszközöket. A vizsgálat kiderité a többit. A bankjegyeket Eisert rajzolta és egy kőnyomdász állitá ki, s már három év óta szerencsével folytatták az üzletet.

Vas. Lap, 1876 848. l

generali. In questo triste periodo si spengono quasi inavvertitamente i discendenti di quegli italiani che si erano fissati a Kassa negli ultimi decenni del Seicento e che avevano condiviso con la popolazione autoctona le alterne vicende dell'epoca. Unica superstite la famiglia dei Novelli, stabilitasi a Kassa negli ultimi anni del periodo da noi trattato. Gli italiani venuti a Kassa erano numerosi, intelligenti e dotati di ottime qualità ; essi si dimostratono subito accorti ed intraprendenti ; non tardarono, quindi, ad ambientarsi, anzi si affermarono ben presto pur nell'ambiente esclusivo del ricco patriziato di Kassa. Non vi può essere dunque dubbio che se essi fossero venuti a Kassa in un'epoca più pacific e più propizia all'esplicazione di attività economiche, la città di Kassa ne avrebbe ricavato influssi e utilità ben maggiori e più duraturi. Ma il destino aveva deciso altrimenti, e gli italiani furono coinvolti anchelessi nella la comune rovina.

È caratteristico per l'atteggiamento politico degli italiani di Kassa, p. e., il fatto che uno di loro, Ottavio Juliani, aveva chiesto di far parte della deputazione cittadina che doveva perorare i diritti della città davanti alle autorità imperiali militari e finanziarie, arbitre della situazione. Il Juliani era uno dei primi italiani fissatisi a Kassa, e non si considerava più estraneo tra le mura dell'ospitale

Eisert Jakab

Beszterczebánya, 1789.

lásd Fleischer Béla 39. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Eisert Margit

1893/94 - 1897/98

Ferkèpzomfoïskèvk

78. l.

Eisert Margit

nül. Bécs 1877

1896/97 IV. é. vajtyel

Marosvásárhelyi Közművelődési Ház

V. 223.

Eisert Margit

Hul. Bécs 1877 3 polg

Arang

1893/94 I. női osztály

1893/94 II " "

1894/95 I–II " "

1895/96 " "

Thaly Kálmán bútorai és ereklyéi

V. 170.

MAGYAR DISZÍTMÉNY.
Tervezte Eisert Margit.

Magyar Iparművészet

A PÁRISI KIÁLLÍTÁSRÓL.

1897. 1. 7.

Az az elhatározás, hogy ezúttal az 1900. évben Párisban rendezett nemzetközi kiállításon Magyarország hivatalosan is résztvesz, azaz, hogy a törvényhozás fölhatalmazta a kormányt arra, mikép az ország részéről ebben a nemzetközi

a művészeti iránynak, sőt vannak egyes specialitásaink, melyek bátran mérkőzhetnek a világ bármely nemzetének iparművészeti hasonló ágával. Van már egy-egy aranyművesünk, a ki ízlés dolgában a régi híres mesterekkel kiállhat a küzdő térre; a vasművesség körében nem egy iparosunk tűnik ki művésziesen kovácsolt remekművek készítésével; majolika díszedényeink kiváló készítője, Zsolnay, pedig családjában bírja épúgy, mint az egykori híres mesterek azt a művészeti törzset, mely folyvást gondoskodik újabb alakok és formákról, melyekkel a műélvezetekre vágyó közönséget meglepje. És habár az iparművészet terén a szomszéd nyugati nemzetekhez képest nem is állunk egyenlő magasságban az iparosok számát illetőleg, minőségre nézve van egy-egy kiváló iparosunk, a ki művészszámba megy és a kit rejtegetnünk nem szabad.

De kimehetünk és ki kell mennünk Párisba iparművészeti tárgyakkal azért is, mert a nemzetközi kiállítás versenyt nyit nemcsak és nem kizárólag Franciaország készítményeivel. A kiállítás nemzetközi verseny; és ha egynehány nyugati ország a magyar iparművészettel szemben hatalmasabb és tekintélyesebb, hála Istennek, annyira már megerősödtünk, hogy ízlés és művészeti kivitel tekintetében nem vagyunk többé az utolsók között. Kiállhatunk művészeti iparlárgyainkkal nemcsak, mert vannak egyes jeleseink, a kik bármely nemzet díszére válnának, de mert iparművészetünk egészében is már annyira fejlődött, hogy nemzetközi versenynél számba vehető.

És végül nem szabad mellőzni azt, hogy iparművészeti szempontból nagy jelentőség jut épen nekünk a népies ízlés kitüntetésénél is. Nálunk a műveltség fejlődése még nem tette teljesen tönkre a nép eredeti és naiv jellegének használati tárgyakon való alkalmazását. A házi ipari tárgyak részint eredeti ősalak-

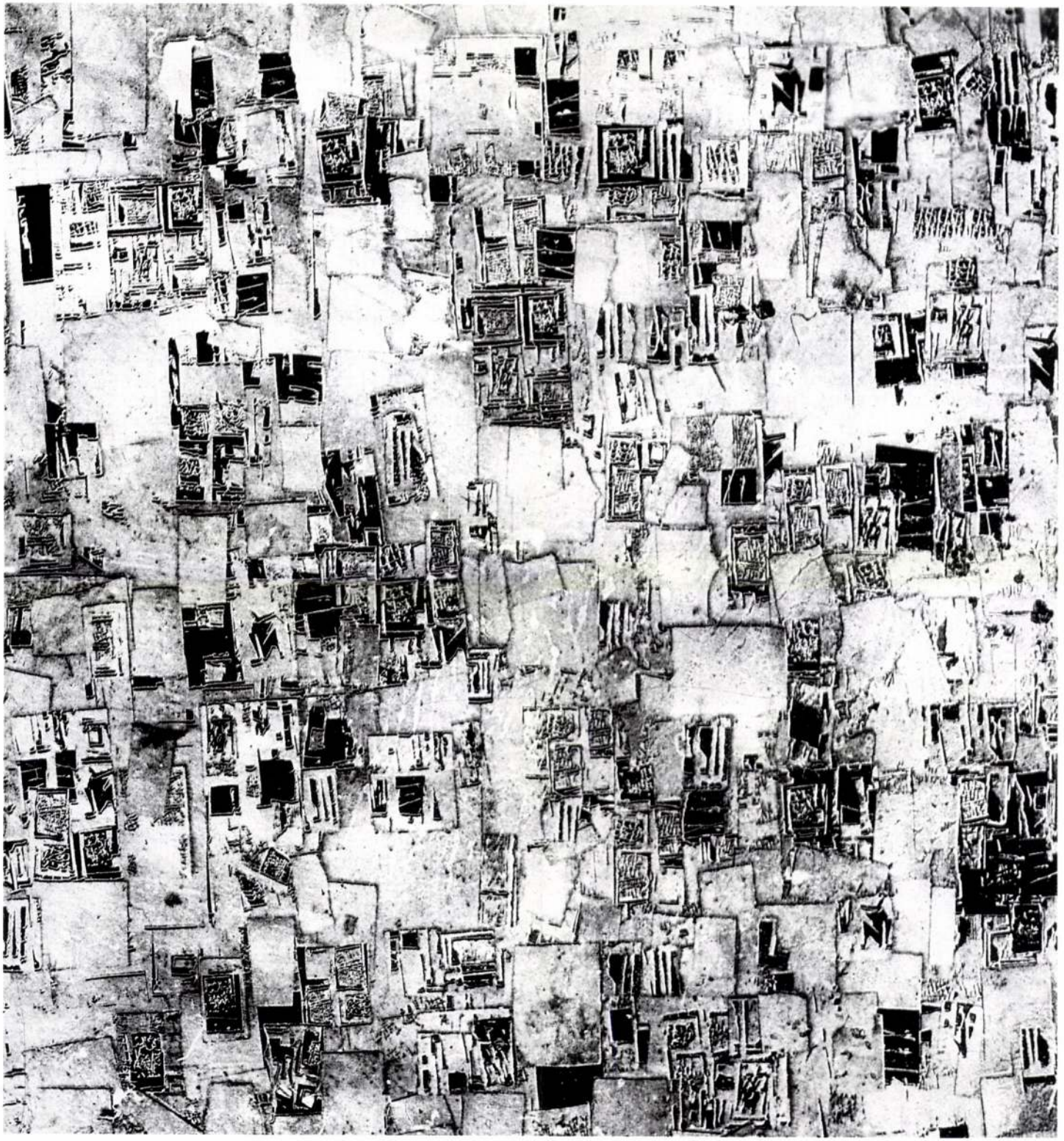

EISENMAYER TIBOR 1943-ban született Budapesten. 1962–66 között Bernáth Aurél növendéke volt a Képzőművészeti Főiskolán. A Képzőművészek Szövetségének tagja.

Egyéni kiállításai:
1966. Budapest, Műszaki Egyetem – 1968. Budapest, Műszaki Egyetem, 1973. Budapest, Stúdió Galéria – 1976. Budapest, Lila Iskola, 1978. Budapest, Stúdió Galéria – 1986. Budapest, Duna Galéria, Dorottya utcai Galéria – 1989. Budapest, Óbudai Pince Galéria – 1991. Budapest, Liget Galéria

VIGADÓ GALÉRIA
Budapest V., Vigadó tér 2.
1992. június 11–28.

A kiállítás megtekinthető hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.
A kiállítást rendezte Andrási Gábor. Reprodukciók Hasznos Zoltán.
Katalógus terv: Szakál Edit. Angol fordítás: dr. Láng Ildikó.
Készült az MTV házinyomdájában. Felelős vezető: Modla László.
Akatalógust szponzorálta a Magyar Hitel Bank.

TIBOR EISENMAYER was born in Budapest, 1943. He was a student of Aurél Bernáth at the Academy of Fine Arts between 1962–66. He is member of the Association of Hungarian Fine Artists.

Exhibitions:
1966. Budapest Technical University – 1968. Budapest, Technical University – 1973. Budapest, Studio Gallery – 1976. Budapest, Lila School – 1978. Budapest, Studio Gallery – 1986. Budapest, Duna Gellery, Dorottya Street Gallery – 1989. Budapest, Cellar Gallery of Óbuda – 1991. Budapest, Liget Gallery

VIGADÓ GELLERY
Budapest V., Vigadó tér 2.
11–28 June 1992.

The exhibition is open daily 10 a.m.–6 p.m. except Mondays.
The exhibition was organized by Gábor Andrási. Reproductions by Zoltán Hasznos. Catalogue design by Edit Szakál. Translation by dr. Ildikó Láng. Made in – house press of the Hungarian Television.
Responsible manager is László Modla.
The catalogue was sponsored by the Hungarian Credit Bank.

VIGADÓ GALÉRIA

TÖREDÉKEK EGY VÁROSBÓL II.

RÉSZLETEK EISENMAYER TIBOR FESTŐMŰVÉSZ FOTÓSOROZATÁBÓL

Eisenmayer Tibor az 1960-as évek végén erőteljes, figuratív festményekkel jelentkezett, majd kezdett a kép széttöredezni (színes litográfiák), és az elmúlt két évtized során az alkotó egyre ritkábban lépett nyilvánosság elé. A külvilágtól majdnem teljesen elzárkózva dolgozik – időközben felépített egy hatalmas képi világot, mely most már megállíthatatlanul hömpölyög tovább – és három-négy évenként az építmény egyes rétegeibe bepillantani enged másokat is.

„Képi világ", „hömpölygés", „építkezés" – nem képzavar, hogy ezek a fogalmak egymás mellé kerültek. Eisenmayer elindított egy folyamatot, melynek modellje egy-egy meglévő mű újrafelhasználása, majd a keletkezett új mű újrafelhasználása és így tovább; ez a folyamat egy mű-folyam, áradat, burjánzás, osztódással szaporodás, melynek során a születő új művek szorosan összefüggenek a korábbiakkal, de az eredetük egyre jobban elhomályosul, és ami a legmeglepőbb: két mű között nem lehet többé minőségi különbséget tenni, mert mindegyik „jó", mindegyik ugyanannak az alkotó elvnek a feltételeit teljesíti. Másfelől, ennek a folyamatnak az irányítása valóban építkezés. Nemcsak képletesen – a korábbi művek rétegeire épülnek rá az újak –, hanem urbanisztikai értelemben is: Eisenmayer *város*nak nevezi a képein megjelenő struktúrákat. Más kérdés, hogy ezek olykor „Töredékek egy városból", máskor éppen pusztulófélben vannak, majd megint élet költözik belépjük, vagy amint Andrási Gábor írta három évvel ezelőtt, „fényképtorzók egy rekonstruálhatatlan Nekropoliszról".

Az organikusan növekvő, vagy éppen romantikusan pusztuló város gondolata számos képzőművészt megihletett az utóbbi néhányszáz év alatt, a rom metaforája legutóbb a posztmodern gondolkodók egyik kedvelt témájává vált. Eisenmayer városa azonban nem kapcsolható közvetlenül egyik típushoz sem. Az ő közelebbi rokonai absztrakt festők és informel művészek, olyanok, mint Jean-Paul Riopelle, akinek a képei légifelvételekre hasonlítanak, Kemény Zoltán a fémdomborműveivel, vagy Ország Lili, aki írásjeleivel és fakturáival a távoli múlt nyomait keltette életre. De van valami, ami tőlük is elhatárolja Eisenmayert: a fotó használata. Munkái e tekintetben legfeljebb Kondor Béla fényképeihez hasonlíthatók, azokhoz is elsősorban a módszer (a nagyítógép használata), nem pedig a motívumvilág vonatkozásában.

Eisenmayer képeinek áradata akkor terelődött más mederbe, amikor először jutott eszébe, hogy a saját műveiről készült fotóreprodukciót visszacsatolja az alkotás folyamatába. Ez 1986 körül történhetett. Lefényképezett egy-egy korai litográfiát, vagy belőle kiemelt motívumot és ezt vagy sorkszor egymás mellé (egymásra) nagyította, vagy egymás mellé ragasztva újra lefényképezte. Minél többször ismételte meg ezt a folyamatot – az egyes elemeket állandóan módosítva –, annál több új eszköz birtokába jutott. A nagyítógép alatt hol kicsinyített, hol nagyított, a texturává sűrűsödő képfelületből újabb kivágásokat készített, a képet hol negatívba, hol pozitívba fordította, hol a pozitívot a negatívra illesztetve, kissé elcsúsztatta, hogy szolarizált, domborűszerű hatást érjen el. A kiindulásul szolgáló kép sokáig megőrizte téglalap vagy négyzet formátumát – néhol még most is felismerhető, esetleg négyzetcentinél is kisebb méretben – következésképpen a sokszorosítás szabadon alakuló raszterrendszereket („alaprajzokat") eredményezett. Eisenmayernak vannak olyan nagyméretű (fény)képei is, amelyeken sokszáz ilyen cella vagy rekesz figyelhető meg egymásra torlódva, ezek azonban maguk is összegzései korábbi „alaprajzoknak". Így végül az is elképzelhető, hogy mákszemnyire zsugorodott raszterpontok egykor többszázszor vagy -ezerszer nagyobb felületű képek maradványait tartalmazzák.

A bonyolult leírás talán kompjúterrel létrehozott „fraktálok" képzetét idézi fel a figyelmes olvasóban. Eisenmayer munkamódszerétől azonban távol áll a matematika, vagy akár a vonalzó használata is. A „raszterhálók" kialakulásában sokkal nagyobb szerep jut akár a szeszélynek, akár a véletlennek. Ami padig a montázselv alkalmazását illeti, a művész még kevésbé ragaszkodik a derékszögű metszésvonalakhoz. Időnként a legmerészebb hegyesszögek mentén vagdossa szét a nyersanyagul szolgáló korábbi képeket, máskor egyszerűen széttépkedi őket az újrafotózás számára.

Minél jobban megértjük Eisenmayer Tibor gondolkodásmódját, annál inkább elbizonytalanodunk az egyes képek végérvényességét illetően, és annál inkább hatalmába kerülünk a képáradat vonzásának. Ugyanis egy kép csupán egy pillanatnyi állapotot jelöl, ha tudjuk, hogy bármelyik következő kép magába olvaszthatja, beszippanthatja, feldarabolhatja az előzőt. Ha viszont elfogadjuk ezt a folyamatszerűséget, hamar érzékennyé válunk annak belső mozgására, hullámzására, és azt is észrevehetjük, hogy a mozgásnak egyaránt lehetnek „csúcspontjai" és „mélypontjai". A képek világa elsötétedik, majd ismét kivilágosodik. „Negatívból pozitívba" fordul – hiszen azt sem szabad elfelejtenünk, hogy mindvégig a fotó fekete-fehér tartományán belül maradunk.

A fotószerűség azonban még mást is jelent. Eisenmayer képein a fotóeljárás jelenléte – a művész tudtával – minduntalan leleplezi önmagát. Nemcsak a fotópapír anyagszerűségét érzékeljük, hanem a képszéleken felfedezhetjük a nagyítógép deszkájának erezetét, a lefényképezett *másik* fénykép gyűrődéseit, szakadásait, megfigyelhetjük, hogy a fixíroldat itt-ott ráspriccelt a felületre, az emulziós réteg a hívás közben fölösleges fényt kapott, vagy, hogy a fotókémiai folyamatok néhol ma is működnek, és elszíneződéseket hoznak létre. A magam részéről nagyon szeretem ezeket az apró „hibákat", mert úgy érzem, hogy általuk a művész betekintést enged módszerének titkaiba, s ezáltal bizalmasává fogad engem – a nézőt.

Eisenmayer Tibor művészetének jelentőségét, a magyar művészeten belül elfoglalt különleges helyzetét viszont máshogy fogalmaznám meg. Nem vett részt egyetlen mozgalomban sem, nem sorolható egyértelműen semmilyen irányzathoz. Szabálytalant kever szabályossal, felépített egy rendszert, de nem kapcsolt hozzá merev szabályokat. Már évekkel ezelőtt megtehette volna, hogy xeroxszal könnyíti meg vagy kompjúterrel bonyolítja a maga munkáját. Mindeddig nem tette meg – ragaszkodott a „hagyományos" fényképezéshez. Cserében teljesen egyedülálló, senkivel sem összetéveszthető stílusra tett szert – ettől maradt mindmáig naprakészen korszerű.

Beke László

Eisenmayer Tibor

frosty visions. Hence, to qualify him by comparisons beginning with "such as" has become inappropriate.

Julianna P. Szücs

1. Arcok, ablakok I. / Faces, windows I.
2. Egy házban I. / In a House I.
3. Arcok, ablakok II. / Faces, Windows II.

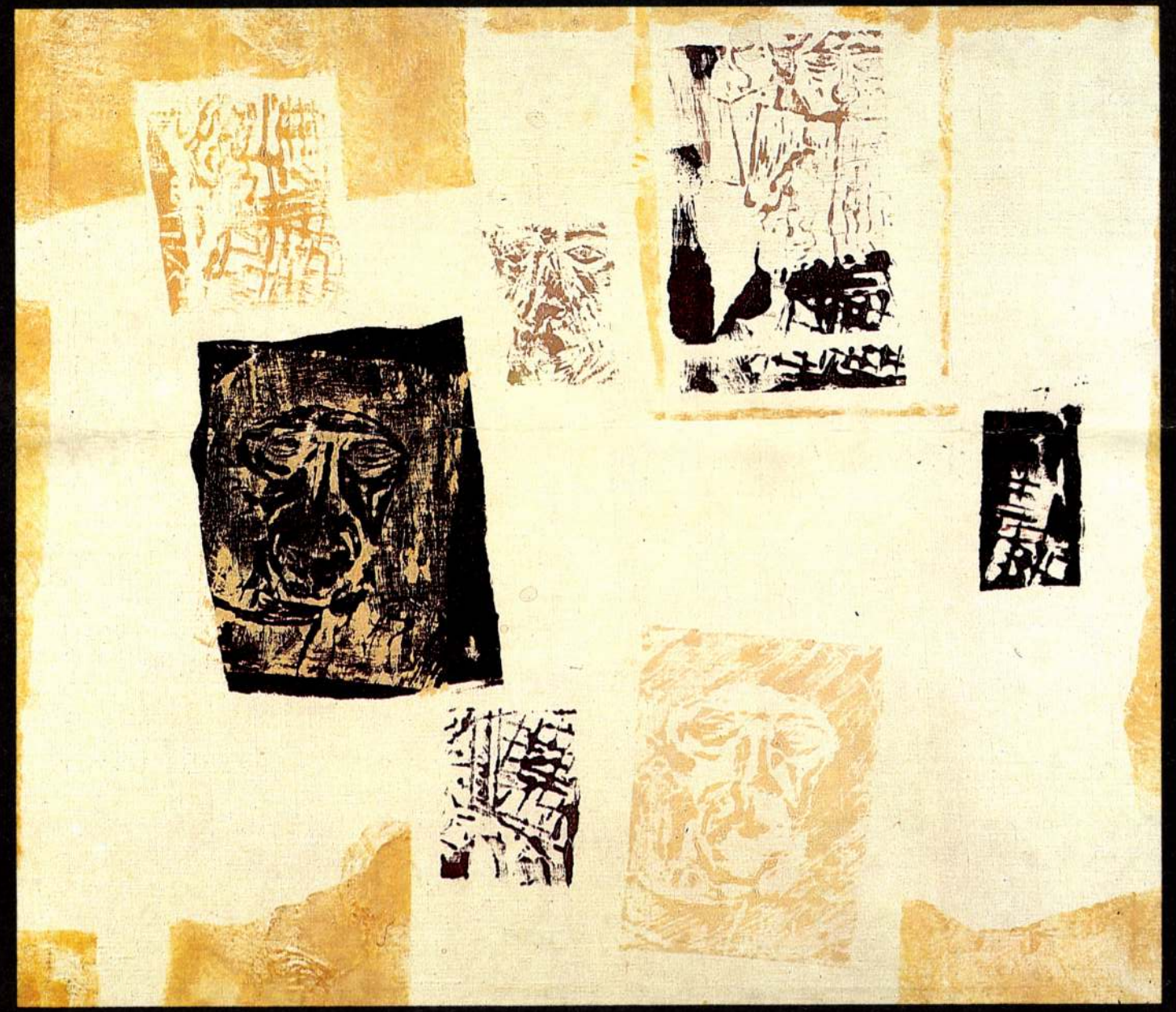

Eisenmayer Tibor 1943-ban született Budapesten. 1962—66 között Bernáth Aurél növendéke a Képzőművészeti Főiskolán. 1968-tól rendszeresen szerepel kollektív tárlatokon.

Egyéni kiállításai

1966 Bp. Műszaki Egyetem
1968 Bp. Műszaki Egyetem
1973 Bp. Stúdió Galéria
1976 Bp. Lila Iskola
1978 Bp. Stúdió Galéria
1986 Bp. Duna Galéria

KATALÓGUS

Egy városban I.	olaj, farost	200 × 180 cm	1972—74
Egy városban II.	olaj, farost	200 × 180 cm	1972—74
Egy városban III.	olaj, farost	200 × 180 cm	1972—74
Egy városban IV.	olaj, farost	200 × 180 cm	1972—74
Egy városban V.	olaj, farost	200 × 180 cm	1972—74
Egy házban I.	olaj, vászon	170 × 150 cm	1983
Egy házban II.	olaj, vászon	170 × 150 cm	1983
Egy házban III.	olaj, vászon	170 × 150 cm	1984
Egy házban IV.	olaj, vászon	170 × 150 cm	1984
Arcok, ablakok I.	olaj, vászon	80 × 90 cm	1984
Arcok, ablakok II.	olaj, vászon	80 × 90 cm	1984
Arcok, ablakok III.	olaj, vászon	80 × 90 cm	1984
Arcok, ablakok IV.	olaj, vászon	80 × 90 cm	1984
Arcok, ablakok V.	olaj, vászon	80 × 90 cm	1984
Arcok, ablakok I.	olaj, vászon	80 × 90 cm	1985
Arcok, ablakok II.	olaj, vászon	80 × 90 cm	1985
Arcok, ablakok III.	olaj, vászon	80 × 90 cm	1985
Arcok, ablakok IV.	olaj, vászon	80 × 90 cm	1985
Arcok, ablakok V.	olaj, vászon	80 × 90 cm	1985
Arcok, ablakok VI.	olaj, vászon	80 × 90 cm	1985
Arcok, ablakok VII.	olaj, vászon	80 × 90 cm	1985
Arcok, ablakok VIII.	olaj, vászon	80 × 90 cm	1985
Arcok I.	olaj, papír	53 × 75 cm	1985
Arcok II.	olaj, papír	53 × 75 cm	1985
Arcok III.	olaj, papír	53 × 75 cm	1985
Arcok IV.	olaj, papír	53 × 75 cm	1985
Arcok V.	olaj, papír	53 × 75 cm	1985
Arcok I.	olaj, papír	48 × 62 cm	1985
Arcok II.	olaj, papír	48 × 64 cm	1985
Arcok III.	olaj, papír	48 × 62 cm	1985
Arcok IV.	olaj, papír	48 × 62 cm	1985
Arcok V.	olaj, papír	48 × 62 cm	1985
Arcok VI.	olaj, papír	48 × 62 cm	1985
Arcok VII.	olaj, papír	48 × 62 cm	1985
Arcok VIII.	olaj, papír	48 × 62 cm	1985
Arcok I.	vegyes, papír	48 × 62 cm	1985
Arcok II.	vegyes, papír	48 × 62 cm	1985
Arcok III.	vegyes, papír	48 × 62 cm	1985
Arcok IV.	vegyes, papír	48 × 62 cm	1985
Arcok V.	vegyes, papír	48 × 62 cm	1985
Arcok VI.	vegyes, papír	48 × 62 cm	1985

A kiállítást rendezte Csernitzky Mária, katalógust tervezte Szakál Edit, fotókat készítette Szepsi Szücs Levente, angol fordítás Véghné Rassai Márta. Felelős kiadó: Néray Katalin igazgató. ISBN 963 7162 17 8. Ára 20 Ft 86.62533 Petőfi Nyomda, Kecskemét

Tibor Eisenmayer was born in Budapest, 1943. Between 1962 and 1966 he studied at the School of Art as a pupil of Aurél Bernáth. From 1968 on he participates regularly at collective exhibitions.

One-man shows:

1966 Bp. Technical University
1968 Bp. Technical University
1973 Bp. Studio Gallery
1976 Bp. Lila School
1978 Bp. Studio Gallery
1986 Bp. Duna Gallery

CATALOGUE

In a Town I.	Oil on wood-fibre	200 × 180 cm	1972—74
In a Town II.	Oil on wood-fibre	200 × 180 cm	1972—74
In a Town III.	Oil on wood-fibre	200 × 180 cm	1972—74
In a Town IV.	Oil on wood-fibre	200 × 180 cm	1972—74
In a Town V.	Oil on wood-fibre	200 × 180 cm	1972—74
In a House I.	Oil on canvas	170 × 150 cm	1983
In a House II.	Oil on canvas	170 × 150 cm	1983
In a House III.	Oil on canvas	170 × 150 cm	1984
In a House IV.	Oil on canvas	170 × 150 cm	1984
Faces, Windows I.	Oil on canvas	80 × 90 cm	1984
Faces, Windows II.	Oil on canvas	80 × 90 cm	1984
Faces, Windows III.	Oil on canvas	80 × 90 cm	1984
Faces, Windows IV.	Oil on canvas	80 × 90 cm	1984
Faces, Windows V.	Oil on canvas	80 × 90 cm	1984
Faces, Windows I.	Oil on canvas	80 × 90 cm	1985
Faces, Windows II.	Oil on canvas	80 × 90 cm	1985
Faces, Windows III.	Oil on canvas	80 × 90 cm	1985
Faces, Windows IV.	Oil on canvas	80 × 90 cm	1985
Faces, Windows V.	Oil on canvas	80 × 90 cm	1985
Faces, Windows VI.	Oil on canvas	80 × 90 cm	1985
Faces, Windows VII.	Oil on canvas	80 × 90 cm	1985
Faces, Windows VIII.	Oil on canvas	80 × 90 cm	1985
Faces I.	Oil on paper	53 × 75 cm	1985
Faces II.	Oil on paper	53 × 75 cm	1985
Faces III.	Oil on paper	53 × 75 cm	1985
Faces IV.	Oil on paper	53 × 75 cm	1985
Faces V.	Oil on paper	53 × 75 cm	1985
Faces I.	Oil on paper	48 × 62 cm	1985
Faces II.	Oil on paper	48 × 62 cm	1985
Faces III	Oil on paper	48 × 62 cm	1985
Faces IV	Oil on paper	48 × 62 cm	1985
Faces V.	Oil on paper	48 × 62 cm	1985
Faces VI	Oil on paper	48 × 62 cm	1985
Faces VII.	Oil on paper	48 × 62 cm	1985
Faces VIII	Oil on paper	48 × 62 cm	1985
Faces I.	mixed technics	48 × 62 cm	1985
Faces II.	mixed technics	48 × 62 cm	1985
Faces III	mixed technics	48 × 62 cm	1985
Faces IV	mixed technics	48 × 62 cm	1985
Faces V.	mixed technics	48 × 62 cm	1985
Faces VI	mixed technics	48 × 62 cm	1985

EISENMAYER TIBOR

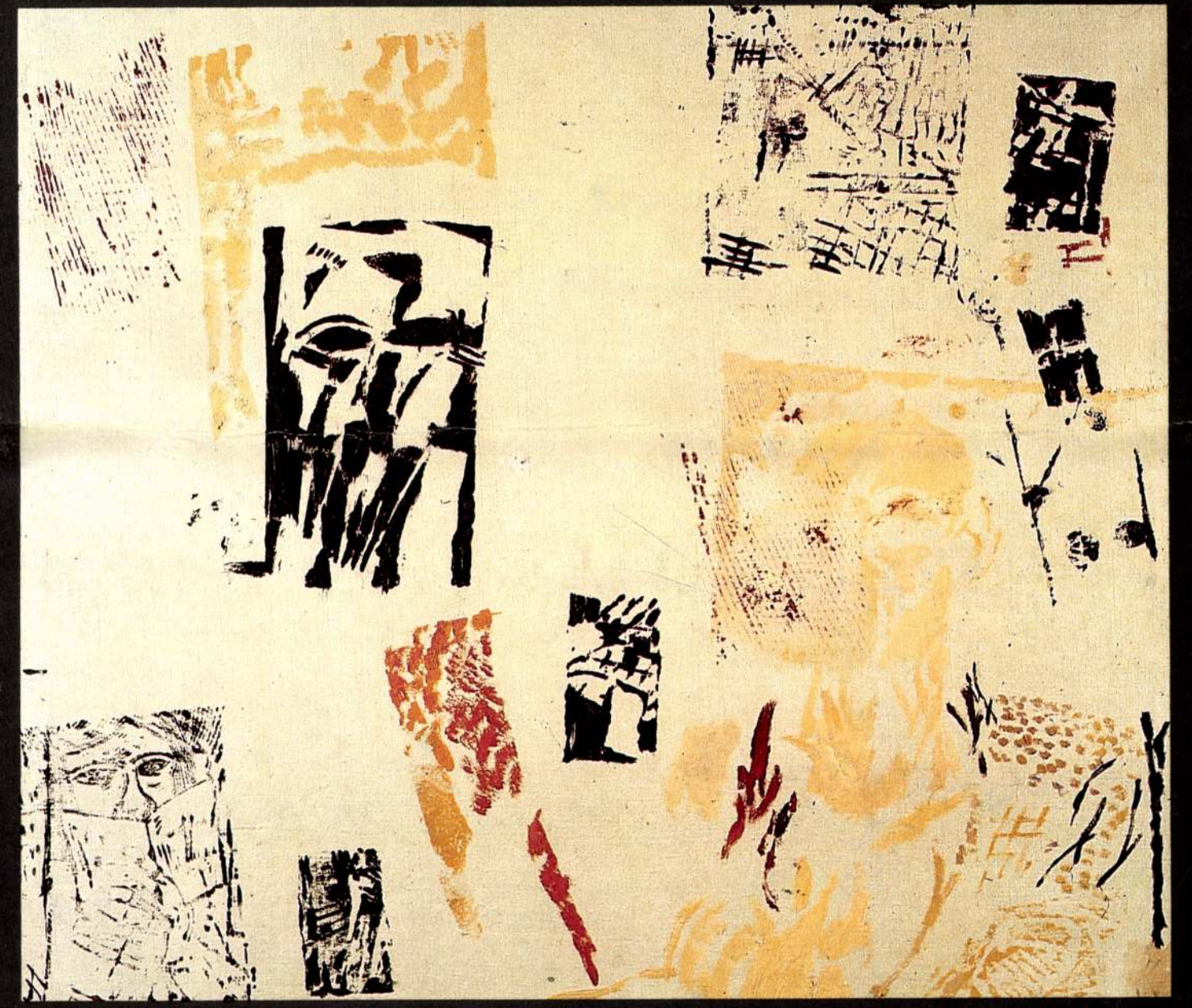

EISENMAYER TIBOR FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

DOROTTYA UTCAI KIÁLLÍTÓTEREM
BUDAPEST V., DOROTTYA UTCA 8.
1986. JÚLIUS 11—AUGUSZTUS 3.

„Jé, olyan mint egy kései futurista." Valami ilyesmit gondoltam Eisenmayer Tibor képei előtt a hetvenes évek első felében. Akkor, amikor stúdiós kortársai általában falazókanállal rakták a vászonra a tejbegríz-sűrűségű plextol-kását. Akkor, amikor kollégái leginkább a szénfeketéből elővillanó drámai vörösökben lubickoltak. Akkor, amikor a nosztalgiahullám előtt öt perccel még a pátoszos tragiko-realizmus vívta elhitheltelenedő utóvédharcait.

„Itt másféle tragikum van jelen" — döbbentem meg akkoriban. A feketét, az európai gyász konvencionális színét itt felváltotta a fehér, a transzcendentális üresség egyetemes jele. A statikus nyugalmat, a „mégiscsak vannak biztos dolgok" szerkezeti megfeleléseit elsodorta a vásznat végigsöprő vihar.

Igen, vihar. Számomra Eisenmayer képei akkor is az őszintén megélt valóság asszociációit keltették, amikor csak nagy fantáziával lehetett utcákat és házakat, ablakokat és egeket észlelni a kifakulásra hajlamos vásznon. De felhőkarcoló tetején földrengés, hószakadás és főképp vasszerkezetet roppantó orkán közepette a látvány ilyen. Legalábbis ilyennek kellene lennie a katasztrizmát túlélők lelkében.

És nem tudtam szabadulni az élménytől, hogy ez a hetvenes évekbe pottyant kései futurista, akinél éppúgy minden mozgásban ábrázolódik, mint nagy olasz elődjénél, Giacomo Ballánál, akinél éppúgy, minden „lelkiállapot" kavargásban ölt testet, mint másik nagy olasz elődjénél, Umberto Boccioninál, nem érzi magát valami jól a felkorbácsolt légelem orvénylése közepette. Ő bizony nem diadalmas hirdetője a civilizáció feltartóztathatatlan előrenyomulásának. Éppen ellenkezőleg. Végtelen szorongás tölti el, amiért „minden csak jelenés, minden az ég alatt".

Most itt állunk a nyolcvanas évek közepén túl, és mintha csendesedne az a légmozgás, amely egykor átlós irányban valósággal kifútt a képmezőből minden szilárd motívumot. A kihalt és fölülnézetben láttatott gyászos-szeles városban már van egy valóságos lakó, igaz, ő sem valami vidám. A festő saját vonásaival népesíti be az elmosódó és bizonytalan, düledező és sápadt világot. A gondterhelt arc, mint megannyi sokszorosított eljárással létrehozott plakát, amely az eltűnt személyiség kézrekerítéséért nyomatott, a legváratlanabb szegletekből bukkan elő. Hirdeti: fogj meg ha tudsz, pénznél értékesebb jutalom vár rád. Az igazság bejelentéséért járó vérdíj, a megismerés.

A megfejtés-kísérletet itt kell abbahagyni, a pontosabb szakmai vizsgálatot itt kell elkezdeni. Mert tény, hogy Eisenmayer Tibor futurizáló, mozgalmas, szomorú képeket fest immár másfél évtizede, de számunkra, jelenunk számára igazán az a fontos, *ahogyan* festi ezeket a képeket. Hogy a különnemű elemekből, a festékfelhordásból és a monotíp eljárásból homogén művet hoz létre. Hogy figuratív és nonfiguratív elemeket újfajta értelmes képbeszédbe illeszt. Hogy színes hatást ér el nagyon fukaron mért kolorittal. Hogy folyamatot tud bemutatni önkényesen felcserélhető művek által is.

„Csökönyös, nehéz mester" — mondom mostanában képeit nézve és tudva, hogy a hangsúlynak egyenlően kell mindhárom szóra esnie. Témáitól nem tágít. Olcsó feloldást nem ígér. És hát mester lett a javából, a baljós-fagyos látomásszervezők fajtájából való. „Olyan mint"-tel kezdődő hasonlatokkal már nemigen minősíthető.

P. Szűcs Julianna

TIBOR EISENMAYER PAINTINGS-EXHIBITION

DOROTTYA STREET GALLERY
BUDAPEST V., DOROTTYA UTCA 8.
JULY 11—AUGUST 3, 1986

"Oh, he is like a late "Futurist". So I thought as I looked at Tibor Eisenmayer's pictures in the first half of the seventies. It was at the time, when his fellow artists of the Studio were applying with the trowel the plextopulp, thick as gruel, on the canvas; at the time, when they delighted mostly in dramatic Reds blazing amidst the Carbon Blacks and at the time as only five minutes before the nostalgia-wave, the rear-guard of the pathetic, tragic realism which has lost its credit was fighting its last battles.

"Yet in these pictures there is another kind of tragic representation"—I realized then, taken aback. The Black, the conventional colour of mourning in Europe had been replaced here by White, the universal sign of transcendental Emptiness. The static tranquillity, the structural correspondence of "there are solid, sure things though" had been whirled away by the storm sweeping over the canvas.

Yes, the strom. The pictures of Eisenmayer instilled in me the associations of truly experienced reality, already at a time, as only a vivid imagination was able to perceive the streets, houses, windows and skies on his canvases susceptible to fading. But such is the sight on top of a skyscraper, when earth-quakes, heavy blizzards or hurricanes smash the steel constructions; at least it ought to be such in the soul of those who have survived the cataclysms.

Yet, I could not get away from the idea, that this late Futurist who made his apparition in the seventies and who represents motion just as did his great Italian precursor Giacomo Balla, and with whom all "state of mind" is materialized in a turmoil, just as in the works of Umberto Boccioni, another great precursor, well, that he did not realy enjoy himself in this utterly agitated atmosphere. No he is certainly not the triumphant messager of the irresistible progress of civilization. On the contrary, he is full of anxiety because "all is but apparition, all that is under the sky".

Now, past the mid-eighties, it seems as though the dynamical current of air that in the past had practically swept away in a diagonal motion all solid motif in the picture, had calmed down by now. The dead, wretched and draughty town viewed from above has already a real inhabitant who, no doubt, is not very cheerful, either. The painter has repeopled with hiw own features the fading, uncertain, pale and crumbling world. The worried face — like quite a lot of posters multiplied by reproduction processes and printed with the view to take hold of persons disappeared emerges from the least expected corners, announcing: "catch me if you can, there is a reward awaiting you, something more precious than money, the blood-money for declaring the truth, recognition."

At this point we have to abandon all attempts of deciphering and must begin with the more exact professional analysis of the work. Although it is a fact, that Tibor Eisenmayer has been painting over a decade and a half Futuristical, gloomy pictures full of movement, actually it is for us more important to know, *how* he has painted these pictures. We see that by the means of heterogeneous elements, the applying of paint and the monotype method he has realized a homogeneous work; that figurative and nonfigurative elements are set into a novel system of intelligible pictorial language; that he achieves colourful effects while being very parsimonious in his colouring scheme. And that he is able to give a continuous movement even by arbitrarily interchangeable works.

"An obstinate, difficult master", I say nowadays, when looking at his pictures. But I am well aware, that accent has to be laid uniformly upon each one of the three words. He abides by his themes. He does not promise cheap solutions and has finally become a master of the kind of those who organize sinister,

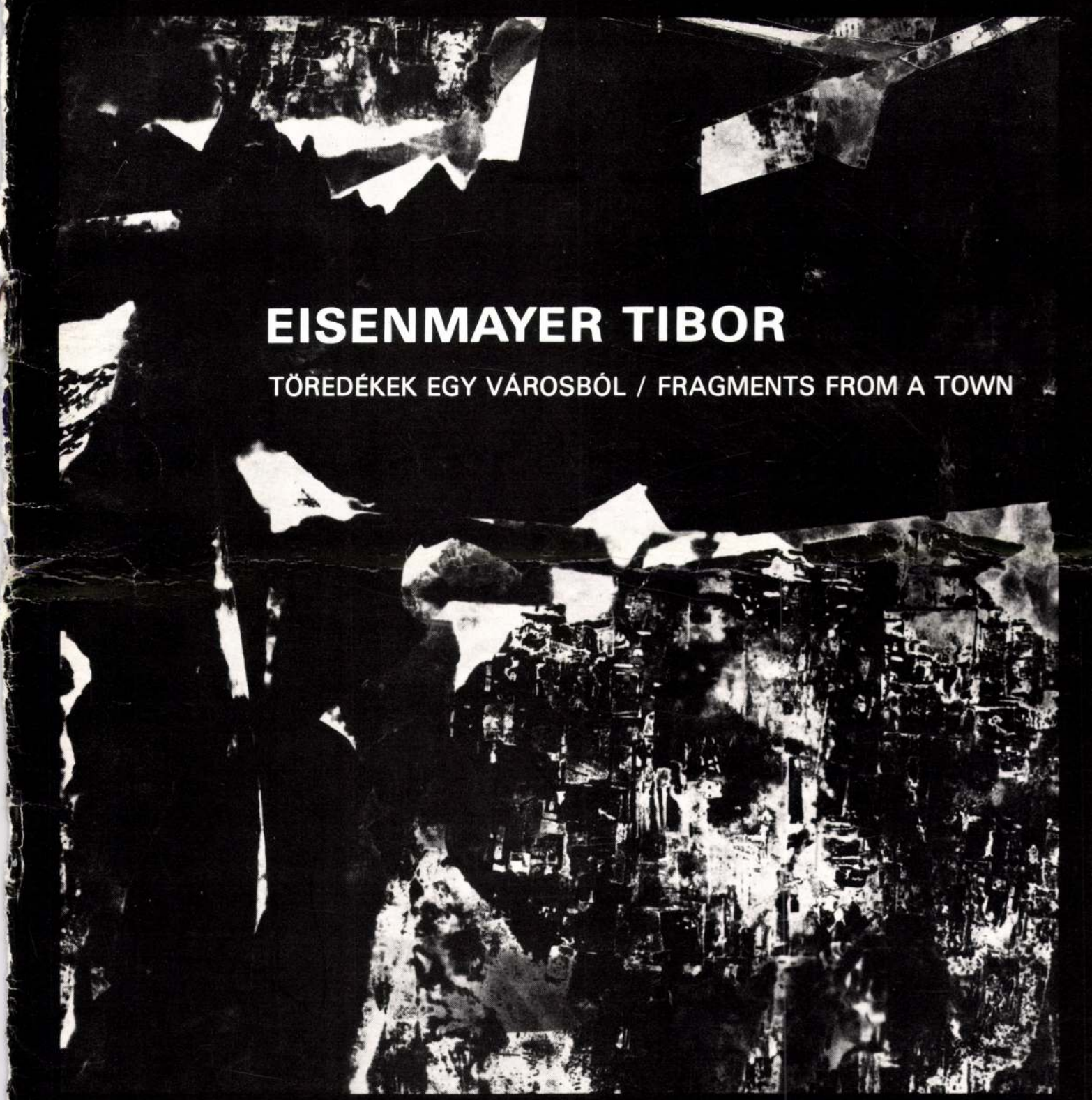

EISENMAYER TIBOR

TÖREDÉKEK EGY VÁROSBÓL / FRAGMENTS FROM A TOWN

TÖREDÉKEK EGY VÁROSBÓL

RÉSZLETEK EISENMAYER TIBOR FESTŐMŰVÉSZ 1987—88-BAN KÉSZÜLT FOTÓSOROZATÁBÓL

Eisenmayer Tibor fényképei nem fotós trükkök és nem romvárosokról készült légifelvételek. Saját korábbi műveinek részleteit különítette el vagy montírozta egymás mellé; nagyította-kicsinyítette, fordította pozitívból negatívba (és megint vissza), hogy azután ismét nyersanyaggá változtassa az eredményt; hogy újra egy részletét (vagy az egész fotót) foglalja egy nagyobb egységbe. A keletkező kép azután ismét lehet (megintcsak pozitív-negatív) nyersanyag; részben vagy egészben újra munkába fogható, de az adott állapotában képpé is minősíthető. Egy olyan megállíthatatlannak látszó formateremtő áradat szabadult el így, mely a képalkotó tevékenységet mint a döntések és újabb lehetőségek végtelen elágazásrendszerét sodorja magával; melyben néhány egyszerű eljárás útján minden irányban mozogni lehet és melyben minden lépés lehet csupán munkafázis, de keltheti a ,,végeredmény'' benyomását is.

Eisenmayer már az említett ,,korábbi művei''-hez is csak néhány, a sokéves használattól alig kivehetővé kontúrtalanodott nyomódúcot használt s most a fényképezés révén ezek az egykori, teljesen konkrét formák újabb metamorfózison mentek át; fekete-fehér-szürke rácsszerkezetté, elvont, leginkább alaprajzra emlékeztető struktúrákká alakultak. De nem eltávolodtak az eredetiktől, ellenkezőleg: azok megfoghatatlan és kimeríthetetlen természetére döbbentették rá. Ez a végtelenbe húzó forma-örvény állandó ,,függőséget'' okoz, mint a drog-szenvedély, újra meg újra a nagyítógéphez vonza a kép természetét megismerni törekvő intellektust. Szűnni nem akaró nyugtalanságban tartja: sohasem lehet biztos abban, hogy *éppen most* kell abbahagynia vagy folytatnia a munkát. A Kép szüntelenül szertefoszlik és mégis mindig jelen van, pontosabban karnyújtásnyira látszik; megvalósul, de sohasem maradéktalanul, sohasem feloldozóan. Talán egyetlen lépés hiányzik csak. Talán ugyanez negatívban? Vagy az előzővel egybeépítetten? Vagy vegyük egy részletét? És azt nagyítsuk fel? Vagy fordítsuk visza pozitívba? Nincs megállás. Mindig meg kell tenni azt a bizonyos egyetlen, de mindig-

FRAGMENTS FROM A TOWN

DETAILS FROM THE PHOTO-SERIES MADE BY THE PAINTER, TIBOR EISENMAYER IN 1987—1988

The photographs by Tibor Eisenmayer are neither trick shots nor air photos of ruined towns. He isolated or assembled details of his previous works; scaled them up or down, turned them from positive into negative (and back again) just in order to turn the result into raw material again; to take one detail again (or the whole photo) and integrate it into a greater unit. The picture produced this way may again become (positive or negative) raw material; either in part or as a whole it can be utilized again, but it might as well be qualified as a picture in its given state. An unstoppable flood, creating forms, seems to have been set free which drifts the activity of creating pictures as the infinite system of ramifications of decisions and further opportunities; where after a few simple procedure it is possible to move in any direction and where every step may be a mere stage or may create the impression of "final result".

Eisenmayer used only a few printing blocks with contours almost indiscernible by many years of use for his ' earlier works'' already mentioned, and now through photography these former, quite concrete forms have undergone another metamorphosis; they became black and white and grey grid structures, abstract structures mainly resembling groundplans. But they had not been detached from the original ones, on the contrary: they made him suddenly realize their elusive and inexhaustible nature. This whirlpool of forms tending towards infinity causes constant dependency like drug addicition, draws the intellect striving to understand the nature of pictures to the enlarger again and again. One is in endless restlessness: one can never be sure whether work should be stopped or continued *just now.* The Picture is constantly dissolving, and yet it is always present, or rather it seems to be within reach; it is realized, but never fully, never in a comforting way. Perhaps only a single step is needed. Perhaps the same in negative? Or combined with the former one? Or shall we take one detail? And shall we enlarge that? Or shall we turn it back into positive? There is no stopping. That cer-

következő lépést. Elkeseredett küzdelem a Sárkánnyal, melynek, mint a mesében, a levágott feje helyén nyomban két másik terem. Felvételek százai készültek el így, ebben a kimerítő feszültségben s maradtak befejezetlen sorozatok, *fénykép -torzók* egy rekonstruálhatatlan Nekropoliszról.

András Gábor

tain only, but ever-next step must always be taken. This is a bitter struggle with the Dragon like in the tales. One head is cut, but two grow to replace it. Hundreds of shots were produced this way in exhausting tension, and remained unfinished series, *photograph-torsos* of a Necropolis that cannot be reconstructed.

Gábor Andrási

Eisenmayer Tibor 1943-ban született Budapesten.
1962—66 között Bernáth Aurél növendéke a Képzőművészeti Főiskolán.
A Képzőművészek Szövetségének tagja.

Tibor Eisenmayer was born in Budapest in 1943.
He was a student of Aurél Bernáth at the Academy of Fine Arts between 1962—66.
He is a member of the Association of Hungarian Fine Artists.

Egyéni kiállításai:

1966. Budapest, Műszaki Egyetem — 1968. Budapest, Műszaki Egyetem — 1973. Budapest, Stúdió Galéria — 1976. Budapest, Lila Iskola — 1978. Budapest, Stúdió Galéria — 1986. Budapest, Duna Galéria — 1986. Budapest, Dorottya utcai Galéria

Exhibitions:

1966 Budapest Technical University of Budapest — 1968 Budapest Technical University of Budapest — 1973 Budapest Studio Gallery — 1976 Budapest "Lila" School — 1978 Budapest Studio Gallery — 1986 Budapest "Duna" Gallery — 1986 Budapest Dorottya Street Gallery

Óbuda Galéria
Budapest III., Főtér 1. (Zichy Kastély)
A kiállítás megtekinthető: 1989. augusztus 7—27-ig. Hétköznap: 14—18, szombaton, vasárnap 10—18 óra között. Hétfőn zárva.

Cellar Gallery of Óbuda
Budapest III., Fő tér 1. (Zichy Castle)
The exhibition is open from 7 August, 1989 until 27, August, 1989. Weekdays from 2 p.m. to 6 p.m. Saturdays and Sundays from 10 a.m. to 6 p.m. On Monday it is closed.

A kiállítást rendezte Andrási Gábor, a katalógust tervezte Szakál Edit, angol fordítás: Varga Katalin.

The exhibition was organized by Gábor Andrási. Catalogue design by Edit Szakál. Translation by Katalin Varga.

A kiállítás a Budapest Galéria támogatásával készült.

OKISZ Labor Nyomda — Felelős vezető: Gede Károly

EISENMAYER TIBOR

VIGADÓ GALÉRIA

TÖREDÉKEK EGY VÁROSBÓL II.

RÉSZLETEK EISENMAYER TIBOR FESTŐMŰVÉSZ FOTÓSOROZATÁBÓL

Eisenmayer Tibor az 1960-as évek végén erőteljes, figuratív festményekkel jelentkezett, majd kezdett a kép széttöredezni (színes litográfiák), és az elmúlt két évtized során az alkotó egyre ritkábban lépett nyilvánosság elé. A külvilágtól majdnem teljesen elzárkózva dolgozik – időközben felépített egy hatalmas képi világot, mely most már megállíthatatlanul hömpölyög tovább – és három-négy évenként az építmény egyes rétegeibe bepillantani enged másokat is.

„Képi világ", „hömpölygés", „építkezés" – nem képzavar, hogy ezek a fogalmak egymás mellé kerültek. Eisenmayer elindított egy folyamatot, melynek modellje egy-egy meglévő mű újrafelhasználása, majd a keletkezett új mű újrafelhasználása és így tovább; ez a folyamat egy mű-folyam, áradat, burjánzás, osztódással szaporodás, melynek során a születő új művek szorosan összefüggenek a korábbiakkal, de az eredetük egyre jobban elhomályosul, és ami a legmeglepőbb: két mű között nem lehet többé minőségi különbséget tenni, mert mindegyik „jó", mindegyik ugyanannak az alkotó elvnek a feltételeit teljesíti. Másfelől, ennek a folyamatnak az irányítása valóban építkezés. Nemcsak képletesen – a korábbi művek rétegeire épülnek rá az újak –, hanem urbanisztikai értelemben is: Eisenmayer *város*nak nevezi a képein megjelenő struktúrákat. Más kérdés, hogy ezek olykor „Töredékek egy városból", máskor éppen pusztulófélben vannak, majd megint élet költözik belépjük, vagy amint Andrási Gábor írta három évvel ezelőtt, „fényképtorzók egy rekonstruálhatatlan Nekropoliszról".

Az organikusan növekvő, vagy éppen romantikusan pusztuló város gondolata számos képzőművészt megihletett az utóbbi néhányszáz év alatt, a rom metaforája legutóbb a posztmodern gondolkodók egyik kedvelt témájává vált. Eisenmayer városa azonban nem kapcsolható közvetlenül egyik típushoz sem. Az ő közelebbi rokonai absztrakt festők és informel művészek, olyanok, mint Jean-Paul Riopelle, akinek a képei légifelvételekre hasonlítanak, Kemény Zoltán a fémdomborműveivel, vagy Ország Lili, aki írásjeleivel és fakturáival a távoli múlt nyomait keltette életre. De van valami, ami tőlük is elhatárolja Eisenmayert: a fotó használata. Munkái e tekintetben legfeljebb Kondor Béla fényképeihez hasonlíthatók, azokhoz is elsősorban a módszer (a nagyítógép használata), nem pedig a motívumvilág vonatkozásában.

Eisenmayer képeinek áradata akkor terelődött más mederbe, amikor először jutott eszébe, hogy a saját műveiről készült fotóreprodukciót visszacsatolja az alkotás folyamatába. Ez 1986 körül történhetett. Lefényképezett egy-egy korai litográfiát, vagy belőle kiemelt motívumot és ezt vagy sorkszor egymás mellé (egymásra) nagyította, vagy egymás mellé ragasztva újra lefényképezte. Minél többször ismételte meg ezt a folyamatot – az egyes elemeket állandóan módosítva –, annál több új eszköz birtokába jutott. A nagyítógép alatt hol kicsinyített, hol nagyított, a texturává sűrűsödő képfelületből újabb kivágásokat készített, a képet hol negatívba, hol pozitívba fordította, hol a pozitívot a negatívra illesztetve, kissé elcsúsztatta, hogy szolarizált, domborűszerű hatást érjen el. A kiindulásul szolgáló kép sokáig megőrizte téglalap vagy négyzet formátumát – néhol még most is felismerhető, esetleg négyzetcentinél is kisebb méretben – következésképpen a sokszorosítás szabadon alakuló raszterrendszereket („alaprajzokat") eredményezett. Eisenmayernak vannak olyan nagyméretű (fény)képei is, amelyeken sokszáz ilyen cella vagy rekesz figyelhető meg egymásra torlódva, ezek azonban maguk is összegzései korábbi „alaprajzoknak". Így végül az is elképzelhető, hogy mákszemnyire zsugorodott raszterpontok egykor többszázszor vagy -ezerszer nagyobb felületű képek maradványait tartalmazzák.

A bonyolult leírás talán kompjúterrel létrehozott „fraktálok" képzetét idézi fel a figyelmes olvasóban. Eisenmayer munkamódszerétől azonban távol áll a matematika, vagy akár a vonalzó használata is. A „raszterhálók" kialakulásában sokkal nagyobb szerep jut akár a szeszélynek, akár a véletlennek. Ami padig a montázselv alkalmazását illeti, a művész még kevésbé ragaszkodik a derékszögű metszésvonalakhoz. Időnként a legmerészebb hegyesszögek mentén vagdossa szét a nyersanyagul szolgáló korábbi képeket, máskor egyszerűen széttépkedi őket az újrafotózás számára.

Minél jobban megértjük Eisenmayer Tibor gondolkodásmódját, annál inkább elbizonytalanodunk az egyes képek végérvényességét illetően, és annál inkább hatalmába kerülünk a képáradat vonzásának. Ugyanis egy kép csupán egy pillanatnyi állapotot jelöl, ha tudjuk, hogy bármelyik következő kép magába olvaszthatja, beszippanthatja, feldarabolhatja az előzőt. Ha viszont elfogadjuk ezt a folyamatszerűséget, hamar érzékennyé válunk annak belső mozgására, hullámzására, és azt is észrevehetjük, hogy a mozgásnak egyaránt lehetnek „csúcspontjai" és „mélypontjai". A képek világa elsötétedik, majd ismét kivilágosodik. „Negatívból pozitívba" fordul – hiszen azt sem szabad elfelejtenünk, hogy mindvégig a fotó fekete-fehér tartományán belül maradunk.

A fotószerűség azonban még mást is jelent. Eisenmayer képein a fotóeljárás jelenléte – a művész tudtával – minduntalan leleplezi önmagát. Nemcsak a fotópapír anyagszerűségét érzékeljük, hanem a képszéleken felfedezhetjük a nagyítógép deszkájának erezetét, a lefényképezett *másik* fénykép gyűrődéseit, szakadásait, megfigyelhetjük, hogy a fixíroldat itt-ott ráspriccelt a felületre, az emulziós réteg a hívás közben fölösleges fényt kapott, vagy, hogy a fotókémiai folyamatok néhol ma is működnek, és elszíneződéseket hoznak létre. A magam részéről nagyon szeretem ezeket az apró „hibákat", mert úgy érzem, hogy általuk a művész betekintést enged módszerének titkaiba, s ezáltal bizalmasává fogad engem – a nézőt.

Eisenmayer Tibor művészetének jelentőségét, a magyar művészeten belül elfoglalt különleges helyzetét viszont máshogy fogalmaznám meg. Nem vett részt egyetlen mozgalomban sem, nem sorolható egyértelműen semmilyen irányzathoz. Szabálytalant kever szabályossal, felépített egy rendszert, de nem kapcsolt hozzá merev szabályokat. Már évekkel ezelőtt megtehette volna, hogy xeroxszal könnyíti meg vagy kompjúterrel bonyolítja a maga munkáját. Mindeddig nem tette meg – ragaszkodott a „hagyományos" fényképezéshez. Cserében teljesen egyedülálló, senkivel sem összetéveszthető stílusra tett szert – ettől maradt mindmáig naprakészen korszerű.

Beke László

FRAGMENTS FROM A TOWN II.

DATAILS FROM THE PHOT- SERIES MADE BY THE PAINTER, TIBOR EISENMAYER

Tibor Eisenmayer has made his apperance with powerfur, figurative paintings at the end of the 1960-ies, then the picture started to break into pieces (colour litographies), and through the past two decades the artist more and more seldom has presented himself in public. He works almost wholly isolated from the outside world – meanwhile he has created an enormous pictural world, which is now already flowing unstoppably further – and he lets the others to have a look into the certain layers of the construction only in three-four years.

"Pictural world", "unstoppable flood", "construction" – it is not a mixed metaphor placing these notions beside each other. Eisenmayer has launched a process, and the model is the re- adaptation of one or another existing work of art, and then the re-adaptation of the created new work of art, and so on; this process is a work-flood, a deluge, a pullulation, a multiplying by bipartition, and in the course of the process the new born works are closely connected with the earliers, but their origin became more and more obscure, and most surprisingly it is impossible to distinguish in quality between two works of art, as both of them are "good" satisfying the conditions the same creative principle. On the other side, the direction of this process is really a construction. And not only symbolically – that the new ones are built on the layers of the earlier works –, but in urbanistic sense as well: Eisenmayer calls a *town* the structures appearing on his pictures. That is an other question, however, that these are sometimes "Fragments of a town", sometimes are just ruined, and then come to life again, or as Gábor Andrási has written three years ago, "they are photograph-torsos of a Necropolis, that cannot be reconstructed".

Numerous artists have been given inspiration by the reflection of the organicly growing or even romantically ruining town during the last few centuries, recently the metaphory of the ruin has beceme one of the preferred subjects of the postmodern philosophers. Eisenmayer's town, however, can not be linked directly to eighter type. His closer relatives are the abstract painters and informel artists, such as Jean-Paul Rioplelle, whose pictures seem to be aerial photographs, Zoltán Kemény with his metal reliefs, or Lili Országh, who has given life to the traces of the remote past with her characters and factures. But there is one thing that marks Eisenmayer off them: the use of the photo. In this respect his works can be comparable with the photoes of Béla Kondor at the very most, but primarily in connection of the method (the use of the enlarger), and not of the motive world.

The flood of Eisenmayer's pictures has been turned to another bed at that time, when he first came to the thought to feedback the photo reproductions on his own works into the process of composition. This could happen around 1986. He took a photo on one or another early lithography, or lifted a motif out of it, and eighter enlarged it many times beside one after the other (one on the other) or sticking one beside the other took a photo again. As many times he repeated this process – permanently modifying the individual elements –, he gained the more new means. Under the enlarger sometimes he scaled up and sometimes down, made newer cuts from the picture surface condensing texture-like, turned them from positive into negative (and back again), sometimes inserted the positive onto the negative, slipped a bit away in order to get a solarisated, relif-like effect. The picture serving as starting point retained its rectangle or square format for a long time – somewhere it can be recognized even now, possibly in a lesser size than a square centimeter – therefore the multipliíing has resulted in freely configurating raster systems ("groundplans").

Eisenmayer has got such large-size (photo)pictures as well, on which hundreds of cells or partitions of this type can be observed piling one upon the other, but these are summaries temselves of the former "groundplans"). So finally it can be imagined, that the raster points of poppy-seed size contain the remainders of pictures eith formerly hundred or even thousand times larger surface.

The complicated description may give the attentive reader the impression of the computer made "fractals". But Eisenmayer's way of composition is far of mathematics, or even the use of a liner. In creating the "raster nets" eighter or chance plays greater part. And as to the use of the montage principle, the artist insists to the rectangular lines of intersection even the lesser extent. One time he cuts the earlier pictures serving as raw materials along the most daring acute angles, and on another occasion he simply tears them into pieces for taking a new new photo.

The better we understand Tibor Eisenmayer's way of thinking, the more we become dubious in respect of the definitiveness of the individual pictures, and the more we come under the influence of the attraction of the picture flood. Namely one picture reflects only the state of a second, if we realise that any of the subsequent pictures can melt, absorb or cut the former. But accepting this process-like conception we get quite soon sensible for its internal motion, undulation, and we can perceive that the motion may have both "culminations" and "nadir" as well. The world of the pictures darkens and then lightens again. It turns "from negative into positive" – as we should never forget that all the time we remain within the black-and-white scale of the photo.

The photo-like appearance, however, has got another meaning as well. On Eisenmayer's pictures the presence of the photo process – with the knowledge of the artist – reveals itself time after time. We perceive not only the material of the photo paper, but on the margins we can iscover the board graining of the enlarger, the the crumplings or the breakings of the *other* photo taken, we can observe that the fixing liquid sprayed onto the surface, the emulsion layer received surplus light, or the photochemical processes are sometimes in operation even nowadays and effects discolourations. I myself like very much these tiny "faults", because I have the feeling, that thorugh them the artist lets me to look into the secrets of his method, and therefore he accepts me – the spectator – as his intimate.

But I would define the importance of Tibor Eisenmayer's art and his special position within the Hungarina art in another way. He neither participated in any movements, nor could be reckoned with any of the courses. He mixes the the irregular eith the regular, he has built up a system with not connecting rigid norms to it. He could make easier his work with the use of xerox or could make it more complicated with computer even years before. But as yet he didn't – he insisted on the "traditional" way of photography. In turn he achieved a wholly unique, unmistakable style – that is why he has remained modern to date.

László Beke

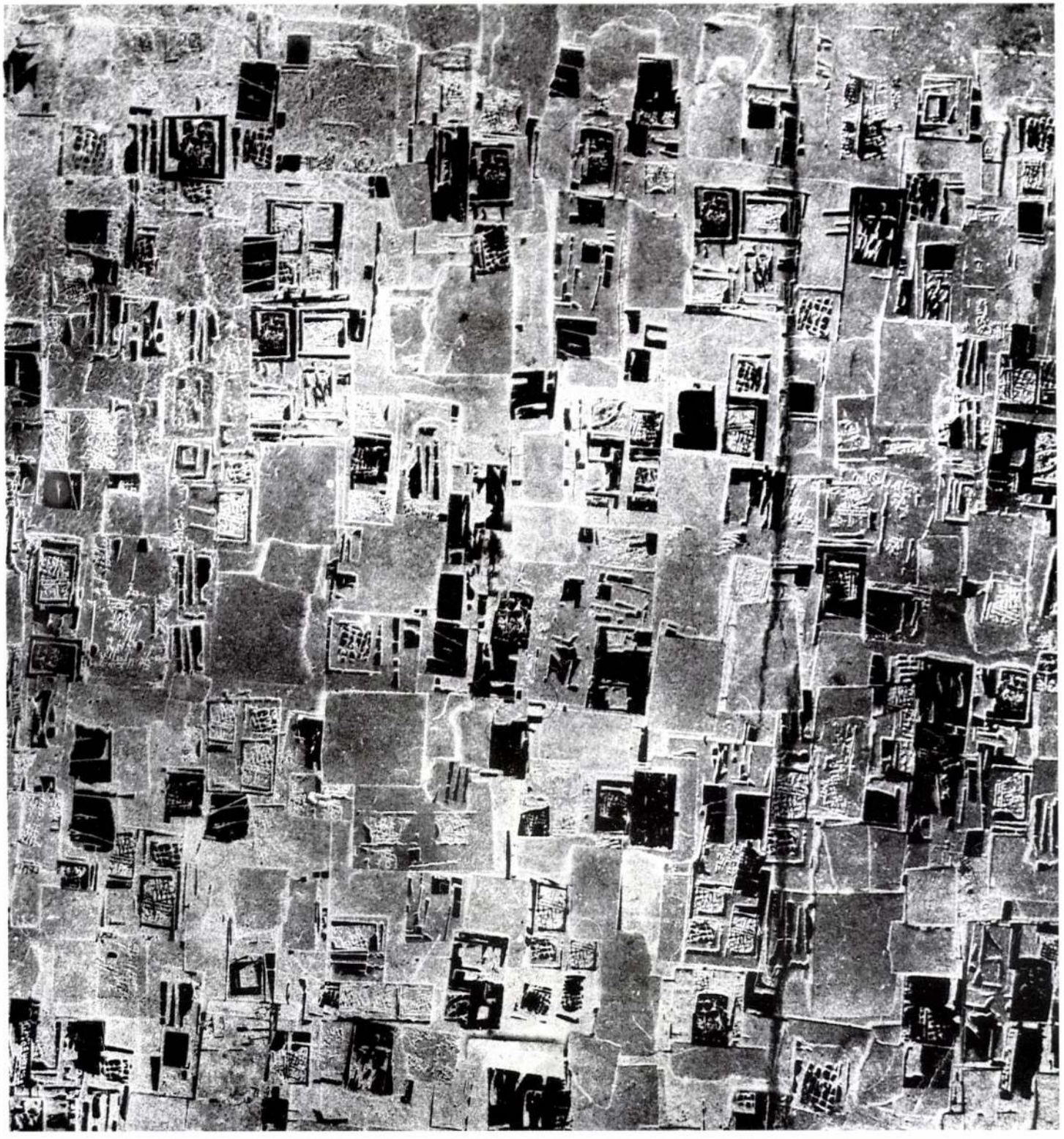

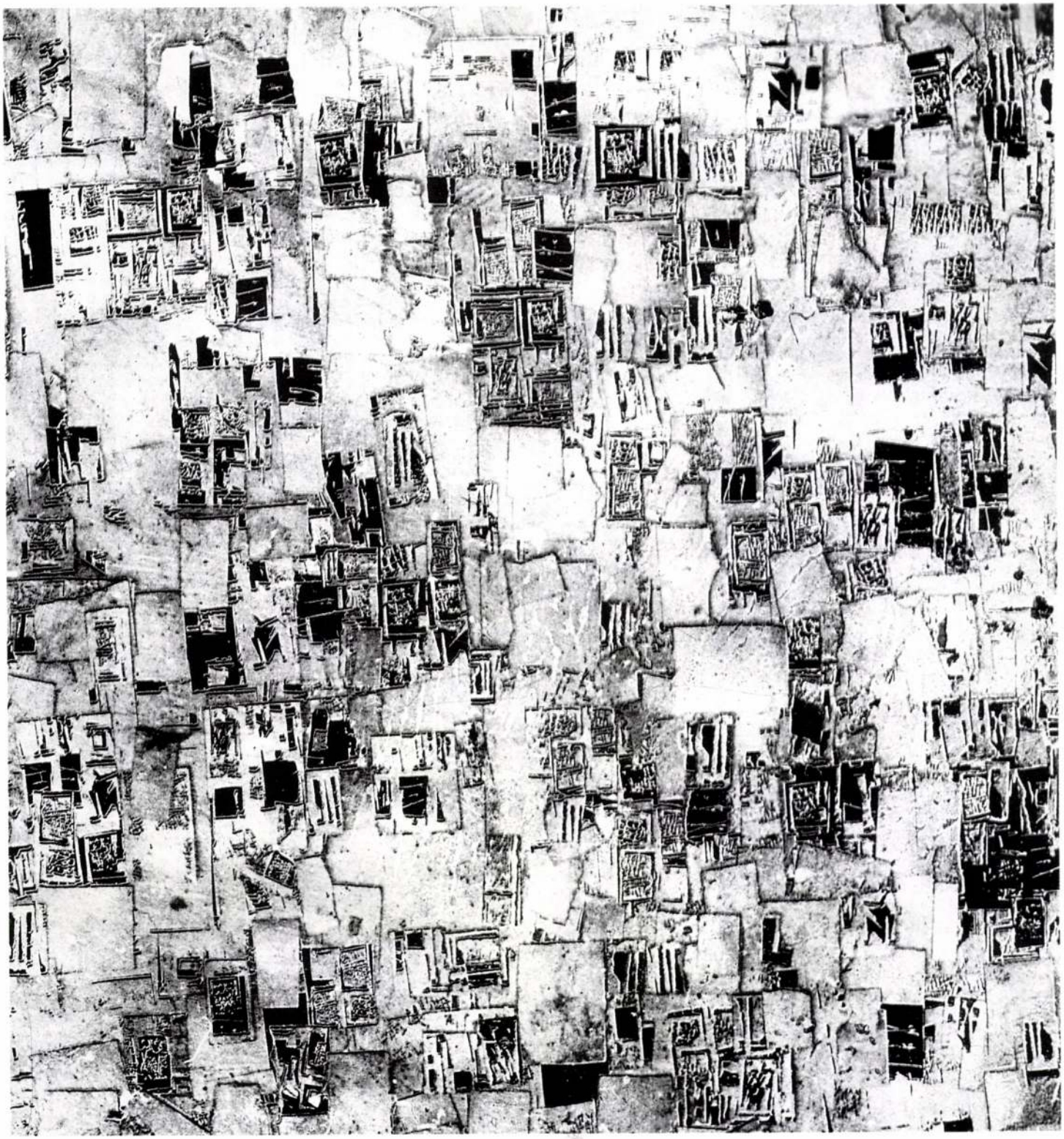

EISENMAYER TIBOR 1943-ban született Budapesten. 1962–66 között Bernáth Aurél növendéke volt a Képzőművészeti Főiskolán. A Képzőművészek Szövetségének tagja.

Egyéni kiállításai:
1966. Budapest, Műszaki Egyetem – 1968. Budapest, Műszaki Egyetem, 1973. Budapest, Stúdió Galéria – 1976. Budapest, Lila Iskola, 1978. Budapest, Stúdió Galéria – 1986. Budapest, Duna Galéria, Dorottya utcai Galéria – 1989. Budapest, Óbudai Pince Galéria – 1991. Budapest, Liget Galéria

VIGADÓ GALÉRIA
Budapest V., Vigadó tér 2.
1992. június 11–28.

A kiállítás megtekinthető hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.
A kiállítást rendezte Andrási Gábor. Reprodukciók Hasznos Zoltán. Katalógus terv: Szakál Edit. Angol fordítás: dr. Láng Ildikó. Készült az MTV házinyomdájában. Felelős vezető: Modla László. Akatalógust szponzorálta a Magyar Hitel Bank.

TIBOR EISENMAYER was born in Budapest, 1943. He was a student of Aurél Bernáth at the Academy of Fine Arts between 1962–66. He is member of the Association of Hungarian Fine Artists.

Exhibitions:
1966. Budapest Technical University – 1968. Budapest, Technical University – 1973. Budapest, Studio Gallery – 1976. Budapest, Lila School – 1978. Budapest, Studio Gallery – 1986. Budapest, Duna Gellery, Dorottya Street Gallery – 1989. Budapest, Cellar Gallery of Óbuda – 1991. Budapest, Liget Gallery

VIGADÓ GELLERY
Budapest V., Vigadó tér 2.
11–28 June 1992.

The exhibition is open daily 10 a.m.–6 p.m. except Mondays.
The exhibition was organized by Gábor Andrási. Reproductions by Zoltán Hasznos. Catalogue design by Edit Szakál. Translation by dr. Ildikó Láng. Made in – house press of the Hungarian Television. Responsible manager is László Modla.
The catalogue was sponsored by the Hungarian Credit Bank.

VIGADÓ GALÉRIA

EISENMAYER TIBOR

Csemitzky Mária: Eisenmayer Tibor „Arcal, ablakal. 1984". = Magyar Világ, 11, 1985, 3. 26. sz. ill.

EISENMAYER Tibor

Somogyi Győző

Bemutatjuk Eisenmayer Tibor grafikáit

Élet és Irodalom 1985. jan. 18. 12.

első és főnyelvnek tekintse; mellyet élete' fogytáig mivel-
jen; de azt is szeretném, pedig épen nemzetiségünk' ér-
dekében, hogy minden, ki miveltséget igényel, legyen
bár birtokos, vagy gyárnok, asszony, vagy férjfi, legalább
a' német nyelvet is tudja, 's ha a' francziára szert te-
het, tanulja meg azt is. De ki tudományosságot igényel,
okvetlenül a' régi nyelvet is tudja, különben nincs alapja
tudományosságának. Az idegen nyelvek' tanulásával nem
szükség, hogy valaki nemzeti szellemét levetköztesse, sőt
kell, hogy minden mivelt és tudós a' magyar szellemet szent
ereklye gyanánt őrizze, mert ez a' szent lélek, melly
nélkül megszününk élő emberek lenni, csak pengő csengő
érczczé válván. Azért őrültnek tartanám azon tudóst, ki,
ha magyarul irhat, más idegen irodalmat akarna öreg-
biteni 's nem inkább a' magyart. — Azonban a' nyelvek'
megtanulásával sem hiszem a' dolgot kimeritettnek, hanem
a' miveltséget igénylő tanulja meg mindazon tudományokat
és ismereteket, mellyek a' való miveltséget teszik; a' tu-
dóstól még sokkal többet követelek. — Akkor lesz majd
nagyobb vallásosság is, mert a' valódi mivelt és tudós érzi
annak szükségét, mivel elbizott gőg távol van tőle.

A' népnevelésről nem akarok sokat beszélni. A' nép
egészen elbutult és elhanyagolt; vallásossága, ha van, leg-
inkább babonából áll. *) Egyéb, mint falusi és tudományos
iskoláink még alig vannak.

Az uzsoráskodást mi illeti, annak okát a' hitelhiányban
keresem. Irjon akármennyit K—u J. ur, nem fogja soha-
sem bebizonyithatni, hogy a' magyarok' hitele igen erős
lehet volna. — Hogy főleg a' magyar nemességnek csekély
hitele van, azt részint improductiv pazarlása és könnyelmű

— Nem is hiszem, hogy volna em
egyet nem értene, de hiában, mi
retünk élni 's huzni vonni a' dolg
Igy hallottam én az ősiség' védelm
lésével igazságtalanság történnék
„mivel az atyjok által eladott vagy
hasem kerülhetnének vissza kez
juthatnak azok' birásához, mivel a
zálogbavevő fizetni szokott, rends
mint a' mennyit a' birtok ér.“ Hol
az örökösökre ugy mint a' birtokos
például valami birtok 40,000 ér,
30,000 fizet, akkor a' kiváltó ug
fog fizetni, mint a' mennyit azon
érne. De ha meggondolja, hogy
mennyivel a' birtok' értékénél kev
baadó, 32 évi kamatja 54,553 ftot
örökösére nézve is elveszett, bizo
hatja magát azzal, hogy kiváltásá
bet fizet mint más hasonértékü birt

De ha mégis van ember, ki ne
cratiát épen imádott kedvencze, a
megbuktatni, midőn azt az uzsora'
jen a' Szepes vmegyében kebleze
melly földesuraságával zálogszerző
látni, hogy azon rongyos falu öt
midőn a' nagyságosok és méltóság
ikkal 20—40 's tán több száztólit i
dolom nem kell commentár. — A
törökös“ bár, de mégis igen bi

EISENMAYER TIBOR

FOTÓI

LIGET GALERIA

BUDAPEST XIV. AJTÓSI DÜRER SOR 5. MEGTEKINTHETŐ 1991. JULIUS 12 - JULIUS 26-IG KEDD KIVÉTELÉVEL 14–18 ÓRÁIG

LIGET GALERIA
BAJTAI DURKÓ JÓZSI

Korán Éva
Mojzes Miklós
Bp. Eötvös u. 10.
1053

nyomdában

Eisenmayer Tibor

A fehér mint fehér

Eisenmayer Tibor képeihez

Az első három

Nagyméretű képek előtt állok. A méret is segít, hogy a képtér mintegy folytatódjon a festmény dimenzióin túl is. Ha közelebb lépek, szinte meglöknek a vonalak, hasábok, síkok, térelemek, különbözőképpen értelmezhető tárgyak élei. A képtér, az elemekre bontott tárgyak olyan intenzitással vesznek körül, hogy nem tekinthetek oldalt, nem nézhetek szét, nehéz menekülnöm agresszivitásuk elől. A tér síkjai, a tárgyak lapjai felnyílnak, és éles metszéssel, merev formákkal nekem szegeződnek.

Ajtókeretek, szobabelsők, utcarészek fordulnak egymásba. Milyen nagy az összeszorító, préselő nyomás, mennyire élesen fájó, ahogy a síkmetszetek élei egymásba szaladnak! A szálkás festésmód, az ostinatós előadás növeli a képek konokságát, majdnem mondanám brutalitását.

A konstruktív építkezést a színek kifejezőértékei-

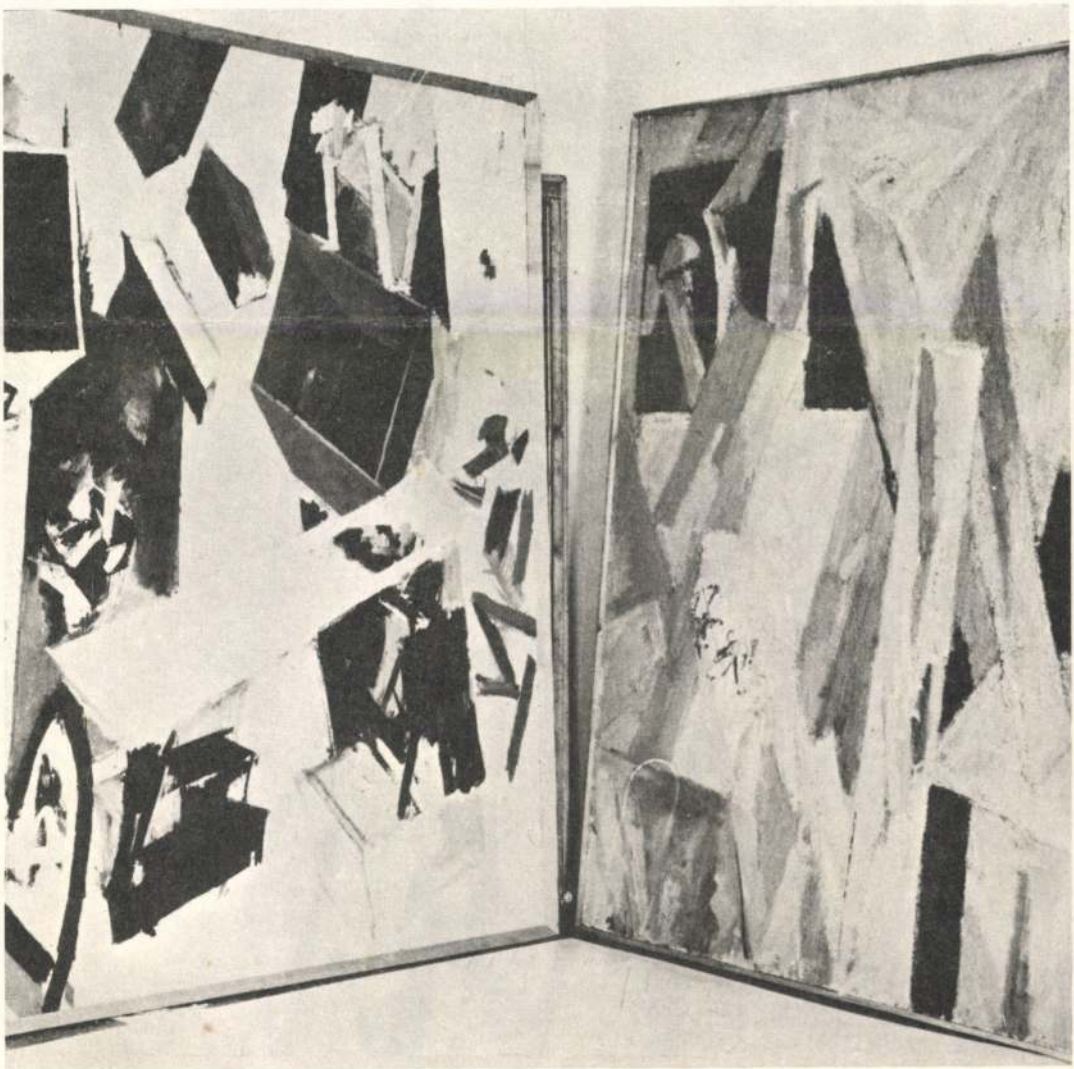

Mozgó Világ 1980 április

Egy házban (részlet)

Egy házban (olaj) 180 × 200 cm

Egy házban (részlet)

Utcán II. (olaj) 180 × 160 cm

Utcán I. (olaj) 200 × 180 cm

nek fokozása olyan intenzívvé teszi, hogy a képeket – címük ellenére – áttételes dimenziókig növelhetnénk. Expresszivitásuk témáikat is más tartalmak területére irányítja.

A három festmény címe: *Egy városban I., II., Város szélén.* Címük szerint tehát nem szakítanak a látvánnyal. De milyen messzire visznek tőle!

Szinte nem is tudunk tájékozódni itt. Milyen könnyű lenne az erkélyről kinéznünk, és bepillantanunk a város életébe! A képek redukált szövegei azonban kizárják a „mintha" metamorfózisának lehetőségét, eleve elzárják a nézőt az irodalmias tartalmak után való kérdezősködéstől. A tárgyak megindultak és megnőttek.

A festmények méretei szándékoltan olyan nagyok, hogy falra függesztve sem sorolhatók a „keretbe foglalt kép" típusába. A tér és idő szimultanizmusa és eltolódásai azt eredményezik, hogy a képtér tárgyai, hasábok és rácsok, szerkezetek formáiban kinőnek a képből, bezárják a világot.

Az egyik festmény háttere mélysötét. Egy férfiarc kísér figyelemmel minket.

Az utolsó öt: kristályfehér és törései

Elgondolkoztató a megfordított világ.
A festmények címéből is (Egy utcában; Egy házban) tudni lehet, hogy témájukat tekintve e munkák is az előző képek folytatásai. Csakhogy ami az előző képeken a színek segítségével felfokozott kifejezés volt – függetlenedve a szobabelsőtől, az utcarészlet világától, az itt visszájára vált. A közeg, amelyben a formatöredékek feltűnnek, a fehér.

A fehér mint fehér, absztrakció. Ha bármire utalhat, a teljes absztrakciót jelenti; valami tetszőleges „tárgynélküliség" tárgyiasítását. Ha szabad asszociációkat vált ki, mi segíthet abban, hogy preform és amorf képződményeket látvány vagy hangulatok emléknyomaiként értelmezhessek? Ezeken a festményeken a fehér nem „tiszta fehér". Nem a fehér színképelemzése, hanem hangulati indíttatásokból következő variációi: sárgásfehér, világosabb-sötétebb lilapiros, kékesfehér. Ezekkel az árnyalatokkal megváltozik a fehér jelentése. A fehérrel jelzett üres sík jelentheti a „mindenséget és a semmit, a teltséget és az ürességet, a kezdetet és a véget, a létet és a nemlétet". Itt a vásznakon a fehér monokrómiája mintegy a *grisaille* felfogásához közelít.

A festmények motívumai ugyanazok, mint az előző képeken: álarcformában festett arckép (talán önportré), mozduló, suhanó léptű lábak, ülő női alakok. A fehér e festményeken hol csak kifejező értékű: motívumjelölés nélküli; hol jelölő jellegű (pl. alakok, lépcsőrészletek). Keveredik tehát itt az, amit teljes absztrakciónak nevezhetnénk, azzal a felfogással, amely valamilyen tárgyból mint tárgyból indul el, és formatöréssel, formaépítkezéssel jut el tetszőleges formációkig. Ezen a ponton érkezünk el e festmények értelmezési nehézségeihez.

A fehér nem felszín, nem térrész, sík többé – talán közeg, amelyen áthatolnak a felbontott formák töredékei. A színes foltok mozaikjai mint formatöredékek utalnak formákra, de ezek vonatkozási rendszere szándékosan nem egyértelmű. Mennyiségileg is sokkal kisebb a színes felület, csak töredékét tölti ki a képek teljes felületének.

Az utóbbi időben készített festmények mintegy fluidummá vált fehérjei úgy nyernek újabb értelmet, ha az előző festmények erős, drasztikus kifejezőerejére gondolva, az azokról való lemondás jelentését követem.

A korábbi képek érzelmi világával szemben az újabb festmények gyökeresen megfordult világot mutatnak. Gondoljunk vissza a barokk korszak irracionális, teret-időt kiiktató sötét háttereire! Itt talán az effajta építkezéssel ellentétes módon kísérletezik Eisenmayer Tibor.

A fehér elé emelkedő barna, piros, sötétkék és néhol kraklis felületek színes kaleidoszkópként önállósulnak. Csak színértékeikkel vonatkoznak a fehérre és ennek szürkésfehér, narancssárga és sötétlila variánsaira. A mikrorészecskékig szétszedett töredékvilág lebegése az, ami a nézőben emóciót vagy reakciót vált ki.

A motívumok elrejtőztek. A festő felhagy a tárgyi világ utáni kérdezősködéssel – így festményét szemlélve korlátozott terjedelmű állításokat, kijelentéseket tehetünk. Eisenmayer Tibor olyan konstruktív építkezés folytatását kísérelte meg, amelyben a motívumok, formák ambivalenssé válása nyomán a színelemeknek mint a kifejezés hordozóinak nagymérvű redukciójával dolgozik. Ahogy ezek a színek és mozgások elnyerték dramaturgiájukat az új módon értelmezett fehér közegében, az talán a fanyar látásmód, talán radikális távoltartás kifejezése.

Megközelítéseim természetesen nem kizárólagosak. Nem akarnak többre vállalkozni, mint jelenségek megfigyelésére, s az értékelés erőltetettsége nélküli értelmezési kérdések megvilágítására. Az itt is kitapintható improvizatorikus munkafolyamatban, nyitott struktúrák alkotása közben adódhat a kompozíció vagy a vonatkoztatások koherenciájáról való lemondás lehetősége. De a munkafolyamatok közben születő formamegoldások hatása végeredményben a kész művön mérhető le.

Eisler János

M.D.K.

Eisenmayer Tibor

"Elfogatás" c. képének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. ápr. 19.
XIII. évf. 16. sz. 5. lap

Eisenmayer Tibor

M.D.

grafikus

Van Gogh - tól készült linoleum-
metszetét fehére fekérben készítette
el. — „Linoleummetszet" (repro)

Sóós Imre: Újabb Van Gogh ábrázolások.
Műveszet, 1968. szeptember - 20 lap

Eisenmayer Tibor

Az Élet és Tud. 1965 III kb-i sz.-ban
közölte E. T.-nak Van Gogh-ról készült
lino metszetét, mérete 33 x 24 cm.
(reprod.

Művészet, 1968, sept. Soós Imre
cikke Van Gogh ábrázolásáról.

20-21

Eisenmayer Tibor

kiállítása. - Ism. Csehtanács. Jövő Mérnöke, 1966. febr. 26.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Írt. 1969. 3.sz. 243-284.l./

266. l.

Eisenmayer Tibor

Női portré II. olaj 62×59 cm

Stúdió '70. Ernst Múzeum Budapest 1970.
Kiáll. kat. Bev.: Bereczky Loránd.

Eisenmayer Tibor

Metszetének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. márc. 14.
XIV. évf. 11. sz. 13. lap

Eisenmayer Tibor

"Férfifej" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. febr. 28.
XIV. évf. 9. sz. 13. lap

Eisenmayer Tibor

"Szobrász" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. május 2.
XIV. évf. 18. sz. 2. lap

Eisenmayer Tibor. festő

Zalaegerszegen két kiállítás is nyílt a Képzőművészeti Világhét alkalmából. — Váli Dezső, Eisenmayer Tibor képei szerepelnek a kiállításon.

Gy. L.: Jegyzetek két egerszegi kiállításról. Zalai Hírlap, 1974. okt. 1.

Eisenmayer Tibor festő

A Stúdió Galéria évi szeregszemléjén szerepelnek művei.

Losonci Miklós: Stúdió 75.
Pest Megyei Hírlap, 1975. dec. 21.

Eisenmayer Tibor

Utcán (repro)

Bereczky Loránd: Tegnap-ma-holnap.
Művészet, 1977. május – 2. oldal.

Eisenmayer-tábor

Méltatás

Bereczki Loránd: Tegnap - ma - holnap.
Művészet, 1977. május--2. oldal.

Eisenmayer Tibor festő

1943 Bp. –

A Képzőművészeti Főiskolán Bernáth Aurél növendéke volt. 1970-ben Derkovits ösztöndíjat kapott. Egyéni kiállításai: 1965 Bp.-i Ifjúsági Egyetem, 1968 u.o., 1973 Stúdió Galéria. A Képzőművészek Szövetségének tagja.

"Fiatal képzőművészek Studiója, MNG 1976 Bp.
"Ifjuság a szocializmusban" kiállítás katalógusa

Eisenmayer Tibor, festő

□ EISENMAYER TIBOR festőművész kiállítása június 21-én nyílik a Stúdió Galériában.

2.

-. □ Eisenmayer Tibor

Esti Hírlap, Bp. 1978 jún. 16

Eisenmayer Tibor festőművész

A Ferencvárosi Pincetárlaton Pethő Vali június 22.-től,
a Műcsarnokban Galamb Erzsébet /Grossova/ június 23.-tól,
a Keszthelyi Balatoni Muzeumban Boér Ferenc június 24.-től,
a Velencei Galériában Drégely László június 25.-ig,
a Győri Muzeumi Képtárban Koppány Attila július 2.-ig,
az Ujpalotai Lila Iskolában Dorosz Károly július 5.-ig,
a Studió Galériában Eisenmayer Tibor július 8.-ig mutatja be müveit, mint a lap közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. juni. 24. XXII. évf. 25. sz. 8. lap.

Eisenmayer Tibor

„Utcán", olaj, 190 x 103 cm.
(repr.)

Művészet, 1977. máj. 4. old.

Eisenmayer Tibor festő

„Egy utcában" (o. 165 x 150 cm)

c. képe szerepelt az 1978-as Stúdió Galériában

– katalógus a könyvtárban –

Eisenmayer Tibor

2

„Egy vázban"
o. farost, 165 x 146 cm
– repro –

"Fiatal képzőművészek Studiója, MNG 1976
"Ifjuság a szocializmusban" kiállitás katalógusa

Eisenmayer Tibor, festő

□ EISENMAYER TIBOR festőművész kiállítása ma délután nyílik meg Rákospalotán, a Lila-iskolában. (Bp., XV., Kavicsos köz 4.)

— : □ Eisenmayer ---- 2.

Esti Hírlap, Bp. 1976. ápr. 4.

Eisenmayer Tibor festő

1990-ben ítélték meg a Derkovits-ösztöndíjat a művésznek 9-társával együtt, akik közös kiállításon mutatják be, nem jutottak 3 év alatt. Határozott stílussal, széles ecsetkezelésű, a lila és zöld komor árnyalataival festett képeivel tűnt ki. „Portré" – „Ablakban" – „Műteremsarok" c. (ecsetkezelés).

Budai Rózsa: Derkovits-ösztöndíjasok Szombathelyen.
Életünk, 1973. 3.

Eisenmayer Tibor festőművész
kiállítását a Stúdió Galériában
rendezték meg.

Kiállítások.
Magyar Nemzet, 1943. okt. 4.

Eisenmayer Tibor, grafikus

Metszet,

Kep.

Eisenmayer Tibor: papírmetszete

7. 8.

Népszabadság, Bp 1973. okt. 28.

Eisenmayer Tibor

a Stúdiógalèria idei kiállítási programjában szerepel a művész bemutatkozása.

Nógrád, 1973. ápr. 3.

Eisenmayer Tibor, festő

Okt. 3-án kiállítása nyílik meg a Stúdió Galériában.

— : □ Eisenmayer Tibor ..... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. okt. 2.

STÚDIÓ

MŰVEK A KÖZÖS ASZTALRA

Szeptember közepéig még lehet találgatni: a rendezés lesz sikeresebb vagy netán maguk az alkotók biztosítanak rangot tárlatuknak a Stúdió immár hagyományos évi seregszemléjén.

Nos, a kérdésfeltevés nem véletlen, hiszen hosszú évek pezsgő vitákat kiváltó kiállításai után szomorúbb napok köszöntöttek az ifjú nemzedékre. Szemléletmódjuk egy-két év alatt tucatnyit öregedett, művészetüket a helybenjárás jellemezte. Pedig a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának tagjai éppúgy rendelkeztek a tehetség induló tőkéjével, mint a korban előttük járók. Csak hát . . . öreguras lett a közlésmód. Hiába hívta fel magára egy-két fiatal, a figyelmet a jólfésültség, a mindenből egy kicsit szemlélet egysíkúvá formálta a művek többségét. A négy-öt évig tartó topogás után tavaly végre sikerült megszabadulni az uniformizáltság köpenyétől: fiataljaink friss szemléletű művekkel töltötték meg az Ernst Múzeum termeit. És most, alig háromnegyed esztendővel az előző kiállítás után, bennünket már az új bemutató, a Stúdió '74 érdekel. Látatlanban nehéz arra választ kapni: mi maradt meg a tavalyi lendületből, milyen irányban haladtak a megújulási törekvések. De amig erre fény derül, kíváncsiságunkat elégítsék ki maguk az alkotók: közérzetükről, szándékaikról, munkájukról beszéljenek ők. Törekvéseik — reméljük — így sem lesznek hiábavalók.

EISENMAYER T.

CSAVLEK A.

EISENMAYER TIBOR műterméből — amerre a szem ellát — végigpásztázhatjuk a környék háztetőit. Nem a látvány; az elhatározás és az akarat fog meg, ahogy képeibe beleszövi a mindennapok történéseit.

A falon hatalmas táblaképek. Méretük megközelíti a négy négyzetmétert. — Egy városban — hallom a legutóbb elkészült mű címét.

Megül a csend bennünket. A képen geometrikus formák, egy konfliktus után magához térő világ jelképei. Lehangoló és megdöbbentő. A talaját vesztett, ám hitében makacsul bízó ember elszántságát olvasom ki mégis belőle.

Eisenmayer nem fest tájképeket. Lassan, önmagával vitatkozva dolgozik. Mivel fontosnak tartja témáit, előbb megérleli gondolatait. Aztán nekikezd. Birkózik, küzd az anyaggal. Eisenmayer az indulatok festője. Lobogása belső nyugtalanságból táplálkozik.

— Nem érdekelnek a kitalációk, a csinálmányok, a dekoratív, artisztikus megoldások. Harmincegy éves létemre el kell tudnom mondani mindazt, amit átélek, ami befolyásolja életemet.

— A festő körül — mutat rá az egyik kép címére. Az alkotót körülvevő világ lendületes sodrása érződik rajta. Mennyivel bizakodóbb, derűsebb, mint a másik? Pedig egy tőről fogantak.

— Hatodik kerületi képek ezek — idézem a festőt. Ide kötődnek a Jókai utcához, és mégsem csak idevalósiak. Érződik: bennük van mindaz, ami ma egyszerre hat ránk Szueztől Washingtonig, a gombafelhőtől a vasárnapi rántott húsig. Eisenmayer Tibor nem részleteket fest, a bennünket érő hatások feldolgozására törekszik. S ez a szándék már nemcsak cél, ezek a képek az egyre jobban kibontakozó pálya markáns alkotásai.

*

A történet nem mai, évekkel ezelőtt kezdődött.

CSAVLEK ANDRÁS felkerekedett és elment búvárkodni az Adriára. Ahogy a partmenti sziklák mellett lemerült, lenyűgözte a víz hatalmas ereje. Meghatotta a tenger, levette lábáról mint valami tündér. Hatottak rá az egyszerű formák, az egymásba átmosódó színek. Az első izgatott leszállást követte a többi és ez az élmény egy másfajta szemléletű festőt hozott haza.

A vízi séták öröme és felfedezése megszabadította őt a szigorú formai kötelmektől. Feloldotta korábbi görcsösségét, lazábbá tette vonalait. Megtanulta, hogy az anyag esetlegességei természetes formájukban mutatkozzanak meg a képen. Csavlek András kettőzött figyelemmel kutatta a körülötte mozgó világot: megpróbálta újból és újból elemezni, feldolgozni mindazt, ami befolyásolta mindennapi életét. Bár az első mélyvízi merülés óta nem változott optikája, mégsem a tenger világát éli újjá képein. Olyan törvényszerűségek bemutatására törekszik, amelyek megfelelnek a természet rendjének.

Rajong a vízért, az állatokért. Számára akkor harmonikus az élet, ha az emberek mellett ott látja a halakat, a fákat. Amikor megfestette a kiskörei vízlépcsőt, nem a vizet megfogó betonküszöb hatott rá. A jövőt akarta elénk vetíteni, ahogy évek múltán az erőmű szervesen beépül a tájba.

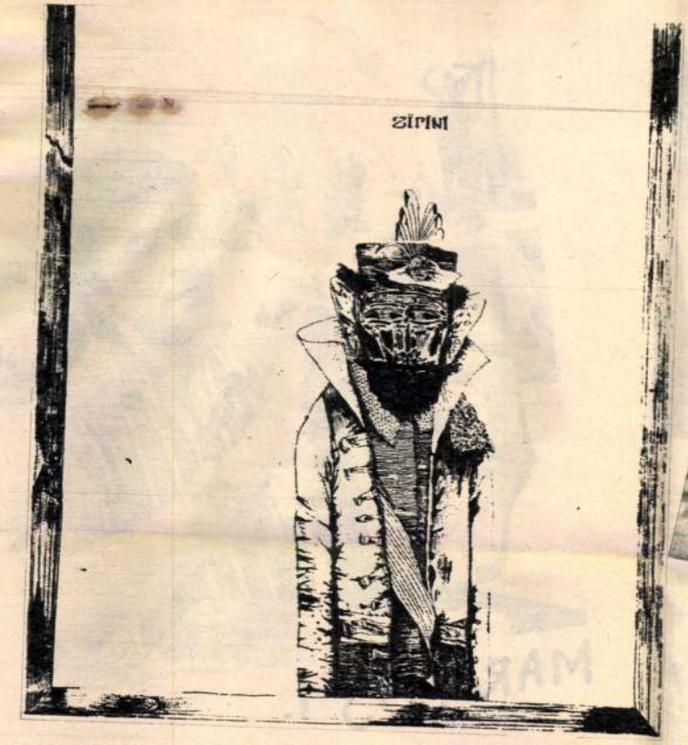

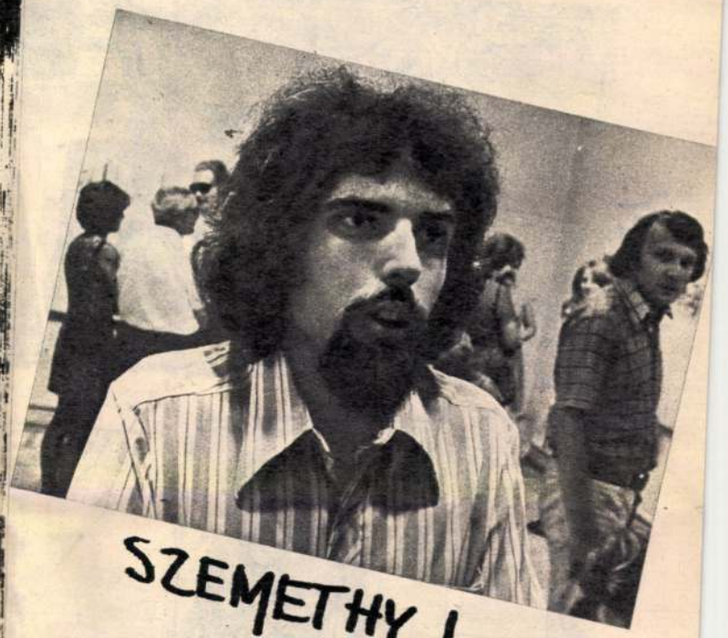

SZEMETHY I.

Vietnami tárgyú képe nemcsak üzenet: a buja őserdő és az elvakult technika drámája. A képről hiányzik a konkrét utalás és mégis: a festésmód megteremtette a formák képzettársító erejét.

Új föld születik. Vietnami üzenet. Két kép egymás mellett. Narancssárgába tévedt szürkék, vörösbe hajló zöldek, feketék. Mennyire hasonlóak és mekkora a különbség!

A néző gondolkodási időt kér. Később látja: programot ezeknek a műveknek nem elnevezésük ad. Cím nélkül is megérti a képeken és az alkotóban lejátszódó folyamatot.

*

Amikor SZEMETHY IMRE grafikusművész megpályázta a Derkovits-ösztöndíjat, a megvalósítandó tervek közé népballadákat írt fel és a Szigeti veszedelmet.

— Az irodalom mindig kincsesbányát jelentett nekem — mondja. — A könyv világa univerzális. Végig tudom utazni időben és térben az eddigi történelmet. S ez az utazás elengedhetetlen számomra.

Szemethy Imre rézkarcain preparált muzsikusok, száguldó légicsodák (óh, boldog 16. század!), sáros cipőnyomok, díszes várfalak és pompás barikádok jelennek meg. Mintha visszájára fordult volna minden: bölcs játékait Szigeti veszedelem címen adta ki magából az ifjú mester.

Vázlatok nélkül dolgozik. A több kilónyi forrásanyag mellett az asztalán szereplő tárgyak, a családtagok, a sarki pénztáros és a tömegkommunikáció is beleépül rézkarcaiba. Újabb Zrínyiászt teremt, a fonákságok izgatják: újjáteremti mindazt, ami a korabeli és későbbi illusztrációkból kimaradt.

— Úgy akarok grafikát készíteni, ahogy mások talizmánt vagy amulettet csinálnak maguknak. Amit szövök, abban mikroszkopikusan az is benne van, ami csak sajátom. A nagy egész, a kész mű azonban kitárulkozik a befogadó előtt is.

— Most Csokonai izgat — mondja szemérmesen. Szavaiból érezzük: Szemethy Imre képírása újabb versekkel és rézkarcokkal gazdagítja a magyar művészetet.

*

— Már gyermekkoromban érdeklődéssel néztem a munkában megfáradt emberek fejét és kezét. A bányászokat, akik nehéz és kemény emberek, s akik mindennél többre becsülik a napsütést. Még ma is elkísér a formálódó üveg csillogása. Apám sokszor bevitt az üzembe. Akkor éreztem meg, milyen csodálatos dolog az, amikor a formátlan anyag értelmet, mondanivalót kap az ember kezétől.

Hiszem, hogy a művésszé válás első lépései során ezek a soha el nem múló emlékek vezették kezemet és fantáziámat.

Ez a pár sor FÁBIÁN GYÖNGYVÉR tisztelgő vallomása szülőföldjének. A salgótarjánból Budapestre került alkotó büszkén ragaszkodik városához. A tarjáni évek alakították ki benne a portréfestéshez elengedhetetlen látásmódot.

Fábián Gyöngyvér számára nem száraz studium az arcképfestés. — Portréimmal azt szeretném elérni, hogy többet törőd-

FÁBIÁN GY.

jenek egymással az emberek, a gondok mellett ne felejtkezzenek meg az apróbb örömökről.

A fiatal művésznő munkásságában központi helyet foglal el a család. Száműzve a fényképkirakatok édeskés beállítású fotóit, a Várakozás melegsége a gyermekáldás előtt levő asszonyok feszültségével telítődik meg. Pompás telitalálatok ezek nemcsak ábrázolnak, hanem különböző emberi tulajdonságokról beszélnek.

Portréit sohasem az arcok aprólékos kidolgozása jellemzi — írja róla egyik méltatója. — Elnagyolt ecsetvonásain azt érezni, hogy az arc mozog . . . A felszín mögötti világot keresi, a vonások hasonlatossága helyett az egyéniséget jelentő azonosságot.

*

Volt idő, amikor **MAROSITS ISTVÁN** annyira elégedetlen volt önmagával, hogy dühében összetörte egyik szobrát.

— Tulajdonképpen mi is történt ekkor?

— Keresve, kutatva a kudarc okát, rájöttem, hogy indulatokból még nem születhet jó szobor. Mindez csak akkor vezethet eredményre, ha megfelelő kifejezési szándékkal párosul.

MAROSITS I.

Az akkor harmincéves fiatalember feladta a leckét a pályakezdő szobrásznak. Tudta, hogy egyszer neki is arra a közös asztalra kell raknia műveit, amit előtte jócskán megpakoltak a nagyhírű elődök.

Már a főiskolán sorra próbálta a követ, a fát, a bronzot, a krónacél lemezt. Végül döntött: a betonhoz szegődött alkotó társként.

— Szakkönyvekből igyekeztem megtanulni az anyag szerkezetét. Eleinte többen azt hitték, elég pár zsák ötszázas cement és máris lehet művészkedni. A szoborkészítés azonban nem egyenlő a fundamentum lerakásával. A méretek más-más szilárdságot követelnek, s ennek megfelelően változik a vegyi összetétel.

Nézzük Marosits István szobrait. Érzelemtől áthatott betonplasztikái indulatosak, gyakran ellentétpárokra épülnek. A Kis terhes behorpadt hasú párja akár a kifosztottság döbbenetes emlékműve lehetne.

— Mindent sajátomnak érzek, amit átélt és átgondolt szobraim megvalósításukhoz megkövetelnek — olvasom önéletírásában.

Elszántsága magával ragadó. Marosits Istvánnak nincs szüksége példabeszédre: szobrai öntörvényűek, mindannyiunkhoz szólnak.

*

Íme, öten a háromszáz stúdiótag közül. Felfogásuk, véleményük, érzelemviláguk különböző. Vérmérsékletük sem azonos. Valamennyien harmincöt éven aluliak.

Művészetükkel valamennyien gazdagabbak leszünk.

MOLNÁR ZSOLT

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 DEC 2

Népszabadság

Eisenmayer Tibor

1021 EISENMAYER TIBOR PAPÍRMETSZETE

latok Intézete", a *Pro Helvetia* az
a kezembe nyomott egy három
zömök könyvecskét a 370 svájc
zeum összes adataival, nyitvatartás
jével, gyűjtési területével — és ez
ságírónak szóló előzékenység volt
igaz az is, hogy az itthoni Kult
Kapcsolatok Intézete ezt nem
meg, mert ilyen könyv magyaru
létezik. És igaz továbbá, hogy a z
repülőtéren, a bázeli meg a berni
udvaron a turistairoda tisztviselője nem
az újságírónak, hanem az érdeklődő ide-
gennek ad első szóra ölszámra prospek-
tusokat múzeumról, kiállításról, galériá-
ról. Hol kapok ilyet akár magyar nyel-
ven? Ferihegyen, a Nyugatiban még vé-
letlenül sem; az IBUSZ-nál még ke-
vésbé.

Persze hogy pénzkérdés ez is. De művelődéspolitikai is, sőt — nem kell sokat következtetnünk — politikai is. Honnan tudja meg a Budapestre látogató vidéki vagy külföldi, hogy a világ második legjobb régi spanyol gyűjteményét szalasztja el, ha elmegy a Szépművészeti Múzeum mellett? Honnan tudja meg például a svájci, hogy annak a *Keresztelő Szent János prédikációja* című remeknek, amelynek (állítólag!) Jan Brueghel által festett *másolata* a bázeli múzeum becses kincse, az eredetije, *az igazi id. Pieter Brueghel* itt van Budapesten? S ha netán megtudja, honnan tudhatja meg a részleteket, miután a Szépművészeti Múzeumban általában nem kaphatók a Szépművészeti Múzeumról szóló Corvina-kiadványok; a Bázelban, Bernben, Zürichben több nyelven megtalálható, képek mellől ingyen elvihető ismertető *röplapokról* nem is beszélve. S ha a magyar látogató hallott is a Grecókról, tud a Brueghelről, ha elmegy a vasárnaponként megtartott tárlatvezetésre, mert többet akar tudni róluk, mi történik vele? Szenved, Ácsorog, egy idő után elfárad, és unni, majd szép fokozatosan utálni kezdi Brueghelt, Grecót, a tárlatvezetőt, a múzeumot mert a vasárnapi kényelmetlenséggel kezdődik — mert hol szerezte különleges tudományát. Persze persze, bólogattam, amikor az egyik chicagói egyetemet emlegette, hát ugye, nem mehet mindenki Amerikába.

— Uram! Eddig ötször voltam négy-négy hétre Oroszországban tanulmányúton; tudja, hogy ott milyen jól csinálják?

Ezt a mondatot dr. Stoll mondta. De én személyes és testületi önkritikának szánom.

RÓZSA GYULA

STEFANOVITS PÉTER:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1973 NOV 26

1021 Tibor Eisenmayer

Grafik von Tibor Eisenmayer

mal die kleinsten Stücke dieses einheitlichen Datenverarbeitungssystems auch als Peripherieeinheiten anderer Rechenmaschinen fungieren.

Die Herstellung von Teileinheiten in Ungarn dient der Rechenmaschinenproduktion unseres Landes ebenso wie auch der des Partners. Die ungarischen Unternehmen stellen Einrichtungen für Lochbandtechnik, fixe Plattenspeicher sowie Endeinheiten für

tion nicht zu erreichen. Der Wert der zu den Rechenmaschinen gesicherten Programme beträgt heute nur etwa 15—20 Prozent der gegenwärtig angewandten Rechenmaschinen. Es muß erreicht werden, daß der Wert dieser Programme auf 40—50 Prozent ansteigt, damit man den Maschinenpark rentabler ausnutzen kann. Dazu sind mehr Fachleute sowie auch eine intensivere Ausnutzung der Maschinen erforderlich. Zu diesem Zweck hat man voriges Jahr die

kern
beschl
Hoch
neue
denen
Fachle
hervo
Mit
duktic
mit d
und des Wertes der Programme sowie der Realisierung mehrerer zusätzlicher Dienstleistungen werden die Möglichkeiten einer internationalen Zusammenarbeit noch mehr erweitert.

ngen,
ssen-
rbeit
all
nion
rneh-
Hier-
über
tliche
über

technische Entwicklung zwischen dem ungarischen Ministerium für Maschinenbau und Hüttenwesen und dem sowjetischen Ministerium für Radioindustrie. Aufgrund ei-

für 1974

Den Antworten war zu entnehmen, daß die Industriebetriebe auch 1974 mit der dynamischen Entwicklung der Produktion rechnen. Besonders in der Schwerchemieindustrie, der Aluminiummetallurgie, der nachrichten- und vakuumtechnischen Industrie und der Strick- und Wirkwarenindustrie sind gute Möglichkeiten für eine bedeutendere Steigerung der Produktion gegeben.

nen; nach Berechnungen wird die Herstellung dieser Produkte im nächsten Jahr auf 4,3% ansteigen.

steigen wird, der Verkauf von Bekleidungsartikeln wird sich in geringerem Maße erhöhen. In dieser Sparte rechnet man mit einer bedeutenden Steigerung des Absatzes von Strick- und Wirkwaren, während sich der Verkauf von Schuhen geringfügiger erhöhen wird.

Im Export ist keine grundlegende Änderung zu erwarten. Die Ausfuhr steigt weiter an, obwohl die Prognosen der Industrie und des Außenhandels über deren Ausmaß etwas voneinander abweichen. Die Steigerung des Exports von Erzeugnissen der Maschinenindustrie und von Konsumgütern wird von der Industrie optimistischer

DAS BESTE VOM BE
AUS UNGARN —
UNGARISCI
AKAZII

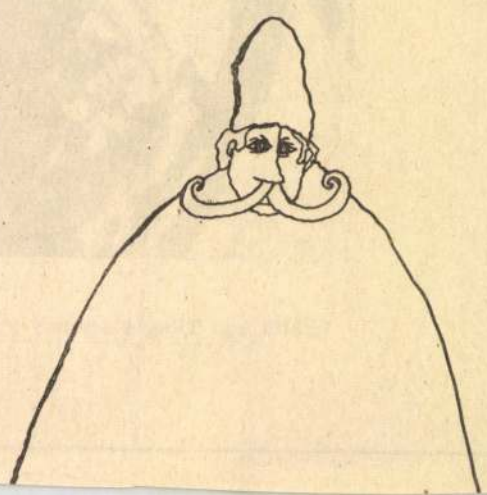

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1972 OKT 14

Eisenmayer Tibor
1021

Eisenmayer Tibor fametszete: Dózsa

KŐBÁNYAI JÁNOS RIPORTJA:

Búcsú a farmertól

Mindegyikükön drágán vett, többnyire külföldi divatlap után csináltatott ruha. A fiúk lila és bordó színű öltönyöket hordanak, virágmintás, karcsúsított ingek nyakából arany és ezüst láncok villannak ki, a nadrágot finom lakköv tartja, a cipők is többnyire lakkozottak: nagy, bumfordi, tömpe orrban végződő cipők, rikítóan színes fűzőkkel. Télen egységesen maxikabátban járnak — nagypapák felöltőjéből átalakított kabátok, a legkülönbözőbb színekben, széles gallérokkal, nagy gombokkal —, néhol még a vitézkötés helye is meglátszik. Új, importanyagból készült kabátcsodák, dús szőrű bundák, a nyakban selyemsál — ujabban már a széles karimájú, finom, puha filcből készült kalapok is feltűntek, ezek már nem a heccből hordott fekete keménykalapok.

Az elegáns ruhákból puha bőrű, lányos fiúarcok, napbarnított, szögletes fejek, széles járomcsontú parasztarcok nőnek ki. A vállig érő, romantikus hajak, hegyes lovagszakállak, az arc egész karéját szegélyező, szanaszét göndörödő filozófusszakállak pedig egészen megszelídülnek, ha egy rózsaszín ingnyakra, lila plüs-zakó válltömésére vagy egy op-art mintájú pulóverre hullanak. A velük ácsorgó lányok pulóvereinek mintái és nyakkivágásai kéthavonként változnak. Kötött anyagból készülnek a szoknyák, nadrágok, mellények, sőt, egész kabátok is. Újabban betört a velúrbőr, ebből is vannak szoknyák, kalapok, nadrágok, övek és nyakbavalók — meg a nylon-jersey, ebből virágos mintájú, testre feszülő blúzok készülnek. A mai ben, szinte kinézték az embert, ha szépen öltözött. Különösen az a sok hangadó, aki szolidaritástól, Guevaráról, Bob Dylanról, Latin-Amerikáról, szegénységről szájalt. Szeptemberben azzal dicsekedtek, hogy mennyit koplaltak, meg milyen lehetetlen helyeken aludtak, és hogy az egyszál nadrágjukat, ingüket egy hónapig szinte le sem vették. Én egy darabig hordtam az egyenruhájukat, de a balhéikban nem vettem részt. Nem feküdt nekem az a sok ugrálás, amellyel egyébként ők sem sokra mentek. Hagyjanak engem békén, és én is mindenkinek békét hagyok. Fizetem még most is a KISZ-tagdíjat, egy bélyeg sem hiányzik. Az ünnepélyeken is mindig megjelentem, nem én voltam az, aki mindig meglógott. Senki se kívánja tőlem, hogy úgy nézzek ki, mint egy viharvert partizán, népitáncos vagy tehénpásztor.

— Az első jobb öltönyömet a nagybátyámtól örököltem. Kifordítani sem kellett, úgy alakíttattam magamra. Igazi jó angol szövet volt, az harminc év múlva is szövet marad —, nem mondta volna meg senki, hogy nem újonnan csináltattam. Akkor még a házunkban lakó öreg szabóval dolgoztattam — nem volt valami ügyes, sokszor késő estig próbáltam, míg végre-valahára úgy nézett ki a ruha, ahogy elképzeltem. Csomagból vettem egy olasz cipőt — vágott orr volt még a divat —, negyedik gimiben már ebben jártam. Mindennap más ingben, néha nyakkendővel. Röhögött rajtam a sok hülye, de engem nem érdekeltek. Bátran állíthatom, hogy egyike voltam az úttörőknek, még a Be[illegible]rosban is. Persze, a gúnyolódók fiatal hölgyek szolgálják ki a tolongó tinédzser-korúakat.

Az egyik kötöde tulajdonosa, középkorú hölgy, mondja:

— Nagyon szeretem a fiatalokat, és ők is engem. Van olyan, aki minden fizetéskor eljön. Tudják, hogy itt finom, hercig árut kapnak, a legdivatosabbat. Tanácsot adok nekik, milyen alakhoz milyen szín a legelőnyösebb, mi nélkülözhetetlen egy leány garderobjából. Szívesen segítek. Tudom, milyen fontos egy fiatalnak, hogy mindig jól öltözött legyen. A munkahelyen is jobban érvényesül, ha csinosan öltözködik, ha mindig olyan ruha van rajta, amelyben a legjobban néz ki. Az én pulóvereimhez finom, elegáns nadrág, szoknya, cipő, kabát illik, ezekben nem szoktak koszos teherautókra felkéredzkedni vagy szalmakazlakban aludni. Az ilyen emberekre, akiknek az ilyesmi tetszik, se a szocialista, se a kapitalista országokban nincs szükség. Azt hiszem, a munkámmal sokat használok a társadalomnak, jó ízlésre nevelem a fiatalokat. Van is eredménye.

●

Mennyibe kerül ma ez az elegancia? Mennyi idejét foglalja le egy divatos fiatalnak az öltözködés és szépítkezés? A divatcikkek árai:

Hosszú ujjú pulóver: négyszázkilencven-ezer forint, rövid ujjú: háromszáz-négyszázötven forint, ujjatlan: kétszázötven-négyszáznegyven forint, mellényke: kétszázötven-háromszáznegyven forint maxi

Eisenmayer Tibor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
1970 MÁJ 29

1021

Eisenmayer Tibor: Szobrász

...T ÉS ...ODALOM

...ÉS POLITIKAI HETILAP

1970. május 2.

...esztő ...ete

... hete, gon- ...ogy a ma- ...figyelmez-

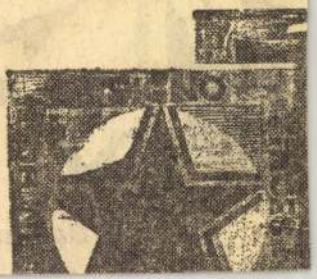

Eisenmayer Tibor

Eisenmayer Tibor kiállításáról

Élet és Irodalom, Bp. 1978. juni. 24.
XXII. évf. 25. sz. 15. lap.

NEMES NAGY ÁGNES

BEKE GYÖRGY RIPORTJA:

A Császárol

Zsindelyes, öreg ház Enyed fő utcáján: a mellette álló emeletes postaépület, noha az sem valami új, magas homlokával és boltíves kapujával vén szomszédjának roskatagságát hangsúlyozza. A zsindely korhadt, s mert nehezebb beszerezni, mint a cserepet, majdnem mindenütt kátránypapírral borítják be, védje beázástól a tetőt. Ezen a házon több már a kátrányos papír, mint amennyi zsindely még látszik, és a magasba nyúlánkozó létra meg a kopácsolás elárulja, hogy most is foltoznak a tetőn. Csak a kapun belül figyelhetem meg, milyen hosszú ház ez, s mögötte az udvar még hosszabban nyúlik a kert fái közé. Sejthetem az udvar két szélén állott istállókat, középütt a csűrt; az istállókban lovak, tehenek, ökrök és növendékek, az egész gazdasági udvaron kavargás hajnaltól éjszakáig. Most házőrző kutya sem szalad felém csaholva, az udvart sűrű fű verte fel, mégsem az elhagyatottság hangulata ez, hanem váltásé: egy másik életformára, férfikorból öregségbe, gazdálkodásból nyugdíjas életbe. A roskatag ház mellett téglákból, betonlapok-

— Kit tisztel meg ennyire a fekete ruhával? — kérdezte a Hariba látogató tanfelügyelő. — A gyermekeket?

— Önmagam, felügyelő úr.

Hari emlékezete és temetője őrzi néhai Császár Gyula rektor tanítót. Nem Hariban született, hanem Herepén, 1860 körül. Így mondja idős Császár Gyula: 1860 körül. Már a következő nemzedék tudatában elbizonytalanodnak az időpontok? Az enyedi tanítóképzőt végezte volt a későbbi rektor úr. Utána számolok: öt-hat évvel volt fiatalabb 1854-ben született anyai nagyapámnál, Rápolti Mózesnél, aki szintén enyedi diák volt. Ismerhették-e egymást a kollégiumban? Öt-hat évvel nagyobb diák figyelt-e a kisebbekre? Engem is sokan megállítanak, volt kollégisták a sepsiszentgyörgyi Mikóból, közös emlékekre hivatkoznak, én illedelmesen bólintok, pedig nem emlékszem az öt-hat évvel alattam jártakra, még a nevükre sem. Vajon lényeges-e ilyen találkozásokon — és a többieken, mikor képzeletünkben idézzük meg a kollégiumi életet! — a név, az arcvonások, az időpont? A szellem a

Eisenmayer Tibor festő

Magyar Hírlap 1974. szept. 20.

1021

STÚDIÓ '74

Új művek beadására szólította fel tagságát a Fiatal Képzőművészek Stúdiója. Ifjú mestereink és mesterjelöltjeink többé-kevésbé éltek is a lehetőséggel. Derekasan megdolgoztatták a türelmes és szigorú zsürit, mielőtt a képek, szobrok, grafikák helyet kaptak az Ernst Múzeum termeiben.

Szakítva az utóbbi évek gyakorlatával, az idei stúdiókiállítás december helyett szeptember közepétől október elejéig várja vendégeit. A Budapesti Művészeti Hetek rendező bizottsága a szakmai közvéleményen túl, a nagyközönség figyelmét is a 35 éven aluliak munkásságára kívánta irányítani. Dicséretes kezdeményezés ez. Még akkor is, ha a hagyományos évi seregszemle katalógusa nélkülözi a közönségnek szánt útmutatót. Bizonyosan jó ez a fiatalos lendület, a magyarázkodás nélküli kitárulkozás. Ehhez azonban olyan művek kellenek, amelyek az elsajátított mesterségbeli tudás bemutatása mellett az alkotói folyamat őszinteségéről és a megvalósítás mivességéről is meggyőzik a nézőt.

Évek óta visszatérő megállapítás: a bemutatott művek nehezen szakadnak el a főiskolai stúdiumoktól, vagy fölismerhetően magukon viselik a volt mesterek kézjegyeit. Ettől az idei tárlat sem mentes. Ennél is aggasztóbb, hogy a kiállított műtárgyak tekintélyes hányada – különösen a szoboranyag – mellőzi az önálló gondolatiságot, s a befejezetlenség érzetét kelti. A kérdés adott: felhígult volna a stúdiótagság? Kellő áttekintés nélkül választották ki a bemutatásra szánt munkáikat? Szociális gondok nehezítik alkotótevékenységüket? Mindennapjainkhoz kötődő felelősségérzetük lett kevesebb?

A válaszadás már nem ilyen egyszerű. Azért sem, mert a mostani kiállítás az elmúlt évek átlagszínvonalánál semmivel sem rosszabb. Legfeljebb az arányok változtak. Az elmúlt egy esztendő alatt a festők nagyobb utat tettek meg, a grafikusok a tőlük megszokott színvonalat produkálják. Mégis, mi tartja vissza a fiatal képzőművészeket attól, hogy együttesen is sikerre vigyék elképzeléseiket? Elsősorban a műhelyszellem hiánya. A többség önmagának alkot, figyelmen kívül hagyja mások törekvéseit. Alkalmanként a "megosztottság szelleme kísért. A 35 év felé közeledők (tisztelet a kivételnek) már kifelé tekintenek, a főiskoláról kikerülők pedig nem érzik mindig a közösséghez tartozás szükségességét. A derékhad olykor erőtlen; aki szervez, annak nem marad ideje a munkára –, hallatszik

hatalmat akar!

Rá egy másik:

— *A baloldal is, csak nem abban a felfogásban.*

A tulajdonos a pult mögül:

— *Mint a „cigányok" odaát?*

Megint magyarázat kell ehhez, hiszen az utóbbi álláspont a kényelmes és jól élő, a nagy mértékű turizmussal párhuzamosan felfutó kereskedők, szállodatulajdonosok, vendéglősök, és más hirtelengazdagok nézetét tükrözi, s a hagyományos lenéző vélemény a portugálokkal kapcsolatban. Ők azok, akik gondosan ügyelnek arra, hogy a pulton mindig ott legyen a francoista-párt újságjának egyik példánya, mert okuljanak belőle azok a kedves vendégek, akik véleményt mondanak valamiről. Persze ezek mind fogyasztók, jó barátnak, visszatérő kuncsaftnak számítanak. Hogy milyen is ez az olvasmány, arra jó példa — s tényleg a véletlen lapozgatás adta a beszámolás ötletét már akkor, azon a madridi estén — az ABC című lap képes mellékletének több oldalas cikke, amelyben az egyik spanyol nemesi család tagja, (El Conde de Los Andres) az ottani autóklub elnöke éppen hazánk fővárosában tett utazásának eredményeit, látott vagy elképzelt tapasztalatait ismerteti az olvasókkal. Ilyen megállapítások szerepelnek a ***helyszíni*** tudósításban: „Ne gondolja senki, hogy a csodálatos Budapest — amely az elmúlt évben ünnepelte fennállásának centenáriumát — nem emlékeztet állandóan egy elnyomó államgépezet jelenlétére. Elsősorban a csekély forgalom mutatja ezt. Budapesten kétmillió lakosra mindössze 2500 taxi jut... Az üzletek üresek. A villamosok azért járnak, hogy ellensúlyozzák az autók hiányát. A szegénység másik tünete, hogy az utcák délután tele vannak gyalogosokkal. Mivel egyébként sincs más szórakozási lehetőség, egyedül a séta jelenti ezt."

Pedro kijelentése jutott eszembe, pontosabban figyelmeztetése, hogy aki a bikaviadalt meg akarja érteni, annak... Nos, minek

A tengerpart, a szállodák sora nemcsak (ták milliói csábítja, hanem a külföldiek milliókat hoz Malagában és környékén a tetés, az üzleti vállalkozás

A gibraltári szerpentin úton a töltőállo rendszerint üzemanyag-felvételre kerül sor. rosra és a sziklára a legjobb kilátás nyílik ha tiszta az idő. Kinek milyen a szerencs

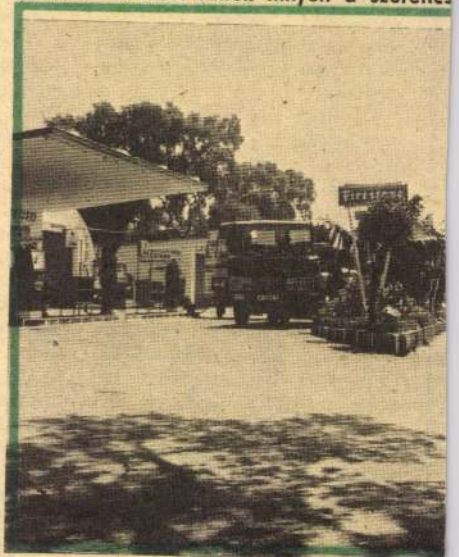

gyakran. Elsődlegessé válnak a műteremgondok; többek számára hiányzik az alkotáshoz elengedhetetlenül szükséges nyugodt környezet. Mindezek persze nem mentesítik őket attól az igénytől, hogy a meglevő termésből (az egyéni kiállításhoz hasonlóan), alaposabb körültekintéssel válogassanak, szúrózzék a félkész, alkalmanként az „éretlen" műveket.

Kivételek persze mindig akadnak. Például a festők között. Eisenmayer Tibor kifejezésmódja tovább gazdagodott. Mészáros Géza portréi a lélektani búvárkodás mélységeivel hatnak. Bodóczky István játékos önfeledtségű Partonja és Bizottság című képe századunk emberének érzelemvilágát tárja hitelesen a néző elé. Szentgyörgyi József két munkája izzó drámaiságával tűnik ki. Kellemes meglepetés Kudász Emese két képe: a Tér a Krisztinában és a Négy tehén. A tavaly felfedezett Ujházi Péter továbblépett szuverén alkotói világában. Csavlek András képei már a kiállított művek javát adó Hazám és Századunk pályázaton is megérdemelt sikert arattak. Említésre méltóak még Kocsis Imre, Kovács Péter, Tölg-Molnár Zoltán, Babos Éva, Topor András, Bodó Károly, Kovács László és Farsang Sándor alkotásai.

A grafikusok továbbra is megőrizték rangos helyüket a kiállítás mezőnyében. „Filozofikus töltésű törekvéseik középpontjában az ember és az őt körülvevő tárgyi világ foglal helyet, gazdagítva ezzel is a hétköznapok történéseire oly érzékenyen reagáló alkotók jelképrendszerét" – írtuk róluk tavaly. S ehhez az idén korszerű történelemszemlélet is párosul. Szemethy Imre groteszk látásmódja Új Zrínyiászt teremtett a Szigeti veszedelemből. Tulipán László részletező finomságú lapjai (különösen a Magyar történelem) egy kibontakozó pálya izgalmas állomását tárják elénk. Sáros András Miklós Drezdai emléke a tárlat egyik kiemelkedő alkotása. Kovács Tamás mives gonddal megrajzolt rézkarcai az emberi érzelmek széles skáláját fogalmazzák meg. Kéri Imre – összegezve eddigi eredményeit – Vincent van Goghnak állít emléket. Az évek óta egyenletesen szereplő Szabados Árpád egyre tömörebb jelzésrendszert alakít ki sajátos jelképeiből. A festőnek szintén kiváló Kovács Péter két tusrajzot is bemutat.

Elgondolkodtató az igen gyenge szoboranyag. Többen távol tartják magukat a kiállítástól, mások jellegtelen, unalomig üzött témákkal jelentkeznek. Ez annál is meglepőbb, mivel tavaly örömmel üdvözöltük a szobrászok szintézist teremtő erejét. A várva várt folytatás tehát elmarad. Találóan hangzik Csikszentmihályi Róbert gondosan megkomponált reliefjének címe: Füstbement terv. Asszonyi Tamás éremsorozata, Farkas Ádám letisztult formavilága, Samu Géza játékos fakompozíciói, Balázs Eszter Alvója, Bohus Zoltán Zomápc plasztikája, Marosits István betonból megmunkált törekvései és Janzer Frigyes portréja jelentik az említésre méltó alkotásokat. Pedig bizonyára a hiányzóknak is lenne mondanivalójuk, hogy csak Szentirmay Zoltán, Gyurcsek Ferenc, Borbás Tibor, Szanyi Péter nevét említsük.

A tavalyi stúdiótárlat biztató lépései után az idén a megújulási törekvések folytatását vártuk. Hogy ez mégsem következett be, az elsősorban a stúdiótagság érdektelenségével magyarázható. Tizenöthúsz rangos művel szereplő művész még nem tudja feledtetni a kiállítás középszerűségét. A nyár elején megválasztott új vezetőség bizonyára felfigyelt az égető problémákra. Elhatározásuk, tenniakarásuk akkor lesz csak eredményes, ha határozott irányítással megszüntetik a stúdió „állóvizét". S akkor nemcsak kiemelkedő egyéni teljesítményeket, hanem összességét tekintve is színvonalas stúdiótárlatot láthatunk.

Molnár Zsolt

Ez a magabiztosság felbőszített, jó nevelésem azonban még felülkerekedett bennem.

— Kisasszony! — szólaltam meg egy kitörni készülő dél-amerikai vulkán nyugalmával. — A tárgyilagosság a kultúrember legfőbb erénye. Az elvtárs *nekem* adta el a jegyét. Maga pedig kiszakította kezemből az ellenőrző szelvényt. Kérdezze meg tőle!

— Senkinek sem adtam el — állapította meg a jegy volt tulajdonosa. — Alighogy elővettem... már majdnem széttépték. Kérem a pénzemet, mert elkésem.

— Hallotta? — kérdezte a kéksapkás leány diadalmas hangon. — Adja ide a jegyet!

— Ismerje be, hogy kitépte a kezemből!

— Nem! Maga tépte ki az enyémből!

— Kérem a pénzemet! — mondogatta az eladó tárgyilagos hangon.

— Adja ide az ellenőrző szelvényt és mindjárt kifizetem.

— Nem! Én fizetem ki! — szólt közbe a dallamos hangocska. — Adja ide a jegyet!

Arrébb mentem a mellékutcába, mivel rengeteg kíváncsi ember gyűlt össze körülöttünk. A kéksapkás leány meg a jegy eladója a nyomomba szegődtek.

— Egyezzenek már meg, és fizessék ki a jegyet! — javasolta a férfi.

— Mondja meg neki, hogy adja ide az ellenőrző szelvényt!

— Rajta! Legyen lovagias! — villantotta hallja meg a leány is, akit éppen meg akartam verni. — És kérem, bocsásson meg! Nem az én hibámból történt.

A férfi azonban csak kikapta a kezemből a pénzt és a stadion felé rohant. Hallottam, hogy valamit morog, ami a köszönethez egyáltalában nem hasonlított. Bizonyára a leánynak szólt, aki még csak meg sem fordult. Csak ment, mint aki a vérpadra lépked, akár Stuart Mária az ifjúsági műkedvelő előadás színpadán. Utolértem.

— Kifizettem a jegyet. Adja ide az ellenőrző szelvényt!

— Annak nincs semmi jelentősége! — felelte a „skót királynő". — Adja ide a jegyet és kifizetem az árát.

— Hát tudja, ez már képtelenség! — kiáltottam fel megdöbbenve. — Életemben először találkoztam ilyen nővel!

— Nem vagyok nő.

— Igaza van. Inkább valami szörnyeteg!

— Pontosan! — felelte a leány zavartalanul. — És meg akart verni. Rajta! Lássa hozzá!

Egyenesen az arcomba bámult, és a szeme is olyan kék volt, mint a sapkája meg a ballonkabátja. Mosolygott, az orrát pedig szemtelenül magasan hordta, mintha kissé túlzottan magas homlokomra mutatna, és azt mondaná: „Már kopaszodsz, az eszed azonban még nem jött meg!" Vagy valami

ki-drukker! Azok ilyen arcátlanok!

— Levszki-szurkoló vagyok! — jelentette ki gőgösen. — Maga pedig biztosan a „Honvéd"-nak drukkol. És azért hiszi azt, hogy magának mindent szabad!

— Levszki-drukker vagyok — feleltem röviden, és éreztem, hogy a kéksapkás leány hitetlenül néz rám.

A stadionban feszült, aggasztó csönd támadt, és ez arra késztetett, hogy meggyorsítsam lépteimet. A cukrászda bejárata előtt a leány még egyszer megszólalt:

— Nem fogadja el a pénzt?

— A labda elröpült a léc fölött! — kiáltott föl megkönnyebbülten egy mély férfihang odabent a cukrászdában.

— Itt rádió van! — örvendezett a leány.

Nem tilthattam meg neki, hogy bemenjen, de magam sem értem, miért engedtem előre. A cukrászdában úgyszólván már mindnyájan ott voltak, akik az imént velem együtt álldogáltak az utcasarkon. Egyesek rám vigyorogtak, amikor látták, hogy a kéksapkás leánnyal együtt jövök be.

— Mi az eredmény? — kérdeztem.

— 1:0 a javadra! — felelte az egyik, és rám kacsintott.

Megvetően felmordultam, de önkéntelenül is a leányt kereste tekintetem. Ott állt a cukrászda másik végében és integetett:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 JAN 12

Népszabadság

Eisenmayer Tibor

EISENMAYER TIBOR
PAPÍRMETSZETE

1021

a vártán . . .

Két mellékutca találkozásánál faltól falig és széltében a téglatorlasz, a végein sincs átjáró. Átmászik rajta. A sarkon beles a keresztutcába. Egy katonatiszt nyargal a Körút irányából, mögötte apró termetű, karszalagos suhanc pisztollyal hadonászik.

— Hé, főhadnagy! — kiabál vékony hangon. — Álljon meg, maga főhadnagy. Állj vagy lövök!

A tiszt lefékez, bevárja az üldözőt.

— Hova fut, főhadnagy? Igazolja magát!

A tiszt keményen a suhanc szeme közé néz, szinte delejezi. Az egy pillanatra megbénul. A tiszt, mint aki csak erre várt, villámgyors mozdulattal megragadja a suhanc csuklóját, kezéből kicsavarja a hosszú csövű pisztolyt, s nagy erővel arcul üti. A suhanc elvágódik. A tiszt kereket old.

Halász bekanyarodik az utcába, harsány Kitartás! köszöntést vet oda a szit-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MÁJ 12

Népszabadság

Eisenmayer Tibor

1021

EISENMAYER TIBOR: ARCKÉP

értelmezése következzek az újságban, holott legszívesebben csak annyit mondanék: emlékekről van szó, gyerekkori képekről, egy olasz kisváros hitelesnél is hitelesebbnek ható légköréről. Iskolai csínyekről. Bogaras tanítókról. Nyomorékokról, nyomorultakról. Élettel ismerkedő, kíváncsi kamaszokról. Gömbölyű női bájakról.

Legszívesebben azt mondanám, hogy képek csak az emlékek, mozgó és színes képek, amiket lazán át kell engednünk magunkon, hagyni kell, hogy hassanak ránk — nem pedig értelmezésüket adni. Egy kiküldött tudósító azonban szükségszerűen azt kapja feladatául, hogy tömören eligazítsa olvasóit. Ha pedig erre képtelen és azt válaszolja, hogy képek láttán szíveskedjék kiki képzettársítani, akkor joggal válaszolják neki: kérje vissza az iskolapénzt, hiszen nem tudja megmagyarázni, mit látott voltaképpen.

Korának Dantéja

Fellini mintha korának mozi-Dantéja volna. Hatalmas vetítővászonra festett freskókban, félreérthetetlenül gyöngyöző terzinákban foglalja össze költői erejű látomásait az olasz nyomorúság emberi bugyrairól. Kamerája nyomán bekalandozzuk a földet, a gyermeki édent, a fasizmus poklát. S itt álljunk meg egy pillanatra: egyetlen filmjében, még az *Édes életben* sem politizált Fellini ennyire áttétel nélküli nyíltsággal. Lencsevégre veszi a fasizmust, s bár több kritikus hiányolni fogja majd a mozgalom társadalmi gyökereinek megmutatását, filmjében ez csupán a kisvárosi zárt élet zaklatott nyugalmában *kívülről* és titokzatos erőként érkező elemként szerepel.

Már a Fellini — *Róma* című film végén is megjelennek a vad és fülsiketítő hurrogással száguldó szilaj és félelme-

Makk Károly megtartotta sajtókonferenciáját. Délután levetítették az *Örkény István* kisregénye nyomán Tóth János operatőrrel közösen készített *Macskajáték* című filmjét, este pedig a fesztiválpalota közönsége láthatta a magyar versenyfilmet.

Meglepetést okoz a film azoknak, akik ismerik a *Macskajáték* regénybeli vagy színpadi változatát. Mindenekelőtt azért, mert olyan már előfordult, hogy egy jó humorú művész egyszer csak elveszti a humorát. Makk Károly azonban nem a sajátját, hanem Örkény István humorát vesztette el. Komolyra, szomorúra és drámaira hangolta a történetet. Még azokban a groteszk jelenetekben, mint amikor a féltékeny Orbánné a grízgaluskás húslevest a kiérdemesült operaénekes fejére önti, átgázolva a fogorvos társbérlőnő ajtaján (amit a színpadon csak elmondtak, de nem mutattak meg), még itt is megőriz valami bánatos szorongást, lassú, kimért és méltóságteljes ábrázolást. Az előbb említett képsort leírva, az *Aurore* kritikusa megjegyzi: „Mi nem a grand guignol, hanem az Odéon színpadán vagyunk." Vagyis a szereplők a legnevetségesebb helyzetekben sem vesztik el méltóságukat és a képek sem mondanak le az emelkedett kimértségről.

Az Aurore kritikájában a *Dayka Margit játszotta* főszerepet *Madelaine Renaud-hoz* illőnek találja. Talán a film is tovább táplálja most a színdarab sikerét és Párizsban valóban eljátssza Barrault híres felesége a színdarab főszerepét.

MOLNÁR G. PÉTER

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MÁR 31

NÉPSZABADSÁG
Budapest

Eisenmayer Tibor

1021

EISENMAYER TIBOR
PAPÍRMETSZETE

A közm

A FOKOZOTT FIGYELEM, a gazdag vita, amely a legutóbbi években a közművelődés ügyét kísérte, azt a társadalmi szükségletet fejezi ki, hogy annak gyakorlata és hatásfoka az elmúlt egymásfél évtized tényleges társadalmi-gazdasági eredményeivel összhangban javuljon, növekedjen.

Ha e cikk kerete megengedné: érdemes volna részletesen összegezni a népművelés felszabadulás utáni útját, s összevetni azt a társadalmi fejlődéssel, a mind újabb igényekkel. Annál is inkább, mert az utóbbi időben — éppen az újabb igényekre és feladatokra függesztve szemünket — néha mintha elfeledkeznénk a megtett útról, arról, hogy művelődésügyünkben is forradalmi változások zajlottak le: hogy a lakosság kulturális szintje, művelődési lehetőségei és ezek tényleges kihasználása ma már magasabb, eredményesebb, mint a hasonlóan fejlett, sőt, mint a nálunk fejlettebb tőkésországokban.

A felszabadulást követő esztendőkben

Etűdök egy férfiarcra

Eisenmayer Tibor képei a Duna Galériában

Vannak nem hivatalos szentek — gondolom, közéjük tartozik Veronika is. Bizonyos Nikodémusz apokrif — tehát szintén nem hivatalos — evangéliumában van szó a derék Veronikáról, aki a kereszt terhe alatt verejtékező Krisztus arcát megtörölte volna, s a kendőn e történet szerint megjelent a töviskoszorús Krisztus-arc. Mivel Veronika nevében, úgy tűnik, a *vera ikona* („igaz kép") kifejezés rejlik, a modern egyháztörténet is bizonyos óvatossággal kezeli az eseményeket („az egyébként kedves és jámbor történeti legendának még csak történeti magja sincs", mondja Viz László *A torinói halotti lepel* című, Ecclesia-kiadású könyvében), ám ami szigorúan történelmi alapon nem bizonyítható, művészettörténetileg még „igaz" lehet — például szentül hiszek abban (egy gyűjteményes bécsi Kokoschka-kiállítás ismeretében), hogy a *Veronika kendője* című, budapesti Kokoschka-kép a nagy osztrák expresszionista legjobb alkotásai közé tartozik...

Metszet (részlet).

Mindez az egyház- és művészettörténeti fejtegetés csak azért került ide, mert a fiatal Eisenmayer Tibor katalóguspótlékában — ezen egy kissé bővebb és illusztráltnak mondható meghívócédula értendő — Németh Lajos, a fiatal művésszel kapcsolatban a román kori művészettől a XX. század elejéig élő „Veronika kendője"-motívumra utal. Tudniillik az *Arcok — ablakok* címet viselő kiállításon a cím nélküli képeken föl-fölbukkan egy okos-meggyötört, köznapi nyelven markánsnak mondható férfiarc. Önarckép-e? Nem tudom, nem ismerem Eisenmayer Tibort, ami nem a művész hibája — mi, a szó emberei, kerüljük sokszor a képben gondolkodók társaságát, vélt tárgyilagosságunkat féltve —, pedig milyen az az objektivitás, amely lemond a személyes tapasztalatról? Hiszen az volna a normális — csak hát *nem illik* —, ha megkeresném a *nagyon tehetségesnek* látszó Eisenmayer Tibort, hogy mi köze van ennek a vallási jelképeken felülemelkedett Krisztus-arcnak Kondor Béla papírnyomataihoz? A Valaki önarcképéhez? Nem plágiumról, utánzásról van szó, csak arról: mond-e annyit Kondor az 50-es évek után született nemzedéknek, amennyit mi kiérzünk belőle?

Eisenmayer festményei etűdök — egyetlen „témát" bontanak ki, nagyon finom ízléssel, gondosan adagolt színskálával. Az arc és környéke, ez bukkan fel új meg új változatban, jelezve, hogy Eisenmayer számára nem mellékes a szakma gyakorlása, a mesterség régi szabályai szerint. *Nulla dies sine linea*, ne teljen el anélkül a nap, hogy meg ne húznád a magad vonalát.

Úgy hiszem, a műhelybe enged bepillantást a kiállítás, nem valamilyen végleges eredmény közléséről van szó. És ez a szemlélet — mondhatjuk rokonszenves szerénységnek is — a kiállítás legfőbb erénye: Eisenmayer bemutatta, mi *lehet* belőle. A Dráva utcai kiállítóterem pontosan erre való, azt hiszem: *szakmai* jellegű kiállításokra. Mert az úgynevezett közönség, mely arra járó gyalogosokból áll, akiknek kedvük támad benézni a kiállítóterembe, egy kis kulturálódás céljából, az bizony ritkán sétál a kies Dráva utcában.

Székely András

Népszabadság, 1986. III. 5

... díjat minden kategóriában tíz-, a másodikat öt- és a harmadik díjat háromezer forinttal jutalmazzák. A legjobbnak ítélt munkákból a Közművelődési Információs Intézet kiállítást rendez. Bárki elküldheti alkotását, csupán egy a föltétel: nyomtatásban meg nem jelent pályaművel vagy művekkel pályázhatnak. Az alkotásokat május 15-ig várják a Közművelődési Információs Intézetbe. (1035 Budapest, Miklós tér 1.) (MTI)

1919. Szerk. és a bev. tanulmányt írta Imre Magda, Szücs László (Akadémiai). — Stein Aurél: Ázsia halott szívében. Válogatott írások (Helikon). — Zenei ABC kicsinyeknek. Útmutató a Zenei tanulótárs hangkazettához és munkafüzet a zeneiskolák kis előképzős szolfézstanulói számára. Összeáll. P. Vesztróczi Judit. Muzsikáljunk együtt (Ifjúsági).

8	060137	20	287909	21	283728
8	064874	20	290489	21	288949
8	080420	20	291398	21	291279
8	083545	20	301802	21	297622
8	086202	20	316091	21	297992
8	091821	20	327770	21	302247
8	092900	20	335835	21	306847
8	096471	20	337602	21	315905
8	096818	20	351753	21	318981
9	025883	20	357205	21	319526
9	023083	18	068623	21	325365
9	058305	20	364921	21	319913

Vonat és személyautó karambolja

Négyen életüket vesztették

Tragikus baleset történt Gyöngyösön. Egy vasúti átjáróban személyvonatnak ütközött autójával *Göböly Jácint* 29 éves mikófalvi dömpervezető. A gépkocsi vezetője, valamint utasai közül *Göböly Árpád* 68 éves nyugdíjas, *Göbölyné Vörös Judit* 20 éves bedolgozó, mikófalvi lakosok és *ifjabb Göböly Árpád* 43 éves egri technikus belehalt sérüléseibe.

A vizsgálat eddigi adatai szerint Göböly Jácint figyelmetlenül hajtott a sínekre. (MTI)

Felszakadozik a felhőzet

1986. március 4., kedd 13 óra

Változékonyra fordult szárazföldünkön az időjárás. A Skandináv-félsziget északi része felett örvénylő ciklon frontjai a skandináv államokban, valamint a Szovjetunió európai területének északnyugati részén okoznak erős felhősödést, többfelé havazást és szélerősödést. Egy másik nagy kiterjedésű légörvény az Atlanti-óceán felett található. Ennek mozgása kelet felé irányul.

Előrejelzés ma estig:

Időnként felszakadozik a felhőzet. Eleinte még többfelé, később kevesebb helyen lesz csapadék: kezdetben havazás, hószállingózás, majd havas eső, a Dunántúlon szórványos eső valószínű. Mérsékelt marad a légmozgás. A várható legmagasabb hőmérséklet 1—6 fok között alakul.

A **Duna vízállása** tegnap Budapestnél 150 centiméter volt; mára 145 centiméter várható.

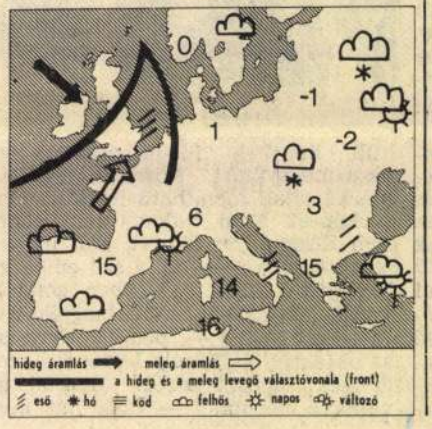

KÖZLEMÉNYEK

A MADÁCH KAMARA SZÍNHÁZBAN ma este Tóth Enikő betegsége miatt a Páratlan páros előadása helyett a Szeget szeggel kerül színre. A megváltott jegyek érvényesek, vagy a váltás helyén visszaválthatók.

MŰSORVÁLTOZÁSOK. A Nemzeti Színház igazgatósága közli, hogy megbetegedések miatt a Nemzeti Színházban és a Várszínházban műsorváltozások lesznek. Március 6-án a Várszínházban a Csütörtöki hölgyek című színmű helyett a Sarah, avagy a languszta sikolya című dráma kerül színre. A megváltott jegyek érvényesek, vagy a váltás helyén visszaválthatók. Március 9-én, délelőtt a Nemzeti Színházban a Fizikusok című dráma előadása elmarad. A jegyek a váltás helyén visszaválthatók. Ugyanaznap este a Fizikusok helyett az Olympia kerül színre; a megváltott jegyek érvényesek, illetve a váltás helyén visszaválthatók.

ELŐADÁS A FÁKLYA KLUBBAN. Március 6-án, csütörtök este 7 órai kezdettel Lomb Kató, a 16 nyelvű tolmács tart előadást a Pedagógus Fáklya Klubban (VI., Csengery u. 68.) a nyelvtanulás módszereiről és hasznosságáról.

LEZÁRTÁK — a Fővinform jelentése szerint — a IX. kerületben a Mester utcát a Hámán Kató és az Angyal utca között, szeptember 30-ig. Az útszakaszra csak a célforgalom hajthat be. A Mester utcába torkolló keresztutcák most zsákutcák. Terelőút: Mester utca—Hámán Kató út—Soroksári út. A Ferenc körút felé az Angyal utca—Mester utca útvonalon lehet közlekedni, míg a Hámán Kató utca irányában a Tompa utca—Balázs Béla utca a terelőút.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1978 JUN 24

ÉLET ÉS IRODALOM

Eisenmayer Tibor

1021

Eisenmayer Tibor kiállításáról

BEKE GYÖRG

A Császár

Zsindelyes, öreg ház Enyed fő utcáján: a mellette álló emeletes postaépület, noha az sem valami új, magas homlokával és boltíves kapujával vén szomszédjának roskatagságát hangsúlyozza. A zsindely korhadt, s mert nehezebb beszerezni, mint a cserepet, majdnem mindenütt kátránypapírral borítják be, védje beázástól a tetőt. Ezen a házon több már a kátrányos papír, mint amennyi zsindely még látszik, és a magasba nyúlánkozó létra meg a kopácsolás elárulja, hogy most is foltoznak a tetőn. Csak a kapun belül figyelhetem meg, milyen hosszú ház ez, s mögötte az udvar még hosszabban nyúlik a kert fái közé. Sejthetem az udvar két szélén végig istállókat, középütt a csűrt; az istállókban lovak, tehenek, ökrök és növendékek, az egész gazdasági udvaron kavargás hajnaltól szakáig. Most házőrző kutya sem szalad felém csaholva, az udvart gyűrű fű verte fel, mégsem az el-

— Kit tisztel meg ennyire a kete ruhával? — kérdezte a H ba látogató tanfelügyelő. — A gy mekeket?

— Önmagam, felügyelő úr.

Hari emlékezete és temetője néhai Császár Gyula rektor taní Nem Hariban született, hanem repén, 1860 körül. Így mondja i Császár Gyula: 1860 körül. Má következő nemzedék tudatában bizonytalanodnak az időpontok? enyedi tanítóképzőt végezte vol későbbi rektor úr. Utána számol öt-hat évvel volt fiatalabb 1854-b született anyai nagyapámnál, P polti Mózesnél, aki szintén eny diák volt. Ismerhették-e egymás kollégiumban? Öt-hat évvel gyobb diák figyelt-e a kisebbek Engem is sokan megállítanak, v kollégisták a sepsiszentgyörgyi N kóból, közös emlékekre hivatk nak, én illedelmesen bólintok, dig nem emlékszem az öt-hat év alattam jártakra, még a nevük

Eisenmayer Tibor
grafikusművész

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
1982 OKT 22

1021

Eisenmayer Tibor: Város

MEGYE

ÁLLAM

TERÜLE

Jönnek a telekbecsüsök, patakzik róluk a víz, ki vannak szikkadva. Két perce sincs, hogy befejezték Ambrus bácsi telkének felmérését, külön papírra jegyezték a gyümölcsfákat, külön papírra a házat, falikutat. Huh, mondja az idősebb becsüs, amikor végez és a száját kezdi nyalogatni. Ott áll az ajtóban, meg kellene őt kínálni könyrintért, mert a vásárlás kori forgalmi értéken szól a rendelet.

Itt aztán már leugrc a bordásfalról: — Az maguknak, hát tőlem házat, és még én fize

A bőrzekés e pillar zott át antilopzakóssá, kós tergálpulóveressé

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 AUG 28

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Eisenmayer Tibor

1921

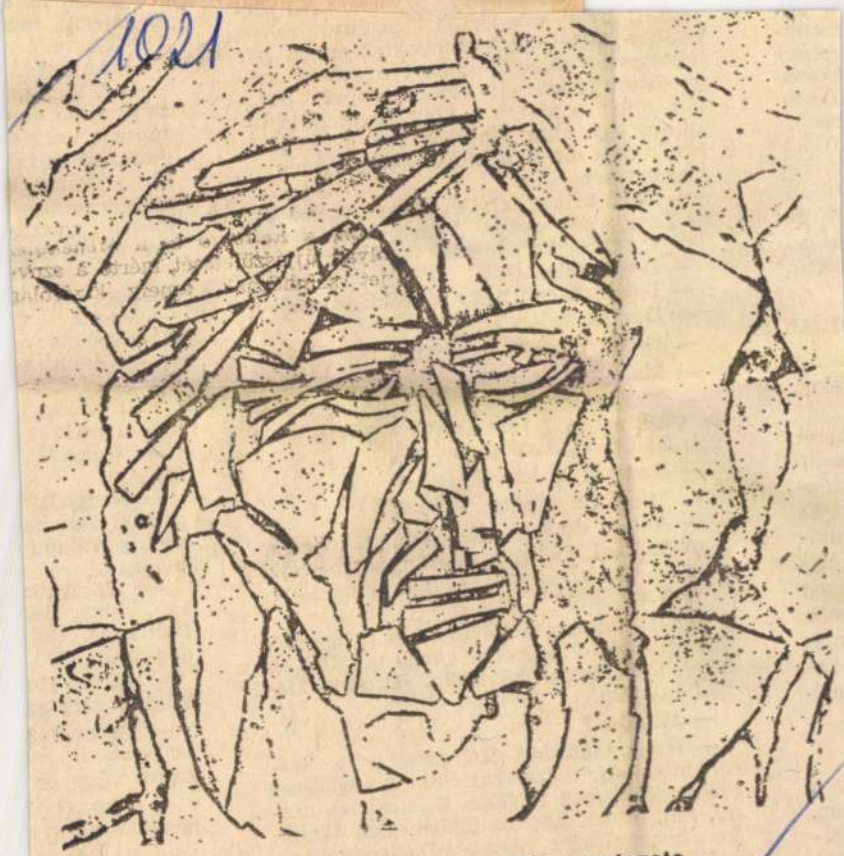

Eisenmayer Tibor metszete

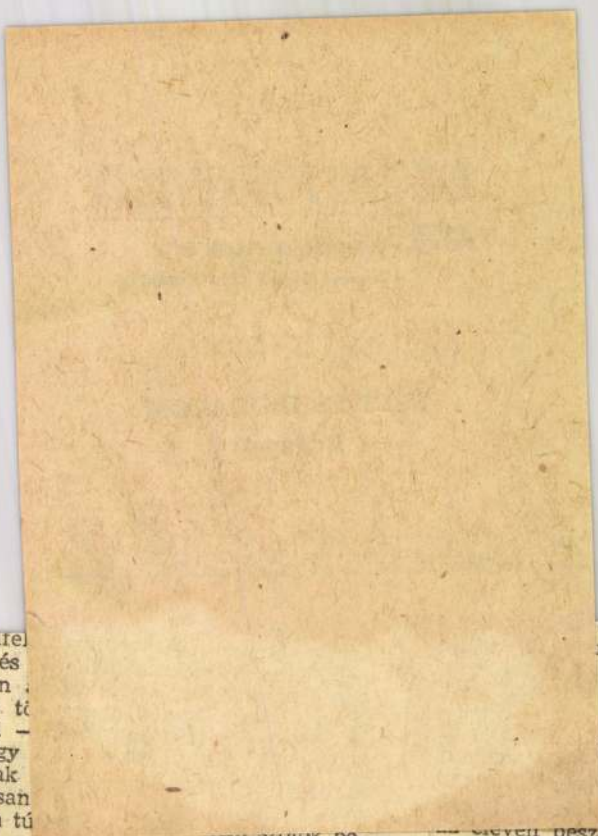

nadrág- és
legzetesen
razságtól tá
tán, ahol –
„nincs egy
ben", csak
magányosan

— Nem tú

le. Ez a maga dolga. A mai óránk tematikája: szabadfoglalkozás. Úgyhogy, rajta.

— Damaszkusz.

— Lehet. Kicsit nagy a szórás, de lehet.

— Dar es Salam?

— Lehet. Szabad keze van.

— Mallarmé és búbópestis.

— Ez szentségtörés! De..., maga tudja. Csak aztán baj ne legyen a minősítésével. Habár, mindegy...

— Neveket is lehet?

— Miért ne lehetne.

— Akkor szüret! Robinson, Nemecsek, Piszkos Fred, Fabulya, Gombrowitz, Svejk, Tituba, Carcabel Cézár, Iván Kozirev...

— A vasöntő?

— Ő! Hatteras kapitány és Ftatatita, Borembukk, Vanek úr, Omasics, Kőszárhegy, Kővágóörs, Révfülöp. Dodona. Halaszthatatlan.

— Micsoda?

— Halaszthatatlan. Hallgassa csak, lassan mondom: halaszthatatlan. A sejtelmes többértelműségét figyelje. Hal, asztag, asztal, hat, atlasz, has, az időbeliségét figyelje, ahogy először lassan vékonyodva elnyúlik és széthúzódik az időben: halaszthatatlan, majd hirtelen tömör márványnyá

még a hangsúly
tott képeskönyv
hegyén: „Nézz
ebédnél elaludt
— leesett a v
Gyönyörű neve
— Kérem, k
elérzékenyülés.
— Elnézést.
— Tessék.
— Azonnal.
magam.
— Nyugodtan
gyunk. De ha
szólna valami
bobin.
— Köszönön
bob, bobin, Bo
Balthasar, Bel
dogság...
— Nem! Ezt
Tilalom van rá
— De miért?
Le bonheur, mi
szerre vágy és
— Nem. Hat
nem. Ez az egy
— De miért
Juste szerint a
valósult boldog

1982 APR 9
1021

Eisenmayer Tibor:
Egy városban

EISENMAYER TIBOR

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Felelős kiadó: Pogány Gábor 78,152 - Képcsarnok V ny.

studio
galéria

Eisenmayer Tibor

MEGHÍVŐ

A STÚDIÓ GALÉRIA

MEGHÍVJA ÖNT

EISENMAYER TIBOR

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGTEKINTÉSÉRE

1978. JÚNIUS 21-TŐL

JÚLIUS 8-IG

STÚDIÓ GALÉRIA

BUDAPEST, V. BAJCSY-ZSILINSZKY ÚT 52.

MEGTEKINTHETŐ:

HÉTKÖZNAP 9,30—18 ÓRÁIG

SZOMBATON 9—14 ÓRÁIG

Eisenmayer Tibor, grafikus

EISENMAYER TIBOR RAJZA

Eisenmaye

11.

14.

omorult. — Nem tudom, kihez rajta. Kibányászni onnan az ez-
rduljak? Hová menjek? Nem is red szemetét, felhányni a kocsik-
dom, mi lesz? Ezt ha egy napra ra. Mikor kinyitottuk az ajtaját
gdába teszik, ez ott hal meg. megcsapott az orrfacsaró bűz, szét-
árpedig teszik, mert ez semmi futott egy sereg patkány. Fintor-
ötöttséget el nem visel. Az első gott tőle mindenki. De a tisztel-
ap összeütközésbe kerül a kato- is. Ott nyugodtan lehettünk. É

ÉLET ÉS IRODALOM

Eisenmayer Tibor

1972 JUL 15

1021

Eisenmayer Tibor metszete

SZÉPIRODALMI KÖNYVKIADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

es *Dél van* — amit
örömmel fedezett föl I
Kosztolányi —, egység
a modern költészet dia

★

Ezt a modern forma
úgy képzelem —
sajátította el olya
és gátlástalanul, r

Előszó Somlyó Zoltán szerelmes verseinek a közeljövőben megjelenő kötetéhez.

kuszról" beszélni? Somlyó ezt az útszéli jelképet megtoldja egy képtelen képpel, és kész a nagyszerű

TÓTH JUDIT:

A mesterekért

A tavasz és a nyár között

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 JUL 29

ÉLET ÉS IRODALOM

Eisenmayer Tibor

1021

Eisenmayer Tibor metszete

1972. JÚLIUS 29.

A regény elején a tá
kott, mindennapi élet
mészetesen ez a minde
erősen különbözik a m
viselkedésnormáinktól;
csére Stancu elkerüli a
ábrázolásának buktatói
etnográfus műszavaktó
dósítást olvasnánk egy
életéről.) Az ekhós sze
rosból városba, ország
vonuló törzs sajátos ku
gáltatásokból — medv
tenyérjóslás, az „esőhozó" lányok
tánca és éneke — él. Amíg enge-
dik. Egyszer azonban csendőrök je-
lennek meg a táborban, és kelet fe-
lé, a nagy — meg nem nevezett
folyón túlra terelik a tábort. Meg-
vesztegetéssel még elérik, hogy
utoljára végigjárják a várost med-
véikkel, jósló, éneklő asszonyaik-
kal, féláron élelmiszert is vesznek;
csak az zavarja őket, hogy min-
denki úgy néz rájuk, mintha halottak
— vagy halálra ítéltek volnának. A
folyón *innen* még sebtiben meg-
tartják a vajda fia és szerelmese
lakodalmát, de az éjszakai nászra
a ligetbe búvó fiatalokat már mar-
talócok gyűrik le, erőszakot téve a
még-nem-asszonyon; a folyón *túl*,
a kijelölt tartózkodási helyen pe-
dig csupán az időnként megjelenő
csendőrök és a menedéket kérő
vagy követelő katonaszökevények
jelentik számukra az összekötő
kapcsot — az emberiséggel. Ekkor-
ra a törzs feje, *Him* vajda már
„tudta, hogy táborának semmi kö-
foglyul ejtése, valamint humoros
kiszabadítása: egy-egy prózára
hangszerelt filmsztori. A romanti-
kus fordulatok — említettem már
— az erős kohéziójú közösség éle-
tének velejárói; számukra ez a ter-
mészetes.

Stancu remek elbeszélő, Illyés
Gyulához hasonló könnyedséggel
vált át prózáról lírára és vissza. A
harmincas években elsősorban köl-
teményeket írt, egyik versét József
Attila magyarította. Új regényé-
ben is sok a lírai betét, s ez meg-
nehezítette a rokonszenves műfor-
dító, *Kolozsvári Papp László* fel-
adatát. A prózai részek tolmácsolá-
sa nem esik nehezére, de a versbe-
tétek lefordításával sok helyen alig
tud megbirkózni. Helyesebb lett
volna, ha költővel társul; más mű-
fordítók — hacsak nem költők is
egyszersmind — így teszik.

Tasi József

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Eisenmayer Tibor
születésének

NÉPSZABADSÁG

1980 SEP 17

1021

EISENMAYER TIBOR RAJZA

ttak valahová foglalkozása
nt. Ketten maradtunk. A mi
lkozásunknak nem volt cír
náluk. „Egyéb?" — kérdé
mi feltettük a kezünket. M
etten. Ahogy ott magunkba
nk. Nem tudom, mi volt l
evetséges, de mindenki nev
— Mi mindig ilyen nevetsége-
k voltunk. — Egy mosolygó
önny rezgett a barát szemében,
hogy Jámbort magához ölelte.
— Akkor találkoztunk először,
bevonulás napján, huszonöt éve
mondta tréfás ünnepélyesség-
el, hogy leplezzen valami belső
egindulást Jámbor. — Érdekes,
i?
— Azóta is egymásra támasz-
odunk — formálta játékosra a
zót a barát. — Katonabarátság:
rtós barátság.
Leültek a kávé mellé.
— A gyerek? — kérdezte a ba-
át. — Van valami új?
— A helyzet változatlan. S vé-
zesen közeledik a nap, midőn
ekrutává ütik. — Jámbor arca el-
omorult. — Nem tudom, kihez
rduljak? Hová menjek? Nem is
udom, mi lesz? Ezt ha egy napra
ogdába teszik, ez ott hal meg.
Márpedig teszik, mert ez semmi
ötöttséget el nem visel. Az első
ap összeütközésbe kerül a kato-
ai regulával.
— Öregem, hat napig voltam

Ragyogtak arcán azok a fe... ...
pok.

A barát illatos füstfátylakba burkolózva emlékezett.

— Mindig csodálkoztak, hogy a finomabb helyeket sose választottuk külső körletnek. A konyhát meg ezeket szerették.

— Sose felejtem el, csizmában álltunk be a kondérba. Úgy tudtuk csak kipucolni a belekozmált babot...

— De nem az... A szeméttároló senkinek se kellett, emlékszel?

— Még hogy.

— Nem értették, mit kedvelünk rajta. Kibányászni onnan az ered szemetét, felhányni a kocsikra. Mikor kinyitottuk az ajtaját, megcsapott az orrfacsaró bűz, szétfutott egy sereg patkány. Fintorgott tőle mindenki. De a tisztek is. Ott nyugodtan lehettünk. A konyha körül annyian sündörögtek, mint a nyű. Ott nagyon is

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Eisenmayer Tibor

ÉLET ÉS IRODALOM

festő- és grafikusművész

1981 AUG 22.

1021

Eisenmayer Tibor metszete

Barabás Tibo

Barabás Tibor hetvenéves Kossuth-díjas író. Eddig negyvenöt kötetet helyezett a magyar irodalom könyvespolcára. Írt regényeket, drámákat, novellákat riportokat, tanulmányokat, útleírásokat, filmforgatókönyveket tévéjátékokat. Ez már életmű Ennek a nagyszabású oeuvre-nek már lemérhető az értéke. Olyan egyéni és eredeti irodalmi hegyvonulat ez, amelynek vannak csúcsai, de a csúcsok közötti tér sem lapály, hanem fennsík. Mi ennek a gazdag írói termésnek legfőbb értéke? Talán a kereset és megtalált igazság, talán a szépség varázsa.

Igazán realista író-e Barabás? Igen. Realista. Olyképpen az amiként Maupassant értelmezte a realizmust: „A realista író, h

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 349-726

Eisenmayer Tibor, festő-művész

ÉLET ÉS IRODALOM

1981 AUG 1

1021

Eisenmayer Tibor: Egy városban

ESS MIKI

Kígyó és harang

Borzong a hó
a dőlt sövényen

föllegbe gördül
napkorong

üres odvában
alszik mélyen

a dermedt kígyó
és harang:

egyforma némák
mind a ketten

mint önmagában
bármi nyelv

kitépni mit
vissza se retten

ki érccel vagy hússal
perel —

néppel vagy fajjal
Van-e odva

mindnek ami

Eisenmayer Tibor, grafikus

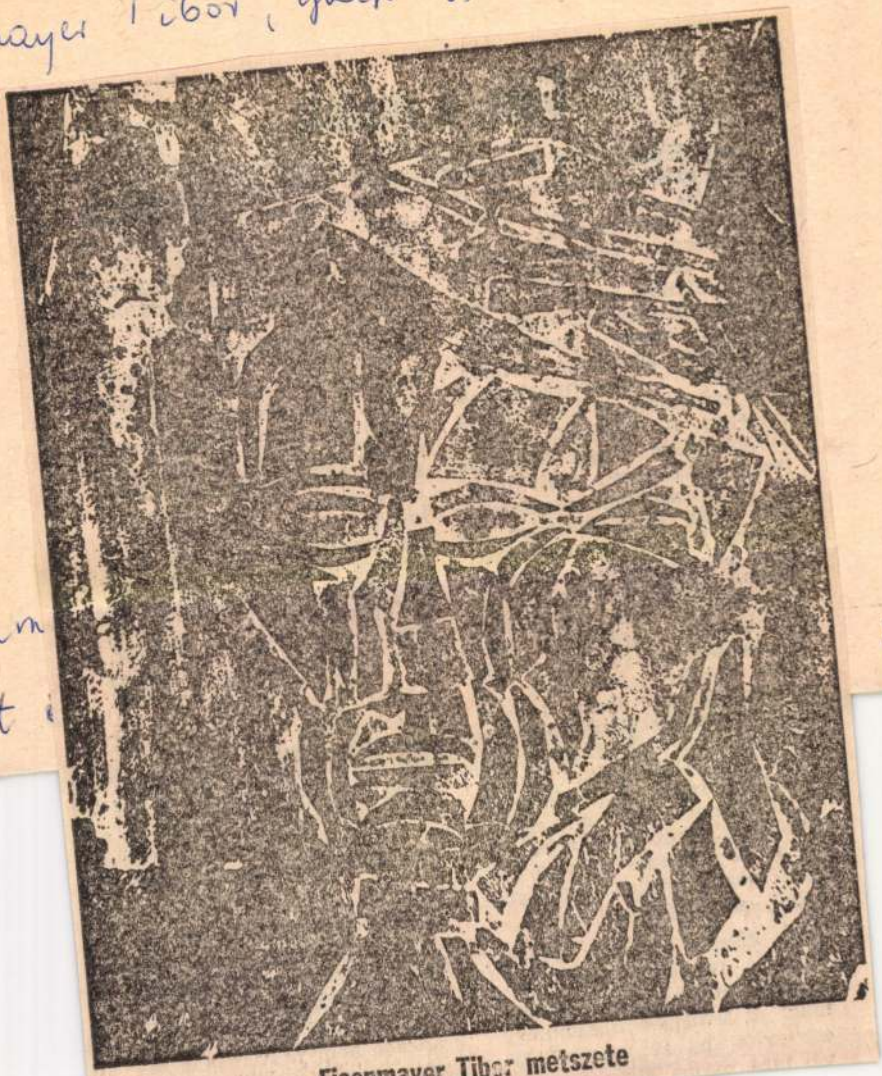

Eisenmayer Tibor metszete

7

Eisenm

Élet

XXVIII/49

nem maradtak fenn. Azok viszont, amelyeket Éluard írt, váratlanul előkerültek: Éluard és Gala lánya, Cécile Grindel találta meg őket édesanyja 1982-ben bekövetkezett halála után. A levelezés nemrég jelent meg a párizsi Gallimard kiadó gondozásában.

A kötet, amelyet Pierre Dreyfus rendezett sajtó alá, kétszázhetvenhét levelet tartalmaz. A levelezés huszonnégy esztendőt fog át: az első levél 1924. május 20-án, az utol-

szemében Gala a sors, a tokély, a szabadság, az ihlet. Szinte feloldódik, elvész, megsemmisül ebben a szerelemben, amely, meglehet, épp ezért elviselhetetlen a számára.

De vajon ki volt ez az asszony, akitől Éluard egy életen át képtelen volt elszakadni, és akit Dali is szinte vallásos áhítattal vett körül? A levelezés nem fejti meg a talányt, csupán újakkal váltja fel a régi kérdőjeleket. Meg-

Eisenmayer Tibor, grafikus

Eisenmayer Tibor metszete

2.

an. 24 XXX/4

ODAL
MI ÉS POLIT

Mellekes é

Tavaly, szinte váratlanul, bemutattak vagy másfél órányi részletet *Sára Sándor* új Bábolnakrónikájából. A Magyar Játékfilm-szemle mellékmoziban vetített mellékeseménye akkor szolid visszhangot keltett, de most, íme, a folytatás, csekély tizenegy órában. Az új bábolnai moziban, december közepén kellemes meglepetés ért: *mindössze* tízórányi és tizenöt percnyi a valóságtudósítás. A vásznon ismerős arcok, hor-

amúgy is elég jól ellátott magy
mezőgazdaság bábolnai repreze
tánsai. Sokféle egyéniség kerü
Kurucz Sándor kamerája elé. N
melyikük mellébeszél, netán cs
elhallgatja a teljes igazságot, m
sincs hiányérzetem.

Nem is lehet. Sára Sándor —

Eisenmayer Tibor, grafikus

Eisenmayer Tibor metszete

Eisenmaye

Élet é

8.

XXX/17

…a alkalmazott széles szalagos …údiórendszereket, igaz, ezek csak …észlegesen lehettek közhasznúak, …inthogy rendkívül drága beren…ezések. Amikor aztán elindult a …iniatürizálás és több magyar cég …ámára is elérhetővé vált a vi…eo, mert valutát kaptak rá 1981—…-ben, újra az MTV járt az élen; …kor már mozgatható rendszere…et hozatott be. A többiek is vá…iroltak színvonalas, félprofinak …ondható (háromnegyed collos) …echnikákat, például Sony U—MA…IC-okat, de inkább státuszszim…ólumként, hiszen sok helyen alig …asználják őket. Minden videós …udja, hogy komoly berendezések …llnak kihasználatlanul vállalatok …ultúrtermeiben. Jutott rá pénz, …egvették, és el is tudták köny…elni, hogy ilyen és ilyen fejlődést …rtek el „a műszaki haladás te…hér készüléket használnak az ok… tatáshoz.

— Hol oktatnak ma videókezelő…ket?

— Legrégebben a televízi… kezdte, de ide halandó ember nem jut be; saját dolgozóikat, illetv… a lakótelepi kábeltévék munkatár…sait oktatják. Közművelődési elő…adók számára a Közművelődés Információs Központ, ismertebb nevén: a Selyemgombolyító szer…vez videós tanfolyamokat. Mostanában indított a Magyar Ama…tőrfilmes Szövetség is egy kétszáz…órás kurzust. Körülbelül ötezer forintba kerül, főleg amatőrfilme…seket és kisiparosokat vettek fel… Laikusokat, ha jól tudom, csak … TIT Bocskai úti stúdiójában vár…nak.

— Gondolom, ezek a szervezetek… jelentik ma a meglévő …

Eisenmayer Tibor [grafikus]

Eisenmayer Tibor kiállításáról

5.

Eisenmi

Élet

XXX/30

vagyok, hány ilyen arisztokratát számlált össze Spiró a lengyel irodalomban. Úgy tűnik, számára arisztokraták még az elszegényedett nemesek és az értelmiségiek is. S hova sorolja például a Parasztokat író Reymontot?

Különösen gazdag tárházát találjuk a lengyel történelemmel formerek Lengyelországa, mint Staszic, Niemcewicz vagy Soltyk. Hasonlóan, mint ahogy mindig két Magyarország volt: a labancok, Rákosi Jenő Magyarországa és a kurucok, Ady és a „Nyugat" Magyarországa.

(Fordította Héjj Klára)

Eisenmayer Tibor, grafikus

Eisenmayer Tibor metszete

Eisenma

8

Él. t. is Irodalom Bp. 1986. szept. 12. XXX/37

Eisenmayer Tibor, grafikus

A zuhanás képei

EISENMAYER TIBOR FESTMÉNYEI ÉS GRAFIKÁI

Mészfehér ködből előbukkanó prófétaarc, végtelen magasból zuhanó tárgyak, homályba burkolózó ablakmélyedések, a múlt és jelen zuhataggá sűrűsödő hullámai. Az emlékek töredékes rétegeire rakódó harsányabb mindennapok a megszépítő messzeséget napi valóságunkba hozzák vissza.

Eisenmayer Tibor vászonra, papírra hengerelt színes, olajos felületei hol ajtók, rácsok, feszületek elmosódó formáit rajzolják ki előttünk, hol fehér alapra préselt tiszta színfoltokként hullanak alá. Egy középkorú művész személyiségének lenyomatai ezek; makacsul visszatérő gondolatok. A szüntelenül felbukkanó, szinte vádlóan szigorú arc: szembenézés önmagunkkal, múltunkkal, jelenünkkel. Egy szétrobbantott ház darabokra hulló, lassú zuhanásban torzuló tárgyai: életek maradványai. A megsemmisülés fehér színébe hasító olajosan fényes vörösek, zöldek, sárgák, lilák a lehúzó elmerüléssel szemben időleges fennmaradásért küzdenek, de a sodró ár mindent elragad. Nem pasztellszínűen lírai ez a visszatekintés, inkább a komor rádöbbenés elégikus szürkéje, és a megnyugtató tisztánlátás világos színei dominálnak. Szorongás és nyugalom, egymásra rakódó idő- és térrétegek, a lefelé mozgás tehetetlensége és ikonszerű mozdulatlanság egyszerre van jelen művészetében.

Az elnéptelenedett szürke városba, a szétesző és eltorzult kockák, kubusok, kúpok közé életerős vörös és zöld ecsetvonásfigurák ereszkednek alá. Kapaszkodni próbálnak a folytonos zuhanásban lévő, egykoron a geometria bizonyosságát hordozó szilárd alakzatokba. Pillanatokra megvetik lábukat egy-egy biztos ponton, de végül ők is együtt hullanak a mélység felé a meghatározatlan helyen és időben pusztuló néptelen várossal.

GERGELY MARIANN

Eisenmayer Tibor 1943-ban született Budapesten. 1962 és 1966 között Bernát Aurél tanítványa volt a Magyar Képzőművészeti Főiskolán. 1968-tól rendszeresen szerepel kiállításokon. Munkáiból legutóbb a Dorottya utcai teremben rendeztek kiállítást.

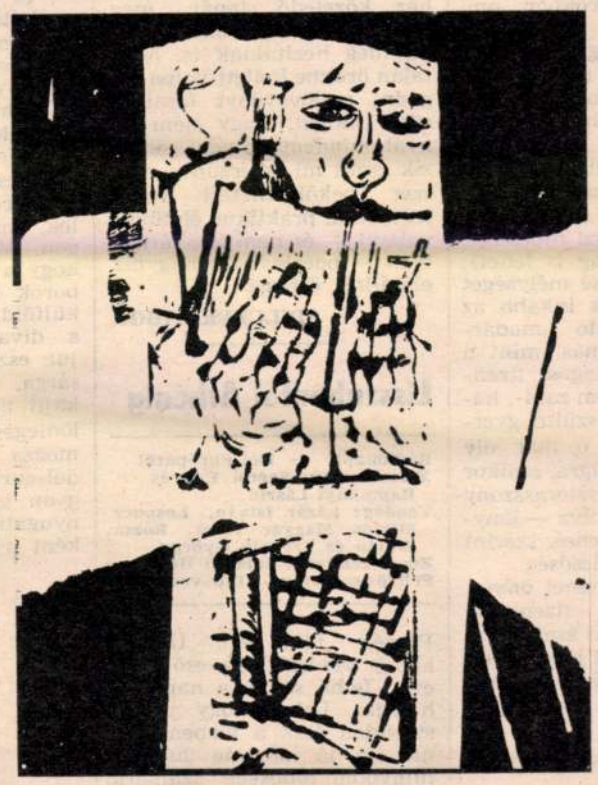

Részletek az Arcok, ablakok című sorozatból

29.

14/35

hető kalóriamennyiségét pontosan kiszámító doktornőmenyasszony, s nem utolsósorban „tudósra való", jóléttel párosult szórakozottság jelzi a jól, sőt, túl jól szituált értelmiségi elit státusát. S e ponton hadd végezzek a rádiójátékot illető egyetlen bíráló megjegyzésemmel. Gyár-

Darvas Iván

fás Miklós keveset mozoghat *valódi* tudós körökben, ami egyáltalán nem baj, de akkor legalább higgyen Petőfinek: „A tudósok mind szegények." Legalábbis a föld azon szegletén, ahol a citátumot tartalmazó *A magyar nemes* megszületett. No de üsse kő a tudós-tanár sablonját (különben sem tűnik egyértelműen igazi tudósnak, s így akár gazdag is lehet); ha egyszer a klisé mélységet takar. Törődjünk inkább az ablakon kopogtató „madárral". Aki nem más, mint a tanár úr állítólagos, tizennyolc éves, no nem zabi-, hanem leányanya szülte gyermeke; csakhogy ő már oly korban jött a világra, amikor — Ratkó miniszterasszony hiedelmére rácáfolva — lánynak még a szlogenek szerint sem volt szülni dicsőség.

Mindegy, a történet *önmagában* lehetne tizenkettő egy tucat. Gyárfás szellemessége, a tanár urat játszó Darvas Iván sablonfigurából ka-

nak is komoly szerepe volt.

Mindez azonban még nem elég. Bennem legalábbis mindvégig az motozott, hogy Gyárfás rádiójátéka azon áll vagy bukik, hogyan tudja befejezni. S itt nyílt meg igazán az a bizonyos *mélység*. Mert jóllehet, a lány nagyon meggyőzött minket, hogy öt perc alatt előadott érvelése helytálló; ebbe a menyasszony és a házvezetőnő (Pártos Erzsi) is kellően besegített; ám az is érezhető volt, hogy egy apasági keresetet tárgyaló bíróság számára mindez alighanem vajmi kevés lenne. De hát a rádiójáték nem salamoni ítélettel zárul. És nemcsak azért, mert itt nem anyák perlekednek (az *egyetlen* anya fél éve halott), hanem főleg azért, mert a játék vége nem jog szerinti igazságszolgáltatásra megy ki. Hanem arra, hogy érezzük: a lány (a madár), aki nemcsak kopogtatott az ablakon, hanem azon keresztül is jött be (miután az ajtón át már kitessékelték), ugyanazon az ablakon át távozik, vagyis inkább — noha tornacipőjének nyoma a párkányon maradt — *elrepült*. S az ötvenhez közeledő tanár, meg negyvenéves jövendőbelije, ha még hezitálnak is, hogy talán örökbe kellett volna fogadni a jövevényt (antihősünk lányát, vagy nem lányát, *mindegy immár*), jól érzik, amit mi is érzünk: egyszer beköltözhetett volna tervszerű, praktikus életükbe valami — és nem is akármilyen — poézis, s ők hagyták elszállni, örökre.

MELCZER TIBOR

Lisszabontól Athénig

Rádiónapló — Dél-Európáról
Műsorvezető: Szécsi Éva és Rapcsányi László
Vendég: Lázár István, Losoncz Miklós, Magyar Péter, Rózsa Zoltán és Székely György
Zenei rendező: Salánki Hédi
Felelős szerkesztő: Lipovecz Iván

Pocsék idő van. Illetve, ahogy vesszük. Az eső nem esik, felhő sehol, a nap süt, hétágra. Lehet, hogy aki a strandon ázik a vízben, annak ez jó idő, de hazánk túlnyomó többsége számára

azért ilyen lehetek, mert *gyakran meszelik* őket. És igaz, hogy a déli boltosok délben esetleg **szieszt**áznak, de aztán késő estig nyitva tartanak. Isztambulban éjfél után is láttam már ruhaneműt árulni az utcán, a főútvonal áruháza előtt. Ez talán szélsőséges példa. De általában a dél-európaiakra eddig is jellemző volt, hogy sokat dolgoztak és sokáig — csap épp olyan lezseren csinálták, hogy az arra járó magyar turista úgy gondolta, nem dolgoznak, hanem *élnek*.

És most méginkább dolgoznak, mégpedig úgy, hogy sok tekintetben versenytársaink. Itália felzárkózó gazdaságú Délje, a fasisztoid gazdaság merevségétől megszabadult Ibéria és Hellász kénytelen a más temperamentumú Közép- és Nyugat-Európához igazodni. A sokszínű és mélyen szántó gazdaságföldrajzi műsor többek közt arra is rávilágított, hogy a lezserségnek egyre kevesebb a nyoma az Alpoktól délre. Közöspiaci szabványok vannak, amelyeket a délieknek is be kell tartaniuk — *muszáj* betartaniuk! —, és igen nehezen tudunk mellettük labdába rúgni. Mindenféléjük van, amivel mi kereskedünk, és a helyzetük előnyösebb. Mi pedig az elmúlt évtizedekben átvettünk egy „délies", *holnap is jó lesz* hozzáállást, és azután csodálkozunk, ha a világpiacon olyanok a feltételek, mint a világbajnokságon. Megállapítjuk például, hogy a nagy hírű tokajit, a borok királyát nem issza a külföld, mert a könnyű bor a divat — de senkinek se jut eszébe, hogy a nehéz, sárga, édes vagy száraz tokajit *ne* borként, hanem különleges *sherryként* reklámozza —, holott mindeféle dél-európai sherryket nagyon is szívesen iszogat a nyugati polgár délutánonként a sütemény mellé . . .

SZÉKELY ANDRÁS

Szindbád digitális utazása

BESZÉLGETÉS RAJNAI ANDRÁSSAL

Ezeregyéjszaka, Gulliver utazásai, Münchhausen báró kalandjai, Dante Pokla. Már csak homályosan emlékezünk ezekre a nem éppen egyértelmű lelkesedéssel fogadott tévéfilmekre, amelyek úgynevezett blue box (kék doboz) eljárással készültek. A rendező, Rajnai András szeretett bele ebbe az elektronikus technikába, melynek lényege: a színészek kék színű körfüggöny előtt játszanak, egy speciális készülék pedig ezalatt sziklákat, hegyeket, völgyeket, díszes palotákat, s megannyi más fantáziaképet vetít egy adott sík felületre, s ezt két-három kamera „összehozza".

Ezzel az összehozással volt a legtöbb baj. Kilógott a képernyőn látható jelenetekből az elektronika . . . A cselekményt pedig szinte semlegesítették a látványosnak szánt, ám olykor bizony primitív trükkök. Néhány évvel ezelőtt a televízió le is állt az efféle produkciókkal.

Most hírt ad magáról a televízió *Video Innovációs Önálló Szerkesztősége*, amely nem más, mint Rajnai András nyolctagú stábja. Tagjai között van Jánosi Antal dramaturg, Kuczka M. Péter gyártásvezető s még néhány más szakember.

— *Mit jelent a szerkesztőség elnevezése?*

— Mindössze annyit, hogy az elektronikát összeházasítottuk egy digitális számítógéprendszerrel, amely az Egyesült Államokban és Nyugat-Európában már betört a televíziózás világába.

— *Alkalmam volt bejárni a kaliforniai Szilicium-völgy kísérleti laboratóriumait, a New York-i és jó néhány európai stúdiót, ahol ezzel a rendszerrel már rutinosan dolgoznak. A Magyar Televíziónak most lehetősége nyílt, hogy viszonylag olcsón beszerezze a szükséges berendezéseket.*

— *Mennyiben jobb ez, mint a korábbi eljárás?*

— Az elektronika csupán arra volt jó, hogy megspóroljuk a költséges díszleteket, és olyan trükköket alkalmazzunk, amelyek gazdagítják a látványt. De ez az eljárás statikus volt. Ha már több képet összeraktunk, azokat nem lehetett többé elmozdítani egymástól, akár sikerült az összeillesztés, akár nem. A digitális rendszer kockára bontja a képet, és minden kockát külön-külön meg tudunk mozgatni, egészen addig, amíg a látvány tökéletessé válik. Ráadásul a közönséges kamerák 625 soros bontással működnek, a digitális technika viszont 1125 soros. Ezért is hívják *high definition*nak, azaz magas képélességű technikának. Az ezzel az eljárással készült felvételeket kivetíthetjük mozivászon nagyságú képernyőre is, s a kapott kép élesebb, mint a normál film. Ráadásul szélesvásznú! Már javában készülnek külföldön az ehhez szükséges „szélesvásznú" televíziós készülékek. Ezeké a jövő! Merthogy a műbolygóról sugárzott képek is többnyire szélesvásznúak lesznek! Lehet őket szűkíteni, de ez csökkenti a látványhatást. Tudomásom szerint már itthon is folynak kísérletek ilyen szélesvásznú készülékek előállítására.

Juhász Jácint mint Szindbád és az Aranykirálynő (Medveczky Ilona)

ZIH ZSOLT FELVÉTELE

Eisenmayer Tibor

Eisenmayer Tibor metszete

március 5-én, 59 éves korában el-
hunyt. Búcsúztatásának időpontját ké-
sőbb közöljük. Emlékét kegyelettel

A templomból egyházi rekvizítu-
mokat és a lengyel kultúra

Eisenmayer Tibor festőművész

◇ Eisenmayer Tibor festőművész Arcok, ablakok című kiállítása január 9-től tekinthető meg a Duna Galériában. A kiállítást Csernitzky Mária rendezte.

Népszabadság, 1986. 1. 3.

Eisenmayer Tibor, grafikus

Eisenmayer Tibor metszete

Eisenmayer Tibor: Metszet

2.

Élet és Irodalom, Bp. 1985. szept. 20 XXIX/38

Eisenmayer Tibor, grafikus

Eisenmayer Tibor metszete

4

5 XXIX/27

miszerint rangját arra használta volna, hogy másokat megsemmisítsen. Pusztán rokonszenvét ruházta rá a bólogatókra — ez formálta szervilissé a légkört. Hatalmával sem élt vissza, sőt! Legendává nemesedett a megtörtént eset, mikor sofőrje száz kilométert tett meg a szolgálati autóval, hogy egy öttiteres üveget szerezzen, mert a helyi konzervgyártól tilos volt kérnie. Az ügymenet automatizmusa lehetett hát az oka annak, hogy fia a kisebb szövetkezeti lakást nagyobb — nem szociális — tanácsi lakásra cserélhette, vagy hogy éppen hobbitelkéhez vezették a gázt. Ne higgyék, hogy gúnyolódom! B. mindezekre egyetlen szót sem

kudarcból is erőt merített, fáradhatatlanul jegyzetelt, levelezett, utazott és időpontokat egyeztetett — így első képviselői évének leltárát pozitív eredménnyel zárta. Elkeseredést csak néha érzett, azt sem azért, mert valami nem úgy sikerült, ahogy elképzelte, hiszen mindig alapos indokolást, kielégítő magyarázatot kapott az elutasítás mellé. Csupán az a körülmény zavarta, amelyre néhány kaján ellendrukker rá is játszott, hogy a szomszéd körzet országosan ismert képviselője ugyan nem tart rendszeres fogadóórát, ám az iskolát ott nem körzetesítették, két új buszjárat köti össze a lélekszámban hasonló nagyságú telepü-

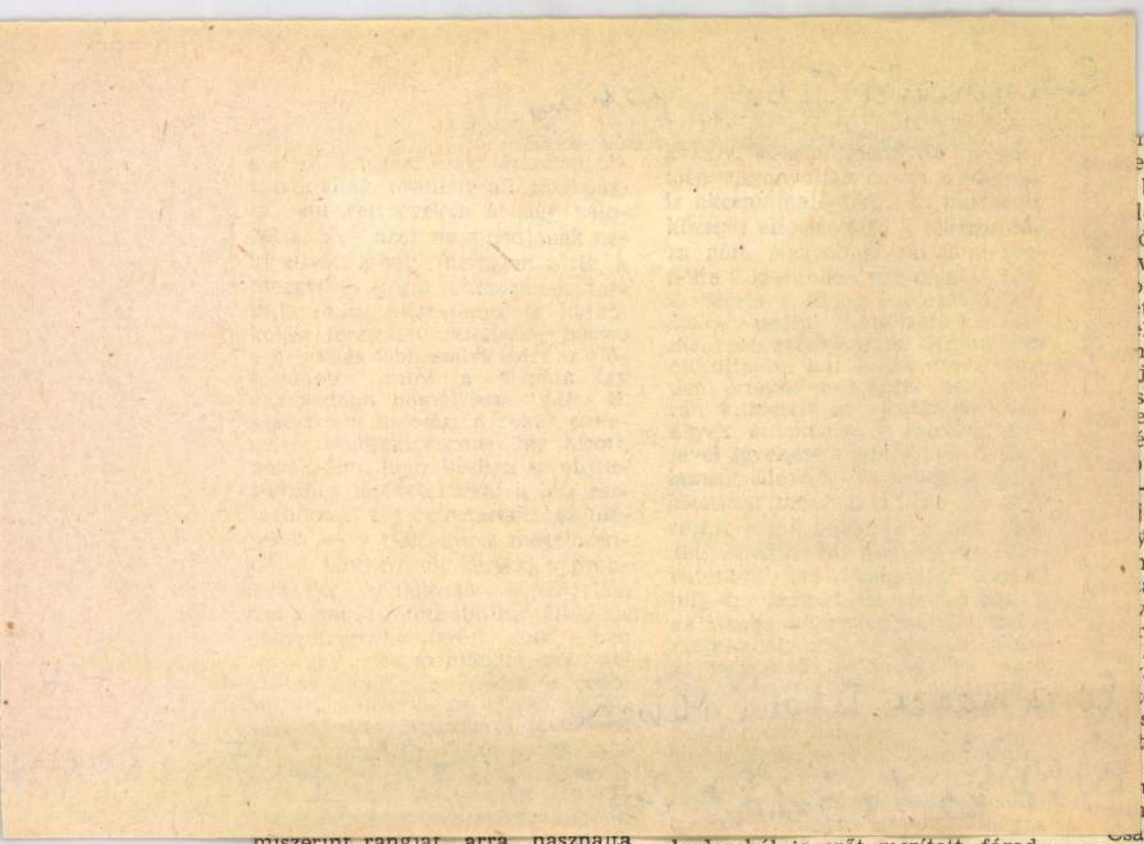

net a választások előkészítésején a Hazafias Népfront me- bizottságához hívatták, ahol letékes közölte vele: feladaól ellátta, a hivatalos szervéleménye munkájáról pozi- olyan partnerrel indítják, aki tt minden esélye megvan a lemre, ezért az elvtársak ne- n, de személy szerint is ja- ja — ne rettenjen vissza a s jelöléstől. K.-né, mint min- en, ebben is határozott volt: észetesen indul, hiszen nem ttálhatja azt, amivel egyet- — a szocialista domekorácia jesztése szíve szerint való. A ytárssal tényleg nem volt baj. hogy a gyűlésen akadt egy án jelölt is — a körzeti ál- vos —, aki fölborította a pa- rmát. Így K.-né nem kapta a szükséges számú szavaza- örösre sírt szemmel ült a vö- erítővel letakart asztal mö- s az elnök hiába méltatta ed- tevékenységét, hiába köszönte hálásan képviselői működé- úgy érezte: átjátszották — éltek bizalmával.

Családja megértően fogadta a hírt. K.-né pedig meleg vacsorát csinált.

★

Sajnálom G-t, a téeszelnököt. Míg másokat hasonló beosztású, kvalitású jelöltekkel indítottak, addig őt egy tehetséges, magas rangú tisztviselővel szemben — és éreztették vele: akkor győz, ha veszít. Minden alkalommal kellő tisztelettel fogadta hát a fekete autóból kiszálló vetélytársát, aki viszont soha nem mulasztotta el, hogy gratuláljon neki a gazdaság eddigi eredményeihez, s érdeklődjön az idei termés felől. Természetesen ilyenkor a teljes megyei vezérkar felsorakozot, s G. nem győzött válaszolni a kíváncsi kér-

Eisenmayer Tibor, grafikus

Eisenmayer Tibor metszete

Eisenmayer Tibor

Élet és Iro[illegible]

[illegible]35 máj. 31 XXIX/22

2.

ifi Imre

Eisenmayer Tibor, grafikus

Eisenmayer Tibor metszete

Eisenmayer Tibor

8.

Élet és Irodalom Bp. 1985. máj. 22. XXIX/12

Eisenmayer Tibor, grafikus festő

Bemutatjuk Eisenmayer Tibor grafikáit

Eisenmayer Tibor színekben és nagy méretekben gondolkodik.

A régebbi, szándékosan nyersen és szabadon festett, de mindig fegyelmezett, a vörös-zöld, a vörös-kék felfokozott ellentéteire épülő munkák után az utóbbi években Eisenmayer Tibor mind tematikáját, mind színvilágát egyre tudatosabban redukálja. Festményein a fehér szín válik fokozatosan uralkodóvá. A nagyméretű fehér felületeken különkülön „ablakokba" zárva jelennek meg a tiszta, keveretlen színekkel — vörössel, kékkel sárgával — festett jelek és motívumok: arcok, rácsok, faltöredékek, különböző tárgyak és szerkezetek. *Arcok, ablakok* összefoglaló címmel készül ez az összefüggő festménysorozat. A visszafogott indulat és a pontos fogalmazás a képek feszességét, kifejező erejét még inkább fokozza. Grafikáin ezt a feszültséget a fekete és fehér formák ellentétének erőteljes hangsúlyozása teremti meg.

E válogatás ezekből a festményekhez erősen kötődő metszetekből készült.

Somogyi Győző

az ír származású művész
lete nagyobb részét Anglián
ívül töltötte. Jelenleg mona-
ói állampolgár, a gazdag
örpeállamban tölti a telet és
tavaszt; nyáron és ősszel
gy svájci tó partján él. Egy
ongorista és egy- énekesnő
aként 1917-ben született, ko-
án árvaságra jutott, zenét és
örténelmet tanult. A világhá-
orúban futár volt. Amikor a
áború után feleségét katonák
egerőszakolták (ezt is leírta
Gévnarancsban), kivándo-

ságszolgáltatás és jogrend regényes keretbe foglalt, éles kritikájának-elemzésének; könnycsorgató love storynak a rablógyilkos Gary Gilmore, s a nem éppen szeplőtlen elő-, sőt, közben-életű Nicole Baker között; kísérletnek Gary vagy Gary és Nicole drámája lélektani megfejtésére (nota bene, csekély sikerrel); Utahban történvén az eset, nem kis súlyt nyer mindaz, amit a mormonok ma képviselnek, jelentenek, vakbuzgóságuk és sajátos becsületességük taszító és vonzó egyvelegével; végigvonul rajta az

már! — sokkal rosszabb sor
számára, mint a gyors halál.

Monumentum, valóban. S
annak is, hogy az új amerika
dalom, amely az egyéni vál
jegyében oly sokat mondott
is az intézmények és az éle
az erkölcsi állapotok és a tár
mi távlatok dilemmáiról, újr
vetlenebbül keresi a társa
teljességet. Külön bravúr,
Norman Mailer, „keretéül"
pének, Gilmore oly szélsős
egyedi ügyét választotta —
olvasók millióit csábítva ma

Eisenmayer Tibor

Hétfő, 1986. október 20. Magyar Nemzet

A Magyar Nemzet Galériája

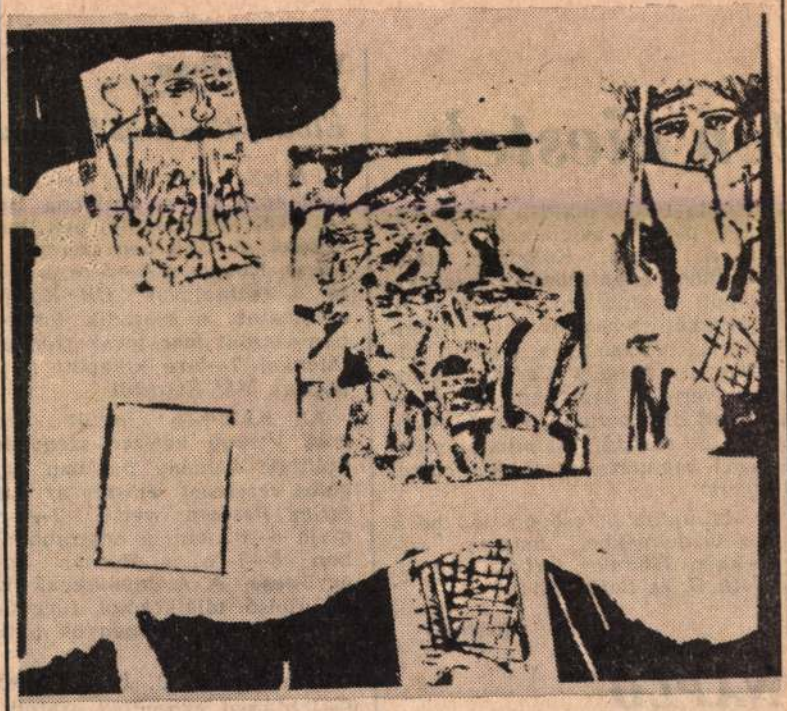

Eisenmayer Tibor metszete

csaknem ilyen pontaránnyal kikapott az amerikai *Davistól* (1:7). Robotkát szerencsére nem nyomta meg túlságosan a délelőtti kudarc, s a kanadai *Carrowt* biztosan verte. A legparádésabb mérkőzést Bíró vívta a kínai *Li Ming* ellen: *a szabadfogás minden szépségét bemutatva, technikai tussal nyert.*

Ma újabb öt csoport lép be a vb-küzdelmekbe, magyar színekben *Tihanics, Orbán, Gulyás, Tóth G. és Balla* indul.

(bajnai)

TNAPLÓ

Két országos rekordnak örülhettek a szurklók szombaton Szegeden a Maty-éri pályán. A motorcsónakok 500-as kategóriájában Gyetvai Antal

Dózsa Kotorban 8—5-re legyőz te a csehszlovák *CH Kosicé* szombaton, a második fordul ban viszont már jóval gyengébb játékkal 7—5-re kikapott a ju goszláv *VK Kotortól.*

A KEK-ben indult *Szo noki Vizügy* kétszer szenvede Splitben kemény harcban eg gólos vereséget: először az ola *Sisley Pescara* verte 7—6-r majd 6—6 után, a hosszabbítá ban 8—7-re a *Mornar Spl* együttese. A szolnokiaknak íg az utolsó találkozótól függetle nül már nincs reményük a tc vábbjutásra.

Vasárnap az Ú. Dózsa biztos 6—3 arányú győzelmet aratott román Crisul Oradea ellen, s VK Kotorral együtt (amely a Ko sicét verte 10—8 arányban), *be jutott az elődöntőbe.*

Ugyanaz az arc

Eisenmayer Tibor kiállítása

uj Kuber 1986.1.26

„*Arcok, ablakok*" címmel — Csernitzky Mária rendezésében — január elején nyílt meg a lapunkban is többször szereplő festőművész, Eisenmayer Tibor kiállítása a Duna Galériában.

Mindenkinek joga van saját világához. Eisenmayer Tibor művészetében — az egymást követő korszakváltásokban is — ugyanaz a különös világ bontakozik ki, amelyet talán csak ő maga mondhat mindenestül magáénak, s amelybe csak titokzatos jelzések kalauzolhatják a kívülállót. Ennek a kiállításnak az anyaga összeállításában jól példázza a mindig visszatérő motívumok különböző környezetekbe illesztésével az utánzás és az unalom nélküli ismétlődést, hiszen a kiállított művek azonos címmel — ami a kiállítás címe is egyúttal — kerültek bemutatásra. Az örökösen visszatérő, ezért egyre inkább szimbólummá növekedő arc, amely minden képén feltűnik, s amely korábbi képeinek jó részén is ott van: a Jézus-arc, a mindenkori szenvedő ember arca —, résnyi szemekkel egyre mélyülő ráncokkal, egyre markánsabban.

Mindig ugyanaz az arc — s a most kiállított képeken örökké változó környezetben, sokszor talán véletlenszerűnek tűnő jelzések között. A többi arc, amely a képek némelyikén felismerhető, például a prófétáké — alig marad több puszta illusztrációnál, a fehér háttérből kibukkanó színkompozíciónál.

Mintha letűnt idők alig ismert írásjeleit, töredékeit látnánk egy hatalmas vászonra kiborítva. S a „leletek" sorrendjét a felfedezés rendje igazítaná.

Mit akar tőlünk ez a Krisztus-arc? Ez a halálra készülő szomorúság és fájdalom? Nem a kereszten függő Jézus arca, hanem csak a halálra készülőé, aki körül végül is minden motívum és szín rendeződik; mintha egy mágnes volna, amely magához rántja a tárgyakat. Erővonalai odáig is elérnek, ahol az ember alig-alig sejti jelenlétét. Jelen van friss, életet sugárzó színekben, a narancs és a vörös meleg tónusában. S mindez azért lehet így, mert a művész számára megoldott a világ alapszerkezete: az Úr asztalának hófehér terítőjén fekszenek a világ dolgai, az öröm és a bánat, s minden arra vár véletlenszerűségében is predestinálva, hogy megvalósuljon az áldozat.

(A kiállítás február 9-ig tart nyitva.)

Giczy György

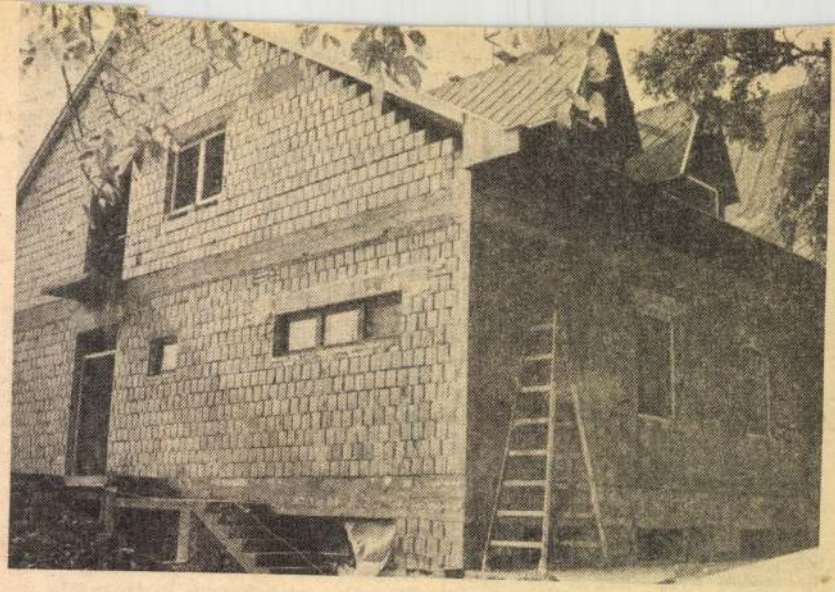

Terménymegáldáson — Lajosmizsén

Eisenmayer Tibor

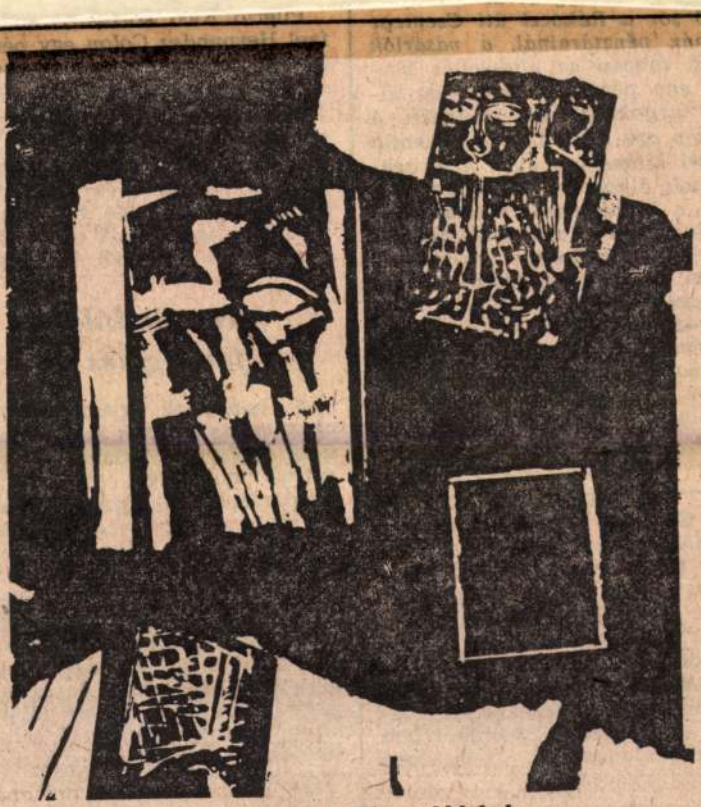

Eisenmayer Tibor: Ablakok

Magyar

— **Vazsonyi Endre** író hamvasztás utáni búcsúztatása január 6-án, kedden 13 órakor lesz a Rákoskeresztúri temetőben (Kozma utca 6.).

— **HALÁLOZÁS:** Az Építésügyi Tájékoztatási Központ és a gyászoló csa-

készül a szálló ellen, de az igazgatóság azt javasolta, ne adjanak hitelt az ilyen fenyegető híresztteléseknek, amelyeket egyszerűen rosszindulatú fenyegetésnek nevezett.

A szakszervezet korábban egy

Eisenmayer Tibor

Eisenmayer Tibor: Ablakban

A bevezető ezután megállapítja: „...A hazai kisközösségek között van egy, amelyik Bulányi György nevéhez kapcsolódik és amelyik évek óta sok gondot okoz a Püspöki Karnak. Közösségükön

és félreérthető állításokat a kinyilatkoztatást értelmező, tekintéllyel előadott egyházi tanítás olyan fontos kérdéseiről, mint az apostoli folytonosság, az Egyház hierarchikus szerkezete és a püs-

Eisenmayer Tibor

1983. III. 8

Magyar Ne
zet

észetek autópályája

térbe Bonito Oliva, amikor a transzavantgárd előretörését elemzi.

AZ ELŐADÓ NEM RÉGEN megjelent *Superarte* című művében a kelet-európai régióra is kiterjesztette vizsgálódásait. Egyrészt, mert az amerikaiaknak Reagan visszaadta az önmaguk erejébe vetett hitet. Az újra feltámadt amerikai gazdaság korszakában a kézműves jellegű képzőművészeteknek ott ismét nehezebb szembeszállniuk a nagyipari szórakoztató médiumokkal. Másrészt a peresztrojka teremtette ideológiai űrbe bekonyságnak is. A transzavantgárd művészet ilyen helyeken születhet meg. Bonito Oliva csodálja Budapestet, ezt az eklektikus várost. Olyan helynek látja, ahol már évtizedek óta a posztmodernben élünk. Lett is transz-zenénk, transz-festészetünk. *Korniss* Dezsőt említve magyarázza, hogy a mi *új szenzibilitásunk* nem olasz mintára alakult, hanem párhuzamosan azzal. Szerinte a transzavantgárd nem is egy követhető mozgalom, hanem az egyéni mentalitás modellje.

Gondolatai pragmatikusnak, talán a politikai opportunizmus

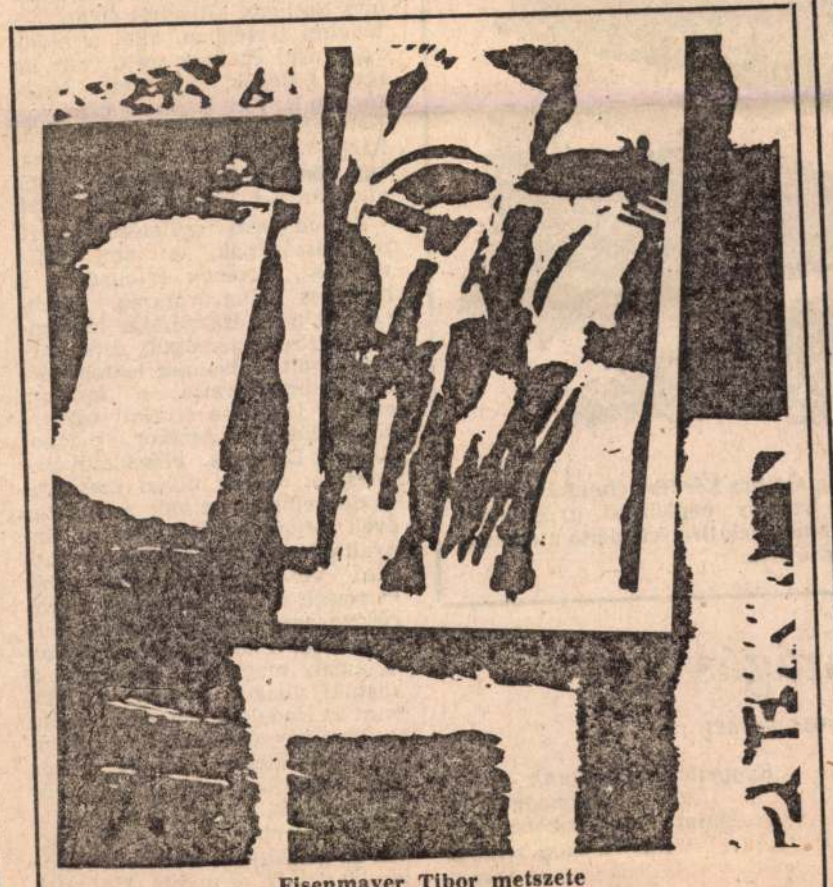

Eisenmayer Tibor metszete
(Részlet)

yar Nemzet

vesház

SZERKESZTI:
SZABÓ GYÖRGY

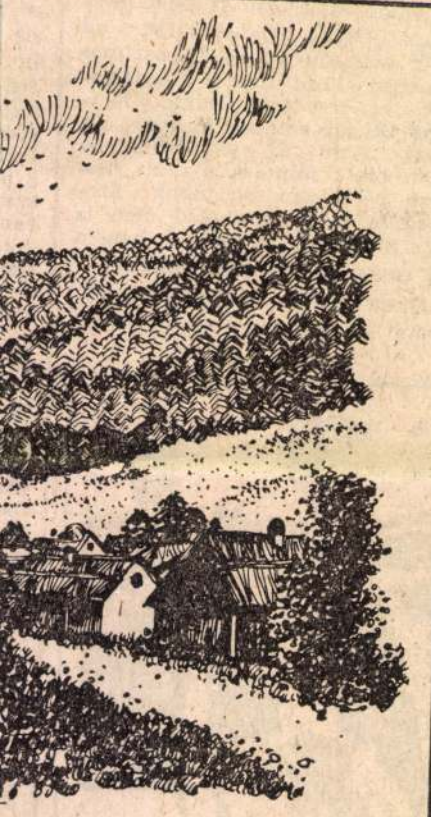

rdög kilencz kérdése címmel a Kriza
ák, Székely népköltési gyűjtemény
ől, amelynek lírai-eligazító utószavát
Ernő írta.

parágás

János versei

Kegyetlenek vagyunk
önmagunkhoz
... mint mondatokhoz az
írásjel, vagy betűhöz
az ékezet.

Vagyis pontosak és valósághűek, eltántoríthatatlanok a látlelettől, s mindattól, ami belőle

Hidak part

Sándor Lász

Híd — e fogalomnak kettős értelme, tartalma van. Nemcsak partokat köt össze vagy szakadékokat ível át, hanem — átvitt értelemben — kapcsolatokat teremt ember és ember, nép és nép között.

Kapcsolattörténeti tanulmányok és dokumentumok az irodalom, művészet és művelődéstörténet köréből, — olvassuk a kötet tartalomra utaló alcímében. Szellemi hídépítés olyan történelmi térségben, ahol a hidak vagy nem épülnek meg, vagy ha igen, billegők, könnyen összeroppanók. Egy azonban bizonyos. Nemesebb célt itt a „bus villámhárító" Duna-tájon aligha tűzhet egy könyv írója maga elé, mint ahogyan azt *Sándor* László teszi.

A budapesti születésű szerző munkásságának, s ami nála ugyanaz, életének értelme ez a hídverés Magyarország, Csehszlovákia és Kárpátalja lényegileg közös történelmű, sorsú népei között. Írásainak legfőbb értéke humanizmusa, a fogalom eredeti jelentése szerinti emberközpontúsága. Amikor például *Kassák* Lajos és előadóművészfelesége, *Simon* Jolán csehszlovákiai előadóútjainak a húszas évek elejére eső sikereiről ír, árnyaltabbá válik a magyar avantgárd vezéregyéniségének tevékenysége is, így közismert szigorúsága nem csak önmagával, hanem azzal a közönséggel szemben is, amely megkísérli befogadni a kassáki világot. Sándor László, mint az irodalomtörténet kutatója is figyelmet érdemel. Könyvében ő keltette életre *Rudnóy* Teréz „egy elfelejtett szlovenszkói írónő" emlékét, alakját; ő ébresztette újra *Wenger* Jánost. Mindketten az „elsüllyedt irodalom" képviselői voltak, az utóbbi mint publicista és mint kritikus is tevékenykedett. A szerző mindnyájunknak fölteszi a kérdést: vajon hogyan élnek nemzeti tuda-

Eisenmayer Tibor

Világelnyelő tér

Eisenmayer Tibor tárlata a Dorottya utcai kiállítóteremben

MILYEN MAGVAS FESTÉSZET! Milyen kevés szavú, makacs, a belső kérdések felé forduló. (Vannak belső kérdések?) Jók az egyéni kiállítások! Még ha egy ilyen kicsi kamarateremben is, mint ez a Dorottya utcai. 30 munka, 1972 és 1985 között vászonra és papírra készült olajképek és grafikák, azonos címek: *Egy városban, Egy házban, Arcok, ablakok.* Akármilyen kicsi a hely, mégis, teljes a vízió. Az ember bepillant egy képen, s úgy tetszik, a művész ott áll a szobában és elmerülten babrál egy klisével.

A közegben nem, de benne, őrajta, eligazodunk, ahogy ránk tekint szerzetesi derűvel. Körötte az 1972—74-es festmények adta metszet a világból, amely — bevallott tanácstalansággal — csak mint össze nem illő részek egysége ragadható meg. Ha kinéz az ablakon, a szemközti oldalon az ablakszemek nem igazodnak semmiféle ismert, megszokott, szabályba foglalható rendhez. A ház nem igazodik a tervhez, az alaprajzhoz, a semmiben tűzlépcsők lebegnek, vastraverzek himbálóznak, falak inognak, a háztető kalap, de nem tartozik semmiféle fejhez. A vasvilág vastörvénye összedőlt. Nincs gravitáció, nincs folytonos körvonal, nincs folyamatos fizikai felszín. Semmi, ami biztosan tapintható. Néhány nyom, mint fix pont. Egy lépcsőház, újra meg újra. Le, fel. Ki kell lépni a kapun. Az utcán túl nagy a fény. A város dőlt szerkezetei. Mielőtt kilép, rosszullét fogja el. Aztán elindul, és az arc felszívódik, mint minden ebben a vattaszerű térben, amelyen csak néha egy-egy éles mozdulat, határozott reflex képes szárnycsapásnyi időre vérző rést hasítani.

SZORONGVA KERESEM az arcot. Hol bukkan elő legközelebb és hogyan, milyen állapotban a képeken. Az eredeti azonban többé nem kerül elő. A 80-as években készült festményeken megszűnt önmaga lenni. Csak önmaga jele. De így is folytatódik a jelenés. A festészet Veronika kendője. Egy régi litográfiáról készült kópia marad, másutt egy monotypia a művek szereplője. A nyomat emberi arc, Jézus vagy önarckép, egy ember, az emberi létezés végső sejtje. A színes nyomatok falragaszok, körözvények: eltűnt. Ezek az arcnyomok maradtak. A sokszorosított arcmás felhasználási módja: bélyeg. Ide-oda ragasztható a síkon. Tér nincs, a teret tökéletesen lenyelte a semmi. Felfalta a várost, a házat, az ablakot. Onnan tudjuk, hogy meghagyott néhány téglát amikor jóllakott. A bélyeg persze sehol nincs a helyén. A síkon nincs is abszolút helye, bár az se kis dolog, hogy önmaga helyén áll és így önmagában állandó. Puszta esztétikai létezését igazolja azzal, hogy a síkon ezt a néhány bélyegszerű ujjlenyomatot hagyja. Majd Eisenmayer Tibor nekilát és expresszív ecsetvonásokkal feltöri és fellazítja a bélyegen az arcvonásokat, festékekkel teliti a barázdákat. Igyekszik az arcot újra életre kelteni. A munka iránti hűség így színre színt tenni: genynyedző vérvöröseket, meszes vakolathullatta, falak csorgatta fakó sárgát, szétfolyt indigókéket, fáradt lilát, barátfeketét, izzó óaranyat. Az arcmás rekonstrukciója elég mitológiának, földrajznak, történelemnek. A szellemképek egymásra íródó rétegei egyre gazdagabbak.

(gyetvai)

van. Nemrég évvel ezelőtt nálunk például egy számítógéphez valamit beszerezni óriási utánajárásba került. Most a maszekoknál minden egy helyen megkapható. Órákra általában a tanárnő hozza be Spektrum számítógépét. Ugyanolyan van az iskolának is, csak nincs hozzá gyors tároló-egység. Nekem is Spektrum gépem van otthon. 84 karácsonyára kaptam a szüleimtől, jobban mondva együtt vettük meg nyáron Bécsben, de tanulási okokból csak karácsonytól használhattam.

— Komoly programokat nem nagyon írtam még, mert ahogyan mondtam, a dolog manuális része érdekel. Most kell a tanárnőnek csinálni egy programot. Nemcsak basic-nyelven programozok, hanem a gép főegységének nyelvén is, épp kezdem érteni, hogyan kell, de még gyakorlatom nincsen benne.

(A tanulásról kérdezem.)

— Félévkor az átlagom 4,0 volt. A szorgalmammal néha gondok vannak.

(Boldogan elmosolyodik. Ez a mosoly magával ragadó; én is mosolygok hát, együtt örülünk

Megkérdeztük, tudva a választ: meglehetősen *veszedelmes*. A minapi hír is erről tanúskodik, amely szerint a váratlanul érkezett *gömbvillám*, valahol a Szovjetunióban, faházakat rombolt szét, anélkül, hogy meggyújtotta volna valamelyiket is, ugyanakkor azonban darabokra szaggatott egy traktort... Igaz, ami igaz, meglehetősen tanácstalanok vagyunk a jelenség természetét illetően, így aztán az ember első hallásra nehezen is hiszi, hogy éppen így esett a dolog. *Egely* György, a gömbvillámok tudományos szakértője, a Központi Fizikai Kutató Intézet munkatársa e tekintetben *„megnyugtató"* választ szolgál:

— A hír egészen biztosan igaz, és semmiképpen sem egyedülálló. Nálunk is fordultak elő hasonló esetek. 1954-ben Mezőcsáton egy hozzávetőlegesen tíz centiméter átmérőjű gömbvillám átfúrta egy istálló falát, áthatolt az ott levő tehén és borjának testén, ezután kirepült a helyiségből, és darabokra zúzott egy meggyfát. Ehhez képest — s főleg az élő áldozatokat illetően — ez a mostani,

MAHIR SAJTOFIGYELŐ

1691 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 JUL 27

Eisenmayer Tibor, festő-és grafikusművész

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

Eisenmayer Tibor metszete

dő rejtőzködésével
ültségben hatja át a
nelyben a lemez tán
éziója megszületik.
t soraiban is nyomo
: a kettősség: „...
ódszer a vívódást bi
kben még fokozza,
szi. A dráma... a
ıtárviszály idején je
szerkesztőnek a kül
g kellett mennie, h
sre engedélyt kapjon
ak a politikai ellenőr
amire Nyugaton nincs példa.
gy milyen nagy nemzeti ese-
ény egy irodalmi mű megjele-
se vagy meg nem jelenése."

S mondja ezt az a Németh László,
it művei fogadtatása szkeptikus-
tett. Aki a lemezen, diákjairól
ılván, így nyilvánít véleményt
ől: „Becsapom magam? El
ırom hitetni, hogy valaha, va-
ol szerettek? Volt alja annak a
retetnek is? Önekik akkor is
iszem, amit az olvasónak bajjal,
terátornak, akárhogy figyelem,
asem."

példa követendő; ez meg nem. Így azután nem csoda, ha nem kelnek életre a darab figurái, helyzetei. Nem a kor válsága jelenik meg Módos Péter írásművében, csupán annak képletszerű feldolgozása. Az Árpád-kort is lehet sematikusan ábrázolni — ezt sikerült bebizonyítani. Nem utolsósorban azzal, hogy a dráma a lehető legszürkébb, leguniformizáltabb nyelven íródott. Nem szóvirágokat, ízes fordulatokat kérünk számon, hanem csupán azt jegyezzük meg: a dráma sohasem élhetett meg erőteljes stílus nélkül, enélkül ugyanis nincs vívóereje. És ebből a laposságból sem

Eisenmayer Tibor

A Eisenmayer Tibor festőművész kiállítása augusztus 12-ig látható a Műcsarnok Dorottya utcai kiállítótermében.

A Magyar Állami Hangverseny-

Népszabadság, 1986. VII. 22

Eisenmayer Tibor, grafikus

Eisenmayer Tibor metszete

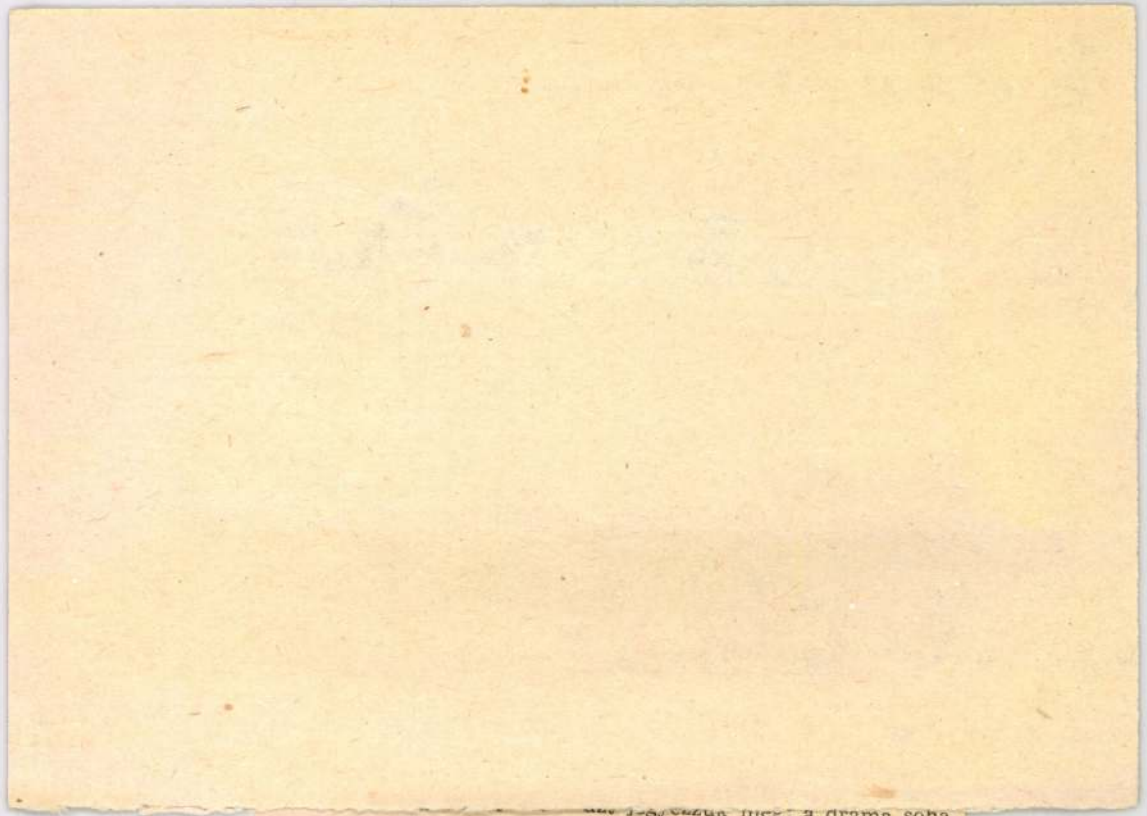

amit az olvasónak bajjal,
ak, akárhogy figyelem,

sem élhetett meg erőteljes stílus
nélkül, enélkül ugyanis nincs vivő-
ereje. És ebből a laposságból sem-

A Vigadó Galéria

szeretettel és tisztelettel meghívja Önt

EISENMAYER TIBOR

festőművész

"TÖREDÉKEK EGY VÁROSBÓL II"

című kiállításának megtekintésére a Vigadó Galériába
(Budapest, V. Vigadó tér 2.)

1992 június 11.-től 28.-ig
hétfő kivételével, naponta 10 és 22 óra között.

M E G H Í V Ó

EISENMAYER Tibor

(gyertvai)

Világelnyelő tér
Eisenmayer Tibor tárlata a Dorottya
utcai kiállítóteremben

Magyar Nemzet, 1986. aug. 2. 8.

régi azonosítását, alapos perújrafelvétel során feleleventő Mojzer Miklós tette legutóbb kicsit magyar üggyé is.

(Elhangzott a kiállítás megnyitójaként, 1991. november 8-án.)

Marosi Ernő: Schongauer cikk képaláírások

Martin Schongauer: Remete Szent Antal szorongattatása, 1470. k. rézmetszet

Martin Schongauer: Szent Márton, 1475. k. rézmetszet

Martin Schongauer: Szent Mihály arkangyal legyőzi a sárkányt, 148–1490. k. rézmetszet

Israel van Meckenem: Ornamentika moreszk táncosokkal, 1495. k. rézmetszet

Albrecht Dürer: Mária a cerkófmajommal, 1498. k. rézmetszet

Eisenmayer Tibor

Metszet

Magyar Nemzet 1986. VII. 26.

Eisenmayer Tibor

Rajz

Magyar Nemzet 1987. IX. 4.

A Vigadó Galéria

szeretettel és tisztelettel meghívja Önt

EISENMAYER TIBOR

festőművész

"TÖREDÉKEK EGY VÁROSBÓL II"

című kiállításának megtekintésére a Vigadó Galériába
(Budapest, V. Vigadó tér 2.)

1992 június 11.-től 28.-ig
hétfő kivételével, naponta 10 és 22 óra között.

M E G H Í V Ó

A Vigadó Galéria

szeretettel és tisztelettel meghívja Önt

EISENMAYER TIBOR

festőművész

"TÖREDÉKEK EGY VÁROSBÓL II"

című kiállításának megtekintésére a Vigadó Galériába
(Budapest, V. Vigadó tér 2.)

1992 június 11.-től 28.-ig
hétfő kivételével, naponta 10 és 22 óra között.

EISENMAYER TIBOR

M E G H Í V Ó

Eisenmayer Tibor, grafikus festő

13 metszet j. rejt.

11, 13, 14, oldalon

Eisenmayer Tibor: Metszetei az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10,

Élet és Irodalom Bn. 1985. jan. 18. XXIX/3

Eisenmayer Tibor, grafikus

2. rajz: repr.

Eisenmayer Tibor: Mitszeki 13.

Élet és Irodalom, Bp. 1985 ápr. 19. XXIX/16

Eisenmayer Tibor

Rajz

Magyar Nemzet 1984. XI. 10.

Eisenmayer Tibor

Címnélküli metszetét hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. juli. 29.
XVI. évf. 31. sz. 12. lap.

Eisenmayer Tibor

Textil grafika 50 × 50 cm

Studio 71

Eisenmayer Tibor

Bemutatott müve:

„Két portre", pasztell, 100 x 50 cm

Rozványi Márta: Studió 71.

Budapest, 1971

Eisenmayer Tibor

két portré pasztell

100×80 cm

Studio '71

Eisenmayer

~~Edelmayer~~ Tibor festőművész

Dunaújvárosban képzőművészeti díjakat adtak át egy kiállítás mai megnyitóján. — A művész a pályázat egyik díját nyerte el.

Esti Krónika

1974. ápr. 26. Kossuth 19.00/11/M.

Eisenmayer Tibor

Bemutatott mű:

„Festő", grafika, 50 × 50 cm.

Rozgonyi Márta: Stúdió 1971.

Budapest, 1971

Eisenmayer Tibor

"Dózsa" c. metszetét hozza a lap cimlapján.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. ápr. 22.
XVI. évf. 17.sz. cimlap

Eisenmayer Tibor

Cimnélküli metszetét hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. juli. 15.
XVI. évf. 29. sz. 6. lap.

Eisenmayer Tibor festő

neve említve, szerepelt a Fiatalok Studiójának kiállításán

Bereczky Lóránd: A fiatalok studiójának kiállítása
Kritika 1979/3 37-38.o.

EISENMAYER Tibor

kiáll. Vigadó galéria,1992

ism.B.A./BOHÁR András/: Töredékek egy városból. = Új Műávészet, 3,1992,10. 70-71.ill.

Margitsziget, Víztorony 1160
kút 1320
Állatkeri körút, Gundel Étterem kertje 1218
Városliget, Vajdahunyad vára 1163
Rákoshegy, Víztorony 1160
Hlapka György tér, Ref. templom 1177

templom 487
→ Csáktornya
→ Család
Klástor → Vöröskolostor
→ Nagysink
→ Kissink
→ Keresd
Secuiesc → Székelykeresztúr
→ Kutyafalva
nya [Cakovec]
kolostor és templom 431
házy-kastély 936, 1058
Calad]
kolostor és templom 447
templom 228, 287, 660, 686

templom 686
surány
templom 221/9.

templom 655, 767
d 211, 500
d megye 211, 498

templom 1294

Eisenmajer Tibor
Festőművész

Kiállítás a Studió Galeriában

Képei indulatos polszor tragikus alaplanguak nem mentesek diszharmoniától de izmosan, lifejezőek

Magyar Hirlap 1973 X. 279

Eisenmayer Tibor, festő

Szerepel a IV. egri akvarell biennálén.

Rózsa Gyula: Változik a víz festénet? 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974 szept. 21.

Eisenmayer Tibor, festő

Kiállít az Ernst Múz.-ban. (Stúdió '74)

(„Egy város")

P. Szücs Julia nna: Patthelyzet

7.

NÉPSZABADSÁG, Bn. 1974. okt. 4.

Eisenmayer Tibor, grafikus

Metszet: Repr

Eisenmayer Tibor: papírmetszete

M. S.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 12.

Eisenmayer Tibor

Festő Körül II. repr.

Stúdió '74

Eisenmayer Tibor festő

az Ernst Múzeumban rendezett Stúdió '73
c. kiállításon szerepeltek festményei.
„Mütterem" (emlitve)

Molnár Zsolt: Stúdió '73
Magyar Ifjúság, 1974. jan. 25.

Riesenmayer Tibor
női portréja - bár pasztell technikával készült, művészi hatásait meigis az erőteljes kékek és zöldek s a határozott karakterábrázolás adja meg. Részt vett a „Táblakép '72" pályázaton.

Gádor Zoltán: A III. Debreceni Országos Nyári Tárlat.

Alföld 1972/8 69old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 X 29.

Népszabadság

Eisenmayer Tibor

1021

EISENMAYER TIBOR
PAPÍRMETSZETE

Legnagyobb hibája azonban, hogy az újabban napvilágot látott tanulmányok legszínvonalasabbjai nem kaptak helyet benne.

A Petőfiről szóló kötetek közül két régebbi nagy sikerű könyv új kiadásáról kell mindenekelőtt szólni. *Illyés Gyula Petőfi Sándora* az első kiadás óta sokat változott, mondanivalója, a szuggesztivitása azonban ugyanaz maradt. A másik, a majd hatvan év óta nélkülözött *Endrődi Sándor: Petőfi napjai a magyar irodalomban* (sajtó alá rendezte: *Benjámin László, Kiss József* és *Pataki Ferenc;* a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár fakszimile kiadása) olyan alapvető tudományos forrásmunka, amely a nagyközönség számára is érdekfeszítő olvasmány. A Magvetőnél jelent meg *Csanádi Imre Petőfi koszorúi* című kötete. A költőről szóló írásokat tartalmaz, 1843-tól napjainkig, egyéni ízlésű, érdekes és tartalmas válogatásban.

AZ ÉVFORDULÓ ALKALMÁBÓL ki-

Eisenmayer Tibor

festő

Kollektív kiállításon szerepelt
Eisenmayer Tibor, Tenk László
és Hegedüs Endre.

— Kiállítási naptár
Művészet 1974. március - 48 oldal.

Eisenmayer Tibor

Bajuszos férfiarcot ábrázoló tusrajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. jan. 6.
XVII. évf. 1. sz. 7. lap.

Eisenmayer Tibor

"Dózsa" c. fametszetét bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. okt. 14.
XVI. évf. 42. sz. 15. lap

Eisenmayer Tibor

1. Müterem olaj 120x100

2. Ćjszalea -"- 120x110

Studio '73 Ernst Múzeum Bp.

Eisenmayer Tibor

Mütterem repr.

Studio '73 Ernst Müzeum Bp.

Eisenmayer Tibor

A legfiatalabb nemzedékhez tartozik; 1943-ban született, 1962-66-ig a Képzőművészeti Főiskolán tanult, mestere Bernáth furél volt. Két ösztöndíjat kapott, néhány késelb tárlaton vett részt.

Nagy Zoltán: Recent exhibitions. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974. 54 sz.

1781

Eisenmayer Tibor

Ezidőzerint a Studió galériában mutatta be műveit. Nagyméretű képeket fest – mintha azokon a kubizmus hatása lenne észlelhető – Nemes Lampérth József műveire emlékeztetnek alkotásai.

Nagy Zoltán: Recent exhibitions. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974.

54. sz.

1781

Eisenmayer Tibor

Grafikásinak témája az emberi arc, egy kísérleti szakasz jeleit viselik magukon; feketo-fehér „tachisme" és tört vonalak nem személyeket ábrázolnak, de értelmi állapotot.

Nagy Zoltán: Recent exhibitions. The New Hungarian Quarterly, Budapest 1974. 54. p.

1781

Eisenmayer Tibor

A Studió Galériában kerültek müvei bemutatásra. Vadas József: "Beszélő foltok" cimmel számol be a müvész munkáiról -több kiállitással foglalkozó- kritikájában: Gorombán festett felületeket, nagy foltokat kedveli. Bonyolult épületszerkezetében "itt-ott feltünik egy-egy prófétai arc," -irja s elismeréssel nyilatkozik arról, hogy a fiatalok sablonos tárlatai után végre megjelent egy olyan müvész, aki mer másképen festeni, mint a többiek, s bár még csak kezdemény ez a piktura, de "jó előjelnek látszik."
Élet és Irodalom, Bp. 1973. okt. 2o.
XVII. évf. 42. sz. 12. lap.

Eisenmayer Tibor

A Fiatal Képzőművészek Studiójának kiállitásáról számol be Vadas József: "Holtpont után" cimmel. Az Ernst Muzeumban rendezett tárlaton szereplő müveit méltatja a művésznek. Biztató jelnek tartja "hősiesen groteszk küzdelmét a megalkuvó magatartással." S bár még nem tudott teljesen elszakadni a Studió "elkopott egyenköpenyétől, igényességével és pikturájának egyéni izével azonban máris példát mutat," -mondja kritikájában.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. dec. 15.
XVII. évf. 5o. sz. 12. lap.

Eisenmayer Tibor, grafikus

Rajz:

Repr.

Eisenmayer Tibor: Atkép

M. 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. május 12.

Eisenmayer Tibor, grafikus

„Metszet":

Repr.

Eisenmayer Tibor: papír metszete M. 6.

Népszabadság, Bp. 1974 (márc.) 31.

Eisenmayer Tibor

Részt vett a „Táblakép '72" pályázaton, női portréja – bár pasztelltechnikával készült, művészi hatását mégis az erőteljes kékek és zöldek s a határozott karakterábrázolás adja meg.

Kádár Zoltán: A III. Debreceni Országos Nyári Tárlat.

Alföld 1973/8 69 old.

Eisenmayer Tibor
festő

A Stúdió Galériában X. 3-án
nyílik Eisenmayer Tibor kiállí-
tása.

-----: Kiállitási naptár.
Művészet, 1973.október - 45.oldal

Eisenmayer Tibor

Kiállítása ottóber 3-án
nyílik a Studió Galériában

Magyar Nemzet 1973 szeptember 30
12. old.

Eisenmayer Tibor, grafikus

Kompozíció : Repr.

Eisenmayer Tibor: papírmetszete M. 6.

Térszabadság, Bp 1973. dec. 2.

Eisenmayer Tibor, grafikus

Életmű: Repr.

Eisenmayer Tibor: Dózsa M. 6.

Népszabadság, Bp. 1974. febr. 10.

Kisenmayer Tibor, festőművész

az év utolsó hónapjában rendezte bemutatóját a Fiatal Képzőművészek Stúdiója. A kiállításon szerepeltek a művész művei.

Bereczky Loránd: a fiatalok stúdiójának kiállítása.

Kritika, Budapest, 1949. 3.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 FEB 10

Népszabadság

Eisenmayer Tibor

1021

EISENMAYER TIBOR: DÓZSA

így a levél. Mit mondhatnék er
Természetesen azt, hogy *nem!* Nem t
szélek le egyetlen írót, egyetlen kri
kust sem arról, hogy ha úgy találj
jónak, akár újságcikkben is kifejts
véleményüket valamely irodalomtör
neti tanulmányról, hogy szóvá tegyen

ZOLTÁN MÁR

Einczinger Ferenc

Emlékkiállítást nyitottak csütörtökön Einczinger Ferenc festőművész munkáiból Esztergomban, a Balassa Bálint múzeumban. Az 1950-ben, hetvenegy éves korában elhunyt alkotó hosszabb ideig Münchenben élt, majd hazatért és Esztergomban telepedett le. A mostani emlékkiállításon kilencven olajfestménye és rézkarca látható.

Magyar Nemzet 1986. III. 28.

Eisenmayer Tiborné restaurátor

Előadások:

GÓTIKUS FESTÉSZET ÉS SZOBRÁSZAT
A KÖZÉPKORI MAGYARORSZÁGON

15 Középkori fatáblák restaurálása

Előadó: Eisenmayer Tiborné restaurátor

Jegyek a helyszínen 10,- Ft-ért kaphatók.

a Magyar Nemzeti Galéria programja,
1981. január hó.

Eisenmayer Tibor

Egy városban / gouache

IV. Országos Akvarell Biennálé
Eger, 1974

EISHOLTZ JOACHIM, kisegitő éremvésnök

Kisegitő éremvésnök Körmöcön 1579-1588. Selmecen 1588-1601.-A körmöci főéremvésnöknek Eysker Abrahámnak halála után/1601/ő is pályázott az állásra ,de Sock Mihályt nevezték ki..602-ben végleg elhagyta a körmöci verdét. Személyi érmeken kívül ismeretes egy "I.E."jelü bibliai érme,az un."karácsonyi tallér",az 1588.évből. 4.old.

SZIGETI ISTVAN: Régi körmöcbányai személyi érmek 1.old

AZ ÉREM, IX.évf. BP. 1940. jan-dec

EISHOLTZ JOACHIM, kisegitő éremvésnök

Kisegitő éremvésnök 1579-1588 Körmöcön, 1588-1601 Selmecem. Richter Lukács halála után Eysker Abrahamot nevezték ki főéremvésővé Körmöcönés ekkor vették fel Eisholzot. Selmecen egy hengerverőgépet állitott fel. Itt 1601-ig önállóan dolgozott és a selmeci bányapolgárokról egy egész sorozat érmet készitett.. 4.old.

SZIGETI ISTVÁN: Régi körmöcbányai személyi érmek 1.old

AZ ÉREM, IX.évf. BP. 1940. jan-dec

Eisinger Géza

műépítész, a 12. Komáromi gyalogezred népfölkelő hadnagya, a kis ezüst vitézségi érem tulajdonosa, + 29 éves korában az olasz harctéren

Vas. Ujs. 1917. 250. l.

Trébelés a hallstatti korban

X. 57.

Eisinger Géza

műépítész

a 12. Komáromi gyalog-ezred népfelkelő hadnagya. a Kis ezüst vitézségi érem tulajdonosa, 15 hónapi front-szolgálat után 29 éves korában márc. 4-én, az olasz fronton hősi halált halt.

U. 1759

Pesti Hírlap

1917 ápr. 4. (Hősök halála.)

1.-286. ll., 26 képes tábla

Budapest
Franklin társ. 1907

Második kötet. A rékelyföldi, a csángó és a
torockói magyar nép művénete 1.-319. ll.,
44 képes tábla

u.o., 1909

Eisinger Sera

épitéri

U. 1759

M.D.K.

Eisinger, gjöngjösi ács mester

1821-ben elhésúti a detki templom toronypisak jának tervét.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 321. old.

EISKER Ábrahám

1583. Georg Egger kamarágraf Selmecbánya

Huszár Lajos: Személyi érmek.
Bp. 1999. 31. Nr. 108.

Az Érem 9, 1940 13. W. 43.
A Kozl. XIV. 1886. 100 no. 18 I. t.
Domanig, Karl: Die deutsche Medaille in kunst- und kulturhistorische Hinsicht.
Wien, 1907. 608.

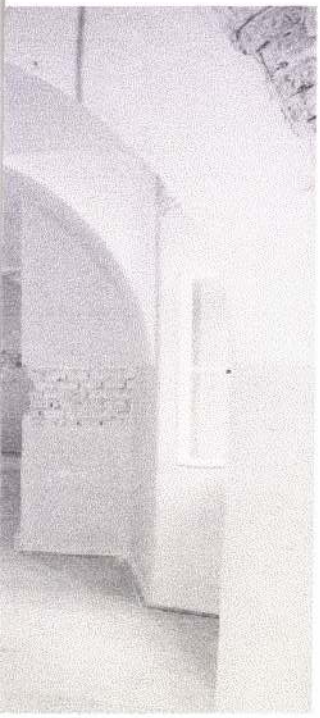

z emeletén

lemében történő – histori-
rchitektúrát érintette, más
dik felében készült, kisebb
nek azok, amelyek a tető-
erendezését is érintették.[73]
e a még barokkos felfogá-

MDK

Eisler F.: Virágok Of. –

Szent György Céh, XXIX. műv. graf. ankr. – 1919.
IX. 29. – X. 2. – A gyűjtő: V. évf. 5 m. – Kül. m. 72. l.

EISINGER gyöngyösi ácsmester 1821-ben elkészíti a detki templom toronysisakjának tervét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

megjött

Eisler György
festő
dr Lengyelné
XIV. Vorosilov-út 15/c.

MKSz 1947

Eisler Györgyike

I. éves hallg.

Képzőm. Főisk. Erh

1936/37. 72 l

Ferképzomfoiskévk

Eisler György, festőes grafikus,

sz. 1918. Bpesten. 1936–1941. a bpest. képzőm. főiskolán Aba Novák Vilmos tanítványa volt

Réti Istvánnál

1941. középiskolai rajztanári oklevelet szerett. Hosszabb időt töltött a pécsi művéztelepen s itt szerepelt először nyilvános kiállítás

Művei kiállítasokon.
OMIKE IV. kiáll. 1943.
apr. Háztetők, tus.
Öregnéni, rézk.,
Pécsi táj rézk. —
V. kiáll. 1943. szept-
okt.: Csendélet,
~~vif.~~ Bányászok,
vif. — 1944. febr.
márc. Gyümölcs-
árus, Anyóka, rézk.

rézszára jörölt alat
[illegible] 12 cm. XVIII sz.

Eisler György

polg. isk rajztanári
oklevelet kapott
1940-ben

Ferképzőintézetek
1939-41. 175.l.

: Pál, Szent Bertalan és Szent Ágoston alakja, esztszáron angyali üdvözlet.
122·5 cm.
ıcei munka, 1480 körül.

Czobor—Szalay, II. kötet. 329—330. l. (Képe 327. l.) — Forster: Magyarország nűemlékei. II. kötet. Bp. 1906., 287. l. — Gerevich PA, 199. l. — Csernyánszky 36—39. l. (Képe 37. l.) — Lepold Katalógus 152. sz.

ERUHA, (286. kép)

ete zöld, arannyal átszőtt kétrétegű nagymintás ony, koronákból növő gránátalmával. Firenze, század. — Keresztje domború hímzés: ztus a kereszten, alul Mária és Szent s ev., alább térdelő Bűnbánó Magdolna, a intes keresztszár végein Szent Péter és Szent fenn az Atyaisten.
. 125 cm.
et hatás alatti magyar munka, 1480 körül. 550 körüli drégelypalánki leltárban hasonló o. — Említi az 1609. évi leltár.

Dankó 97—100. l. (Képe XXXVI. táblán.) — Pulszky Károly: Az esztergomi főegyház kincstára. AÉ., XIV., 1880., 289—290. l. — Irodalom. Egyházművészeti Lap. I., 1880., 370—371. l. — Czobor—Szalay,

Eisler György

Középiskolai nyelvtanári oklevelet kapott 1941-ben.

Ferk. pzemfoisk vk

1939-41. 176. l.

EREPTUS . FAUCIBUS . IDEOQUE . DEO . GRATUS . FIERI . ET . DATAE . A . CORONATO . REGE . CRUCIS . LAPIDIBUS . ORNARI . IUSSIT . PRINC : PRIM : JOANNES . SIMOR † Talpán bevésve: Invenit Josef Lippert a. d. 1872.

Mag. 55 cm.

Lippert József terve után Anders bécsi ötvöstől, 1872.

Simor primás készíttette, betegségből való felépülése emlékére, 1872. Belefoglaltatta az I. Ferenc Józseftől a koronázáskor kapott mellkereszt gyémántjait.

Esztergomi kincsek. Esztergom III., 1876., 20. és 25. szám. — Árvízkárosultak, 1876., 44. l., 1489. szám. — A műipari és történelmi kiállításból. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 519. l. — I. A.: Magyar mű- és történeti emlékek kiállítása. Századok, X., 1876., 519. l. — Dankó 91—92. l. (Képe XXIX. táblán.) — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 369. l. — Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'Art Chrétien. XV., 1881., 208—209. l. — Lepold—Homor 71. l. — Gerevich PA, 193—194. l. — Lepold—Lippay 38. l. — Lepold Katalógus 113. sz.

OLTÁRKERESZT,

fehérezüst, háromkarélyos szárvégekkel. A talpon belül: Ex Fisco Metropolitanae Ecclesiae Strig. 1872.

Mag. 53 cm.

Anders bécsi ötvös műve, 1872.

A káptalan készíttette.

Eisler Györgyike

rajztanár jelölt

l. Ferkèpzomfoisk`vk

1939-41.144.l

14		15		16		17
folyó évi téritmény		mult évi téritmény		Kifizetendő összeg		Az átvételt elismerő aláírása
P	f	P	f	P	f	
				1.013,76 Gr		
				870,64 Gr		
				296,78 Gr		

Eisler György

rajztanárjelölt

Ferkèpzomfoiskèvk

1939–41. 151 l.

tájképek gazdag kiképzése, a híg festékkel ínezett mélybenyúló táj változatos kidolgozása, nagy sziklák, dús koronájú fák, sűrű bokrok, rnyos épületek, kis hajók stb. festése bizonyítja kódex mesterének, Simon Marmion körébe aló tartozását. Girart-mester műhelyének hatása lapot keretelő ornamentikában mutatkozik. V. ö. Winkler, id. m. 54., 57. lapok.)

A finom kivitelű miniaturákat vékony arany onal, s külső és alsó szélüket színes, fehérrel intázott csík kereteli. Ilyen csíkkal a lapkeret-íszítésekben is találkozunk. A lapkeretdíszítést önnyed, nyugtalan stilizált levélindákkal képezi miniátor naturalisztikus virágokkal, földi eprek-el és drôlerie figurákkal gazdagítva s apró anytallérokkal telehintve. A miniaturák hátterét azdag, mélybevezető táj vagy gótikus templom-első alkotja. A figurák kecsesek, karcsúak. z iniciálék mindig tollheggyel vont fehér rabeszkekkel díszített rózsaszín, kék alapon lévő anybetűk. Belsejükben a szenteket Kristóf ivételével sárgatalajon lévő szürke fal elé helyezi miniátor. Szent Katalin kivételével a szenteket lória nélkül festi. Kedvelt színei a kék, rózsaszín, zürke, zöld és piros.

A kódex első ismertetője Czobor Béla 12 egész apot betöltő miniaturát említ; ma azonban csak miniatura található a kódexben. Hiányzik a zentlélek megjelenését ábrázoló miniatura Incipiunt hore sancti spiritus, 15. l.), s Mária s Erzsébet találkozása (a Laudes címképe 31. l.) ovábbá a kódex „legsikerültebb képeinek egyike", Három királyok imádása (Sexta, 53. l.) és végül ázár feltámasztása (Officium defunctorum, 15. l.)

332 330

Eisler György

l.

Ferkpzomfoisk vk

1939-41. 178-l.

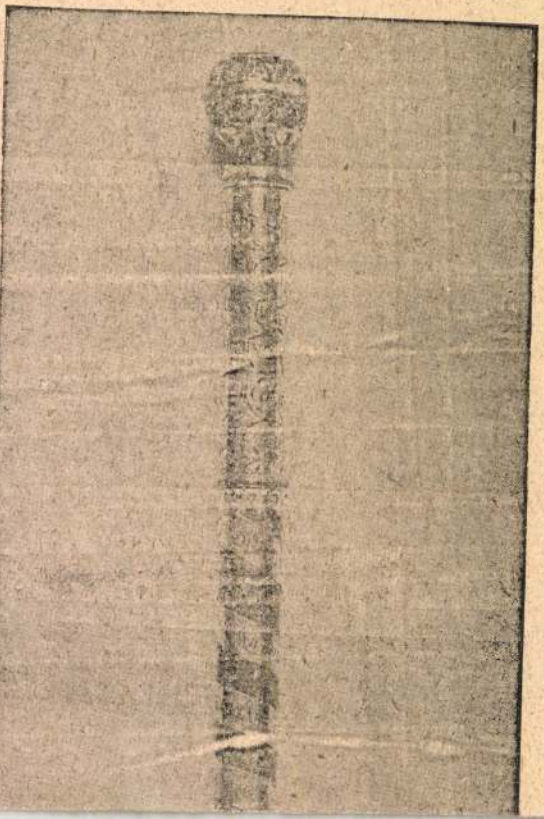

Eisler György

grafikus

Tájképi, rézkarc 1940

Erdőrészlet, ecsetrajz?

Varga Sándor:

Fiatalok művészete.

[Bp. 1942] XXII.
XXIII. tábla

Életrajza u.o. 35,
36. l.

19 " Östr. Kunstta

1/2 bör

1 " Magyar Mü

1/2 bör

2 " Arch. Ersten

à P

3% forgal.

Bp. 1935. jan. 7.

Eisler György

OMIKE 1944 febr. márc

Gyümölcsárus
Anyóka } rézk

MDK

Eisler Györgyi

Háztetők, tus

Öreg néni, rézk.

OMIKE IV.kiáll. 1943. ápr.

MDK

Eisler Györgyi

Pécsi táj, rézk.

OMIKE IV.kiáll. 1943. ápr.

MDK

Eisler Györgyi: Gyümölcsárus, rézkarc
Anyóka. rézkarc

OMIKE Téli kiáll.A Budai Izr.Nőegylet helyiségeiben. 1944.febr.21-márc.19.

MDK

Eisler Györgyi, graf.

Gyümölcsárus. Rézkarc.
Anyóka. "

Budai Izr. Nőegyl. helyis.-ben OMIKE képzőm.csop. téli kiállitása.
1944. febr.21.- márc.19. Kat.

M.D.K.

Eisler György, festő, rajztanár

sz. Bpesten 1918 –

a Képző művészeti Főiskolán 2 évig
Réti – 3 évig Aba-Novák növendéke volt.
Hosszabb időt töltött a pécsi művisztelepen.
Jelenleg (?) a zsidó leány gimnáziumban rajz-
tanár és főleg grafikával foglalkozik.
Közölve: „Tájkép" c. rézkarca és „Erdőrézlet" c.
lavírozott tess rajza.

Fiatalok művészete, Szerk.: Varga Sándor,

Bp./s.n./ Zsidó fiatalok szellemi közössége kiad.

48 old. + XXXII t. XXII.–XXIII. t. + 35. old.

MDK

Eisler Györgyi, festöm.

Csendélet. Akvarell.
Bányászok. Akvarell.

OMZ Muz. -OMIKE képzöm. csop. V. kiáll.
1943. szept. 24.-okt. 17. Kat.

Eisler János

Akinek van szeme, az látja

Mihályfi Balázs az iparosokról és a veszélyeztetett tehetségről

Olyan színész, amilyen ritka e pályán. Fekete hajú, fekete szemű, keménykötésű fiatalember, egészséges határozottságot, erőt sugároz. Nincs az indulataiban semmi hisztéria, neurotikus önmarcangolás. Éppen évtizede, hogy Mihályfi Balázs megkapta diplomáját. Akkor volt szem előtt, amikor a Székely Gábor vezette Új Színház társulatához tartozott, játszotta a Jó embert keresünk vízárusát vagy a Vérnász Leonardóját. Immár negyedik éve vidéken lép fel.

– Mosoly van a tekintetében. Mióta?

– Vagy két esztendeje.

– Nem régebben? Akkor ez alighanem szerelemre vall.

– Lehetséges. Sőt bizonyos. De nemcsak arra.

– Hanem?

– Már van önbizalmam.

– Meglep. Sohasem tűnt olyannak, mint aki bizonytalan lábon áll.

– Akkor még inkább meglepem. A másodéves rosta előtt szinte az idegösszeomlás fenyegetett.

– El sem tudom képzelni.

– Persze a magam módján éltem meg. Akkoriban szoktam rá a cigarettára, amit pár éve már letettem. És csapkodtam dühömben.

– Miért?

– Én otthagytam valamit, ami biztos jövőt kínált. Három évig az építőmérnöki karra jártam. Majd beleugrottam egy irdatlan nagy vízbe, egy óceánba, s egy-kettőre kiderült, hogy senki sem dob mentőövet. Azt mesélik, amikor Várkonyi Zoltán rektor volt, s időről időre megnézte, mit produkálnak a növendékek, sohasem őrajtuk verte el a port. A tanárokat vonta kérdőre: Mit csináltatok velük? Ezek nem jobbak, hanem rosszabbak lettek! Az osztálytársaim zöme valamelyik színházból jött, volt a dologról némi fogalmuk. S engem, szegény műegyetemistát, ki akartak rúgni. Amikor rájöttem, mi merre hány méter, berágtam. És nekiindultam ezerrel. Negyedévre már én játszottam a főszerepeket.

– Ha jól veszem ki a szavaiból, valójában önmagának köszönheti, hogy színésszé lett.

– Senki sem foglalkozott velünk. Tisztelet a kivételnek, de csak harmad-negyedévben. Akkor az osztályfőnökömtől megkérdeztem: minek erőlteti, amihez nem ért, ami nem megy? Mi tagadás, elhűlt. Egy színigazgatónak is feltettem a kérdést: amit csinál, azt próbának tekinti? Annál a társulatnál nem is játszottam el a második szerepem. Lesújtó a véleményem a pályán működő rendezőkről, hatalmat bitorló direktorokról. Elkoptak, kiürültek, iparosok lettek, szertefoszlott a tehetségük, és most meg vannak sértődve. De a fiatalabbak is elkeserítőek. Kőkemény rendezői terror van. Nem azon morfondíroznak, ki volna a legjobb egy szerepre. Hanem a nőnemű egyének közül például arra osztják, akinek jobb a melle. S én megkapom a hölgyet partnernek, hogy belebolondulok, az arcom leszakad tőle.

– Hát, benne vagyunk a kellős közepében. Gondolom, a Székely-színház volna az ellenpélda.

– Akkora káosz volt bennem, hogy a vége felé el is akartam jönni. Nem becsülöm le, amit Székely Gábortól kaptam. Csak a Don Juanban dolgoztunk együtt, amelyben mindössze egy jókora monológom volt. Azt tökéletesen kielemezte. Adott hozzá négyszáz instrukciót. Csak azt tudtad mondani: Hú, tényleg! Mert az agyát képtelenség volt űberolnod. Úgy gondolta: Csináld meg mind a négyszázat! S ami nekem tetszik belőle, azt tartjuk meg! Elképesztő, idegőrlő feladat. A tanítványai, akiknek lényegében műhelyt adott, már humánusabbak voltak. Legyen csak harminc instrukció, az belefér az időbe! Hagyom inkább, hogy a színésznek is eszébe jusson valami! De az igazsághoz hozzátartozik, hogy abba a társulatba sok hasonló tehetségű embert szerződtettek. Lettek is villongások, kis harcok. Én nem voltam féltékeny, de nem fért a fejembe, miért nem kapok olyan lehetőséget, mint a velem egykorú, hasonló kaliberű kollégák.

– Megmondjam? Akikről kimondva-kimondatlan beszélünk, már rendelkeztek fővárosi színészi előélettel. S az is közrejátszhatott, hogy pár centivel magasabbak.

– Erről beszéltem. Magas-alacsony, szőke-fekete, és a remek mellek.

– Mégis, amikor Székely Gábor mandátumát nem hosszabbították meg, azokkal tartott, akik elmentek. Ez becsületbeli ügy volt?

– Nem tartottam annak. Egy színháztól akkor szerződöm el, amikor pocsékul érzem ott magam.

– Annak idején rossz döntésnek éreztem, hogy nem maradt. Ha nem is a társulatban, legalább a fővárosban.

– Ott álltam széttárt kézzel: Kész! Mi legyen? Két évadon keresztül a gázsim harmincezer forint volt. Amikor Székely Gábort meggyőzték, hogy legyenek bétés szerződések, az összeg hetvenháromezer-kilencszázhúsz forint lett. Ebből adóztam, tébéztem, fizettem a könyvelőt, a lakásbérletem harmincezer volt, plusz a rezsi. Mivel a társulatunk bevehetetlen várnak számított, ahol csakis művészetet csinálunk, minket nem is hívtak külső munkára, rádióba, szinkronba. Amikor véget ért, nekem színházhoz kellett szerződnöm, olyan színházhoz, amelyik színészlakást ad. Ezért lett Debrecen. Már volt egy kétéves fiam, neki is, az anyjának is fedél kellett, s a szájukba étel.

– Elszomorító, hogy számos kollégája úgy öregszik meg, hogy csak egy színészházban van fedele.

– Szégyen, hogy itt tartunk 2002-ben. Ha egyszer csak állás nélkül maradnék, kéredzkedhetnék vissza anyámhoz, hogy ne essen az eső a fejemre. Amíg fiatal az ember, nem akkora probléma. Negyven felett már az volna. Most kell összehoznom a lakásravalót. Ezért szerződtem át Szolnokra, ahol tudvalévő, hogy más színházaknál messze jobban fizetnek. És már nem egy szerepre, nem is kettőre kötöttem szerződést, hanem ötre.

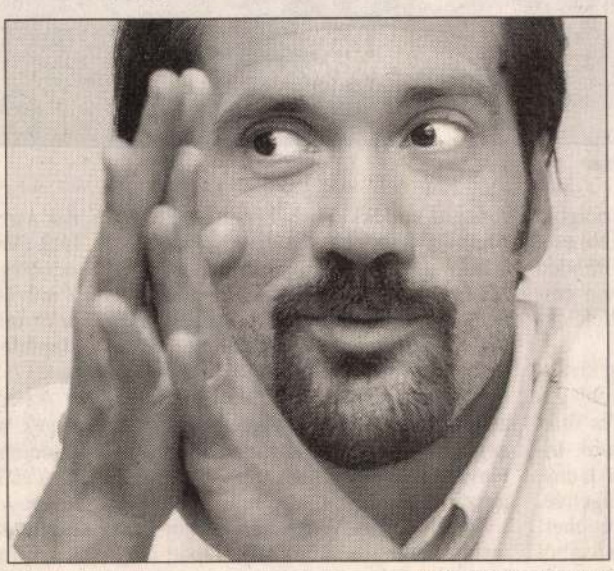

FOTÓ: SZABÓ BERNADETT

– Ötre? Lehet az egyik próbafolyamatból a másikba esni? Kivált, ha valaki nem epizodista...

– Van egy adott fizikum. Tizennyolc éves koromig versenyszerűen úsztam, kajakoztam. Azóta ehetek, ihatok, lustulhatok, ilyen vagyok. Az kérdés, hogyan bírja az ember pszichésen. De most pénzt kell keresnem. Szegény Ternyák Zoli azt mondta: akkor jó, amikor rossz. S én egyetértek vele. Mert ha valaki elkényelmesedik, az rányomja a bélyegét a tehetségére, elpolgárosodik a lelke. Mégis valamilyen minimális biztonság kell. S ha már van itt lakásom, akkor választhatom a két rossz közül Pestet.

– A két rossz közül? Mi a baj Pesttel? És mi a baj a vidékkel?

– Tegyed fel a kérdést egy végző színinövendéknek: van-e már szerződésed? – Nincs – válaszolja. – Akkor menjél vidékre! – Hogy vidékre? Azt nem!.. Szinte már a fél országban megfordultam, de magamforma színésszel nemigen találkoztam.

– Álljunk meg egy gondolatra! Ne hagyjuk szó nélkül a tulajdon vidéki éveit! Mi maradt fenn a rostán?

– Semmi.

– Hogyhogy semmi?

– Valóban semmi.

– Pedig látom, hogy nem szerénykedik.

– Beteszed a lábad, és máris be kell ugranod kettőbe. S azután le sem jössz a színpadról. Ott lehet megtanulni igazán a mesterséget. Ez az értelme. Jó, el-elmentem a Székely-tanítványok után Miskolcra, ahol Novák Eszter rendezte a Kazimir és Karolint. Debrecenbe, ahol pedig Hargitai Ivánnal csináltunk Németh Ákos-darabokat. De Debrecen messze van, nagyon messze, egyre messzebb. Ki látta, hogy én ott Hamlet voltam? S ha mégis, akkor mondták: milyen jó színész vagy! – És az előadás? – Azt felejtsük el! S ettől én meghalok.

– Nem akad egy-két jó munka?

– Azt hittem: hátha... Amikor átmentem Szolnokra, csináltunk egy jó Bodnárnét. Már ahhoz képest, amilyet ebből a darabból egyáltalán lehet. Kedvvel és elánnal dolgozott Verebes Pista, Törőcsik Mari is beindult. De azután jött egy operett, s abból már hiányzott a minimális odafigyelés. Először is baromira összevesztem. De volt harminc előadás, s úgy mentem a színpadra, ahogy utoljára másodéves koromban. Remegett a gyomrom. Többet ilyet soha a büdös életben!

– Szóval ott hagytuk el, hogy vidéken...

– ...vidéken hívnak ugyan vendégeket, de azokból egy-egy produkció alatt nem érik össze csapat. Már a fővárosi színházakhoz is inkább egy-két szerepre szerződnek. Vagyis le kell számolni a társulat illúziójával. Az meg vicc, hogy a középszerű és populáris, amerikai mozival akarnak konkurálni. Mintha az egyik műfaj utánozhatná a másikat, gyártják a tinglitanglit. Pestnek csupán annyi az előnye, hogy inkább van esélyed.

– Mire is?

– Ez az. Félő, ha legalább évente, kétévente nem kerülök valamirevaló produkcióba, olyan próbafolyamatba, amely alatt valóban gyakorolhatom a szakmám, akkor megsínylem, elvesztem az érzékenységem. Ettől rettegek. Persze, nyugtatgatnak: ettől neked nem kell félned...

– Ettől mindenkinek kell félnie. De mit tehet?

– Ha valaki felmegy a színpadra, a legkiégettebb rendező is látja, ez tud valamit, ez meg nem. Szoktam mondani a feleségemnek: se kutyád, se macskád, nem vagyunk benyalósak, de azt hallani fogják, ha kiereszted a hangod... Mert operaénekes...

– Ő a szerelem?

– Igen. Bomba kis nő, fekete. Gyönyörű szoprán. Tőth Andrienne. Mondom a nevét mindig, kell a marketing.

– Anélkül mostanság nehezen megy.

– S ahogy ő énekel, én prózában szólalok meg. Akinek van füle, az hallja. Akinek van szeme, látja. Igen, az színész! Bízom a tehetségemben, az akaratomban, a hitemben. Másom sincs.

– Szeretném remélni, hogy elég.

– Ez bejött eddig.

Bogácsi Erzsébet

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Pannon Baromfi Kft. szállítási tevékenységének külső vállalkozásba adására.

Az adásvétel tárgya:

Beszállító ketreckonténeres TGK szerelvény	16 db
Késztermék-szállító termoszos – hűtős TGK	33 db
Renault Express szervizkocsi	1 db
Gépjárművezetők, autószerelők jogfolytonos átvétele	50 fő

A pályázat részletes kiírása és friss igazságügyi műszaki szakértői értékbecslés átvehető, illetve megvásárolható a **Pannon Baromfi Kft. 9027 Győr, Kandó Kálmán u. 7.** műszaki főmérnöki titkárságán, munkanapokon 6.00–13.00 óráig.

A dokumentáció rendelkezésre bocsátási díja: 50 000 Ft+áfa

Érdeklődni lehet a (96) 315-708-as telefonszámon (műszaki főmérnökség).

Mégis, kinek a műhelye?

Leonardo-évforduló a Szépművészetiben

A ló: nemzeti büszkeségünk része

FOTÓ: SOPRONYI GYULA

Az ember azt hinné, hogy vannak dolgok, amelyeket nehéz elrontani. Az alábbi eset arra példa, hogy szívós munkával minden sikerülhet. Tehetségtelenül rendezni emlékkiállítást úgy, hogy az alapfeltételekkel valójában nincs semmi baj.

A Szépművészeti Múzeum meg kívánta ünnepelni a reneszánsz legnagyobb géniuszának 550. születésnapját. Az ötlet talán nagyravágyó, de nem abszurd. Intézményünk bizonyára zavarban lenne, ha a B betűsökből kellene szemelgetnie, például Botticelli, Braque, Boucher, Bernini vagy éppen Bosch műveiből akarna tisztelgő tárlatot rendezni, merthogy említett mesterek nagyjából elkerülték a Hősök terét. Szemben például a G betűsökkel, Gauguinnal, Guardival, Ghibertivel, Goyával vagy éppen El Grecóval, akik a „mieink" is, tehát elég könnyen szerkeszthető köréjük emlékkiállítás.

Leonardo valahol a félúton áll a Szépművészetiben. Nagy dolog ez: sokan lennének elégedettek vele. Természetesen nem a párizsi Louvre-ra, a londoni National Galleryra, a firenzei Uffizira, a szentpétervári, a müncheni, a washingtoni képtárakra és a velencei, oxfordi, római grafikai gyűjteményekre gondolok, de még marad így is éppen elég Leonardo-hiányos közgyűjtemény. Az életmű körvonalai ugyanis – műszáma, épsége, a sajátkezűség bizonyossága miatt – éppolyan ködösek, mint maguk a félárnyékos, füstbe merülő, rejtélyes Leonardo-figurák. Panaszra kevés, büszkeségre tehát annál több okunk van. Lenne.

Először is van három saját kezű, fontos, gyönyörű toll- és krétarajzunk. Ebből kettő világhírű, merthogy azok egy korán megsemmisült főműhöz, az Anghiari csatához készültek. (Ráadásul egyiknek még a hátlapja is hordoz egy vázlatfejet.)

Másodszor is múzeumunk több művet tudhat a zseni közvetlen mesterétől, a firenzei Andrea del Verrocchiótól, valamint három nagy hatású milánói követőjétől, Giovanni Boltraffiótól, Bernardino Luinitól és Giovanni Gianpietrinótól. (Utóbbi bemutatásához még az esztergomi Keresztény Múzeum is segítséget tudna nyújtani.)

Végül, de inkább elsősorban: miénk „a ló". Pontosabban az a pazar és talányos kisplasztika, amely egyrészt túlságosan remekműgyanús ahhoz, hogy szimpla reneszánsz műhelymunkának lehessen tekinteni, másrészt több diszharmonikus vonást hordoz annál, semhogy minden gond nélkül legyen beilleszthető a leonardói életműbe. Mítosza van. Aurája van. Története van. Szóval kicsinysége ellenére nagy és nehéz szobor: hosszú ideig nem véletlenül éppen „ő" adta körvonalait a Szépművészeti Múzeum emblémájához, napjainkban pedig a budapesti olasz kultúrintézet logójához. Kis túlzással, nemzeti büszkeségünk része, ahogyan ágaskodik. (Benne van ebben persze a szobrász Ferenczy István, aki nekünk ajándékozta, és a kutató Meller Simon, aki először méltatta.) Különösen büszkék vagyunk az 1969-ben Budapesten rendezett és tudományos monográfiát termő kiállítás óta, amely kvázi jóváhagyta a Leonardo-attribúciót, midőn megtörtént a gondos szembesítés a kópiákkal és az analógiákkal. (Ebben pedig benne van a művészettörténész G. Aggházy Mária, aki életművére tette föl ezzel a koronát.)

Egy szó mint száz: nem is lenne olyan rossz az emlékkiállítás apportja. Elvben. Mert a gyakorlat alulmúlja az elvet.

Először is a rajzok – az ünnepi alkalomhoz igen illetlen módon – dublőrökkel, azaz facsimilékkel vesznek csak részt a márványcsarnokban rendezett eseményen. A snasszság csúcsa, hogy a kiállításon akad olyan külföldről „kölcsönzött" facsimile is – Rubens rajza az anghiari csatáról –, amelyen még a kifényképezett albumlap fűzésnyomai is látszanak.

Másodszor is Verrocchio mester valamely érthetetlen okból nem kapott meghívót a géniusz-tanítvány ünnepségére. Műhelyében – akkor úgy mondták, bottegájában – hiába alkotott az akkor még csak segéd Leonardóval közösen festményt (Krisztus keresztelése, Firenze, Uffizi). Hiába birtokolja a múzeum egyik gyönyörű és saját kezű művét (Imago pietatis, terrakotta). A tárlatrendezőnek valamiért pikkje lehetett rá. Négy olyan szobrászkollégával fúratta ki innen (Michelozzóval, Francesco di Giorgióval, Rusticival és az egyik Robbiával), akiknek körülbelül annyi közük volt az ünnepelthez, mint Lehárnak, Huszkának, Zerkovitznak, Dohnányinak Bartók Bélához. Nyilván azon az alapon, hogy mindannyian kortársak voltak, mindannyian gyengébbek voltak, és mindannyian egymás konkurensei voltak.

Harmadszor pedig a tanítványok sincsenek itt mind. Hiányzik például a leghíresebb, a múzeumban több művével is szereplő Luini. Az a festő, aki a XIX. századi értékítélet szerint éppúgy megkapta – némileg persze túlzottan – a „nagy" jelzőt, mint gigászi példaképe. Azt pedig csak óvatosan írom, hogy szabadon asszociálva másokat is lehetett volna ideidézni. Azokat a folytatókat, akik vastagon profitáltak Leonardo képzőművészeti újításaiból. Teszem azt a sfumatotechnikát topszinten művelő Correggiót. (Remekművünk van tőle.) A levegőperspektívát kongeniálisan átérző velenceieket. (A választék Lorenzo Lottótól Paolo Veroneséig terjed.) A gúlasémát mint kompozíciós elvet elsajátító Raffaellót. (Persze hogy az Esterházy-Madonnát.) Azért mondom óvatosan, mert a számon kért kreatív rendezőelven kívül ennek az igénynek a teljesítése némi anyagi ráfordítást igényelt volna. Be kellett volna szerezni néhány szöget és tiplifúrót, hogy az épületen belüli képátakasztás zökkenőmentesen lebonyolódjék.

De most komolyabban: ide legfőképpen egy másik szakmai magatartás kellett volna. Egy rendező, aki az ismeretterjesztésben érdekelt, és nem a tudományos deficit pótlásában. Aki megszeretteti, megérteti, elmagyarázza a Leonardo-tüneményt, és nem vész bele a csak konferenciaközegben érvényesülő részigazságokba. Aki szép magyar nyelven (és mellette – figyelemmel az idegenforgalmi szezonra – legalább olyan szépen angolul és olaszul) leírja a lényeget.

A kiállítás felelőse, Eisler János ezzel az elképzelt személlyel csak igen kis mértékben azonos. Annál nagyobb az a hat darab, tacepao méretű és fölkasírozott szöveg, amely mellett eltörpülni látszanak a műtárgyak vagy azoknak kihűlt helyei. (Van egy hetedik faliújság is – valószínűleg a mester életrajzi adataival –, de a művészi módon szürkével alányomott print miatt ez az egyetlenként mellékelt alapinformáció sajnos olvashatatlan maradt.)

Az egynyelvű és überhosszúságú szövegek után és sokszoros olvasás révén földereng tehát egy szaktudományos célzatú és igen komplikáltan előadott problémacsomag. Leonardo műhelye helyett a rendezőé magáé. Például, hogy mely itáliai forrás említi először ama bizonyos anghiari csatát (az Ashburnhami kódex). Például, hogy az évszázadokkal később keletkezett, de a leonardói ornamentikaelvet esetleg tükröző padlócsempék valójában honnan származnak (a mai Vlkovcéról, azaz Farkasfalváról, de ez nem biztos, valaki valahonnan odahozta azokat is). Például, hogy a már említett és nem is föltétlenül idekívánkozó Francesco di Giorgio-Madonna milyen előképekre támaszkodhatott (Donatellóra, de az is csak talán, mert a mi művünk inkább a kifaragott reliefhez készült terrakotta mű másodpéldánya).

És persze földereng két közhelyprobléma is, már amennyiben sikeres a szövegértés. Azaz, hogy a Leonardo-ló mégsem Leonardóé. (Minthogy szegény G. Aggházy, Eisler hivatali elődje megpukkadni már úgysem tud, a békesség kedvéért fogadjuk el a lehangoló okfejtést.) S hogy a Boltraffio-Madonna meg éppen ellenkezőleg, egyre inkább Leonardóé, és talán ez lenne az a mű, amelyet Mátyás király rendelt Budára. (Minthogy bizonyíték erre még közvetett sincs, javaslom ennek elfogadását hazafias okokból, így legalább megmarad a múzeum Leonardo-kvótája.)

> *Másik szakmai magatartás kellett volna. Egy rendező, aki az ismeretterjesztésben érdekelt, és nem a tudományos deficit pótlásában.*

Beleélem magam egy úgynevezett „egyszerű" látogató lelkivilágába. (Amely persze így nincs.) Elképzelem, ahogy az alábbi mondatokat betűzi. Az anghiari csatáról például, hogy „a korszakban sem nagyméretűnek számító ütközet azonban a firenzei történészek tollán emblematikus jelentőséget jelentett". A lovasról például, hogy „a ló kevéssé kidolgozott formái, különösen a nyakrész elnagyolt része, bizonyos aránytalanságok a test és mellső lábak arányaiban arra engednek következtetni, hogy a kisbronznak legalábbis öntője nem dolgozta ki oly részletesen kisbronzát, mint amely finomságú Leonardo lórajzain a csontozat".

Beleélem magam, elképzelem a hatást, és ezért odasúgnám neki: higgye el, Leonardo nem ilyen, hanem ifjú szívekben él. Helyesebben él ifjú szívekben. Rajzaiból készült a legnépszerűbb számítógépes képernyővédő. Műveiből már 1988-ban CD-ROM-ot csináltak, talán ebben is övé a világelsőség. A Louvre – egy friss felmérés szerint – bevételének egyharmadát köszönheti neki. Ő a reneszánsz önmegvalósítás etalonja. Csak velünk fordulhat elő – és remélhetően csak egyszer –, hogy a belterjes és lektorálatlan szakmai ambíció a firenzei varázslót unalmas strómanná szürkítheti.

P. Szűcs Julianna

A művészettörténész dolga és munkája

Beszélgetés Eisler Jánossal

Eisler János művészettörténész. 1968 óta a Szépművészeti Múzeumban dolgozik, a szoborosztályon. 1974 óta kerületünk lakója.

Beszélgetésünk a Szépművészeti Múzeumról...

– ... Hasonlóan a Szépművészeti Múzeum valamennyi muzeológusához, a régi szoborosztályon én is kényszerpályán haladok, immár egy évtizede. Az építés előrehaladtával talán 2006-ban foglaljuk el azokat a helyiségeket, amelyek majd a felújítás után az osztály állandó kiállításának teret biztosítanak, most inkább időszaki, úgynevezett kamarakiállításban gondolkodunk. Én az elkövetkező évben, 2002-ben szeretnék egy Anyaga terrakotta című kisebb kiállítást rendezni, melyen a frissen restaurált itáliai quattrocento szoborműveket és az Iparművészeti Múzeum gyönyörű szép fajansz edényeit kívánjuk bemutatni...

A tanításról...

– ...1994-ben pályáztam a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Művészettörténeti Tanszékére, oktatói munkára. Úgy hiszem, szerencsés vagyok, hogy megnyertem a pályázatot. Nagy feladat a tanítás. Újra kellett tanulnom, és az elmúlt évtizedek kutatási eredményeiről szóló publikációk megismerésével kiegészítenem azokra a korszakokra vonatkozó ismereteimet, melyeket egykor, 1963-68 között tanultam. A mai diákok számára különösen időszerű a pozitivista alapok lerakása, hiszen ismereteik szélességben és mélységében – sajnos – messzire elmaradnak az egykor általunk, az egykori, általában latinos gimnáziumokban magunkkal hozott anyagtól. ...Nem lenne tisztességes az összehasonlítás a mával, de annyit változott a világ, hogy a gimnázium befejezésekor már érettebb hallgatók ma divatosabb pályára igyekeznek, hiszen a humaniorák – ilyen a művészettörténet is – messze nem kerültek még társadalmunkban az őket megillető helyükre. Magam részéről Debrecenben egyik fontos feladatomnak tekintem, hogy a nyugat-európai művelődés megismerésére ösztökéljem a hallgatókat, nemcsak a művészetére, hanem – ami ma szinte teljesen hiányzik az alsóbb szintű oktatásból – az eszmetörténetre is...

A kerületünkről...

– ...Újdondász vagyok a kerületben. Noha 1974 óta lakom e szép helyen, mégis úgy érzem, vendég maradtam itt. Vállalom ezt, s talán e körülmény lehetővé teszi azt, hogy kissé távolról szemléljem lakókörnyezetemet... Nagyszerű, tágas panorámák nyílnak a kerület magasabb pontjairól. Ha a Kis-Sashegy dombjáról letekintünk, a főváros talán egyik legszebb, dè mindenképp legtávolabbra nyúló panorámája bomlik ki előttünk – mély völggyel, kissé odébb a Várhegy nem túl magasra törő, szép vonalban húzódó gerincével, távol a Duna szalagjával. Ennek a széles átmetszésektől mentes panorámának a megőrzésére nagyon kell figyelni. A kerület lakosai büszkék lehetnek arra, hogy itt épült a főváros legsikerültebb új temploma, ezért drukkolhatunk, hogy a Felső-Krisztinavárosi plébániatemplom rekonstrukciója, illetve újjáépítése is jól sikerüljön. De nem vagyok építész, így inkább arról beszélnék, hogy az egykori, nem proccos, de mégis budai villanegyed mára még megmaradt, sok helyütt intim jellegét kellene megőrizni a kerületben. Hiszen a Németvölgyi út felett, sőt egykor a MOM parkban is – talán nem mondom pontatlanul – egykor még szőlőtövek sorakoztak, s az inkább nyári összejövetelekre alkalmas számos faház vagy tornácos földszinti építmény belső kertjei ma is csendes pihenőhelyei lehetnek az itt élő lakosoknak.

A modern művészetről...

– ...Mint minden szakmában, a művészettörténetben is annak művelője csak egy szeletet kutat. Jómagam a gótika és reneszánsz stíluskorszakok iránt érdeklődöm, ezen belül is főként a szobrászat emlékeit kutatom. Tehát ugyanennyire jogos és helyénvaló lenne azt kérdeznie, mi a kapcsolatom a többi képzőművészeti korszakhoz. Én azt hiszem, amióta a szakmát csinálom, tanulom a művészet értését. Így igyekeztem megismerni, megtanulni a XX. század művészetét. ...Arra azonban az idő múltával rájöttem, nem követhetem Thomas Mannt, aki azt mondta a modern kortárs művészetről: a korom művészete, vállalom, tehát az enyém – nos, én azon a véleményem vagyok, hogy nem érdemes minden korsen a művészet kérdéseiben nyílt vitára és átgondolt véleményalakításra. Nagyon fájlalom a rádió- és médiastílus elharapózását. Fájó és elérhetetlen számomra, hogy például Debrecenben egy elsőéves hallgató ízesen, egyénien beszél, és mire kikerül az egyetemről, ez lekopik, elvész – és sztereotípiákban formálja gondolatait...

Úgy érzem, az élet számos területén érvényes a régi mondás – a stílus maga az ember. Ha visszagondolok azokra a művészi tendenciákra, melyek kritikai attitude-ből születtek, és lebontani akartak, az jut az eszembe, hogy

Eisler János

társ jelenséget követni. Lehet, hogy ebben megengedhetetlenül konzervatív és szubjektív vagyok, de azt hiszem, nem minden fontos abból a korból, melyben élnünk adatott...

...A modernnel valami olyan kezdődött el a múlt században, ami gyökeresen, radikálisan új és más volt, mint a megelőző kultúrában a művészet... Magam, bevallom, tájékozódásomban már nem vagyok aktuális, munkámhoz kapcsolódó kérdések foglalkoztatnak. Az idő múlásával, sajnos, be kell látnom, nem minden nélkülözhetetlen számomra...

A kortárs műgyűjtésről...

– ...Van kortárs és modern mű, amit szívesen látnék lakásomban. Szerzeményezés mindig a lehetőségektől függött. Gondoljunk el egy képzeletbeli lakást, abban szívesen látnám egykori munkáimhoz kapcsolódó, vagy érdeklődéseimhez kötődő emlékeimet. Ilyenek lennének *Illés Árpád* tojástemperával festett szürrealista madarai és hüllői, tojásformái, *Szántó Piroska* metamorfózisba hanyatló virágcsokra, *Somogyi Győző* szitanyomat mappája, *Marosvári György* barátom növényi organizmussá alakított, ledobott blue jeans-éről egy grafika, a munkaasztalomon Luther Márton emlékmedál *Borsos Miklóstól* – annak emlékére, hogy segíthettem a Luther emlékkiállítás szervezésében, vagy egy szép érem Móra Ferencről – mivel édesanyám családja jól ismerte a Móra családot Kiskunfélegyházáról...

A szó és a kép művészetéről...

– ...A beszéd, a jól és értelmesen tagolt előadás lényeges dolog. Ha olyan távlatokig, vagy mélységig nyitom a problémát, mint Heidegger vagy Babits – utóbbi mondása: egy-egy mondat ablak a lélekre –, akkor megérti, mire gondolok. Lassú beszédű ember voltam és maradtam, a hallgatóimat is megfontolt előadásra, átgondolt válaszadásra, gondolatok kifejtésére bíztatom. Természetesen az önmagát megszüntető mű összetöri nézőjét is. Az a készítő, aki miközben csinál, arra figyel, hogyan teszi azt, nyilván olyan befogadóra számít, aki nem a műre kíváncsi, hanem sokkal inkább az alkotójára és saját magára. A befejezett mű – az bizony nagyon nehéz alkotás...

Generációs kérdésekről...

– ...Nagyon fontos kérdéshez közelít. Úgy hiszem, az én generációm pályavesztett, kikerült a szellemi élet vezetéséből, de feladatok elnyeréséből is. Az 1963-68 között végzett évfolyamokra nagy büszkeséggel tekintettem... Ha összeadtuk erőinket, 5-6 nyelven olvasó, majd értő és beszélő egyetemisták voltunk. Nyugati és hazai műveltségben egyaránt otthonosak voltunk, ha jól emlékszem...

A művészettörténész feladatai...

– ...Amikor mi a szakmát elkezdtük, órákig ácsorogtunk egy-egy kis falusi templom körül, sétáltunk régi városaink műemléki környezetében, kiállításokon egy festmény előtt hosszan időztünk, hosszasan görnyedtünk szép könyvek vagy rajzok fölé. Megilletődéssel, és várva azt a pillanatot, amikor megszólít bennünket a mű. Ma – nem szabad általánosítanom, de van ilyen példa is – belőkik a computert, az szolgáltatja az adatokat, a tudnivalókat. Bizonyára valami egészen mást, mint ami az orginális sajátja... A multiplikálhatósággal, generalizálással az egyéniséget érzem veszőfélben lenni. A művészettörténet is mélységesen objektivitásra, sőt személyiséged háttérbe vonására int. De végül is az emberiség történetében a nagy tehetségek munkáit és egyedi teljesítményeket örökít ránk. Hányszor és hányszor, egyéniségüket tárgyiasítva, művészi kvalitásba, valami sajátosba lényegítve és emelve. Ennek felmutatása, felidézése, az erre történő figyelmeztetés – talán nem nagy szó – tanúsítása a dolga és munkája a művészettörténésznek.

Jóry Judit

Családi Egészségnap

Ötödik alkalommal rendezték meg a Budahegyvidéki Családi Egészségnapot a XII. kerületi (MOM) Művelődési Központban. A rendezvény főszervezője *dr. Borsi Máté*, a Budahegyvidéki Egészségügyi Intézmény vezetője volt. Éppen a talpmasszázst próbálta ki, amikor megkérdeztük:

– *Gyógyító célból veszi igénybe?*

– Nem, csupán fáradtság ellen, egész nap „trappoltam", s éppen most adtam vért, én voltam a huszonötödik.

– *Miben különbözik az idei rendezvényük a korábbiaktól?*

– Idén a családokra koncentráltunk. Igyekeztünk programokat biztosítani a gyerekeknek, s a kicsik őrzéséről is gondoskodtunk. Nemcsak egészséges életmódra kívántuk őket ösztönözni, le is akartuk kötni őket, hogy szüleiknek ne okozzon gondot a részvétel.

– *Hogyan sikerült a rendezvény?*

– A tavalyihoz képest csaknem megduplázódott a látogatók száma, legalább kétezren tértek be a nap folyamán. Sajnos, délután szemerkélni kezdett az eső, így a gyerekek kézműves-programjait és a színpadi előadásokat a művelődési központban kellett megtartanunk. Legtöbben a szemészeti és a csontritkulás-vizsgálaton vettek részt. Ez érthető, hiszen e vizsgálatokra egyébként sokat kellene várni, itt oldottabb a környezet. Telt ház volt a könyvtárban rendezett előadásokon is. A hivatalos engedéllyel rendelkező természetgyógyászok is bemutatkozhattak. Legtöbben az auravizsgálatra voltak kíváncsiak. Készítettünk egy kérdőíves elégedettség-vizsgálatot, ennek kiértékelése után döntünk arról, hogy jövőre mit csinálunk másképp. Mindenesetre szeretnénk az allergia-vizsgálatot légzésvizsgálattal összekapcsolni; gerincvizsgálatot már idén is szerettünk volna biztosítani, elsősorban gyermekek számára, de nem tudtuk megoldani. Remélem, jövőre sikerül.

– *Ki finanszírozta a rendezvényt?*

– A kerületi önkormányzat térítésmentesen biztosította a művelődési központot, a többit a Raiffeisen Bank, a Zepter, s a különböző gyógyászati és egyéb termékek árusítói finanszírozták.

A kulturális programokról *Eördögh Judit*ot, a művelődési központ megbízott igazgatóját kérdeztük:

– A színpadi programokat az itt működő csoportok szolgáltatták – mondta –, természetesen ingyenesen. A látogatók megtekinthették a Bilicsi emlékkiállítást is, ahol ez alkalommal örökzöld dzsesszmelódiákat is hallgathattak. Az általános iskolásoknak és az óvodásoknak rajzpályázatot írtunk ki „Hogyan segítenék beteg társaimnak?" és „Egészséges életmód" címmel. 81 pályázat érkezett, elsősorban a Kós Károly és az Arany János iskolákból. Az eredményhirdetésre most került sor. A felső tagozatos gyerekeknél *Mohácsi Anita* (Kós Károly, V. b.) munkáját találtuk a legszebbnek, az alsó tagozatosok között *Balogh Katalin* (Arany János, III. b.), az óvodásoknál *Tóthpál Sarolta* kapta az első díjat. A beérkezett rajzokat a gyermekrendelőkben és tanácsadóknál bocsátják közszemlére.

A rendezvény érdekes színfoltja volt a mentőkutyás bemutató és a magasból mentő csapat, valamint a mentőautós ügyeleti szolgálat bemutatója. A csapat vezetője, *dr. Debreceni Katalin* innen, a bemutatóról indult az esküvőjére, kutyástól, mentőautóstól…

(K. Gy.)

Gyógyászati termékek árusítása

A szolnoki kutyás mentőcsapat bemutatója

FOTÓK: KOVÁCSZKY DÁNIEL

Folyosó Galéria

A természet szeretete képekben

A művészet akkor éri el igazi célját, ha hatással tud lenni az emberekre. Mindennapi rohanásunk közepette jó időnként megállni néhány pillanatra, s kívül helyezni magunkat ügyes-bajos dolgainkon. Tulajdonképpen ezen gondolatok munkáltak azokban is, akik annak idején életre hívták az önkormányzat 1. emeletén található Folyosó Galériát. A szeptember 18-án megnyílt kiállításon a kerületünkben élő *Illés Judit* nyugalmat árasztó tájképeit lehetett megtekinteni. Az alkotó festő-restaurátor édesapja révén már kisgyerek korában magába szívta a művészetek iránti érzékenységet. Pályája első 25 esztendejét a grafika töltötte ki. 1965-ben elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát, ahol olyan kiváló mesterektől leshette el szakmája fortélyait, mint *Kádár György* és *Konecsni György*.

Festészettel a nyolcvanas évek óta foglalkozik. Ezt a reklámgrafika iránti kereslet megváltozásával indokolja. Mivel 40 év festői stíluskeresése kimaradt az életéből, komoly problémát jelentett számára a maga egyéni hangjának megtalálása. Munkái között a tájképek mellett portrék, valamint absztrakt művek is jelen vannak. Színvilága az évek alatt egyszerűsödött; áttetszőbbé, világosabbá vált. A természet szeretete szinte valamennyi alkotásán kézzel fogható.

– Szeretett fáim, mint igazi élőlények adják át gondolataimat, érzelmeimet. Ők azok, akik emberöltőket túlélve némán, szótlanul közvetítik a kozmosz titkait, törvényeit – vallja a művész. Illés Judit alkotásait számos magyarországi település mellett bemutatták Szlovákiában, Olaszországban, Finnországban és Ausztriában is.

Mostani, hegyvidéki tárlatának megnyitóján *dr. Mitnyan György* polgármester az Egyesült Államok elleni terrortámadásra utalva arról beszélt, hogy az emberiség legfontosabb feladata az építés, melyben komoly szerepe van a művészetnek is. Ezen gondolatokhoz csatlakozva *Thomasz Miklósné*, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának főtanácsosa, titkárságvezető megállapította: a kultúrára ma nagyobb szükség van, mint valaha. Illés Judit képeiről szólva kiemelte: egyéni színvilágukkal olyan egyetemes emberi értékeket közvetítenek, melyek valamennyiünknek erőt adhatnak feladataink megoldásához. A sajnálatos események miatt kissé visszafogottra sikeredett megnyitón a Solti György Zeneiskola növendékei és tanárai muzsikával közreműködtek.

Janzsó Tamás

Zebegényi utca

Székely Miklós, Illés Judit, Thomasz Miklósné és Mitnyan György a megnyitón

FOTÓK: JANZSÓ TAMÁS

Eisler János, művészettörténész

Vlagjimir Alekszandrovics Igosev festőművész egy hónapja tartózkodik hazánkban, Csepelen rendezték meg műveiből kiállítását. A művész a Szépművészeti Múzeumnak ajándékozta, 1971-ben készült Kubacsi, Ibrahim c. olajfestményét. Képünkön a művész átadja festményét Dobrovits Dorottya és Eisler János művészettörténészeknek. (repr.)

Tükör, Budapest, 1978. okt. 29.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NAPLÓ
(VESZPRÉM)
Eisler László
1971 MÁR 1
Eisler László

1021

Forradalmi ifjúsági napok

— MA IFJÚSÁGI NAGYGYŰLÉS LESZ AZ SZMT SZÉKHÁZBAN — MEGEMLÉKEZÉSEK MEGYESZERTE — ÜNNEPÉLYES KISZES FOGADALOMTÉTEL — TÍZ NAP A KISZ-ÉRT —

A három tavaszi forradalmi ünnep, március 15., március 21. és április 4. jegyében hirdette meg a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség idei első félévi akció-programjának legjelentősebb eseményét, *a forradalmi ifjúsági napokat.* A három hétig tartó ünnepség-sorozat jelentőségét az is emeli, hogy most emlékeznek meg a fiatalok a KISZ fennállásának tizedik évfordulójáról. Ezekben a napokban szerte az országban ünnepi taggyűléseket tartanak a kiszes alapszervezetek, s emléklapokat, emlékjelvényeket adnak át az alapító tagoknak, és azoknak, akik már tíz éve tagjai az ifjúsági szövetségnek.

Veszprém megyében is, hasonlóan az ország többi megyéjéhez, *ma lesz az ünnepélyes indítás.* Este ifjúsági nagygyűlést tartanak az SZMT székház nagytermében, utána műsort hallgatnak végig a résztvevők. *Holnap minden városunkban megkoszorúzzák a fiatalok a 48-as hősök emlékműveit,* majd az alábbiak szerint alakul a program.

Pápa

Ma rendezik meg a középiskolások nyilvános szakköri bemutatóit, holnap délelőtt *ünnepi nagygyűlést tartanak a fiatalok, s ezen minden iskola ötven diákból álló díszszázaddal vesz részt.* Ezután kerül sor a középiskolák bemutatóira, a helikoni válogató versenyre.

A Tanácsköztársaság évfordulóján a Jókai Közgazdasági Technikumban az iskola és a KISZ alapszervezet névadójának — Jókai Mór és Geisler Éta — szobrát leplezik le a díszteremben. Mindkét szobrot a pedagógus KISZ szervezet egyik tagja, *Eisler László készítette.* Délután a Jevecseri vértanúk emlékműve előtt négyszáz új KISZ tag tesz fogadalmat. A *Forradalmi ifjúság* című megyei fotókiállítást április 4-én nyitják meg.

A pápai járás legjelentősebb rendezvénye az ugodi körzeti ifjúsági találkozó lesz, amelyen 35 alapszervezet kiszesei vesznek részt április 12-én.

Ajka

Diákifjúsági napot tartanak március 21-én a két szakmunkásképző intézet és a gimnázium valamennyi tanulójának részvételével. *Nagygyűléssel indul a nap, majd az új KISZ tagok fogadalomtételére kerül sor,* ezt szórakoztató kultúrműsor követi. Sportversenyeket is rendeznek egymás között a diákok, este pedig közös bált tartanak.

Az alapszervezetek egy része feldolgozta tízéves történetét, ezek közül a Jókai-bánya alapszervezetének története teljes részletességgel emlékezik vissza az elmúlt időszakra. A gimnázium kiszesei az egész város ifjúsági mozgalmának történeti dokumentumait összegyűjtik.

Keszthely

A keszthelyi fiatalok este a múzeum előtt gyülekeznek, s az úttörők és a kiszesek közös koszorút helyeznek el az emlékműnél.

Diáknapot rendeznek ők is március 21-én, ekkor tartják a fogadalomtételt. A színház klubhelyiségében a KISZ alapítótagjainak részvételével műsoros klubdélutánt és ifjúsági bált rendeznek. *„Tízéves a KISZ"* című kiállításukat is ekkor nyitják meg.

A járási rendezvények közül a legjelentősebbnek az április 3-ra tervezett sármelléki körzeti ifjúsági találkozó ígérkezik. *A találkozó ifjúsági nagygyűléssel kezdődik,* különböző bemutatókkal folytatódik, majd tábortűzzel és ifjúsági bállal fejeződik be.

Veszprém

A mai nagygyűlés és a holnapi koszorúzás után pénteken a szakmunkásképző otthon alapszervezete ünnepi taggyűlésen Táncsics Mihály nevét veszi fel. A *Tanácsköztársaság és a KISZ megalakulásának évfordulóján minden iskola és üzem alapszervezete megemlékezést tart.* A vegyipari technikum ünnepi műsoros délutánján az ifjúsági szocialista brigádok tagjait is meghívják, színészdiák-tanár találkozót rendeznek. A közgazdasági technikum a pártszékház nagytermében, a Lovassy gimnázium a Vörös Október Filmszínházban, a Kállai gimnázium pedig az iskola tornatermében rendez politikai ünnepélyt és műsort. A vegyipari technikum szervezésében ezekben a napokban tartják a *veszprémi KISZ-kupa sportversenyeket is.*

Az ifjúsági napok legszínpompásabb rendezvényének ígérkezik a kiszesek ünnepélyes fogadalomtétele, amelyet *a megyeszékhely felszabadulásának 22. évfordulóján, március 23-án tartanak meg a Vöröshadsereg téren.* Hétszázötven ifjúmunkás és diák, kétszázötven ifjúgárdista tesz fogadalmat ekkor. A fogadalomtételen a Néphadsereg és a Komszomol egy-egy díszszakasza is részt vesz. *Venczel János,* a megyei KISZ bizottság első titkára ünnepi beszédet mond.

A veszprémi járás kiemelkedő ünnepségét *Fűzfőgyártelepen* tartják szombaton a Nitrokémia és a MÜM intézet KISZ szervezetének közös rendezésében. A fűzfőgyártelepihez hasonló lesz a herendi és a peremartongyártelepi megemlékezés is, Peremartongyártelepen *a vállalat zászlót ajándékoz a KISZ szervezetnek.*

Az úttörőcsapatok is megemlékeznek ezekben a napokban a KISZ születésének tizedik évfordulójáról. A *„Tíz nap a KISZ-ért"* elnevezésű akció során az úttörők felkeresik testvér KISZ-szervezeteiket, és közös programokon vesznek részt.

Dél-Vietnamban az ameri-
ai csapatok a demilitarizált
vezet tőszomszédságában
a kambodzsai határ men-
n vették fel a harcot a par-
zánokkal. Az amerikai csa-
atokat a légierő és a tüzér-
ség támogatta.

A saigoni amerikai pa-
ancsnokság szóvivője szerint
z elmúlt hét végén összesen
ét úgynevezett téves lövöl-
özés történt Dél-Vietnam-
an. Az amerikai tüzérség
aját embereit támadta, és
szóvivő szerint a tévedés-
ek összesen nyolcvan halá-
os, illetve sebesült áldoza-
uk volt.

si háború" tonban?

tika legrangosabb és legbát-
abb ellenzői közé tartozik.
Természetesen ma még
em lehet világosan és vég-
gesen meghatározni: meny-
yi esélye van ennek a moz-
alomnak a sikerre. Annyit
onban le lehet szögezni,
gy a személyek kiválasztá-
, több szempotból is *átgon-
olt politikai akcióról tanús-
odik.*

Robert Kennedy európai
tja során felismerte, hogy
ohnson politikája nemcsak
: amerikai liberális közvé-
ménytől, hanem hovato-
ább a nyugat-európai hiva-
los köröktől is elszigetelő-
ött. Jellemző volt ebből a
empontból a londoni Ob-
erver washingtoni tudósító-
nak megjegyzése: *„Kennedy
enátort európai útján sokk
rte. Fel kellett fedeznie:
incs egyetlen felelős politi-
ai vezető Nyugat-Európá-
an, aki — bármit is mond-
on hivatalosan — magánbe-
zélgetésben el ne ítélné az
gyesült Államok vietnami
agatartását.* Végül a pápá-
al folytatott beszélgetése
orán VI. Pál a jelek szerint
rzékeltette, hogy Vietnam-
an semmiféle megoldás
em enyhítené többé az ame-
ikaiak felelősségét az egész
ilág szemében".

RFK—Fulbright kettős?

Ilyen körülmények között
obert F. Kennedy a jelek
zerint úgy döntött, hogy
*agához kell ragadnia a de-
okraták liberális szárnyá-
ak vezetését.* Fulbright
int esetleges alelnökjelölt

Fejér megyei Bizottsága
Szövetkezetek Veszprém
gyei Központja *megyei
tánc-fesztivált* rendezett.
gyénk hatvanhárom rend
resen vagy alkalomszer
működő csoportja közül
vett részt e — nem verse
szerű, — közel háromó
színpompás bemutat
amely *a Forradalmi Ifjús
Napoknak* volt egyik (
időben azt megelőző) esen
nye. A mintegy 520 főnyi kö-
zönséget és a szereplő együt-
teseket házigazdaként *Szabó
György*, a KISZ várpalotai
bizottságának nevelési felelő-
se köszöntötte. A táncszámok
közben *Kiss Ágnes, Szabó
Andrea, Szöllősi Teréz* és
Bozsoki Hajnalka működött
közre egy-egy szavalattal.

A műsor első felében elő-
ször a *városlődi művelődési
ház és földművesszövetkezet*
fiatal, másfél éve alakult
csoportjának táncszámaiban,
a Köszöntő-ben, a Kapuvári
verbunk-ban és páros-ban,
majd a hangulatos, sváb Mol-
nár-tánc-ban gyönyörködhet-

Csizmaverős. (Keszthelyi Agr

nehéz koreográfiájú, népi ar-
tisztikumával. A berhidai
művelődési ház és földmű-
vesszövetkezet megye- és or-
szágszerte, sőt külföldön is
ismert (nemrég Ausztriában
jártak, mint hírt adtunk róla!) együttese zárta a feszti-
vált, rangjához méltó szín-
vonalon. Számaik (három
Molnár-koreográfia: a már
látott Tápéi darudübögő, a
Terenyei páros és a Kónyi

Molnár-tánc. Előadja a vá roslődi FMSZ táncegyüttes.

tünk. A község táncosai *komoly fejlődésről tettek tanú-
ságot.* Közben, már az ő
számaik közé iktatva kezdte
meg bemutatkozását a pad-
ragi bányászfiatalok szak-
szervezeti csoportja (Tunyog-
matolcsi leánytánc, Tápéi da-
rudübögő, Székely páros).
Az öt-hat évvel ezelőtt ala-
kult csoport, amely sok szép
sikerrel, például a bodajki
országos fesztivál arany-fo-
kozatával dicsekedhet, sze-
mélyi összetételében mégis
új. Fejlődőképességét bizo-
nyította — a szólótáncot is
bemutató *Illés Sándor* veze-
tésével. „Hazai pályán", a
palotai közönség kedvence-
ként lépett színpadra a nagy-
multú „Szocialista kultúrá-
ért" kitüntetéses, négyizben
külföldön is turnézott *Vár-
palotai Bányász Táncegyüt-
tes.* Az Üveges leánytánc-ot
és a Darnózseli lovastánc-ot

verbunk; a Gyapjas-féle Ka-
locsai páros, valamint Ács.
Kalocsai párnás közül a leg-
utóbb említett pazar kiállítá-
sával is figyelemre méltó.

Az együttesek a zsüritől
szakmai tanácsokat, a ren-
dező szervektől díszokleveleket kaptak.

A műsor szünetében *Vá-
sárhelyi László*, a Népműve-
lési Intézet szakosztályvezető-
je, az ország egyik legkivá-
lóbb néptánc-szakértője adott
rövid nyilatkozatot lapunk-
nak e művészeti ág aktuális
kérdéseiről.

NAPLÓ: — *Hanyatlóban
vagy felemelkedőben van-e
jelenleg hazánkban a nép-
táncmozgalom ?*

VÁSÁRHELYI: — Az öt-
venes évek elején valóságos
néptánc-dömping volt Ma-
gyarországon; gombamódra
alakultak és működtek, ad-
tak rengeteg nyilvános mű-

Eisler Mihály

N.M. 932. VI. 19.

— **A Képzőművészet uj száma.** A *Gyöngyösi Nándor* dr. szerkesztésében megjelenő *Képzőművészet*, művészeti folyóirat juniusi száma rendkivül gazdag illusztrációs tartalommal jelent meg, a folyóiratot több mint félszáz kitünően sikerült reporduкció disziti. A cikkeket *Eisler Mihály*, *Jajczay János* dr., *Kőszegi László*, *Dénes* Tibor irták a mai magyar müvészet aktuális életéről. A magas nivóju folyóirat éves előfizetési dija 24 pengő.

NM. 932. VI. 19.

Eisner, Jos

Schönberger Ferenc:

Mellig, kissé balra nézve, tojásdad medaillonban. Caputiomot s kegyesrendi öltözetet visel. Haja rövid, bajusza s szakálla leberetvált. Felirata a kép alatt két sorban:

Franciscus Schoenberger
e scholis piis
A.A.L.L. et Philosophiae Doctor, Facultatis
Philosophicae Decanus emeritus, C.R. Convictus
Director, et Studiorum Humaniorum per Austriam
inferiorem Vicedirector, natus Posonii in Hungaria
25 Novembris 1754.

s alól középütt: Jos. Eisner del. et sculp.

Rézmetszet, méretei 20·4: 18·6 cm.

9920.

Sz. N. 481/98
112-98-818.

Petit

osztrák

Eissner József, rézmetsző;

1788-ban Bécsben [illegible].

Valószínű, hogy egy ideig Pozsonyban is dolgozott. Több magyar előrelőséget ábrázoló rézmetszete ismeretes.

megvan

Eisler Izidor
építész.

Szül. Budapest 1868.
Végzett a münchenei műegyetemen
Az oklevél honosításának éve 1909.

Neujegyzműegyetem 209. l.

Palota.

A bástyákkal és őrtor
hoz karfás hid csatlakozik, a
nak erőddel. Felirata fölül:

PALOTTA.

Rm., mér. a vk. 6.2: 8.1
Krekwitz,: Richtige Besch

140-95

Eisler, Jos.

Schoenberger Ferenc:

Mellig, kissé balra fordult, tojásdad medaillonban. Fején caputium, ~~van~~ hon, rövid haját előre fésülte, bajusza s szakálla leberetvált. Felirata a kép alatt nyolcz sorban:

Franciscus Schoenberger
e scholis piis
A. A. L. L. et Philosophiae Doctor, Facultatis
Philosophicae Decanus emeritus, C. R. Convictus
Director, et Studiorum Humaniorum per Austriam
inferiorem Vicedirector, natus Posonii in Hungaria
25 Novembris 1754
Obiit Viennae in Austria 20 Januarii 1820.

alól középütt: Jos: Eisler del. et sculp.

Rézmetszet, méretei a medaillonnak 12·7 : 9·8 cm.

9734

65-98-67 S.N. 100/98

ger a Biblia költészetében), *M. Nyr.* (1901), *Bloch Mózes-emlékkv.* (Bp., 1905. Maimuni és az Agada), *Vallás, hit és tud.* (Kolozsv., 1907), *M. Izrael* (1909/13), *Kolozsv. Hírl.* (1911: 142. sz. Régi m-ok a héber nyelvért), *M. Zsidó alm.* (1911. ua.), *P. Lloyd* (1911), *Múlt és Jövő* (1912: Nőegyletek szövetsége; 1913: A szerelem a Bibliában), *N. P. Journ.* (1914), *Izr. családi napt.* (1914/5), továbbá: *Allg. Zeitg. d. Judentums* (Berl.), *Israelit* (Lwów), *Isr. Monatsschr.* (Berl.), *Jüd. Presse* (Berl.), *Neuzeit* (Wien), *Oesterr. Wochenschr.* (Wien), stb. — Ú. m: 2. *A Talmud.* Vázlat, szemelvényekkel. Kolozsv., 1893. (Enyedi Mátyás álnéven). — 3. *Beszéd...Mendel Lázárné...ravatalánál.* Uo., (1899). — 4. *Az erdélyi orsz. főrabbik.* Uo., (1901). — 5. *Beszéd Kossuth Lajos szül. 100. évf. ünnepén.* Uo., 1902. — 6. *Egy babérlevél a Kossuth koszorújába...szül. 100. évf.* Uo., (1902). — 7. *Az igaznak emlékezete áldás.* Besz. Szilasi Móric ravatalánál. Uo., 1905. — 8. *A kolozsv. Izr. Nőegyl. 10 é. története.* Uo., 1906. — 9. *Emléklapok.* A kolozsv. Izr. Nőegyl. negyedszázados jubil. alk. Uo., 1921. — 10. *Jelentés az Erdélyi-Bánáti Orsz. Izr. Iroda működéséről.* (Erd.-Bánáti Izr. Hitközs. Szövets. Kiadv. 1., 2.) Uo., 1926. (Kétféle kiad., a második Vért. Arnold emlékiratával a függelékben). — 11. *Im wandel der Zeiten.* Uo., 1928. — Szerk. *A kolozsvári izr. felolv. egyk. évké*-t. (Kolozsv., 1906). — Álnevei és betűjegyei: Alfa; Ei; E–i; Enyedi Mátyás; Hungarus; M. E–r; -ny-.

EPhK. 1899/915. (Hellebrant). — *Pallas.* XVII. Bp., 1900. — *Petrik.* 1886–1910. Uo., 1908, 17. — *Morsz. vméi.* Pestvm., Uo., [1910]. — *Egyenlőség* 1911: 23. sz. 99. l. Arck. — *Révai.* VI., XX., XXI. Bp., 1912/35. — *Krücken-Parlagi.* I. Wien-Lpz., [1918]. — *Tolnai.* VIII. Bp., 1919. — *Barcsay.* II. Uo., 1921. — *Ványi.* Uo., (1926). — *EMIB.* Kolozsv., 1927. — *Friedman.* Bp., 1927. — *Osvát.* Nagyvárad, 1928. — *Ujvári.* Bp., 1929. — *Gutenberg.* VIII. Uo., 1931. — *Kozocsa.* Uo., 1939. — Önéletr. (1893. Sz.-hagyaték). — Gulyás-gyűjt.

Eisler *Mihály* (Kisteremia, Torontálvm., 1840. – Lázárföld, 1911.): ig. tanító (Sz. II: 1251. h.). — R. k. A reálisk. és a tanítóképzőt 1860: Szegeden elvégezvén, pályáját mint s. tanító B.-Komlóson kezdette. 1862/90: a lázárföldi előbb r. k., majd közs. isk. fő-, utóbb ig. tanítója. Nagybecskereken sohasem tanított! — Ú. m: 3. *Monographie d. Gemeinde Lázárföldje.* Nagybecskerek, 1900. (81. l. önéletr., arck.) — 4. *A Föld forgása a Nap körül.* Társasjáték isk. ünnepélyekre 5 dallal. Uo., 1910.

Petrik. 1901–10. Bp., 1917. — *Délvid. Tanügy,* 1912: 5. sz.; 6. sz. (Bányai Jakab). — Jaksich Mihály közl. (1925). — Gulyás-gyűjt.

Eisler *Mihály József*, dr. med. (Galgóc, Nyitravm., 1882. máj. 4. –): orvos. — Szülők: E. Ödön kereskedő, Stein Dorottya. A gimn.-ot 1892/900: Nagyszombatban, az egy.-et 1900/5: Bpen elvégezvén, uo. a budai Ambulatorium és a Ferenc József keresk. kórh. rendelő főorvosa, majd a MABI szakorvosa is volt. — Mű- és irodt. cikkei, tárcái, kvismertetései: *P. Napló* (1902. Vers), *P. Lloyd* (1906/15, 18, 24), *A Hét* (1908, 13), *Művészet* (1908), *N. P. Journ.* (1913), *Nyug.* (1914); orv. szaktanulmányai: *Internat. Zeitschr. f. Psychoanalyse* (1919/23), *Imago* (1920), *The Internat. Journ. of Psycho-Analysis* (1921, 2/3. köt.), *Gyógyászat* (1923), *Lélekelemzési tanulmányok* (Bp., 1933), stb. —

M: 1. *Aubrey Beardsley művészete és egyénisége.* (Az Orsz. M. Iparműv. Múz. Ismeretterj. Előadásai. 7.) Bp., 1907. — 2. *Elfenbeinturm.* Sonette. I. (egyetl?) r. Berl., 1910. (Ism. 1911: Jung-Ungarn 545. l., Nyug., I: 986. l.) — 3. *Unerlőste Welt.* Gedanken u. Sprüche. Bp., 1935. [1934]. (100 szám. példa is szerző aláírásával). — Álneve és betűjegyei A Hétben: E. M. J.; E. Mihály József; a P. Lloydban: Dr. E–r; Dr. J. M. E.; Dr. J. M. E–r; E–r; M. J. E.; M. J. E–r.

Pesti. Bp., 1936-ig. — *EPhK.* 1909/15. (Hellebrant). — *Petrik.* 1901–10. Bp., 1917. — *M. Kvészet,* 1935, 37. — *Orsz. Orv. Kam.* Bp., 1938/40. — Önéletr. (1925). — Gulyás-gyűjt.

Eisler *Miksa*, dr. med. (1854 k. – Bp., 1914. szept. 9., 60 éves): orvos. — Okl. 1877: szerezte Bpen(?) s uo. praktizált. — Cikke: *Gyógyászat* (1894).

Pesti. Bp., 1915-ig. (A bpi Tud. egy. orv. kar aranykv. ében ez a név nem található!). — Gulyás-gyűjt.

Eisler *Miksa*. — M: *„Allein auf der Welt"*. Gedanken z. Kunst d. Josef Israëls. Pozsony, [1909].

Gulyás-gyűjt.

Eisler *Mór* → *Vasfi Mór* (Sz. XIV: 985. h.).

Eisler *Ödön*. — Egyetlen leánya emlékére írt m: *Juda.* Ep. Gedicht. I. (egyetl.?) rész. Bp., 1904.

Gulyás-gyűjt.

Eisler *Teréz, Halász Gézáné*: p. isk. tanár. — Pályáját 1885: kezdette a munkácsi áll. p. leányiskolánál, melynek 1897/8: h. ig. is volt. 1901. X. 5: áthelyezték a szekszárdi ás. közs. p. leányisk.-hoz, 1922. VI: nyugdíjazták. Férje mint kir. főerdőmérnök a szekszárdi erdőgondnokság vez.-je volt (MTC., Bp., 1918). — Cikke: *munkácsi áll. p. leányisk. ért.* (1898: Nőnevelésünkről).

Az áll. p. leányisk. ért. Munkács, 1886/902. — *Az ás. közs. p. leányisk. ért.* Szekszárd, 1923: 4. l. — Gulyás-gyűjt.

Eisler *Zsigmond*, dr. jur. (1871 k. – Bp., 1928 előtt): ügyvéd. — 1896: nyitott ügyvédi irodát Bpen. 1911: a Belvárosi Takarékpénztár ügyésze. — Cikke: *Jogtud. Közl.* (1893). — M: 1. *Polgári törvénykezés.* (Grill-féle döntvénytár. VII.) Bp., 1906. — 2. *Főmesteri székfoglaló.* (A Deák Ferenc Páholy Kvt. a. 19.) Uo., 1911.

MTC. Bp., 1897/918. — *Orszgyűl. vál. 1913. é. névj.* IV. Uo., 1912. (41 éves). — *Barcsay.* II. Uo., 1921. — *Kozocsa.* Uo., 1939. — Gulyás-gyűjt.

Eisner *Ferenc* (Balassagyarmat, Nógrádvm., 1891. –): r. t. ig. — Szülők: Albert, Domur Erzsébet. 1917: mérnöki okl. szerzett Bpen. 1930: r. t. ig. uo. 1941: Pécsett élt. — M: 1. *Nyersbőrapadási táblázatok.* (Pécs, 1941). (Gárdos Pállal). — 2. *Kereskedői haszonkulcs-táblázatok.* Uo., [1942]. — 3. *Gabonaár gyorsszámoló táblázat.* Kijelölt gabonakeresk. haszn. Uo., [1943].

Műegy. Névj. Bp., 1929. — *Bp. that. vál. névj.* 59: 21. l. Uo., 1930. — Gulyás-gyűjt.

Eisner *Kamill*: keresk. tanácsos, gyáros. — Az Eisner Testvérek nemezgyáros cég tulajdonosa Kőszegen. — Cikke: *Honi Ipar* (1916: A m. nemezipar).

MTC. Bp., 1917. — Gulyás-gyűjt.

Eisner *Manó*, dr. jur. (Szeged, Csongrádvm., 1884. okt. 12. –): ügyvéd. — Izr. Szülők: Ignác m.tisztviselő, Schwarcz (Szekeres) Vilma. 1902: a szegedi piaristáknál leérettségizvén, 1907-ig joghallg. Bpen és Kolozsvárt. 1907/12: és

EISLER Mihály József pszichológus, müvészeti író

GULYÁS P.: Magyar írók ...Us.
VII. Bp., 1990.

MDK

Eisler Izidor

Alpár Ignác mesteriskolája. Épitő Ipar-Épitő Művészet. 1924. márc. 1.

EISLER Károly
91 10.18

Új Muvészet

Eissler Johann, lakatos

Győri Szemle, 1932. III.,235-236.

Stengl Marianne: Győr müemlékei.

Eissner metszö.

Figyelmezö. 1837. I. 3. sz.

Eisner Antal

pallér bővitette ki 1787-89 között a békásmegyeri rk. templomot.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 13351

1011

Eznet

Eisler Lia

30	Fuvarosok	olajf.	300.— P
31	Kupé	„	350.— „
32	Fehér házak	„	100.— „
33	Utkaparók	„	450.— „
34	Angyali jelenés	„	200.— „
35	Veszprémi tájkép	„	150.— „

V

Nemzeti Szalon 1937
Tavaszi Szalon

1343

1343. Frances

Sz. Veneziában 1712-

A Doge-palota belseje.

A gótikus palotának udva
beli bronzmedencze van, szem
Guglielmo Bergamasco által ké
térben pedig Szent Márk tem
A jobbról álló épületbe szobro
és úgy ennek, mint a palota ba
többen néznek az udvarra, hol a
tokban járnak-kelnek és beszélge

Vászon, méretei 97 : 120 cm
1894 október 22-én Gebr. Bourgeo
K-án (131–95). — Elszámoltatott 1
Az elszámolásra nézve lásd a 341
28-iki 61301 sz. min. előadmányi ív
az 1900 november 28-iki 4561 (63
26-iki 373 eln. sz. leirat (464–9

Kifüggesztésére vonatkozó ada
ban. 1906 : VI. 223. *Francesco Gua*
1906, 1910 : VI. 223. *Fr. Guardi*

Jegyzet. L. az 1896-iki lajstr
— Preisliste Nº 28.

Vét 1894

Eisler Lia

EISLER LIA		Pengő
36	Varrónő, olajfestmény	300.—
37	Tükrös csendélet, olajfestmény . . .	200.—

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon
1936

MDK

Eisler Lia: Varrónő, olf.
Tükrös csendélet, olf.

Nemzeti Szalon, 1936. ápr.
XI. Tavaszi Szalon

MDK

Eisler Rozália

Akol, olaj

Corvin Áruház képzőműv. kiáll. 1942. szept.

MDK

Eisler Rozalia

Szik-tó, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 -1941 Jan.12. 11.1.

MDK

Eisler Rozália, festő

257. Menekülők Olf.

Bp.Mücs.-"A Magyar Művészetért." Képzőm.Kiáll. 1942. jun.6.-22.

Kat.12.1.

megvan

Eisler Rozália
festő

l

Redő Ferencné
Eisler R.

MKSz 1947

Eisler Lia

Pesti Napló képes mell.
1936. ápr. 26.

ROTO-GYA
vegyileg
tiszta

M.D.K.

Eisler Rozália

d.:Husz képzőművész az V. Corvin Tárlaton" cimmel ir a kiállitásról, amelyen bemutatták a müvész olajfestményeit is.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. okt. 16-22
V. évf.x 42. sz.

Eisler Lia

festő

Műcs. kiáll. 1937-től

Pipics 112, l.

Titel TV. 102

Eisler Rozália MDK

Menekülők, olf.

Műcsarnok 1942 [redacted]

A magyar művészetért c.kiáll.

Eisler Rozália MDK

Szik-tó, olf.

Mücsarnok 194o A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

Eisler Rozália

A Corvin Áruház ötödik képzőművészeti bemutatóján szerepelt.

N. n. 1942. X. 6.

E i s l e r L i a .

1936 Tavaszi Szalon.

Varrónő,olajf,
Tükröscsendélet,olajf,

1937 Tavaszi Szalon.

Fuvarosok,olajf,
Kupé,olajf,
Fehérházak,olajf,
Utkaparok,olajf,
Angyali jelenés,olajf,
Veszprémi tájkép,olajf,

Nemzeti Szalon ✓

Sz. 1919 okt 5. Bp. – Aba Novak 1931-33
Szabish. Lvéri Grün-wald 1934-36
1945 Szétbomb mutterem Aradin.
óta
tinhár és Filmmův Fürsh
ig. h. 1954-ig
Lépcsarnok nak dolg

(Vörös)
Eisler Rozália (Lya)

(Aradi-u. 59.)
Csanády u. 5

Szinyei Társ. Tav. Szal.

1936 ápr.-máj. (N. Szal.): Varró-nő, Tükrös csendélet, of.-
1937. máj. (u.o.) #
Nemz. képzm. kiáll. 1937. ápr.-jun. (Műcs.): Tanya, Répakapálás, Tükrös csendélet. — M. Művészetért kiáll. 1940-41. (Műcs.): Szik-tó, of. — 1942. (u.o.): Menekülők, of. — Corvin Árnház, 1942 szept.: Akol, of. —

#, Fuvarosok, kupé, Fehér hárak, útkaparók, Anyali jelenés, Veszprémi tájkép, of. — 1940. máj.-jun. (Ernst): Akol, Füves csónak. —

Eisler Lya

l. Tavaszi Szalon

XIII.

V

1943. VIII. 25. (54.45 b vk.) Sp

" IX. 23. Zámbory Soós Lajos

" X. 25. Nagycsi ref. T

XI. 5. " "

22.) Kisebb. helyg.

?

lásd. Stitel Kimutat

(Akosi stb. ?)

Eisler Rozália
festő

l. Tavaszi Szalon
XV. 40. sz
44. sz

V

MDK

Eisler Lia festő

/e.a./: A Szinyei Társaság Tavaszi Szalonja. Ujság. 1937. V.16.

Eisler Lia MDK

Répakapálás

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Eisler Lia

MDK

Tanya

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Eisler Lya festőművész MDK.

Szerepel az Ernszt Muzeum Tavaszi Szalon c. kiállitásán.

Pesti Hirlap, 1938. április 1o. 1o. 1.

MDK

Eisler Lya

A Szinyei-társaság Ernst-Múzeumban rend.kiáll.-án szerepelt.

Cikk: (d.r.) Tavaszi Szalon

Függetlenség (Bpest) 1938.apr.10.

MDK

Eisler Lia, festö

Tanya. 16.1.
Répakapálás. 18.1.
Tükrös csendélet. 22.1.

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzőmüv. Kiáll.
Bp.1937.ápr.29.-jun.2o. Kat. 16.1. és 18., 22.1.

MDK

Eisler Lia, festő

Nemz. Szalónban: Szinyei Tars. Tavaszi Szalonja
(renderte Szőnyi István és Herman Lipót)
PN 1937 V. 16

MDK

Eisler Lia

Fuvarosok, olaj
Kupé, "
Fehér házak, "
Utkaparók, "
Angyali jelentés, olaj
Veszprémi látkép, olaj

XII. Tavaszi Szal. N. Szal. 1937. máj.
8 1.

Eisler Lia MDK

Tükrös csendélet

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Minden jog

Tilos sokszorosítani

MDK

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Ø Eisner Oszkárné öro

erüstumves

Miskolc

Nemesfém 1941

198. l.

836.

I

384.

836. Spanyol festő.

A XVIII. századból.

VIII. Orbán képe. (?)

A mellig látható és kissé jobbra fordult pápa camaurát és piros cappát visel. Rövid haja, szemöldöke, bajusza és gyér szakálla őszbevegyült, szeme barna és homloka ránczos. Ingének lehajtott gallérja széles és cappájának gombjaiból hat olvasható meg.

Vászon, méretei 52 : 43·5 cm. — Mündler: XIV. 31.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: V. 37. *D. Velasquez:* Das Bildniss eines Papstes in Brustsẗück. — 1815: VI. 37. *D. Velasquez:* Das Bildniss eines Papstes in Brustsẗück.

Sigmund Eisner, kézműves

A 15/16.sz.ban a Funck textil cég üzleti könyveiben szerepel a neve Sopronban. 287.old

V.Kovács Sándor: Adatok Sopron osztrák kereskedelmi kapcsolataihoz a késő középkorban 286.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XX .évf. 1966 Sopron

Sigmund Eisner, kézmüves

A 15/16.sz.-ban a Funck szág textil cég könyveiben szerepel Sopronban, valószinüleg az adósok között. "Sigmund Eisner" Handwerker", 1521-1524. 287.old

V. Kovács Sándor: Adatok Sopron osztrák kereskedelmi kapcsolataihoz a késóközépkorban 286.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XX .évf. 1966 Sopron

Eissermann Richard

festő

Közlezrkiáll

1425. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

magyar

Eissler Johann

győri lakatos kérvi-
tette a győri ferencrendi
templom tornyából tűz-
toronnyá (így) alakí-
tott torony toronyőri
erkélyének erkélyvácsát
1789(?)-ben.
Ez a torony ma már
nem áll.

Stengyőr. 38. l.

Klotild, Klotild

4 HÉT

Kar. sz. Fer., Kerény

5 KE

Bonifác, Bonifác

6 SZE

Norbert, Norbert

7 CSÜTÖ

Róbert, Róbert

8 PÉN

Jézus szents. Sz., Medárd

9 SZOM

Félix, Félix

Ø Eissner F

bécsi acélm

l.

Kremszéplit

55. l.

Schafen Vorstehet. — 1843: I. 81. *M. D. L. Gourte:* Eine Landschaft stb. — 1835: V. 29. *M. D. L. Gourte:* Eine waldige Landschaft mit Hirten und Schafen. — 1844: V. 26.

M. D. L. Gourte: Waldige Landschaft mit Hirten und Schafen. — 1865, 1866, 1867, 1869: I. 24. *Gourte M. D. L.:* Erdős táj pásztorokkal és juhokkal.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: I. 24. *Gourte M. D. L.:* Erdős táj pásztorokkal és juhokkal. — 1873: I. 24. *M. D. L. Gourte* (?): Waldige Landschaft mit Hirten und Schafen. — 1876, 1878, 1879: XIII. 451. *Ismeretlen:* Tájkép legelő juhokkal.

Eissner Xav. Ferencz, osztrák rézmetsző a mult század elején Bécsben. Magyar vonatkozású műve: Gróf Pálffy János arczképe. Aláírás: Graf Johann Palffy. Rézmetszet. 8.-r. Jelzése: P. Fendi del. Franz Xa. Eissner sc. Megjelent a Hormayr-Mednyansky-féle Taschenbuch 1828. évfolyamában.

Eissner Xav. Ferencz

osztrák zúmetsző

L.

Szendrey - Szentiványi

430. l

~~Bacsányay Bobála~~ ~~V. 292.~~

Ø Eiszelt Vince

rajzoló

l.

Mihalik Miklósbőt

48, 49. l.

sokszor

R. BRAKENBURG

Eiszer György

könyvkötő

Magyszeben

XVIII. k.

l.

Steinhofer

I. 74. l.

Oeiszler Zsigmond

1873/74

Ferképzőmfoiskővk
1932-33.781.

kat crosch vegyítik kínai és gótikus elemekkel. A francia könnyedség és törékenység helyére a célszerűség és szolídabb felépítés lépnek. Ch. alapítja meg a mahagóni uralmát az angol bútorművességben. Hiteles művei csak csekély számmal állapíthatók meg többnyire előkelő angol családok birtokában és nehéz a valódi Ch.-bútorokat megkülönböztetni. Igen nagy hatással volt korára és a Ch. név valóságos gyüjtőnév lett. — Irodalom: O. *Brackett* (London. 1924), *Blake*, Le meuble anglais période de Ch. (Párizs. 1924).

CHIRICÓ (ejtsd: *kirikó*), *Giorgio de*, olasz festő, * Volo (Görögország) 1888. a futuristák legkiválóbbjainak egyike, aki a művészetében feltűnő geometriai és konstruktív elemek mellett erős hangulati hatásokkal dolgozik. 1911—14. Párizsban Picasso, Apollinaire, Severini köréhez tartozott. A háború után. Picassóhoz hasonlóan, a klasszikus művészet felé hajlik. Nagyszerű kettős képmása (1919) a modern olasz művészet legkiválóbb alkotásai közé tartozik. Írt is: Rodinről, Gauguinről. Raffaelről. stb — Irodalom: *George* (Párizs, 1928). *Ternovatz* (Milano, 1928).

CHIROGRÁFIA. írott forrásokban előforduló elnevezés, mely látszólag olyan fémberakást jelöl meg, melynél a fémek egymásba csak be vannak rakva, nem mint a tausírozásnál, hol össze vannak kalapálva. Ennélfogva nem vonalas, hanem nagyobb felületű berakásokról van szó.

CH'IU YING, kínai festő, a Ming-korszak egyik legnagyobb művésze. Híresek voltak régi mesterek után készült másolatai, de amellett eredeti kompozíciói is, mint a Halhatatlanok sakkjátéka és kiránduló tudósokat és művészeket ábrázoló képei.

„Denn nichts ist unbändiger, als der zürnende Hunger,
Der mit tyrannischer Wut an sich die Menschen erinnert,
Selbst den leidenden Mann mit tiefbekümmerter Seele.
Also bin ich von Herzen bekümmert; aber beständig
Fordert er Speis' und Trank, der Wüterich! und ich vergesse
Alles, was ich gelitten, bis ich den Hunger gesättigt."
(Homer: Odyssee, VII.216-221)

Beatrix Eitel

Lévay Jenő / Beatrix Eitel

Die Wege von Beatrix Eitel und Jenő Lévay kreuzten sich 1998 während der Finissage zum Internationalen Künstlerlager in Győr. Seit dieser Zeit verbindet sie eine künstlerische Freundschaft, die sie nun erstmals auch in einer gemeinsamen Ausstellung zusammenführt. Die Rauminstallationen aus Draht, Papier und Kunststoff von Beatrix Eitel kommunizieren mit den graphischen Arbeiten von Jenő Lévay entlang eines Zitats aus Homers Odyssee.

Kulturprogramme

7. – 28. Juli

Lévay Jenő / Beatrix Eitel

Odysseus Büffet

Ausstellung

Galerie des Goethe-Instituts

Eröffnung

6. Juli, 18.00

Einführung

Gábor György

29. Juli, 11.00

Café Philo

Reden wir über Neid, Vorurteil und Haß?!

Gespräch

Café <eckermann>

Moderation

Monika Lutsch

In deutscher Sprache

Das Café <eckermann> ist ab 10.00 geöffnet.

7. – 10. August

A poézis elvén Das poetische Prinzip

Dichterfestival

PETER EITEL, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 115.- Herr Peter Eitel
Felvétel ideje: 1790. 6. Juny.
Hová vették fel: Iziko ?.

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

EITELBERGER, Carolus harangöntő

Kassa

MURAKÖZI Ágota: Adalékok a 17. századi harangok kérdéséhez a Felső-Tisza-vidéken. = A Nyiregyházi Jósa András Muzeum Évkönyve, XXVII/XXIX. (1984-1986) 1990 195.p.

Hejce,Rk.templom, 1731

EITELBERGER, *Rudolf*, osztrák művészettörténész, * Olmütz 1817, † Bécs 1885 A bécsi egyetemen a művészettörténet tanára és az osztrák iparművészeti múzeum egyik alapítója és vezetője volt. Sok magyartárgyú értekezése jelent meg a bécsi központi műemlékbizottság kiadványaiban és Mittelalterliche Kunstdenkmale des österreichischen Kaiserstaates (2. köt., Stuttgart 1858—60) c. művében. Elszórt értekezései összegyüjtve Gesammelte Kunsthistorische Schriften címen (4. köt., Wien 1879—84) jelentek meg. Nagy érdeme a Quellenschriften für Kunstgeschichte und Kunsttechnik c. fontos kiadványsorozat megindítása is.

E. G. I. 278 l

Pancsova.

A Temes Flu által szel
a vár térrajzát szemléljük, me
gyelmünket. Felirata fölül:

PANCSO

Szines rm., mér. a vk. 4.7

140-9

D Eitelberger, Rudolf von

l. 52-52?

Lux Géza

A Zsámbéki templomrom. Bp. 1939

1. l. 5 l. 8. l.

Az 1911 évi Deczember
kegyes sorraira csak ma vá
mazott ügyeim halsztást ne
lat kidolgzásánál tarok! -
heti türelmüket kikérem---
zéküt és bocsánatot kérve!
Ö Méltóságának kivál

Eitelberger Rudolf
von

l.

Hevesi Oest
120, 157, 275 l.

Római ezüst-hüvely-papnes maradványai

VIII. 126.

Ø Eiselklaus, Philipp

ötvös

l.

Csat-Frey Öst Kunstt

XXIV. k.

XXX. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MÜVEK.
112

Luschin von Ebengreuth, A. Die wiener Pfen-
ninge.
Wien, 1877.

füz. 2 drb.

EITELBERGER, Rudolf von

FRODL, Walter: Idee und Verwirklichung.
Wien: Böhlau, 1988

37, 49, 82, 92, 111-113, 115, 118-121, 130-132,
141, 143, 149, 155, 167, 176-178. p.

kepes. 92. p.

megírva Eitelperger Károly

harangöntő

Gentmüeml

157.1

Szám 7253 /1916.

Határidő: .....

A válaszirat alapjául szolgáló megkeresés
száma .....

Tárgy: .....

.....

.....

A pécsi állami
régi lőporos tornyot a Na
gyes 1913. év nyerán rest
Tájékozatlan
kintetű Bizottságnak, mik
Az intézet raktár-helység

Eitelsperger Károly

karaugöntő

L.

Szendrey - Szentiváni

430. l.

~~Baranyai József dr. V. 305.~~

Eitelperger Károly

Kassai harangöntő

Hejcei rh. templom

kis harangja 1731

Inul

~~Balta köböl, öskori VIII-151.~~

Eitelsperger Károly

bronzöntő.

Kassa 1701.

lásd

Mih. Rákóczi. 216.l.

V.

'állás- és közokt. m. kir. Ministerium .	60 db
'áradkai gk. templom	2 „
'enécei (Venécia) gk. templom	1 „
étel, államsegélyből, lásd: *Letét,* állami.	
ízköz, Alsó-, lásd: *Alsó-Vízköz.*	
ízköz, Felső-, lásd: *Felső-Vízköz.*	
örösvágási rk. templom	3 „

*

ándék	**659 db**
étét	**2066 „**
Összesen . .	**2725 db**

mert ezen a határidőn túl a Társulat értök felelősséget nem vállal.

Budapest, 1911. június havában.

Az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulat Elnöksége.

TERVPÁLYÁZATI HIRDETMÉNY. A Magyar Építőművészek Szövetsége a Nemzeti Szinház elhelyezésének és ezzel kapcsolatosan a Rákóczi-út betorkolásának kérdését oly nagyfontosságúnak és oly elodázhatatlannak tartja, hogy szükségét érezte a kérdés lehető és művészibb megoldását saját erejéből elősegítendő, a rendezés, illetőleg a szinházelhelyezés megoldására nyilvános tervpályázatot hirdetni. A pályázatban résztvehet minden magyar polgár. A pályázat a Nemzeti Szinház elhelyezésének és a Rákóczi-út betorkolásának rendezését öleli fel, mely rendezés keretébe a M. É. Sz. által a pályázóknak díjtalanul rendelkezésére bocsátott helyszínrajzban megjelölt határig minden belevonható. A pályázatnak egyedüli célja minél több, érdekesebb és művészi eszmét szerezni, ennélfogva telekértékszámítások stb. teljesen mellőzendők. A pályázónak eszméjét 1:500 méretű helyszínrajzban kell bemutatnia, de ezenkívül még tetszés szerinti rajzokkal is illusztrálhatja azt. A terveket 1911 augusztus 15. esti 6 óráig névaláírással kell benyujtani a M. É. Sz. helyiségében. A pályázó tervének benyujtásával elismeri a M. É. Sz. jogát, hogy pályatervét további megkérdezése nélkül is közölheti. A terveket elbiráló bizottság tagjai: Bárczy István polgármester, Molnár Viktor államtitkár, a szövetség 4 választott tagja és pedig Lechner Ödön, Palóczi Antal, Spiegel Frigyes és Málnai Béla. A biráló bizottság 3 hét alatt dönt. A tervek a M. É. Sz. helyiségében ki lesznek állítva. Első díj a M. É. Sz. aranyérme, II. díj 600 korona, III. díj 400 korona. Budapest, 1911 április 20. Komor Marcell ügyvezető titkár, Lechner Ödön I. mester.

Múzeális ügyek

NEMES MARCELL ADOMÁNYA. Iparművészeti Múzeumunk igen értékes gyüjteménnyel gazdagodott, melyet Nemes Marcell, az ismert kiváló műbarát áldozatkészségének köszönhet. E gyüjtemény kiváló darabja egy díszes németalföldi reneszánsz-korabeli szekrény, melynek értéke meghaladja a 10,000 koronát. Ezenkívül 159 tárgyat adományozott, köztük római üvegek, limogesi zománcművek, egy XIV. századbeli perzsa cserépkorsó, török fayenctányér stb. Nemes Marcell jövőben még egyéb adományokat akar a múzeumnak juttatni.

A KŐSZEGI GYÓGYSZERTÁR. Már két izben röviden megemlékeztünk e folyóirat hasábjain (1910. évf. 35. old. és 1911. évf. 37. old.) arról, hogy a kőszegi, 1681-ből származó és 1775-ben átalakított gyógyszertárt az O. M. Iparművészeti Múzeum igazgatósága megszerezte és megfelelő helyiségben, megtisztíttatva a többrétegű festéktől, eredeti állapotában a múzeum földszinti csarnokában kiállította. A gyógyszertár berendezés, ez időből, az egyedüli Magyarországon, méltán tarthat számot úgy a szakemberek, mint a nagyközönség érdeklődésére. Anyaga tulnyomó részben tömör diófa, helyenként találunk azonban furnirozást is (főleg a párkányzatokon). Felszerelése közül a felső polcokon elhelyezett fatégelyek, az opál és tejüvegtégelyek (a szemben levő állványon) a palackok jórésze és az egyik rézmozsár a XVIII. századból származnak. A többi felszerelési tárgyak a XIX. század elején készültek. Így például a kék pajzsjegyü, zöld koszorúval díszített hengeres porcellántégelyek 1826-ban. Ebből az időből valók s a másik rézmozsár a keménycserépből való „Sumerein" jegyü tégelyek és a két Biedermayer-stílusú mérleg. A borjúbőrkötésü: „Receptenbuch zum goldenen Einhorn des J. E." 1823-ban készült. Az Iparművészeti Múzeumban való felállítás óta a gyógyszertár berendezése három ide vonatkozó tárgygyal gyarapodott: két XVII. századi vörös márványasztalkával, melynek tagozott lapját ágaskodó oroszlán hordja. Az egyik csészében orvosságot kever, a másik mozsárban tör. E két asztalka a budai várban levő ú. n. városi gyógyszertárból származik. A harmadik tárgy, egy bronzmozsár a kassai jezsuiták gyógyszertáráé volt. Felirata: APO. COLL. SOC. IESU. CASSOVIAE. 1731. FECIT. CAROLUS EITELSPERGER, egy kassai XVIII. századá bronzöntő nevét örökíti meg számunkra. π.

Szakirodalom

DAS MODERNE BUCH. Herausgegeben von Dr. Ludwig Volkmann, Vorsteher des deutschen Buchgewerbe-Vereins in Leipzig, unter Mitwirkung hervorragender Fachmänner. „Die graphischen Künste der Gegenwart". Band 3, 313 Seiten, Stuttgart, 1910, Felix Krais.

Egy könyv a „könyvről", mint az emberiség egyik legjelentékenyebb kulturfaktoráról, vagyis inkább annak technikai kiállításáról, mindazoknak a technikai és iparművészeti tényezőknek figyelembevételével, amelyeknek a könyv anyagi létrehozásában szerepe van s amelyeknek ismerete nélkül a modern könyvipar törekvéseiről egységes képet alig alkothatunk magunknak. Ha tehát nem is a könyv szellemi tartalma a tárgya e műnek, azért nem kevésbé számíthat általános érdeklődésre, mert ma már minden művelt olvasóra nézve nélkülözhetlen a könyvekből merített szellemi táplálék mellett azokat a külső értékeket is mérlegelni tudni, melyeket a könyv mint a művészeti technika tárgya a „reprezentatív könyv" képvisel.

A könyvtechnika és annak modern segédeszközei mai rohamos fejlődése mellett kétségkívül hálás fel-

Magyar Iparművészet
1911.

adat e fejlődés összes anyagát rendszeres feldolgozásban nyujtani a közönség elé s ennek legalkalmasabb módszeréül kinálkozik, mint a jelen mű teszi, az erre vonatkozó szaktevékenység minden ágában a legjelesebb szakembereket szólaltatni meg, s ezzel minden dilettantismustól ment sokoldalúsággal vázolni a könyv előállításának összes fázisait. Így azután alapos specialisták avatnak be a könyv, mint iparművészeti termék megszületésének minden titkába és processzusába s ezzel áttekintést nyerünk a modern könyvkiadó-üzlet bonyolult gépezete fölött is.

Ma már szerencsére tul vagyunk a hetvenes évek úgynevezett díszkiadásai áramlatán, melyek a maguk surrogat-technikájukkal, mesterkélt dekorativ ékítményeikkel elrettentő például szolgálhatnak a mai ízlés előtt; letünt az illusztrált remekirók kora közönséges fapapirosaikon, kopott betüikkel, édeskés képeikkel; az aranymetszetű kötetek és rikitószínű kalikókötések divatja, túlon-túl elborítva aranynyomású ornamentumokkal, míg az első lap meszes, fehér, fénylő papiron moiré-utánzatokat mutatott. Ez volt az a sablon, amelyben élő és holt nagyságok szellemi alkotásait nap-nap után beadták a jó publikumnak, mely azokat kegyeletesen őrizte, úgynevezett salon-ja asztalán. Álság és üres látszat uralkodott itt is, mint az iparművészeti ízlés más terein s csak a mult évtized reformmozgalmai teremtették meg a könyviparban is az egészségesebb fordulatot, főleg Morris alapvető fáradozásai nyomán, aki a régi mestereket alapos tanulmány tárgyává tette s ezzel utat mutatott a könyvművészet igazi feltámadásának, a könyv modern kiállításának. Jól tudjuk ugyanis, hogy korábbi időkben, midőn a műveltség kevésbé volt még elterjedt s az olvasás kis körökre szorítkozott, a könyv, mint olyan, önmagában is objektiv értékelés tárgya volt, s a könyvnyomtatás feltalálása előtt minden könyv, már fáradságos kézirati kiállítása miatt is, önálló beccsel birt. Gyönyörű missalék, bibliák és imakönyvek mutatják annak a reprezentativ könyvművészetnek a magas színvonalát, melynek a szerzetesek celláiban volt a bölcsője. És hasonló művészeti kvalitásokban bővelkednek a könyvnyomdászat inkunabulái is, amelyek, épp mivel a kéziratmásolás termékeivel kellett kezdetben versenyezniök, nemsokára a tiszta typografiai szépséget kiváló tökéllyel tudták érvényre juttatni.

Nehány áldozatkész kiadóé az érdem, hogy a közönség ízlésének nevelését ebben az irányban is megkezdette, mintaszerű nyomdai termékek közzététele által, s ezzel lehetővé tette, hogy a könyvpiacon ma már a luxus-kiadások rendezése gazdaságilag is kifizesse magát, s hogy nemcsak szenvedélyes bibliofilok, hanem a művelt közönség nagy körei is támogassák a könyvipar ily irányú vállalkozásait.

Visszatérve munkánkra, csak röviden soroljuk fel az egyes fejezetcímeket, melyek alatt a munka részletesen tárgyalja a könyv technikai faktorai közt a papirt, a betűt, a betüöntést, a szedés formáit, a gépszedést, stereotipiát, galvanoplasztikát, a gyorssajtó gépek fejlődését, a szint, a könyvnyomtatást, az illusztrációt, a hármas színnyomást, a domború nyomást, lithografiát és kőnyomást, a kartografiai reprodukciók technikáját, a hangjegynyomást, a fotomechanikai illusztrációt, a könyvkötést, a könyvtárt és az új könyvművészetet.

A legjelesebb szakirók fejtegető és tájékoztató előadását mindenütt nyomon kisérik a szemléltető nyomáspróbák is, amelyek a szöveget magyarázzák és támogatják. Rendkivüli nagy bőségben és választékban találnak itt bemutatásra a legelső nyomdák legjelesebb alkotásai, minden téren és minden irányban. Ezek a mellékletek, megannyi remek műlapok, a legtökéletesebb kivitelben, amelyek a legszigorúbb kritikát is kiállják és fogalmat nyújtnak arról, hogy mire képes a modern könyvtechnika.

A képnyomás különböző technikával ismerős szemre nézve például mi sem lehet tanulságosabb, mint az elsőség pálmájáért versengő különféle nyomtatási módok mesteri nyomásainak összehasonlító megfigyelése. Félremagyarázhatlanul kitetszik ebből, hogy a könyvnyomdász a magas nyomási eljárásban s az eddig legolcsóbb képnyomás terén, művészi hatás tekintetében mind közelebb jutott a drágább mélynyomási eljáráshoz. De a lapos nyomás (kőnyomás) is sok haladást tett ebben az irányban. Legújabban azonban hirtelen a mélynyomásos eljárás egy újabb módszere lép ismét előtérbe, mely a rotációs nyomással a művészi szempontból eddig el nem ért, de igen költséges mélynyomásnak lényeges olcsóbbítására és népszerűsítésére törekszik, sőt a rotációs ujságnyomást is körébe igyekszik vonni, s egy korszakalkotó mellékletben mutatja be e téren a kombinált magas- és mélynyomás első eredményét, egy ujságot, közbeszúrt gyönyörű mélynyomású képekkel. Mennyiben fog ezáltal sikerülni a probléma végleges megoldása, majd elválik.

Talán legtanulságosabbak a könyvben a papirról, a szedésről, az illusztrált nyomásról, könyvkötésről és az új könyvművészetről szóló jegyzetek, melyek egyúttal gyakorlatilag is szélesebb köröket érdekelnek, ideértve mindazokat, akik mint könyvvásárlók, avagy mint nyomdai megrendelők jutnak abba a helyzetbe, hogy a könyv mechanikai előállításának különböző fázisaival foglalkozzanak. Általában azt a tapasztalati igazságot szűrhetik le ezek a munkából, hogy a grafikai művészeteknek csak előnyére válnék, ha a közönség a nyomdaipar hivatott szakférfiainak tanácsára jobban hallgatna s nekik szabadabb kezet engedne, mintsem ha kényszeríti őket, sokszor jobb tudásuk és meggyőződésük ellenére is, saját kétes ízléseikhez alkalmazkodni.

Kitünő iparművészeti erők tanácsai és tanításai nem hangzottak el a pusztában s a könyvnyomtatás utolsó céhbeli bilincsei lassanként lehulladoztak, s egyuttal a féktelen zabolátlanság anarchistikus rajongóinak száma is megritkult, s egységes célokra való művészi törekvés nyilvánul meg mindenütt, mely a legszebb várakozásokra jogosit, s melynek eredményeként a modern könyv kiállítása ékes tanuságot tesz azoknak a szakiskoláknak és grafikai szakosztályoknak célravezetősége mellett is, melyek újabb időben az iparművészeti törekvések minden jelentősebb gócán egymásután támadtak. —r

M.D.4

Eiter István
festő

'Szakkörben' című műve
szerepel a tárlaton.

Halász Rezső: A II. Pécsi Országos Fényképkiállítás
Dunántúli Napló, 1958. nov. 23-21 ap.

mdk

Eiter István

Szakkörben c.

fényképe

a II pécsi orsz. fotókiállítás anyagából

Jelenkor, 1958, 2. sz 72. l utan.

Ø Eitler Gottfried

festo

1930 – 32

Iparm Isk Évk.

1930 – 34. 45. l

Péter apostol levelei VI-255.

Eilles.....

Felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 5. számát

38-39. l.

Ø Eitler Pál

csávai farekas

b. Ezredéves kiáll

XIII csop. 17-l.

Eskezett 1905 január 11.

39/1905 sz. (Esztergom, 1904 dec. 25.)

Némethy Lajos, az esztergomi tört. és rég. múzeum őre beküldi nyomtatványmintáit és jelenti, hogy a szabályzatok az I. évkönyvben vannak. (Tudomásul szolgál 1905. II. 24.)

Eitler Pál

Felber János

Felber Mátyás

Friedl József

Graf János

Grandlinger J.

tovább kiírni

Ezredevés kiáll-

XIII. agyagipari

csoport. 17. l.

Valamenyi a Csávai

agyagipari tan-

folyamon tanult.

tovább

lásd meg Ráth György 1896.

233. l.

Mūv.

a. 70

1 Röt. 8°

Jakob

G.

Die Kunst im Dienste der Kirche.

Ein Handbuch für Freunde der
kirchlichen Kunst

Nebst einem Titelbilde und 12 Tafeln

I–X + 1.–244. M.
1 + I–XII. Répes
tábla
Landshut

MDK

Eitner Margit, fotomüv.

Tubi-tubi.	Foto
Figyelés.	"
Ebresztö.	"
Fölfelé.	"
Testvérek.	"

Mücs.-OMKT. "A gyermek a müvészetben" kiáll. 1940. II.-III.
Kat. 26. l.

Eitner Margit

MAGYAR MÜVESZET
1928. 563

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

GEORG E I T N E R , tedtilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 482.- Herr GEORG E I T N E R
Felvétel ideje: 1851. 13. Juli.
Hová vették fel: Gros Petersdorf,/Pelersdorf/. 163.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Eitner Margit

Iparmüvészeti tárgyak

Soproni Képzőmüvészeti Kör kiáll. 1927.

24 l.

Ø Eitzenberger Antal

l

Kertész nyomtatott

149. l.

zent Pál, Szent Bertalan és Szent Ágoston alakja, keresztszáron angyali üdvözlet.
Mag. 122·5 cm.
Velencei munka, 1480 körül.

Czobor—Szalay II. kötet. 329—330. l. (Képe 327. l.) — Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet. Bp. 1906., 287. l. — Gerevich PA, 199. l. — Csernyánszky 36—39. l. (Képe 37. l.) — Lepold Katalógus 152. sz.

MISERUHA, (286. kép)

szövete zöld, arannyal átszőtt kétrétegű nagymintás bársony, koronákból növő gránátalmával. Firenze, XV. század. — Keresztje domború hímzés: Krisztus a kereszten, alul Szűz Mária és Szent János ev., alább térdelő Bűnbánó Magdolna, a vízszintes keresztszár végein Szent Péter és Szent Pál, fenn az Atyaisten.
Mag. 125 cm.
Német hatás alatti magyar munka, 1480 körül. Az 1550 körüli drégelypalánki leltárban hasonló darab. — Említi az 1609. évi leltár.

Dankó 97—100. l. (Képe XXXVI. táblán.) — Pulszky Károly: Az esztergomi főegyház kincstára. AÉ., XIV., 1880., 289—290. l. — Irodalom. Egyházművészeti Lap. I., 1880., 370—371. l. — Czobor—Szalay

Eitzenberger Ferenc I

pesti nyomdái

1755–1768

l.

Nemnyomdászok

56. l.

Eitzenberger József

pesti nyomdái

1768–1779.

u. o 56. l.

Eitzenberger Ferenc II.

pesti nyomdái

1779–1780

u. o. 56. l.

i töredékek.

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

Szenteltvizartónak használják.

Eitzenberger Ferenc
Antal

l

Kortérnyomtatott
149. l.

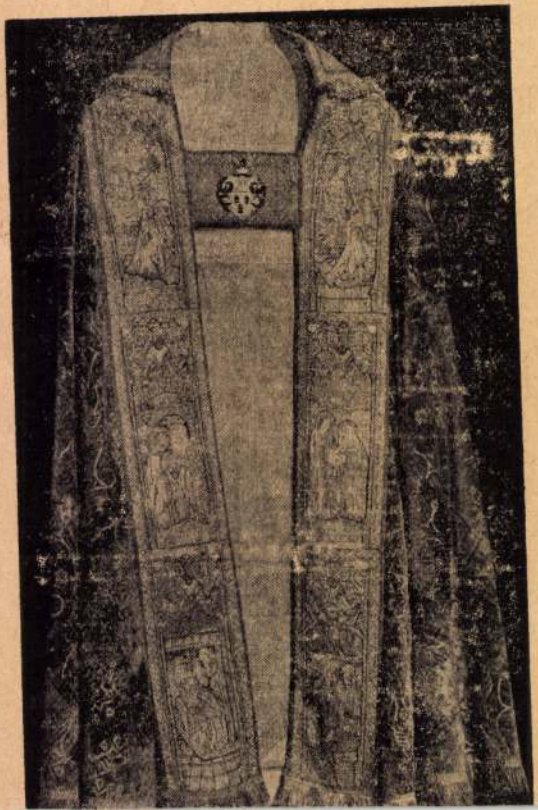

MDK

Eitzenberger Antal
nyomdász

neve a pesti nyomdákban 1784 ig fordul elő.

Fürlinger Károly: Hazánk könyvnyomdái
Grafikai Szemle 1893 évf 37 37 l.

MDK

Eitzenberger Ferenc

nyomdász

Pap halála után 1778 ig működött a nagy-
Károlyi nyomda, s a Pestről származó Eitzen-
berger F. kezdte meg működését benne mint
nyomdavezető s folytatta 1782 ig.

Firlinger Károly: Hazánk könyvnyomdái
Grafikai Szemle 1893 évf. 17. 6 l.

MDK

Eilzenberger Ferenc

nyomdász

Nagy-Károlyban nyomdászkodott

1787–1797-ig.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomdászai.

Grafikai Szemle 1893. of. 17 6 l.

MDK

Eitzenberger Ferenc Antal

nyomdász

volt az első nyomdász Pesten 1758 ban találkozunk először nyomtatványaival. 1776 ban Eitzenberger Anniáé a nyomda.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói Grafikai Szemle 1893 évf 3 z. 37 l.

MOK.

Eitzenberger Ferenc
nyomdász

1786-1797 volt nyomdász Váradon. 20
munka került ki sajtója alól. 13 latin és
7 magyar nyelvű.

Firtinger K. Nagyvárad könyvnyomtatásának
története
Grafikai Szemle 1902 évf 11 f 180-181.

No 1.

Čivůk Klára

textil

1927 – 1929

Číslo 1930. 82. l.

JOHANN EITZENBREYER, tex tilfestőmester

Az eperjesi céhhez 46 helységből 88 mester tartozott. Többen galiciából is,1701-1848 közt.Mesterjegyzék nem maradt.Levelézés és"Protokol fabriarskeho cechu 1801-64 alapján ismerjük őket.

E mesterek egyike volt:

23.- Johann Eitzenbreyer, 1805. Kassa. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Eivök László
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG
1956 OKT 27

610

180 éves a Képző- és Iparművészeti Gimnázium

A Képző- és Iparművészeti Gimnázium ebben az oktatási évben jutott el alapításának 180. évfordulójához. A jubileum alkalmából tavasszal nyilvános kiállítást rendeznek. Az iskolában tíz év után ismét tartottak szakmai továbbképző tanfolyamot, 140 részvevővel. A legkiválóbb növendékek számára a nyáron művésztáborozást rendeztek Esztergomban.

A kerámiaszakosztály növendékei cukortartók tervezésén dolgoznak.

Rácsik Júlia és Denk Margit bútorműves-szakosok, Eivök László szakoktató irányításával intarziavágási gyakorlatot végeznek.

dolgozó tömegek tevékenysége gváltoztathatja a fennálló helyzetet

Togliatti elvtárs beszámolója az Olasz KP központi bizottsági ülésén

Róma, október 21.

sz Kommunista Párt Bizottsága és központi bizottsága az elmúlt Rómában ülést tartott. olót Palmiro Togliatti párt főtitkára mondot-

zágban — mondotta ja során — már hosz- je széleskörű támadást a demokratikus szak ellen. *Ennek a tá- célja mindazt, ami a köztársasági alkotmány sított elidegeníthetetlen n korlátozott, kegyes yekké változtatni, ame- grehajtó hatalom szer- genek.*

szállt Togliatti elvtárs kik azt gondolják, hogy ta világban elért óriási kre és a kapitalizmus potára való tekintettel nást tennünk, csak vár- helyzet a mi kezünkbe almat. Olaszországban alizmus hatalma alatt gokban előrevinni a tályt és a népet egy új rend megdöntése fe-

lé csak olyan széleskörű, sokrétű, gazdaságilag és politikailag tartalmas munkával lehet, amely minden egyes ország sajátos feltételeiből kiindulva

olyan célok elérésére tör, amelyek apránként az egész mozgalmat eljuttatják a végső győzelemig.

Togliatti elvtárs rámutatott, hogy az Olasz Kommunista Párt milyen nagy jelentőséget tulajdonít a parlamenti harcnak, és hangsúlyozta annak a politikai vonalnak az időszerű érvényességét, amely szerint *van lehetősége annak, hogy a dolgozó tömegek tevékenysége meg tudja változtatni a fennálló helyzetet, el tudja zárni a kapitalista reakció útját, meg tudja nehezíteni a kapitalizmus helyzetét,*

meg tud hódítani olyan állásokat, amelyek egyre közelebb visznek a mozgalom célját jelentő társadalmi átalakuláshoz.

Végezetül kijelentette, hogy

Olaszországban a munkásosztály erői és a baloldali pártokra leadott tizenegymillió szavazat alapján megvan a lehetőség, hogy sikeres munkát végezzünk ezen az úton.

Beszámolója második részében Togliatti elvtárs meghatározta mindazokat a középponti célokat, amelyekre az Olasz Kommunista Párt harci akcióját összpontosítania kell minden területen. Ezután foglalkozott az olasz kommunisták és a szocialisták kapcsolataival. „A kérdés — mondotta — nem a pártok autonómiája körül forog. Mi legalább olyan féltékenyek vagyunk a magunk önállóságára, mint a szocialisták a magukéra. A kérdés viszont az, hogy a két párt egy közös tőről fakad, és mindkettő bázisa elsősorban a munkásosztályban van. *Két ilyen párt vagy együtt tud működni, vagy pedig egyikük elkerülhetetlenül más táborba sodródik, a szószátyár maximalizmus rabjává lesz, vagyis közeledik a szociáldemokrácia vagy más olyan csoportok felé, amelyek találnak ugyan hivekre és támogatásra a munkásosztályban, de nem fejezik ki annak igazi politikai és osztályjellegét.*"

Giorgio Colorni

Magyar–román pénzügyi megállapodás

A Magyar Népköztársaság kormánya és a Román Népköztársaság kormánya között nem kereskedelmi fizetésre vonatkozó pénzügyi megállapodás jött létre. A megállapodást október 20-án írták alá Bukarestben. (MTI)

Szovjet–francia kereskedelmi tárgyalások kezdődnek Párizsban

A francia fővárosban szerdán kezdődnek egy hosszúlejáratú szovjet—francia kereskedelmi megállapodást előkészítő tárgyalások. A szovjet küldöttséget *Kumikin* külkereskedelmi miniszterhelyettes vezeti, a francia kormány küldöttségének élén. *Max Flechet*, a gazdasági ügyek és a külkereskedelem főmegbízottja áll. A tárgyalások előreláthatóan több héten át tartanak. (MTI)

Eivök László

180 éves a Képző- és Iparművészeti Gimnázium

A Képző- és Iparművészeti Gimnázium ebben az oktatási évben jutott el alapításának 180. évfordulójához. A jubileum alkalmából tavasszal nyilvános kiállítást rendeznek. Az iskolában tíz év után ismét tartottak szakmai továbbképző tanfolyamot, 140 résztvevővel. A legkiválóbb növendékek számára a nyáron művésztáborozást rendeztek Esztergomban.

A kerámiaszakosztály növendékei cukortartók tervezésén dolgoznak.

Rácsik Júlia és Denk Margit bútorművesszakosok. Eivök László szakoktató irányításával intarziavágási gyakorlatot végeznek.

Eivök László

Népszabadság 1958. I. 22 XVII. 250.

dolgozó tömegek tevékenysége gyváltoztathatja a fennálló helyzetet

Togliatti elvtárs beszámolója az Olasz KP központi bizottsági ülésén

Róma, október 21.

sz Kommunista Párt Bizottsága és központi bizottsága az elmúlt Rómában ülést tartott. olót Palmiro Togliatti párt főtitkára mondot-

zágban — mondotta ja során — már hosz- je széleskörű támadást a demokratikus sza- ok ellen. *Ennek a tá- célja mindazt, ami a köztársasági alkotmány sított elidegeníthetetlen n korlátozott, kegyes yekké változtatni, ame- grehajtó hatalom szer- genek.*

szállt Togliatti elvtárs kik azt gondolják, hogy ta világban elért óriási kre és a kapitalizmus potára való tekintettel nást tennünk, csak vár- helyzet a mi kezünkbe almat. Olaszországban alizmus hatalma alatt gokban előrevinni a tályt és a népet egy új rend meghódítása fe-

lé csak olyan széleskörű, sokrétű, gazdaságilag és politikailag tartalmas munkával lehet, amely minden egyes ország sajátos feltételeiből kiindulva

olyan célok elérésére tör, amelyek apránként az egész mozgalmat eljuttatják a végső győzelemig.

Togliatti elvtárs rámutatott, hogy az Olasz Kommunista Párt milyen nagy jelentőséget tulajdonít a parlamenti harcnak, és hangsúlyozta annak a politikai vonalnak az időszerű érvényességét, amely szerint *van lehetősége annak, hogy a dolgozó tömegek tevékenysége meg tudja változtatni a fennálló helyzetet, el tudja zárni a kapitalista reakció útját, meg tudja nehezíteni a kapitalizmus helyzetét,*

meg tud hódítani olyan állásokat, amelyek egyre közelebb visznek a mozgalom célját jelentő társadalmi átalakuláshoz.

Végezetül kijelentette, hogy

Olaszországban a munkásosztály erői és a baloldali pártokra leadott tizenegymillió szavazat alapján megvan a lehetőség, hogy sikeres munkát végezzünk ezen az úton.

Beszámolója második részében Togliatti elvtárs meghatározta mindazokat a középponti célokat, amelyekre az Olasz Kommunista Párt harci akcióját összpontosítania kell minden területen. Ezután foglalkozott az olasz kommunisták és a szocialisták kapcsolataival. „A kérdés — mondotta — nem a pártok autonómiája körül forog. Mi legalább olyan féltékenyek vagyunk a magunk önállóságára, mint a szocialisták a magukéra. A kérdés viszont az, hogy a két párt egy közös tőről fakad, és mindkettő bázisa elsősorban a munkásosztályban van. *Két ilyen párt vagy együtt tud működni, vagy pedig egyikük elkerülhetetlenül más táborba sodródik, a szószátyár maximalizmus rabjává lesz, vagyis közeledik a szociáldemokrácia vagy más olyan csoportok felé, amelyek találnak ugyan hívekre és támogatásra a munkásosztályban, de nem fejezik ki annak igazi politikai és osztályjellegét.*"

Giorgio Colorni

nyét.

A tudományos előadásokat vita követte.

A tudományos ülésszakon részt vevő magyar küldöttség, továbbá a 120 tagú magyar orvoscsoport tagjai kedden a szovjet főváros több egészségügyi intézményét látogatták meg. (MTI)

Magyar–román pénzügyi megállapodás

A Magyar Népköztársaság kormánya és a Román Népköztársaság kormánya között nem kereskedelmi fizetésre vonatkozó pénzügyi megállapodás jött létre. A megállapodást október 20-án írták alá Bukarestben. (MTI)

Szovjet–francia kereskedelmi tárgyalások kezdődnek Párizsban

A francia fővárosban szerdán kezdődnek egy hosszúlejáratú szovjet—francia kereskedelmi megállapodást előkészítő tárgyalások. A szovjet küldöttséget *Kumikin* külkereskedelmi miniszterhelyettes vezeti, a francia kormány küldöttségének élén. *Max Flechet*, a gazdasági ügyek és a külkereskedelem főmegbízottja áll. A tárgyalások előreláthatóan több héten át tartanak. (MTI)

CASPER EISNER, német varga

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről.Az egyik 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64 mesterség,319 név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old

/ 1,2./ V. német varga. 267.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII,században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Eiwinger Heinrich

1731. máj. 1.

Eiwinger Heinrich Zimmermann

(Brunnen bei Panesova)

Baróti, Adattár, Pótfüzet 6.

Herzog

Eizenberger V. Magda

Textil

1915–16.

Éimisk 1930. 82. l.

M.D.K.

Eizenhuber József. egri kőműves-segéd

Mezőnyárádon Szandtner András egri kőműves céhmester segítségével dolgozik 1752-ben

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 321 old.

Éjas Kovács József
festő

A művész 1933-ban született Makón. A képző művészeti Főiskolán 1962-ben végzett. Mesterei Szőnyi István, Ék Sándor és Fónyi Géza voltak.

—: Békés képzőművészek.
Művészet, 1978. július - 18. lap.

Ejás-Kovács József

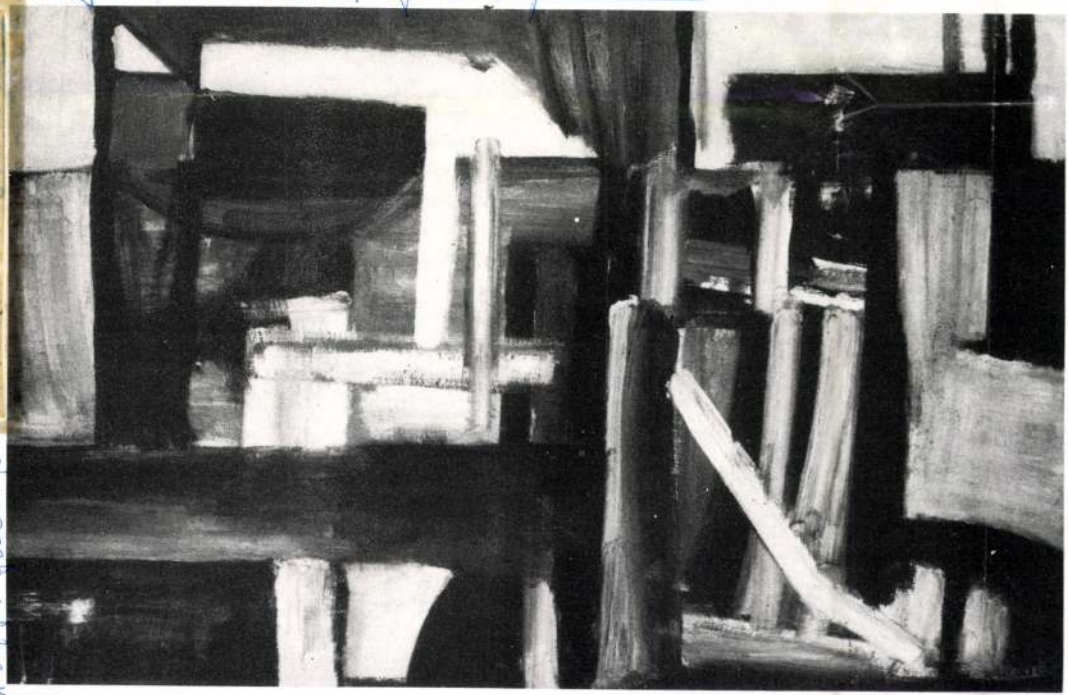

Ejás-Kovács József: Udvarajtó, daulitte olaj, farostlemez, 60x95,3 cm, 1975

kal eljárások alkalmazásával, anyagok gyűrésével, natúr felületek visszaadásával. A Gyulán dolgozó *Székelyhidi Attila* lirizáló, nonfiguratív grafikáit a múlt év folyamán tárgyszerű, szociológiai érdeklődésű rajzok váltották fel. Vonalai megkeményedtek, kifejezésmódja erősebb, élesebb hangvételű.

A megye szobrászai közül a Szarvason élő *Csepregi Zoltán* főiskolai mestere, Mikus Sándor nyomdokain halad tovább. *Mladonyiczky Béla* szűkebb pátriáján kívül eddig főleg érmeivel aratott sikert. Éremművészetében a rusztikus, szálkás, szinte vésett anyagmegmunkálás és a lágyan kezelt, hangulatos, impresszionisztikus formaképzés egyaránt föllelhető. A főiskoláról nemrég kikerült, stúdiós korosztályú *Udvardy Anikó* és *Varga Géza* szobrait az útkeresés, a még le nem vetkőzött főiskolás modorosságok határozzák meg. Tevékenységük inkább biztatást, mint kritikát érdemel.

Az iparművészek közül elsőként *Mészáros Sándor* nevét említjük. Mészáros képességeit főleg az iparban kamatoztatja. A Békéscsabai Kötöttárugyárban az üzem kollektívájával közösen elsőként kezdték meg Magyarországon a nyírott plüss gyártását.

EIZENHUBER József egri kőműves segéd, aki Mezőnyárádon ~~+~~ Szandter András egri kőműves céhmester legényeként dolgozik 1752-ben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Ejás-Kovács József

Ejás-Kovács József képeinek jelle-
gét a látványból elvont és nem
a geometriából vett, puha ecset-
hereléssel megfestett formák adják.

Lóska Lajos: Bekési művészet, 1978.
Művészet, 1978. július – 18. lap.

Ejás-Kovács József
festő

A művész főhint a Békés
megyei tárlatokon állít ki.
Alap tag.

— Békis képzőművészei.
Művészet, 1978. julius - 18 lap.

Ejás-Kovács József

Udvarajtó

Lóska Lajos: Békés képzőművészei.
Művészet, XRM 1978.julius - 18.oldal.

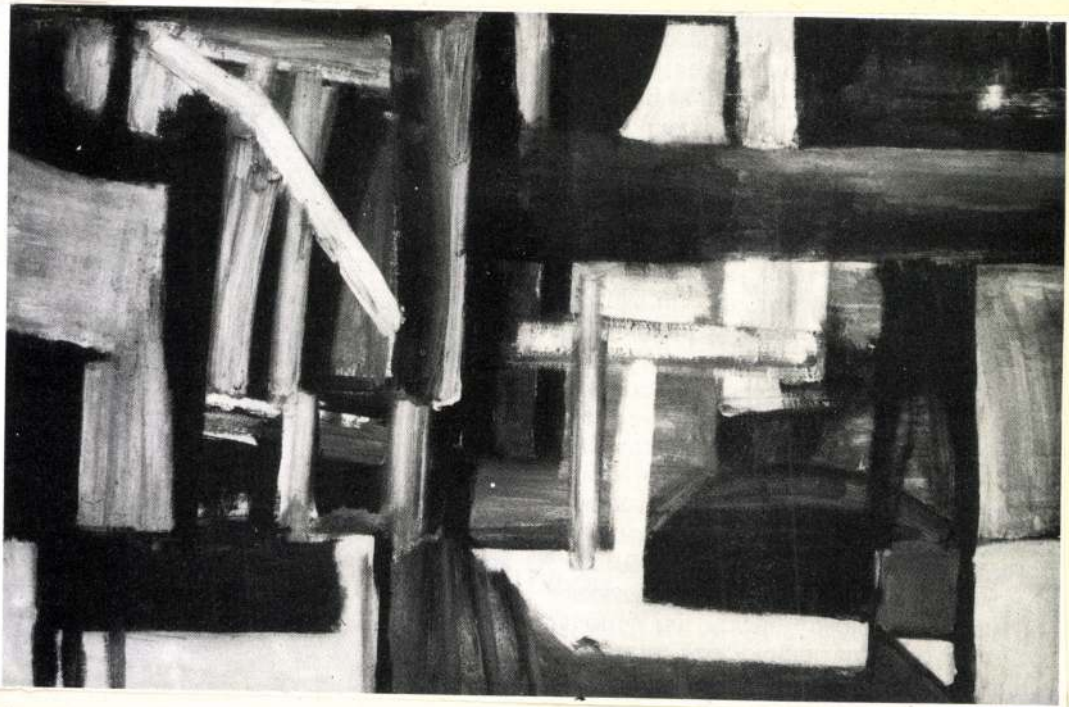

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 MÁJ 6

Békés m. Népújság

Éjás-Kovács József festőművész

1021

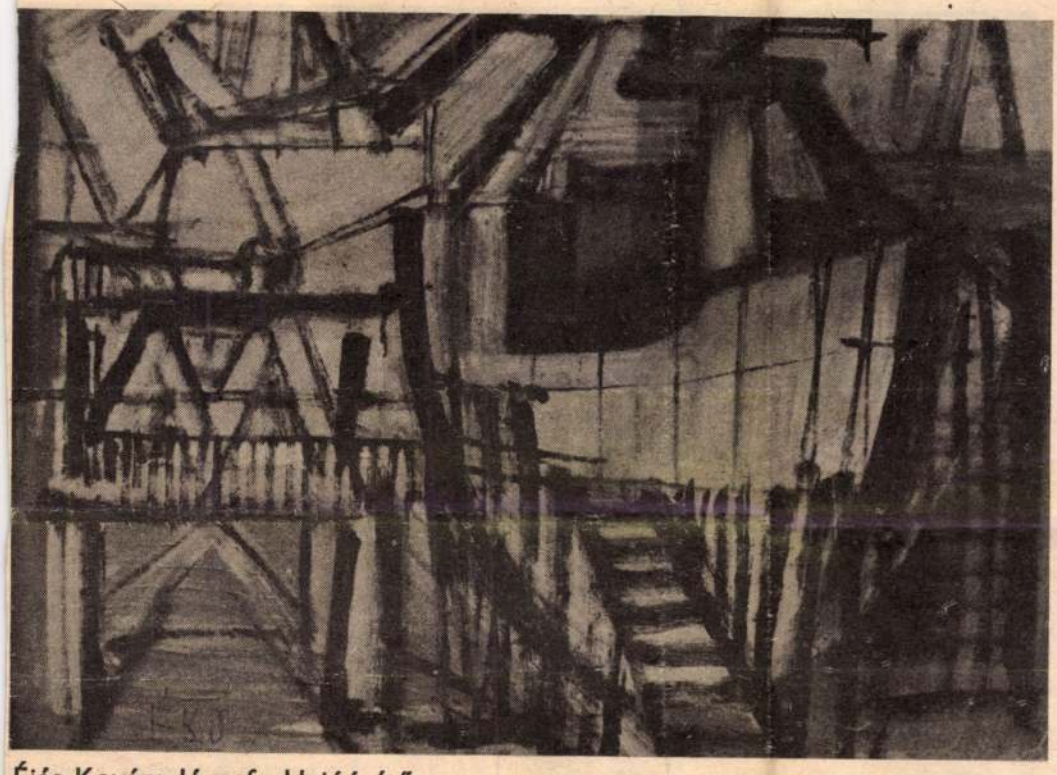

Éjás-Kovács József: Hajóépítő

Éjás-Kovács József: Szerelmespár

Barátaink életéből

Elhal-e a család a Szovjetunióban?

Nemrégiben egyéves házasság után elvált egy moszkvai fiatalasszony. Azzal vigasztalják, hogy ne keseredjen el, hiszen fiatal, még minden előtte áll, annyi jó ember veszi körül, biztos megtalálja köztük azt, akivel boldog családi élet várja majd. Ő azonban keserűen kifakadt: Hogyhogy minden előttem áll, ha egyszer elhal a család?

Nem vitatom, hogy valóban több lett a válás. 1912-ben Oroszországban a 115 millió pravoszláv lakosra összesen 3532 válás jutott, vagyis 0,3 százalék, tízezer főre számítva.

Tekintsük át az utóbbi évtized adatait:

Házasságkötés		Válás	Válás
Év:	10 ezer lakosra:		1000 házasságra:
1940.	63	11	175
1950.	116	4	32
1960.	121	13	104
1965.	87	16	179
1970.	97	26	269
1975.	107	31	290
1976.	101	34	336
1977.	107	35	327

Az első oszlopban azonnal szembetűnik, hogy mennyire eltérőek az adatok. Vegyük először az 1940-es évet. Akkor a házasulandók zöme az első világháború (1914—18) és a polgárháború (1918—20) éveiben születettek közül került ki, s akkoriban jelentősen csökkent a születések aránya száma. Márpedig minél kisebb létszámú egy nemzedék, annál kevesebb lesz — 20—25 évvel később a házasságkötések száma.

Több lehetett volna a házasságkötés 1965—70 között, de a második világháborúban nagyon sok gyermek elpusztult a Baltikumtól és a Kárpátoktól a Kaukázusig és a Volgáig. A második világháború 20 millió szovjet ember életét követelte. Emellett erőteljesen megnőtt a nők száma a férfiakkal szemben: 1959-ben ez kb. 21 millió volt — míg 1939-ben csupán

lyiség jogait, és csak a legfontosabb szabályozást foglalja magában.

Így például a házasságot az anyakönyvezető felbonthatja a két fél vagy az egyik kérésére. Ha kiskorú gyermekek vannak és vita van a gyermektartásról és a vagyonmegosztásról, akkor bíróság dönt. A férj nem kezdeményezheti a válást a feleség belegyezése nélkül, ha az gyermekáldás elé néz, vagy a gyermek még nincs egyéves. Ha még van remény a kibékülésre, a bíróság legfeljebb 6 hónapig elnapolhatja a tárgyalást, s csak akkor mondja ki a válást, ha az együttélés lehetetlenné válik.

Mindez természetesen sok problémával jár együtt, de ha az egészet tekintjük, mindenekelőtt a házasság iránt támasztott nagyobb követelményeket a képmutatás a

hogy a család, mint gazdasági sejt hal el. Pontosabban fogalmazva, a család két funkciójának egyike hal el. E funkciók — a demográfiai újratermelés (beleértve a gyermekek felnevelését) és a család anyagi alapjának biztosítása, a fogyasztás megszervezése és így tovább. A szovjet szakértők csak a második funkció szerepének csökkenésére utalnak a társadalmi szolgáltatások bővülésével kapcsolatban. És szó volt az anyagi számításon alapuló házasságok elhalásáról. Erre vallanak egyébként a Szovjetunióban rendszeresen végzett szociológiai felmérések.

Régóta ritkaságszámba mennek már a számításból vagy kényszerből kötött házasságok. A házastársakat jórészt csak a szabadon megnyilvánuló őszinte érzelmek kötik egybe. Miért van az, hogy ezek a kötelékek gyakorta mégis szétszakadnak? Nyilvánvaló, hogy az ifjúság egyre nagyobb követelményeket támaszt és meg nem alkuvó, amikor ideális társat keres. Ugyanakkor a fiatalok nincsenek mindig kellően felkészítve a családalapításra és annak megőrzésére.

És még egy dolog: a XX. században észrevehetően meggyorsult a gyerekek fiziológiai fejlődése. Ez azonban sajnos nem jelenti azt, hogy a nemi éréssel együtt korábban jelentkezik az intellektuális, szellemi és társadalmi érettség, inkább fordítva. A szovjet állam egészségügyi felvilágosítással, konzultációk sorával kompenzálja. Minden eszközzel igyekszik segíteni a felkészülést a házasságra. Persze csak részben sikerül ezt megoldani, erre vall a válási statisztika. Ugyanakkor növekszik a második házasságok száma, évente százezret, összesen a megkö

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1979 MÁJ 6
Éjás - Kovács József
Békés m. Népújság
Irodalom

1021

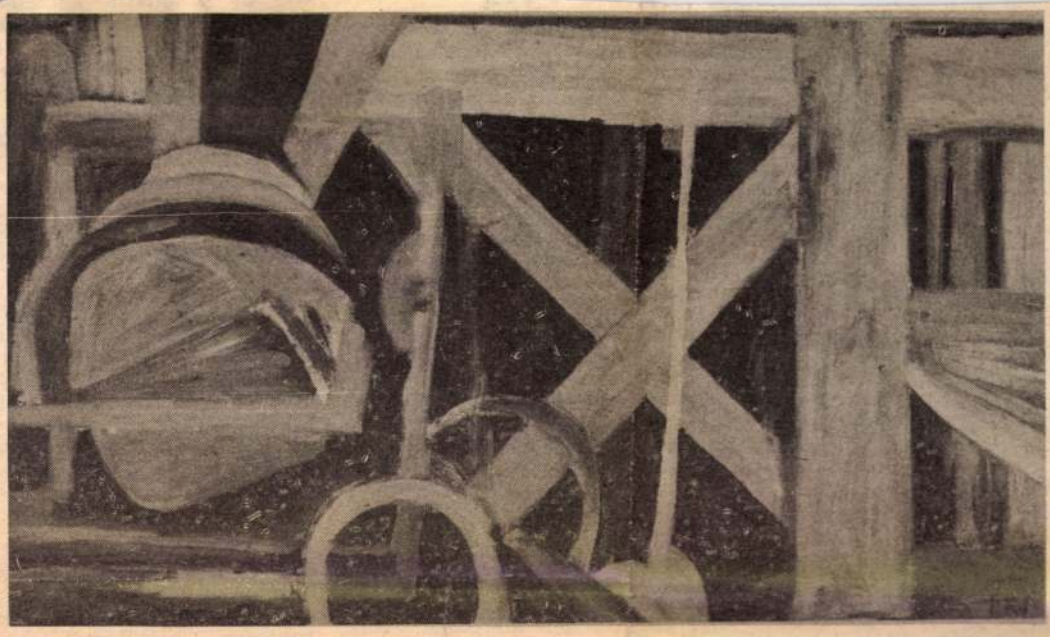

Éjás-Kovács József: Építkezés

Éjás-Kovács József: Gondolkodó

emlékmű
Bartal Ferenc felvétele — KS)

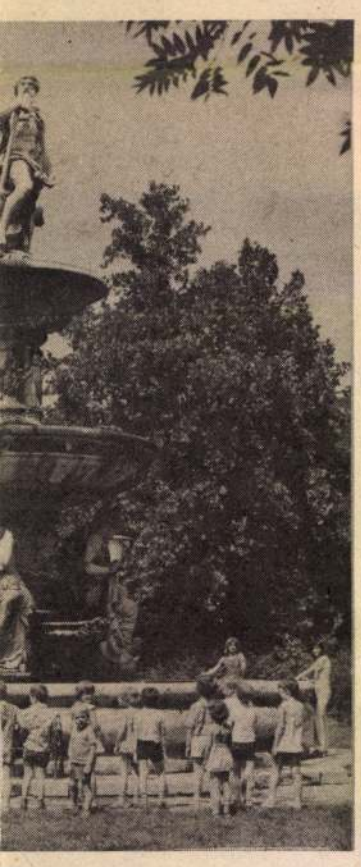

en
ichmann Béla felvétele — KS)

* * *

Így jutottam el a min
Szarvason, a Rákóczi utca
szám alá. Lesfalviék a há
udvarban laknak. A könyv
szerelmesét mindjárt meg
mertem: íróasztalánál ült,
legújabb „szerzemények
sorszámozta. Felesége cser
ben varrogatott. Azonnal
könyvekre tereltem a szót,
körbejártatva szemem a
padlótól a mennyezetig érő
könyvespolcokon. A ház urának felcsillant a szeme, és máris megeredt a nyelve.

— Kiskoromtól az a vágyam, hogy sok szép könyvet gyűjtsek össze, és olvassak el. Nagyon szegény családból származom, a mi lakásunkban a kalendáriumon kívül soha semmiféle nyomtatvány nem volt. Osztálytársaim között akadtak jobb módúak. Az egyik családnál Gárdonyi-sorozatot láttam szép, díszes kiadásban. Nagyon szerettem volna elolvasni, de kizavartak a házból. Attól kezdve mindig könyvekről álmodtam, és amikor önálló keresettel rendelkeztem, elkezdtem gyűjteni.

[illegible] valahol „elkallódnak". Hadd tudjon majd róluk is a fiuk.

A sok könyvet saját maguk és a szülők lakásaiban helyezték el. Új családi házat építenek, ahol külön könyvtárszoba is lesz, csak egyszerre mindenre nem futja. Ők türelmesen kivárják, amíg az anyagi lehetőség ezt is megengedi.

* * *

A szövetkezetben elmondották: Lesfalviék a legjobb bedolgozók közé tartoznak. Kiváló minőséget adnak, pontosan szállítanak, soha nem reklamálnak a kiadott alapanyag miatt. De, hogy ilyen nagy könyvbarátok? Azt senki nem tudja. Nahát, ez érdekes...

Ary Róza

Balaton-parti műemlékek

A Balaton-parti népi műemlékek közül számosat az idegenforgalom szolgálatába állítanak. Ezzel egyrészt megoldják a hasznosításukat, másrészt pedig megteremtik a folyamatos karbantartásuk feltételeit. A műemlékértékű szántódpusztai cselédtelepülés 30 épülete közül három már ez év júniusától ilyen célokat szolgál. Az egyikben endrédi csipkéket állítanak ki, a másik XIX. századi balatoni kisgrafikák tárlatának ad otthont, a harmadikban pedig csárda nyílik. A későbbiekben további három egykori cselédlakásban lovasszállót rendeznek be.

Minden bizonnyal sok látogatója lesz majd a fonyódi járásban a buzsáki népművészeti tájháznak, amelyet ugyancsak egy régi szép parasztházból alakítanak ki. A hozzátartozó magtárban ajándékbolt is nyílik. Látványos néprajzi gyűjteményt állítanak ki, egy Zamárdiban helyreállított parasztportán is. A Kis-Balaton melletti Vörsön az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal rendez be népi műemléképületben állandó kiállítást a Kis-Balaton természeti értékeinek, a hajdani pákászok tárgyi emlékeinek bemutatására.

Ø Éjszaky Ivén

textil

1932-34

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 45. l

Magyar Korona, III., 1879., 21. szám. -
Maszlaghy II., 331. szám. (Ismeretlen.)

FRANCKEN, FRANS (németalföldi festő 1542—1616)

Kálvária

Fa, olaj, 98×75 cm.

Utolsó ítélet

Fa, olaj, 109×77 cm.
Van Puywelde (szóbelileg): Hendrich va
den Brock. — Z.: Az esztergomi érseki kép

Ejszaky István

Lakóhaitero, repr.

Éimisk 1912/13

Gyarapodás.

Jul?, dl)

. Fekete magyar főkötőjét aranycsipke és
zbevegyült, szeme barna. Nyakéke négy-
fekete dereka paszomántos, nyakkendőjét
sztott rövid ujjait széles fehér pánt

n.
ttkai Emmától 40 koronán. (210/91).
-jén (189/92).
1893: I. 18-iki 1226 sz. leirat (29/93).

1167

Éjszaky István

Színes üvegablak
terve fentitől
Repr-
Éimisk 1913/14

Éjszaky István

Partfürdő fedett uszócsarnokának hosszmetszete.
Repr.
Élmisk 1914–15.

Éjszaky István

Cutasterverő

1909 – 13

Éimisk 1930. 82. l.

Mezőkövesdi embertani vizsgálatok VIII. 157.

Ejszaki István

épitőzparm.

l.

A Lakás

III. 118 f.

7. 11.

9,

Nyugt

20 Kr. szóval H

összeget a mátr

helyreállításához

fejében a mai

felvettem.

Mátrawerebély

MDK

Éjszaky Irén, textilmüv.

Iparm. Isk. Evk. 1934-36.

43.1.

MDK

Éjszaky István

Parádfürdő uszócsarnokának hosszmetszete,repr.

Érmisk. 1914-15. 1o.l.

MDK

Éjszaky Ödön

Erdélyi művészeti kiáll. Walter Gyula: Festők és szobrászok. Erdélyi Szemle, 1919. jun. 284 l.

Éjszaky Ödön

illusztrátor

L.

Szendrey-Szentiványi

456. l.

Temesvári Rezsesrendiek régi
rendháza VIII. 189

Korábbi katonai pályafutásából a következő nevezetesebb mozzanatok érdemelnek megemlítést:

Már tizenhét éves korában hadnagy lett egy uhlánus-ezredben s 1805-ben Ulmnál ő is franczia fogságba esett. Aspernnél megsebesült, midőn pedig később Ausztria Napoleonnak szolgáltatott segédhadat, az önérzetes Windischgrätz a seregből elbocsáttatását kérte. 1813-ban aztán ismét beállott az osztrák seregbe s a lipcsei csata után az ő vezérlete alatt lépte át az előhad a Rajnát. Mint már ezredes, Troyes mellett kilenczszer intézett vértesei élén rohamot az ellenségre, Lafère Champenoise mellett pedig 1200 foglyot és 11 ágyut vett el a francziáktól.

E tájban kapott egy szárd érdemrendet is, melyet azonban Windischgrätz, midőn 34 év mulva Carlo Alberto betört az osztrák birtokokba, — visszaküldött.

Vitézségét és jellemességét ellenfelei is tiszteletben tartották. S rövidesen legjobban lehet őt Heine szavaival jellemezni, a ki azt mondta róla, hogy Windischgrätz gróf «nem tehetség ugyan, hanem jellem».

AZ Ó-BECSEI SZABADSÁG-OSZLOP.

A szabadságharcz eseményeinek félszázados évfordulói az ország minden vidékén arra buzdították a lelkes hazafiakat, hogy vagy ünnepek rendezésével, vagy sok helyt maradandó emlékjel állításával hódoljanak azoknak az eszméknek és tetteknek, a melyek, bár nagy és szomorú emlékű küzdelmek árán, előkészítői vagy megteremtői voltak az új alkotmányos Magyarországnak. Városaink között nem maradt hátra e tekintetben is *Ó-Becse*, mely a városháza előtti főterén a múlt évben szabadság-oszlopot emeltetett annak emlékezetére, hogy 1849 április 19-én Perczel Mór honvédtábornok visszafoglalta a várost a szerb csapatoktól, melyek itt 1848 április 26-án fészkelték meg magukat, és hogy hadseregünk 1849 június 22-ikén megverte itt az ellenünk tört Jellasics horvát bánt. A sugár szabadság-oszlopot, melynek csúcsán turul-madár lebbenti szárnyait támadólag, közadakozásból állították elő s a múlt év márczius 15-ikén avatták föl mintegy 4000 főnyi közönség jelenlétében. A jelen évi márczius 15-ikén ismét összesereglett a lakosság tekintélyes része az oszlop köré, hol Csupor Gyula ügyvéd mondott lelkesítő beszédet, Göndör Ferencz helybeli tanító pedig Ábrányi Emilnek alkalmi költeményét szavalta el. Az ünneplés mindkét ízben a legszebb rendben folyt le. S ez annál örvendetesebb jelenség, mert a Bácsmegyében, Zentán alúl, a Tisza jobb partján fekvő s 17 ezer lakosú Ó-Becse vegyes lakosságú város, melyben mintegy 11 ezer főnyi magyar mellett közel 500 német és közel 6 ezer szerb ajkú lakos él.

Ó-Becse ősrégi község. A török uralom korában sokat szenvedett. Utóbb azonban virágzó emelkedésnek indúlt. A szabadságharcz idején is sok csapás érte; de a békés idők beálltával lassanként megújhodott s ma egyike az Alföld csinosabb és vagyonosabb városainak. A közművelődést jó iskolái, társas egyesületei és helyi lapjai, az ipart és kereskedelmet több pénzintézet, számos gyár s a tiszai és ferencz-csatornai hajózás mozdítja elő. Különösen fontos Ó-Becsén a nagyban űzött gabonakereskedés. A halászat is jövedelmező foglalkozás. Ó-Becse egyszersmind járási székhely s mint ilyen, nagy vidéknek vezetője úgy szellemi, valamint anyagi téren.

Az ó-becsei szabadság-oszlopot képben is bemutatjuk azon legújabb, illetőleg első fényképi fölvétel után, mely ez év márczius 15-ikén készült, s melyet Göndör Ferencz tanító s a «Népbarát» szerkesztője küldött be lapunknak.

A NEW-YORKI WINDSOR-FOGADÓ ÉGÉSE.

Egyike volt a legszörnyűbb szerencsétlenségeknek, melyek New-Yorkot érték, márczius 17-én a hétemeletes Windsor-vendégfogadó égése. A tűz délután 3 órakor ütött ki, ép a legveszedelmesebb időben, mert a fogadó tele volt vendégekkel, a kik az ablakokból az ireknek Szent Patrik tiszteletére rendezett körmenetét akarták megtekinteni.

MÁRCZIUS 15-IKI ÜNNEPÉLY AZ Ó-BECSEI SZABADSÁG-OSZLOP ELŐTT. Fénykép után.

A váratlan tűzveszedelem annyira megrémítette a személyzetet, hogy csak későn hívták a tűzoltókat, a mikor az épület már lángokban állott. Részben ennek tulajdonítható, hogy a tűznek oly sok ember esett áldozatául. A halottak nagy részének kilétét sem lehetett megállapítani, mert vagy teljesen elszenesedtek, vagy pedig a fölismerhetetlenségig eltorzultak.

A tűzoltóság és rendőrség hősiesen küzdött a mind tovább harapózó lángok ellen, de hiába; két tűzoltó és egy rendőr is benne veszett mentés közben a tűzben.

A halottak közt volt a tulajdonosnak, *Leland*-nak, a ki maga megőrült, felesége és leánya, továbbá egy *Kirk* nevű chikagói milliomos gyáros neje is.

A tűzvész okát még nem lehetett megállapítani. Eleinte azt hitték, hogy valami eldobott szivar, vagy czigaretta okozta, meggyújtva a szőnyegeket és függönyöket. A legnagyobb baj ép az volt, hogy a második emeleti folyosókon és lépcsőházban ütött ki először a tűz, elzárva a menekülés útját azok elől, a kik a felsőbb öt emeleten voltak. A személyzet azonban azt vallotta, hogy a konyhákból tört elő a tűz, legalább ott vették észre először.

Egyik oka volt annak, hogy a szerencsétlenség ily óriás mértékű lett, hogy az épület, mely mintegy 30 esztendős, nagyon gyengén s nagy részben fából volt építve. Még a lépcsők is többnyire fából voltak.

A kár, nem számítva a pénzzel nem mérhető emberéletet, mintegy öt millióra rug, a miből három van biztosítva. Építésekor hat és fél millió forintba került a fogadó.

A Windsor-fogadó nagyon látogatott s kedvelt helyiség volt, különösen a gazdag pénzemberek s vasúti vállalkozók keresték föl sűrűn. 600 szoba volt benne, a melyek a legnagyobb fénynyel és kényelemmel voltak berendezve. A köztársaság elnöke, ha New-Yorkba jött, rendesen ide szállott.

A rémület első óráiban azt hitték, hogy az üzleti könyvek is odaégtek, a mi nagy baj lett volna, mert nagyon megnehezítette volna az áldozatok számának megállapítását. Utóbb azonban a könyvek megkerültek s kitünt, hogy a tűzvész idején 212 vendég volt a fogadóban. Az alkalmazottak száma pedig 350-re rugott. Attól tartanak, hogy ezeknek nagy része elpusztult, mert az áldozatok számát még nem sikerült megállapítani.

Csak a mi ékszer és értéktárgy elveszett, legalább egy millió dollárra becsülik. Mint az ilyen alkalmakkor gyakran meg szokott történni, akadtak lelkiismeretlen emberek, a kik az általános zavart és rémületet rablásra használták föl. Több ilyen tolvajt el is fogtak. Ez a körülmény azt a gyanút költötte föl, hogy talán gyújtogatás volt a tűz okozója, a mi nem is valószinűtlen. A vizsgálatot erre az irányra is kiterjesztették.

Mai számunkban bemutatjuk a fogadó égésének képét, mely a new-yorki *World* egy illusztrácziója nyomán készült.

OSZTRÁK-MAGYAR HADIHAJÓ KHINÁBAN.

Hire terjedt közelebb, hogy Ausztria-Magyarország Khinában kikötőt szándékozik szerezni, s ezért egyik legnagyobb hadi-hajónkat a «Kaiserin Elisabeth»-et már el is indították a khinai vizekre. E híresztelést csakhamar megczáfolták ugyan s tagadják, hogy a «Kaiserin Elisabeth» azért ment volna Khinába, hogy ott területet foglaljon. Az azonban tény, hogy a «Kaiserin Elisabeth» már ott horgonyoz a *nam-kuani* öböl előtt, mely a *Fukian* tartományhoz tartozik.

Nem lesz talán érdektelen, ha az ezen hirekkel kapcsolatosan, annyiszor említett «Kaiserin Elisabeth» hadihajó leírását adjuk.

A «Kaiserin Elisabeth» kosczirkáló hajó, melyen Ferencz Ferdinánd főherczeg földkörüli útját megtette, haditengerészetünk flottájának nagyságra nézve a kilenczedik hajója. 4000 tonna vizet szorít ki helyéből; hossza 98 méter. 6400 lóerejű gőzgépével óránként 19 tengeri mérföldet (35·2 kilométer) képes haladni. A hajónak csak a víz alatt levő részei vannak vastag pánczéllal vértezve. A hajótest vizhatlan részekre van felosztva, melyeket egymástól légmentesen el lehet zárni, ha az egyik rész megsérül is, azért a hajó az elsülyedés veszélyének nincs kitéve, annál kevésbé, mivel falai czelluloiddal vannak bélelve, a mit a beáradó víz feldagaszt, s így önmagától rekeszti el a nyílást. Tüzérségi fölszerelését tekintve, 20 darab löveggel van ellátva, még pedig a hajó elején és hátulján forgatható tornyon egy-egy nehéz löveg, hat közép és egy könnyű löveg s végül 11 gyorstüzelő ágyú.

A torpedó kosczirkáló hajók, úgy pánczélozá-

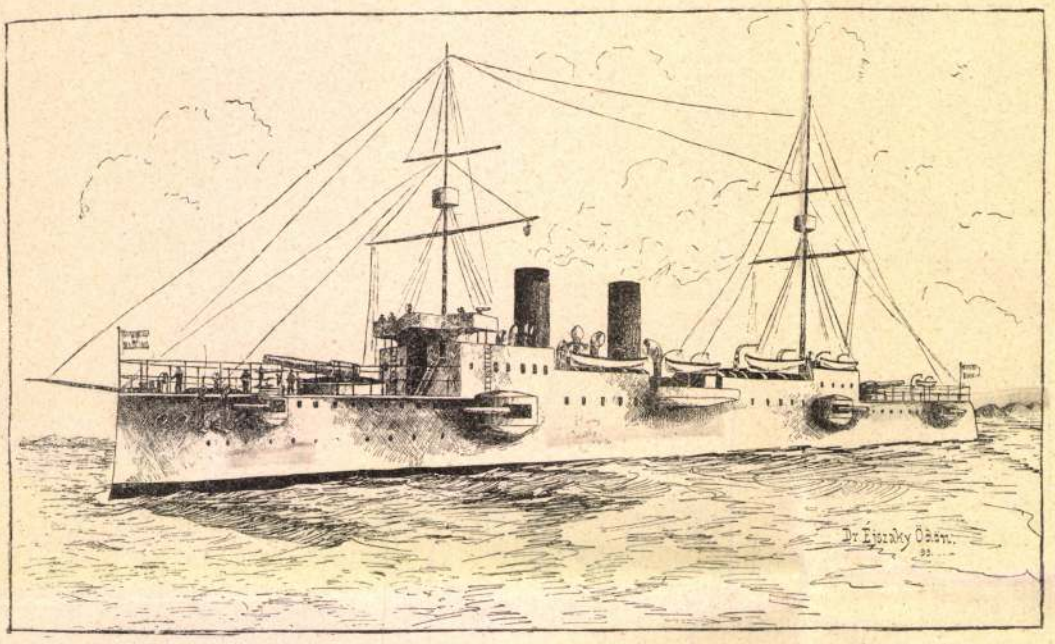

Dr. Éjszaky Ödön rajza.

A «KAISERIN ELISABETH» OSZTRÁK-MAGYAR HADIHAJÓ.

sukat. mint tüzérségi fölszerelésüket tekintve sokkal gyengébbek, mint a tulajdonképeni csatahajók, viszont más tekintetben felülmulják amazokat, a mennyiben csak a vízalatti részeik levén pánczélozva, könnyebbek s ennélfogva gyorsabbak. Rendeltetésük, kémszolgálatot teljesíteni és a támadó torpedó-naszádokat szétverni, elsülyeszteni. Innen nevezik ezeket torpedó-zúzó hajóknak is.

Dr. Éjszaky Ödön.

KAIULANI HERCZEGNŐ.

Márczius 6-ikán halt meg Honoluluban a szerencsétlen sorsú Lilinokalani királynő unokahuga, a havaii trón jogos örököse, *Kaiulani* herczegnő.

Havai, tudvalevőleg 1893-ig alkotmányos királyság volt, Lilinokalani királynő uralkodása alatt, de ez évben forradalom ütött ki. Lilinokalanit elűzték s köztársasági módra rendezkedtek be, az éjszak-amerikai Egyesült-Államok védnöksége alatt. A múlt évben azután, a spanyol-amerikai háború után Havai teljesen Amerikához csatlakozott s ezzel megszünt a végső reménye is Kaiulani herczegnőnek, hogy valaha elfoglalhassa ősei örökét.

Kaiulani herczegnő, a kinek anyja *Likelike* herczegnő, atyja pedig egy *Cleghorn* nevű skót ember volt, 1893-ban, mikor nagynénjét elűzték lelkes felhivást intézett az amerikai néphez, melyben tiltakozott ellene, hogy bár semmi jogtalanságot nem vethetnek szemére, igazságtalanul megfoszszák trónjától. Tiltakozása azonban mit sem használt, az amerikaiak nem voltak hajlandók terjeszkedési törekvéseiknek határt szabni.

Kaiulani herczegnő, a ki halálakor még csak 23 éves volt, Angolországban, Northamptonshire-ben nevelkedett s nagy műveltségre tett szert. Egyformán jól tudott angolul, francziául, németül. Iskolázása befejeztével atyjával beutazta Európát s mikor Honoluluban vissza akart térni, megismerkedett egy fiatal amerikai tiszttel, a kivel eljegyezte magát.

Nagy vágya volt, hogy jogát érvényesithesse és megkaphassa Havainak, a legszebb és legérdekesebb szigetsorok egyikének trónját. Reményei azonban dugába dőltek. A mult évben az amerikaiak elárvereztették a havaii királyok kincseit, melyek közt, egyéb értékes tárgyakon kivül két szin-arany trónus és hatezer darabból álló csodaszép sèvres-i porczellán-készlet volt, melyet III. Napoleon ajándékozott Kalakaua királynak, Lilinokalani atyjának, mikor ez Párisban járt.

Kiaulani herczegnő minden igyekezetét arra forditotta, hogy legalább ezeket a kincseket s mintegy egy millió hold terjedelmü birtokait visszaszerezze. Czélja elérésében, valamint férjhez menetelében megakadályozta a halál.

Előfizetési fölhivás.

A «VASÁRNAPI UJSÁG» a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes lap, *újabban hetenként egy félivvel bővítve*, «***A Vasárnapi Ujság regénytára***» czimű *állandó szépirodalmi melléklettel jelenik meg, mely, mint a főlap, szintén* ***művészi képekkel*** *van diszítve.* — A «Vasárnapi Ujság» *a női munkára és divatra* vonatkozó képeket és czikkeket is ad, s félévenként művészi becsű *nagy képmellékletet*, összesen **több mint ezer képet** évenként.

A «Vasárnapi Ujság» társlapja, a most már 45-ik évfolyamában lévő **„Politikai Ujdonságok,“** mint az *események hű és részrehajlatlan előadóját*, valódi hézagpótlónak ismert el a magyar olvasó közönség, a hét eseményeit kellő magyarázattal ellátott gondos, tömör összeállításban tárja az olvasó elé, úgy, hogy a közönség *együtt* találja benne mindazt, a mi a napilapokban *elszórtan* jelen meg, s így e lap, kivált vidéken, hol a postajárás a napi értesülést különben is megnehezíti, *a napilapokat is sok tekintetben pótolja.* A «*Politikai Ujdonságok*» állandó ingyen melléklete a «**Magyar Gazda**» czimű *gazdasági és kertészeti képes lap.*

Mind a két lapnak kiegészítőjéül szolgál a «**Világkrónika**» czimű képes heti közlöny, mely hetenként egy íven, számos képpel illusztrálva jelen meg.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEINK:

	egész évre	fél évre	negyedévre
A Vasárnapi Ujság	8 frt — kr.	4 frt — kr.	2 frt — kr.
A Világkrónikával együtt	9 « 60 «	4 « 80 «	2 « 40 «
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok	12 « — «	6 « — «	3 « — «
A Világkrónikával együtt	13 « 60 «	6 « 80 «	3 « 40 «
Csupán a Politikai Ujdonságok	5 « — «	2 « 50 «	1 « 25 «
A Világkrónikával együtt	6 « 60 «	3 « 30 «	1 « 65 «

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» kiadó-hivatalába, Budapest, Egyetem-utcza 4. küldendők.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Uxor Mea. Költemények. Irta *Mezarthim (Kempelen Farkas.)* Budapest, 1899. — A lyrai költők többnyire saját alanyi érzelmeiket zengik, saját belső világuk mozaik-darabjait nyújtják az olvasónak. Ritka őszinteséggel mondja el saját szívének regényét Kempelen Farkas is e kis kötetben. A cziklusok czíme mutatja a történet főbb mozzanatait: *I. Megláttam, megszerettem. II. Másnak lett a felesége. III. Özvegy lett és — szabad. IV. Az én feleségem.* E czímek alá foglalta szerelemtől lángoló vagy bánattól sötét verseit, melyek attól az időtől kezdve, hogy a fiatal lányt megismerte, egészen addig termettek, midőn már mint boldog férj, feleségе mellett, járni tanuló fiacskájában gyönyörködik. Bár a kifejlés szerencsés, van valami romantikus mélabú e szerelemben, mintha Toggenburg lovag fájó epedése zengne ki belőle. A hang erősen szentimentális; a gúny, mely néha-néha megszólal, azonnal bele olvad a szentimentális epedésbe. Ő maga is troubadournak érzi magát s visszasohajtja a troubadour-kort. De korunk hidegebb fuvallata is megérinti néha lelkét, s a *Vegyesek* czimű cziklusban, mely a szerelmi daloknak mintegy toldaléka, a kor nagy kérdéseivel is foglalkozik; noha érezzük, hogy ez nem az ő világa. Kempelen Farkas meleg, bensőségteljes s csinosan csendülő versekbe önti érzelmeit. Nemcsak könnyedén, világosan, hanem zengzetesen is ir. Álljon itt mutatványúl a gyűjteményt berekesztő költemény:

Balatonparton.

Melegség, csönd. Szellő se lendül,
A parti nád sem imbolyog.
A nyugodt tó vizén keresztül
Átfénylik az aranyhomok.

S váratlanúl, egyszerre halkan
Megmozdúl a nagy viztükör . . .
És már a másik pillanatban
Zúgó hullám hullámra tör.

Halálrarémült, vad futással
Rohan a part felé a hab,
Fehér sirály sikoltva szárnyal,
Félőn megbújnak a halak.

Zizegő nád hajlong s ijedten
Lemerül a hullám alá,
Vízibogár jön gyors ütemben,
Mintha valaki hajtaná.

Egy névtelen, nagy rémületnek,
Balsejtelme mindent betölt,
S miként a lázbeteg, ha reszket,
Lüktetve megmozdul a föld . . .

Én itt ülök a partfövényen
S megszáll mélységes áhitat —
Rejtelmes, nagy természet! Érzem
Csodás, örök hatalmadat.

Elbeszélések Pekár Gyulától. Egyszerre két külön és terjedelmes kötet jelent most meg *Pekár* Gyulától, kinek nevével a lapok szépirodalmi közleményei közt, valamint a könyvpiaczon is gyakran találkozik az olvasó, s csak pár hónapja, hogy «Don Juan» czimen a szerelem legendáiról különböző nemzetek irodalmából közre bocsájtott egy kötetet. Pekár Gyula szereti a bizarrságot, a realizmust, de az érzelmességet is, s a benyomások uralkodnak rajta. A lélektan, a szív is foglalkoztatja, s az érzelmek világánál szivesen időz. Az elbeszélő irodalomnak Pekár Gyula egyik figyelemreméltó irója, sok megfigyeléssel, melyben nemcsak az élet, hanem az irott könyvek — főleg a francziák — vezetik. Előadásában a stilnek helyet biztosít, sőt az úgynevezett «szines stilre» nagyon vigyáz. Látszik, hogy az irodalmi iskolákat jól ismeri és jó tanuló. Két új kötet egyszerre jelent meg most tőle különböző kiadóknál. Tartalmában, felfogásában kiválóbb «*Az esztendő legendája*», melyet az Athenaeum adott ki szép kiállításban. Itt a szerző, a kinek a realizmus egyik tulajdonsága, ettől eltérőn ábrándképekben nézi végig az életet, s egy esztendő évszakaiban irja le az emberi kort, a gyermeki kor üde ártatlanságának kezdetétől a fejlődő, tomboló szenvedélyeken végig, a perzselő nyarat, aztán a csillapodó mérsékletű és gyümölcsöző őszt hervadásával, végül a melankholikus télt, a szenvedélyek kihülésével. Az ötlet, hogy minden hónapnak egy külön elbeszélést ad, és az emberi természetet tizenkét hónapra, tizenkét jellemző elbeszélésre osztja föl, magában véve is jó inspiráczió. A tizenkét elbeszélés pedig lényegében, hangjában alkalmazkodik, hogy a sorozatban betöltse a maga helyét. A könyv ára 3 frt. — A másik kötet a könnyebb elbeszélés fajtáiból való: «*A jukkerlány és egyéb esetek*», elbeszéli Dodó főhadnagy. Ezt a Singer és Wolfner czég adta ki. Van benne tiz jól megirt elbeszélés, melyet Dodó főhadnagy beszél el. Mivel az első elbeszélés czime «A jukkerleány», a kötet is ettől kapta nevét. Minden elbeszélés hőse katona, vagy szinhelye a kaszárnya. Egyenként olvasva a lapokban, az uniformis egyformasága nem tünik annyira föl, mint a kötetben egymás mellé helyezve. A kötet ára 1 frt 50 krajczár.

tott neki: Peniston asszony háza legalább külsőleg nem volt nyomorúságos. De a nyomorúság olyan dolog, a mely a legkülönbözőbb álruhában szokott megjelenni s Lily rájött, hogy ép úgy megvan a nénje költséges életében, mint a kontinentális penzió-házak sivárságában.

Peniston asszony afféle szintelen teremtés volt; lehetetlen volt róla elképzelni, hogy valaha is élénk tevékenységek gyujtópontja lehetett volna. A legfeltünőbb dolog rajta az a tény volt, hogy a nagyanyja a Van Alstyne-családból származott. A régi New-York e jóltáplált és iparkodó törzslakosságával való rokoni összeköttetés nyilvánult Peniston asszony szalonjának jéghideg rendességében s kitünő konyhájában. A régi new-yorkiaknak ahhoz az osztályához tartozott, a kik mindig jól éltek, gazdagon öltözködtek, egyebet aztán nem is csináltak s Peniston asszony szigorúan ragaszkodott ezekhez az örökletes kötelességekhez. Mindig csak nézője volt az életnek s a lelke hasonlatos volt azokhoz a tükrökhöz, melyeket hollandus ősnői az ablakjuk elé akasztottak, hogy a megközelíthetetlen háziasság mélyéből mindig láthassák, mi történik az utczán.

Peniston asszonynak volt egy birtoka New-Jerseyben, de férje halála óta nem lakott rajta, — a férje halála, ez a régi esemény, mintha főleg csak azért élt volna emlékezetében, hogy elválasztó pontjául szolgáljon azoknak az eseményeknek, melyek beszélgetése főtárgyát adták. Olyan asszony volt, a ki pontosan emlékezett a dátumokra s egy pillanatnyi gondolkodás után meg tudta mondani, vajjon Peniston úr utolsó betegsége előtt vagy után kerültek-e új függönyök a szalonba.

(Folytatása következik.)

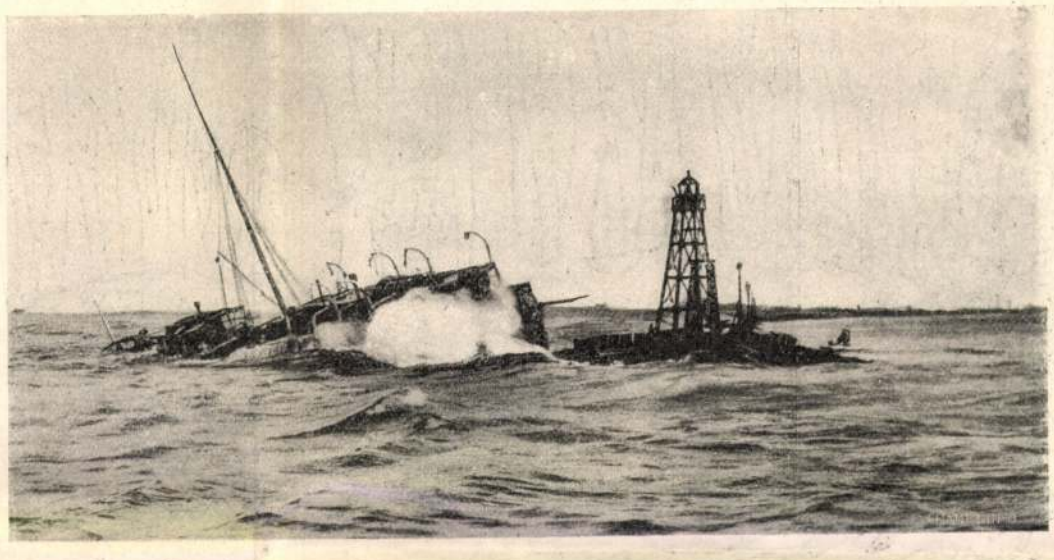

A «BERLIN» HAJÓ RONCSA A MENTÉS UTÁN.

ROALD AMUNDSEN.

Kiváló vendége van székesfővárosunknak: *Roald Amundsen*, Nansen és Borchgrevink földije, érdemes norvég felfedező sarkutazó, a ki elsőül ment át egyetlen hajóval: a *Gjöa*-val az *éjszaknyugati átjárón*, vagyis azokon a jeges útvesztőkön, a melyek Észak-Amerika éjszaki archipelágusán, a szigettengerek között elterülő jégtorlaszokon és szűk szorosokon át vezetnek a Baffin-tengerből a nyilt Éjszaki-Jegestengerre. A másik átjárónak, az *éjszakkeletinek* tudvalevőleg *Nordenskjöld* báró a hőse, a ki a *Vegá*-val kerülte meg éjszakon Ázsiát.

Amundsen négy esztendeig járta az éjszaki sarkvidék jeges útvesztőit.

Nem az Andrée-féle problémák hajszolták, nem is tért egyenest a Nansen vagy Szavojai Victor Amedeo abruzzói herczeg útjára, nem követte Sverdrup példáját sem; nem akarta megostromolni az éjszaki sarkot és megtépni a vele egyidőben útban levő Peary-nek babérjait, a ki Nansen és Cagni kapitány fényes rekordját még fényesebben gyürte le, mert eljutva az éjszaki szélesség 87. foka és 6. perczéig, legközelebb ért az éjszaki sarkhoz, csak 325 kilométernyire maradt tőle. Amundsen két problémát oldott meg. Kikutatta az éjszaki mágneses sark természetét és egyetlen hajón: a *Gjöa*-n ment át az éjszaknyugati átjárón.

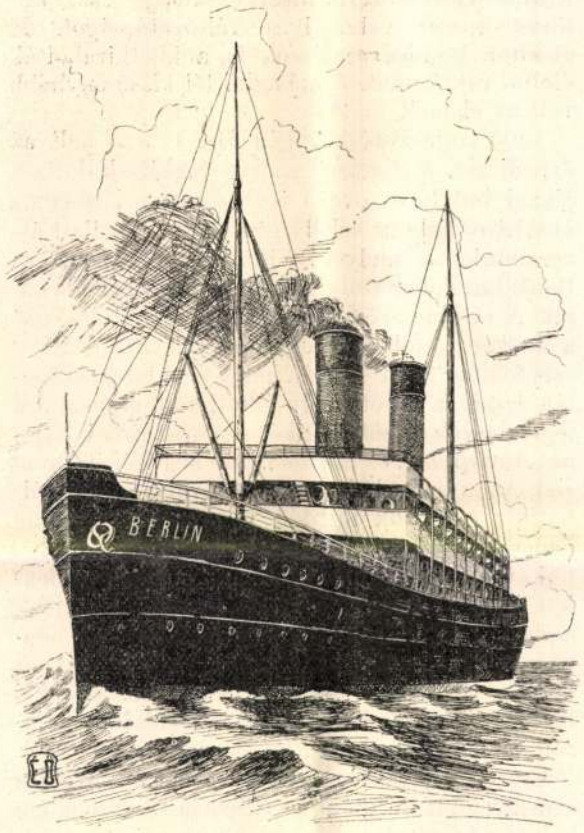

Éjszaky Ödön rajza.

A «BERLIN» HAJÓ.

Amundsen tengerész kapitány Norvégia szülötte. Harmincznégy éves, szikár, érdekes alak; arczán szilárd energia és a zordon Éjszak komorsága borong. Szülőföldjén iskolázott, Krisztiania egyetemének volt 1890—93-ig jeles hallgatója, természettudományokkal s különösen a geografiával, az oceanografiával, nemkülömben a földmágnességgel foglalkozott.

Az oceanografiai ismeretek megszerzése czéljából ismételten bejárta Grönland jeges partvidékét, miközben földije, Sverdrup expedicziójának megmentésére törekedett; a földmágnesség tanulmányozása végett látogatta Wilhelmshaven, Potsdam és Hamburg intézeteit s különösen a Seewarte-t, a hírneves *Neumayer* astrophysikai és földmágnességi állomását.

Ám a norvégek lelkében lobogó vágyódás, a tenger hagyományos szeretete Amundsent ismételten is kiszólította a tengerre. *De Gerlach* belga expedicziójának első tisztjeként járt a Déli-sarkvidéken, majd 1903-ban «*Gjöa*»-jával önálló sarki expedicziójába fogott.

A «Gjöa» kicsike «schooner», gépezete petroleummotor, hossza 70, szélessége 20 méter. Ily kicsi járómű nem járt eddigelé Éjszak jégtorlaszai között: a jégzajlás birodalmában. Amundsen okúlt a mult szomorú példáiból; látta, hogy hajóóriásokkal ott boldogulni nem lehet, miként cserben hagyta a szerencse legutóbb *Toll* bárót és *Fialát* is, a ki a meczenásának, Ziegler-nek jóvoltából épült nagy «*Amerika*»-val indult éjszaknak, — hogy aztán az utána menesztett «*Terra nova*» mentse ki őt és embereit az éhhalál torkából. De az «Amerika»-nak még csak a roncsait sem lehetett megmenteni.

Amundsen számítása bevált; a kis «Gjöa» pompás hajónak bizonyult. Expedicziója nyolcz tagból állott, emberei között volt *Hansen*, az ügyes dán tengerész-tiszt. A hajó hat esztendőre való élelmi-szert vihetett magával, mert odafönn a jeges világban rénszarvas és lazacz van bővében.

Az expedicziő 1903 július 17-én indult el Krisztiániából; pár hét mulva már Grönland partjain járt s Godhavn kikötőjében szán elé való kutyákat vett a hajó födélzetére. A Baffin-öbölből a Lancaster-szorosba tértek; a sűrű köd

HOEK VAN HOLLAND LAKOSAI A MÓLÓRÓL NÉZIK A «BERLIN» PUSZTULÁSÁT.

A SZERENCSÉS VADÁ

tartóztatta őket, a zajló jég pedig sokszor elállotta útjukat. Eleveztek Északi-Devon délnyugati szakaszáig: a Beechey-szigetig, a hol a boldogtalan *Franklin* 1845—1846-ban utolsó telét töltötte. A Peel-szorosban még nehezebben haladhatott a «Gjöa»; a hajó kompaszát egyre zavarta a közeli *mágneses sark* s únos-untalan jégtorlaszok sáncza vette körül hajójukat.

Rettenetes küzdelmekkel érkeztek Boothia Felix partvonalára, a hol James Ross 1831-ben a mágneses sarkot megtalálta. King William-sziget egyik védett öblében — Mac *Clintock* Peterson-öblében — kötött ki a hajó, ez lett a *Gjöa-kikötő*; innen adott egyszer-kétszer hírt önmagáról Amundsen expedíciója, melyről már-már azt hittük, hogy szintén elődjeinek szomorú sorsára jutott.

A kikötő közelében ütöttek tanyát a sarkutazók; ott építették házikójukat és állították fel astrophysikai, meteorologiai és földmágnességi műszerekkel — önjelző készülékkel — kitünően fölszerelt observatoriumaikat. Tizenkilencz hónapig figyelte ott, a mágneses sark közvetetlen közelében, Amundsen a Föld mágneses erejét és a sarknak távolhatását. A felszaporodott adatok kiszámítása, értékesítése eltart majd vagy három évig. Amundsen azt hiszi, hogy a mágneses sark természetét, titkát alaposan kitanulmányozta s hogy az önjelző műszerekkel végzett észlelések alapján a közel jövőben meg fogjuk állapítani, vajjon a mágneses sark állandó-e avagy változó?

A sarkvidéki tél borzalmaiból bőségesen kivette vészét az expedíczió. A hőmérő kénesője akárhányszor 61·7 fokra szállott zérus alá. Meteorológiai és földmágnességi észleletekkel, számítva végzett pontos kartografiai fölvételekkel telt az idejük. Egyhangú életükbe csak a tanyájukra vetődő egyik-másik barátságos eszkimótörzs hozott valamelyes változatosságot, de akadtak gonosz eszkimók is, a kik kirabolták élelmi raktárukat. A második tél kissé enyhébb volt az elsőnél.

1905 augusztus közepén ismét útra kelt az expedíczió. A Simpson-szoros torkát elállotta a jégzaj hatalmas öve s így azokon a keskeny s akárhány helyütt sekély útvesztőkön kellett átvergődnie, a melyek Viktória-Wollastont és Bank-Landot az amerikai kontinenstől elválasztják. A «Gjöa» szörnyű nélkülözésekkel érkezett a Mackenzie-folyó torkolatának tájékára, de itt — szeptember 3-án — rettenetes jégtömegek fogták közre a hajót, mely feltétlenül elpusztul a jégtorlaszok között, ha két san-franciscói hajó, az *Alexander* és a *Bowhead* segítségére nem siet. Az expedíczió innen már tovább nem indúlhatott; a partok mentén is mindenütt vastag jégpánczél borította az oczeánt. King-Pointnél, a hol különben a *Bonanza* nevű hajó is megfeneklett, harmadik telelőre rendezkedtek a «Gjöa» emberei. Amundsen kapitány október 27-én odahagyta a Herschel-szigetet s kutyáktól vont szánon deczember 5-én érkezett az alaszkai Eagl-be, a honnan hírt adhatott diadalmas útjáról: az *éjszaknyugati átjárón* való átkeléséről.

Ezt az átjárót használta volna a Franklin expediczióját kutató *Mac Clure* is 1850-ben, ám hajója odaveszett s ő maga is embereivel együtt, három évig tartó, rettenetes nélkülözésekben gazdag barangolással, a jég hátán jutott el *Kellett* hajóihoz; ezek mentették meg.

A «*Gjöa*» majd egy esztendei veszteglés után 1906 augusztusában szabadulhatott ugyan önkéntelen fogságából: a jégtorlaszokból, de a négyszáz év óta keresett átjárón való első átkelés dicsősége Roald Amundsené lett.

A Magyar Földrajzi Társaság a nevezetes út befejezése alkalmával táviratilag üdvözölte a fáradhatatlan sarkutazót, a ki most ugyancsak Földrajzi Társaságunk meghivására jött hozzánk. *Dr. Lasz Samu.*

«MONNA VANNA» — OPERA.

Maeterlinck világhírű drámájából, a «Monna Vanná»-ból magyar zeneköltő írt operát. A középkori olasz tárgyú darabot a magyar közönség 1902 vége óta ismeri; a Nemzeti Szinház számára *Ábrányi* Emil, az ismert és kedvelt költő fordította, s ugyancsak ő dolgozta fel opera-szöveggé is. Az új opera zenéjét pedig fia, ifjabb *Ábrányi* Emil szerzette.

Négy év alatt ötvenszer adták a drámát Budapesten, s bizonyára minden vidéki város színtársulata is bemutatta; az olvasóközönség tehát ismeri; nem kell részletesen elmondanunk a cselekvényt, mely Monna Vannának éjjeli látogatása körül forog a vár-ostromló Prinzivallénál.

Az operaszöveg írója értette a módját, hogy a zeneköltő számára lehető sokat mentsen meg az eredeti színmű költői szépségeiből. Egy hibát azonban elkövetett: az operaközönség szereti a balletet, tánczjelenetet, Ábrányi tehát betoldott ilyet is — de nem a maga helyén; t. i. a híres pisai ferde torony tetején kigyúló tűzből, mely tehát Monna Vannának megvilágítja az utat, Prinzivalle már tudja, hogy egyetlen nagy szerelmének tárgya hozzá jön; de nem győzi várni, behívatja sátrába kedvelt katonáit és a markotányosnékat, ezek ott isznak és tánczolnak, míg a kémkedő Trivulzio be nem sompolyog. Ezt az egészen új jelenetet leszámítva, a (bár kelleténél hosszabbra nyúlt) szöveget sikerültnek mondhatjuk; hiszen tömérdek egymás-

LÓVASALÁS.

KERÉKABRONCSOT K

Éjszaky Ödön, illusztrátor Budapesten. Nehány rajza megjelent a »Vasárnapi Ujság« 1907. évfolyamában.

AUGUST EISENMENGER, grafikus

Az új Osztrák-Magyar Bank által kibocsátott első 10, 100 és 1000 ft-os bankjegyek 1880. május 1. keltezéssel jelentek meg. A Bánk első bankjegyeit Fémnyomásos eljárással készitették. Tervezői: August Eisenmenger, Josef Storck, Joithann Sonnenleiter és Ferdinand Laufberger voltak. 61.old

BADÓCZY GYULA: Az Osztrák-Magyar Monarchia pénzügyei a XIX. század második felében 43.old

A Magyar Numizmatikai Társulat évkönyve. 1972 Budapest, 1973

AUGUST EISENMENGER, grafikus

Az Osztrák - Magyar Bank 1880.máj.1-ről keltezett bank-
1000 forintos bankjegyén a fejeket August Eisenmenger
a többi részt Josef Störck rajzolta. A címlet fejképét
Joitthann Sonnenleiter metszette. Egyetlen fénynyomati
eljárással készült bankjegysorozat. 63.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966
Akad.Kiadó, Bpest. 1966

Ejury Antal

üvegfestő segéd -

6 elemi 1 iparrajz

Iparrajziskola

1887 – 88. tanév

47. l.

Gopcsa László dr. min. tanácsos

VII. 234.

MDK

Éjszaky Géza

Erdélyi művészeti kiáll. Walter Gyula: Festők és szobrászok. Erdélyi Szemle. 1919. jun. 285 l.